

(#) af Rect. Joni Þorkelssyni (Therkelsen)
† i Kmhn. 5 Mai 1759.
cfr. Hist. Litt. Isl. p. 212. & Ehrs. Lex. III, 547.

BIBLIU
Kiarne/

Þad Er
Stutt Innehalld
Allrar
Heilagrar Ritningar/

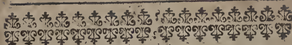
I nockrum Saman-Spurningum yfer
Sierhverta hennar Book/ Epter Capi-
tula Tølu/ med Riettu Andsvare
þar til.

Fyrst Samanteken i Þysku
Af
Doct. IOHANN LASSENIO
Fordum miøg Agiætum Theologo og
Professore i Kaupmannahøfn/

Enn sydann Yfirfaren a Islendsku
Epter Danskre Utlegging/ Samt þeirre
Islendsku Bibliu Sal. Herra
Þorlaks Skulasonar.

Ungmennum og Einfølldum/ so og
þeim er ecke megna ad kaupa alla Bibliu/
una til Christelegs Frodleiks og
Saluhialplegrar Brukunar.

Þryckt a Hoolum i Hialltadal/
Af Marteine Arnorasyne
ANNO M. DCC. XLIV.

Christelege Lesare.

Eins lijted z Skarfarhafed þarf þess vid/ ad Eitt Vatns Dro-pe se lœtest falla þar i / eins lijted þarf z þesse Book/ hvad hefiar Jnntak ahrærer þess vid / ad eg skule halda hefie fram̄ med Nrose nocke-ru/ þvi þad sem er Mælepranðut Sæln-ana/Hiartþyrdsta Gudrækneñar / Eitt Oforgeingelegt Sæde/ fyrer hverf vier verdum Endur-Borner/Ein Skinsam-leg Nrein Miolk/fyrer hveria hin Ny-fæddu Børnen̄ prooest / og Eitt Fastur Matur sem giører pa Styrkva/ hver-ier ed eru Unges-Men̄ og Fedur i Chri-sto/Sa Fleite fulle Brunnur/ sem alldrei-ge verdur uppausen̄ / hin Kroptugasta Lækning/ sem giører þa veiku Heilbrig-da / Eg meina / Heiløg Ritning / þad Lifanda og Kroptuga Guds Ord/ getur nøglega Recommenderad sig sialft þess

eins og sierhvers Saalu / Er vill taka til þess med Bæn og Akallan/gefa Rum Guds Fingre/ Lesa þad med Gudrækelegum Athuga og Epterteckt/ og so sem Maria yfervega øll þau Ord / sem eru þar i Ifefaliſt.

Her af ſtiſt nu i þessare Book Eitt Agiætt Innehalld allra þiſſa Canoniſku Booka þeirrar Heilogu Ritningar/ sem er samsett og ſkrifud epter Innblæſtre Heilags Anda / so ad þesse Book og BIBLIU-KIARNE/ maa færa þim O-utſegianlega mikla Nytſemd/ er ecke hafa Raad til ad kaupa alla Bibliuna / so z vera þeim Ein ægiæt Handleidslaa er ydka Theologiſk Fræde / ellegar eru nu þegar komner i Kennemannlegt Embætte/ med þvi/ ad bæde Margt og mikelsvert ſtiſt her vera utlagt med faam Ordum ad ſkilia/ eſt þo vel Grundvølludum og ſkyrum / Ecke til nockrar lijtellrar Uppliſingar og Skilnings a Heilagre Skrift alleina/ helldur og a Guds Kyrkiu Hiſtoriu / Tijda Reikningum /

d. s. fr. Og er þvilijkt allt med Smaa-um Styl og þessum Merkium (:) ad-greint fra Ordum Skalfrar Bibliusn-ar/hver ed finnast i þessare Book allvijd-ast/ e hid Nakvæmlegasta/ sem þvi hef-ur orded vidkomed / tekenn og sett epter Utlegging Byskupsens Saal: Hr. Þorlaks Skula Sonar / so sem seger i sialfum Title Bookarinnar.

2. Nafn þess Sæla Doct. Joh. Lase-senii/hver ed fyrstur hefur samanteked þetta Agrip; Heil Rikningar i Spurn-ingum og Andsvørum / er nu þegar vided so kunnugt af ødrum hans Ritum/ sem eru geingenn ut um þetta Land / ad ecke giørest þørf ad greina hier nockud framar um hann / þo ma þessa geta ad eins/ad so sem hans Stoduglynde i þvi ad vidurkenna Sannleika Guds Orda/ og þad jafnvel i hinum allrastærstu Nætt-um / hans Yferdrepskaparlausa Guds-hrædsla / hans Gudleg Vandlæting i þvi ad Straffa Illt Framferde ann Mannagreinar Alits/ hans Stora Or-

 lake

late vid Fætæka og Naudstadda/ hans Lærdomur Vit z Kostgiæfne bæde til ad kenna/ so sem Guds Ords Pienare i synū Sofnude/ i St. Peturs Kyrkiu z Sokn/ og so sem Lærefader i Nya-Skolanum i Kaupmañahøfn / sem og ad skrifa margar Goodar Bækur/ hefur afrekad hønum Eitt Odaudlegañ Neitdur. So hefur og Einkanlega pesse hans Book BIBLIV-KIARNE vered medtek-eñ med Mikelle Astud / Ecke alleina i Pyska Lande / helldur og sier i lage i DANMØRK og lijka ydkadur med engu mińe Nytsemd/ hvad ed nooglega sañast af pvi/ ad Bookeñ hefur vered so Margsiñes Prentud.

SA DROTTeñ DROTTeñ/ hver ed baud LJOSEnu ad framskijna af MIRKREnu / uppveke Eiñ og sierhvern Vor fyrer siñ ANDA/ so ad oss lange i pa Skynsamlegu og Hreinu Miolk sem oss verdur frambodeñ i pesfu Bibliu Agripe/ og ad vier proounst par vidur/ hañ Opne vor Augu fyrer

petta

þetta sitt Ord/ sem á ad vera Lampe
Fooka vorra / og Eitt Lioos á vorum
Vegum / so ad vier skulum þá furdanlegu
Nyte i hañs Lögmaale/ og ásamt fyrer
þad / sem er Sætara hveriu Hunan-
ge / Smackad hvørsu DRottiñ hañ er
Liufur. Hañ læte þær Bookaner sem
hier maa Lesa / vera Eina Raust/ sem
briote Cedrus Videñ : (þad er þá/ sem
þykiast vera mikler og vel ad sier i sijnu
Christendoome/ eñ eru þad þo ecke) Eitt
Tvö-Eggiad Sverd / sem þreinge sier i
gegnum allt þar til/ þad i sundur skilur
Saalena og Andañ/ og Merg og Bein/
Eiñ Hamar sem i Sundurmole Kletta-
na/ og brioote þau Hørdu Stein Hiørt-
un/ þær Evangelisku Lofaner z Aavarp-
aner/ sem hier finast/ virdest hañ ad blessa/
so sem Eitt. Nædarsamlegt Regn /
hvert ed vøkvar og Endurlijfgar hid
þurra Land og svaler þyrstum Saal-
um: Eins og hañ/ sem er sialfur Sañ-
leikuriñ / hefur sialfur lofad þvi / ad
þad Orded sem framgeingur af hañs
Muñe

Muñe/ skule ecke koma koomt apfur til hañs/ helldur skule þad giøra hvad hön um Velþocknast/ og þad skule vel gagnast hanum / til hvers hañ sende þad-/ So læte hañ Eiñ og Sierhvern/ sem les þessa Book / vidurkieña og fergia Eiñe lifande Tru og Reynslu / DRottneñ / EF AD UITE LOSMAAE NEFDE EEKE MIJN NAS-SAN VERED / PA NEFDE EG FAREST I MINNE EYMD.

Hoolum i Hiallkadal
Dañ 11. Martii 1744.

Ludvig Harboe.

Genesis

GENESIS
EDUR
Su Fyrsta Book Mosis.

1. Af hvada Book þeckium vier lært / ad þeckia Guds Vilia / hans Dáisemdarfullu Verk og Velgiørninga ?

Af Bibliunne.

2. Hvad er Biblian?

Nu er Guds Heilaga Ord / sem oss er Openberad / uppteiknad og skrifad i þvi Gamla og Nya Testamente.

3. Hver hefur skrifad hana saman?

Þeir Heilögu Guds Menn / knuder þar til af Heilögum Anda. (a)

4. Hvernig er Bibliunne skipt i sundur ?

Í Bækur þess Gamla og Nya Testamentis.

5. Hvernig skiptast Bækur gamla Testamentesins ?

A Í

(a) 2. Pet. Pistle 1. C. v. 21.

Í Lagmaled og Spamennena.

6. En hversu er þeim Canonisku Bokum þins Gamla Testamentesins aðars sundurskipt ?

Í Þær Historisku/edur Sagna-Bækurnar/ Lærdooms-Bækur/og Spamanna Bækurnar.

7. Hverjar eru þær Historisku edur Sagnar Bækurnar ?

Þær eru þessar: Fimm Bækur Moses/ Josua Book/ Domara Bookenn og Ruths Book / Tvær Bækur Samueles/ Tvær Kongana Bækur / og Tvær Chroniku Bækur / Esdra / Nehemia og Esters Book.

8. Hverjar eru Lærdooms Bækurnar ?

Jobs Book/ Davids Psalmar/ Salomonis Ordskvider / Predikare Salomonis og Lofkvæded.

9. Hverjar eru Spamanna Bækurnar ?

Fioorer eru Stooru / og Tolf Enner Mine Prophetar.

10. Um hvad hondlar Gamla Testamented ?

Um allt þad sem hefur skied i Guds Kyrkiu og Søfnude / fra Fyrsta

Upp-

Jarde Heimsins / allt til Hyngad-
komu Christi i Holldeed.

11. Hvør hefur skrifad Løgmaled?

Thad hefur Moses giørt i sijnum
Fimm Bookum.

12. Hvørsu heiter su Fyrsta Bok Mosis?

GENESIS edur SKØPUNAR
Bokenn / thad er / hvilke Bok / sem greine-
ir fra Uppruna Veralldarinnar og alle-
ra Hluta / Skøpun theirra / og hvørsu
then hafa fyrst orded.

13. J hvørsu marga Parta er þessare Bok skipt?

J Thria : Hinn 1. Er um Skøpun
Heimsins / allt fram ad Synda-Flood-
inu. 2. Fra Synda-Floodenu fram til
þess ad Abraham var a Døgum. 3.
Fra Abraham til þess ad Joseph deyde.

14. A hvørsu mørgum Arum er allt
þetta skeed?

A Tveimur Þusund / þrim Hund-
rudum Atta og Sextyge Arum.

I. Cap.

1. Hvør hefur skapad Heimenn?

* Allrafyrst Gud (Sa Þrij-Eine

* Fyrer Christi Fæding 3970.

Guds Fader / Sonur / og Heilagur Ande.) (b)

2. Af hverju hefur hann skapad hann?

Af Eingu / utan med sijns Ords Krapte / (c) þa hann sagde, Verde.

3. A hversu mörgum Dögum skapade Gud Heiminn?

A Sex Dögum.

4. Hvad skapade Gud og giörde a sierhverjum Deige ut af fyrer sig?

A hinum Fyrsta Dege skapade hann (Himenenn / og þad mikla Eyde og Toom / ur hverju ad Jördenn var sijdann giörd / eirnig) Liooſed / er hann adskilde fra Myrkrenu / og kallade hann Liooſed Dag / enn Myrkred Noott. v. 1. 2. 4. 5.

A Ødrum Degenum skapade hann Firmamented, ellegar þa utþondu Festing Himensins / og skilde Vötnenn hver fra ödrum / v. 6. 7.

A þeim þridia Dege adskilde hann Vatned fra þvi þurra (sem hvert þad hafe adur ploted) og kallade þad Þur lended

(b) Psal. 33. v. 6. (c) Joh. 1. v. 1. 2. 3. Ebr. 11. v. 3.

lended Jord / og Samansafnan Vatn-
anna kallade hann Sioo. Af Jørdunne
skapade hann eirnig / Gras / Urter og
allskonar Tre / v. 9. 10. o. s. fr.

A þeim Fiorda Dege skapade Gud
Sool / Tungl og Stiørnur. v. 16.

A hinum Fimta Dege skapade hann
Fuglana i Loptenu og Fiskana i Sioon-
um / v. 20. 21.

A hinum Siøtta Dege Allskonar
Skriðkvikende og Dyr a Jørdunne / epter
þeirra Tegund / og Manneñ (sydastañ þeirr-
ra allra) v. 24. 26.

5. Hvertsu skapade Gud alla Hlute?

Nardla vel / Þviad Gud sa allt þad
sem hann hafde giort / og sia / Aller Hlut-
er voru Hardla Gooder / v. 31.

II. Cap.

1. Hvad aiørde Gud a hinum Siøunda Dege?

Hann hvýldest af øllum sijnum Verk-
um (þad er: hann hætte ad skapa /) Blessi-
ade þann sama Dag / og Helgade hann /
v. 2. 3.

2. Hvad hiet hinn fyrste Madur?

Adam.

3. Af hverju skapade Gud Adam?

Gud DRottenn giørde Manenn (þad er hans Lykama) af Jardar-Leyre / Og blies einum lifande Anda (Ødødelega Salena sem hann skapade af eingu) J hanns Naser / Og so vard Madurenn ad lifande Salu / v. 7.

4. Hvada Egta Kvinnu gaf Gud Adam?

Evu.

5. Hvad gieck Gude til þess?

Gud DRottenn sagde / þad er ecke gott / ad Madurenn sie einn / Eg vil giøra hønum eina Medhiolp / þa sem vera må hia hønum / v. 18.

6. Epter hverju / og til hvers skapade Gud Manninn?

Hann skapade bæde Mann og Kvinnu epter sinne Mynd og Lykingu (J Riettlæte og Heilagleika Sannleikans / Ephes. 4. v. 24) ad þaug skylldu stioorna yfer Fiskum Siafarens / yfer Fuglum Lopts-ins / og yfer Fienadenum / og yfer allre Jørdenne / og ollum Skriddvikend-um Jardar / Og hann blessade þaug og sagde vid þaug / Auked og margfalld-

ek og uppfylled Jørdena / etc. C. 1. v. 26. 27.

7. Af hveriu skapade Gud Qvinnu?

Gud liet fastan Svefn falla a Adam / og han sofnade / þa took han eitt af hans Rif-Beinum / og byrgde þad aptur med Hollde / Af hveriu Rife Gud uppbyggde eina Kvinnu / og leidde hana til Mansins / hver ed sagde / þetta er Bein af minu Beine / og Holld af minu Hollde / v. 21. 22.

8. Med hvada Ordum Innsette Gud þa Heilaga Hioonabands Steett?

(Med þessum:) Þar fyrer skal Mad urin yfergiefa Fodur sin og Modur sijna / og hallda sier vid sijna Eigen Konu / og þau (Tvø) skulu vera Eitt Holld / v. 24. (d)

9. Hvert liet Gud þau fara til ad nema sier Bustad?

Til eins Alldengards i Eden / ad þau skylldu yrkia han og vardveita / v. 8. 15.

10. Hvernig / og af hverium hefur þu Ogrea

(d) Matth. 19. v. 5. Marc. 10. v. 6. 7. Eph. 5. v. 28. 1. Cor. 6. v. 16.

hlotedo ſtt Nafn?

Gud leidde allskonar Dyr til Manñſins / ſo hañ ſæe hvad hañ villde nefna þau/ Og Madurinn gaf allskonar Fienade / og Fuglum Himenſins / og ollum Dyrum a Morkeñe / ſierhveriu ſitt Nafn/ v. 19. 20.

11. Hvad gaf Gud Adam og Evu til Fædes?

Allrahanda grænar Urter / Cap. 1. v. 30. Og allrahanda avaxtarſom Trie gaf hañ þeim ad þaug ſkylldu eta af. v. 16.

12. Eñ af hveriu mattu þaug ecke eta?

Af Skilnings Trenu Goods og Ills. v. 17.

13. Hvada Straff var þeim bued ef þaug atu af þvi?

A hveriu Dege (ſagde DRottinn vid Mañin) ſem þu etur af þvi/ ſkaltu Dauda deyia. v. 17.

14. Hvada Fatnad hafde Adam og Eva adur eñ þaug Syndgudust?

Þaug voru bæde Nakin / Adam og hañs Eigin-Kona/ og þaug ſkomuduſt ſin ecke. v. 25.

III. Cap.

1. Helldu þaug Bod og Skipan DRottins?

Eingvanvegin / Þviad Lioskullist Hoggormenum (hvern hann hafde inteked) Leidde þaug Afvega.

2. Hversu foor Diöfullinn ad þvi / og hvada Ord og Rødu Brukade hann þar til?

Hoggormurinn sagde vid Kvinnuna (c) J Eingan Mata munu þid Dauda deyia (f) Enn Gud veit ad a hvøriumm Dege sem þid Eted þar af / þa munu yckar Augu Opnast / og þid munud verda lyka sem Gud / og vita Skin Gods og Jlls. v. 4. 5.

3. Hvad hendte þau epter þad þau høfdu Eted af þvi Forbodna Tre?

Þa upplukust beggia þeirra Augu og þau formerktu ad þau voru Nakinn / & þau festu saman Fikiu-Vidar Blød / og giørdu sier af Lauf-Kyrtla. v. 7.

4. Hvert foor Adam og Eva epter þetta Hryggelega Syndafall?

Adam og hans Hustru foolu sig fyrer Auglite Guds DRottins / a mille Trianna i Alldingardenum. v. 8.

5. Hver leitade þeirra / og fann þaug þar?

(c) 2. Cor. 11. v. 3. (f) Joh. 8. v. 44.

Gud Drottinn kalladi á Adam/ og Sagde vid hann: Hvar ertu? v. 9.

6. Hverium kiende Adam um þetta fyrst?

Sinne Eiginn Kvinnu/ Evu. v. 12.

7. En hverium kiende Eva um þetta?

Hoggorminum. v. 13.

8. Hverninn straffade Gud Oblydne Adams?

Þannig/ ad hann skyllde neyta sijns Brauds i Sveita sijns Andlites/ og hvad meyra var/ ad Jordin skyllde vera Bolvud fyrer hanns Skulld/ og hun skyllde bera honum Þyrna og Þistla/ Hann skyllde og Deyia/ og verda (Hvad Lykamanum vidvijkur) aptur ad þeirre Jord/ sem hann var tekinn af. v. 17. 18. 19.

9. Ed hvada straff lagde Gud a Evu?

Hun atte ad hafa miklar Pijnder/ þegar hun yrde Olett/ og fæda sijn Born (med Sootte) hennar Vilie atte ad vera hennar Manne Undergiefinn/ og hann skyllde vera hennar Herra/ v. 16. (g)

10. Hverninn straffade Gud þann Naturlega Hoggorminn/ sem gigrocht Verkfære Satanas?

Nag

(g) 1. Cor. 14. v. 34. og 1. Tim. 2. v. 12.

Hann sagde / hann skyllde vera Bolvadur medal allra Kvikenda / og medal allra Dyra a Jordu / Hann skyllde ganga a sijnu Kvide / og eta Molld Jardar alla sijna Lijfs Tijd. v. 14.

11. Hvadan fengu þau Adam og Eva Fatnad ?

Gud DRottenn giorde þeim Kyrtla af Skinne / og Iklædde þau þeim. v. 21.

12. Voru þau so framvegis i Alldengarde-num Eden ?

Ney: Gud let reka þau i burt ur Alldengardenum / so ad þau (Dyrkudu og) erjudu Jordena / v. 23. 24.

13. Hvern sette Gud fyrer framan Alldingard / so ad þar og Vegur til Lijfs Tres yrde Vardveittur ?

Cherubim (þad er Einglana) og eitt Naked Sveipande Sverd (Blossi sem Elldz Loge) v. 24.

14. Med hverju moote uppreisste Gud þessa Menn aptur / sem hrapad höfdu ?

Med Lofun og Fyrerheite um Kvinnar-Sæde / sem skyllde sundur merja Hoggormsins Hofud / v. 15. (þad er

vidur-kiennda Ryke og Magt Satans þess Gamla Höggorms / og Eydeleggja hans Verk / Col. 2. v. 15. Hebr. 2. v. 14. 1. Joh. 3. v. 8.)

15. Hvad á ad skiliest fyrer þessa Konu unar Sæde ?

JEsus Christus (Guds Eingetenn Sonur / Sem i Tymans Uppfylling vardt ad eirne Konu / Gal. 4. v. 4. [illegible] af Jómfru Mariu / Luc. 2. v. 7.)

IV. Cap.

1. Hvada Nafn gafu þau Adam og Eva synum fyrstu Sonum ?

Cain og Abel / * v. 1. 2.

2. Vid hvad höndlu þeir sig / og hvad stunduðu þeir ?

Cain giordest Bonde (edur Akur Yrkiu-Madur) og Abel Fiarhyrder / v. 2.

3. Hveriu Offrudu þeir bader Gude ?

** Cain Offrade ÞRoftne af Avöxtum Jardar / v. 3. Og Abel bar einnig fram af Frumburde sinar Hiardar og

* Fyrer Christi Fæding 3969. ** Epter Sköpun Heimsins 60. Ar. Fyrer Christi Fæding 3911.

og þeirra Feitɛ / v. 4.

4. Dyrkudu þeir baader Gud ad Eins laagu og Greinu Giede?

Ney / Abel Dyrkade Gud og Neid= rade af Sañre Tru (h) eñ Cain ein= unges af Nafne.

5. Hversu ætlett þa Gud beggia þeirra Offur?

DRottiñ leit Naadarsamlega til Abel og hañs Fornar (hñ let epter þvi sem Lyklegast þyker Elld valla af Himne nidur og uppbreña hana / Eins og a Døgum Elia / 1. Kong: B. 18, v. 38) Eñ til Cain og hañs Foornar leit hañ ecke Naadarsam= lega / v. 5.

6. Hvernig vard Cain vid þetta?

Hañ vard Afarreidur / so ad hañs Yferbragd Afmindadest / v. 5. Og þa þeir voru til samans a Akrenum / reis Cain upp i moote sijnum Broodur Abel / og sloo hañ i Hel / v. 8. (i)

7. Giecк Cain vid þvi Mañdraape sem hañ hafde framed þeger Gud spurde hañ ad Broodur sijnum?

Ney /

(h) Ebr. 11, v. 4. (i) Matth. 13. v. 35. 1. Joh. 3. v. 12.

N.9 / Nelldur sagde hañ : A eg ad vakta Brooður miñ ? v. 10.

8. A hvern hätt Straffade DRottiñ hañ fyrer þetta Brooður Mord ?

Hañ sagde vid hañ / Rooðiñ þyns Brooðurs Bloods hroopar til myn af Jordunne (um hefnd :) Bolvadur sertu nu a Jordunne/ sem upplaust synū Munne og took þyns Brooðurs Blood af þinne Hende. Nær þu erjar Jordena þa skal hun ecke her epter gefa þier af synum Grooda: Raafande og Landflotta skalltu vera a Jordunne / v. 11. 12.

9. Hvernig vard Cain vid þetta Straff?

Hañ sagde vid DRottiñ: Myn Synd er stærre eñ þad hun mege mier fyrergiefast/ o. s. f. Þa vill þad myn verda/ hver mig finnur hañ mun sla mig i hel/ v. 13. 14.

10. Hendte þad þa Cain er hñ ottadest fyrer?

Ney: DRottiñ sette eitt Einkienne edur Mark a Cain/ ad einginn sem hañ fynde hañ skyllde sla hañ i hel/ v. 15.

11. Þegar Cain geck ut fra Augliti DRottins (fra þeirre sañu Guds Plooniustu) hvört for hañ þa burtum ?

J

Laitte Nod/ begiut Eden a mootu Rikite/ v. 16.

13. Hvad giørde Kain þar?

Hañ byggde þar eina Borg / og kallade hana epter Sonar synþ Nafni Hanoch/ v. 17.

13. Hverfu nefnest sa Madur sem Skrifpreste gieinet ad Fyrstur hafe aypt Tvelmañ Eigen Konum (J Ect?)

Lamech/ v. 19.

14. Hvad hietu þær hvar um sig?

Ada og Zilla/ Ibid.

15. Af hvørium voru þeir komner / er bygdou i Tiallbuðum og vorn Fiarhyrdarar?

Af Jabal Syne Lamechs/ hvern hañ aatte vid Ada / v. 20.

16. Af hverium hafa Hørpuslaggrar og Pipu Blasarer sin Upprunna?

Af Jubal Brodur Jabals / v. 21.

17. Hver var sa fyrste Hagleiks Madur til ad smyda Koper og Jarns?

Tubalkain/Sonur Lamechs/ hvern Zilla fædde honum / v. 22.

18. Hverfu mikit er þa þeira sin Fyrsta Son / eð hun ætte epter þad ad Abel var daudur?

Seth/ v. 25.

19. Hvad hiet Sonur sa er Seth gat?

* Enos / v. 26.

* ... Leimar Skrp. 255. Fyr: Chr: Fad: 27 6.

20. Hvad skede Merkelegt / þegar Enos var fæddur?

Men̄ hoofu ad Predika ut af Nafne Drottens. v. 26. (Ad predika i almen̄elegu um Samkomum / edur ad kalla sig epter han̄s Nafne / Guds Børn so sem Gen. 6. v. 2. Eins og Lærisveinarner voru fyrst kallader Christner i Antiochia epter Christi Nafne / Gj. Pa Post: 11. v. 27.)

V. Cap.

1. Hversu gamall var Adam þa han̄ gat Seth?

Hundrad og þriatiger Ara: v. 3.

2. En̄ hversu gamall vard han̄ alls?

Niu hundrada z þriatiger Ara/ v. 5.

3. Hvad hietu Forfedurner eллegar Patriarcharner sem lifdu fyrer Nohai Flood?

Adam/ Seth/ Enos/ Kenan/ Malaleel/ Jared/ Enoch/ Methusalah/ Lamech/ og Noe.

4. Hver hefur ordid hid ellsta Madur a øllum Heims Allder?

Methusala.

5. Hversu leinge lifde han̄?

Niu hundrud niu og Sextyger Ar / v. 27.

6. Hafa aller betser Forbedur Daed/ og burtsopnad ?

Ja/ allersaman/ ad frakeknu Enoch.

7. Hver urdu þa hans Afdrif ?

Sokum þess han lifde so Gudlegan Lifnad (edur gek fyrer Gude) nam Gud han i burt og han vard ecke meyr sedur / þa Nan var ordin 300. Sextiu og fim Ara gamall / v. 23. 24. (k)

8. Hvertiu Spaade Lamech um sin Son Noa/ er han hafde Getted ?

Þesse mun Hugga oss i vorre Armædu og Erfide / a Jordunie/ hverre DRottin Bolvade/ v. 29.

VI. Cap.

1. Helldu Eptterkomendur Seths sier stadt lega vid þa rettu og sønu Tru ? .

Eingan vegin/ Þa Mesiena took ad fylgia a Jordunie. Og þeir gomlu Datur/ þa sem Guds Born Mannana Datur/ ad þar voru Frydar/ og þeir geingu ad eiga hvoria sem þeir villdu / v. 1. 2.

2. Hvad skilst her fyrer Guds Born?

B Syner

(k) Hebr. 11. v. 5.

Syner Seths og Affkvæme.

3. Hvad þyda Dætur Mañaña ?

Børn z affkæme hins Ogudlega Cains.

4. Hvad vard ur þessu Hionabande ?

Var af Jukust Volduger og Nafnkuñuger Meñ a Jørduñe/ v. 4.

5. Þegar Mañkyned villde nu ecke láta sig meyr Typtа af Guds Anda/ hvada Straff asetlade Gud ad láta koma yfer þad / fyrer Saker sina Synda ?

Ad hañ villde afmá þad og uppræta af Jørduñe með einu Synda-Flode/ v. 7.

6. Voru Meñerner þa so værsta Ogudleger/ þar þeir ættu ad sæte so hørdu Straffe ?

Ja ad vøssu. DRotteñ sa ad Mañañа Illska var mikel a Jørduñe/ og ad øll þeirra Hiartans Hugsan og Asetningur var ætíd til Jlls eins Hneigdur/ v. 5. Jørden var fordiørfud fyrer Guds Auglite/ og full Rangslætes/ Jaa allt Holld (þad er aller Meñ) hefde fordiarfad sijna Vegu (sijnar Athafner og Giørder) v. 11. 12.

7. Kun vard ecke vera þa neitt / fyr eñ Straffed dunde yfer þá?

Sañarlega giørde hañ þad / heilum

Hundrad

Hundrad og Tuttugu Arum ædur / es hañ gaf þeim til Frests (Tyd og Toom til Apturhvarfs/) v. 3.

8. Hvern liet hañ vara þa vid?

Noa/sem fañ Nad hia Drottne/ v. 8.

9. Hvada Eckstyr tilleggur Ritningeñ Noe 3.

Noe var Riettlætur Madur. (Fyrer Gude fyrer Truna/ Hebr. 11. v. 17.) og Oþraffanlegur (fyrer Mønnunum) a sijnum Døgum/ og lifde Gudlegñ Lifnade/ v. 9.

10. Hvad atte Noe ad giøra / so ad hañ yrde vardveittur þegar Syndaflooded kiæme?

Hañ atte ad giøra Eina Ørk af Grenee Trie / 300. Alna langa / 50. Alna breida / og 30. Alna hæfa / (og bræda hana utañ og iñañ til med Tioru/ v. 14. 15.)

11. Hverjer urdu frelsader med Noe i Ørkeñe?

Kona hañs/ Syner hñs Þrÿr/ Sem/ Cham og Japhet/ asamt þeirra Hust-rum alls þremur / til samans Atta Meñ/ v. 18. (l)

12. Forgeck ta allt og Tyndest sem a vår Jørduñe/ Meñ og Fenadur?

(l) Matth. 24. v. 38. Luc. 17. v. 27. 1. Pet. 3. v. 20.

Jaa allt Nolld sem hafde Lijfs Anda a Jordune / ad fraateknum nockrum Pörum af allrahanda Dyrum / af allskonar Fuglum og af øllum Skrid Kvikendum Jardar / epter hvers eins Kyne / þad komst af / þvi Noa var skipad ad lata þetta fara jñ i Orkena / og taka med sier allshaattadar Fædslur bæde fyrer sialfan sig og Fenaden / v. 19. 20. 21.

VII. Cap.

1. Hversu margt maatte hañ lata fara jñ med sier af þeim hreinu Dyrum og Fuglum ?

Sio og Sio (af hveriu Tae) Kallkins og Kvenkins / v. 2.

2. En hversu mørg af Ohreinum Dyrum ?

Eitt Par / Kallkins Dyred med þess Maka / v. 2.

3. Hvernig kom þa og skede Vatnsfloodet ?

Þegar Uppsprettu allar Uppsprettu Brunnar hins mikla Underdiups og / Himna-Raufarnar Opnudust / og þar rignde a Jordena / v. 11. 12.

4. Hversu lenge Rignde yfer Jordena ?

Fiorutyge Daga z 40. Naatta / v. 12. *

* Ept. Skøp. Heim. 1657. Fyr. Chr. Fæd. 2314.

5. Hversu gamall var Noe þegar Synda-Flooded kom yfer Jørdena?

Sexhundrud Ara/ v. 6.

6. Hversu margra Alna Diup stood Vatned yfir Fiøllunum?

Þad var 15. Alna Diup/ v. 20.

7. Forgeck þa allt i þessu Synda-Floode?

Ja/ allt hvad hafde Lijf og Anda i sier a Þurru/ þad Deyde/ v. 21. (m)

8. Hversu lenge stood Vatned a Jørdeñe?

Halft añad hundrad Daga/ v. 24.

VIII. Cap.

1. Hvar lendte Orkeñ um sider/ er hun svimmade ofañ a Vatnenu?

A Fiallenu Ararat/ v. 4.

2. Hvernin vard Noe askinia um þad/ ad Synda Flooded took til ad minka?

Hañ let eiñ Rafn fliuga ut ur Orkeñe/ Er Floo sijfelldlega aptur og fram/ þar til ad Vatned þornade af Jørduñe/ v. 6. 7.

3. Hvad let hañ sidañ fliuga ut?

Eina Dufu/ hvered kom aptur til hañs/ þar hun fañ ecke a hvøriu hun kyñe ad hvijla siñ Foot/ v. 8. 9.

4. Hvad giørde hañ epter þad?

 Hañ

(m) Matth. 24. v. 39.

Nafi beid eñ adra Sio Daga / og let aptur fliuga eina Dufu af Orkeñe/ og su Dufa kom til hñs aptur ad Kvøll de / og hafde sitt afbroted Oliu-Vidar Blad i Muñe sier / v. 10. 11.

5. Tier hañ sydañ eñ þa fleire Dufur utfliuga?

Ja / eñ nu Eina / ad Sio ødrum Døgum lidnum/ hver ed ecke kom til hañs aptur / v. 12. Gieck hañ þa epter Guds Bode / ut af Orkeñe / med øllu þvi sem hañ hafde hia sier / v. 16. seq.

6. Hver var hin Fyrsta Jdia Noe/ þa hañ var geingeñ ut af Orkeñe?

Noe bygde DRottne eitt Altare/ og took af allshattudum hreinum Kvikendum og af allra handa hreinum Fugl um og Offrade Breñe Offur a Altar- enu/ v. 20.

7. Hvørsu Gedjadest Gude þesse hans Dyrt- kan og Gudrækneñar Jdkun?

Jfred vel / Og DRottiñ sagde/ Eg vil nu ecke hier epter Bølva Jørduñe fyrer Mañsins Skulld/ þviad þankar Mañlegs Hiarta eru iller i fra Bng- doome/ (n) v. 21. Og þad skal ecke nær

(n) Matth. 15. v. 19.

koma Vatns-Flood hier epter ad for- darfa Jordena / Cap. 9. v. 9.

8. Hvad er þad sem alldrege skal linna/og ætid vidhalldast so lenge sem Jordenn stendur?

Sæde og Kornskurdur/Frost og Hite/ Sumar og Vetur / Dagur og Noott / v. 22.

IX. Cap.

1. Hversu blessade Gud Noe og Sonu hans?

Gud sagde til þeirra/ Vered Frioofa- samer og Margfalldest og uppfylled Jordena / v. 1.

2. Med hvada Teikne stadfeste Gud hans Sattmala er han giørde vid Noe?

Hann sette Regn-Boga sinn i Skyen /, og lofade/ ad þa han sæe a hann/ villde hann minnast þess Eylifa Sattmaala mille sijn og allra lifande Skiepna af ollu Hollde a Jordunne/ v. 13. 15. seqv.

3. Hvada atvinnu hafde Noe epter Flood?

Hann var Akur-Dyrkare og planlade Vijngarda/ v. 20.

4. Hverneg liet han Vijned leida sig Afvega?

Hann drack (ofurmykeд) af þvi giørd- est druckinn / og la nakenn i sinne Tialld- büd/ v. 21.

5. Hvernig breitttu Syner hans sier vid han þar han sa dt nocket?

Cham hadde ad þvi / v. 22. Enn Sem og Japhet tooku eitt Fat / løgdu þad a Herdar sier bader/ og geingu so á Bak aptur / og huldu þeirra Fodurs Skømm / v. 23.

6. Hvada Hegnd kom yfer Cham/ eyrer þad ad han hadde Fodur sin?

Noe bølvade Canaan (hans Syne asamt med hans Afkomendum Afkomendum) ad han skÿllde vera þræll allra þræla / medal sinna Brædra / v. 25.

7. Enn hvorsu boor hann vid Sem og Japhet?

Han blessade þa/(Prijsade Gud og spadde einig um Aprurhvarts Heidingianna/ v. 25. 27)

8. Hversu leinge lisde Noe eprer Flodedd?

Þriu Hundrud og 50. Ar/ v. 28.

9 Enn hversu gamall vard han alls?

Niu Hundrud og 50. Ara / v. 29.

X. Cap.

Hvada Þioder eru (helst) komnar af þessum Þremur Noe Sonum?

Af Sem eru Israelitarner komner / v. 21. Cananitarner af Cham/ v. 18. og Heidingiarner af Japhet/ v. 2. seq.

XI. Cap.

1. Hvada Tungumaal hafde Mañkyned talad allt hingad til?

Øll Verølldeñ hafde eitt Tal og Tungumaal/ (er var vid Ebreska) v. 1. 6.

2. Hvad ætludu Eptrerkomendur Noa ad giøra og koma til Leidar/ (sier til Æru og Nafns) Mikingar?

Þeir fooru ad Austañ iñ i Sinear Land/og tooku til ad byggia eiñ Stad og Turn/ hvers Toppur ætte ad naa upp i Himineñ / v. 2. 4. *

3. Hvernig liet Gud sia ad hønum mishugnadest þvilijk þeirra Fyrertekt?

DRottiñ for ofan (þad er / Openberade sijna Nærveru og Magt i Reide) og villte þeirra Tungumaal/ so ad einger skølldu hvad adrer søgdu / hvar fyrer þeir urdu og so ad hætta Borgar-Smijdenu/ v. 5. 7.

4. Hversu nefndest su Borg sidañ?

Babel/ (þad er Villa) v. 9. Þvi DRottiñ villte þar allrahanda Tungumaal og hañ sundurdreifde þeim þadañ til allra Landa.

5. Hver synest ad hafa vered Høfundur og Orsøk til þessarar Byggingar?

* Lp. Helm. Upp. 1758. Fyr. Chr. Fæd. 2213.

Nimrod/ Eitt (nafnkendt Hetia) Herra a Jordunne/ er var eitt Volldugur Veide madur fyrer DRottne (Tyranne og Ofbelldis Madur) og var Babel i Sinear Lande Upphaf hanns Rijkes/ C. 10. v. 8. 9. 10.

6 Hverer eru Menn Forfeduranna er lifdu epter Flooded ?

Sem / Arphaxad/ Sala/ Eber (af hverium Hebreisker hafa sitt Nafn) Peleg/ Rehu/ Serug/ Nahor/ Tharah/ og Abram.

7. Hvern af þessum hefur Gud Utvalid (og kallad ad nyu) til sinnar Pionustu ? *

Abram Son Tharah.

8. Hvadan kallade Gud hann ?

Fra Ur i Chaldea Lande/ v. 31.

9. Hvert kallade Gud hann ?

Til Canaans Lands. Ibid.

10. Hvar hafde Abram sin Bustad fyrst-ulle ?

I Charan. Ibid.

11. Hvad het hanns egin Kona ?

Sarai er var Obyria / og gat eingin Born. v. 30.

12. Hversu gamall var Tharah Fader Abrams

* Epter Heimsins Skøpun 1949.
Fyrer Christi Fæding 2022.

Abrams bo hafi Deyoe i Charan ?

Tveggia hundrada z fimm Ara/ v. 32.

XII. Cap.

*1. Hver for med Abram inn Canaans Land ?

Broodur-Sonur hans Loth. (Sonur Harans.)

2. Vid hvertar Borgir og Stade hefur Abram verdast ?

Vid Ai / Egypta-Land / Bethel/ Moielund / Gerar / Hebron ellegar Mamre-Lund.

3. Hvad hende Abram i At ?

Thar giordest Dyr-Tijd i Landenu/ Pess vegna foor Abram nidur til Egyptalands med sinne Hustru Sarai/ v. 10.

4. Hvernig gèk honum i Egyptalande ?

Kvissa hans Sarai / er hann sialfur hafde sagt ad være Syster sijn / var tekinn frá honum Saker hennar Værnleika af Pharao er giorde honum til Gooda hennar vegna/og hann atte i heim Stad Saude/ Naut / Asna/ Præla og Ambatter/ Asnur og Ulfallda/ v. 15. 16.

5. Hvernig Straffade Gud Pharao fyrer Peita Tiltæke ? D Rort

DRottin̄ Plagade Pharao og hans Hus med mikillre Plagu / vegna Sarai Abrams Kvinnu / allt pangad til han̄ feck honum sijna Eigin-Konu aptur / v. 17. 19.

XIII. Cap.

1. Hvert foor Abram þadan ?

Han̄ foor ad Bethel / og Loth med honum / v. 1. 3.

2. Hvad bar þar til Tijdenda ? *

Þar vard Osampycke i millum Fiar hyrdara Abrahams og millum Fiar-hyrdara Lothe / v. 7.

3. Hvessu vorlukadest sa Prætz ?

Abraham sagde vid Loth : (Kiære / lætum ecke vera nockra Prætu millum þijn og mijn / og ecke helldur i millum min̄a og þin̄a Fiarhyrdara / þvi vid erum Brædur / etc.) Vilier þu vijkia til vinstre Handar / þa skal eg fara til hægre / eda vilier þu fara til hægre Handar / þa skal eg vijkia til vinstre / v. 8. 9.

4. Hvert flutte Abram sa sitt Bustad?

Han̄

* Epter Heimsins Skøpun 2030.
Fyrer Christi Fading 1941.

Hañ bioo i Canaan Lande / v. 12. (Eñ Lot hañ took hañ ſyna Tialldbud upp/og kom og bioo) i Lyndenum Marñ te/ v. 18.

5. Eñ hvert vielle Loth fa?

Til Sodoma / hvar hañ ſettte ſyna Tialldbud / v. 12.

6. Hvada Stadur var Sodoma?

Hañ hafde nooglegañ Vatns-Vokva/ allt at Zoar/ lyka ſem Alldengards-ur Drottins (edur ſu Jardneſka Paradys) v. 10.

7. Hvertſu vat þvi Foolke hattad er bioo i Sodoma?

Þad var illt / og ſyndugaſt miog i mioote Drottne/ v. 13.

8. Hvada Maalſulle Fyrerheite gaf Gud Abram a hinn Tyma?

Hañ hiet honum ollu Landenu / og hans Sæde Eilyflega/Hvert hañ ſagd eſt vilia giora ſo margt ſem Dupt a Jordu/ v. 15. 16.

9. Hvertſu lut Abram i ſtoore Packlæte ſitt vid Gud?

Hañ bygde Drottne eitt Alltare i Hebron / v. 18. Eins og Maur i nævd vid

vid Bethel. E: 12. v. 8. Og Akallade
þar Nafn DRottins (framde þar sijna
Guds Þioonustu med þeim Hætte ad þañ Pre-
dikade og Offrade)

XIV. Cap.

1. Hversu vegnade Loth i Sodoma?

Hañ var Herteckin og Fangadur af
fioorum Konungum/ med hañs Gotse/
og ollu þvi er hañ atte/ v. 12.

2. Hver vard til ad Frelsa hñ af þeirra Hende?

Abram med sijnum 318. Sveinum/
v. 14.

3. Hver kom a moote Abram/ þa hañ
kom aptur fra Bardaganum?

Melchisedech Konungureñ af Sal-
em/ sem var Kenne-Madur hins Hæsta
Guds / so og Konungurin af Sodoma /
v. 17. 18.

4. Hversu took Melchisedech vid Abram?

Hañ bar fram Vijn og Braud fyr-
er hñ (til ad hressa hañ) Blessade hñ &
giørde Gude Packer þ. hñ/ v. 18. 19. 20.

5. Hvad gaf Abram hønum fyrer þvi
lika sijna Þioonustu?

Hañ gaf hønum Tijunder af øllum
Hlutum/ v. 20.

XV. Cap.

1. Pa þetta var buet / hvad sagde Gud þa vid Abram / er þaß hyrtist hønum i eirre Syn?

Ottast þu ecke Abram / Eg er þinn Skiolldur / og þinn miøg stoor Laun. Hann Lofade hønum og so Syne / giørde Sattmaala vid hann / og Lofade ad hann villde so auka hanns Sæde / sem Stiørnurnar a Himnenum / ad þad eignadest Canaans Land / v. 1. 4. 5. 7.

2. Hvorsu vard Abram vid þetta Fyrerheitet?

Abram truude DRottne og þad reiknade hann hønum til Rettlætis / v. 16. (o)

3. Med hvada Teikne stadfeste Gud Abram þetta Fyrerheite um þad / ad hann skyllde eignast Canaans Land?

Hann liet hann offra Ku Þrievetra / eina Geit Þrievetra / Einum Hrut Þrievetra / Eina Turteldufu / og Eina ungre Dufu / Hvar med hann sijnde hønum / hversu hanns Sæde edur Afkvæme / ætte ad vegna epter hann / v. 9. seq.

4. En hvad sagde Gud hønum þyrer þram um hanns Niðia?

(o) Rom. 4. v. 3. Gal. 3. v. 6. Jac. 2. v. 23. Hebr. 11. v. 8.

Þad skalltu vita / ad þitt Sæde skal verda Framande a einu Lande / sem ad ecke heyrer þeim til/og þar munu Menn þia þad med Þrældoome/og plaga þad i Fiogur Hundrud Ara/* (p) Enn eg vil dæma þad Folk/ sem þeir verda ad þioona/ Þar epter skulu þeir fara a burt þad an med miklum Audæfum / v. 13. 14.
Hvar med Gud sagde fyrer Þrældoom Egyptalands.

XVI. Cap.

1. Hvad hiet Sarai Ambätt/ sem hun gaf Abram so sem Medi-Hustru ?

Agar/ v. 3.

2. Hversu lenge hafde Abram þa bued i Canaans Lande ?

J Tyu Ar/ v. 3.

3. Hverneig kom Agar sier vid Sarai?

Sem hun sa / ad hun var Olett / virdte hun lijtels sijna Husfru hia sier/ * v. 4.

4: Enn hvad took hun til Bragds þa Sarai villde þia hana (edur fiña ad vid hana?)

Nun

(p) Act. 7. v. 6.
* Epter Heimsins Skøpun 2024.
Fyrer Christi Fæding 1937.

Nun flyde burt fra heñe ut i Eyde-
mörk / v. 6.

5. Hver kom þar a móte heñe/ er hun var kom
eñ ad Brunum Brunie a Vegienum til Sur?

Eingell Guds (Sialfur Guds Sonur i
Mañlegre Lyking / v. 13.) byrte sig fyrer
heñe/ sagde heñe ad snua aptur/ (z aud
mykia sig under Henðe sinar Husfruir)
og lofade/ ad heñar Sæde skyllde marg-
falldast/ v. 7. 9. 10.

6. Hverſu atte Agar ad lata Son ſiñ hee
ta epter Skipun Eingelsins?

Ismael (þvíad DRottiñ hefur hei-
rt heñar Mökgiöng/) v. 11.

7. Hverſu gamall var Abram þa Ismael
Fæddest?

Þa hafde hañ 6. um Attrædl/ v. 16.

XVII. Cap.

1. A hvern Hatt Talade Gud epter þetta
vid Abram?

DRottiñ byrtist honum/ Endurny-
ade siñ Sattmala vid hañ/ Kallade hñ
Abraham / þvíad hañ giørde hañ ad
Fødur margra Þiooda(q) v. 1. 2. 4. 6. 7.

2. Hvar ſkede þeſſe Opinberan?

(q) Rom. 4. v. 17.

Þa Abraham hafde Nyu um Nyrædt/ v. 1.

3. Hvertsu starfeste Gud sin Sattmala vid hañ?

Med Umskurnar Sacramentenu (r) v. 11.

4. Umbreitte Gud og so Nafne Sarai?

Ja/ Her epter atte heñar Nafn ad vera Sara / þviad eg vil Blessa hana/ sagde Gud vid Abraham/ og af heñe vil eg gefa þier eitt Son/ v. 15.

5. Hvertsu took Abraham vid þessu Fyrerheite?

Hañ fell fram a sitt Andlit / og Broste/ Segiande i synu Hiarta/ Skal eg eiga Barn Hundrad Ara gamall? og skal Sara Nyræd Barn Fæda/ v. 17.

6. Umskar þa Abraham allt hvad Karlkins var i hañs Huse/ epter þvi sem Gud hafde skipad?

Ja/ hañ took siñ Son Ismael (er þa var 13. vetra) * og alla þa Þienara sem Fædder voru i hans Huse / og alla þa sem til voru Keipter / og alla adra sem voru Kallkins i hans Huse / og

(r) Luc. 2. v. 21. Act. 7. v. 8.
* Epter Heimsins Skøpun 2047.
Fyrer Christi Fæding 1924.

og Vmskar Yfer-Hud a þeirra Hollter/ a þeim enum sama Degi sem Gud hafde sagt hønum/ v. 23-0. s. f.

7. Hvert Vmskar hafi og ecke lykta sig sialþan ?

Ad vysu giørde hañ þad / þa hañ hafde Nyu um Nyrædt/ v. 24.

XVIII. Cap.

1. Jtrekade Gud og so þad Fyrerheite um þañ Son er hañ lofade Abraham ad skyllde hønum Fædast ?

Jm. DRottiñ Birtest hønum / og þryr Meñ stodu Gagnvart hønum (ad hverium eiñ var Guds Sonur/og hiner tveir Einglar) i þeim Lund Mamre / þa hañ sat i sijnum Tialldbudar-Dyrum / og Daguriñ var sem Heitastur/ v. 1. 2.

2. Hversu took hañ a moote þessum þremur Mønnum? (f)

Hañ rañ i moote þeim/ og fell fram til Jardar / og sagde / Herra hafe eg funded Naad fyrer þynu Auglite / þa gack ecke fram hia þynum Þienara / v. 2. 3. (Hañ let sækia Vatn/ad þvo þeirra Fætur/og bad þa Hvijlast/ v. 4. Baud þeim Braud ad þeir mættu

C 2 styrk-

(f) Hebr. 13. v. 2.

skickast / v. 5.) og bar fram fyrer þa Smiör og Miolk / og af Kalfe keim sem han hafde tilreidt / og sette þad fram fyrer þa / v. 8.

3. Hvad giörde Sara til / er hun heyrde Fyrerheited um þad / ad hun skyllde Son væda?

Hun broste med siälfre sier og sagde: Skal eg nu standa epter Lysting / þar sem eg er gömul vorden / og minn Herra hnygenn ad Alldre? v. 12.

4. Hvöriu svarade DRottenn aptur a moot?

Skyllde nockut Hlutur vera DRottne Omögulegur? A þessum Tijma (t) sagde han til Abraham / Wil eg koma til þijn / ad mier lifandi: Og sia / þa skal Sara hafa eirn Son / v. 14. *

5. Hvad sagde DRottenn / ad han visse um Abraham / ad han munde bioda Börnum sijnum og Heimkynne ad giöra epter sig daudann?

Ad þaug skylldu vardveita Vegu DRottens (hegda sier epter Guds Bodum og Skipunum) og giöra þad sem riett og gott er / v. 19.

6.

(t) Rom. 9. v. 9.

* Epter Sköpun Heimsins 2048. Fyrer Christi Fæding 1923.

6. Hvad sagde DRottiñ pa eñ framar vid Abraham ?

Hañ sagde hønum fyrer þann Nyrygge legu Eydelegging og Endalykt Borga aña Sodomæ og Gomorræ/ v. 20.

7. Skipte Abraham sier nockud af Sodomitunum/ er hañ vard hess var ?

Jæ/ Hañ bad Sex sinum fyrer þeim/ ad Gud villde Bægia þim/ v. 24. o. fr. v.

8. Hvertsu Audmyktee hañ sig fyrer Gude i siñe Bæn ?

Hañ medkende ad hañ være Dupt og Aska/ v. 27. og bad DRottiñ tvisvar/ ad hañ Reiddest sier ecke/ fyrer þad hañ hefde teked sier fyrer Nenter ad tala vid hañ/ v. 30. 32.

9. Feingu þa Sodomitarner/ Grid. fyrer hañs Bænar Stad ?

Nei/ Fyrst ecke mætte fiña Tiu Rettlæta i øllum Stadnum/ þa villde Gud ecke Bægia þeim.

10. Hafde þa Abraham eitteked vissa Tølu Maña i siñe Bæn ?

Jæ / hañ sagde / Villtu Tyftlæta þañ Rettlæta med þeim Oguðlega ? Mæ vera þar fiñest Fimtiger Rett-

E 3 læter

læter i Stadnū/v. 23. 24. Þar nærst bad hañ/ Ef þar finduft fim̄ midur/ v. 28. Aptur / ef þar være fiøruthge/ v. 29. sydañ ef Mañ ... mætte fiña 30. þar iñe/ v. 30. Eñ þa/ ef þar finduft Tuttugu/ v. 31. Og Loksins/ ef þar væru Tiu ad fiña/ v. 32. Eñ þar funduft ecke so marger Rettlæter ad þessum fiam svar ade i øllum Stadnum.

XIX. Cap.

1. Hvad giørdu Borgar-Meñ i Sodoma / er þeir Tveir Einglar voru komner til Loths ad gysta hia hønum?

Þeir þreingdu sier med Ofbellde og Makt ad Husenu / og sloou Hring um̄ þad/ kølludu a Loth/ og heimtu/ ad hañ leidde Einglana ut (hvorta þeir hielldu vera adkomanda/ og Vegfarandi Fool/og kølludu þa Meñ) ad þeir mættu kieña þeirra / v. 4. 5. Og jafnvel þoott Loth byde þeim (ecke an Syndar/Rom. 3. v. 8.) Tvær sinar Dætur i Stadeñ fyrer þa/ þa gyllte þad ecke/ v. 8. Og er þeir bruku st hart iñ a Loth/ hlupu og villdu brioota Dyrnar upp / serlduft Meñer-

ner

ner ut / tooku Loth inn i Hused til sijn / (v) og lokudu Dyrunum aptur / v. 9. 10. Enn hiner Ogudlegu urdu slegner med Blindleika / bæde smærer og stoorer / so leinge þeir urdu þreitter / og fundu hvergi Dyrnar / v. 11.

2. Hvernig straffade þa Gud þessa Syndugu og Gudlausu Stade?

DRottenn (Guds Sonur) liet rigna Brenesteine og Elde fra DRottne (Gude Fødur) af Himnum / yfer Sodoma og Gomorra / og umkurnade þeim Stod um med ollu þui Hierade / og ollum Inbyggiurum Stadanna / og ollu þui sem i Landenu var: ... ar / v. 24. 25.

3. Var þar þa eingenn þretlaadur edur sem kiæmest ab?

Eingenn nema Loth / hans Kuinna / og hans Tvær Dætur / sem þeir Tveir Einglar tooku sier vid Hond og leiddu ut af Borgenne / v. 16.

4. Enn hvorsu gieck þeim Bidlum er ættu ad eiga hans Dætra?

Þeir fyrerfooruſt æsamt hinum / vegna

(v) 2. Pet. 2. v. 7.

na þess þeir hlooy ad Advorun og þeirre velmeinku Raadlegging Lothe/og høf du hana Einungis ad Naade/ v. 14.

5. Hvad hende: Lothe Kvinu? (vv)

Hun vard ad einum Sallt-Stoolpa/ vegna þess hun leit aptur a Bak/moote þvi sem Gud hafde boded hene/v. 17. 26.

6. Hvert foor Loth þa ad bua?

Til eins liitels Stadar / er nefndest Zoar/ hverium ecke var umkurnad/ þvi hann bad fyrer hønum/ v. 21. 22.

7. Hvert flutte hann sig þadan?

Vppa eitt Fiall og var i einum Heller/ v 30.

8. Hversu foor fyrer hønum og þeim Tveim ur Dætrum er ha atte?

Þær gaafu hønum Vijn ad drecka / so ad hann vard druckenn/og lagde so hver sig (sijna Nott) hia hønum. Hvar fyrer þær fæddu hønum Tvo Sonu / Moab og Benammi/og hverium Moabitar og Ammonitar etu komner ; v. 33 til 38.

XX. Cap.

1.

(vv) Luc. 17. v. 32.

1. Hvert ad þetta var nu skied (Merkilega / eptter þa Skelfelegu Fyrdeleggingu þessarra Borga / og þa Loth hafde dregt so Ovidurkvæmelega Synd og Blood-Skømm i Ofdrykiu med Dætrum sijnum) Hvørt for þa Abraham?

Hañ flutte sig þadañ i Sudur-Alfu Landsins / og sette Bustad siñ a millum Kades og Sur / og vard Utlendingur i Gerar / v. 1.

2. Hverniig vegnade hønum þar?

Abimelech Kongureñ af Gerar took Kvinnu hañs Sara fra hønum / med þvi hañ sagde um hana / ad hun være hañs Syster / v. 2. 3.

3. Hvert straffade Gud Abimelech fyrer þad?

Vissulega / Hañ tilluckte allañ Mood urlegañ Kvid i Abimelechs Huse / fyrer Saker Saru Abrahams Kvinnu / v. 18.

4. Eñ hafde Abimelech giørt þetta af (asettre) Illsku?

Ney / Helldur af Einfolldu Hiarta og med Saklausum Høndum / v. 5. Hvar fyrer Gud varduveitte hañ / so ad hañ misgiørde ecke vid hañ / edur snerte hana (til Saurlyfes) v. 6.

5. Fieck þa Kongureñ Abraham Konu sijna

 aptur /

aptur/ strax sem Gud hafde skipad hønum um þad i Draume?

Ja/ Og þar ad auke gaf hañ Abraham (hver ed bad fyrer hønum til Guds) Saude og Naut/ Þræla og Ambatter/ og Þusund Silfur-Peninga/ v. 14. 15.

XXI. Cap.

1. Vard þa Sara Barnshafande (so sem DRottenn hafde lofad?)

Ja / Hun vard Olett og fædde Abraham eiñ Son * hvern hañ kallade Isaac / v. 2. 3. (x)

2. Hversu gamall var Abraham þa?

Hundrad Ara / v. 5.

3. Hvernig hegdade Ismael sier vid Isaac?

Hañ spottade hañ / v. 9. (Hloo ad hønum og giørde sier opinberlega ad Gamne vid hañ/ so sem aftar Ofmodrandur Dreingur / sem vilde hønum illa / (y) Vegna þess hañ merkte ad Isaac mætte ad vera sa riette Erfinge / og mætte Frumgietningar Riettenn/ hvern hañ hugde ad heyrde sier sialfum til.)

4. Hversu gieck hønum þa fyrer þetta?

Hañ og Moder hañs var rekenn burt

ur

---

* Epter Heimsins Sköpun 2049. Fyrer Christi Fæding 1922. (x) Hebr. 11. v. 11. Luc. 3. v. 34. (y) Gal. 4. v. 29.

ur Abrahams Huse / (3) * Abraham
took Braud og eitt Leigil med Vatn / og
lagde hann a Herdar Agar / og so Barn-
ed med og liet hana fara / v. 14. Og sem
utdrucked var Vatned af Leiglenum / þa
varpade hun Barnenu under eina Eyk
og geck i burtu / settest þar gagnvart /
so sem eitt Orskot þar fra / þviad hun
gat ecke sied uppa ad Barned deyde (ad
þorsta) v. 16. Enn Guds Engell
(Þad er Sonur sialfsa Guds / hver hier a ad
skilast under þessu nafne) vijsade henne a
eitt Brunn / af hverium hun gaf Sveinen
um ad drecka / v. 19. so ad Gud hiellt
honum vid Lijfed (hver ed Bænheyrde hann
þar hann la / v. 17. Og blessade hann / v. 18.)

5. Hvada Atvinnu og Sysslan hafde
Ismael epter þetta?

Hann vard eitt goodur Skot-Madur /
og bioo i þeirre Eyde-Mork Pharan /
v. 20. 21.

6. Hvernig giørde Abraham Sattmæla
vid Abimelech?

Hann

(3) Gal. 4. v. 30.
* Epter Heimsins Skøpun 2053.
Fyrer Christi Fæding 1910.

Hañ (gaf hønum Saude og Naut og) took Sier Lomb og let þaug afsiðis / er Abimelech skyllde taka af hañs Hende til Vitnis um̄ þañ Bruñ sem hañ hafde grafed i Bersaba / v. 27. 30.

XXII. Cap.

1. Hvernig prooſe Gud ad freista Abrahams og reyna hañs Tru ?

Hañ skipade hønum ad Offra sijnum einka Syne Isaac til eiñar Brenne-Forn ar / v. 2. (a)

2. Tiede Abraham sig Hlyðni i þessu ?

Ia / Hañ took Son siñ / batt hañ og lagde hañ uppa Alltared (er hañ hafde bygt) ofañ a Vidiñ / er Isaac hafde sialfur bored þangad / v. 6. Rette sijna Hond ut og greip Sverded / ad hañ slatrade sijnum Syne / v. 9. 10. (b)

3. Slatrade hañ hønum þa ?

Nei / Gud hindrade hañ fra þvi / þar ed hañ let eiñ Eingel banna hønum þad (hver ed aptur var Guds Sonur / Sa Eingell sem ecke er Skapadur) v. 12. 14.

4. Eñ hvørju Offrade þa Abraham i staðiñ fyrer siñ Son ?

Einum

(a) Hebr. 11. v. 17. (b) Jac. 2. 21.

Einum Hrut/ er var fastur a Hornunum i einum Buska/ v. 13.

5. Hver skere þetta Offur ?

J Landenu Moria / a þui Fialle (sem Gud sialfur syndе honum) v. 2.

6. Hvernig Endurgallt Gud Abraham þessa Hlydne ?

(Hañ blessade hañ (ad nyu) og lofade ad margfallda hans Sæde lyka sem Stiørnur a Himnum / og so sem Sand a Siafarstrondu/ v. 17. og sierdeilislega (þet hañ honum) ad i hans Sæde skylldu allar Þioder a Jordune blessast (þad er i Christo/ sem atte ad Fædast af hans Eptirkomendum/ v. 18. (c)

XXIII. Cap.

1. Hversu Gømul var Sara þa hun Deyde ?

Hundrad Tuttugu og Siø Ara/ v. 1.

2. hvar Deyde hun ?

J Hofud Stadnum Hebron i Lande Canaan/ v. 2.

3. Hvar Jardade Abraham hana ?

J einum Hellir a einum Akre gegnt yfir fra Mamre / er hañ hafde keypt af Ephron þeim Hethita/ fyrer fiogur

Hundrud

(c) Act. 3. v. 25. Gal. 3. v. 8.

hundrud Silfur Peninga / til Eifda Greptrunat/ v. 15. seq.

XXIV. Cap.

1. Hvernig Kvonqadest Isaac ?

Abraham let sin þenara Eliefer fara honum þa Dœfrqdu Mey Rebecca til Eiginkonu/hver ed var Dottir Bethuels af Mesopotamia/ og Systir Labans/sem þeir blessudu/og letu fara med honum til Canaans Lands.

XXV. Cap.

1. Giptest Abraham epter þad Sara var Ondud ?

Ad vissu/ þviad hafis Seinie Kvinna het Ketura/ v. 1.

2. Hversu mørg Børn atte hafi vid henne ?

Sex Syne/ Er so hetu/ Simron og Jaksan / Medan og Midian/ Jesbach og Suah/ v. 2.

3. Tooku þesser Syner jafnast Arf vid Isaac ?

Ney / Abraham gaf Isaac oll sijn Audæfe / eñ þeim ødrum Børnum sem hafi hafde Aflad med sijnum hiaa kvinum/ gaf hafi Gæfur/ og let þær fara a burt i Austur Att fra sijnum Syne Isaac/

saat/ medan hañ var eñ a Lyfe/ v. 5. 6.

4. Hvers u Alldrer þaar vard Abrahem ?

Hundrad fiñ og Siøtyger Ara/ v. 7.

5. Hvernar Deyde hañ þa ?

* J eitt Roolegre Elle/ þa hañ var hnigiñ ad Alldre og saddur af Lyfdøgum/ v. 8.

6. Hvar var hañ Grafiñ ?

Hans Syner Jsaac og Jsmaël Jørdudu hañ i þeirre tvøfalldre Grøf Yfer fra Mamre/ hia Sara siñe Eigin Kvinnu/ v. 9. 10.

7. Hver voru Børn Jsaacs ?

Þeir Tviburarner/ Esau og Jacob/ v. 24.

8. Hvernig attuft þeir vid i Moodur Kvide ?

Þeir Hnitluduft vid/ v. 22.

9. Hver var hiñ Frumgetne ?

Esau/ v. 25.

10. Þvi var hañ kalladur Esau ?

Þvi hañ var Raudur ad Lit / og allursaman Lodin sem eitt Skiñ / ibd.

11. Hver vard Esau ?

Veide-Madur og Akur-Madur/ v. 27.

* Epter Helmsins Skøpun 2124. Fyrer Christi Fæding 1847.

12. Ed hvad vard ur Jacob ?

Goodur Madur/og hafi bioo Tiallo budefie/ ibid.

13. Hvern af þessu creimur elskade Isaac mest ?

Esau / (hvad hafi at giarnan af hafis Veide) v. 28.

(En hvern þeirra elskade Rebecka mest ? Jacob / ibid.)

14. Fyrer hvad sellde Esau Jacob sitt Frumgeetningar Rett ?

(d) Fyrer Eina Matgiørd/ er hafi hafde tilbued af Grioonum / (Raudum Baunum edur Bertum) og af þvi kolladest hafi Edom/ v. 30. 34.

XXVI. Cap.

1. Hvad bar vid a Isaacs Døgum ?

Þar vard myked Hallære i Landenu (auk þess Hallæris er adur var a Dog um Abrahams) v. 1. *

2. Hvert flutte hafi sig þa ?

Til Abimelech Kongs Philistinorum af Gerar/ v. 1.

3. Hvad bendte hafi a Leidene ?

D Rottefi

(d) Hebr. 12. v. 16.

* Lyter Heimsins Skøpun 2127. Fyrer Christi Fæding 1844.

DRottenn villradest hønum og blessade hann Saker hans Fødur Abrahams/ og hielt hønum Canaans Lande (og ad hans Sæde skyllde verda so margt sem Stiørnur á Himnenum) og ad i hans Sæde (nefnelega Christo) skylldu allar Þiooder a Jørdu blessast / v. 4. 5.

4. Enn hvada Kross og Mootlæte hlaut hann annars þar ad reyna ?

Landsins Innbyggiarar (øfunddudu hann/ þviad DRottenn blessade hann so Rijkuglega/ ad hann vard Stoor-Audugur og Mekttugur) og byrgdu aptur alla Brunna fyrer hønum / Og auk þessa giørdu bádar Esaus Konur Hiartans Sorg bæde hønum og Rebecku / v. 13. 14. 15. 35. *

5. Hvad hietu Konur Esau ?

Judith og Basmath / Dætur Beeris og Elons þeirra Hethita / v. 34.

6. Hvert foor Isaac sydann ?

Til Bersaba / v. 23.

7. Hvernen Opinberade hann Gud og Þoonade hønum i þeim Stad ?

D Hann

* Epter Heimsins Skøpun 2149.
Fyrer Christi Fæding 1818.

Nañ bygde þar eitt Alltare og Akall ade (predikade um̃) Drottins Nafn. v. 25.

XXVII. Cap.

1. Fyrer hvørd hatade Esau Brodur sinn Jacob?

Fyrer þad / ad hañ nœde Blessan Fodur hans fra honum / hvers vegna / hañ og hafde i Nyggiu ad slaa hañ i Hel / v. 36. 41.

2. Hverſu bar þad til / ad Isaac blessade Jacob?

Isaac kallade œ sin Elldra Son Esau / og skipade honum ad taka sijn Veidarfære / sitt Pilna-Kofur / og sin Boga / og fara ut a Morkena / og veyda sier (uppleita) nockud Villu-Dyr / v. 3. og matreida sier / so sem hañ giarnañ villde hafa / ad hñs Saal mætte Blessa hañ adur eñ hñ Andadest / v. 4. Þegar Rebecca heyrde þesse Ord / skipade hun Jacob Syne sijnum / ad fara til Hiardarinnar og hafa þangad til sijn tvø good Kid / hvar af hun tilbioo Fædsl̃u handa Isaac / v. 9. Nu et ed var ordiñ gamall ad Alldre og hañs Augu voru

myrk

myrk ordin / so hann kunne ecke (rett vel) ad sia / v. 1. Og hun took þau bestu Klæde Esau synz Elldra Sonar / og færde Jacob i þau/ v. 15. Enn Skinned af Kidenu let hun um hanns Hendur/og þar sem hann var Hærlaus a Hálsen- um/ v. 16. Og þannig bar Jacob Fæd- una inn fyrer Fodur sinn/ og sagdest vera Esau / v. 19. Enn sem Faderinn hafde þreifad á hm sagde hn/Roddinn er Ja- cobs Rodd / enn Hendurnar eru Esau Hendur/ v. 22. Og sem hann hafde eted af þvi Villubrade / drack hann og af Vijnenu/hvert hann bar honum/ v. 25. Sijdan Kyste hann Jacob / og blessade hann/ v. 27. etc.

XXVIII. Cap.

1. Hverju pludc Jacob fyrer synz Broodurs Reide og Snøgglyndc?

Fader hanns og Moder hanns Re- becka sendu hann til Mesopotamiam/ til Laban Sonar Bethuels i Caran / sem var Brooder Rebecku / ad hann skyllde gyptast þar / v. 2. 6.

2. Hvernig gieck Jacob a þessare Reisu?

Hañ took Eiñ Stein/ og lagde under sitt Høfud/ og lagde sig til Svefns/ Og hañ dreymde Eiñ Stiga/ er stood á Jørdu / hvers effsta Bust náade upp til Himensins (hvad ed Fyrermyndade þa persónulegu Sameining mille þeirrar Guddoomlegu og Mañdoomlegu Náttúruñar Christi) epter hverjum Guds Einglar foru upp og ofañ / og HErrañ stood þar upp yfer/ v. 11. 12. 13. (Joh. 1. v. 51.)

3. Hvad rædde Gud þa vid Jacob?

Hañ hiet hønum og hañs Sæde (er skyllde verda sem Dupt á Jørduñe) því Lande/ er hañ lá í/ og ad í hañs Sæde (Christo) skyllðu allar Þiooder á Jørduñe blessast/ v. 13. 14.

4. Hvad hafdest Jacob ad / þe hañ vaknade / og hafde fenged þessa Blessan?

Hañ took þañ Stein sem hañ hafde lagt under sitt Høfud / og reyste hañ upp til eins Marks / Og hellte Vidsmiøre yfer hañ / Og hañ kallade þañ sama Stad Bethel (er merkir Hús Guds) og Jacob strengde eitt Heit/ og sagde/ ef Gud er med mier og vardveiter mig á

þessum

þessum Vege / sem eg nu ferdast / og giefur mier Braud ad eta / og klæder mig/ og færer mig heim aptur til myns Fodurs-Huss med Fride/ v. 22. Þa skal Drottenn vera minn Gud/og þesse Steinn sem eg hefe nu uppreist til eins Teikns/ skal verda Guds Hus/og eg vil færa þier (Gude) Tijunder af ollu þvi sem þu giefur mier / v. 18. 19. etc.

XXIX. Cap.

1. Hia hverium wvalde Jacob i Mesopotamia ?

Hia Laban (Moodur-Brodur sijnum) hvers Tvær Dætur Lea og Rachel urdu hans Eigen-Konur/v. 23. 30.

2. Hver var sa Skade / ad þessum Tveimur ad Frijdleika ?

Rachel / þviad Lea var Augn-dapur/ v. 17.

3. Hvad Sæstade Jacob i Mesopotamia ?

Hann giætte Hiardar Labans kostgiæfelega / og þioonade honum med Truog Dygd/ v. 20. 28. Cap. 31. 38.

4. Hverfu lenge þioonade Jacob yver Rachel þeirre Ungre Systurenne ?

Sio Ar/og syndest honum sem fæe

er Dagar være/ ſo mykla Aſt hafde hañ a heñe/ v. 20.

5. Fedk hañ þa Rachel til Eigin kvinnu epter þad þau Siö Ar voru lidcñ?

Ney / Laban ſveik hañ / og leidde Doktur ſijna Lea uñ Kvölldeð iñ til Jacobs/ ſo hañ kom hiá heñe / v. 23. *

6. Med hvöriu afſakade Laban ſig / er Jacob ſa ad hañ var ſvikeñ/ (talade uñ þad vid Laban/ og heimtade ad ſier være greidt þad hañ hefde til uñed?)

Þad er ecke Sidur i voru Lande / ad þær enar Yngre ſieu utgiefnar/ fyrr eñ þær Elldre / v. 26.

7. Þioonade Jacob þa Laban eñ öñur Siö Ar fyrer Rachels Skulld?

Ja / v. 27. 28.

8. Hver af þeſſum tveimur Eigin Konum fædde Jacob hiñ fyrſta Son ?

Lea (hvern hun kallade Ruben) v. 32.

XXX. Cap.

1. Hverſu mörg Börn atte Jacob alls i Caran ?

Ellefu Syne/ Er ſo heita: Ruben/ Simeon/ Levi/ Juda/ (Cap. 29. v. 32. 33. 34.

* Epter Heimſins Sköpun 2193.
Fyrer Chriſti Fæding 1778.

34.35.) Issachar/ v.18. Sebulon/ v. 20. Joseph/ v. 24. Dan. v.6. Nepthali/ v.8. Gad/ v.11. Asser/ v.13. Og eina Dottur er nefndist Dina/ v.21.

2. Hversu margt af þessum hafde hann atte vid Rachel?

Ecke nema Joseph/ v. 23. *

3. (Atte hann þa øll hin ønnur vid Lea?

Ney/ Bilha Ambatt Rachels hafde fædt honum tvø Børn nefnelega Dan og Nepthali/ v.6.8. og Silpa Ambatt Lea/ hafde og so fædt honum tvø/ Gad og Asser/ v.11.13.)

4. Hversu leinge þioonade Jacob Laban i Charan?

Alls Tuttugu Ar / Fiortan fyrer hans tveimur Dætrum Lea og Rachel/ og sex Ar fyrer hans Hiord Goꝛ ꝛe og Eignum (Cap.31. v.41)

5. Hvad gaf Laban hønum þa til Launa fyrer þaug Sex seinustu Arenn er hann vann hia hønum?

Allt hvad fleckott var og mislitt af hans Fe og Geitum/ þad ætte ad vera

D 4 hans

* Epter Veraldarinnar Sköpun 2200. Fyrer Christi Fæding 1771.

hans Verdkaup/v. 32.

6. En Hvernig geck þad til ?

Jacob took sier Stafe af grænu Po pel, Tre / Narsle-Vide og Castaniu-Tre/og skoof hvijtar Ræker þar uppa/ og lagde so Stafena i Vatns-Rennurnar fyrer Nioredena sem þanngad hlaut ad koma/ til ad drecka/ Og sosiect Niord eff Lamba upp yfer Stofunum/ og fæddo Fleckott / Dijlott og Mislitt / v. 37. 38. 39.

7. Hvernenn blessade Gud hann i þessu ?

Af þessu vard Madurenn Stoore Audugur/so ad hann hafde Fiollda Sauda / Ambættet og Þræla / Vlfallda og Asna/ v. 43.

XXXI. Cap.

1. Þvi fooer Jacob aptur fra Laban til sijna Fodur-Lands ?

DRottenn hafde skipad honum þad utþrycktelega / og sagt til hans / hverf aptur i þitt Fostur-Land / og til þinar Ættar/ Eg vil vera med þier/ v. 3. So hafde og Laban svikid hann og Tijusinnum (Þad er Opt og Margsinnis) skipt um hans Laun / v. 7.

2.

2. Voru og huorar Konur hans Dætur Lab bans liusat og ad fara burt med honum ?

Ja / Þær sogdu : Vid eigum nu einga Deilld eda nockurn Arf epter / i ockar Fodurs Huse / Hefur hann ecke halldeð ockur so sem Ukunnugar ? þviad hann hefur selldt ockur og eydt ockar Verde. Þar fyrer hefur Gud tekeð vors Fodurs Rijkdoom / og giefeð ockur og ockar Bornum / v. 14. 15. 16.

3. Var þad þa med vilia Fodur Kuenna Jacobs ad Jacob fære burt ur Mesopotamia ?

Ney! Þviad þa Laban var geingiñ ad klippa sijna Saude / flude Jacob i burtu med ollu þvi honum tilheyrde / v. 19. 21.

4. Huad hafde Rachel i burt med sier af Gards Fodur sijns ?

Hun stal Skurgodum Fodur sijns / v. 19.

5. Huad hendte Jacob a þessare Heimreisu ?

Hann atte i vidskiptum vid Laban (sem veitte honum epterfor / v. 26) vid Brodur sijñ Esau (sem þar ad stad ad moote honum med 400. Manna Cap. 32. v. 6) og vid sialfañ Guds Son (er Glijmde vid hann i Mannslijke)

ibi. v. 24. Ia hañ hlaut Hiartans Angur af sialfs syns Börnum (nefnelega af Dina / er vard krenkt / Cap. 34. v. 2. Af Simeon og Levi / er frömdu þad Ognarlega og skelfelega Mord / ibid. v. 25. Ia af Ruben sem dryggde Bloodskömm med hiakonu Födur syns / Cap. 35. v. 22.) Og um sider Harmi mikiñ / med því / ad Kona hans Rachel burtkalladest / Cap. 35. v. 19.

6. Hvad giörde Laban til er hañ merkte ad Jacob var burtflúiñ?

Hañ took syna Brædur (Ættmeñ og vine) til syn / og for epter hönum Sio Dagleidir / og nade hönum a Fiallenu Gilead / v. 23.

7. Giörde hañ þa Jacob nokud til Mīska?

Nei / Þviad Gud kom til Laban um Nottena i Svefne / og sagde til hans / Varast þu ad tala añars vid Jacob eñ Vinsamlega / v. 24.

8. Nade Laban þa synum Afgudum aptur?

Nei / Þviad Rachel hafde faled þa under sier / og settist þar a ofan / v. 34.

9. Hveriir mættu Jacob a Leidiñe / epter þad Laban var skilin vid hañ?

Einglar Guds er hañ kallade Guds Herlid / og þañ sama Stad Mahana

im

im fyrer Þa somu Orsok / v. 56. 57.

XXXII. Cap.

1. Hver mætte hønum epter þetta?

Madur nockur feckst vid hañ / allt til þess ad Dagur var / (Guds Sonur er uñ vissañ tiltekeñ Tyma / hafde teked uppa sig Mans Mynd) og sem hañ sa / ad hañ gat ecke yfer unned hañ / took hañ so hart a Samteingingu Lærlidsens / ad Lærbeined geck ur Lide/ v. 24. 25. Samt villde Jacob ecke læta hañ Lausañ (med sinne trunudu Bæn) Jafnvel þott Maduriñ bæde hañ/ nema hañ Blessade hañ/ v. 26. Hvar fyrer Sonur Guds umbreitte hans Nafne og kallade hañ Israel/ Þvi hañ sagde/ Þu hefur strijdt vid Gud og Mañ/og feckst Sigur / v. 28.

2. Hvada Nafn gaf Jacob þessum Stad er hañ hafde Strijdt og haad Einvyge i?

Pniel/ Þvi hañ sagde. Eg hefe séd Gud fra Andlite til Andlites / og mijn Ønd er frelst / v. 30.

XXXIII. Cap.

1. Hvad giørde Esau til vid Jacob?

Hañ foor i moote hønum med 400.

Maña (Cap.32.v.6.) Eñ Gud hag-
ade þvi so til / ad hañ vard ad taka vel
vid honum / og tala Vingiarnlega vid
hañ / v. 4.5.12. 15. Og uñ siþer þæde
hañ og Giafer af honum / v. 11.

2. Hvert foor Jacob / þa hañ og Esau voru skyllder?

Til Suchoth / og siþañ til Sich-
ems Borgar / sem liggur i Canaans
Lande / og hañ sette sijna Bygd utañ
Stadar / og keypte eitt lited Akur-Land
af Bornum Hemors / Fødur Sichems /
fyrer Hundrad Silfur-Peninga / hvar
hañ sette sijna Tialldbud / v.17.18.19.

3. Hvad Guds Dyrkan og þionustu framde hañ i þeim Stad?

Hañ upbygde þar eitt Alltare / og ut-
kallade þar Nafn þess Sterka Guds
Israel / v.20.

XXXIV. Cap.

1. Eñ Hvernig foor fyrer Dottur hans Dina?

Nun gieck ut / ad sia þess Lands-Dæ-
tur / eñ Sichem Sonur Hemors / tok ha-
na med Vallde / og lá med heñe / v.1 2.

2. Hvert lietu Brædur Dinæ / þeir Jacobs Syner / þessa Ohegnt?

Neyi

Ney / Meskerner styggdust þad vid / og urdu mieg reider/ad hañ hefde fram ed sœddañ Heimsku i Israel/ v. 7. Og þa Hemor med ollu sijnu Foolke hafde lated umskiera sig / v. 24. Komu a þeim þridia Dege / er þeim var sem Bidkvœmost / þeir Tveir Syner Jacobs Simeon og Levi Brædur Dinu/og drapu alla Kallmeñ / Einnig Hemor og hañs Son Sichem/og hofdu burt Dinu am Systur sijna af Huse Sichem / og geingu i burt / epter þad þeir hofdu rœnt Borgena / tekeð Fienad og allt þeirra Gots ad Herfange/ v. 25. 26. etc.

3. Lykade Jacob þetta Verk?

Einganveges / Hvad hañ sagde til þeirra : þid hafed stofnad mier til Olucku / og giort mig illa luckt ande vid þessa Lands Jnbyggiara / (Vier erum fæer nær sem þeir samañsafnast i moti mier/ þa sla þeir mig i Hel/ v. 30.)

4. Hvad bäru þa Jacobs Syner fyrer sig ?

Þeir svorudu/ Skylldu þeir hafa þa breitt vid vora Systur so sem vid adra Porte Konu ? v. 31.

XXXV.

XXXV. Cap.

1. Hvert foor Jacob hadan?

Til Bethel (epter siälfs Guds Bode / v. 1. 6.)

2. Hvad hefdest hann þar fyrst ad?

Hann bygde þeim Gude þar eitt Altare / er vitradest honum þa hann flijde fyrer sijnum Broodur Esau / Og hann skipade øllum þeim sem med honum voru / ad þeir skyllda burt kasta þeirra Afgudum / v. 1. 2. 7. *

3. Hvad giørde Jacob af þessum Hiä-Gudum?

Hann groof þa nidur under eina Eyk sem stood hiä Sichem/ v. 4.

4. Hvad hendte Konu hans Rachel a Leidenne?

Sem þeir voru komner hart nærre Ephrath / þa fædde Rachel / og hun þiakadest so þunglega i Barnburdenum / ad Andenn giek upp af henne / og hun hlaut ad deya / v. 16. 17. etc.

5. Hvørsu kallade hun sinn Son ädur enn hun Andadest?

Ben Oni (Mins Kvalar Son) Enn Fader hans kallade hann Ben Jamin

(Nægre

* Epter Heimsins Sköpun 2215.
Fyrer Christi Fæding 1756.

(Hægre Handar Son /) v. 18.

6. Hvar groof og Jardade Jacob Rachel Konu syna ?

A Vegenum til Ephrath / sem nu kallast Bethlehem / og sette upp Eitt Merke yfer hennar Grof / v. 19. 20.

7. Hvert flutte Jacob sig/ er hann foor fra Bethlehem ?

A hina Sydu Turnsins Eder/ hvar hann sette syna Tialldbud / v. 21.

8. Hvada Sorgar olle Ruben Jacob Fødur synum?

Hann gieck burt/ og svaf med Bilha syns Fødurs Hia-Kvinnu / v. 22.

9. Fann Jacob Fødur sinn Isaac sydann lif-andan/ er hann kom aptur?

Ja/ v. 27.

10. Hvar fundust peir ?

J Hebron. ibid.

11. Hversu gamall var Isaac er hann Andadist ?

Hundrad og attatyge Ara / og pa andadest hann / og safnadest til syns Foolks/gamall og saddur af pessu Lyfe/ v. 28.

12. Hverier Greptrudu hann ?

Syner hans tveir Esau og Jacob/ v. 29.

XXXVI. Cap.

1. Hvert foor Esau Buferlum / epter þad hañ hafde giørt Utferd Fødur sijns?

Uppa Fiälled Seir/ og Esau er Edom/ Af hverium þeir Edomitar eru komner/ v. 9.

XXXVII. Cap.

1. Hvar nam Jacob sier þa Bóolfestu?

J Canaans Lande/ v. 1.

2. Fyrer hverla Orsök varð Joseph hyr er Hatrel af Brædrum sijnum (e)?

Ad Nockru leite fyrer þad / ad Fad-er hañs hafde hañ Kiærañ / fram yfer øll sijn Børn/ og þad vegna þess / hañ hafde Geted hañ i sine Elle/ v. 3. Sem og fyrer þad/ ad hañ sagde sijnum Fød ur fra þeirra vondu Rikte / v. 2. Eñ eirka mest Sakir Draums þess / er hañ dreymde/ v. 8.

3. Hvad dreimde þa Joseph?

Fyrst/ ad Korns bindine hañs Bræd ra beygde sig nidur fyrer hañs Korns Bindine/ v. 7. Þar næst/ ad Soolin og Tunglid og Ellefu Stiørnur Lutu hønum (v. 9) hvarfyrer Brædur hañs

kølludu

(e) Act. 7. v. 9.

kolludu hann Drauma Mann/ v.19. Nefnudu hann / og giordu ecke talad eitt Vin samlegt Ord vid hann/ v.4.11.

4. Hvad høfdu Bræður hans i sinne ætlan þessu vid hann?

Þeir villdu Vega hann/ v.20.

5. Hver vard til ad Frelsa Lijf hans?

Þeir tveir af Bræðrum hans / Ruben og Juda/ v.21.26.

6. Hvad giørdu þeir þa at hønum?

Þeir tooku hann / og køstudu hønum i eina Gryfiu er var toom a Vatnzlaus/ v.24.

7. Hvernig fooru þeir med hann er þeir høfdu dreged hann aptur upp ur Gryfiune?

Þeir selldu hann þeim Ismaelitis fyrer tuttugu Silfur-Peninga / þeir fluttu hann i Egyptaland / v. 28.

8. Þa þeir høfdu farid so med Joseph/ hversu fooru þeir þa ad vid Fødur sinn?

Þeir tooku Josephs Kyrtil / slæfdu eitt Hafur / og velltu Kyrtilinn i hans Bloode/ sendu hann þeirra Fødur/ad hn skodade / hvert þad være hans Sonar Kyrtill edur ecke/ v. 31.32.

9. Hvernig vard Jacob vid/er hann sa

þennan Blooduga Kyrtil ?

Hann reif syn Klæde / og lagde eitt Seck umm sijnar Lendar / og sorgade sinn Son lꝛnga Tijma: Hvorad hann Hugde ad eitt Olmt Dijr hefde uppeted Joseph/ v. 33. 34.

10. Hvernig fooru þeir Madsaullar med Joseph ?

Þeir selldu hann i Egiptalande þeim Manne sem het Potiphar / hver ed var Pharaonis Nerbergis Sveinn og Hofmeistare/ v. 36.

XXXVIII. Cap.

* 1. Hvernig geck Juda epter þetta ?

Hann lꝛ med hanns Sonar Kvinnu Thamar (enn vissе ad søku ecke ad hun var þad) og hun feck Getnad af þeirra Vidskiptum/ v. 19. Og hun fædde honum (Tvibura) Peretz og Serach / v. 29. 30.

2. Hvad sagde Juda er hann feck nu ad vita ad Thamar var Olett ?

Komed med hana hingad / hun skal Brennast/ v. 24.

3. Hvad

* Epter Heimsins Sköpun 2228.
Fyrer Christi Fæding 1748.

3. Hvad sagde Juda er hann þrettre sydann / ad hun var ordenn Olett af þeirra vidskiptum?

Nu er Rietkferdugre enn eg/ þar eg gaf hefie ecke minn Son Sela / v. 26.

XXXIX. Cap.

1. Hverfu vegnade Joseph i Ægyptalande?

Hann fann Nꝍd fyrer sijnum Herra (Potiphar) og var hanns þienare / (f) Og hann sette hann yfer sitt Hus/og allt hvad hann hafde / þad gaf hann hønum under hanns Hendur / v. 4. Þa blessade DRotten þess hins Egyptska Hus / vegna Josephs / og þar var jdugleg Guds Blessun yfer øllu þvi sem hann hafde / bæde heima i Husenu / og so a Akrunum ute / v. 5

2. * J hvada Mootlæte ratade Joseph i Potiphars Huse?

Hann var vænn ad Yferlite og fridur i Asioonu/ v. 6. Þar fyrer rende Kona Potiphars Augum til Josephs/og sagde/Sof þu hia mier/ v. 7. Enn er hann villde

(f) Act. 7. v. 9.
* Epter Heimsins Skøpun 2228. Fyrer Christi Fæding 1743.

vilkde ecke samsitia hene i þessum Bloygd unarlausum Giørninge/ v. 8. Klagade hun hań fyrer Bonda sijnum/ so sem hef de hań viliad taka hana nauduga/ Hvar fyrer honum var kastad i Myrkva-Stofu / v. 17. 19. 20.

3. Hverning poorst hønum i Myrkvastofune ?

DRottenn liet hań sinna Nad hia Forstioora Myrkvastofunnar : So hań byfalade under hańs Hond alla Bandingiana/ sem voru i Myrkvastofune/ so ad allt hvad þar skyllde gioraſt hlaut af honum ad gioraſt / v. 21. 22.

XL. Cap.

1. Hvad olle þvi um siðer ad Joseph komst ur Fangelsenu ?

Sa Atburdur skiede/ ad Pharao liet sekia bæde sin Bakara og Skemkiara i Myrkvastofu/ þa dreymde hvern þeir-ra fyrer sig eirn Draum / hvern Joseph epter Innblastre DRottens utlagde fyr er þeim/og sagde ad Skemkiaren munde komast aptur til sijns Embættes/ v.13. Enn Bakaren munde verda heingdur/ v. 19. Hvar fyrer Joseph var læten ko-ma

ma fyrer Pharao ad utþyda fyrer hönum hans Draum/ (Gen. 41. v. 9. 14.)

2. Munde hinn Ypparste Skeinkiare nockud til Josephs / er hönum tock til ad vegna vel ?

Ney/ Helldur gleymde hann hönum/ v. 23.

XLI. Cap.

1. Hvad Dreymde Pharao ?

* Hann dreymde/ ad hann þottest sia/ ad þad komu Sio Kyr feitar og fagrar upp ur Fliootenu/ og Sio magrar Kyr/ hverjar ed uppætu þær Sio feitu Kyr/ v. 2. 3. 4. Hann sa og/ ad þar sprutu upp Sio Axin a einum Halme/ full og þrutenn/ og Sio mioo og brunnin Axin / er uppsvelgdu þau Sio feitu og fullu/ v. 5. 7.

2. Hvernig utlagde Joseph þennan Draum?

Hann sagde/ad hann þyddi Sio (good) Ar/og Sio Hallæris Ar er koma attu/ v. 26. 27.

3. Hvad giörde Pharao vid Joseph vegna þessa?

Hann liet hann fara ut ur þvi Fangelse

* Epter Heimsins Sköpun 2230. Fyrer Christi Fæding 1741.

elstee er hañ hafde seted i/ i þriu Ar/ Og
sette hañ yfer allt Egyptaland : So
took og Pharao Hrīng af Hende sier /
og gaf hañ Joseph a hañs Hond / og
kladde hañ med hoÿtum Silke-Klæd-
um / og heingde Eina Gull-Kediu um
hañs Hals / Og liet aka honum i sijn-
um Ødrum Vagne / og liet ut hroopa
fyrer honum / Hañ er Landsins Fad-
er / v. 41. 42. 43.

4. Hverju gamall var Joseph er hañ stod fyrer Pharao ?

Hañ var þriatyger Ara gamall / v. 46.

5. Hverju geimde Joseph sijns Embættis ?

Medan þaug Siø frioofsomu Arin stoodu / safnade hañ saman Omæl anlega miklu Korne / svo sem Sand med Siafar strøndu / a hveriu hañ Fædde allt Egyptaland sijdan þa Hallæred kom / samt øll kringum liggiande Lønd / v 48. 49. 54. 57.

*6. Giptest Joseph og epter þetta ?

Ad

* Epter Heimsins Skøpun 2254.
Fyrer Christi Fæding 1737.

Ad vissu / Hañ eignadest Asnath Dottur Potiphars Kennemañs i On / v. 45.

7. Hversu marga Sonu gat hañ vid henne?

Tvo / Manasses og Ephraim/ v. 51. 52.

XLII. Cap.

1. Hvadan reck Jacob vistir i Canaan i þessu Hallære ?

Hañ sende Syne sijna/ þa tiju Josephs Bræduroſan til Egiptalands / ad kaupa Korn / Eñ Benjamin var aleinn heima / v. 3. 4.

2. Hvada viotektir veitte Joseph Brædrum sijnum ?

Hañ let sem hañ þeckte þa ecke / og sagde þeir være niosnar Meñ/ komner til þess ad sia hvar Landed være opid/ v. 9. Hañ let z setia Simeon i Flotur fyrer þeirra Augum/og hellt hønum i Gisling i Egyptalande allt til þess þeir komu med Benjamin þeirra Yngsta Brodur / v. 19. Þar ad auke baud Joseph ad fylla skyllde Secke þeirra med Korn/og lata aptur i þa sierhvers

þeirra Peninga / þar med og Nestie a Vegiñ / v. 25.

XLIII. Cap.

1. Þar Jacob bad Klußt ad Son hans Benjamin pære med þeim nidur til Egiptalands ?

Nei / Þvi hañ sagde / Joseph er ecke a Døgum / og Simeon er i burtu / Benjamin vilied þier i burt taka / og allt þetta kemur yfer Mig (Cap. 42. v. 36.) Eñ samt þegar Hallæred tok til ad þreing ia ad eñ meir / gaf Jacob sitt Sampicke til þessa / Og let Benjamin verda þeim Samferda / v. 13.

* 2. Hverslu took Joseph nu a moote Brædrum sijnum er þeir komu med Benjamin ?

Hañ leidde Simeon ut til þeirra / v. 23 Og baud þeim ad Snæda med sier / var þa Matur settur af hans Borde til þeirra. Eñ Benjamin feck fimfiñ-um meyma eñ hiner adrer / v. 34

XLIV. Cap.

Hvad þeß til þyrer þeim / er þeir villdu

fara

* Epter Heimsins Skøpun 2239.
Fyrer Christi Fæding 1732.

Bara burt eptir Heimilgidis ?

Joseph let leggia sitt Silfur-Ker i Benjamins Sek/ og let fara epter þeim/ og hondla þa sem Þiofa/ v. 3. 4.

XLV. Cap.

1. Gab hañ sig ecke til Kyña fyrer þeim um sidir/ og sagde hver hañ være ?

Þad giørde hañ/ Þviad eptir þad hañ hafde Skapraunad þeim leinge/ gat hañ ecke hallded sier leingur/ helldur Gret med hørre Roddu / Og sagde/ Eg er Joseph/ lifer miñ Fader eñ nu? v. 2. 3. (g) Hañ skipade einnig / ad þeir skyllde koma med Fodur þeirra/ Kvinnur þeirra og Børn / og flitia þau med sier nidur til Egyptalands / og skylldu þeir bua i Landenu Gosen / v. 9. 10. Þar ad auke sende hañ Fodur sijnum Tiu Asna klyfiata med Goots af Egyptalande / og tiu Øsnur klifiadar af Korne/ Braude og Vistum handa sijnum Fodur a Veigenum/ v. 23.

2. Hver su mørg ar voru þa lidin þaa þvi / ad Joseph hafde fyrst vered selldur/ alle þangad til ?

(g) Act. 7. v. 13.

Tvø og Tuttugu/ hvjad hañ var felldur/ þa hañ var Þrettan vetra/ (h) og þa er hañ var Þritugur stood hañ fyrer Pharaone/ (i) So voru nu eirnig þau Sio goodu Ar umlidin / og Tvø af Hallæris Arunum/ Hver ed til sam̃ans verda tvø og tuttugu Ar.

XLVI. Cap.

1. For Jacob þa med þeim nidur til Egyptalands ?

Jaa/ Gud sialfur sagde til hans uñ Nottena i eiñe Syn i Bersaba/ ad hañ skyllde ecke ottast ad fara ofañ i Egyptaland/ v. 3.

2. Hversu marger Sallir edur Þers sonur komu med Jacob nidur til Egyptalands ?

Alls Siøtyger / v. 27.

XLVII. Cap.

1. Hversu gamall var Jacob er hañ kom til Egyptalands ?

Hundrad og þriatyger Ara/ v. 9.

2. Hvad dreiþ a hans Daga i Egyptalande ?

Hañ var latiñ koma fyrer Pharao/ hver ed gaf hønum Gosen Land til ad bua/

(h) Gen. 37. v. 2. (i) Gen. 41. v. 46.

bua i/ v. 6. Og Jacob Deyde og so um̃ skier i Egyptalande.

3. Hversu leinge bioo hañ þa i Egyptalande ?

Seytian Ar/ v. 28.

4. Hversu gamall vard Jacob edur Israel allo ?

Hundrad Sio og fiorutyge Ara / ibid.

5. Hversu borgudu Pegnar Konungs sins Pharao hënum Kornid ?

Fyrst med øllum Peningum / v. 14. Þar næst øllu þeirra Kvikfe/ v. 17. Og ad Sijdustu þeirra Jordum / og med þessu vard Landed Pharaonis Eign / v. 20. Ad undanskeknum Prestaña Jordum / þær keypte Joseph ecke / Þvi ad Pharao hafde skickad Prestunum / hvar af þeir skylldu næra sig / og var þad aa nafnad sem hañ hafde giefed þeim / þar fyrer þurftu þeir ecke ad selia þeirra Jarder / v. 22. Eñ hver Madur aftur skyllde giefa Pharao þañ Fim̃ta Hlut (a hveriu are sydan) af synu Korne / v. 26.

XLVIII. Cap.

1. Hver kom til Jacob þar hañ lꝫ sivkur? Joseph /

Joseph / Med ſijnum bædum Son-
um Manaſſe og Ephraim/ v. 1.
2. Um hvad beiddi Jacob Son ſiñ Joſeph ?
Ad hañ ydie honum þañ Eyd / ad
hañ ſkylldi grafa hañ i Canaan/ v. 29.
* 3. Hvad giørdi Jacob a ſiñe Sottar-Sæng ?
Hañ teiknadi þa Tvo Sonu Jo-
ſephs/ Manaſſe og Ephraim fyrer ſij-
na Sonu/ v. 5. Hañ lagde ſijnar Hend-
ur (i Kroſſ) a þeirra Høfud/ þa Hægre
a þeſſ Yngra/ þa Vinſtre a þeſſ Elſta
Høfud og Bleſſade þa/ v. 14. 16. o. ſ. f.

XLIX. Cap.

1. Hvad giørdi Jacob eñ framar a ſiñe
Sottar-Sæng ?

Hañ kallade ſijna Sonu fyrer ſig /
og ſafnade þeim ſamañ / ad hañ mætte
kuñgiøra þeim / hvad yfer þa munde
koma a Epterkomande Tijmum / v. 2.
4. Hvad ſagde Jacob um ſierhvern
Sona ſiña aþ hverIu ad ſiar mætte
hvad hvern þeirra munde henda ?
Ruben tileinkade hañ Vatned / v.
4. Simeon og Levi Mordingia Vopn/
v. 5. Juda eitt Leon/ v. 9. (hvar med hañ
vilde láta ſkilIaſt/ ad Chriſtus/ þad Leonid af

tyre Juda(k) ætter ad vædast af Juda Ættkvisl)

Sebulon Høfn vid Sioomi / v. 13. Isaschar eitt Beinn Asna / v. 14. Dan Høggorm/ v. 17. Gad Strids-Her/ v. 19. Asser eins Konungs Vista Hus/ v. 20. Nepthali Hind/v. 21. Joseph Avaxt arsama Grein / er munde vaxa so sem hia einum Uppsprettu Brunne / v. 22. Benjamin eitt Ulf/v. 27.

3. Hvertu spade Jacob (edur) Israel um Christum/ ec hann lᴀ fyrer Daudanum ?

Su Könungl ega Spira skal ecke burttakast fra Judä/ nie helldur Lagemeistarinn fra hans Fotum/ fyr enn Schilo (Messias) kemur / og til hans munu Þioodernar sier hallda/ v. 10.

4. Af hvada Ættkvisl attie þa Messias ad fæðast ?

Af Juda Ættkvisl/ ibid.

5. Hvertu vell Joseph andlæt Fødur sins ?

Hann fell yfer sijns Fødurs Andlit/ og Griet yfer honum og mynntest vid hann/ v. 33.

L. Cap.

1. Hvertu var farid ad epter hans Dauda ? Joseph

(k) Apoc. 5. v. 5.

Joseph baud sijnum Þienurum sem voru Læknarar / ad smyria sin Fødur / Hverier ed smurdu Jsrael i fiørutyge Daga/og Egyptsker Mieñ Gretu hañ i Siøtyger Daga/ v. 23.

2. Hverier Jørdudu hañ ?

Sonur hañs Joseph/asamt hinum ødrum Sonum Jacobs/ v. 7. 8.

3 Hvar Greptrudu þeir hañ ?

J sialfs hañs Grøf i Lande Canaan i þ'im tvøfallda Heller þess Akurs/ sem Abraham hafde keypt til Erfda Greptrunar/ af Ephron Hetiter/þvert yfer fra Mamre/v. 13.

4. Hversu bæru Bræður Josephs sig epter þad Jacob var Andadur ?

Þeir Ottudust ad Joseph munde leggia Giølld a sig / fyrer þad Jllt er þeir høfdu giørt hønum : Eñ hañ huggade þa og talade blijdlega til þeirrá/ v. 21.

5. Hversu leinge stioornade Joseph yfer Egyptalande ?

Attatiju Ar/ v. 22.

* 6. Hversu gamall var hañ þa hañ deyde?

* Ept. Heim. Sköp. 2310. Fyr. Chr. Fæd. 1661.

Hundrad og Tiju Ara/ v. 26.

7. Hvar vildre hañ kasta Greptra sig ?

J Cánaáns Lande/ og þar fyrer lot hañ Eiñ Eyd af sijnum Brædrum / ad þeir skyllddu flytia hañs Bein i burtu ur Egyptalande med sier (l) og þeir smurdu hañ / og løgdu hañ i Eina Kistu / v. 25. 26.

EXODUS

EDDR

Annur Book Mose.

1. Hversu nefnest Annur Book Mose?

Exodus, Ellegar Vtfarar Bokeñ.

2. Vm hvad høndlar hun ?

Vm Vtgaungu Jsraels Barna af Egyptalande / og hversu þeim leid i Eydemørkeñe/allt til þess ad Samkundu Tialldbudeñ var uppreist.

3. J hv rsu marga Parta skiptest þesse Book ?

Sierdeiles i Tvo Parta: (1) Greiñ er fra Asigkomulage Jsraels Barna i Egyptalande/fra þvi Joseph deyde/ og allt

(l) Exod. 13. v. 19.

allt til þess þau fooru burt þadan. (2) Fra þeirra Asigkomulage i Sydemørkenne/ þar til ad Samkundu Tialldbudenn var uppreist.

I. Cap.

1. Hvørsu vegnade Israels Børnum epter Framfall Josephs ?

Þau fiølgudu/ og urdu miøg mørg / so ad Landed vard fullt af þeim / v. 7.

* 2 Mutu þau nockud Truskapar Josephs hiaa Kongenum i Egyptalande ?

Nei/ þad kom nyr Kongur i Egyptaland/ hn visse eingenn Deile a Joseph/ hann took til ad þvinga þa med þungum Þrældoome / So þeir urdu hallder Andstyggeleger og þiader Omiskunsamlega. Þeim var giørt þeirra Lyf leidinlegt med þungu Erfide/ Leirvelltu og Tigulsteina giørd / og allrahanda Þrældoome a Mørkenne/ v. 8. 13. 14.

* 3. Med hvøriu moote urdu þeir enn framar plagader ?

Hann skipade þeim Ebresku yfersetu konum ad Lyflaata øll Svein Børn Israelitana/

* Ept. Helm. Jsøp. 2314. Fyr. Chr. Fæd. 1657.
* Ept. Stsp. Helm. 2371. Fyr. Chr. Fæd. 1600.

Fäelitafia / strax sem þau voru komist til/ v. 15. 16.

4. Hvad hetu Prestsens Konurnar ?

Ein het Sephora ønnur Phua/ v. 15.

5. Giørdu Prestsens Konurnar það sem þeim var Skipad ?

Nei / þær Ottuðust Gud (og hlyddu hønum framar en Mønnunum / Act. 5. 29. Það er heldr Konunge/sem hafdi gefed þeim þessa Oguðlegu Befalning) og letu Børnin Lifa/ v. 17.

6. Hvada Laun fengu þær fyrer það af Gude ?

Hann bygde þeim Hus (Blessade og Epkde þær) v. 21.

7. Hvada Plagu uppbugsade Pharao/ þa et hønum tokst ecke þetta ?

Hann baud øllu sijnu Foolke ad kasta øllum Svein-Børnum Israelskra i Ana/ sem ad Faddust/ v. 22.

II. Cap.

1. Fyrer hvørn frelsade Gud og Leidde Israels Børn uf sijder/ frä Egyptalands Prældoome ?

Fyrer Mosen.

2. Hvada Madur var Moses ?

Hann var Sonur Amrams (m) af Huse Levi / v. 1.

3. Hversu boor byrer Mose er hann fæddest ?

* Mooder hans Geymde hann i þriu Manude / Enn þa hun gat ecki leingur Leynt honum / giørde hun Kistilkorn af Reir / og brædde med Leyr og Bike / og lagde þar i Barned / og let Kistilinn i Sefed uť med Arbackanum / v. 3. 4.

4. Hvernig vard hønum Biargad og hvad verd hønum til Lyps ?

Pharaonis Dottir geck ofan ad þvo sig i Aane / Og sem hun sa Kistilinn i Sefenu / sende hun sijnar Ambatter þangad / og let færa sier hann / v. 5. Og er Barned Gret / sa hun Aumur a þvi / took þad og let uppfostra þad / og hellt hann fyrer sinn eiginn Son / og kallade hann Moses / þvi hun sagde / Eg hefe teked hann ur Vatne / v. 10.

5. Hver vard Barn-Fostra ad hønum ?

Moodir hans sialfs / hverre ad Dotter Pharaonis (þo Ovitande) feck Barned /

(m) Exod. 6. v. 20.

* Lpt. Heim. Skp. 2374. Syr. Chr. Fæd. 1597.

Barned / so ad hun fostrade pad upp/ z Launade heñe par fyrer/ v. 8. 9.

6. Hvad giørde Pharaonis Dotter vid Mose/ er Mooder hans førde heñe hañ aptur?

Nun Ol hañ upp i Pharaonis Huse/ Og liet uppfrœda hañ i allre Speke Egyptiskra Mañar. (n)

* 7. Hvad hapdest Moses ad er hañ var orden̄ Fullrjda?

Nær vð eiñ Egyptskañ Mañ/ fyrer pad hañ laust Eiñ af peim Ebreſku Mønium af hans Brœdrum / hvad ed kom ut af þvi sem hønum var skipad ad vista / v. 11. 12.

8. Hverníg giecf hønum pyrer pad?

Søkum pess Pharao Kongur leitade epter ad lata drepa Mosen/ pa flyde hañ / og hiellt sig i þvi Lande Madian/ v. 15.

9. Hver var hans Syslan par?

Hañ vagtade Hiord pa er Jethro atte/ hver ed gaf hønum Dottur sijna Zephora/ v. 21.

10. Hversu langur Tijme var pad / ad hañ

(n) Act. 7. v. 21. 22.

* Epi. Hem. Skyp. 2414. Fyr. Chr. Fod. 1557.

komeke i þa Egyptsku Kongs-Høll ?

Fiorutyge Ar/ (o)

11. Hvertsu Mørg Børn atte Moses vid Zephora ?

Tvø/ Gerson og Elieser/ v. 22.

III. Cap.

1. Hver kallade Mosen til ad Frelsa Israels Børn fra þeim Egypsku Prældome ?

(DRottinn) Eingill DRottins (sem var Guds Sonur) byrtist hønum a Fiallenu Horeb * i einum Glóande Eldsloga/ af einum Rune/ er Logade ad sønnu af Elde/ en eyddest þo ecke/ v. 2. (p) Og sagde / Eg er þyns Fødurs Gud/ Gud Abrahams/ Gud Isaacs/ og Gud Jacobs/ v. 6. (q) Og skipade hønum ad fara a stad/ og Frelsa hans Brædur/ Israels Børn/ v. 10. þvi ad þeirra Kall være komed fyrer sig ut af þeirra Prældoom/ v. 9.

2. Hvertsu took Moses þessare Skipun DRottens ?

Moses

(o) Act. 7. v. 30.

* Ept. Heims Skøp. 2453. Fyr. Chr. Fæd. 1518.

(p) Act. 7. v. 30. (q) Matth. 22. v. 32. Marc. 12. v. 26. Luc. 20. v. 37.

Moses foor fyrst undan̄ a margan̄ Hatt / hvad þo ecke hiaalpade hønum neitt / v. 11.

1. Hversu atte Moses ad nefna edur kalla Gud / þegar Israels Børn spyrdu um̄ han̄s Nafn ?

EG MUN VERA SA SEM EG MUN VERA / v. 14.

IV. Cap.

1. Hvernig snerest Gud vid þvi / ad Moses afsakade sig so miøg / Og villde komast hiaa þessu Verke ?

DRottenn vard Reidur vid þad / v. 14.

2. Hvern feck DRottenn hønum til Medhiaalpara / þa er Moses kvartade um̄ þad / ad han̄ hefde stirdt Maalfære ?

Aaron (Er atte ad vera so sem han̄s Munnur til Foolksins /) v. 14.

3. Hversu mørg Teikn gaf Gud Mose / af hverium han̄ skyllde þeckia / ad Gud hafde kiøred han̄ til ad vera Leidtoga sijns Folks / og ad slykt skyllde takast hønum vel ?

Prius. 1. Skipade han̄ hønum ad kasta Staf sijnum nidur a Jørdena / þa vard han̄ ad Einum Høggorme / En er han̄ greip um̄ han̄s Hala / vard han̄ ad Einum Staf aptur i han̄s Hende / v. 4. 2. Hlaut Moses ad stinga Hond-

ſiñe i Barm ſter/ og þa hañ took hana uk apfur / var hun ordeñ Lÿkþra / Eñ er hañ ſtack heñe aptur i Barmeñ / og droo hana ſo uk aptur/ þa var hun ordeñ aptur lÿka ſem añad hañs Holld / v. 6. 7. 3. Vard hañ ad taka Vatn uk Añe/og auſa þvi uppa þurt Land/hvert ed vard ad Bloode / v. 9.

4. Hverſu var Moſe ſkipad ad ſlytia Eyrende DRottens fram fyrer Pharao ?

Iſrael er miñ Frumgieteñ Sonur / v. 22. Eg bÿd þier ad þu lꜳter miñ Son fara/ſo hañ meige þiona MJer/ eñ vilier þu þad ecke/þa ſkal eg lioosta i Hel þiñ Frumgietna Son/ v. 23.

5. Foor Moſes ſtrax a Stad til Egyptalands ?

Ja / þviad DRottiñ ſagde honum og / ad þeir være dauder ſem leituduſt epter ad Lÿfláta hañ/ v. 19.

6. Hvad hende hañ a Reyſuñe ?

DRottiñ kom i moote honum/og villde deyda hañ / fyrer þad hañ hafde ecke umſkored ſiñ Son / v. 24.

7. Hver umſkar þa Son hañs?

Þad giørde Zephora med Einum

hvossum Steine / og kallade hañ Eiñ Bloodz Brudguma / v. 25.

8. Villdu þa Israels Børn trua Ordū Mosis? Ja / v. 30.

V. Cap.

1. Hvad giørde, þarao till / er Moses og Aaron auglystu hønum Skipan DRottins?

Hañ svarade med Hvermodsku og sagde / Hver er sa Drottiñ hvers Raust eg skule hlyda / og lata Israel fara? Eigi veit eg neitt af þeim DRottni / Og eigi lat eg Israel fara / v. 2. Og hañ skipade eñ framar Verkstioornar Mosium (sem setter voru yfer Foolked) ad Halme være ecke meyr Safnad / til ad brena Leyr-Hellurnar þar vid / ed ur ad þeim være hañ i Hendur lagdur / helldur skylldu þeir Safna hønum sialfir z giøra þo jafn margar Leyr-Hellur sem adur / v. 7. 8.

2. Hvad giørdu Israels Børn til i þessi are Runud?

Þeir tooku til ad Mogla i moote Mose og Aaron og skulldudu þa fyrer þad / ad þeir hefdu giort sig illa lukt-

andee fyrer Pharao/ v. 21.

VI. Cap.

1. Hvad took Mose þa til Raads ?

Hann talade aptur a nyi vid DRottin / hvert ed sagde honum fyrer Vyst ad Israels Børn skylldu verda Frelsud og Frjaalsud/ v. 6.

VII. Cap.

1. Hvada Jarteikn giørde Moses og Aaron/ er þeir komu aptur ad nyu til fyrer Pharaonem ?

* Aaron kastade sijnum Staf nidur fyrer Pharao / og hann vard ad einum Høggorme. Og jafnvel þott þeir Egyptsku Galldra Menn / giørdu slikt hid sama med þeirra Særingum (r) þa upp gleipte þo Aarons Stafur þra Stafe/ vid hvad Hiarta Pharaonis vard forherdt / og hann villde eingan vegin laata Israel fara/ v. 10. 14.

2. Hverssu margar Plaagur let Gud koma yfer Egyptaland/ þyr en Pharao lete Israel fara?

Tiu Plaagur. 3.

* Epter Heimsins Skøpun 2432.
Fyrer Christi Fæding 1519.
(r) 2. Tim. 3. v. 8.

3. Hveriar voru þær ?

1. Blood/ þa Moses sloo med Staf sijnum a Vatned i Ane / umbreitteft allt Vatnid Ariñar i Blood/ Fiskarner sem þar voru i Doou / Og þad var Blood i øllum Votnū Vatnzpittum / Treekerum og Steinkerum uñ allt Egyptaland / og so lidu Siø samfelldec Dagar/ v. 19. 21. 25.

VIII. Cap.

2. Poddur/ þar allir Lækir/ Aar og Stødu-Vøtn/ Og lijkavel Svefn-Herbergin/ Bakstur-Ofnarnir/ og Deyg / skreid kvikt og var fullt af Poddum/ v. 3.

3. Lys / Þvi þa Moses utrette sin Staf og sloo i Duptid a Jørduñe/ vard allt Dupt i Landenu ad Lusum/ hvad Tøfra-Meñerner gaatu ecke giørt/ Eñ medkiendu/ ad þad var Guds Fingur(s) (Mattiur Guds og Kraptur) v. 17. 18. 19.

4. Ormar (Orære) af hverium allt Egyptaland spilltist/ nema Land Gosen/ v. 24.

(s) Luc. 11. v. 20.

IX. Cap.

5. Drepsott / Af hverre ad allur Egyptalands Fenadur Doo(ap all-konar Tegunds) En þar doo ecke eitt af Fe Israels Barna / v. 6.

6. Illsku Blodrur / Þviad þa Moses took Oſku af Ofnenum / og dreifde hene i Loft upp / þa komu svart ar illsku Blodrur / bæde a Meñ og so Fenad / v. 10.

7. Hagl / Hvert ed sloo nidur allt þad sem var a Akreanum / bæde Meñ og Fenad / Jurtir Akursins og øll Tre / v. 25.

X. Cap.

8. Engi-Sprettur / Er uppætu allt Gras i Landenu / so ad þar var ecke ert Grænt eptir / v. 15.

9. Svart Myrkur i Ad eingiñ sa þar añañ i þria Daga / Eñ hia Israels Børnum var Biart / v. 22.

XI. Cap.

10. Frumburderner Voru Aller Slegner J HEI / eins af Moñū sē Fenade / Medal

Medal hverra og var Pharaonis Frum getin Sonur/er sat a hans Stoole/v. 5.

XII. Cap.

1. A hvern Hatt uurdu Israels Børn vernd ud fyrer Mordz-Engilenum ?

Paug urdu ad riodra kenda Dyrastaf ena og pad effta Dyra Tre a sinum Husum med Bloode Paaska Lambsins / so ad Mord-Engellen geinge fram hia peirra Husum / pegar han sæe Blooded/ v. 7. 13. 23.

2. Innsette Gud pa Sacramentum Paaska Lambsins a peirre Tyd ?

Ja.

3. Hvad atttu peir ad taka til pess ?

Eitt Ars gamallt Lamb / sem være eitt Hruk-Lamb/ sem eingen Lyte hefur/ Hvilijkt skyllde hver Husboonde taka fyr er sitt Hus (Ef peir voru so marger i Huse, enn / ad peir gæte uppeted Lambed / Ef ecke / skyllde hver taka sinn nærsta Nagranna sier til Hiaalpar/) v. 4. 5.

4. Hvad attu peir ad giøra vid pad?

Peir attu ad steikia pad/og eta pad med beiskum Jurtum / gyrder um peirra Lendar/og hafa Skoo a Footum/og

Stafe

Stafe i Nondum/og eta þad fliootlega.
(So sem buner til ad ferdast) v. 8. 9. 10. 11.
5. Nær attu þeir ad eta þad?
A þeim Fiortanda Dege i Mannadenum Nisan ellegar Abib (Er svarar hia oss ad nockru Leite Martio og ad nockru Aprill) v. 18.
6. Liet Pharao þa Israels Børn fara epter þad su Sydsta Plaaga var afstadenn?
Ja / (Hann rak þau hastarlega af Landenu) v. 33.
7. Hvad høndu Israels Børn i burtu med sier ur Egyptalande?
Folked har med sier hrætt Deyg/sier til Fædslu/ adur enn þad gat surnad/ og batt þad i sijnum Klædum/ z bar þad a Oxlum sier/ Tok eirnig til Lans af Egyptskum Silfur-Ker / Gull-Ker og Klæde/sem þeir giordu þa vidskila vid/ hvad DRottenn hafde giefed Foolkenu Naad til þess fyrer þeim Egyptsku / v. 34. 35.
8. Hversu mørg voru þau er þau fooru burt af Egyptalande?
Sex Hundrud Þusund Manna Fookgonguliids/ ad auk (Kenur og) Børn/ og margt

margt afad Almuga Foolk / sem ad fylg de þeim / so og Sauder og Naut / og miog myked Kvikfie / v. 37. 38.

9. Hversu leinge hafde Israel vered i Egyptalande ?

Fiogur hundrud og 30. Ar (ad reikna fra þeirre Tid / sem Abraham var kalladur af / og voor fra Charan / epter Dode Fodurens) v. 40.

XIII. Cap.

1. Hvad attu Israels Børn ad giøra sier til æfinlegrar Minningar um Frelse af Egyptalande ?

Þaug attu ad (Helga) fra skilia / DROTTNI til handa / þan fyrsta Frumburd (bæde af Monnum og Fenade) og hallda Arlega Osyrdra Brauda Hatid / v. 6. 12.

2. Med hvad voor Moses afare i burt ur Egyptalande ?

Han took Josephs Bein ut med sier / v. 19.

3. Hversu mørg Ar lidu fra þvi / þeir fooru burt ur Egyptalande / og til þess þeir komu in i Canaan ?

Full Fiørutyge Ar / Cap. 16. v. 35.

4. Hvada Veg voor Gud med þa ?

Gud

Gud leidde þa ecke a þañ Veg sem liggur i gegnum Landed Philistinorum / sem þeim var Nalægastur / helldur a þañ Veg i gegnū Eydemørkena / ut med þvi Rauda Hafe / v. 17. 18.

5. Hvar settu þeir fyrst sijnar Herbuder ?

J Etham fremst i Eydemørkeñe / v. 20.

6. Hver leidde þa og vijsade þeim Veg ?

Sialfur Gud DRottiñ geck fyrer þeim á Degenum i einum Sky-Stolpa / og a Nottuñe i einum Elld-Stoolpa / v. 21.

XIV. Cap.

1. Hvad giørde Pharao til er Jsraels Børn voru þañig þarteñ i burtu ?

Hañ søkte epter þeim med øllum sijnū Her / og nade þeim þar sem þeir høfdu sett sijnar Herbüder i Dalnum Hiroth / v. 9.

2. Hver Vrræde høfdu þa Jsraels Børn / er þau sau þa myklu Hættu / sem þau voru i stødd ?

Þau møgludu giegn Mose : Þviad þau høfdu fyrer sier Hafed Rauda / a Bak sier Pharao / og a Hlid vid sig Fiølliñ / v. 11.

3. Hvad giørde Moses til ad so komnu Male ?

Hañ

Hann Nüghreiste þaug / hroopade (med Hiartans Andvarpe) til DRottens / hver ed skipade honum/ ad utrietta sijna Hønd yfer Hafed/ og skipta þvi i sundur / so ad Jsraels Børn mattu gänga þurrum Footum þar i giegnum / hvad og so skiede / og Vatned var þeim sem Mur-Veggur til Hægre og Winstre Handar/ v. 21. 22.

4. Hvad hafdest Pharao ad ?

Hann foor epter Jsraels Børnum / og gieck midt inn i Hafed Rauda med sijn um Her/ Enn DRottenn liet þeirra Vag na gänga Hioolunum / og Kollkastade þeim hastarlega/ (v) Og þa Moses ut riette sijna Hønd yfer Hafed/ fiell þad aptur i sinn Farveg/ og hullde alla Pharaonis Magt / so ad aller drucknudu / (vv) Og þar vard ecke Einn epter af þeim/ v. 23. 25. 27.

XV. Cap.

1. Hvad giørdu Jsraels Børn er þau sau Pharao tunast ?

Moses / Maria (Syster hans) og allt

(v) 1. Cor. 10. v. 1. (vv) Hebr. 11. v. 29.

allt Foolked saung DRottne Eitt Lof Saung / v. 1. til 21.

2. Hvert hielldu þau sydan?

Þau ferduduft fra Hafenu Rauda til þeirrar Eydemerkur Sur/og geingu þar þria Daga i Eydemörkenne / og fundu ecket Vatn / þa komu þau til Mara / en þau gaatu ecke drucked af Vatnenu i Mara / þvi þad var miög beiskt/ v. 22. 23.

3. Hvernig vard Fooltenu vid / er þad leid soddan Þorsta?

Þad möglade a moke Mose/ v. 24.

4. Hvad giörde Moses ad þaa peinge stillt þad?

Hann kallade til Drottins/og Drottinn visade hönum til eins Trees/þvi kastade hann i Vatned / og Vatned vard sætt/ v. 25.

XVI. Cap.

1. Hvert voru þeir / er þeir helldu fra Mara?

Þeir komu til Elim/ þar voru tolf Vatnz-Brunnar/ og Siotyger Palmavid, ar Tre / og þeir settu þar sitnar Here Buder hia Vötnunum/ v. 1.

2. Hvert Reistu þeir sidan fra Elim?

Til þeirrar Eydemerkur Sin / sem

liggur

liggur a millum Elim og Sinai / v. 2.

3. Hvernig var Kundrekne Israels Barna vared i þeim Stad?

Allur Søfnudurin̄ Møglade i moot Mose/og Aaron/ fyrer þad þeir færdu þa burt frä þeirra Kiøt-Kotlum/hvar þeir høfdu Gnægd Brauds ad Eta/og villdu nu (so sem þeir Ranglega hugdu) lata allan̄ Almugan̄ Deyia af Sullte i Eydemørkenne/ v. 3.

4. Hvad giørde Gud þa til so ad Fooltid seddest?

Nän let þa fa (hin̄ næsta Morgun) Manna af himnum/ z Kvelldenu (fyrer) Wakttelur ad Eta (og þad meyrs til þeir villdu hafa) /v. 12. 13.

5. Hversu attu þeir ad safna Manna edur Himna braudenu?

Þeir attu ad safna so miklu af þvi sem hver mætte uppeta a hverium̄ Dege/ og ef nockur leifde nockru þär af til Morguns / þa gat han̄ ecke eted þad / þvi þad vall Madkum og uldnade: En̄ a hinum̄ Siøtta Dege mætte safna tvøfolldu vegna Sabbats-Dagsins.

6. Hversu leinge stod pad/ad peir ætu sodan Manna edur Man?

J Fiørutyge Ar / þangad til þeir komu i Canaans Land/ hvar þeir ættu ad Bua/ v. 35. Og til Minis vær eitt Gomor fylltur af Manna/lagdur i eina Gull-Føtu / og geymdur til Epterkomendana/v.33. *

7. Hvernu var þetta Himna-Braud (edur Manna) lykt og hvada Smeck hafde pad?

Þad vat lijka sem Coriander Fræ og hvijtt/ og pad smackade (bragde) so sem Simila med Hunange (ed fodød og bak ad sem Oliu-Kaka/) Num. 11. v. 8.

8. Hvad giørdu þeir pyrer utan þetta?

Folked hiellt þaa Siøunda Dag/v.30.

XVII. Cap.

1. Hvert reystu þeir Aleides ur Eydeymørkenne Sin?

Til Raphidim / þar fieck Foolked aptur eckert Vatn ad drecka/ v. 1.

2. Hversu fiell þeim pad?

Þeir þrættudu vid Mosen/ og møgludu i giegn honum / v. 2.

3. Hversu hialpade Gud þeim og so i pad Sin?

Moses

* Hebr. 9. v. 4.

Moses sloo shnum Staf a Steinen/ og þad rann Vatn af hønum so ad Folk ed drack / Hvar fyrer Men kolludu pan Stad Massa og Meriba (vegna Þrætt anar Israels Barna) v. 6. 7.

4. Hvad hiell anars uppæ hyrer þeim i þessum Stad?

Þa kom Amalech / og hiellt Orustu vid Israel i Raphidim / v. 8.

5. Hvernig Endte þad Striid?

Moses stood effst upp a Fiallenu/ og hafde Guds Staf i sine Hende / og alla þa Stund sem Moses hiellt shnum Hondum upp / þa van Israel/ En þa han liet shnar Hendur nidur shga / þa van Amalech / En af þvi ad Moses Hendur voru þungar/þa tooku þeir ein Stein/ og letu under han/ og han sette sig þar uppa: En Aaron og Hur stud du hans Hendur / sin a hvoria Hlid/og hans Hendur maddust ecke allt til Sol arfalls / og Josua lagde (Yfirlagde) Amalech og hans Foolk med hvossu Sverde/ v. 9. til v. 13.

6. Hvad giørde Moses epter þenan Sigur feingen?

Han

Hañ byggde Eitt Altare/ og kallade
þad Drottens Niesi (þad er mitt
Teikn) v. 15.

XVIII. Cap.

1. Hvad hende Mosen epter þetta ?

Mægur hañs Jethro / Kiesiemadur
af Madian/kom til hañs/og hafde med
sier Zephora Kvinu Mosis / og hañs
Tvo Sonu Gersom og Elieser; v. 1. 2.

2. Hvada Raad gaf þa Jethro Mose ?

Ad hañ skyllde añast Foolked i þvi
sem Gude tilkiæme/ og leta fram þeir-
ra Malefne fyrer Gud / Añars skyllde
hañ setia Doomara yfer Folked/og lw-
ta þa dæma oll smærre Maal/ Eñ oll-
um Stoor-Malum skylldu þeir skiwota
til Mosen / v. 19. 22.

3. Hverniq ætte þeim Doomurum ad
vera hattad ?

Þeir ættu ad vera Valeñkuñer
Meñ/ er Ottuduft Gud/væru Sañord-
er/ og hotudu Agyrnd/ v. 21.

XIX. Cap.

1. Hvert Foor Israel þramvegis ?

Til Eydemerkur(og til þess Fialls)
Sinai / v. 2. 2.

2. Hvad hlioti þa þar?

Moses geck uppa Fialled til Drott ins/og DRottinn lofade Israels Børn-um/ad þaug skylldu vera hans eigin Eign af øllu Foolke/ef þaug villdu hlyda hans Rødду og hallda hans Sattmaala/ Hvar til allur Lydurinn svarade under eins/ og sagde: Allt þad sem DRottinn hefur sagt þad vilium vier gióra/ v. 5. 8.

XX. Cap.

1. Hvad giórde Drottinn eñ framar ad þvi sinne?

Nañ gaf Foolkenu þaug Tiu-Laga Bodord Guds med stoorkostlegre Dyrd/ þviad þar komu Reidar-þrumur og Elldingar og eitt þyckt Sky a Fialled/ og Ludursins Hliood, vard, ákaflega Sterkt/ Og allt Sinai Fiall Rauk af þvi ad DRottinn foor nidur med Ellde so allt Fialled Skalf(x) af hveriu Folk ed Skielfdist/og bad Mosen/ad hañ vill de tala vid þad/ og ecke Gud/ Añars munde þad Deyia: Eñ Moses geck til

 þeß

(x) Exod. 19. v. 16. 18.

Pokuslar i hverre Gud var/v.19.21.

XXI. XXII. Cap.

1. Hvada Lög og Setninga gaf Gud Mosi/ ad Israels Børn skylldu Hallda?

Pad voru margskonar Veraldleg Lög / vidvykiande Prælū og Ambattū/ Mañdrapum og ødrū illum vidureign um/ Skada sem Vyrerdur Naut giørde/ er pad stangade/ pioofnade/ Gølldrum/ ad lata Ekkiur og Munadarlausa naLøgum og Rette / um pad / hverssu Straffa skyllde Okugt/ Laustæte og adrar pess hattar Synder / hvar um ma Lesa/ (y)

XXIII. Cap.

1. Hversu margar Hatyder skipade Gud ad skylldu verda halldnar Arlega?

Priar / Paaska Hatidin / Hvitasunnu Hatidin og Laufskala Hatidin / v. 14.

2. Hveriu Lofade Gud peim sem helldu hans Bodord og Løgmal?

Nast sagdest vilia vera Ovinur peirra Ovina/og Mootstandare peirra Mootstødu Mañā/v.22. 24. Cap.

(y) Exod. 22. og 23. Cap.

XXIV. Cap

1. Hvad var Mose skipad ad giøra eñ premar?

Enn asamt Aaron/ Nadab og Abihu/ eiñig þeim Sioxtyger Olldungum i Israel atte ad gaunga uppa Fialled til DRottins og falla fram laungt fra/ Eñ Moses geck aleiñ nær DRottne/ v. 1. 2.

1. Hvad giørde Moses adur eñ hañ stie uppa Fialled?

Hañ bygde eitt Alltare under Fiall enu/ med tolf Stolpum epter Tolu tolf Kin-Kvisla Israels/ v. 4. Og let unga Meñ af Israels Børnum Foorn færa DRottne Brenne-Forner og Packlætis-Fornir af Nautum/ v. 5. Og Moses took halfpart af Bloodenu/ og let þad i eina Mundlaug/ og ødrum Helmingenū støkte hañ yfer Alltarid/ Sijdañ took hñ Sattmaalans Book og las hana fyr er Foolkenu/ so þad heyrde/ og hañ took Blooded og støkte þvi a Foolked/ og sag de/ Sieed/ þetta er Blood Sattmaalans (hvert ed var eitt Fyrermyndan uppa Sattmaala þess nyia Testamentis/ sem ecke er-

stadfester þyrer Blood Kalfanna edur Hafra/ eina og þess gamla Testamentisins/ helldur þyrer Christi Blood) (3) hvern DRottinn hefur giørt vid ydur / yfer øllum þessu Ordum/ v. 6. til 9.

3. J hvada Mind Opinberade DRottinn sig fyrer Mose/ Aaron/ Nadab og Abihu a Fiallenu ?

Under hans Footum var ad sia þvilikast sem fagur Sapphirus / og so sem Himin þa hann er klaar/ v. 10.

4. Hver af þeim vard alleina epter a Fiallenu hia DRottne ?

Moses/ Þviad eitt Sky hullde Fiallid i Sex Daga/ og þann Siøunda Dag kallade DRottinn af Skyenu a Mosen/ og Dyrd DRottins var sem eitt Brennande Elldur efst a Fiallenu fyrer Augliti Jsraels Barna/ v. 15. 16. 17.

5. Hversu leinge dvallde Moses a Fiallenu ?

Fiørutiu Daga og Fiørutiu Nætta/ og hann aat ecke Braud og drack ecke Vatn/ v. 18.

XXV. XXVI. XXVII. XXVIII. Cap.

1. Hversu margt var þad/ er DRottinn skipade Mose ad Giøra ?

þad

(3) Hebr. 9. v. 22 Hebr. 10. v. 4.

Pad voru alls Nyu Hluter. (1.) Tiallbuden (2.) Vitnesburdar edur Sattmaals Orken. (3.) Nadar-Stoolliñ. (4.) Borded fyrer Skodunar-Brauden. (5.) Lioosa-Stiaken. (6.) Breñe-Foorna Altared. (7.) Reyk-Altared. (8.) Vatn-Kiered. (9. Klædnadur þess Yppersta Kieñemañs.

2. Ap hverju ætte alle þetta ad giørast?

Af Upplyptingar-Offre Folksens / Sem var/Gull/Sylfur/Kopar/Blaatt og Gullt Silke / Skarlat / Purpure / Hvijtt Silke / Geita-Haar / Raudlitud Hruta-Skiñ / Greifingia-Skiñ / og Grene-Tre/ hvert ed allt Folked bar so Velvilluglega og yferfloovanlega fram/ Cap. 35. v. 21. Ad Moses vard ad Skipa ad laata hroopa ut/ ad eingeñ skylldu bera meira fram / Þvi pad være nog / Cap. 36. v. 6. 7.

XXXI. Cap.

1. Hver ætte ad giøra og smijda allt þetta?

Bezaleel og Aholiab / hverra Guds Ande hafde uppfyllt med Visdoome og

Skilninge / og Hagleik i allra Handa Smijde / v. 2. 3. 6.

2. Hvad var þad sem DRottenn þieck Mose i Hendur / er hañ hafde lyktad synu Rædu vid hañ ?

Hañ gaf hönum Tvær Vitnisburd ar Toblur / þær voru af Steine / og skrif adar med Guds Fijngre (þad er med Eini, um Sierdeilislegum og Himneskum Hætte / enn alls Mañlegs Smijdes og Konstar/) v. 18.

XXXII. Cap.

1. Hvad hönduzt Israels Börn ad i Herbud, unum / þar Moses dvalde ad koma af Fiallenu?

Aaron uppkastade med einum Skjöl / og giörde Eiñ steyptañ Kalf / af þvi Eyrna-Gulle / er hañ medtook af Israels Barna Hondum / umkrijng hvern ad Foolked dansade / Og sagde / Israel / Þesser eru þijner Guder / sem færdu þig af Egyptalande / Þeir Offrudu og so þeim Kalfe Breñe-Foorner og Packlætes-Foorner / v. 4. 5. 6.

2. Hversu lijkade Gude þetta Verk ?

Stoorlega illa / þvi ad hañ sagde til Mosen / Eg sie / ad þetta Folk er hard-

soghrad

fyrirrad Foolk/ Lat mig nu Rode/ so mijn Reide mege gremiast þeim / og svelgia þa / so vil eg giora þig til eins mykels Foolks / v. 9. 10.

3. Hvad took Moses til Bragds so ad han gæte Fridþagt Foolkes og komed hui i Vinsgan vid Gud aptur?

Nan bad iñelega fyrer Foolkenu til DRottens/ Og DRottenn ydradest þess hins Bonda sem han hafde hootad ad giora sijnu Foolke/ v. 11. 14.

4. Hvad giørde Moses til / þegar han kom nu nidur af Fiallenu?

Nan reiddest akaflega/ kastade Tobhlunum af Nende sier/og braut þær i sundur/under Fiallenu. Sijdan took han Kalfenn sem þeir hofdu giort/og brende han i Elldi / giørde han ad Ofku / og kastade hefir i Vatn / og gaf Jsraels Børnum þad ad drecka/ v. 19. 20.

5. Hvad skipade Moses Levi Bornum?

Nver Einn skyllde binda sitt Sverd vid Sijdu/ og ganga i giegnum Nerbudernar/ fram og aptur / fra Einu Nlide til annars / Og hver aætte ad slaa sinn Brodur/

Broodur / Vin og Naunga (a) i Hel
(sem hadde framed þessa Ovidurkvæmelegu Af Gudadyrkan med Gull-Kalfenum/) v. 27.

6. Hversu marger stellu þa og vorꝛu deyddee af Foolkenu a þeim Dege ?

Þriaar Þusunder Manns / v. 28.

7. Hvernig bad Moses fyrer þeim til Gudast er hann kom aptur til DRottens?

Fyrergief þeim nu þeirra Synd/ Eff vilter þu þad ecke / þa afmaa þu mig af þinne Book sem þu hefur skrifad/ v. 32.

8. Hverju svarade DRottenn Mose þar til ?

Hvad ? Eg vil af maa þann af minne Book sem Syndgast a moote Mier. Far þu nu og leid Foolked þangad/sem eg sagde þier/ Siaa/ Minn Engill skal fara fyrer þier / Eg vil vitia þeirra Synda / þa minn Vitiunar-Tijme kiemur/ v. 33.34.

XXXIII. Cap.

1. Hvad giørde Moses sijdan ?

Hann took Tiallds-Budena og reiste hana upp/ langt ut fra Her-Budunum/ og kallade hana Sam-Kundu Tiallds-Bud/ v. 7. 2.

(a) Ezech. 9. v. 6. 7.

2. Hvernig talade Gud vid Mosen?

Andlite til Andlitis/ (i Manns Lyking er hann took uppa sig um vissan Tyma. Sia Gen. 32. v. 30.) lyka sem eirn Madur talar vid sinn Vin/ v. 11.

3. Bad Mose þa ad sia Dyrd DROttins þannig/ so sem hann beiddist af hønum/ v. 18?

Nei/ Þviad DROttinn sagde til hans. Ecke mattu siaa (med þynum/ Lykamlegum Augum) mitt Andlit/ (þad er/ myna Verulegu og fullkomnu Hatigñ og Dyrd) Þviad einginn Manneskia mun lifa sem Mig sier (a þann Hatt / her i þessu Daudlega Lyfe) v. 20. Enn a Bak epter hønum fecc hann ad siaa hann (i einne synelegre uppateknne Lyking)

XXXIV. Cap.

1. Hver giørde aptur þær tvær Steinstøblur i stadinn þeirra er voru brotnar i sundur?

Moses (hiøo þær) epter sialfs Guds Skipan/ enn DROttinn skrifade siálfur Ordinn a þær/ v. 1.

2. Hvernig var Moses ad lyta/ er hann kom nidur af Fiallenu?

Þad stoodu Geislar af hans Andlitis Hud/ Þar fyrer vard hann ad heingia

Skylu

Skylu fyrer Augdsitid / hvi ad Israels Børn gæætu ecke Aasaskostar horft a þañ/ v. 29.30.33.

XL. Cap.

1. Med hvørtu mocte byrté DRottiñ sig i Samkundu Tialldbudiñe ?

Eitt Sky hullde Samkundu Tialld-Budena/ og Dyrd DRottins uppfyllde hana / Og þa Skyed took sig upp fra Tialld-Budeñe/ þa ferduðust Israels Børn/ so opt sem þeir ferduðust. Eñ þa Skyed took sig ecke upp / þa voru þeir kyrrir : Og DRottins Sky var uñ Daga yfer Tialld-Budeñe/ og uñ Nætur var þad Glooande Elldur / fyrer Augum alls Israels Huss/ so leinge sem þeir voru a Leidiñe/ v. 34.36.38.

2. Um hvad verdur Høndlad i epterfylgiande Capitulum/ ñeñelega þeá þeim Fimta og Þrettugasta til þess Fertugasta ?

Um þad / hversu ad Samkundu Tialldbudeñ var bygd / og hvada hellsk Verkfære sem voru giørd og til heñar heyrdu.

LEVITICUS

Eður

ÞDDR

Þridia Book Mose.

1. Hved kallest Þridia Book Mose?

Leviticus, Og þad vegna þess / ad hun skijrer fra Embætte Levitana.

2. Hvernig skiptest su Book i sundur?

J Tvo Parta / J þeim Fyrra (b) Talar Gud um̃ þær Levitisku Offranet / J ødrum Partenum / edur i hinum Sijdare (c) um̃ þær Personur sem skylldu frambera þessar Offraner.

3. Hvar utgaf Gud Logmaled um̃ þessar Offraner?

Vtan fyrer Samkundu Tialldbudenne/ hiaa Fiallenu Sinai.

I. Cap.

1. Hverslu marga Hætter Foorner hebur Gud Jnsett og Skipad?

Fim̃ / Brenne-Foornena / Matar-Foornena/ Packlætis-Foornena/ Synda Foornena og Skullda-Foornena.

2. Til hvers voru allar þessar Foorn-Færingar Jnsettar?

Ecke einunges til Guds Dyrdkunar/

(b) Þeim 7. Fyrstu Capitulum.
(c) Þeim 20. Sijdstu þar Eptersylgiande.

at/og Prestunum til Uppheelldis/Helldur til þess ad þat være Skugge og Fyrerniyndaner uppá Christum(d) (hver ed utgaf sig sialfan fyrer oss til Forn, Fættingar og Offurs Gude til Sætleiks Ilms) (e)

3. Hvertu mattu Men þa ad Foornfæra ?

Bæde Kvik og Dauda.

4. Hvertu mætte Madur Offra af Kvikfe ?

Af Fenadenum mætte Offra Ungu Naute/og eike Raudre Ku (f)(ad hverrar Oskun ad Avreitingar Vatned var til bued) af Hiordenne/einu Hrut/Lambe/Saud/Geit/Hafre/Af Fuglunum mætte Offra Turtil-Dufu og ungu Dufu/ v. 4.

II. Cap.

1. Hvertu mætte Offra af þeim Hlutum sem eke voru Lifande ?

Oliu/Hveite-Miole/Reikelse/Osyrdum Hveite-Miols Kokum/Sallte/Hveite/Ceder-Tre og Isop/v. 1. 4. etc.

2. Hvad var tilteken sier i lage sem eke mætte Offrast ?

Surdeig og Hunang/ v. 11.

3. Hverier hoфdu þad Embætte/ad Fræmfelda Foorn Fættingarnar ?

Prestarner

(d) Hebr. 10. v. 1. etc. (e) Eph. 5. v. 2. (f) Num. 19. v. 9.

Prestarner / Jsraels Børn bæru Fóornena til Prestsins/ og hañ Brende hana / Gude til sætleiks Jlms/ Samt mætte ecke sa Ypparste Prestur gamga optar eñ einusinne a Are inn i þad allra Helgásta/til ad Fridþægia Foolked/(g)

IX. Cap.

Hvada Elldur var til þess hafdur ad breña Fóornena?

Eingeñ Anñar eñ sá Heilage Elldur/er ætijd skyllde breña a Alltarenu/og alldrei utslokna / (h) Stundum fiell og Elldur af Himnum nidur/ og uppbreñde Foornena / so ad Foolked mætte sia Dyrd DRottens/ v. 24.

X. Cap.

1. Mætte þa einger Offra med Anñare legum Elld?

Ney / þvi ad þa Nadab og Abihu / þeir Tveir Syner Aarons/ bæru Anñarlegañ Elld fram/ þa kom Eiñ Elldur fra DRottne / og brende þá/ so þeir dóou fyrer DRottne / v. 1. 2.

2. Hvörsu opt ætte ad Foornfæra a hvörium

(g) Hebr. 9. v. 25. (h) Levit. 6. v. 12.

Dege Almenneliga?

Tvisvar / ad Morgne og aptur æfte ad giøra Breñe-Foorn og Matar-Foorn / (i)

XVI. Cap.

1. Hvernig var fared med Forlijkunar Hafurenn/ er Einusinne var Foornfærdur a Are/ a þeim mykla Sabbathsins Dege?

Þad voru tekner Tveir Hafrar / og leidder fram fyrer DRottin fyrer Samkundu Tialldbudar Dyrnar / og lagder a Hluter / Eitt fyrer DRottin / Annar fyrer þann Hafur sem laus skylldi latast / Sa Hafurenn sem Hlutur DRottins fiell æ/skylldi Foornfærast til Syndaoffurs / Vppa þess Annars Høfud / sem var Forlijkunar Hafurenn / skylldi Aaron leggia sijnar bædar Hendur / og medkienna allar Israels Barna Synder yfer hønum / og leggia þær uppa Hafursins Høfud/og senda burt i Audn med einum Manne) Þannig vard Hafurenn ad bera alla þeirra Misgiørninga æ sier/ i eina Ville-Audn / v. 7. 8. 9. 21. 22.

(Hver

(i) Exod. 29. v. 39. 41. Lev. 6. v. 12.

(Hver Hakur var Ein Fyrermyndan uppa Christum/ er bar Synder allrar Veralldar.) (k)

XXIII. Cap.

Hverjar Hatyder skipade Gud Einkanlega ad hallda Heilagar i þessare Book/ ad þeirra sie hier gieted i þessum Capitula?

Sabbaths-Dagsi / v. 3. Paaska Drottens/ v. 5. Nyjkafu ska Hatyd-ena/ v. 16. Sabbath Basunu Blaast-ursins/ v. 24. Forlykunar Hatydena/ v. 27. Laufskaala-Hatydena / v. 34.

NUMERI

Edur

Fioorda Book Mose.

1. Hverfu nefnest su Fioorda Book Mosis?

Numeri Edur Tolu Bookin.

2. Um hvad høndlar þesse Fioorda Book?

Um Burtferd Israels Barna fraa Fiallenu Sinai/ þar til þaug komu til Slettlendis Moab / vid Endemerkur Canaans Lands.

3. J hversu marga Parta maa skipta þessare Book?

J Þria (1) hvernig þaug biuggu sig

(k) Joh. 1. v. 29. og Esa. 53. v. 8. 9.

ſig uf til Reiſuñar (2) Talar um̃ Reiſuna / er þau giørdu (3) hverſu þaug Seltu ſijn Land-Tiolld/ædur eñ þaug Jñtooku Landid.

I. Cap.

1. Hvet vær ſu ſyrſta Syſtan Moſe ?

Nafi Talde Foolked/ epter þvi ſem Gud hafde Skipad honum/ v. 2.

2. Hverſu margt vær þad ad Tølu ?

Sex ſiñum Nundrad Þuſunder Mañna/ þriar Þuſunder/fim̃ Nundrud og fimtyger/Sv marger voru þeir fra tuttugu Arum / og þadan af Elldre / ſem Vopnfærer voru til Bardaga / eñ hiner ſem voru fyrer ſtañ Torlugt/ voru ecke Talder/ og ecke helldur Levitarnir/v.46.47.

3. Hverſu opt voru Jſraelitarner talder epter Skipan Drottens ?

Þriſvar ſiñum. J fyrſta og añad ſiñ hia Sinai Fialle (l) og i Eidemørku Sinai/ v. 1. Og hid þridia ſiñ ſeinaſt i þeirra Tiallda-Budum / er þar var ad komed/ ad þeir ættu ad Jñtaka Canaans Land (m) 4.

(l) Ex.30. v.12.(m) Num.26.v.2.og Num.1.

4. Þvi voru þeir so opt Talder ?

Fyrst skede þad til þess / ad hver Madur skyllde gefa DRottne/ eitt halft an Sikil eptir Helgedoomsins Sikle/ til Forlikunar fyrer sijna Saalu (a) J. ødru lage ad þeir mætti þess helldur sla sijnum Her-Budum i rettre Rød i kringum Tiallds-Budena/ z setia sijn Land Tiolld epter þvi / J. þridia lage ad Canaans Lande yrde rett skipt og utdeilad epter Tølu Ættkvislanna.

5. Hvar fyrer voru ecke Levitarner talldir i anad og þridia sinn ?

Af þvi þeir attu ecke ad giæta ad ødru enn Samkundu Tiallds-Budenne / og þurftu ecke ad vera i Strijdenu/ Og vegna þess þeir høfdu eingann Hlut edur Erfda Part (lijka sem adrar Ættkvislernar) i Landenu.

II. Cap.

1. Um hvad verdur talad i þessum ødrum Capitula ?

Um þad / hvernig Israels Børn attu ad setia sijnar Herbuder allt um kring Samkundu Tiallds-Budena/ hver under sijnu Merke. 2.

(a) Exod. 30. v. 12. 13.

2. Hversu gamlir voru Levitarner/ þa þeir voru Dvalldex til Þioonustu DRottins?

Þeir mattu Þioona i Samkundu Tiallds-Budenne/ þa þeir høfdu fim̃ um̃ Tvitugt (so ad þeir lærdu Embatted) (o) / A þvi Þritugasta Are mattu þeir(sialfer)fremia Verked/ z þar flytia Þioonustuna (p) og þegar þeir voru komner a Fim̃tugs Alldur / voru þeir lauser fra Þioonustunne / og attu þa ecke ad fremia hana leingur/ Helldur giefa Giætur ad (og sia til um̃) þetta Brædra Þioonustu. (q)

3. Hversu marga Levita talde Moses og Aaron hid Fyrsta Sin̄?

Tvær og Tuttugu Þusunder. (r)

4. Hvernig bad Moses / og hversu var hans Bæn hlioodande/ þa Herlid Jsraels Barna took sig upp / og sette sijnar Herbudir nidur aptur?

Þa Ørkenn foor af Stad sagde Moses/ Rijs þu upp DRottinn / Lat þijna Ovine tvistrast/ og alla flyia fyrer þier/ sem þig hata/ Og þa þeir hvijlldust/ þa

(o) Num. 8. v. 24. (p) Cap. 4. v. 3. (q) Cap. 8. v. 25. (r) Cap. 3. v. 39.

þa sagde hañ: Kom aptur þu DRottiñ til Fiølldans Þusundaña Jsrael.(ſ)

5. Hvar setre Foolked synar Herbuder þid Fyrsta Siñ/ epter ad þad var Þared i burt fra Fiallenu Sinai?

Nim Syrndar-Grøfunum / (t)

XI. Cap.

1. Hvesu hegdade Foolked sier þar?

Lydureñ vard Opolinmoodur/og Almuga Foolked fieck Lysting til Kiøts / v. 1. 4.

2. Hvernig heynde Gud suu a þeim?

Hañ vard ækaflega Reidur/ og uppkveikte Elld a medal þeirra/hver ed upp brende þad sem ytst var i Herbudunum / Eñ þa Moses bad til DRottiñs hvarf Ellduriñ / Og Sokum þess kolludu Meñ þañ Stad Tabeera / v. 1. 2. 3.

3 Hvernig var Mose þa i Skape?

* Hañ sagde til DRottiñs: Eg Einsamall giet ecke bored allt þetta Foolk / Þvi þad er mier Ofþungt/ Og villtu so giøra vid mig/ þa Lyflatt

(ſ) Cap. 10. v. 35. 36. (t) Cap. 11. v. 33. 34.
* Epter Heimsins Sköpun 2455.
Fyrer Christi Fæding 1516.

mig helldur/ hafe eg astars funded Nad fyrer þýnum Augum/ ad eg skal eke so mikla Olucku/ v. 14. 15.

4. Hverning gegnde Gud þessu ?

Hañ utvallde Siøtyge Meñ af Ølldungum medal Folksins ad þeir være Folksins Þunga med Mose / Og hañ took af þeim Anda sem var med Mose / og lagde hañ yfer þa Siøtyge Ølldunga/ v. 16. 25.

5. Gaf þa Gud Foolkenu Kiøt ad Eta sem þad Langade i ?

Ja / Þviad þar geck Vindur ut fra DRottne / og let Vakelur koma af Sioonum/ og dreifde þeim yfer Nere huderna (z umhverfis einrar Dagleide ar Leingd) sveggia alna Hatt yfer Jørd uñe/ v. 31.

6. Eñ hvad hlutu þeir ad þessu ?

Þa Kiøted var eñ nu i millum þeir-ra Taña / og adur eñ þvi var loked / þa gramdest Reide DRottins a medal Folksins/ og sloo þad med eiñe miøg stor re Plaagu/ þar af kalladest sa Stadur Gyrndar Grafer/ v. 33. 34.

7. Þegar DRottin̄ lofade ad gefa Folkenu Kiøt/trude Moses þvi þa/ad þad kyn̄e ad ske?

Ney / þvi han̄ sagde: Skal nockud slaa nidur Naut og Saude / so ad þeim nægie nægiast? Eda skulu aller Fiskar Siovarins safnast hyngad/ad þad kun̄e ad nægia handa þeim/ v. 22.

8. Hvert ferdadest Folked fra þessum Gyrndar Grøfum?

Til Hazeroth / v. 35.

XII. Cap.

1. Hvad bar vid i Herbudunum vid Hazeroth?

Aaron og Miriam mogludu i giegn Mose af Mekyrda-Sprund/ v. 2.

2. Hvada Lofstyr gaf Gud Mose/er var so miøg plagadur?

Min̄ Þienare Moses er Trulyndur i ollu mijnu Huse/ (u) Eg tala Mun̄-lega vid han̄ / og han̄ sier DRottin̄ i sin̄e Mynd/ecke i myrkvum Ordum/edur Lykingum/(helldur sier han̄ Myna Dyrdena) v. 7. 8.

3. Hvad Straff fieck Miriam af DRottne?

Hun var slegen̄ med Spitelsku af DRottne / En̄ þegar Moses bad fyrer

 hen̄e/

(u) Hebr. 3. v. 2.

hefte/og sagde: Æ Gud/ Heilbrygda þu
hana / Vard hun heil Heilsu siftar /
v. 10. 13.

XIII. Cap.

1. Hvar stoo Folked sinum Herbudum er
þad foor burt fra Hazeroth ?

J þeirre Eydemørku Paran / v. 1.

2. Hvad giørdest þar?

Moses sende ut Tolf Njosnar-Men
eptir DRottins Bode/til ad skoda þad
fyrerheitna Canaans Land / og vita
hvernig þui være Hattad / og er þeir
komu til þess Lækiar er kalladest Es/
col/ skaru þeir þar upp eitt Vijn-Kvist
med Vijn-Beria Klasa/ z letu tvo Men
bera hann a eine Staung / þar til og so
Granata Eple og Fijkiur/v. 24. Og er
þeir komu aptur / søgdu þeir Folkenu
fra hversu Landed være Frioofsamt /
og þar med / ad þar bygge sterkt Foolk
i Landenu / Ad þar være miøg stoorar
og sterkar Borgir/ hverra Jnbiggiarar
ad være Enaks Børn og Risar/ v. 28.
29. Enn nockrer af Njosnar Monnunu/
søgdu bæde illa af Landenu/ z meintu litt
ka

ka þad være Omøgulegt ad vissa þad/ v. 33. 34.

XIV. Cap.

1. Hverſu vard Almuganum vid er þad heyrde ſlykt?

Hañ Møglade þa aptur ad nyu gegn Moſe og Aaron/ Og Gret um̃ alla þa Nott/ v. 1. 2.

2. Hver let ſier vera getid um̃ ad ſtyra Almugañ?

Joſva Sonur Nun/ og Caleb Son ur Jephunne (hverier Aſamt hinũ hỏfdu þar ed til ad ſkoofna um̃ Landed) Og þeir Nugheiſtu Folked (C. 13. v. 31.) v. 6. 7. ſeq.

3. Hverſu virdte DROttiñ þad/ ad Foolked Møglade nu aptur ad nyu?

Miog ſo illa/ þviad hañ villde Afmaa þad alldunges med Drep-Sott/ v. 12. Eñ Moſes ſtemde Sliga fyrer Reide DROttins/ Samt hlutu þeir Meñ (ſtrax) ad Deyia i eiñe Plaagu / fyrer DROttne/ er uthroopudu af Landenu ad þad være illt/ v. 37. Eñ Caleb og Joſva lifdu epter / v. 38. Og Gud hootade eñ þa framar / ad eingeñ af þeim Moñum/ er voru ſallder vid Fialled Synai/

nat/ skylldu koma inn i Canaans Land / v. 23. Heldur skylldu þeir falla og deya i Eydemørkenne/ v. 29. (ad frátekinum Josva og Caleb / er epterfylgdu Gude Trulega/ v. 24. 30. Og lijka sem þeir hofdu Ransakad Landed i Fiørutijge Daga/ so skylldu þeir og vera Fiørutijg-er Ar i Eydemørkenne / Og bera sijna Misgiørninga Eitt Ar fyrer hvern Dag / þar til ad þeirra Lijkamer yrdu þar foreydder / v. 34.)

4. Hvørsu tooktst þeim / er þeir vooru ut ad beriast vid Amalekitana ?

Amalekitarner veittu þeim Slag/og sundurmørdu þa/ v. 45. Þviad Drottinn var ecke medal þeirra/ v. 42.

XV. Cap.

Hvad skiede enn framar hier i þessare Eydemørk ?

Einn Madur samannsafnade Triam a Einum Sabbaths Dege/ v. 32. Og var þar fyrer grytttur af øllum Almuganum so hann doo/ Epter þvi sem Drottinn hafde boded Mose/ v. 36.

XVI. Cap.

1. Hvad ecke Foolked betra Ykurteignat epter þetta Strapp?

Eingavegin / Corah / Dathan og Abiram tooku sig upp / og mogludu i giegn Mose og Aaron / og urdu fyrer þa Skulld uppsvelgder af Jordunne / med þeirra Husum / og med ollum þeim Monnum sem med þeim voru / og ollum þeirra Fiar-Nlutum / og þeir fooru lif-ande ofan i Helvijte / v. 32. 33. Þar ad auk foor og Elld ut fra Drottne / og foreydde þeim Tveim Hundrud-um og Fimtije Monnum sem Offrudu Reykelse / v. 35. Hverier ed voru hiner Ypparstu i Sofnudenum / og hofdu eitt ig giort Vppreist.

2. Hvernig hegdade Foolked sier epter þetta / er þad hafde sied þessa Reide Drottens?

Næsta illa / Þviad allur Israels Almuge / mogladt ad nyu i giegn Mose og Aaron : Vegna hvers ad þar eydelogd-ust i Eitte hastarlegre Plaagu / Fiooꝛtan Þusunder og Sio Hundrud Mans / v. 41. til 49.

3. Hvernig vard su Plaaga stillt i þad Sinn?

Aaron /

Aaron giorde eina Forlijkun fyrer Foolked/ þar hañ stood i millum þeirra Daudu og hiña Lifendu/ Og Brende Ret kelse/ v. 47.

XVII. Cap

1. Hvada Mad tiede Gud Aaron fyrer þetta?

Hañ stadfeste hñs Keñemañs-Skap/ Og til eins Merkis þar uñ/ let hañ Staf Aaronis Bloomgast a eiñe Nott/ og Blomstred var Vtsprunged og bar Mandel/ v. 8.

XVIII. Cap.

1. Hvad skipade Gud þa og Tilsette?

Hvada skick ætte ad halldast vidvykiande Keñemansskapnum og so Forn Færinguñe.

2. Hver ætte ad vera Vdpeed i Keñemañsskapnū?

Prestarner ættu ad lifa af Vppslypkingar Offrenu / og mættu eingañ Hlut eiga i Landenu/ ukan einungis Tiundernar/ v. 19. til 26.

XIX. Cap.

1. Hvada Athæfd ætte ad brukast med Synda Offred?

Þad ætte ad offra eiñe Raudre Ku/ enn

an Lgta/ sem eingan Banka hefde/ og en hefde eckert Ok bored/ af Oſku hen-ar skyllde giora eitt Adreifingar Vatn/ med hveriu peir/ sem høfdu saurgad sig/ voru yfèrdreifder og Hreinsader / v. 2. til 9.

XX. Cap.

1. Hvert foru Israels Børn fra Paran?

*Til Kades Barnea i peirre Eydemørk Zin/ v. 1.

2. Hvad skede par i Eydemørkenne Zin?

Miriam Systir Mosis Deyde/ Og Almugin prættade aptur ad nyu i gegn Mose / af pvi peir høfdu ecke Vatn/ v. 2.

3. Hvernig gaf Gud peim Vatn?

Han skipade Mose ad taka Staf sin/ og tala vid Steinin/ pa munde han gefa Vatn af sier/ En par Moses af Vankru sloo tvisvar a Steinin / sagde DRottin til Mose og Aaron/ ad hver igur peirra beggia skyllde innleida Israel i pad Fyrerheitna Land/ helldur skylldu peir

* Epter Heimsins Skøpun 2493.
Fyrer Christi Fæding 1478.

þeir deyia so þeir kæmu alldreige þang ad / og af þessu vat Vatned (er rann ækaflega ut/ so ad Almugens Drack og allur þeirra Fenadur) Kallad Mootmælis Vatn v. 12, 13.

4. Hvernig brast Konungur Edomitana vid / þegar Moses beiddest af hønum ad mega Reisa i gegnum hans Land?

Hann villde ecke lofa Israel ad fara i gegnum hans Land/ (Helldur drob ut i moote þeim med myklu Lide/og med einne megtugre Hønd/) v. 20.

5. Hvert hielldu Israels Børn er þau fooru fra Kades?

Til þess Fialls Hor / v. 22.

6. Hvada Tilburdur skiede þar?

Aaron vard ad safnast til syns Fólks/ og deya á Hundradasta og Þryttugasta Are syns Alldurs / af þvi ad hann var Guds Muste Ohlydugur/hia Mootmæles-Vatnenu / Og Möses hlaut ad fæta Aaron af hans Klædum a Fiallenu Hor/og hans Son Eleasar i þau / v. 24. 28.

7. Hvernig brell Almuganum Lát Arons?

Þeir Grétu hann i Þriátyge Daga/ v. 29.

XXI. Cap.

1. Hvad skiede epter þetta?

Jsraels Børn unnu Sigur á Arad / Kongunge þeirra Cananita / hveriu ed haf de ôregid ut ad stryda vid þá / v. 3.

2. Hvert vooru þeir / er þeir Reystu frá Fiallenu Hôr?

A Vegen sem liggur til þess Rauda Hafs / ad þeir fære um kring Landed þeirra Edomita / v. 4.

3. Hvernig hegoudu þeir sier á þess-re Reysu?

Folkenu leiddest Vegaleingden / og talade a moote Gude og Mose / Lyka velgde þeirra Sálen vid Manna / er þeir kølludu lietta Fædu / v. 5.

4. Eñ hvernig tookst þeim þad?

Jlla / þviad DRottin sende breñande Hôggorma a medal Foolksins / þeir bitu Foolked / so ad marget doou af Jsrael / v. 6. (v)

5. Hvada Raad gaf Gud þeim i moote þessum Hôggormum?

Moses giørde Eitt Eyr-Orm / epter Bode DRottins / og reisti hañ upp til eins Merkes / Og þegar Eiñ Hôgg- Ormur

(v) 1. Cor. 10. v. 9.

Ormur beit nockurn/ þa leit sa til Eyrormsins og hiellt Lyfe/ v. 8. (Hvad Christur byder uppa siälfan sig/ Joh. 3. v. 14. Er han seger þaning / So sem Moses upphæfde Hoggorminn i Eydemørku/ Lyka so byriar Mannsins Syne ad upphefiast/ Ad aller þeir er â hann trua fortapest eige / Helldur ad þeir have Eilyft Lyf.)

6. Hvar settu Israels Børn sÿnar Hër buder sydan ?

J Oboth/ þadan foru þau/ og numu stadar i Jim/ hia þvi Fialle Abarim i Eydemørkenne/ þvert yfer fra Moab/ i moot Soolar Uppgange/ Og so aleidis þar til þau komu til þess hæfa Fiallsins Pisga / sem bretdest vid Eydemørkenne/ v. 10. til 20.

7. Hvad giørdu Israelitarner þar ?

Þeir sendu bod til Sihon Amorita Kongs/ og beiddu Leifis/ ad fara i gegnum hans Land/ v. 22.

8. Vard Sihon vid þessare Boon ?

Nei / Helldur droo han ut med Herlide i moote Israel og bardist vid han. Enn Israel sloo han og inntook hans Land fra Arnon / og allt til Jabok / og bioo so i Amoritanna Stødum/ v. 23. 24.

9. Hvtrsu geck og Konger Basan / er strydde med sinu Foolke moote Israel ?

Peir sloou hañ/ og hans Sonu/ og allt hañs Foolk/ so pad var ecke eitt epf ir/og Israel ittook Landed/ v. 35.

10. Hvert Reisu Israels Børn sydañ/og hvar settu pau sinar Herbuder ?

A Vøllum Moabitaña hinumegiñ Jordanar gegnt Jericho/ v. 36.

XXII. Cap.

11. Hvad ttede Balak ap / Konungur Moabit-añna/er Israel kom nu so nære hønum ?

Hañ liet kalla a Balaam / ad hañ kiæme og bølvade Foolkenu/ v. 5. (vv)

2. Kom hañ pa?

Ja / Hañ liet um sijder yferkala sig til pess / Eñ Eingill DRottiñs gieck fram i Vegiñ/ad standa hønum i mote/ og er Asnañ / sem hañ reid / sa Eingel DRottiñs standa i Vegenum/og Eitt brugded Sverd i hañs Hende / veik hun af Gøtuñe / hvar fyrer hañ sloo hana. Eñ sijder hoof Asnañ ad tala / og a-vijta hañ fyrer pad (sijdañ upplauk DRottiñ hañs Augum/ad hañ sa og so

(vv) 2. Pet. 2. v. 15.

sialfur Engel DRottens) v. 20. til 31.

XXIII. Cap.

Mællte þa Balaam illa pyrer Israels Børnum ?

Ney/ Helldur Blessade hann þau þar hvert a moote Prisvar Sinnum/ v. 10. 21. Cap. 24. v. 9. Samt gaf hann Moabitunum þad Raad/ ad þeir skylldu leida Israel Afvega med þeirra Kvennfoolke / Cap. 24. v. 14. (Til Afgudadyrkunar og Saurlyfes/ hvar med þeir mættu Syndgast moote Gude/ og falla i hans Reide/ og þanig verda Ollrunges avmaader / Hvar til og ecke vantade mykid/ hefde ecke Kiennemadurenn Phinees komed i veigenn fyrer þad med sinne Vandlæting. (x)

XXIV. Cap.

Hvernenn Spaade Balaam umm Christum ?

Þar mun upprenna Ein Stiarna af Jacob/ og Ein Rykes-Sprota skal upp koma af Israel/ og hann mun i sundurmerja Moabitanna Hofdingia/ og Eydeleggia øll Børn Seths (Þad er Heidingiana og hina Vantruudu Gydinga / sem ecke heirt koma Guds Kyrkiu og Samkundu vit.) v. 17.

XXV. Cap.

1. Hverssu Syndgudust Israels Børn og Mis-

(x) Num. 25.

saurgu sig meire Gude enn ad Drottne / þar
þau bygdu i Sittim?

Þeir tooku til ad fremia Hoordoom med Dætrum þeirra Moabita / tilbædu þeirra Skurgod / og festu sig vid Baal Peor / v. 1. 2.

2. Hvada Straff fengu þau fyrer þad?

Mose var skipad / ad taka alla Hofdingia Folksins og hengia þa upp i mooti Sooluñe fyrer DRottne / v. 4. Og þar fiellu i þeirre Plaagu (voru Dreprner af Doomendunum / þar Sierhver þeirra, ætti ad deyda sitt Foolk sem hafde framed Afgudadyrkanena) Fiorar og Tuttugu Þusunder Manna / v. 9. Þar ad auk gieck Pinehas inn i Hoorunnar Hused epter þeim Israelis Manne / sem hiet Simri / og framde Saurlifnadar Verk med eine Madianitiskre Konu ad Nafne Casbi / z lagde þau bæde i giegnum / v. 8.

3. Hvernin lykade DRottne þetta sem
Pinehas giørde?

Vfred vel / Þviad hañ gaf hanum Saattmaala sijns Fridar / og Eiliijf Kiennemañskap / fyrer sitt Vandlæte vegna sijns Guds / og forlijkte (það)

Jsraels Börn / v. 12. 13.

XXVI. Cap.

1. Hvøꝛt er Jñehalld þess Tuttugasta og Sjøtta Capitula i þessare Bok?

Hverſu ad Moſes liet telia Jſraels Børn i Akrad Siñ/Lÿka hvernig ſkipta ætte Canaans Lande med þeim / v. 53. 54. ſeq.

2. Hverſu mørg voru þa Jſraels Børn?

Mañtals Suña Jſraels Barna var þeſſe / Sex Siñum Hundrad Þuſ- under/ Eitt Þuſund Sio Hundrud og Þriatiu/ v. 51. Reiknud fra Tuttugu Ara gamlum og þadañ af Elldre (Karlmeñ) ſem færer voru til Bardaga/ v. 2. Og þar ad auke allt Kallkyns Le- vitaña/ Manadar gamallt og þadañ af Elldra / hverra Suña var Þriatt og Tuttugu Þuſunder / v. 62.

XXVII. Cap.

Hvad ſkipade DROtteñ Moſe ad giøra epter þetta?

Nañ vard ad ganga uppa Fialled Abarim / og ſkoda þad Land ſem Gud ætlade ad giefa Jſraels Børnum/ v. 12.

Nier

Nier ad auke vard hañ og ad taka Jo-
suam/og leggia ſyna Hond yfer hañ/ſo
ad allur Almuge Iſraels Barna veitte
honum Hlydne/ v. 20. Sydañ utgaf
DRottiñ margshaattar Skickaner/hver-
ſu ad framveges ſkyllde giora Foorne-
færingaña og fara med þær. Cape
XXVIII. og XXIX.

XXXI. Cap.

1. Hvad ſkede þa eñ framar ?

Iſraels Born droqu ut i Strid med
12. þuſund Maña a mote Madianitũ /
og logdu ad velle þa Fim̃ Konunga/eiñ-
ig Balaam Beors ſon/og allt Kallkins
ſioou þeir i hel / eñ Kvinur og þeirra
Born tooku þeir ad Herfange/ og þeir
ræntu ollum þeirra Fenade / og ollum
þeirra Bu-Hlutum/og ollu þeirra Goſ-
ſe / v. 8. 9. Og uppbrendu med Ellde
alla þeirra Stade/ v. 10.

2. Hvad ſkipade DRottiñ Moſe ad gióra vid
þær Herteknu Konur ?

Foolked maatte ſlaa allar þær Konur
i Hel/ſem Samrade hofdu aatt vid Karl-
meñ / ſamt allt Karlkins medal Barn-

añal/ Eñ oll Born sem voru Kvenkins/ og allar ofvillar Menar sem ecke høfdu leged hia Kallmanum skylldu þeir lꝺa ta Lifa/ v. 17. 18. Auk þessa gaf Gud Folkenu eitt Lagmaal / hvernig fara skyllde med, þad Herfang og Tyle sem þeir komu med aptur ur Lande Madiaa nitana/ v. 21. 22. seq.

XXXII. Cap.

Hvad, skede eñ framar ?

Born Rubens og Born Gads (og hꝺlf Ettkvísl Manassis/ v. 33.) beidde Mose um Landed, Gilead/ v. 5. Er liggur hinumegin Jordanar i Moabitana Landi/ v. 19. Med þvi þeir sau/ ad þad var Naglegt fyrer Kvik-Fe/ v. 4. Þvi þeir høfdu mikla Mergd Kvikfiar/ v. 1. Eñ Moses vard ecke vid þeirra Bøn, fyrr eñ i Stad/ v. 6. seq. Eñ um sidir let hañ þad epter Þeim/ v. 21. 22. Þar þeir budust ad vera aller Tyader til Bardagal fara i Strid yfer um Jordan og beriast vid Ovine Israels Barna/ v. 27. (eñ skilla eingin þeirra Kvinur/ Born/ Bus.

Nyte

Nlute og Kvikke epter i Stødunum/ v. 36.) z var med beiddust Þr einkis meira Arfs hinumeg n Jordanar/ v. 19. Og so gaf han þeim Rijke Sihons Kongs Am orrita/ og Ogs Kongs af Basan/ v. 33.

XXXV. Cap.

Hvada Skipan og Skickan giörde DRottinn um Levitana ?

Israels Børn attu ad gefa þeim Borgir ad bua i af þeirra Arfageyse/ einnig Undir-Stade allt um kring Borg ernar / v. 2. Medal hverra ad skylldu vera sex Frelsis-Stader/ til hverra þeir mættu flyia/ sem Svart slogu nockurn i Hel/ v 11. 22. seq. Alls skylldu þeim ge- fast atta z Fiorutyge Stadir/ med þeir ra For-Stødum/ v. 7.

XXXVI. Cap.

1. Hvernig hagade til um Giptingar Israels Barna ?

Einginn mætte gyptast utan fyrer sijna Ættkvijsl/ so ad Erfd Israels Bar na felle ecke fra eine Attkvijsl til ana rar/ v. 7.

2. A hverju mørgum Arum er allt þetta sked

 sem

sem um̃ verdur høndlad i þessare Book ?
A Þriatyger og Niu Arum.

DEUTERONOMIUM.
EDUR
Hin Fimta Book Mose.

1. Hvers vegna kallast þesse Book DEUTERONOMIUM ?

Vegna þess/ ad Løgmaled er Itrekad i þesse/ z aller þeir Velgiørningar Guds/ er han augliste Israels Børnum/ verda ad nyu uppkaldir / samt øllum þeim Bodordum og Skipunum sem DRottinn baud/ Israel skyllde hallda/ hvert sem være Fridur edur Ofridur/ um̃ hvert og verdur talad i þeim fyrerfarande Bokũ.

2. A hvad laungum Tyma hefur allt þetta v.d. borid sem um̃ verdur høndlad i þessare Book ?

A Tveimur Mánudum.

XXXII. Cap.

* Hvad hefur Moses giørt her Midlastedl ?

Han talade eitt Saung-Dikt fyrer Eyrum alls Israels Almuga/ v. 1. til 34. Og Blessade þar Tolf Kinkvisler Israelis.

* Epter Heimsins Skøpun 2493.
Fyrer Christi Fæding 1478.

Israelis ꝏdur enn hann Deyde/ Cap. 33.
Og skipade þeim ad hallda Logmꝏl
DRottins og øll hans Boðorð og Skip
aner tꝏllaust / med þvi aller adrer sem
høfðu heyrt Logmꝏled vid Sinai Fiall/
Voru nu ꝏdur under lok liðner/og þess
ir sem nu lyfdu væru þeirra Børn.

XXXIV. Cap.

1. Hvar Andadest Moses ?

J Moabitka Lande a Fiallenu Nebo/.
v. 1, 5.

2. Hversu allours hær var Moses er hann Deyde ?

Hundrad og tuttugu Ara / og hans
Syn glapkest honum eigi/ og ei þverr-
ade honum hans Kraptur / v. 7. Enn
þar reis eingin Prophete siðann upp i
Israel sem Moses/ v. 10.

3. Sa hann þa ecke það pyrerheitna Land ꝏdur enn hann Deyde ?

Vissulega/ Enn þo ecke nema Aleingd
ar / þviad hann vard ad gꝏnga uppꝏ
Fiallid Nebo / uppꝏ Gnypu Fiallsins
Pisga/ Hvar ed DRottenn syndi honum
giorvallt Landed Gilead/ allt til Dan /
v. 1.

4. Hver Jardade hann?

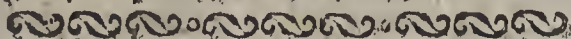
DRottinn Siálfur i Einum Dal i Moabita Lande / pvert yfer frá pui Husenu Peor / og Einger veit enn nu af hans Gröf allt til þessa Dags / v. 6.

5. Hversu lenge Grietu Israels Börn Mosen?

J þriatijge Daga / v. 8.

6. Hver kom epter hann til ad stioorna?

Josua Son Nun / hver ed uppfyllt ist af Wijsdooms Anda / v. 9.

Bookinn Josuæ.

Um hvad verdur hóndlad i þessare Book?

Um þad / hvernig Josua leidde Israels Börn burt ur Lande Moabitana yfer um Ana Jordan / inn i Canaans Land.

I. Cap.

1. Hver kallade Josua til ad vera þyrer Stioornende epter Mosen?

Sialfur DRottinn / hver ed sagde til hans: Eg vil vera med þier / likia so sem Eg var med Mose. Og eige vil eg yfergiefa þig / og ecke helldur vijkia fra þier / v. 5.

2.

2. Af hverre Book átti hann ad læra ad dæma Foolked ?

Af Lögmáls Bookenne. Lát þessa Lögmáls Book / seiger DRottinn / ecke koma frá þijnum Munne / Helldur hugleidtu um hana Dag og Nott / So skal þad luckast þier vel i øllu þvi þu giører / Og þu munt vijslega kunna þier ad hegda / v. 8.

3. Hversu mørg Ár voru nu liden frá þvi Israels Børn fooru burt ur Egypta lande / allt hingad til ?

Fiørutijge og Eitt Ár.

II. Cap.

1. Hvad giørde Josua ædur enn hann foor yfer um Jordan ?

Hann sende tvo Niósnar-Menn út / til ad skoda Landid / og Jericho Borg / v. 1.

2. Hverninn forst þessum tveimur Niósnar Mønnum ?

Kongurinn af Jericho villde hendla þa / enn ein Eckia ad Nafne Rahab / Biargade þeim / Hun lét þa siga i feste ut um eitt Vind-Auga / þviad hennar Hus stod nær Borgar Veggnum / so ad hun bioo og so uppa Murnum / v. 3. 15.

3. Hverju lofudu Niosnar-Meñerner hede fyrer þetta ?

Ad þeir villdu lata hana lifa med Fodur/ Modur/ Brædrum og Systrum/ Sydar þegar ad Borgiñ yrde Sigrud/ v. 18.

4. Hvad skyllde vera til merkis um̃ þad / ad þeir mætti þeckia þeñar Hus / so ad þvi skede ecke neitt Jllt ?

Hun ætte ad heingia Rauda feste ut um̃ Vindo-Augad / i hverre hun let þa nidur siga / og saman kalla i sitt Hus allt sijns Fodurs Hus/ v. 18.

5. Hvad sögdu Niosnar-Meñerner Josua i Frettum/ er þeir komu aptur ?

Ad DRottiñ hefde gefed allt Landid i þeirra Hendur / og ad aller Landsins Jñbyggiarar veru Felmis fuller fyrer þeim/ v. 24.

III. Cap.

1. Hverju kom Josua med Folked yfer um̃ Ana Jordan ?

Nañ let Sattmals-Örkena ganga a undan fram̃e fyrer Foolkenu/ Og strax sem Prestarner/ hverier ed bæru Sattmals-Örk DRottiñs/ þess er stiornar

yfer

yfer allre Verolldefie / drapu sijnum Footum fremst i Vatned/ pa stood Vat ned kyrrt/ pad sem ofan ad kom/og hrukt hade upp i Eina Hrwd/ En Vatned sein fyrer nedan fran rann til Haffins/ pad þorrrade og burt flaut / Og allt Israels Foolk gieck þurrum Footum yfer um/ v. 15. 16. 17.

2. Hvernig var Sattmaals Orken giórt?

Hun var giórd af Trie / Bueñ med klaart Gull bæde utan og innan/ (Halffrar þridiu Alnar laung/ z halfrar Annar Alnar ad Breidd og ad Hæd) og þar ad auke var giórd ein Gull-Korona ofan um hana. Og Naadar-Stoollen/ (So kalladest Loked er var Ein Fyrermyndan Christi.) var af klaaru Gulle/ sem hafde einn Cherub a hvorium Enda (edur Engel) er breidde sijna Vænge ut yfer Naadar-Stoolen / og litu a hann. (y)

3. Hvad var lated inn i Orkena og geimt i henne?

Eckert utan þar Tvær Steintoblur Mosis/ 1. Kong. B. 8. v. 9. En þar

(y) Exod. 37. v. 2. seq.

þar hia vär (i einum Kistle) Gull-Ka-
ak med Manna / og Mandel-Stafur
Arons / Ebr. 9. v. 4. Num 17. v. 10.
4. Hvar lendte Sættemals-Orken þa?
Prestarner sem bäru hana stoodu
kyrrer midt i Jordan/ä þurru/ þangad
til ad allt Foolked var yfer um Jordan
komed / v. 17.

IV. Cap.

1. Hvar fekte Foolked ignar Herbuder þa þad
var komed yfer um Jordan?

J Gilgal Austan til vid Stadenn
Jericho/ v. 19.

2. Hvad giörde Josua til Minningar um þad/
ad han gieck þurrum Footum yfer um
Jordan med Israels Börn ?

Hann uppreiste þa Toolf Steina/ er
þeir Toolf Menn af Foolkenu (nefne-
lega Einn af hvörre Ættkoysl) tooku
midt ur Jordan / i Gilgal til Æfenlege-
rar Minningar / v. 5. 7. 9.

V. Cap.

1. Hvad tok Josua sier fyrer fyrer Hendurt

Hann giörde sier Stein-Knyffa / og
Umskar Israels Börn / ä þeirre Hæd
Araloth/ hvad so leinge þeir ferdudust
i Eydes

i Eydemörkenne / var einginn Vmskorinn a Veigenum / v. 5.

2. Hvad giörde Foolked epter þetta?

Þad hiellt Paaska a Vollum Jericho / og aatu af Landsins Korne a ödrum Dege Paaska / og þa þraut Man / v. 10. 11. 12.

3. Hver byrtest Jósua epter þad ?

Madur nockur (Guds Sonur) med brugdnu Sverde i Hende / hver ed sagde (þa hann var spurdur hvers lids hann være) ad hn være Höfdinge yfer HErrans Hêr / v. 13. 14.

VI. Cap.

1. Ad hvörre Borg lagde Josua allra fyrst ?

Ad Jericho Borg / v. 2.

2. Med hverium Hætte lagde hann ad henne ?

Prestarner ætti ad bera Sættmals Örkena i Sex Daga i kring Stadinn / einu sinne a hverium Dege / A undan þeim geck Foolked Herklædt / og Sio Prestar med Sio fagnadar Arsins Basunum / og blesu i Basunurnar. Enn þann Siounda Dag geingu þeir i kringum Stad inn Sio sinnum epter sama hætte / og Ap

tu eitt Nerop/og Jericho Borgar Muk Veggir hrundu nidur / og Foolked geck upp i Stadiñ/Brendu hañ og Foreyddu øllu þvi sem i Stadnū var med Sverds Eggium/bæde Møñum og Konū/Ung-um og Gømlum/Naukum/ Saudum og Osnum/v. 11. til 21.

3. Vóru þa Skiækiuñe Rahab veitt Grid ?

Ad vyssu/Bæde heñe og so heñar Fød ur og Moodur og Brædrum og øllu þvi sem heñe til kom / og allre heñar Ætt/ v. 23. (3)

4. Hverneg Boot uñ Herfanged/ þegar þess Borg var uñeñ ?

Allt Sylfur og Gull/ so og lijka Kop ar-Ker og Jarn-Ker var Forbodad/ ad þad være Heilagt fyrer DRottne / og kiæme til DRottins Fiehirdar / v. 19. Añars mæltte eingiñ Maañ sig med ad taka nockud af þvi/ so ad hañ giørde ecke Israels Nerbuder Bañfærdar þar med og kiæme heim i Oluckn/ v. 18.

VII. Cap.

1. Giørdu þa øll Israels Børn epter þessare Skipan? Ney/

(3) Ebr. 11. v. 31.

Nei/ Hviad Achan sa eina forkostu-
lega Babyloniska Kapu medal Herfang
sins/ og Tvo Hundrud Sikla Sylfurs/
og Eina Gull-Tungu Fimtyge Sikla
verda/ad Vikt/ til hvers hañ fieck Gyr
nd/ took þad/ og groof þad i Jord nid-
ur / v. 21.

2. Hvada Strapp hlaut Israel ad lyda
fyrer þa Skulld ?

Þa Josua sende helldur nær Tvær
eda Þriar Þusunder Mañā / ad þær
fære upp og slæe At / þa slodu þeir af
At nær Sex ꝛ Þriatyge Meñ af þeim/
og ræku hina a Flootta / v. 4. Af
hveriu Folksins Hiarta ædradest og
vard ad Vatne. v. 3. 5.

3. Hvørsu feell Josua þesse Misser ?

Hañ reif sijn Klæde / og fiell fram̄
a sitt Andlit til Jardar fyrer Ørk
DRottins / allt til Kvollds. Hvad og
Ølldungarner af Israel giørdu/ og ju-
su Molldu uppa sijn Høfud/ v. 6.

4. Hvada Straff ficck Achan fyrer
þessa Misgiørning ?

Josua og allur Israel took hañ / og

ſo Silfred / Kapuna og Gull-Tung-
una/hañs Sonu og Datur/Nañs Vxä
og Aſna og Saude / hañs Tialldbud og
allt þad ſem hañ hafde / og fluttu þad
upp i Achors Dal / Og allur Iſrael
lamde þa Grioote / og brendu þa upp
med Elldе / og til Eilyffrar Minningar
giordu Eiñ ſtooran Griootkaug yfer
þeim/ v. 24. 25.

VIII. Cap.

1. Hvert uñu ecke Iſraels Børn Ai um ſyder ?

Vniulega/ Þaug uñu þä Borg med
Vygvielum og Launſatre / og dræpu
hier uñ Toolf Þuſunder Mañna / ſo ad
eingeñ komſt af/Stadiñ uppbrendu þeir
med Ellde / Eñ Fenadenum og Her-
fangenu ut Stadnum ſkipte Iſrael
med ſier epter Orde DRottiñs / v.
19. til 28.

2. Hvernig boor Joſua med Kongingiñ aþ
Ai er vard hertekeñ ?

Nañ let heingia hañ upp i eina Eik/
allt til Aptans. Eñ eptir Solarfall
baud hañ ad hañs Lykame ſkyllde tak-
aſt moot af Trenu / og kaſta hönum
undeт

undir Stadar-Portid / og giøra einn stoora Grioot hrugu yfer hønum / v. 29.

3. Hvad giørde Josua epter þessa Sigur?

Nu bygde DROttne Israels Gude eitt Alltare a Fiallinu Ebal / og Offrade DROttni þar yfir Brenne-Forner og Packlætis Fornir / Og skrifade þar uppa Steinana (i Alltarenu) þad afrad Løgmaal sem Moses fyrerskrifade Israels Børnum / v. 30. 31. 32.

IX. Cap.

1. Hvad tooku Kongungarner til bragds / er bluggu hessumegin Jordanar / sem og þeir Hethitar / Amoriter / Cananitar / Pheresitar Hevitar og Jebusitar / er voru hia Fiallenu Libanon / þa þeir heyrdu þetta hvad Josua hafde giørt vid Kongin af Ai?

Þeir søfnudust saman med einu samhellde til Bardaga i moote Josua og Israel / v. 2.

2. En hvada Raad tooku Borgar-Menn af Gibeon?

Þeir upphugsudu eitt Bragdugt Raad / og sendu Bod ut til Josua / Tooku gamla Secke a sijna Asna / og gamlar sundur rifnar Vijn-Fløskur / v. 4. Samt

gamla bætta Skoo a sijna Fætur / og færdu sig i Forn Klæde / og allt þad Braud sem þeir tooku med sier / var hardt og Myglad/og letu sem þeir væru komner ur fiarlægu Lande/ v. 5. 6. Og þaþig giordu þeir eitt Sættmaala vid Josua / i Herbudunum vid Gilgal ad þeir skylldu hallda sijnu Lijfe/ v. 15.

3. En þa Jsraelitar komust epter/ad þeir voru Gabbader af Gibeonitum/ hvert løgdu þeir þa ecke neitt Straff a þa pyrer þad?

Nei/þeir hielldu þad sem þeir høfdu svared þeim/og letu þa lifa/ En Josua skipade þa til ad høggva Vid og bera Vatn handa Samkundunne/v.27.

X. Cap.

1. Hversu þoor pyrer Stadnum Gibeon/ þa han hafde giørdt Frid vid Jsrael?

Fimm Kongar Amoritana sett ust umm han/(hverier ed ætludu ad Eydeleggia han/fyrer þa Skulld/ad hans Jnnbyggiarar høfdu giørt Frid vid Josua og Jsrael/) v. 5.

2. Hver kom þeim til Hiaalpar?

Josua med øllum sijnum Stryds-Her/ Hann stoo Oorinena a Flootta/ þar

ad

ad auke liet DRottenn stort Nagl falla/ so ad myklu fleyre deydu af þvi sama Nagle/ helldur enn Israels Born deyddu med Sverde / v. 10. 11.

3. Hvada Jardteikn skiede i þessare Orustu?

So ad Israels Born mætku þess helldur veita sijnum Ovinum Epter-For hverier ed flijdu fyrer þeim / þa stood Soolinn og Tungled kyrr / midt a Himnenum (epter Skipun Josuæ/) Og Soolinn droo undann ad ganga nidur allann þann Dag / þar til ad Foolked hafde hefnt sijn a sijnum Ovinum / v. 13.

4. Hvar hørdu þeir Fimm Konungar halld ed sig er hørdu undann blued?

J Heller nockrum hia Makeda/ v. 16.

5. Hvernig foor Josua med þa?

Hofdingiar Strijdsfoolksins urdu ad stijga med Footunum uppa Hælsa þessara Konga / Þar epter voru þeir deydder og heingder uppa Fimm Eykur / allt til Kvollds / Enn ad Soolar-Falle voru þeir tekner nidur af Eykunum/og kastad i þann Heller sem þeir hofdu fal ed sig i / og var þar botinn stoor Stein

fyrer Nellirs Munan / v. 24. 26. 27.

6. Hvad hafdest Josua en framar ad?

Nan van Makeda / Libna / Lachis / Eglon / Hebron / Debir / og sigrade Konunga allra þessarra (Stada) asamt þeirra Lond / a somu Tijd / Og (so) foor Josua aptur til Herbudanna til Gilgal / med allan Israel / v. 28. til 43.

XI. Cap.

1. Hvernig fooꝛst þyrer Josua epter þetta?

Þeir Konungarner sem epter voru / fooru ut a moote honum / med allan sinn Her / Eitt myked Foolk / so margt sem Sandur hia Sioo / og miøg marga Hesta og Vagna / og settu syna Herbuder hia þvi Vatne Merom / v. 4. 5.

2. Gaf ty þa þesser komed nockru til Leidar ad moote honum?

Ney / þeir bidu aller Osigur / þeirra Hestar urdu Limlester / og þeirra Vagnar brender / v. 8. 9.

3. Þvi giørde þetta Folk eingan Frid vid Josua?

Þad skiede so af DRottne / ad þeirra Hiortu forherdtust / til ad mæta Israels

raels Børnum med Strijde / svo ad þeir skylldu foreydast (Saker þeirra Misgørninga) og einga Nad fijna / helldur Eydeleggiast / v. 20.

4. Hvad giørde Josua sijdan?

Hann uppræte Enachim af Fialla-Bygdunum / af øllum Fialla-Bygdum Juda og Israels / Og liet einganñ blijfa epter af Enachim/utañ i Gasa/Gath/og i Asdod / þar urdu nockrer þeirra epter / v. 21. 22.

5. Hvernig foor Josua med Borgernar sem hañ hafde Intekid?

Hann gaf Israel þær til Arfleifu / hverre Ættkvijsl siñ Part / Og Landed liet af ad hallda Strijd / v. 23.

XII. Cap.

Hversu marger vóru þeir Konungar alls, sem Josua vañ og sigrade?

Priatijger og Eiñ / v. 24.

XIII. XIV. Cap.

1. Hvad giørde Josua eñ framar ad Verkum?

Hañ asamt Eleasar Preste/og þeim Ædstu Fedrum medal Israels Barna Ættkvijsla/ skipte Landenu med þeirre

 hälfte

Nalfre Tyundu Ættkvysl/ so sem Drott-
in baud/ þessu meigen Jordanar.

2. Hvad vard þa af þeirre Hälfu
þridiu Ættkvysl?

Þeir Rubenitar og Gaditar feingu
þeirra Part med þeim ödrum Nalfum
Kynþætte af Manassee hinumeigen
Jordanar / Cap. 13. v. 8.

XXI. Cap.

1. Hvad feingu Levitarner / þar þeir tooku
ecke Arf med hinum ødrum Ættkvyslunum?

Atta og Fiorutyge Stade (nockra
af hverre Ættkvysl) medal hverra ad
voru Sex Frelsis Stader (þangad sem
Eitt Manslagare / sem slæe nockurn i
Nel Vorlande/ mætte flyia/ og vera frij
fyrer Blod-Hegnaranum) Cap. 20. v. 3.

2. Hverier voru þesser Frelsis Stader?

Þad voru þeir Þryr þessu meigen
Jordanar i Canaans Lande/ nefnelega.
(1.) Kedes i Galilæa a Fialle Nepthali.
(2.) Sichem a Fialle Ephraim/ Og
(3.) Kiriath Arba edur Hebron a Fiall-
enu Juda/ Og þryr hinumeigin Jordan-
ar/ Nefnelega: (1.) Bezer i Eydemörk-
enne/

tör/ af Ættkvÿsl Ruben. (24) Ramoth
i Gilead, af Ættkvÿsl Gad / Og (34)
Golan i Basan af Ættkvÿsl Manasse. (a)

XXIV. Cap.

1. Hvad giørde Josua fyrr en han deyde?

Nañ safnade samañ øllum Jsraels Kynkvÿslum Tvisvar Siñum/og kallade þa hina Ellstu af Jsrael fyrer sig/Og Jtrekade fyrer þeim þa stooru Velgiørninga sem Gud hafde Auglÿst þeim/ so og amiñte þa/ ad þeir væru hlÿduger/ og took þeim Vara fyrer Afgudadÿrkan/ og ad þeir skylldu ecke gyptast Heidnum Konum/Cap. 23. og 24. v. 3. til 24.

2. Med hvøds Guðrækelegu Ædburlage endte Josua sijnar Fortølur fyrer Jsraels Børnum?

Eg og mitt Hus(Folk og Heimkyñe) vilium þiona DRottne / v. 15.

3. Hversu gamall vard Josua?

Hundrad og Tiju Ara / v. 29.

✻ 4 Hvar var hañ Greptradur epter þad hañ var nu Andadur?

(a) Jos. 20. v. 8. 9.

✻ Epter Heimsins Skøpun 2511. Fyrer Christi Fæding 1460.

J Landamerkium sins Aifa-Niula i Timnath Serah/ sem liggur a Fialle Ephraim/ v. 30.

5. Hvar grosu Israels Børn Josephs Bein/ sem þeu, høfdu flutt med sier burt af Egypta lande/ og hefr verid medferris allt til þessa?

J Sichem/ a þeim Akurs Parte sim Jacob keypte af Bornum Hemors/ Jodur Sichem/ fyrer Hundrad Silfur-Peninga/ v. 32. (b).

6. Eñ hvar var Eleasar Son, Arons grafiñ/ er Doo um sama Skeid?

Peir Jordudu haß i Gibea / sem heyrde til hañs Syne Phineas / v. 33.

LIBER IUDICUM.
EDVR
Doomaranna Book.

1. Hvar pyrer kallast hun Doomaranna Book?

Vegna þess hun seger fra þeim Doomurum / er hafa stioornad Israel, epter Frafall Josua.

2. Hvernig hegdudu Israels Børn sier epter Josuæ Dauda?

Pau þioonudu Drottne so leinge sem

(b) Gen. 50. v. 25. Exod. 13. v. 19.

sem Josua lifde / og þeir elliſtu Menn sem vissu z sied hofdu alla ſtoora Drottins Giorninga / sem hann hafde giort Israel/ Cap. 2. v. 7. (Joſ. 24. v. 31.) Enn þa ein ꝛñur Ætt kom upp epter þa/ hver ad ecke þeckte DRottinn/ v. 10. Þa giordu Israels Børn illt fyrer DRottne / og þioonudu Baalim/ v. 11. Og giørdu Samtmæla vid þa Cananita hverja DRottinn hafde ſkipad ad þeir ſkyllou utreka / v. 2. Hvar fyrer Gud let og koma (alla) Olucku yfer þa/ v. 14. 15.

I. Cap.

1. Hver Stiornede Israel epter Josua daudann ?

I fyrſtunne hlaut Juda og Simeon (hvær tvær Ættkvisler) ad herja Striided (og vera Oddvite hinna annarra Ættkvislanna) v. 2. 3. Þar epter sette Gud og tilſkipade Doomara.

2. Hverju nepnduſt þeir Ovinet/ er toku ſig upp i moote Israels Børnum epter Josuæ Daudann ?

Enn Syrlendſku/ Philiſtear/ Madianitar/ Moabitar/ Cananitar og Ammonitar.

3. Hverſu leinge voru þeir plagader aff þeim ?
Þ Hundrad og Ellefu Ar.

* 4. Hverſu noot Juda (Ættkvíſl) med Ar dont Beſechiſem var aff þeñe Fanngadur ?

Þeir hiuggu af hønum hañs Þumal Fingur / og Þumal Tær / af Hondum og Fotum / v. 6. Og þañig Endurgallt Gud hønum (epter ſialþs hañs Medkieñing) lyka ſem hañ hafde giørt: (Þviad hañ hafde læted Noggva Þumal Fingur og Þumal-Tær af Siotiu Konungum.) Og þeir fluttu hañ til Jeruſalem þar Andadeſt hañ / v. 7.

5. Hverſu marga Doomara høfdu Iſraels Børn epter Joſua ?

Athian / Othniel / Ehud / Samgar / Debora / Barach / Gedeon / Abimeleck / Thola / Jair / Jeptha / Ebzan / Elon / Abdon / Samſon / Eli / Samuel / og hañs tvo ſonu Joel / og Abia.

6. Hverſu leinge Stiornudu þeſſir yfer Iſrael ?

Þriu hundrud þriatyge og Niu Ar / Eñ ef ad Ar þeirra Þiæninga eru løgd þar til / þa hafa þad vered / eptir Ordum

* Epter Heimſins Skøpun 2512.
Fyrer Chriſti Fæding 1459.

Ordum Postulans (b) priu hundrud og fimtyger Ara.

II. Cap.

Hvad kom til þess ad Gud utrak ecke Heidnīg līga fyrer Jsrael/er epter voru þa Josua Deyde?

Pad/ad hañ villdi reyna Jsrael med þeim/hverk peir villdu bliffa a Herrans Vege/Og gānga þar a sem peirra Fed ur voru/eda egi/ v. 22.

III. Cap.

1. Hvad hefur Domariñ Athniel adhafst a sinē Stiornar Tyd?

Hañ frelsade Jsrael af hende hiña Syrlendsku/ og sloo Cusan Risathaim Kongeñ i Mesopokamia / og olle þvi ad Landid var i kyrdum i Fiorutyge Ar/ so leinge sem hañ Lifde/ v. 10. 11.

2. Fra hverriū frelsade Ehud Doomare Jsrael?

Fra Eglon Moabita Konge / hvern Ehud lagde i gegnū er hñ sat i Sumar Salnum/og þañig afrekade hañ Jsrael Frid z Roo i Attatyge Ar/ v. 20. til 30.

*3. Hvad hefur Samgar giört? Hañ

(b) Act. 13. v. 20.

* Epter Helmsins Skᴇpun 2632. Fyrer Christi Fæding 1339.

Hañ sloo Sexhundrud Philisteos med einu Nauta-Prike/ v. 31.

IV. Cap.

1. Hvad er ad segia af þvi sem Debora og Barak hafa adhafst ?

Þau frelsudu Israel af Hende Cananitañ / J hverre Orustu ad Sissera Strijds-Hofdinge Jabins / Cananita Kongs/ var drepiñ af Jael/ Koiñu Nebers þess Kenita/ v. 15. til 22.

2. Med hverju moote drap Jael Sissera ?

Nun sloo Nagla einum i gegnum hñs Gagnaugu/ þar hañ var falliñ i fastañ Svefn / og so deyde hañ / v. 21.

V. Cap.

1. Hvar Gude þackadur þesse Sigur ?

Jm/ Debora og Barak sungu DRottni Lofgiørdar Saung.

2. Hversu lenge stiodrnade Debora ?

J Fiørutyge Ar/ v. 31.

VI. Cap.

1. Hvern fellade Gud eptir þetta til ad frelsa Israels Foolk af Hende þeirra Ovina ?

Gedeon Joas Son/ v. 12.

2. Hverrig boor hañ ad þvi ad kalla hañ ?

Eingill DRottins byrtist høñu/ þar

hañ

hañ var ad preſtia Hveite/og ſagde til hñs/Drottiñ ſie med pier/ pü Styrdts Kappe/ v. 11.12.

3. Hvada Teikns beiddiſt Gedeon af Gude / af hverju hañ mætte vera fullviſſ um pad ad Iſra el ſkyllde verda Frelſadur fyrer hañs Hønd ?

Ad Døgg kiæme Alleinaſta â hañs Giæru / eñ oll Jordiñ være purr i kring. Og aptur/ad Giæran alleinaſta væ re purr/eñ Jordiñ oll Døggvod/Hvad og ſo ſkede/v. 37. til 40.

VII. Cap.

1. Hverier voru peir Fiandmeñ ſem Gedeon ſtrydde vid og Sigrade ?

Peir Madianitar / er voru ſo ſem Mergd af Engeſprettum/og Oſtelandi ſem Sandur â Siafar ſtrondu/ v. 12.

2. Hverſu miked Lid haffde Gedeon med ſier i peſſum Bardaga ?

Hñ tede ecke fyrer fleira Lide eñ prim hundrudum Mañs / v. 8. 16.

3. Hvad vard af hinum ?

Gud villde ecke ad peir færu i Stryd ed med peſſum/ſo ad Iſrael pyrfte ecke ad hrooſa ſier/ og ſegia/ad peirra Hønd

hefde þa frelsad/ v. 2. 3) var fyrer Gedě on vard ad Ufhroopa/ og segia hver sem han er hræddur/ og Efadur/ han snue aptur. Þa sneru aptur af Foolkenu Tvær þusunder Manna og tuttugu / so ege vard nema tiju þusunder Manna ept er/ v. 3. Og þa Folked var enn nu Of margt/ skipade DROttinn Gedeon ad reyna þa vid Vatned/ hvetier þa sem löp tu Vatned af Hondunum til Munns sins med sinne Tungu/ voru halldner hæf er til Striids/ Og þeirra Tala var ecki nema Þriu Hundrud / En hinum sem fiellu a sijn Knie og drucku so/ var skip ad ad fara heim aptur / v. 5. 6.

4. Med hvada Vopnum bardist Gedeon?

Hver Madur af þessum Þremur Hundrudum hafde Eina Bæsunu i sinne Hende/ og tooma Krus / og blies þar i. So bliesu aller þesser Þrijr Flockar i Bæsunur/og brutu i sundur Krusernar/ og hroopudu : Hier er Sverd DROttens og Gedeons/ Og þa stickade DROtten þvi so / ad sierhvers Sverd snerest i giegn

giegn ødrum um̃ allañ (Ovina) Herin / v. 20. 22. So ad þar fiellu Hundrad og Tuttugu Þusunder Manna / Cap. 8. v. 10.

1. Hvare Gedeon og so nockrum Kaungum?

Ja/ Tveimur af Madianita Høfdingium/ Oreb og Seb / hveria þeir sem voru af Ephraim / gripu og drápu / eñ færdu þeirra Høfud til Gedeon yfer um̃ Jordan/ v. 25.

VIII. Cap.

1. Þotte þeim Mønnum af Ephraim ecke midur um̃ þad / ad Gedeon liet þa ecke og so fara i Strijd a moote Madianitum?

Vissulega mislijkade þeim þad miøg/ Eñ hañ sefade þa med sine Skynsamlegre Rædu / v. 2.

2. Hvernig heppnde Gedeon sijn a þeim af Suchot og Pnuel er ecke villdu giefa hans þreytta Strijds-Folke Braud til ad hressa sig a?

Þegar hñ hafde feked þa tvo Madianita Konunga Sebah ꝫ Zalmunah/ tok hñ þa hina Elldstu i Stadnū/ ꝫ Þyrna ꝫ Þistla i Eydemørku / og let Foolked i Suckoth kenna a þeim. Og þañ Kastala i Pnuel braut hañ nidur/ eñ drap Foolk

ed i Stadnum/ v. 15. 16. 17.

3. Hversu leinge stiornade Gedeon ?

J Fiörutyge Ar/ v. 28.

4. Hversu marga Sonu atte hal ?

Siötyger/sem komnir voru af hans Lendum/ þvi hañ hafde margar Nust-rur/ v. 30.

5. Hvernig var Framferde Israels Barna ept er Dauda Gedeons ?

Þeir frømdu Horanir epter Baalim/ z giordu sier Baal Berith til eins(af) Guds/ v. 33.

IX. Cap.

1. Hvad took Abimelech sier fyrer Hendur ept ir þad ad hans Fader Gedeon var Daudur ?

Hañ giorde sig sialfur ad Konge / og drap Brædur syna / Siötyu Meñ a Einum Steine / (ad frateknum Jotham er var sa Yngste af þeim / hañ vard epter/ þvi hañ vard geymdur / v. 5. 6.)

2. Vid hvad samlykte Jotham Abimelech i sinne Somlyking?

Vid Eitt Þyrnebusk / er villde vera Kongungur / og ryktta yfer hinum ødrum Trianum/af hvörium(Þyrnebusk)skyll

de

de um ſijder Elldur utkoma / til ad eyda þm̃ Cedrus Vidum i Libanon/ v. 14. 15.

3. Hvernig lukadeſt og tookſt hønum þeſſe hns Rykes-Stioorn er haũ var ſo illa adkominn?

Gud ſende Eiñ Sundurþyckes Anda a millum Abimelech og Heirra Manna i Sichem/ Hvar þeir ſettu ſig upp i moote hønum/ v. 23. Og þa haũ Lokeſins ſat um̃ Turniñ i Thebez / kaſtade Ein Kvinna Einu Kvarnar-Steins Broote i haũs Høfud / og braut hans Haus-Skiel i ſundur/ Og ſo ad ecke ſkyll de ſegiaſt: Ein Kvinna deydde Abimelech / þa ſkipade haũ ſijnum Skiallde-Sveine ad deyda ſig / v. 52. 53.

X. Cap.

1. Hverſu lange dæmde Thola Iſrael ?

J Tuttugu og Þriu Ar / Eñ um̃ þad hvad haũ hafe giørt / talar Ritningiñ eckert / v. 2.

2. Hvad er þa ad ſegia um̃ Jair þañ Gileadita ?

Eckert añad eñ þad / ad haũ dæmde Iſrael i Tuttugu og Tvo Ar/ v. 3.

3. Hvernig begdudu Iſraels Børn ſice epter hans Dauda?

Þau giørdu frammveiges Illt fyrer DRottne/og þionudu Baalim og Astaroth / og þeim Afgudum i Syria / Og þeim Skurgodum i Sidon/ og Moabs og Ammons Barna Gudum/ þar fyrer gaf Gud þa under Hønd þeirra Philisteana og Ammons Barna/ sem þvingudu og plægudu Israels Børn i Atiain samfelld Ar/ v. 6. 7. 8.

XI. Cap.

1. Hver frelste Israel af Hendc Ammons Barna?

Jephtah/ Eitt Gileadite/er var Eins Strijds-Kappe/ Eins annars Laungietinn.

2. Hvada Heit streingde Jephtah Gude/ ef hann kiæme annars heim aptur med Fride fra Ammons Børnum?

Hann lofade / ad hvad sem fyrst kiæme i moote sier ut af sijnu Huse/ skyllde heyra DRottne til / og þvi villde hann Offra til Brenne-Foornar/ Enn med þvi þad vard hans Einka Doottur/ vard hann ad søfnu hrellour / þo giørde hann henne sem hann hafde heited / epter þad hun hafde grated sinn Meydoom umm

Tveggia

Treggia Mannada Frest/ v. 31. 35. 39.
Hvar fyrer þad vard Eitt Sidvane i Israel/ Ad Israels Dætur geingu Ar-lega Ars i burt ad græta Dottur Jephtah Gileaditsa i Fiogra Daga a hveriu Are / v. 4.

XII. Cap.

1. Hverier voru þeir sem giørdu uppreist moot Jephtah?

Þeir (Men) af Ephraim / og þad vegna þess/ ad Jephtah kallade þa ecke i Strijd med sier a mot Ammons Børnum. En fyrer þad sama voru i Hel-slegner af þeim tvær og Fiørutyge þusunder/ Þvi þa þeir villdu flyia yfer um Jordan/ var þeim skipad ad segia Schiboleth / En fyrst þeir gætu ecke sagt þad rett/ helldur søgdu Siboleth/ urdu þeir þeckter af þvi ad þeir væru Ephraitar / og voru so vegner/ v. 5. 6.

2. Hversu leinge Dæmde Jephtah Israel?

Ecke nema i Sex Ar/ Og hann Andadest og var Grafinn i Stadnum i Gilead/ v. 7.

3. En hversu leinge stiornade Ebzan af Bethlehem?

J Sio Ar/ v. 9.

4. Hversu leinge dæmde þa Elon ?

J Tiju Ar/ v. 11.

5. Hversu leinge styrde Abdon ?

Atta Ar/ v. 14.

XIII. Cap.

* 1. Med þvi Jsrael/ ad þessu Doomurum undcr Lok lidnum giørde eñ þramar illt fyrer DRotteni/ hvada Straff let Gud þa koma yfer þa ?

Hañ gaf þa i Philisteañа Hendur i Fiørutyge Ar/ v. 1.

2. Hver skylldе þa verda til ad frelsa þa aff Hende Philisteaña ?

Samson / Sonur Manoah / hvers Fæding var bodud fyrer fram af Eing le nockrum / sem z baññade Modurinne ad drecka Vijn edur nockurn sterkañ Dryck og so ad eta nockurt Ohreint/ Einñig ad läta nockurn Rakstur Kñijf koma a Hæf ud Sonarins / þvigad hañ skyllde vera Nazareus Guds / fra siñar Modur-Kvide (allt til sijns Dauda) v. 3. 4. 5.

XIV. XV. Cap.

1. Hvad er ad segia um Samson ? Og hvad hafdest hañ Merkelegt ad ?

(1.)

* Epter Heimsins Skøpun 2791. Fyrer Christi Fæding 1180.

(1) Sleit hañ eitt ungt Leon i sundur / sem kom Oskrande a mote honum / so sem pa Madur sundur slijtur eitt Hafur-Kid / Cap. 14. v 6. i hvers Hræe hañ nockrum Dogum þar eptir fañ Bvflyge og Hunang / v. 8. Af hveriu hñ sijdan samsette þessa myrkvu Rædu-Makur for ut af etanda / og Sætleike af þeim sterka / v. 14. (2) Gipti sig hañ eine Konu i Timnath / ur medal Philistea ana Dætra / v. 1. 10. Hver þo sijdañ var tekiñ fra honum / og giefiñ ødrum / v. 20. (3.) Sloo hañ þriatijge Meñ i Hel af Philisteunum i Askalon / hverra Klædnad hañ took / og gaf þeim Hættijda Klæde sijn riedu hañs Gatu / v. 19. (Þvi at þeir hefdu ared med hañs eigin Kviggu / v. 18.) (4.) Kveikte hañ Elld i Korne Philisteaña / Vijngørdum þeirra og Vidsmiors-Triam / og foor so ad þvi / ad hañ took þriu Hundrud Refa / batt þa saman a Hølunum / og batt Eitt Elld-Etijd a millum hverra Tveggia Hala / Cap. 15. v. 4. 5. So

ad han̄ hefnde ſijn a þeim / fyrer þad þeir hofdu tekid hans Huſfru fra honum / v. 6. (5) Þa þeir Men̄ af Juda hofdu bunded han̄ med Tveimur Reip um / ſo ad þeir mættu giefa han̄ i Hend ur þeim Philiſtæis / þa urdu Reipen̄ a hans Armleggium ſem Þrædur brun̄in̄ i Elldе / ſo ad þau Baand ſletnudu ſem voru a hans Hondum / v. 13. 14. Þar epter fan̄ han̄ (6.) Ein̄ fuen̄ Aſna Kiallka / hvern han̄ took ſier i Hønd / og ſloo med honum Þuſund Man̄a (af Philiſteunum /) v. 15. En̄ þa han̄ epter þeſſa Neijd / var miog þyrſtur / ſo han̄ var nærre þvi daudur af Þorſta / v. 18. Þa klauf Gud (7.) Ein̄ Jaxl i Aſnas Kialkanum / ſo þar ſpratt ut af Vatn / Og ſem han̄ drack / þa kom Andi hans aptur / og han̄ vard Endurnærdur aptur / v. 19.

XVI. Cap.

1. A hveriu let Samſon ſiaſt eñ þraniar ſyna Styrſte?

Han̄ took bædar Hurdernar a Stad ar-

Portenu i Gaza / med bádum Dyra-stolpunum / og lypte þeim upp med Slagbrøndunum / og lagde a sijnar Herdar / og bar þær efst uppa Fialled fyrer Hebron v. 3.

2. Hvada Rad brukudu Philisteatnir til þess ad þeir mættu þar ad vita / i hveriu hans Mikla Abl være Innevaled ?

Þeir hofdu bued þad so under vid Dalila / ad hun skylde komast epter þvi hia honum: Og jafnvel þott hun bryde hann fyrst med Sio Sinstreingium Nyum / Aptur med nyum Reipum sem til einigrar Vinnu hofdu brukud vered / Lyka fleitade hun hans Sio Høfud Locka med einum Vær-Dreigle / og feste þa vid Nal / þa Rycke hann sier samt lausum og sleit strengena sem Horlyget / og Reipinn af sijnum Hondum sem þrad / v. 7. til 14.

3. Med hveriu moote vard hann þa um sijder yfirstygin ?

Sem Dalila naudade a honum Dag fra Dege / og Plagade hann / ad hann skylde segia henne / i hveriu hans styrkleike være innefalinn / þa let hann henne þad

i Liose

i Liooße um̃ ßkoir/og ßagde/ Ef Þu rak-
ader Mier/ Þa hvirfe miñ Styrkur fra
Mier. Sem hañ nu fraf einu ßiñe a
Skaute hiñar/ kallade hun eiñ til ßyn/
sem hañe Sio Nøfud Locka rakade/ og
Þa hvarf frä honū hañs Styrkleike.
Eñ Philistearner gripu hañ og ßtungu
ut hũs Augu/ og bundu hañ med tveim
ur Koparvidium / ad hañ ßkylde draga
Kvern i Myrkva-Stofu/ v. 16. til 21.
4. Hver urdu Þa hañs Afdrif ?
Þegar hñ atte ad leika fyrer Nøfd
ingium Philisteaña gaf Gud Honum
aptur hañs Styrkleika/ ßo ad hñ hratt
Mid Stolpunū/ uppa hveria allt Nuß-
ed var ßett / og Þa fell Nused ofan/ og
Þar yrdu i Nel-ßlegnar her um̃ Þriar
Þusunder Mañna/ v. 29. 30.
5. Hversu lenge var Samson Domare i Israel?
I Tuttugu Ar/ v. 31.

XVII. Cap.

1. Hversu Bar Bram̃ epter Samson Andadañ ?
A Þeim Tyma var eingiñ Kongur i Isra-
rael / og hver giørde Þad sem honum
Þotte rett vera/ v. 6.

2. Hvad skede þa eñ kramar ?

Micha og Moder hañs giørdu sier sialf eina Lykneskiu og Af Güd/v. 3. og hañ feck eiñ Levita til ad vera Prestur/ v. 12.

XVIII. Cap.

Hvad høfdust þeir Daniter ad ?

Þeir tooku burt þad Afguds Lykneske sem Michä hafde giort/ samt þess Helgedoom og Prest / og komu til Lais til eins Rolegs og Ugglauss Foolks / og sloou þad med Sverds Egginum / og settu Elld i Stadiñ/og uppbrendu hañ v. 27.

XIX. XX. Cap.

Hvad vard þa Tydenda epter þad ?

Þeir Meñ i Gibea af Benjamins Kynþætte fremdu Eitt Svyvirdelegt og Vidurstyggelegt Skiemdar-Verk / vid Fridlu Eins Ephraita/ Hvar fyrer allur Israel tock sig samañ/og hiell-du Bardaga vid þa / og giordu næste þvi ut af vid Benjamins Ættkvysl / So ad þar fiellu af þeim a Einum Deige / Tuttugu og Fim̃ Þusunder Sveids-Maña/ Eñ þar a moote kom-ust

ust ecke nema Ein Sex Hundrud af hverier ed leitudu ui dan a Eydemork og foldu sig.

Booken Ruth.

1. Um hvad hondlar Bookin Ruth ?

Um Mollate Ruths og Naemi / samt peirra Medlate.

2. Nær er peirra Heo sem her verdur greint um Ruth ?

A Dogum Samgars Doomara / epter pui sem lyklegt maa synast.

I. Cap.

1. Hvadan var Ruth kyntud ?

Hun var ein Moabitisk Kona / hennar Ekta Madur het Chilion af Bethlehem Juda / hver ed Sakir Hallaris vard ad fara i Land peirra Moabitarum / Asamt med Fodur sijnum Elimelech og Moodur sinne Naemi / v. 2. 4.

2. Hvernig vegnade peim i Lande Moabitana ?

Pa Elimelech var Andadur / samt Tveir hans Syner / Ferdadest Naemi aptur til Gydingalands / pui hun hafde frett pad i Land Moabitarum / ad DRottin

DRottin hafde vitiad sijns Folks / og giefed þvi Brauð/ v. 6.

3. Hvert flóst i Ferð með Naemi og Fylgð ſt með henne?

Nefnel Tvær Sonar-Konur/ Arpa & Ruth/ af hvorrum Arpa/ snere aptur/ af þvi hun var þess beðin / og fór ecke með/ v. 14. IV. Cap.

Hvernig vegnade Ruth i Juda Lande?

Hun Ergnadest þar Eirn Rykan Mann/ Boas ad Nafne/ og fædde hönum Eirn Son/ er var nefndur Obed/ hann var Fódur-Afe Davids/ v. 13. 17.

Fyrsta Book Samuelis.

Um hvad hyndle hær Tvær Bækur Samuelis?

Um Stioorn hinna Sijdstu Fiogra Doomenda i Israel/ Nefnelega/ Eli / Samuelis / Joels og Abia / So og um Kongdoom þeirra Fyrstu Tveggia Kóninga/ Sauls og Davids.

I. Cap.

*. 1. Hvad greiner hier um Anna Moodur

* Epter Heimsins Skepun 2814. Fyrer Christi Fading 1157.

Moodur Samuels?

Madur hennar Elkana elskade hana/ og hun var Ofrjo/ um hvad Peninna/ onnur Kona Elkana brixlade henne. Enn þa Anna beiddest fyrer i Musterenu/ ad DROTTINN villde giefa henne Son / og hennar Varer hrærdust ad eins / enn ecke mætte heyra hennar Raust / þa ætlade sa Ypparste Kieñemadur Eli hana vera druckna/ Enn er hun bar þad af sier/ og bad/ ad hann ætlade hana ecke ad vera sem Eina Oradvanda Konu/ Sagde hann henne/ad Israels Gud munde veita henne þa Bæn sem hun hefde hann um̃ beded / Og epter þad vard Anna þung-ud/ og fædde Eirn Son / og nefnde hann Samuel / þvi eg hefe (sagde hun) med Bæn feinged hann af Drottne/v. 5. til 19.

2. Hvad giørde Anna ad Syne sijnum Samuel?

Epter þad hann var afvanin/færde hun hann upp til Eli/og gaf hann Drottne alla hans Lijfdaga / v. 27.

II. Cap.

1. Hvad rst Anna vid þad med Packlæte / ad

Gud hafde gie'ed henne Eitt Son?

Ja / Hun saung Gude Eitt Lof-Psalm fyrer þad/med hverium hun Veg samade þa stooru Velgiørninga Gudz/ v. 1. til 10.

2. Hvar Olst Samuel upp?

Nia Eli Kiennemanne i Silo / v. 11.

3. Atte Elkana fleire Børn vid Konu sinne Hannu?

Ja/ Anna fædde honum þriá Sonu/ og Tvær Dætur/ v. 21.

4. Hvessu var Framferde Sona Eli / Ophni og Phineca hattad?

Þeir voru illir skalkar / þeir hirdtu ecke um Drottinn/ eigi helldur um Prestanna Rett vid Foolked / v. 12. Þeir Lágu og med þeim Kvinnum / sem þioonudu fyrer Samkundu-Tialldbudar Dyrunum / v. 22.

5. Straffade edur avitade ecke Fadir þeirra Eli þa fyrer þad?

Ad sønnu Straffade hann þa / enn þo ecke utan/ med Ordunum/ og þad þo ofur Linlega / v. 24.

6. Hlyddu þeir þa Aminning Fødur sijns?

Nei/ Hvar fyrer DRottinn villde sla

þa i Hel/ v. 25.

7. Hvad Hendte Eli fyrer þad hañ gek so a snid vid Sonu sijna ?

DRottiñ vard reidur vid hañ / og let segia honum fyrer eiñ Guds Mañ/ ad þad munde ganga illa til fyrer honum og hañs Huse edur Sonum/ v. 26. til 36.

III. Cap.

Hvada tilburdur vard jafnsnemt uñ Samuel / þar hañ var staddur a Nætterþele i Huse DRottins ?

DRottiñ kallade þrisvar a hñ/ Eñ hañ rañ til Eli / eñ þa DRottiñ kallade i fiorda siñe/ sagde hañ epter Raadlegging Eli/ Tala þu DRottiñ / þvi þiñ Þenare heyrer þad / Og DRottiñ kalade / og sagde honum hversu fara munde fyrer Eli Huse/ v. 4. til 14.

IV. Cap.

1. Hversu foor fram epter þetta uñ Israels Børn ?

Þau strijddu vid Philisteana/bidu Osigur / i hveriu Bardaga / þeir tveir Syner Eli Ophni og Phineas voru og so drepner(til Straffs fyrer þeirra Oblijdne)

So

So var og Sattmaals-Ørk DRottins tekin af Philisteunum/ v. 10. 11.

2. En hvernig fooor þegar þad var sagt / ad Guds Sattmaals-Ørk være hertekin af Ovinunum/ og Syner Eli være fallner og i Hel slegner?

Eli fell aptur a bak af Stoolnum hia Portenu/ Hálsbrotnade og Andadest/ v. 18. (hvert Straff hann þeck fyrer þad/ ad hann straffade ecke Vondsku og Gudleise sinna Sona / so sem hann ætte) Og Sonar Kona hans Phinees Kvinna/ Andadest af Barns-Førum/ v. 20. til 22.

3. Hversu gamall vár Eli þa hann deyde?

Hann hafde Atta um Nijrætt/ v. 15.

4. Hversu leinge dæmde hann yfer Israel?

J Fiørutyge Ar.

V. Cap.

1. Hvernig fooru philistearner med Guds Sattmaals Ørk?

Þeir flutt u hana til Asdod/ inn i Hus Dagons / og settu hana hiá Dagon (Þeirra Afgude) Enn Annars Dags lá Dagon a Grufu fyrer Guds Ørk/ enn hans Høfud og bádar hans Hendur voru af høggnar um Þrøskulldenn / v. 3. 4.

2. Hvada Plaga kom yfer Philistæana vegna Arkarennar?

Landsens Innbyggiarar voru slegner i þeirra leynelegum Stødum med Blood gange/ (Ellegar/sem adrer meina/med Kyuni) v. 6. Og Landed vard fordiarfad af Musum / Cap. 5. 6.

3. Hvert var þa Orken send þramvegeis?

Til Gath / v. 8. Og sijdan til Ekron/ v. 10.

4. Hvad hende þa i Gath og Ekron?

Hønd Guds var yfed þung / yfer þeim/so ad marger Men deydu/ og þeir feingu Leynelegar Plagur a Leynelegum Stødum/ v. 9. 12.

VI. Cap.

1. Hversu leinge var Guds Ørk i Landi Philistæana?

Sio Manude / v. 1.

2. Hvernig foru Philistæarner med Guds Sattmals Ørk?

Þeir sendu hana heim aptur til Israels Lands / og letu henne fylgia Fimm Gull Bakhlute og Fimm Gull-Mys / (so sem Steink (epter Tolu þeirra Høfdingia/) þeir settu hana uppa Eitt Nyañ

ad Vagn / og tooku Tvær ungar Mylkar Kyr / og beittu þeim fyrer Vagnen / hverjar ed geingu rettast Veg til Beth-Semes rakleides / v. 10. 11. 12.

3. Hversu Boor hyrer Bethsemitunum / Er þeir gigtdu sig so diarfa og sau (inn) DRottens Ørk?

Þar voru slegner af Foolkenu Fimtygu þusund Mañs og Siotju / v. 19. Hvat fyrer þeir sendu Bod til Borgarana i Kiriath Jearim / ad þeir kiæme og flyttu Ørkena upp til syn / v. 21.

VII. Cap.

1. Hveit flutte Foolked an Kiriath Jearim Ørk DRottens?

Inn i Abinadabs Hus i Gibea / hvar hun var i Tuttugu Ar / Og a medan vardveitte hañs Son Eleasar hana / v. 1. 2.

2. Hver kom til Stioornarinar epter Eli?

Samuel / Hañ dæmde Israels Børn i Mizpa / v. 6.

3. Hvad var hañs Fyrsta Verk / Er hañ kom til ad Stioorna?

Hañ hroopade til DRottiñs fyrer Israel / þar ed Philistæarner voru farner

ner upp ad strijda i mot þeim/Og DroKK
iñ Bænheyrde hañ/og liet dynia nyttar
Reidarþrumur yfer Philistæana a þeim
sama Dege/ og hrædde þa/ so ad þeir
fiellu fyrer Israel / v. 10. Sijdañ tooK
Samuel Eiñ Stein og sette hañ a mill
um Mizpa og Sen/ og kallade hañ Eb-
enEzer/og sagde/ Allt hijngad ad hefur
DRottiñ hiælpad oss. So urdu Phili-
stæi underþryckter/og komu ecke framar
meyr i Israels Landamerke / so leinge
sem Samuel lifde / v. 12. 13.

4. Hvar bioo Samuel?

I Ramath / v. 17.

5. Hvad er meira ad segia af Samuel og hvk-
er hañ hefur adhafst/ bæde þa Fridur
var og so Ofridur?

Hañ bioo. Agag/ Konung þeirra A-
malekita/sundur i Stycke fyrer DRott
ni i Gilgal / Cap. 15. v. 33. (2.)
Smurde hañ Saul til Konungs yfer
Israel/ Cap. 10. v. 1. Og sijdañ Da-
vid/epter þad ad Saul var burtsnarad
ur Saker siñar Ohlijdne/Cap. 16. v. 13.
Eñ ædur eñ hañ lagde fra sier sitt Do-
mara

mara Embætte / aminte han Foolked til Hlijdnes vid Gud / i sijne Predikun / hvoria DRottin̄ stadfeste med Regne og Reidarþrumum / Jafnvel þott þad være ecke su Tijd Arsins / Cap. 12. v. 1. til 17.

VIII. Cap.

* 1. Hveraþattar Stioorn komust Israels Børn under / epter þad ad Doomaranna Stioorn linte ?

Konunglega / Þvi þau beidduſt af Samuel / ad han̄ villde ſetia Ein̄ Kong yfer þa / ſo ſem aller Heidingiar høfdu. / v. 5.

2. Hverſu lijkade DRottne þeſſe þeirra Beidne ?

Jlla / þviad han̄ ſagde : Þeir hafa ecke utſkufad þier / helldur mier / ad eg ſkule ecke vera Kongur yfer þeim / v. 7.

3. Hverſu lenge ſtioornade Samuel einſamall ?

Yfer Tuttugu Ar / Cap. 7. v. 2.

Og han̄ dæmde Israel alla ſijna Lijfs Tijd (og eino ſijdan̄ / er Saul var ordin̄ Kongur). v. 15.

4. Hvilyke var Framferde hans Sona Joel og Abia ?

* Epter Heimsins Skøpun 2881.
Fyrer Christi Fæding 1090.

Pa þeir komu til Stioornarinnar/ pa geingu þeir ecke eptir Vegum Fodur sins/ helldur hneigduſt þeir til Agirnd ar / og medtooku Gjafur og hallødu Rettenum: Hvad ed gaf Israels Born um Orsok til ad bidia Samuel um Kon ung/ v. 3.

IX. Cap.

Hver var fyrſtur Konungur i Israel ?

Saul / Kis Sonur eim myndaligur Madur / og Hofde hærre en aller adrir Menn / v. 2. Hann gaf Gud þeim fyrer Konung i sinne Reide/og let jafnframt ſegia þeim / hver Rettur Konungsins ætte ad vera/Cap. 8. v. 11. ſeq.

X. Cap.

1. Af Hverium var Saul Smurdur til Konungs ?

Af Samuel / Hann took eitt Glas med Oleum / og hellte yfer hans Hof= ud/ Myntiſt vid hann/ og ſagde/ ſier þu ad DRottinn hefur Smurt þig til eins Hofdingia yfer ſijna Erfd / v. 1. Og þaning fann hann eitt Konungs Rijke / er hann var geinginn ut/ til ad leita ad Osn um

um Fodur sijns / hverrar han fann ecke/ Cap. 5. v. 4.

2. Hvar var Saul Utvalinn?

J Mizpa/ Og þad med Hlutfalle/ v. 21.

3. Lykade Foolkenu þad vel/ ad Saul var þann iq kiørinn og Utvalinn?

Þad lykade ad sønu nockrum/enn ecke øllum/ þviad nockrer Lausingiar søgdu: Hvad skal þesse hiálpa oss? Og þeir Forackttudu hann / enn hann let sem hann heyrde þad ecke/ v. 27.)

XI. Cap.

Hvernig breitte Saul / þa hann var kominn til Rijkesins og var ordinn Kongur?

Hann hiide Strijd Drottins / Og Frelsade Jnnbyggiarana i Jabes/af Hendi Ammonitana/sem høfdu sest um þa/ og villdu stijnga hid hægra Auga ut a þeim øllum/ v. 11.

XII. Cap.

Hvad took Samuel sier fyrer Hendur/þa Saul var ordinn Kongur?

Hann lagde af sier sitt Domara Embætte / v. 2. Og lofade þo ad lata ecke af / ad bidia fyrer Foolkenu/ og ad læra

pad pañ retta og gooda Weg/v.23.

XIV. Cap.

Hvada Strijd hafre Saul fleire eñ þetta ?

Nañ hafde Strijd vid Philisteana/ i hveriu Jonathan Sonur Sauls og Skialldsveiñ hañs aleiner / sloou Philisteana a Flotta / Nañ Skrijdde her ad auke/vid Moabita/Amorita/Edomita/ Konungana af Zoba / og a moote Philisteum og Amalekitum / Og hvert sem hañ snere sier/(þa var hñ Luckugefið) og Reffsade/v.47.

XV. Cap.

* 1. Hvad giørde Saul illt/hvar fyrer I Rottiñ took Kongs Rijkid fra hønum og hañs Sæde ?

Nañ took sier fyrer Hendur ad giora pad sem vár Embætte Keñemañsins Samuels/ og Offrade/ hvad hañ atte eke ad giora/Cap.13.v.9. Nañ sparade Nerfang Amalekitaña / hvert ed var Bølvad / Og let Agag Amalekita Konung Lifa þvert a moote pví sem DRottiñ

* Epter sinmsins Skøpun 2883. Fyrer Christi Fæding 1088.

DRottinn hafde Befalad/v.9. Hann Of sokte David sinn Dootter Mann / og villde nysta hann med Spiote upp vid Vegginn/ Cap.18.v.11 Cap.19.v.10. Hann let Doeg vinna a fimm og Attatyge saklausum Kennemonnum i Nobe / Cap. 22. v.18. Og Radfærde sig vid Tøfra-Konuna i Endor/ Cap.28.

2. Hver urdu hans Erindis lok hia þessare Galldra Konu ?

Nun kom umm sijdir med hennar Særingum framm med Sathan/ i Mind eins gamalls Mans/ hver ed var lijkur Samuel/og sagde honum fyrer framm sijn Afdrif / eirnig Dauda og Afkvæme Sona hans / vid hvad Saul vard so hrædd ur og Mattlaus/ad hann fell-til Jardar/ Cap.28.v.14.19. 20.

3. Hverning Straffade Gud Saul pyrer allar þessar hans Misgiørder ?

DRottinn burtkastade hm/ad hn skyllde ecke vera Kongur yfer Jsrael / Cap. 15.v.26. Hann vard og plagadur af illu Anda/ sem giørde hann miog sturladann/ Cap.16.v.14. So voru og þeir Synir

hans

hañs slegner i Hel a einum Degi af Philisteunum/ Cap. 31. v. 2.

4. Hvørn Dauddaga teck hañ þa sialfur?

Þa Philistei sokttu sem Akafast og Bardagiñ herdlist uppa Saul/ let hañ fallast a sitt Sverd/ og lagde sig sialfur i gegn/ v. 4.

5. Kañ hvørnig foor epter þad hañ var daudur?

* Philistæi hiuggu Høfuded af hønum/ og festu hañs Lijkama a Mur-Vegginñ i Bethsan/ v. 9. 10.

6. Hver giørdest Kongur epter Saul?

David Sonur Isai/ hvern DROttiñ took fra hañs Fodur Hiord/ og liet Samuel smyrta hañ til Konungs/ Cap. 16. v. 11. 13.

7. Hver Mindstæd verk giørde David/ medañ Saul var eñ nu a Døgum?

Þa hañ atte eñ nu heima hia Fødur sijnum/ og giætte hañs Sauda/ drap hañ bæde Eitt Leon og Eitt Biarn-Dijr/ Cap. 17. v. 36. Hañ liek þar epter a Hørpu fyrer Saul/ þegar sa Ille og

* Epter Heimsins Sköpun 2890. Fyrer Christi Fæding 1087.

og Orejame Ande kom yfer hañ/Cap. 16. v. 23. Sijdañ sloo hañ pañ Risa Goliath i Hel/Cap. 17. v. 51. Og Tvo Hundrud Philistæa epter þad / hverra Forhudir hañ færde Saul/ so sem nockra Morgun-Gäfu / Og fyrer þad vard hañ Mágur Kongungsins/og fieck hañs Dottur Michol til Eigin-Konu/Cap. 18. v. 27. Hañ ват uñ sijder af Skodunar-Braudunum i Nobe/ Cap. 21. v. 6. Flijde til Achis Konungs i Gath / Vidbreitte þar siñe Asioonu fyrer hon um og hañs Þienurum / og lietst vera galiñ i þeirra Hondum/v. 10. 13. Sneid Eitt Laf af Sticktu Sauls i Einum Heller/ Cap. 24. v. 5. Took uñ sijder Spiooted og Vatn-Kiered sem stood ad Hofde Saul / þar hañ lá og svaf i Vagn-Borgeñe / og Folked lá i kring um hañ / Cap. 26. v. 12. Og Loksins vañ hañ Sigur a Amalekitunum og drap þá / Cap. 30. v. 17.

8. Med hvada Atvikum var þad/ ad hañ sloo Golíath i Hel?

Þar gieck fram af Herbudum Philis-

stæuña

staato Eit Kise/sem hiet Goliath af Gath /Sex Alna og Hverhandar hær/ Hver e) gieck fram bæde Kvolld og Morgna/i Fiorutiige Daga/og manadt Einhvern Einn af Israelitunum til ad beriast vid sig / og talade af Forse til allra Her-Fylkinga Israels/ Cap. 17. v. 4. 8. 16. Pa baud David Saul / ad hann villde beriast vid hann/ Took umm syder sinn Staf i Hönd sier/utvallde sier Fimm strella Steina af Einum Læk / og kastade þeim i sijna Fiær-Tosku sem hann hafde/Took Staf-Slaungu i Hönd sier/og gieck so i moote Philistearan um i Drottins Zebaoths Nafne/ Slo med sinne Slaungu/og hæfde beint framan i Ennet a Philistaaranum med Einum Steine / so ad hann fiell afram til Jardar a sitt Andlit : Took David pa sialfs hans Sverd/ Drap hann og hiod af henum Hofuded þar med / v. 31. 40. 49.

9. Hvert nelsade David næst Gude/ ap Sauls Höndum/ þar hann villde sla hann i hel?

Jonathan Sauls eigin Sonur/Hver

ed hafde bunded sig so rikt vid David med Elskuñar bande/ ad hañ elskade hñ sem sitt eged Hiarta/ Cap. 18. v. 1. 2. Talade gott fyrer hñ hia Fødur sijnu/ Cap. 19. v. 4. 5. Cap. 20. v. 28. Og let David fa ad vita / ad Fadir hañs hafde i hyggiu ad ræda hañ af Døgū/ Cap/ 19. v. 2. Cap. 20. v. 37.

10. En hvernig var þa Michol Konu Davids vid hañ?

Hun frelsade hñ ẜ einusiñe fra Dauddanum / med þvi mooti / ad hun let hañ sijga ut um eitt Vind Auga / so hañ flijde og komst undan Saul / sem ætlade ad deyda hañ / Og lagde eitt Mañs-Lijk an i Sængena / og let eina Geitskinns under þess Høfud / og hulde þad med Klædum/ eñ sagde ad David være siukur/ Cap. 19. v. 12. 13. 14.

XXIV. Cap.

Hvar þyrer vilde ecke David hefna sijn a Saul er hañ var i Hellernum i Eydemørku Engedi og sneid lafed af hans Skickiu?

Hañ hafde fulla vissu af sialfs sijns Samvitsku ad þad var ecke rett fyrer Gude/

Gude/ Þar fyrer villde hañ og ecke hello ur leggia Hendur a pañ Smurda DRottins/ v. 7.

XXV. Cap.

1. Hver voru Vidskipte Davids og Nabals ?

David let bidia hañ Vingiarnlega/ ad hañ villde gefa sier og sijnum Þienurum hvad sem hañs Hønd fynde (hvad hañ hefde fyrer Hendene) v. 8.

2. Hvornig svarade Nabal þessare Boon ?

Narsfa Illmañlega / og villde ecke gefa þeim hid allra minsta / v. 10. 11.

3. Hverfu gi eiarest þa David þetta Svar ?

Hañ vard yfrid Reidur og Bistur vid þad/ og sor ad hañ villde sla hañ i Hel og allt hañs Hyske / v. 22.

4. Hvad sefade þa hañs Reide z Blydkade hñ ?

Abigael / Kona Nabals/ hun kom a moote hønum med skeinkingar og Gaf ur / fell fram á sitt Andlit og tilbad a Jordeñe / sagde ad Nabal være eiñ Illskufullur Madur og Fæwys/ Og pañig bepte hun David / ad hañ giorde ecke þad Vonda sem hañ hafde asett sier/ v. 23. seq.

5.

5. Hvernig Poor þa sydan þyrer Nabal?

Thu Dogum þar epter sloo Drottinn hañ/ so hañ Andadest/ v. 38.

6. Eñ hvernig Poor þyrer siaalpre Abigael ept ir hañs Dauda?

David tok hana til Eigen-Kvinnu/ og so Ahinoam / Eñ Saul hafde teked Dottur sijna Michol fra David / og gypt hana Palthi / v. 42. 43. 44.

XXVI. Cap.

1. Var ecke David optar giefed ad hefna sijn a Saul/ Eñ i þad Eina Siñ/ er hañ sneid Lapeð af hañs Skickiu?

Vissulega var hønum þad gefid/ þar Saul svaf / Og hañ took Spioted og Vatn-Kered/ þad sem stod ad Hofde Saul/ v. 12.

2. Var þar eingin af Sauls Foolke sem yrde þess askinta um það?

Þad var eingiñ / sem þetta saa edur yrde var þar vid/ ne Vaknade / helldur svafu þeir aller / Þviad fastur Svefn af DRottni var yfir þeim alla fallinn (ein Yfer-Natturlegur Svefn / eins og yfer Adam/ þegar Drottiñ uppbygde eina Kvinnu af hañs Rif-Beine / Gen. 2, v. 21. 22.) v. 12.

XXVII. Cap.

1. Hvada Konungur var þad sem David flýde til/ og hvenær þegar Sául Orsokte han?

Hañ flýde til Achis Konungs Philistæanna/ hver ed gaf Heñu Ziklag/ v. 6

2. Hvad took David sier fyrer Hendur hañ Tíma hañ bioo i Ziklag?

Hañ Herjkade Land þeirra Gersurita/ Girsita og Amalekita / og taldé so fyrer Konungenum/ ad hañ hefde tek ed þad Herfang i Juda/ v. 8. 10.

3. Hversu lenge bioo hañ i þeim sama Stad?

Eitt Ar og Fiovora Mánude/ v. 7.

XXX. Cap.

1. Bióo hañ þa i Friðdum/ so lenge sem hañ var þar?

Ney/ Amalekitar hofdu uppbrendt Borgena med Ellde / a medañ hañ var ecke heima/ Tóked þar Kvinnur sem þar voru ad Herfange med sier/ bæde smærre og Stærre/ medal hverra ad og so voru Tvær Eiginkvinnur Davids/ Ahinoam su Jesreelitiska / og Abigael /. v. 1. 2. 5.

2. Hvenær vard David ad hefna þessa?

Þegar David og þad Foolk sem med honum

Honum var/ høfdu grätted so leinge/ ad
þeir gatu ecke leingur / vitte hañ syn,
um Fiandmønnum Eptertør / lagde þa
so ølldungis ad Velle / ad einginn komst
undañ af þeim/ utañ Fiøgur Hundrud
Smä-Dreingia / sem ridu Ulføld,
um og flydu : Og þañig frelsade hañ
aptur allt þad/ sem þeir høfdu Rænt /
og færde þad allt samañ aptur / v.
4. til 17.

3. Hver var Kieñemadur á þeirre Tyd
hiä David?

Ab-Jathar/ Achimelechs Son/ v. 7.

Añnur Book Samuelis.

I. Cap.

1. Hversu vard David vid/ Er hönum kom
mu þau Tydende/ ad Saul og Jonat
than væru Dauder?

Hañ hreif syn Klæde og sleit þau/
(So sem Gydingar voru vaner ad giøra i mik
lle Sorg) Griet og Fastade til Apt,
ans/ v. 11. 12.

2. Hvada Verdlaun fieck sa Kigare er færde
hönum þesse Tydende?

Hañ liet sla hañ so hñ deyde/ v. 15.

II. Cap.

* 1. Hvert hiellt David epter þad Saul var Daudur?

Til Hebron / Þar var hañ af Juda Moñum / var smurdur til Kongs / v. 4.

2. Hversu lenge var David Kongur yfer Juda Huse alleina?

Sio Ar og Sex Mánude / v. 11.

3. Hvad giørde Heros Høfdingeñ Abner / epter þad Saul var Daudur?

Hañ giørde Isboseth Son Sauls / sem þa var Fertugur ad Alldre / ad Konge yfer øllum Israel / yfer hverium hañ var og so Konungur i Tvo Ar / v. 10.

III. Cap.

1. Hvad foor fram a medañ i millum Sauls Huss og Davids Huss?

Davids Hus foor og var vaxande / Eñ Hus Sauls foor og vàr hnignande / v. 1.

2. HvØria Sonu / og hversu marga / atte David i Hebron?

Sex / Er so nefnast / Amnon / Chileab / Absalon / Adonia / Saphat, Ja og Jethream / v. 2. 3. 4. 5.

3.

* Epter Heimsins Sköpun 2891. Fyrer Christi Fæding 1080.

3. Hver var Orsøk til þess/ ad Abner villde koma Israel under David undan Isboseth ?

Honum þotte þad midur/ ad Isbo-
seth aavitade hn̄ fyrer þad/ ad hn̄ svaf
hia Rizpa Fridlu Sauls/Og þess vegna
for han̄ til Davids/v. 7.8.

4. Hvernig skylldest han̄ vid David ?

David let han̄ fara burt fra sier med
Fride/ v. 21.

5. En hversu lijkade Joab þad ?

Honum lijkade þad nærsta illa / og
sende bod epter Abner/ og sem han̄ kom
apfur/ leidde Joab han̄ midt i Borgar-
Hlided/og let sem han̄ villde tala nockud
Heimuglegt vid han̄/ og stack han̄ þar i
Kvidin̄/so ad han̄ deyde/v. 27.

6. Hvat þyrer gierde Joab þetta ?

So ad han̄ Hefnde þar med Dauda
Hasaels Broodur sijns/ibid.

7. Hvad sagde David um̄ þetta Illvirke/ Og hvernig fell hönum þad i Ged ?

Han̄ Oskade ollu Joabs Huse Asfen-
legra Saara/og Lijkþraar/og ad þar være
ecki nockur vid Staf gangande / og
fyrer Sverde fallande/og Brauds þurf-
ande/ Han̄ reif og sijn Klæde i sundur/

Grel yfer honum / og geck epter Fisk⸗
Borunum/ v. 29. 31.

IV. Cap.

1. Hverſu geck Iſboſeth epter dauda Abners ?

Hañ var lagdur i Kvidiñ og deyddur
i hans eigin Huſe af Rechob og Baenal/
og þeir bæru hañs Hofud til Davids i
Hebron/ v. 6. 7. 8.

2. Hvad þeingu þeir til verka. Launa ?

David let drepa þa/og hoggva Hend⸗
ur og Fætur af þeim / og heingia þa
upp hia Fiſke Vatnenu i Hebron: Eñ
Hofud Iſboſet let hañ Iarda i Grøf
Abners i Hebron/ v. 12.

V. Cap.

1. Hvad giørdeſt epter þeſſa Atburde ?

Allur Iſrael took David til Kon⸗
ungs yfer ſig og Smurdu hañ/ v. 3.

2. Hverſu gamall var David þa er hañ vard Konungur ?

Priatyge Ara / v. 4.

3. Hverſu leinge Rikte hañ ?

I Fiørutyge Ar / Sio Ar og ſex
Manude yfer Juda(alleina)eñ yfer Iſra
el og Juda þriu og þriatyge Ar / v. 5.

4. Hvar bioo hañ epter það hañ var ordiñ Kon

ungur

ungur yfer Israel ?

I Jerusalem a Zions (Borg) Kast-ala/v. 9.

5. Hvad heitu þau Børn Davids/er voru fœdd i Jerusalem ?

Samua/ Sobab/ Nathan/ Salomon/ Jebehar/ Elisua/ Nepheg/ Japhia / Elisama / Eleada/ Eliphaleth/ v. 14. 15.

6. Hvtiriir voru þeir Fyrstu Oviner sem David sigrade/epter Dauda Sauls/og þa hañ var buiñ ad intaka Jerusalem ?

Hañ sloo og sigrade Philistæana Tvisvar Sinnum/ v. 20. til 25.

VI. Cap.

1. Hvad giørde David epter þad hañ hafde sfeigrad Philistæana ?

* Hañ samañsafnade Þriatyge Þusundum Mañs/ og fokke med þeim Ørk DRottins a Einum nyjum Vagne fra Huse Abinadabs/ Og liek sialfur fyrer DRottne med Allrahanda Hliodfærum/ v. 2. seq.

2. Hvad var til medañ vered var ad hafast þetta ad ?

* Epter Heimsins Skøpun 2899.
Fyrer Christi Fæding 1071.

Pa Vxarner sem geingu fyrer Vagnenum/geingu af Vegenum (so had syndest sem Vagnin ætlade ad velltast um) greip Usa til / og hiellt Guds Ork/ Par fyrer gramdest Reide DRottins yfer honum / og sloo hann par nidur/ so ad hann doo / Vid hvert David skelfdist fyrer DRottni / og let flytia Orkena i Hus Obed-Edom/hvern DRottinn blessade/r allt hans Hus/ hvar fyrer David/ ad lidnum premur Manudum par epter / let sækia hana / og flytia hana ur Huse Obed-Edom/ og til sinnar Borgar med glede/v.6. seq.

3. Hvad bendte David i pessum Almenelega Glede Leik ?

Kona hans Michol/ hveria Abner hafde fært aptur til hans / leit ut um Glugga einn/og forsmade Kongenn i sinu Hiarta/ Sokum pess ad hann lek og dan sade fyrer/af ollu Megne/fyrer Drottne/og var umgyrdtur med einu Lijn Lijf-Kyrtle/v.16.

4. Hvada Packlæte og Rausn tiede David Gud de og synum Pegnum/ pegar ad Orkenn var komin inn i Davids Borg ?

Hann

Hañ Offrade Gude Brefie-Foornum og Packlætis-Foornum/ Eñ hañ utſkip te ølu Folke og øllum Iſraels Søfnude bæde Moñum og Kvikum hverium fyrer ſig/ Eina Braud-Koku/og Eitt Kiøt-Stycke / og Eiñ Mæler Vijns / v. 18. 19.

5. Eat David og ſo Børn vid Michol?

Ney / Michol atte eingiñ Born / allt til ſijns Dauda-Dags / v. 23. (Pad var heñar Strapp vyrer pad hun fortſmæde David.)

VII. Cap.

Hvad took David ſier fyrer ſidañ Herrañ Herdur pa Rottiñ hafde giefed hønum Hvylld vyrer øllum hañs Ovinum?

Hañ hafde i Hyggiu ad byggia Drotkne Eitt Hus / eñ hønum var varnad peſſ af Drottne / hver ed æſamt liet hañ vita / ad Salomon Sonur hañs atte ad byggia pad epter hañs Fræfall / v. 2. ſeq.

VIII. Cap.

Hvad giørde hañ pa ſidañ?

Hañ ſloo pa Philiſtæos / og underþryckte pa/ og took Prældoms-Beiſled

af þeirra Hende. Hañ sloo og so pa Nidingia er þar voru i Nænd vid hañ/ og skipade ollu Folke (i synu Ryke) Lög og Rietkunde/ v. 1. seq.

IX. Cap.

Hvad a Velgiørning synde David Mephiboseth Syne Jonathans er var Vanfær?

Hañ gaf hønum fyrer Saker hañs Fødurs Jonathan/ alla pa Akra sem att hafde Saul/ og sette Ziba til ad vera Umsioonar-Madur yfer þeim/ Og hañ siálfur mætte eta Brauð vid Kongsins Bord/ v. 7. 9. 10.

X. Cap.

1. Hvernig foor Hanon Ammonita Konunge ur med Sendeboda Davids/ er ætlu ad tala Huggunarsamlega hyrer hønum af Kongsins Hælsu/ þar hañ Harmade sijns Fødurs Dauda?

Hañ rakade hælft Skieggeð af þeim/ og sneid hælft af þeirra Klædum/ allt til Bellltis-Stadar/ og liet þa so fara/ v. 4.

3. Hvada Giølld komu hyrer þetta?

Joab og David sloou af Ammons Bornum/ og þeirra Lidveitslu-Monnum/

þeim

þeim Sylendßku / Fiorutyge þusund Riddara Lids / v. 18.

XI. Cap.

Hvad bar til þess / ad David Syndgade so Storlega a moote Gude?

Hann sa ad Bersabea Kona Uriæ / sem var Ein hardla fogur Kvinna / var ad lauga sig / v. 2. Og liet sækia hana / og svaf med henne / v. 4. Og þa hun var orden Oliett ad hans Vollдum / v. 5. Skipade hann Uria ad koma til sijn fra Herbudunum / v. 6. En vegna þess hann foor ecke nidur i sitt Hus / þegar hann var kominn / helldur foor ad sofa fyr er Kongs Hallar Dyrunum / v. 9. 13. Þa sende hann Eitt Bref med honum til Joab / ad hann skyllde skipa honum i Strijdenu hia Rabba / þar sem þad være hardast / Og vijkia fra honum til Baka / so ad hann yrde slegin og dæe / v. 14. 15. Hvad og so skiede / v. 17. Sijdan Eglade David hana / v. 27.

XII. Cap.

1. Hversu Gediadest Gude þetta Verk?

Miog so illa: Þessvegna sende hann Nat-

Nathan Spamañ til hñs/hver ed hellt eina harda Jdranar Predikun fyrer honum / og sagde hanum/ ad Sverded skyllde ecke liña af hñs Huse æfinlega/ sokum þessa Illverkis/ Nañ sagde hanum og so fyrer/ hvad hañ munde verda ad lijda af sialfs sijns Bornū/ z hversu ad munde verda fared med hñs Kvinnur / v. 1. til. 13.

2. Hvernig skipadest David vid þessa Predikun?

Nañ geck hreinlega vid siñe Synd/ og sagde/ Misgiordt hefe eg i mote Drottne/ v. 13.

3. Hvada Huggunarleg: Andsvar gafst hønum uppa þessa hañs Angurþulla og Truande Jatning?

Þetta/ So hefur og DRottiñ i burt tekid þijna Synd / Þu munt ecke deyia (þeim Eilijfa Dauda ibd)

4. Hvad vard um þañ Son er Batsabea ool?

Nañ do a þeim Siøunda Degi/ v. 18.

5. Atte hun þa fleire Børn vid David?

Hun fædde eñ nu eiñ Son/ þañ nefnde hañ Salomon/ Eñ Nathan (sem var hañs Hof: Meistare þad er under hvers Hønd Salomon var settur) kallade hañ Jedid-Ja (þad

(þad er Elskanlegur fyrer DRottne) v. 24. 25.

6. Hvad Rabba um sider tekid / og uun med Asokn og Atlögu ?

Jaa / Og þeirra Konungs Korona/ Er vog eitt Centener Gulls / var sett a Hofud Davids/ v. 30. *

7. Hvernig for þyrer Borgurunum/og þeim sem voru i Stadnum ?

David flutte þa ut / og lagde þa under Jarn-Sog z Plog/og Jarn-Fletga/ og brende þa i Tigul Ofne/ v. 31.

XIII. Cap.

Hver vár þin þyrsta Hiarta Sorg er David hlaut af synum egin Börnum ?

Sonur hans Amnon lagde(Oleifeleg an)Astar-Huga a Thamar Systur Absalons / og naudgade hene/ v. 1. til 14. Hvar fyrer hann tveim Arum sidar/var slegin i Hel af Absalon/ v. 29.

XIV. Cap.

1. Hver vard til ad sætta Absalon aptur vid Födur hans David Kong / so ad hann tilgaf hön um hans Misverknad ?

Ein Vysdoms Kona af Thekoa/ epter

* Epter Heimsins Sköpun 2912. Fyrer Christi Fæding 1059.

epter Rædū Joabs / Þo med þvi mote/ ad hañ for i sitt Hüs aptur/ og sa ecke Kongsins Andlit i tvö Ar / Ad hvertum honum/hū fyrer Joabs Bænastad/ feck fullkomna Fyrergefning/ v. 28+33.

2. Hvernig var Absalon uppa ad sia?

Pad voru ecke Lyte a honum a mille Hæle og Hvirfils/ Og þa Men rokudu hañs Höfud (sem skiede Almeñelega hvert Ar) þa vo hañs Höfud-Hær / Tvo Hundrud Sikla / v. 25. 26.

XV. Cap.

1. Hvada Hiartta-Sorg pleck David ofañ a þessa?

Absalon took sig upp i moote hönum / og feck Foolked i Fylge med sier : David foor ut gangande/ og flude / og gieck yfer Lækiñ Kedron ad Fialle Oliveti / grætande / med huldu Höfde / v. 10. 16. 30.

2. Hvert var Rædgiafe Absalons til þessarar Uppreistar?

Achitophel/ A mote hvetium David bad a Tekañ Mætt / O Drottiñ giör þu Achitophels Rad ad Heimsku / v. 31. 16.

XVI. Cap.

1. Hver reck David kad han burfte vid i pess are sine Volegd og Vesalldar Hag ?

Ziba færde hønum Tvehundrud Braud / og hundrad Klasa Rusin og hundrad Klasa Fyktur. Og eitt Leigil Wins / v. 1. Eet og so Kongiñ vita / ad Mephiboseth hefde orded epter i Jerusalem / og sagt sofelldum Ordum / I Dag skal Israels Hus gefa Mier aptur mijns Fødurs Rike / v. 3. Hvad þo ecke var satt i sialfu sier. Auk þess a veitte Barsillai / eiñ mikilshættar Madur / hønum hvad hañ vid þurfte / þar hañ var komiñ til Mahanaim. C. 17. v 27. 28.

2. Hvad tilpell pyrer David i þessare hans Volegd ?

Simei bølvade hønum / kallade hañ Blood-Hund og Ormdvandañ Mañ / v. 7. Og kastade Steinum epter hønum / v. 6.

3. Hverñig vard David vid þad?

Hañ heyrde a þad / og leid þad med Polinmæde/og hindrade Abisai/ad hañ skylde

skyllde ecke misgiøra vid hañ/ v. 10.

4. Hvad giørde Absalon epter þad hañ vaʀ komiñ til Jerusalem ?

Hañ lá hiá syns Fodurs Fridlum fyrer Augum alls Israels/ epter Raad' um og Vnderlage Achitophels / v. 22.

XVII. Cap.

Hvad giørde Absalon ẽ framar ?

Hañ villde taka sig upp og fara ept er David med Tolf Þusundum Mañs / v. 1. Eñ þad vard hindrad af Husai/ v. 8. Hvad Achitophel gramdist so miøg / ad hañ þess vegna foor burt/ og heingde sig siálfur/ v. 23.

XVIII. Cap.

1. Hvernig foor fyrer Absalon um sider ?

Hañs Foolk vard sleiged af Davids Þienurum / v. 7. Og sem hañ flyde / komst hañ under Eina Eyk/og var þar fastur og hangande a Hofdenu/ Þvíad Mulliñ sem hañ reid / rañ fram undañ hönum/ v. 9. Og sem hañ hieck þañ/ ig mille Himens og Jardar/ stack Joab Þremur Spiootum i hañs Hiarta / þa hañ eñ lifde/ v. 14. Og hañs Skialld/

Sveinar

Sveinar giordu olldungis uk af vid hn/ v. 15. Og kostudu honum i Eina stora Griftu þar i Skoogienum / Ad hveriu giordu allur Ifrael flyde / hver til sinna Nemkyna / v. 17.

2. Hvernig bar David sig/ Er hann prietre ad Absalon være falliñ ?

Nañ vard hryggur/ og Griet/ v. 33.

XIX. Cap.

Hvernig þoor þyrer Simei / þa Konungurinn hiellt aptur til Jerusalem ?

Nañ audmÿkte sig/ og bad uñ Fyrer giefning / Nvar fyrer Kongurinn foor honum / ad hañ skyllde ecke deyia / (a medañ hañ Rÿkte og Simei giörde ei añad Jllt) v. 19 23.

XX. Cap.

Hvad bar pleyra til Tydenda uñ þad Skeid?

Sa Nafnkuñuge ille Madur Seba/ hoof Eina nÿa Vpprejst a moote David / Nver ed sende Amasa til ad stryda vid hañ / Eñ Amasa var sleiginn i Nel af Joab/ hver ed foor ad þvi sem aðar Mordinge / v. 1. 4. 9. 10. Þar epter setteft Joab uñ Abel/ og kom þvi so til

Leidar um̄ sydet / ad Hofud Seba vat (epter Radlegging Eitirar vitrar Ko-nu) steingdt uk yfer Murinn til hans / Og hann fieck þesse Ofyrrleike Enda/ v. 15. 22.

XXI. Cap.

1. A hvern hátt var rádinn Boot a því Hallære sem Israel var plagadur med i þriu Ar fyrer sakir Gibeonitanna?

David gaf Gibeonitunum Sio Menn af Sauls Huse / hveria þeir heingdu upp/ Enn Kongurenn hyrmde Mephiboseth Syne Jonathan/ sokum þess Svardaga / sem var i millum þeirra Davids og Jonathan Sonar Sauls/ v. 6. 7.

2. Sat þa David i Fride i Ryke sijnu ad þessu Afstadnu?

Nei/ Hann vard ad heyia fioorum sinn um Strijd vid Philisteana/ og feck sig ur i hvert sinn/ v. 15. 18. 19. 20. Sijdan orte hann einn Lofsaung og Þackade DRottne / Cap. 22. v. 2. seq.

XXIV. Cap.

1. Hverlar Adgiørder hafde David eptir allt þetta?

Hann let telia Folked/ og sinte þvi ecke/ad Joab rede honum fra þvi / var þa

þa Tala allra þeirra sem kallder voru i
Jsrael og Juda þrettan sinum hund-
rad Þusund Manns / v. 1-3. 9.

2. Hvernu lykade DRottenn þetta ?

Miøg illa / So sto og David hafs
eiged Hiarta / þa þetta var buid/v. 10.
Enn Gud let Spamannenn Gad setia hon
um fyrer þrefallda Plaagu / af hveriu
hann skyllde kiosa eina fyrer sig: Atiad
hvert Siø Ara Hallære / edur Strijd i
þria Manude / edur þriggia Daga
Drepsott / af hveriu þrenu / David
kaus þa sijdustu/v. 13.(gioranðe sier so
fellda Alyktun / Ad þad være betra ad
falla i Hendur DRottins/ hvers Myst-
unsemd er stoor! helldur enn ad falla i
Mannanna Hendur/v. 14.) Þess vegna deyø
de ur þessare Plaagu Siøtijge Þusund
Manna. Þa skipade DRottenn Englen-
um / sem fordiarfade Folked/ ad hallda
sinne Hende af (og hætta) v. 16.

3. Hverier voru þeir Apparstu Prestar Edur
Kienemanna Høfdingiar a Døgum Davids?

Abiathar / Sadoch / og Abimelech /
Cap. 20. v. 25. 1. Kron. 19. v. 16.

4. Hvad hietu þeir sem voru Prophetar á þeim Døgum?

Nathan og Gad / v. 11.

5. Hver var Cantzellere Davids?

Josaphat Ahiluds Son / C. 20. v. 24.

6. Hver var Rentu-Meistare?

Adoram / ibid.

Fyrre Book Kongaña.

I. Cap.

1. Hvernig foor fyrer David þa hañ elldtist?

Hañ kunne ecke ad hitna / eñ þott hañ være Fotum pakiñ / þar fyrer var leitad handa hønum ad frijdre Stulku þar til þeir fundu uñ syder Eina / er nefndist Abisag af Sunem / og leiddu hana fyrer hañ / hun Ol Dñ fyrer hønum / og þioonade hønum / Eñ hañ kiende hana ecke / v. 1. 2. 3. 4.

2. Hver var sa sem sette sig eñ nu upp i moote David ødur eñ hañ Deyde?

Adonia / hvern hañ hafde giered næst epter Absalon / leitadest vid ad verda Kongur / epter Raadleggingu Joabs og Abjathars Kieñemañs / v. 5. 6. 7.

3. Med hverju Moote hindradist þetta

hañs

hañs Aþorm ?

Bersabea geck iñ fyrer Konunginn / epter Radum Nathan Spamañs / og sagde honum Allan Adonia / Nun miñ-te hañ og so ad þad / ad hañ hefde heit-ed Syne hennar Salomon / Kongs-Rýk-enu / Og liet Konguriñ þa Sadoch Kienemañ og Nathan Spamañ taka Nollustu Eyda til Nanda Salomoni og smyria hañ til Kongs i Gihon / ad sier sialfum lifanda / v. 13. seq.

4. Hvert Foor Adonia / er hañ spurde ad Salomon var ordiñ Konungur ?

Hañ geck burt og hellt uñ Horniñ a Altarenu / og ottadest ad Salomon munde slaa sig i Hel / Eñ Salomon gaf honum þo Grid / med þessu Skilyrde og þeim Koste / Ad villde hñ vera froomur / þa skylide þat ecke falla eitt Haar af honum a Jordena / Eñ fynd est nockud vondt med honum / þa skyllde hñ Deyia / v. 50. 52.

II. Cap.

a. Hvad giørde David fleira eñ þetta / adur eñ hañ Deyde ?

Hañ kende Syne ſijnum Salomon/ hverſu hañ ætte ad hegda ſier vid Gud i ſiñe Rijkiſſtioorn/ v. 2. 3.

2. Hvernig ſkipade David ad bara ſkyllde med Joab og Simei eptir ſiñ Aſganng ?

Hañ ſkipade Salomon / ad hañ ſkyllde ecke leida þeirra græu Haar med fride nidur i Grøfena/ v. 6.

3. Eñ hverſu ſkipade hañ hønum ad breita vid Børn Barſillai ?

Þeim ætte hañ ad veita Miſkunſeme/ ſo ad þeir æte vid hans Bord/ fyrer þad þeir helldu ſier til David (med ad bara hønum hvad hañ vidkurpte) þa hañ var Land flotta/ v. 7.

4. Hverſu Allvurs hær Madur var David þa hañ Andadeſt ?

Sioſtugur/ v. 11. (Conf: 2. Sam: 5. v. 4.)

5. Hvar var hañ Jardadur ?

J Davids Borg/ v. 10.

6. Hvad giørde Adonia eptir þad ad David Fadir hañs var Andadur ?

Hañ fek Berſabea bidia Salomon/ ad hañ villde gefa hønum Abiſag af Sunem til Eigin Kvinu / v. 17.

7. Hvernig tok Kongurinn þessare Beidne ?

Honum fell hun so illa/ad hann sende Benaja Son Jojada / hver ed sloo hann so ad hann liet Lijfed / v. 25.

8. Hvad giørde Salomon vid Abjathar ?

Hann sette hann af Kiennemanns Embættenu/ og skipade honum ad fara burt til sijns Akurs (lifa af sijnum Eignum) i Anathot / v. 26.

9. Hvert flu boor hann ad vid Joab ?

Joab flude til Tiallbudar Drottins/ og þar var hann sleigenn i hel (epter Skipun Kongsins) af Benaja / v. 34.

10. Hvern giørde Salomon til Heraß-Høfdingia i Joabs Stad ?

Benaja Son Jojada / v. 35.

11. Hver kom i Stadinn Abjathars ?

Zadoch / ibid.

12. Hvernig fooz þyrer Simei ?

Salomon skipade honum ad bua i Jerusalem/og ganga ecke yfer umm Lækinn Kidron: Enn med þvi hann/ad premur Arum lidnum/ giørde a mooke þessu Forbode / þa var Benaja skipad ad slaa hann i hel/ v. 36. 46.

III. Cap.

1. Vid hvern teingdist Salomon ad Mægdum?

Vid Pharao/Kong i Egyptalande/ hvad han fieck Dottur Pharaonis til Eiginn-Kvinnu / v. 1.

2. Hvernig var hn annars i sinu Rijkis-Stiorn?

Hann elskade DROttin/og gieck epter Sidum sijns Fodur Davids/fyrer utan þad ad hann færde Foorner og Reykelse a Hædunum. Hann bad og so Gud umm Eitt hygdugt Hiarta / hvad honum og so veittist/Og þar ad auke/ var honum heited Rijkedæme/Dyrd og laungum Lijf dogum/ v. 3. 13. 14.

3. J hverju let Salomon sina sijna Speke i fyrsta Sinne ?

J þeim Skynsemdar fulla Doome/ mille þeirra tveggia Lausa-Kvenna / v. 27.

IV. Cap.

1. J hverju var su Vegsemd sagðallin er wilgdi Rijkis-Stiorn Salomonis ?

Jsrael og Juda biuggu fyrer utan Ugg/so leinge sem Salomon hann lifde/ Og hver Madur bioo Ottalaust under sijnu Vijn-Tre og Fijkiu Tre/ Hn hafde Fiorutyge Þusund Vagn-Hesta / og

og tolf þusund Ryðdande Meñ. Og haf de dagliga til ſijns Fœdis / þriatige Mæla Hveite Miøls / z Sextyge Mæla aſiars Miøls / tiu alloa Vxa og tuttugu Vxa haggengna / og hundrad Saude um fram Hyrte og Hrein, Dyr / Steingeitur og Aled Fe. Og hañs Vijsdoomur var ſtærre eñ allra Barna i Auſtur-Alfuñe / og allra Egyptſkra Vijsdoomur / Og hañ var Spak, are eñ allir adrir Meñ / v. 25 + 26 + 27. 30.

2. Hverſu marga Ordskvide hefur hañ talad / og Hverſu marga Saungva hefur hañ Diktad?

Þriu þuſund Ordſkvidu / og hañs Vijſur voru þuſund og fim̄ / v. 32.

V. Cap.

1. Hvert var hid helſta verk Salomons?

Hañ bioo ſig til ad byggia Muſtered / giørdeſt þar fyrer vinur Hirams Kongs af Tyro / hver ed gaf hønum Cedrus vide og Grene-Tre / Eñ þar a mote geckſt Salomon under ad gefa Þienurum Hirams hvad þeir vid þyrfte til Fœdes og Vpphelldis / v. 3. 8. 10. 11

2. Hverſu margir Meñ voru ad Muſterens

Smidenu ?

Nú hafde Siøtyge Þusunder þeirra sem bæru Byrdir/ z attatyge þusunder sem voru ad Vidar Telgingu a Fiallenu / og uppbrutu Steina til Nussins Grundvallar / v. 15.17.

VI. Cap.

1. Hversu lijkade Gude þetta Starf ?

Honum þocknadest þad so vel/ ad hañ lofade ad hañ villde bua a millū Israels Barna / og ad hañ villde ecke yfergefa sitt Foolk Israel/ med þeim Skilmaala/ ef Salamon geinge i hañs Bodordum/ v. 12.13.

2. Hversu leinge stood Bygging Mustersins/ edur ad þun yrde buiñ ?

Siø Ar/ v. 38.

3. Hversu stort var þa þetta Hus DRottins / edur Musterded i sialfu sier ?

Sextyge Alna langt/ tuttugu Alna breidt / og þriatyge Alna hatt / v. 2.

VII. Cap.

J Hverju møg Ar var Salomon ad lata bygga sitt egid Hus ?

Þrettan Ar/ v. 1.

VIII. Cap.

1. Hvad giørde han, ą Bygging Musterisins var buin?

Han let Prestana uppfæra Sattmáls Orkena/ sam z Samkundu Tialld Budena/ z øll Helgedomsins Verkfære/ af Davids Stad til Jerusalem/ v.2.4. Og setia i þad allra Helgasta undir Vænge þeirra Cherubim/ v.6. Sijdan uppfyllde Skyd DRottins Hused/ so ad Prestarner gætu ecke staded / og flutt Embætte/v.10,11. En Salomon bleſsade Søfnuded/v.14. Lofade DRottin/ v.15. Giørde eina margorda og lánga Bæn til Guds/v.23. til 54. Og bleſsade so aptur allan Israels Søfnud/v.55. seq. Offrade sijdan tveimur og tuttugu þusundum Nauta/hundrad og tuttugu þusundum Sauda/ Og þannig vijgde han Hus DRottins/v.62.

2. Hvad var i Orkenne?

Ecke nema þær tvær Stein Toblur Mosis/v.9. (2. Crón. 5. v. 10.) en þar (vid hlidena a henne i einum Kistle) var lẏtt z løgd Gull Kakan/ i hverre ad var Manna og Mandel-Stafur Aarons/ Nebr. 9. v. 4.

IX. Cap.

1. Hvad gaf Salomon Hiram fyrer sijna Adstod sem hañ hadde giört hönum ?

Hañ gaf hönum tuttugu Stade i Galilea Lande/ v.11.

2. Med hvertsu mörg Centen. Gulls komu Skip Salomons Arlega, fra Ophir ?

Fiogur hundrud og Tuttugu Centener/ v.28

X. Cap.

1. Hver var pad sem kom til Salomons Kongs/ til ad sia hañs Dyrd ?

Drottningeñ af Rijke Arabia / kom til hañs/ og freistade hañs med diupum Spurningum/ gaf hönum stoorar giafir og Steinkingar / Og hrosade hans Speke/ v.1.4.

2. Hvad gaf Salomon Drottningüñe aptur a moote ?

Allt pad hun villde gyrnast/og hun umbad / fyrer utan pad sem hañ gaf heñe sialfur(obedeo) v. 13.

3. Hversu stoor var arleg Jñtekta Salomons af Gulle ?

Sex hundrud Sex og Sextyu Centener/v. 14. Og hañ var ad Audæfum og Visdoome umfram alla adra Konga

a Jordusie/ v. 23. Og a hañs Døgum var ei Onægra Sylfur i Jerusalem eñ Steinar/ v. 27.

XI. Cap.

1. Hvar med ſindgade Salomon eptet þetta allt/ a mote Gude ?

Hañ elſkade margar utlendſkar Kvikur/ v. 1. Og hañ hafde Siø hundrud eigin Konur/ og þriu hundrud Frillur/ hverjar ed ſneru hañs Hiarta epkir aftarleg um Gudum/ ſo ad hañ geck eptir Aſthoreth/ ſem var Skurgod þeirra Zidonia og Milkom/ þeirra Ammonita Soſvivd ingu og giørde þad ſem DRotkne illa lijkade/ v. 3. til 7.

2. Hvada Straff blaut hañ fyrer þad af Gude ;

DRotteñ vard reidur vid hañ / v. 9. Og ſagdeſt vilia ſlijta Kongs Rijked fra hønum/ eñ þo villde hañ ecke giora þad a hañs Døgum / fyrer Søkum Fødur hañs Davids / v. 11. 12. Hañ fieck og Hadad til Mootſtødumañs / ſo og Reſon/ ſo leinge hañ lifde/ v. 14. 23. Og Ahia Spamadur gaf eiñig Jerobeam

af

af DKollis Halfu þær Tiu Ætt-kvijsler / medañ Salomon sat eñ þa uppe/ v. 31.

3. Hversu mörg Ar var Salomon Kongur ?

J Fiorutijge / Og hañ sofnade med sijnum Fedrum og var * Jardadur i Borg Davids / v. 42. 43.

4. Hver var Kongur i Stadiñ epter hañ ?

Rhoboam / Sonur hañs / v. 43.

XII. Cap.

1. Hversu breitte Rhoboam i sijnu Kongs Nafne?

Hañ spurde þa Ungu Raads/er voru uppvaxner med hönum/ Og hootade Js-raels Foolke / Ad hañs miñste Fijngur skillde vera þyckre eñ hañs Fødurs Lend ar / Og þar hañs Fader hefde straffad þad med Svipum/ þa villde hañ straffa þad med Skorpionum / (Barcblum med Broddum (:) Hvar fyrer þær Tiu Ætt-kvijsler fiellu fraa hönum/og giørdu Je-roboam ad Koninge yfer Jsrael/ og hie-llt hañ so ecke epter nema einungis Ju-da

* Epter Veralldar Sköpun 2970.
Fyrer Christi Fæding 1001.

da og BenJamins Ættkvijslum/ v. 10. 11.

2. Hversu miell Roboam percta i Stid?

Nañ atlade ad fara med Hernade a Hendur Jeroboam/ eñ Gud bañade hon um pad / fyrer Semaja Guds Mañ / v. 22.

3. Hvernig hegdade Jeroboam sier?

Illa/ Hañ bioo i Sichem/ og giørde Tvo Kalfa af Gulle og sette pañ eina i Bethel/ eñ añañ i Dan / Og med pessu moote snere hañ Folkenu fra peirre sønu Guds Piionustu og Dyrdkun i Jerusalem/ v. 25. 28. 29.

XIII. Cap.

Var pa eingeñ sem bañ ad uñ pessa Apt Gudadyrkan?

Sañarlega / Eitt Guds Madur af Juda spaade i moote Alltarenu i Bethel/ strax a peim sama Tijma/sem Jeroboam stood hia Alltarenu ad brenna Reykelse. Eñ Kongureñ utrietle sijna Hønd a moote honum/ hver ed under eins visnade/ so hañ gat ecke dreged hana aptur ad sier / Eñ fyrer Bæn Spamañsins / kom Kongsins Hønd til hañs aptur/ og

vard

vard so sem ødur vor hun / Enn þar ed Jeroboam snere sier ecke fra synum vont dum Vegum epter þetta skied / vard þetta Jeroboams Huse (þañig reiknad) til Syndar/ so ad hañ fordiarfadest/ og vard afmꜹdur af Jördunie/ v. 1. 2. seq.

XIV. Cap.

1. Til hvers leitade Jeroboam/ þar Sonur hañs Abia Sykttest ?

Hañ sende Konu syna til Ahiam Spamañs i Silo / Ad hun spurde hañ ad hvernig Sveinenum munde afreida/ v. 2. 5 eñ hun feck eitt hardt Svar/ þvi ad hefie var sagt / ad Gud villde leida Olucku yfer Jeroboams Hus/ og upprꜹta af þvi jafnvel þañ sem pissar i Vegg og burtsoopa hñs Epterkomendum / so sem þa Madur burtsoopar Oklꜹrende/ og þad sekum häñs Afguda Dyrkunar/ v. 10. Eñ þesse Sonur skyllde deyia/ og alleina grøpt ødlast/ Sokum þess/ ad þar hefde nockud Gott fundest med hønum fyrer DRottne/ v. 13.

2. Hversu leinge var Jeroboam Kongur yfir Jsrael ?

Tvø

Tvo og Tuttugu Ar / og hañ sofnade med synum Fedrum/ v. 20.

3. Hver var Kongur i hañs Stad ?

* Hañs Son Nadab/ ibid.

4. Hvernig breitte Roboam Iung Kongur ?

Hañ giorde pad frá DRottne Illa ilkade/ og uppvakte hañ til Bandlætis med sine Afguda Dyrkan / par voru og Saurlifnadar Meñ i Landenu/ v. 22. 23. 24.

5. Hvernig Straffade Gud þetta ?

Sisak Egyptalands Kongur / rænte DRottins Hus og Kongsins Hus / og took allá þa Gullskiolldu sem Salomon hafde latid giora/ v. 25. 26.

6. Hversu mørg Ar var Roboam Kongur ?

Seytian Ar(2. Chron. 12. v. 13)/ Og hañ sofnade med synum Fedrum/ v. 31.

XV. Cap.

1. Hver var Kongur epter Roboam ?

Hans Sonur Abiam/ v. 1.

2. Hvernin Madur var hañ/ og hversu hegdade hañ sier ?

Hañ geck i ollum syns Fodurs Synd um/ v. 3.

* Epter Heimsins Skøpun 2992. Fyrer Christi Fæding 979.

3. Hversu lenge Stioornade hann?

Hann rijkte ecke uten i þriu Ar / v. 2.

4. Hver vard sydan Konungur i Juda?

Assa hans Sonur / Hann giørde þad sem DRottne vel lijkade / burt rijmde Hoorunar-Mefn ur Landenu / og took af oll Skurgod / Og hans Hiarta var Riettelegt fyrer Gude um alla hans Daga / v. 11. 12. 13.

5. Hversu mørg Ar Rijkte Asa?

Eitt og Fioruthyge Ar / v. 10.

6. Hver kom til Rijkis-Stioornar epter hann?

Hans Sonur Josaphat took Kongdoom i hans Stad / v. 24.

7. Hvad hapdest Nadab Jsraels Kongur ad / a medan hesser Rijktu?

Þa hann hafde Kongur vered i Tvo Ar / og gienged a (Syndugum) Vegum sijns Fødurs / var hann slegenn i Hel af Baesa / og þar med vard giørvallt Jeroboams Hus upprætt / v. 25.

8. Hver vard þa Kongur i Jsrael epter Nadab?

Baesa / Hann Rijkte i Fiogur og Tuttugu Ar / og gieck a Vegum Jeroboams / Hvar fyrer bæde hann og so hans giørvallt

Hus

Hus var uppreist af DRottne / v. 33. 34. seq.

XVI. Cap.

1. Hver vard Kongur yfer Israel epter pad Baesa var Daudur?

* Ella / Sonur Baesa / Eñ hañ Rykte ecke nema i Tvo Ar / pviad. par hañ vard druckiñ i Huse Atza/var hañ sleigiñ i Hel af Simri / sem var Hofuds-Madur yfer Helminge af hañs Vognum / v. 9. 10.

2. Hver vard Kongur epter pad bued var ad drepa Ella?

Simri / Og hañ sloo allt Hus Baesa/eñ var ecke Kongur nema i Sio Daga. Pvi Folked sem sat um Gibbethon giorde Amri Strijds-Hofuds-Mañ til Kongs/Hvar fyrer Simri uppbrende sig sialfañ med Kongsins Huse i Thirsa / Og pañig doo hañ fyrer sijnar Synder sem hañ hafde giort/ v. 15. 16. 17.

3. Hvernñ Kongur var Amri?

Hañ giorde pad sem DRottne illa lijkade / og var verre eñ aller, peir sem voru fyrer hañ/ v. 25.

* Epter Heimsins Skopun 3016.
Fyrer Christi Fæding 955.

4. Hverſu lenge vcr Amri Kongur?

Toolf Ar / v. 23.

5. Hver vard Kongur epter hañ?

Sonur hañs Achab / hañ bio i Samaria / ſem Fader hañs hafde lated byggia / v. 29.

6. Hverſu leinge Ryktc hañ?

Tvo og Tuttugu Ar / v. 29.

7. Hvad giecur Ritningiñ um þad / hver nig hañ hafe vered?

Hañ gieck i Syndum Jeroboams / Took Jeſabel Dottur Kongſins af Zidon ſier til Eigin-Konu / foor ſydañ ad þioona Baal / og tilbad hañ / og giörde framar meyr ad reyta og ſtyggia Drott iñ Jſraels Gud / eñ aller adrer Jſraels Kongar / ſem vered hofdu fyrer hañ / v. 31. 32. 33.

XVII. Cap.

1. Hvad hepur ſkeed mcrkelegt og viðbored medañ Achab hielle Ryktis-Stioorn?

Elias bodade Achab / ad þad munde koma Nallære / Nvad og ſo ſkiede / v. 1. 7.

2. Hver fædde og Forſorgade Eliam, medañ þad Hallære ſtood?

Hañ ſette ſig hia Læknum Crith / og

og Rafnar færdu hønum Kiøt / og Brand/bæde Morgna og Kvølld/þar til ad Lækurinn þornade upp/ v. 5. 6. 7.

3. Hvert reiste Elias sijdan ?

Til Zarepta og þar til einnar Eckiu / hver ed veitte hønum þad hann vide þurfte/ þviad Mioled i hennar Kere for þardest ecke / og Vidsmiøred i hennar Krus vantade ecke / allt til þess ad DRottinn let rigna á Jordena/ v. 9. 14.

4. Med hvørium Auglyste Elias sitt þacklæte fyrer hennar Velgiørning ?

Nu uppvakte Son hennar Drendann (ho. ecke af sialfs sijns Krapte / helldur fyrer Guds Krapt) so ad hns Ond kom til hans aptur/ v. 22.

XVIII. Cap.

1. Hvad hafdest Elias ad eptir þad ?

Hann let sia sig af Achab / iafnvel þott Abdias villde hindra þad / v. 1. 9. 15. 16.

2. Hvada atvørsku veitte Achab Elia ?

Hann skulldade hann fyrer þad / ad hann skurlade Israel/hvar til Prophetinn svarade / Eige skurla eg Israel / helldur þu og þijns Fodurs Hus/þar med/ad þier

forletud DRottins Bodord/og geingud epter Baal/ v. 17. 18.

3. Hvertu kom Elias til leidar eptir bæd?

Eptir þ hañ hafde bevyßad med Elidenum sim Gud let falla nidur af Himne/ so ad hañ forterde Breñe-Offrenu/ Vidnum/Steinunū/Jørduñe og Vatnenu / ad DRottiñ være sa sañe Gud / drap hañ alla Baals Spameñ og slaatrade þeim/hverier ad voru fiogur hundrud og fimtyge Maña/v. 22. 38. 39. 40. Og feck med sine Bæn (Jac: 5. v. 18) hiaa Gude/ad þar kom uñ siþer eitt akast Regn/ v. 45.

XIX. Cap.

Hvad giørdest epter þetta um Elia?

Jesabel villde hafa sleged hñ i Hel/ eñ hañ flude/geck burt i Eidemørkena/ og sette sig under eitt Eineber Tre / v. 2. 4. Hvar Guds Engell kom til hañs med eitt steykt Braud / og eina Krukku Vatns/v. 5. 6. Og Elias geck i Krapte þeirrar Fædu / fiorutyge Daga og fiorutyge Nætta / allt til Guds Fialls Horeb/ v. 8. Þadan foor hñ og smurde Hasael

Hasael til Kongs yfer Syriam / z Jehu til Kongs yfer Israel / v. 15. 16. Og Mosis lofade honum / ad hañ villde vidhallda Sofnude sina Truadra, og spara hañ / hvorsu stoor og Vidurstigge leg ȯ Afguda Dyrkuniñ yrde (Matth. 15. v. 18.) Og lata verda eptir Sio Pusund i Israel sem ecke hefdu beigt syn Kne fyrer Baal / v. 18. (Rom. 11. v. 4.) Hañ took eiñig Elisæum fra Plog num / par sem hañ var ad eria / og smur de hañ til eins Propheta / v. 19. seq.

XX. Cap.

1. Hversu poor sydan pyrer Achab ?

Benhadad Kongur i Syria / setteſt um Samariam med ødrum tveimur og priatyge Kongum / eñ þeir urdu slegner a flotta / v. 2. 20. Og aptur ad Are lid nu / sloo Achab hundrad Pusunder af þeim a einum Dege / v. 26. 29. Þriad Gud hafde gefed þa i hañs Hendur / fyrer þess ad Þienarar Benhadads (hverium yfi blyndre) hafde sagt / ad Drottiñ være Fiallaña Gud / eñ ecke Gud Dalaña / og

þaßig Banvirdt haň/v. 23. 28.

2. Hvad giørde Achab at endudum þessum Bardaga ?

Naň let Benhadad hallda Lyfe / v. 32. seq. hvar fyrer haň var advaradur uṁ Guds yfer hangande Reide/ Ad sökū þess haň hefde hlýft þeim bølvada Mane/ þa skyllde haňs Sal vera i stad iň haňs Salar/og haňs Foolk i stadiň hans Foolks / v. 42.

XXI. Cap.

Hver skipte atte Achab vid Naboth ?

Naboth atte eiň Vijngard hvern Achab falade af honum til ad giora eiň Kal-Gard þar af / sokum þess haň iaa so i Naand. vid hňs Hus/ v. 2. Eň med þvi Naboth kvad Ney vid/ ad hň villde gefa honum siňa Fedra Arf/v. 3. þa vo ru epter Jesabels Radleggingu / tvo Liuguvitne til feingeň / er skylldu bera fram falskaň Vitnisburd a mote honum/ad hň hefde blessad (formælt og lastad) Gud og Kongiň/ v. 9. 10. 13. Hvar fyrer haň var Grijttur/ v. 14. Og Achab took haňs Vijngard ad sier/ v. 15. Eň

þvi

Prophetiñ Elias sagde honum hver Olucka honum være buiñ / og koma ætte yfer hañ og hañs Hus / og ad i þeim Stad sem Hundarner sleikku Nabothß Blood / skylldu og Hundar sleikia hañs Blood / v. 19. Og ad Hundarner skylldu uppeta Jesabel / v. 23. Eñ Sokum þess / ad hañ audmÿkte sig fyrer DROttne / þa var Straffenu aptur halldeð og þad, undandreiged um hañs Lijfdaga / v. 27. 29.

XXII. Cap.

1. Hver urdu Afdrif Achabs um siderst?

Hañ / asamt Josaphat Juda Kong, unge droo ut i Strijd a moote þeim Syrlendsku / hvar til Fals-Prophetarner hafdu rædeð þeim / Eñ þar var skoted, eiñe Pijlu / sem hitte fyrer Jsraels Kong og Blooded flaut af Særenu / nidr i Vagnin / Og sem þeir þvodu Vagniñ vid eiñe Tiorn i Samaria / þa sleiktu Hundar hañs Blood (epter þvi sem Prophetiñ hafde fyrer spæd /) v. 38.

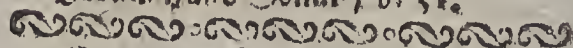
2. Hver vard Kongur epter hañ?

Hañs Son Ahasia / v. 40.

3. Hversu lenge Ríkte Josaphat Juda

 da

oz Kongur?
Fimm og Tuttugu Ar / v. 42.
4. Hver kom til Rikis epter hann?
Joram hans Sonur / v. 51.

Aunur Book Kongaña.

I Cap.

1. Hversu leinge Rikte Ahasia Achabs-Sonur yfer Israels?
Tvo Ar / v. 52.
2. Hversu begdade hann sier?
Hann foor framm a (Vondum og Afguda-dyrkunarlegum) Vegum Fodur sijns og Moodur / og þa hann vard siukur / þar hann fiell ofann umm Grindur i sijnum Sal / leitade hann Baal Sebub Afgudo sins i Ekron / v. 2. Hvar fyrer Elias sagde honum ad hann munde deyia / v. 6. (En þeir Tveir Hofuds-Menn sem Kongurinn sende ut hvern epter annann / med Fimtijge Mennum / til ad sækia Elias / voru uppbrender asamt þeim / med Elldе af Himne / v. 10. 12. Þo vard sa þridie frelstur med sijnum Mennum fyrer sijna audmiuka Bæn / v. 13. seq.)

3. Hvor vard Kongur epter þañ?
Joram Broder hañs / v. 17.

II. Cap.

1. Hvad greiner uñ Himnaferd Eliæ?

Hañ foor med Elisæo til Gilgal / (þadañ til Bethel / og sijdañ til Jericho/) Og jafnvel þott hañ villde ecke ad Elisæus fære med sier/ þa villde Elisæus þo ecke skiliast vid hoñ / v. 1. 2. 4. Sijdañ took Elias Mottul siñ og raf de hañ samañ/ og sloo i Jordans Vátn/ hvert ed skipte sier vid þad a laðdar Sijdur / so ad þeir geingu þaðer þurrer þar yfer uñ / v. 8. Eñ Elisæus bad / ad Ande Eliæ mætte Tvøfalldast hiaa sier / Vm hvad hañ vard eiñig Bænheyrdur / v. 9. 10. Og strax þar epter kom þar Eiñ Elldlegur Vagn med Elldlegum Hestum (Gues heilager Englar i sodðañ Lykting) hverier ed fooru med Eliam i Vindenum til Himens / v. 11. Þar Elisæus kallade epter honum/ og sagde/ Miñ Fader/ Miñ Fader/ Israels Vagn og hañs Reid-Meñ / v. 12. Og took so þañ sama Mottul Eliæ sem

þaff

fiell fra hønum/ v. 13.

2. Hvad giørde Eliſæus eptir þetta ſked ?

Þa hañ atlade nu ad ganga aptur yfer um̄ Ana Jordan / ſlo hañ Mottle Eliæ i Vatned/ þa ſkipte þad ſier a bædar ſidur / ſo ad hañ gat genged þar yfer um̄/ v. 14. Hañ giørde og ſo Vatned i Jericho heilnæmt / med þeim møte/ad hañ let Sallt i þad/ v. 20. 22.

3. Hvad bendte hañ i Bethel ?

Nockrer ſmaſveinar hæddu hañ/og ſøgdu til hñs: Sk̄iø. her upp Skallei hverium hañ bolvade i Nafne DROtt-ins. Þa komu þar tvø Biarn Dyr ut Skognum/og ſlitu tvo og fiørutyge af þeim/ v. 23.24.

III. Cap.

1. Hverſu lenge var Joram Kongur yfer Iſrael ?

Tolf Ar. v. 1.

2. Hverſu var hans Framferde ?

Hañ heck vid Syndir Jeroboams/ ſem Iſrael kom til ad ſyndgaſt/ z let þar ecke af/ v. 3.

3. Hvernig boot byrer Moabitunum ſem peltu bra Iſraels Kønunge ?

Þeir

Peir urdu ſtegner/ ſo ſem Prophet-
in Eliſæus hafde ædur ſprer ſpad:
Og Kongur Moabitana offrade ſijnum
frumgetna Syne uppa Murnum/ til
Brenfie offurs) ſijnu Skurgode Thamos/ til
þeſſ ad han vettte þønum hulliſnge a mote þás
Ovinum. Vide pſ: 106. v. 37.) v. 26. 27.

IV. Cap

1. Hvad giørde Eliſæus eptir þetta ?

Nu/ fører Gudlegan Kräpt/ ſeſ Wid
ſmiør einnar fatæktar Eckiu verda ſo
miked og vaxa/ ad hun gat betalad ſijnar
Skulder/ v. 6. 7. Nan bad og fyrer ſijna
Hus Moodur i Sunem/ ſem vár ein ypp
ärleg Kvinna/ og giørde mióg vel til hns
ad hun gat / og fædde einn Son/ v. 16.
17. Og þa Barned deyde/ uppvakte han
þad aptur/ v. 33. ſeq. Han giørde og
þad / ad ſu banvæne Ketkur i Gilgal /
vard heilnæmur/ og þad mætte eta hn
hættulauſt/ v. 41. Og mettade Hundrad
Manns med Tuttugu Bygg-Braudum/
v. 43.

Cap. V. Og þa Naaman Striids-
Høfdinge Konungſins af Syrlande kem

til hans / læknade han hann af sinne Lykt-þrá/ n e. þvi han skipade honum ad hañ skyllde þvo sig sio sinnum i Aññe Jordan/ v. 10. 14. Eñ er Giezi þaade Giafir og Gersemingar fyrer þ af Naaman/ hverf a moote Vilia sijns Herra /v. 21. Kom h i þui til leidar/ ad Naamans Lykþrá matte ad festast vid Giezi og hñs Sæde æfinlega/ v. 27.

Cap. VI. Hañ let og eina Eggsé giørda af Jarne fliooka a Vatnenu/ v. 6. Sijdan Opinberade hañ Israels Konunge Rædagiørd og Ætlan hiña Sarlendsku/ v. 12. Hvar fyrer þeir Syrlendsku sætu epter ad nǽ hønum/ v. 14. Eñ D Rottiñ sloo þa eptir hñs Bæn/ med Blindleiko/ v. 18. Af hveriumi hañ leidde miklñ Part midt i Borgena Samaria/ v. 20. Hvar þeim var giørd mgiæt veitsla af Kongenum / eptir þvi sem hañ beiddé / og voru læfner so fara D-hindrader i burt aptur/ v. 22. 23.

Þa Benhadad hafde lagst uñ Samaria / og þar af giørdest so mikid

Hallære

Hallare i Stadnum/ od eitt Asna Hef ed gillte attatyge Silfur Penninga/ og eiñ fiordungur af Kab mz Dufna-Drit/ fiñ Silfur Peninga/ v. 24. 25. Spaade hañ fyrer / ad þad munde gefast yfrid gott Kaup a Korne.

Cap. VII. v. 1. Hverin sa Riddare/ vid hvers Hond Kongurinñ studde sig/ vill de eingañvegin trua/ ad þo kynne/ Jafnvel þo ad DRottinñ giørde Glugga a Himnenū/ v. 2. Og þad skede þo sam̃t/ ad a þeim sama Deige mætti Mæli kau pa eitt Mæler Hveite-Miøls fyrer eitt Sikil / og Tvo Mælera Byggs fyrer sama Verd / v. 16. Eñ Riddarinñ sem ecke villde þvi trua / vard Fot-trodinñ i Borgar-Hlidenu / v. 20.

Cap. VIII. Epter þad sa hañ fyrer Aññad Hallære / er koma atte i Landed / og halldast vid i Siø Ar / Og varade Kvinuna vid/ hverrar Son hñ med Gu des Krapte/ hafde lifande giørt/ ad hun skyllde fara i burtu a medañ/ Hvad hun og so giørde / og bioo i Lande Philisti-norum/ v. 1, 2. 2.

2. Hver varð Konungur i Syria epter Benhadad?

Hasael / v. 15.

3. Hverßu lenge Rykte Joram Juda Kongur?

Atta Ar/ og fram foor epter Jsraels Konga Vege / so sem Achabs Hus giørde / v. 17. 18.

4. Hver kom til Rykis epter han?

Hans Sonur Ahasia/hver ecke Rikte nema eitt Ar i Jerusalem/ og giørde pad sem DRottne illa lykade / so sem Achabs Hus / v. 27.

IX. Cap.

Hvernig hefur Gud vitiad þessara Ogudlegu Konga med Straffenu?

Jehu / hvern Eliseus hafde smurt til Konungs/ sloo Joram Jsraels Kong i Hel / v. 24. So og Ahasiam Juda Kong / v. 27. Og liet kasta Jesabel ut um eitt Glugg / v. 33. Hvar hün vär uppetin af Hundum / So ad pad vär eckert epter af hennë utan Haus-Skielin / Fæturnar og hennar Lofar / v. 35. So liet han og drepa Siøtyge Achabs Syne/ Cap. 10. v. 1. seq. Og Tvo og Fiørutyge Brædur Ahasiæ Juda Konungs/

ungs / v. 14.

X. Cap.

1. Hversu leinge Rikte Jehu yfer Jsrael?

Atta og Tuttugu Ar / v. 36.

2. Hver vard Kongur i hañs Stad?

Joachas hañs Sonur / v. 35. Hañ Rikte i Seitian Ar / Cap. 13. v. 1. Og var so leinge hañ lifde / underþiakadur af Hasael Kongenum af Syria / v. 3. Sonur hañs Joas kom epter hañ i Rykis-Stioorneñe / og var Kongur i Sextan Ar / v. 9. 10.

XI. Cap.

Hvad took Athalia Moodir Ahasia til Rads / þa hun vard æskynia ad Sonur heñs er var daudur?

Hün liet drepa allt Konunglegt Kyn / v. 1. Eñ Joseba Dottur Jorams Kongs / kom Joas undañ / og hønum var leynt i Huse DRottiñs i Sex Ar / v. 2. 3. Loksins vard hañ fyrer Adstod Jojada ſtadfestur i ſijnu Kongs Ryke / v. 12. Athalia var drepin med Sverde / v. 16.

XII. Cap.

1. Hversu leinge var Joas Kongur i Juda?

Fiørutyge Ar / og giørde pad sem DRottne vel þocknadest / so leinge sem Jojada Prestur lærde hañ / Jafnvel þott Folked færde eñ pa Forner a Hæd unum / v. 1. 2. 3. Hañ liet og Endurbæta pad sem hrørnad vær i DRottins Huse / v. 4. seq. Eñ pa Hasael foor upp til ad heria a hañ/ keypte hañ hañ af sier/ v. 17. 18. Ad Sydurstu vær hañ drepiñ af sialfs hañs Pienurum/ v. 21.

2. Hver vard Kongur epter Joab?

Amasia/ hañs Sonur vard Kongur i hañs Stad/ v. 21.

XIII. Cap.

Hvad undrunarlegur Hlutur skiede þyrer Bein þess dauda Spamañs Elisæ?

Einum daudum Mañe var kastad i hañs Grøf / og er hañ kom vid þau / vard hañ lifande og stood uppa sijnar Fætur / v. 20. 21.

XIV. Cap.

1. Hverfu leinge Rikte Amasia?

Hañ Rikte Niju og Tuttugu Ar i Jerusalem/Og giørde pad sem DRottne vel lijkade / v. 2. 3.

2. Hvad giørde hañ Minnastære medañ hañ var Kongur ?

Hañ let taka þa af Lyfe sem høfdu slegid hñs Fødur i Hel / v 5. Vardest ε hafde Sigur a mote Edomitunum/ v. 7. Vm̃ syder byriade hñ eitt Onaudsynlegt Strijd a mote Joas Jsraels Konge/ J hveriu hañ vard Hertekiñ/ v. 8. 13. Og ad sijdustu var hañ drepiñ af sijnu eigiñ Foolke/ hvært ed giørde Samtmaal i mote honum/ v. 19.

3. Hver vard Kongur epter hañ ?

Sonur hañs Azaria/ v. 21.

4. Hver var Kongur i Jsrael um̃ þad skeid ?

*Jeroboam/ Sa añar med þvi Nafne/ Sonur Joas Kongs/ v. 16. Hver ed rijkte eitt og fiørutyge Ar/ v. 23.

XV. Cap.

1. Hver vard Kongur i hañs stad ?

Sonur hañs Sacharia/ hver ed ecke rijkte nema i Sex Mænude/ og var so drepiñ/ af Sallum/ hver ed eiñig kom til Rijkis eptir hañ/ v. 8. 10.

2. Hversu leinge rijkte Sallum ?

* Epter Heimsins Skøpun 3145. Fyrer Christi Fæding 826.

Ecke nema eiñ Mannud / hvrad hañ var slegiñ i hel af Menahem / hver ed med þvi mote vard Kongur i hañs Stad og rikte tiu Ar i Samaria/ v. 13. 17.

3. Hver rærde Rikisstiorn eptir Menahem ?

Sonur hans Pekahja/ hver ed rikte i tvö Ar (og var drepiñ af Pekah Syne Remaliæ/ hver og so vard Kongur med þvi mote i hñs Stad/ v. 23. 25)

4. Hverju Boor hyrer Asaria/ sem og kalladest Usia ?

Hñ vard Ltkþrær allt til syns Dau-da/ og bioo i einu sierlegu Huse/ v. 5.

5. Hver rikte a medan og vard so sydan Kong-ur i hañs Stad ?

Jotham Sonur hñs/ v. 5. 7. (hver ed rikte i Sextan Ar og giorde þad sem DRottne vel lïkade/ v. 34.)

6. Hver vard Kongur i Juda eptir dauda Jothams)

* Achas/ hans Sonur/ v. 38.

XVI. Cap.

1. Hverju hegdade Achas sier ?

Hañ giorde ecke þad sem DRott-ne

* Epter Heimsins Sköpun 3212.
Fyrer Christi Fæding 759.

ne hans Gude lijkade(hviad hañ geck a
vegum Israels Konga) þar til med let
hañ siñ Son fara i gegnum Elldiñ/ ept
ir Nerdingiañ a Sviwtrdingum/ og bren
de Reikelse a Nædum / og Nalsum/ og
under hveriu blomgudu Tre/ v. 3. 4.
2. Hvad bar til a døgum hans Kongdoms ?

Þa er Rezin Kongur af Syria/ z Pe
kah Kongur af Israel settust um hañ i
Jerusalem/ beyddist hñ hialpar af Kong
enum af Assyria/ Og fyrer hans Styrk
sigrade hañ sijna Ovine/ v. 5. tillo. So
let hañ og byggia eitt nytt Alltare i
Jerusalem/ eptir Mynd þeij er hañ haf
de sied i Damasco/ z let Fornfæra a þvi/
v. 10. seq.

3. Hver vard Kongur eptir hañ ?
Ezechias hans Sonur/ v. 20.

XVII. Cap.

1. Hvernig Madur var Hosea/ sem vard Kong
ur i Israel/ þeir þad ed P. kah var
slegin i Hel ?

Hañ giorde þad sem DRottne illa
lijkade/ eñ þo ecke so sem Israels Kong
ar/ þeir sem fyrer hañ voru / v. 2.

2. Hvada Umbreiting skiede a hañs Døgum?

* Nañ giørdist strax i Uppbyriun ñar Rijkis-Stioornar Skattgyllduk under Salmanassar Konungiñ af Assyria / v. 3. Eñ þar ed hañ fieñ fra honum/og fieñ til Kongsins af Egyptalande / þa setteft hañ (sa Assyriske Konungur)uñ hañ/og lagde hñ i Fangelse / v. 4. Og flutte þær Tiju Ættkvijsler burt i Assyriam/ v. 6. Hvad ed Gud liet þess vegna koma yfer þær/ ad Israels Børn fegrudu sijnar Saker a moote DRottne / þær þo sem ecke voru goodar/ v. 9. Og giørdu illa Hlute/med hverjum þeir styggdu DRottiñ/ v. 12. Eñ Salmanassar liet ad nockru Leite þad Foolk sem tilbad Skurgod/bua apt-ur i Samaria / v. 24. A medal hverra Drottiñ sende Leon/hver ed drapu þad/ v. 25. Og safnvel þoll þad være sendur eiñ Kieñemadur til þeirra/ sem skylde kieña þeim/hvernig þeir ættu ad ott-

aft

* Epter Heimsins Skøpun 3230.
Fyrer Christi Fæding 741.

ess DRottins / v. 27. 28. Ha hiellt po Sierhver þeirra syndum Sid og gamla Vanasso ad þeir hade Otteduft Drottins / og piognudu lyka synum Afgudum / v. 33. 40. 41.

XVIII. Cap.

1. Hvernu begdade Ezechias sier a medan sem var Sonur Achas, Konga / og Konungur i Juda?

Hann Rikte i Nju og Tuttugu Ar i Jerusalem / og giørde had sem DRottne vel þocknadest/ v. 2. 3. * Hann sund ur slo þann Kopar-Orm/sem Moses haf de giøra lated / fyrer hverium Jsraels Born hefdu brent Reikelse / og kallad hann Rehustan/v. 4. Hann hellt sier ad DRottne/ og veik ecke aptur a bak fra honum/og hellt hans Bodord sem DRottinn hafde boded Mose / v. 5. 6. Hann sell (um sinn) fra Kongenum af Assyria/ Og sloo Philisteos / Hvorað DRottinn var med honum / og hann hegdade for siallega hvar hann ut for/v. 7. 8.

* Epter Heimsins Skøpun 3277.
Fyrer Christi Fæding 744.

2. Hvad hendte hañ a Dögum siñar Rikistiornar ?

* Sennacherib Kongurinn i Assyria, þreingde ad honum storlega/v.13. þat ad auke lastade og spottade Rabsakes Gud/ v.33. 35. (Cap. 19.v.16.) Og leitadest vid ad koma Foolkenu undañ Ezechia/v.31.

XIX. Cap.

Til hvers leitade Ezechias i þessare storu Neid?

Til DRottins/ i hañs Huse/ sundur ryffande sijn Klæde (So sem Gydingar voru vaner ad giora i storum Harme) og lagde a sig eiñ Seck (Eitt þreungt og Skoorsniñed Ødurlegt Fat/ v. 1.) giørde Spamañenum Esaja Bod ad hañ bæde fyrer sier til Guds / v. 2. Hvat uppa hañ fieck uñ sijder þetta Svar/ Kongurinn af Assyria skal eige koma i þessa Borg / og ongte Or skioota þar iñ/ og eingiñ Skiølldur skal koma þar fyrer/ og eingañ Stríds-Gard skal hañ upphlada þar uñ kring/ og eige skal hañ koma i þañ Stad / v. 32.

* Epter Heimsins Skøpun 3241. Fyrer Christi Fæding 730.

32. 33. Og so ad hellta yrde satt og full
komnadest/ foor Eingell DRottiñs ha
somu Nott/ og slog i Hel Hundrad Hu-
sund / Og Fim og Attatyge Husund
Mañs i Herbudum þeirra Assyriorum /
v. 35. Eñ sialfur Senacherib var sleg-
iñ i Hel af sijnum eigiñ Sonum/ v. 37.

XX. Cap.

1. Hvad hepur afare tilbored Uidvykiande,
sialpum Ezechias?

Nañ vard Daud-Siukur/ Og Esa-
jas / beud honum af Guds Alfu / ad
giora Skipan sijns Hus / þviad hañ
skyllde deyia og ecke lifa/ v. 1. Eñ hañ
snere siñe Asioonu til Veggiar / Griet
Beisklega/ og bad til DRottiñs/ v. 2. 3.
Og hañs Bæn var heyrd / v. 5. So ad
Gud leingde hañs Lijfdaga um Fimtan
Ar/ v. 6. Eñ Esajas lagde Klasa af
Fijkium yfer hañs Mein / og hañ vard
Heilbrygdur / v. 7. Og hañ fieck had
til Teikns þar um / ad Skuggiñ gieck
Tiu Linur til Baka a Achabs Sigur-
Verke/ v. 11.

2. Hvad skiede begar Konungenum var nu batnad aptur?

Brodach Kongurin af Babylon / sende Bref og Skeinkingar til hans / fagnande yfer hañs Apturbata / v. 12. Eñ Ezechias / vard gladur mz Kongsins Sendem. Monnum og synde heim allt sitt Gersema Hus og Audæfe / v. 13. Hvad ed honum vard ad Synd / So ad honum var sagt af Esaja / ad allt petta / sem og hañs Born skyllde burt flytiast uñ sidir til Babylon / v. 17. 18.

XXI. Cap.

1. Hver kom epter Ezechia i Rijkis stioornenne?

Hans Sonur Manasse / hver ed rikte i Jerusalem i fim og fimtyge Ar / v. 1.

2. Hvernsu var hans hattum vared vid Gud?

Hañ giørde pad sem DRottne illa lykade / epter heidingianna Svivirdingum / v. 2. Hañ bygde øllum Himinsins Her / Alltare i badum Gardunum upp vid Hus DRottins / v. 5. Hañ let siñ Son ganga i gegnum Elldiñ (i peim skoora Hinnons Dal / Moloch Afgude til Heidurs) v. 6. Og uthellte miog miklu Saklausu Bloode / v. 16.

3. A hvern hátt erlære Bud ad hepta fyrer hvilika Illsku ?

Hann talade fyrer sijna Spámenn til Manasse og let hann vita / ad hann villde leida Olucku yfer Jerusalem og Juda / og ad hann villde draga Mæle-Bad Samaria/yfer Jerusalem / og vikt Achabs Huss/ og af þurka hverutveggia / líka sem Madur þurkar Fat / og hvelfer þeim/ v. 10. til 14.

4. Hver vard Kongur epter Manasse ?

Ammon Sonur hans/hver ed rikte tvo Ar / og hann foor allann Veiginn sem hans Fader hafde farid (í allre Illsku og Gudleise) v. 19. 20. 21.

XXII. Cap.

1. Hver vard Kongur epter hann Amon ?

Josias hans Son/hver ed var atta vetra gamall/ þa hann took Kongdoom/ og rikte ellefu og tuttugu Ar / giørde þad sem DRottne vel þocknadest/ z geck i ollum Davids sijns Fodur Vegum/ (var Madur epter siálfs Guds Hiarta líka sem hann) z veik hverke til hægre ne vinstre Handar (fra Orde DRottens/bodum hans ne Setningum) v. 1. 2.

2. Hvad giørde ha þesse Gudhrædde Konungur medal annars/sem var Gude þægelegt ?

Hañ lec utdeila þui Fe sem rañ var komed i Hus DRottins / til Erfidis Mañana/ad þeir endurbætku þad sem brosted var a Musterenu i Jerusalem/ v. 4. 5.

3. Hvorsu var þessu komed til leidar ?

Kongurinn lec kaupa Tre og uthøggna Steina til ad bæta Hused med / Og took eingan Reikningskap af þeim fyrer þa Peninga er þeim gaafust i Hendur / helldur skylldu þeir hondla med þa uppa Tru / v. 6. 7.

4. Hvad bar til Tijdenda Jafnframt ?

Sa Ædste Kienemañ Hilkia fañ Logmaals Bookena i Huse DRottins/ Og fieck hana Saphan/ad hañ skyllde lesa i heñe fyrer Kongenum/ v. 8. Hver ed skielfdest so miøg vid þad/ vegna þess þad hafde ecke allt þangad til, vered giort epter þui sem var skrifad i heñe / v. 13. Ad hañ reif sijn Klæde/ v. 11. Og kañadest af þui vid þa stooru Guds Reide / sem var uppkendrud yfer þeim / v. 13.

v. 13. Þar fyrer liet hañ Kieñemañiñ / Skrifaraň / og adra sijna Þienara ad spyria DRottiñ fyrer sig og fyrer allt Folked / fyrer Spaa-Konuna Hulda / v. 13. 14.

5. Hver Svör greiddi hún hönum aꝼ hälfu DRottins ?

Ad Gud villde leida Straff og Olucku yfir Stadiñ og þess Jnbyggiara / sökū þess þeir hefdu yfergiefed Drottiñ og styggt hañ med þeirra Afgudadyrkan / v. 16. 17. Eñ þo villde hañ draga Straffed undan / medan Konguriñ være a Dögum / hveriun DRottiñ villde saf na til siña Fedra til siñar Grafar med Fride / v. 20.

XXIII. Cap.

1. Hvad giörde þesse Kongur flerra sem Gude lijkade ?

Hañ let saman safna öllu Folkenu bæde smaam og stoorum i Musterenu / Og let lesa fyrer þeim i Lögmaals-Bookeñe / giörde eitt Sattmaal fyrer DRottne / ad hañ og hañs Þegnar / skylldu hallda Bodord / Vitnisburde og

Riett

Rett DKolums af ollu Starla og allre Ohd / under hvern Sattmala Foolked gieckst/ v. 1. 2. 3. Og hafi aftook i Stød mum allt pad sem piente til Afguda Dyrkanar: Hfi tok i burt alla pa Sama rim (Offurpresta Skurgodana og gallora mea) v. 5. Saurgade og midurbrauk Hadernar / v. 8. 13. Hafi saurgade og Topheth (a) (Ein Stadur i hvorium Skurt goda Dyrkun vad framin nærre Jerusalem) (med Myke og Hræum) v. 10. Took Hesta og Vagna Soolarinar burt og uppbrende Vagnana med Ellde / v. 11. Nidurbrauk Olturin sem Juda Kongar (þeir ed Afguduin plöi nudu) høfdu giort/ v. 12. Einiig pau sem Jeroboam (b) giorde / v. 15. Og Foornfarde alla pa Hadana Presta/sem par voru/a Aulltarenum/ v. 20. Hafi afmeade og so alla pa ed fooru med Spaafaret / Teikna Utleggiara/ Bijlæte og Skurgod/ og allar Svijvirdingar sem saust i Lande Juda og Jerusalem / v. 24. Og pa hafi

vas

(a) 2. Reg. 11. v. 7. (b) 1. Reg. 12. v. 32.

var leitt ad ollu þeſſu/ baud haſi Fooll-
enu / ad hallda DRottins Gude Paas-
ka/ v. 21.

2. Hvern Tökſtyr giefur Guds Ande
þþnum þyrer þetta?

Þar var einginn Kongur fyrer haſi
ſem hiis Lyke være/ hvor ed ſo ut af ollu
Hiarta og af allre Saal / og af ollum
Mætte ſnere ſier til DRottins / epter
ollu Moſis Logmaale/ Og eige kom noc-
ur epter haſi ſem haſis Lyke være/ v. 25.

3. Stilltiſt þa Reide Guds med þvi Moote/
edur komſt Juda hiaa heñe þyrer þad?

Eingañvegiñ/ Þviad Juda (Kongs
Ryke) og Manasſes ſem þar var ædur
Kongur/ haſte ſtyggt Drottiñ ſo mioog/
og uppvaked haſi til mykillrar Grimd-
ar Reide/ v. 26. (So ad DRottiñ hof-
de ad haſi villde burtkaſta Juda fraa
ſiñe Auglitoon / ſo ſem haſi burtkaſtade
Iſrael/ v. 27.)

4. Hvad var Orſôk Root til Dauda Joſiæ
Konungs/ og hver urdu hañs Endalok?

Pharao Necho/ Kongur af Egyptas-
lande / foor upp (til ad ſtrijda) moote
Kongenum af Aſſyria + Eñ Kongeriñ

Joſias

Josias foor i moote honum/ og A.. ad ett i Megiddo/ epter pad han hafde sied han / v. 29. Pviad jafnvel pott Pharao sende Bod til hans/ og liete seigia honum / Hvad hefe eg ad giora med pig/ pu Kongur Juda? Eige kom eg nu pier i moot / helldur i moote pvi Huse sem strijdet vid mig / og Gud sagde/ ad eg skyllde flijta mier/ lat af fra Gude/ sem er med mier / so han slae pig ecke i Hel. Pa villde Josias samt ecke hverfa aptur / og hlijdde ecke Ordum Necho ut af Guds Munne / Hvar fyrer han var sardur/ par han bardist vid Pharao/ af Kongsins Skyttum / og deyde i Megiddo/ 2. Kron. 35. v. 21. 22. *

5 Hver kom til Rykis epter Josiam?

Sonur hans Joachas/ hver ed hafde priu Ar um tvitugt/ pa hn vard Kongur/ og rikte ecke nema pria Manude i Jerusalem / v. 3. Pviad par ed han giorde pad sem DRottne illa lijkade/ so sem hans Forfedur hofdu giort / let

Gud

* Epter Heimsins Skopun 3343.
Fyrer Christi Fæding 628.

Gud hañ komaſt i Hendur Pharao Nechó /v.32.33. Hver ed ſvipte hñ Rykе / og giørde Eliachim Son Joſiæ aplur ad Konge i hañs Stad / hver ed rikte i Elleſu Ar / Hvers Nafne hañ og ſnere og let hañ heita Joachim/ og vard hañ ad greida hønũ vpſt Fegiallð fyrer þad/ bæde Silfurs og Gulls/ v.34.35.36.

6. Hvernig breitte Joachim medan hañ ſat ad Ryke ?

Hañ giørde þad ſem DRottne illa lykade / ſo ſem hañs Forfedur giørdu/ v. 37.

XXIV. Cap

1. Hvernig var hañ þa Straffadur pyrer þad af Gude ?

Nabuchodonoſor Kongur af Babylon foor upp (a mote hønũ/ og Joachim vard hønum undergefiñ i þriu Ar/v.1. Og DRottiñ let koma yfer hñ Stryds Foolk ur ymſum Stødum/ſo þeir ſkyldu fyrerkoma hønum/ v.2. *

2. Hver vard Kongur epter Joachim ?

R Sonur

* Epter Heimſins Skøpun 3351. Fyrer Chriſti Fæding 620.

Sonur hans Jojachin/ hver þa var atian Ara gamall / og hañ rikte þria Mænude i Jerusalem / v. 6. 7.

3. Hvernig var þrælkrede Jojachins/og hvers urdu hans afdrif?

Hañ giørde þad sem DRottne illa lykade/v. 9. Þvar fyrer Nabuchodonosor kom upp til Jerusalem / og setteft um hana / med synum Þienurum/ v. 11. Eñ þa Jojachin geck ut a mote Konunginum af Babylon/med siñe Moodur/Þienurum/ Hofdingium og Herbergis Svein um/took Konungriñ hañ/a þvi atttunda Are hans Kongs Rykis / Took i burt alla Fesioodu i DRottins Huse og i Kongsins Huse / og braut i sundur øll Gull-Kier sem Salomon hafde giørä læted/ v. 13. Og hañ flutte i burtu alla Jerusalem/ alla Hofdingia/alla Volldugа Meñ/Tyu Þusund Herteekna/samt sialfañ Jojachin og Moodur hañs og Kvinur / Herbergis-Sveina / þa Ena Megtugu i Landenu af Jerusalem/Sto-Þusund af þvi Foolke sem best var/. Trie-Smids og Nagleiks-Meñ / alla

sterka

sterka Styrds-Mest herteknа til Babylon/so hñ liet aungvañ epter vera nema Almuga Folk i Landenu/ v. 14. 15. 16.

4. Hver vard Kongur epter Jojachin?

Babylons Kongur sette Mathania hans Fodur-Brodur til Kongs i hans Stad/ (c) og snere hans Nafne og kall ade hañ Zedechias/hver pa hafde Eitt Ar og Tuttugu ad Alldre/ Rijkte Ellefu Ar/og giørde eiñig pad sem DRottne illa lykade/ v. 17. 18. 19.

XXV. Cap.

1. Hverfu boor fram̃ medan̄ Zedechias Rijkte?

Nañ fiell fra Kongenum i Babylon (Cap. 24. v. 19.) A Nijunda Are hañs Kongs-Rijkis: Hvar fyrer Nabochodono sor kom med allre sine Magt a mooke Jerusalem / Settest um̃ hana allt til Ellefta Ars Kongsins Zedechia / og bygde Virke i kriñgum Borgena/v. 1. 2.

2. Vard pa Jerusalems Borg inteckin um̃ syder af peim Chaldæisku?

Ja/ Hvlad a peim Nijunda Manude / vard Hungred megnt i Stadnum/

(c) Jer. 37. v. 1.

og þa var broteft ifi i hañ / v. 3. Eñ aller Stryds-Meñierner (sem þar vorū ikke fyrer) flÿðu vm Nootť / v. 4. Og sundurdreifduft / þar Makt þeirra Chaldaiſku ſookte epter Kongenum / hvern þeir gripu a þvi Sliettlende hia Jeri=cho / og færdu hañ upp i Riblath / til Kongſins af Babylon / og felldu Doom yfer hañ / v. 5. 6.

3. Hvad bendte Zedechiam i þeim Stad?

Þeir ſlatrudu Bornum hañs fyrer hans Augum / Blindudu hañ a hans Augum / bundu hañ med Kedium / og flutku hañ til Babylon / v. 7.

4. Hvernig fooru þeir med Jeruſalem?

Skielfelega illa / Þvîad a Nÿtianda Are Kongſins af Babylon / kom hans Hof=Meiſtare med allre Magt þeirra Chaldæiſka til Jeruſalem / v. 8. Og brende upp DROttins Hus / og Kongſins Hus / og øll Hus i Jeruſalem / og øll ſtoor Hus brende hañ upp med Ellde / v. 9. Þar ad auke brutu þeir nidur Muriñ i krÿngum Jeruſalem / v. 10. Eñ þad Foolk ſem epter var ordid i

Stadnum

Stadnum og komest hafde undan Sverd- inu/ 2. Chron. 36. v. 20. Flutte hann til Babylon/ v. 11. So og lyka Koparinn af Stolpunum/ Stoolunum og Kopar-Hafenu/ sem var i DRottins Huse og vard ecke veigin/ asamt ødrum Kier-um af Kopar/ Gulle og Silfre/ v. 13. til 17.

5. Hvernig fooru þeir med Foolked?

Aumkunarlega/ þviad Hof-Meist-are Kongsins tok Tvo Presta af fyrstu og annare Ordu/ þa þriu Dyra-Vakt-ara/ og einn Herbergis Svein af Borg-inne/ sem var settur yfer Strijdsmennena/ og þa Fimm Menn/ sem voru alltijd fyrer Kongenum/ og Sopher Strijds-Høfuds Mann/ og Sextiju Menn af Landsins Fol-ke/ sem funduft i Stadnum/ og færde þa til Kongsins af Babylon til Riblath/ hver ed sloo þa i Hel i þeim sama Stad/ v. 18. til 22.

6. Liet Nabuchodonosor (ødru Nafne Nebucadnezar) eingann vera epter i Juda?

Ad vijsu/ Hof-Meistarinn liet epter i Landenu þa hina nmistu hattar/ Vijn-

 gards

gards Meñ og Bændur /, v. 12. Yfer hveria Konguriñ sette Gedalia Son Ahikam/ v. 22. Hvar ed soor þeim / ad þeir skylldu ecke (þurfa ad) Ottast/ad vera undergiefner þeim Chaldæisku / þeir skylldu vera i Landenu/og vera Babylons Konge undergiefner / þa skyllde þad gaanga þeim vel / v. 23.

7. Hvødu fór þa Gedalia?

Ney / Helldur kom Ismael Son Nethania af Konunglegre Ætt / a þeim Stound Mánade/ og Tyu Meñ med honum/ og sloou Gedalia i Hel / og þar til þa Gydinga og Chaldæos sem voru hia honum i Mizpa / (hvar fyrer allt Folked bæde Smær og Stoorer / og þeir Yppurstu sem voru fyrer Striðsens Foolkenu flyðu til Egyptalands/þvi ad þeir Ottuðust þa Chaldæos/v.25.26.)

8. Eñ hvernig foor ad syðustu fyrer Jojachin?

* A þvi seitianda z tuttugasta Are/ eptir þad hañ vard i burt fluttur/ þañ Stounda og tuttugasta Dag a þeim Tolfta

* Epter Heimsins Sköpun 3390. Fyrer Christi Fæding 581.

folfta Manude/ pa upphof Evil Merodach Kongur af Babylon/ a. fyrsta Are syns Rykis Jojachin Juda Kong af Myrkvastofu/ v. 27. og falade Vin gjarnlega vid hañ/ Og sette hns Stool yfer peirra Konga Stool/ sem voru hia honum i Babylon/ v. 28. Og hañ umskipte hans Fangelsis Klædum/ og hañ at atgd. hia honum alla syna Lyfs-Daga / v. 29. Og hañ skickade honum sin Deil / sem Mañ gaf honum alltyd af Kongsins hvern Dag/ alla hns Lyfs Tyd/ v. 30.

Su Fyrre Chronicu Bookin.

1. Hvar fyrer eru þessar Bækur so kallatar ?

Af þvi þær Greina fra þeim Mikl is verdugu Hlutum / sem og a hvada Tyd og Are þeir einer somu Hluter hafe vidbored hia Guds Foolke. / Og nefnast þess vegna af sumum Annales/ edur Tyda Registur/ eñ adrer kalla þær Paralipomena / af þvi þær gefa fullkomlega Utskyring um þa Hlute / sem

ſleppt hefur vered i Kongaſta Bookum.

2. Um hvad høndlar ſu fyrre Bookin ?

Sa fyrre Parturen ſeger fra Æfe Forfedraſta/og þeirra Ættartølum / ſamt þeirra Tolf Kyn-Hꜳtta Iſraels Barna. Enn hin ſijdare halfe Hlute Bokarinnar/Greiner oſſ allt til ſijns Enda hvad David Kongur hefur ad hafſt/ umm hvert adur hefur talad vered.

3. Hverſu marga Sonu hefur Jacob att ?

Tolf/nefnelega: Ruben/Simeon/Levi/Juda/Iſaſchar/Sebulon/Dan/Joſeph/ Benjamin/ Nephthali/ Gad og Aſſer/ Cap. 2. v. 1. 2. (Gen. 35. v. 24.)

4: Hvada Foolk er komed af Jacobs edur IſraelsÆttkvijſlum ?

Allrahanda Smidir og Embættis-Menn/ So ſem Tre-Smider/ Lijn-Vefarar / Leirkera Smider / Vrtagards Menn/Cap. 4. 14. 21. 23. Sijdan eru marger Kongar / Høfdingiar og Nefnd-Menn/komner af þeim/Cap. 3. C. 5. C. 6. Af Levi Ættkvijſl/ Aaron/ Moſes og þeir agiætu Saungmenn/ Aſaph/ Heman og Ethan/ Cap. 7. v. 3. 33. 39. 44. Af

Ephra-

Ephraims Ættkvísl / Josua Sonur Nun/ Cap. 8. v. 27. Af Kun-Patte Ættars Ætvallo Hofud/ i peirra Fedra Hu se/ megtuger Mien og Hofud yfer Hofdingium / og voru reiknader i Heriß til Strijds/ i siaun Tale/ sex og tuttugu Þusunder Manna / Cap. 8. v. 40. Af Benjamins Ættkvijsl Saul Kongur og hans Sonur Jonathan (1. Sam. 14. v. 51.) samt Born Ulams/ Mikelmenne/ og kunner med Boga / Cap. 9. v. 33. 40.

XII. Cap.

1. Hverier hafa vered hiner nuestu Hofdingiar medal Davids Kappa ?

Jasabeam sa ypparste medal priatyge (og serdeilis medal þriggia/ 2. Sam. 23. v. 8.) hver ed upplypte sinu Spiote / og sloo priu hundrud a einum Tijma (nefnelega a Steyds. Vellenum/ eñ attra hundrud alls i þeirre sömu Orustu / þa hañ eat Flotta Ovinganna og veitte þeim Eptirbyse. / 2. Sam. 23. v. 8.) v. 11. Næst epter hañ voru þeir Eleasar og Samma / fyrer hvertra Gud gaf Israels Börnum mikla hialp/ med þui þeir slogu z sigrudu Philistæana/ v. 12. 14. (2. Sam. 23. v. 11. 12.) asamt Abisai

Broodur Jacobs / hver ed og so med sijnu Spioote sloo þriuhundrud i Hel/ v. 20. Og Benaja Syne Jojadæ / hver ed sloo þa sterku Moabita/og eitt Leon i Hel / og þar ad auke eirn Egyptskan Man/sem var fim alner ad Vexte / og hafde eitt Spiot i Hende sem eirn Vefara Rif/ hvert hann took fra honum og drap hann med þvi/ v. 22. 23.

2. Þegar David hafde fenged Frid fyrer øllum sijnum Ovinum / hvertia Gud hafde uppvackt fyrer honum/ hvad ødladest hann þa meyra epter þad ?

Gud giørde honum eitt stort Nafn a Jørdunne/ og gaf honum fyrer Nathan Spamann eitt fierdeilis Fyrerheite um Christum / er skyllde Fædast af Hans Sæde / Fyrer hvert David þackade DRottne audmiuklega / og Vegsamar hans Nafn/Cap. 18. v. 8. 11. 12. etc. v. 16. 17. etc. (2. Sam. 7. v. 12. 13. etc.)

3. Hverslu endade David sijna Bæn og Þackargiørd ?

Med þessum Ordum/Hvad þu Blessar DRottinn/þad er Blessad Æfinlega/ v. 27.

4. Hvernig þeir David fyrer sijnum Hegomlegre Metnade og eptir umbiaſire Sat þens hafþe latiþ telia Foolked/ v. 1. Hvar fyrer er margar þusunder þlutu ad deyia til Straffs fyrer þad/ af Drepsott/ v. 14. }

Sem hñ sa Eingil DROttins er stood Foolked / standa i millum Himens og Jardar / og hafde brugded Sverd i sine Hende og retti þad yfer Jerusalem / þa fell David og þeir ener Elstu klædder Seckium fram a þeirra Andlit / Og David sagde til Guds / hvert er eg ei sa sem baud ad telia Folked? Eg er sa sem Syndgadest og giørde þad Jlla. Enn huad hafa þesser Sauder giørdt ?

(Hvad vioveik Mañtale þessa Foolks / edur Mañtals Tekningu a Foolkenu/ Jafnvel þott þad hefde geinged Afvega og Syndgad a moote Gude a margañ og adskilianlegañ Hatt /. Og voru þess vegna med Riette Straffader af hm.)

DROttiñ Gud miñ / Lat þijna Hønd vera i giegn mier og mijns Fodurs Huse/ eñ ecke i moote þijnu Folke ad plaga þad/ Cap. 22. v. 16. 17. (Siaa 2. Sam. 24. v. 17.)

5 Med þvi David mætte ecke sialfur fragia DRottne Sitt Guo (. Søkum þess þad hafde uthellt myklu Bloode) helldur skylldi Sonur

hans

hañs giøra þad/ Hvernig var hañ þa ad ?

Hañ droo samañ yfred mykla Bicu/ og Efne til Byggingar Musteresins / Nefnelega : Stein/ Jaarn/ Kopar / og Tre/ Gull og Silfur yfer fliootanlegt / Og upphvatte siñ Son Salomon til þess Verks / Oskande honum Luku og Skilnings þar til/ sagde hañ skyllde vera Hughraustur/ og baud øllum Israels Høfdingium ad þeir skylldu hiaalpa hon um / Cap. 23. v. 3. 4. 11. 12. 13. 17.

6. Hvad giørde hañ eñ meyr ?

Hañ tilskipade Levitana / er skylldu framkvæma Þionustugiørdena i Drottins Huse/ Cap. 24. Sette Høfdingia og Þioonustu-Meñ til ad giæta Helgeedoomsins/ skipade og so Saungvara þar til/ og skipte þeim / so og lyka Prestunum i Fiootar og Tuttugu Ordur / edur Rader / Cap. 25. & 26. Tilsette Dyravørdslu-Meñ / Fiargiætslu-Meñ yfer Fiesioodu Guds Huss / og Embættis-Meñ/ Cap. 27. Þar epter hiellt hañ eiñ ungañ Herra-Dag/ safnade samañ þeim

Ædstu

Ædstu og Höfdingiunum i Jerusalem / Talade aptur vid þa og Son sin um Bygging Musteresins/ hverre þeir skyllðu af koma/ Amiñte þa ad þeir skyllðu þioona DRottne af ollu Hiarta / og fieck Salomon Eina Fyrermynd edur Form epter hveriu ad DRottins Hus skyllde giorast/ Cap. 29. v. 1. 6. 8. 9. 11.

Su Añur Chroniku Bookiñ.

1. Hvad giørde Salomon þa hañ var sestur ad Ryke synu?

Nañ for af stad og allur Mañsøfnudurinn af Jsrael med honum til Gibeon / hvar þa var Guds Samkundu Tiallð. Bud/ z Guds Sattmaals Ørk/ og offrade þar a Kopar Alltarenu þusund Brenefoornum/ Cap. 1. v. 3. 4. 5. 6. (1. Reg. 3. v. 4)

2. Hvet þyrerburdur skede i þeim Stad þyrer Salomone?

A þeirre somu Nott byrtest Gud hoñum (i einum Draume/ 1. Kong: B: 3. v. 5.) z gaf honum Fridt Leife til ad kiosa og Oska hvers hañ villde i siñe Bæn/

J hverre hañ bad um̄ Vitsku/hvad Gud de lykade sem gaf hønum Vitsku og Skilning / þar med Rykdom Audæfe og Dýrd / hvilykt alldrege hafde hloknast nockrum af Kongunum/ sem høfdu vere de fyrer hañ / og ecke helldur mtte ad veitast nockrum þeim er epter hañ skyll du koma/ v. 7. 10. 11. 12.

3. Af hverju kañ Madur ad sia ad Salomon hefur vered so fyred Rykur?

Af þvi/ Ad hañ giørde so miked Gull og Silfur i Jerusalem sem Steina/ og Cedrus Vid / so sem Mórber Tre i Dalnum/ v. 15.

4. Hvernsu var hans Kongunglegum Höfbund ade hattad?

Hañ safnade sier þusund og fiøgur hundrud Vøgnum / og tolf þusundum Riddara/ Og hønum flutkust Hestar af Egyptalande/ og alls hattud Vara / Og medal añars eiñ Vagn fyrer Sex hundrud Silfur-Peninga/og eiñ Hestur fyrer Hundrad og fimtyge/ v. 14. 16. 17.

5. Hvad hefur Salomon teked sier fyrer Hend ur vidvikiande Kyrkiuñe edur Søfnudenum?

Hañ bar um̄hyggiu fyrer Musterenu/

og

og let þad byggia/ hvar til hønum kom hiælp og Styrkur fra Kongenum af Tyro/ Cap. 2. C. 3. Og let fullgiøra øll Verkfære sem þar til þurftu/ Cap. 4. Og Vijgde þad so loksins med storum Ceremonium og Prakt/ Cap. 5. Giørde eirnig sijna Bæn til Guds i þvi/ C. 6.

6. Hvad skede þegar Salomon hafde endad sijna Bæn?

Þa fell Elldur ofan af Himnum/ og Brende upp Breñe-Offred/ og þær adrar Forner/ Og DRottins Dyrd uppfyllte Hused: Hvad þa Israels Børn sau/ fellu þeir a sijn Kne/ med sijna Asionu til Jardar/ Baduşt fyrer og þøckudu DRottne/ þviad hañ er Godur og hans Myskunsemi varer Eylijflega/ C. 7. v. 1. 23.

7. Hverninn voru þær Verallðlegu Sÿstancer Salomons Kongs/ Rijkenu almeñelega vidkomande?

Nañ let byggia Borger og Stade/ og giøra þa fasta / Skattgillde Heidingiana under sig/ Og sende Skip til Ophir/ Cap. 8. v. 2. 7. 8. 18.

8. Hversu marger Kongar/ og hverier voru þeir sem komu til Rijkis epter Salomon?

Med

Med pvi Jsrael par (Tqu Attkvyster) hǫfdu skileſt fra Juda og Benja⸗ min epter pad Salomon var Daudur / Pa hǫfdu og hverter ſijna Konunga ut af fyrer sig / Og hafa padan i fra ver⸗ ed i Juda alls ad Tolu Tuttugu / Enn i Jsrael Nijtian / Nofn Juda Konga eru pesse: Roboam / Abia / Aſſa / Josa⸗ phat / Joram / Ahaſia / Athalia Drott⸗ ning / Joas / Amaſia / Uſia / edur Aſari⸗ as / Jotham / Achas / Ezechias / Ma⸗ nasſes / Ammon / Josias / Joachas / Eli⸗ achim (hver ed kalladeſt Jojachim) Jo⸗ jachin og Zedechias: Enn Jſraels Kong ar heita pannig: Jeroboam / Nadab / Baeſa / Ella / Simri / Amri / Achab / Achaſias / Joram / Jehu / Joachas / Joas / Jeroboam / (sa annar med pvi nafne) Zacharias / Sallum / Menahem / Peka⸗ ja / Peka / og Hoſeas / Cap. 10. etc. (Sian 1. Bok Kong. 11. 14. 15. 16. 22. Capitula / Og 2. B. Kong. 3. 9. 11. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 21. 22. 23. 24. Capitula.)

9.

9. Hvad hepdest Abia ad i sine Rykis-Stiorn?

Hañ bärdist vid Jerobboam Israels Kong/ og hlaut Sigur/ so ad par fiellu og voru ad Velle lagdet af Israel Fim Hundrud Pusund unger Striods-Meñ / Cap. 13. v. 2. til 18.

10. Hversu margar Eigin-Konur atte Abia?

Sem hañ var styrkur ordiñ/ pa took hñ sier Fioorton Eigin-Kvinnur/ Og gat Tvo og Tuttugu Sonu / og Sextan Dætur / Cap. 13. v. 21.

XIV. Cap.

1. Hvad verdur talad um Rykes-Stiorn Assa?

Landed var stilled á hans Dögum i Tiju Ar / So pad var eckert Striod i moote honum/ hvar fyrer hñ bygde sterk ar Borger i Juda / v. 1. 6. Og med pvi hañ hafde Eiñ myktñ Her/ ad Tolu Fim Hundrud og Attatige Pusund Mañá/ allt sterker Kappar/ v. 8. Vañ hañ medur peim Serah af Morlande / sem foor ut ad striida i moote honum / med eiñ miøg myktñ Her/ pus und Sinum Pusund/ par ad auk Prtu Hundrud Vagna/ v. 9. Og sidan pa alla i Hel fyr

er Hiælp DRottins / hver ed plagade
pa Moriana fyrer Juda og fyrer Assa/
v. 12. 13. Af hvi hafi giørde þad sem
Riett var og þacknæmelegt þ Drottne
hñs Gude/ v. 2. 3. (1. Kong. B. 15. v. 11.)

8. Hvernig bad Assa Gud um Sigur ä synum Ovinum?

DRottin / eingin er Mismunur
fyrer þier / ad hiælpa med mørgum/ ed/
ur þar sem Magtarlaust er / Hiælpa
oss DRottin vor Gud / Þvi vier vonum
a þig/ og vier erum komner i þynu Naf/
ne moote þessum Mannfiøllda. DRott/
in vor Gud/ Eingin Mañ mœ sier nock
ud a moote þier/ Cap. 14. v. 11.

XV. Cap.

1. Hvad var þid sierlegasta sem Assaria tilkinnti
ur af Gudi Anda sagde til Assa/ og allz
Juda og Benjamins?

DRottin er med ydur/ þviad þier er
ud med hønum / Og þa þier leited ad
hønum / læture hañ ydur finna sig. Eñ
ef þier yfergiefed hañ / þa mun hañ og
so yfergiefa ydur / v. 1. 2.

2. Hvernig ætte sa ad strappast (epter þeirra
Sættmæls sem þeir giørdu vid Gud/) er ecke
villdi

villdu Otteſt DRottiñ og leita hañs aþ øllu
Hiarta/ og aþ allre Sælu?

Hañ ſkyllde miſſa Lyfed / bæde meire
hꜳttar og miñe / bæde Madur og Kvi-
ña / v. 13.

3. Hvad gióꝛde Aſſa Kongur/ þegar ad DRottiñ hapde gefed hønum og hans Underſꜳtum
Frid Umhverfis?

Hañ af ſette ſyna Moodur af Høfd-
ingia Embættenu ſøkum þeſſ Sviviꝛde
lega Afguds ſem hun hafde ſtiplad/
hvern Afgud hañ Afmꜳde / braut i
ſundur/ og brende i (hiꜳ) Lœknum Ki-
dron/ v. 16.

4. Ur hvada Veikleika deyde hañ um ſyder?

* Hñ vard ſiukur i ſynum Footum/
Og vegna þeſſ hañ leitade ecke DRott-
ins i ſynum ſiukdoome (ſpurde hañ ecke
fyrer Prophetana/ hvad hañ ſkyllde til
Rꜳds taka/) Helldur Lœknara (uppa hvet-
ta Hialp hañ treiſte opmiked) þꜳ jookſt hñs
Krꜳnkdoomur mioꝫ / ſo ad hañ deyde
lokſins þar ur / Cap. 16. v. 12. 13.

XVII. Cap.

* Epter Heimſins Skøpun 3031.
Fyrer Chriſti Fœding 940.

1. Hverſu voor vrann a Døgum Rijkiaſtioornar hans Sonar Joſaphats?

DRottinn var med hönum/ þviad hann geck a fyrſtu Vegum ſijns Fødurs Da vids/ i Guds Bodordum/ v. 3. 4. Og þvi Stad=feſte DRottenn hönum Kongs=Rijked/ v. 5 So ad Konga=Rijkinn ſem laau i kringum Juda/ þorduſt ecke a moote hönum/ v. 10. Enn þar a moote færdu þeir Philiſtæi/ og þeir af Arabia hönum Gæfur/ v. 11.

2. Hvad giørde Joſaphat þad Lofs verdt ſie?

Hann took Hæderner og Lundana burt af Juda/ v. 6. Vtſende ſijna Høfdingia/ ad þeir ſkylldu kenna i Stødum Juda (ſkipa Foolkenu af Kongſins haalfu/ ad þad ſkyllde heyra Løgmaal DRottins/ af Preſtunum og Levitunum/ og haga ſier epter þvi) og utſende med þeim Levita/ og med þeim Preſtana/ Hverier ed kendu i Juda/ og høfdu Guds Løgmaals Book med ſier/ og ferduduſt umm kring allar Borger Juda/ og Lærdu Foolked/ v. 7. 8. 9.

XVIII. Cap.

1. Hverſu var hans Framferde i ſtrijdi medann hann rikte?

Hañ teingdest med Magdum vid Achab Israels Konung / Og so ad hañ veitte honum Styrk / þa for hañ a stad til ad beriast vid þa Syrlendsku / hvad ed fiogur hundrud Fals Spämeñ redu Achab / eñ Micheas aleiñ / hver ed var Sañur Spämadur DRottins / rede honum þar fra / Hvar fyrer hañ feck Kiñ-Hest af Zedechia / var kastadur i Myrkva Stofu og fæddur med Sorgar Braude og Vatne / v. 14. 16. 23. 26.

2. Tookst þa þeirra Herför Luckusamlega ?

Nei / Josaphat komst i þa stærstu Lyfs Hættu / og hefde tynt Lyfe sijnu (hefde ecke Drottiñ / hvern hañ akallade / ecke hiälpad honū) v. 31. Og iafnvel þott Achab breitte sijnum Klæda Bunade / v. 29. þa var hañ þo Skotiñ af einum Mañe / Ovitande a hvern hañ skiefnde / med eiñe Pijlu mille um Bryniuñar og Sverd-Remariñar / og Doo i sijnum Vagne / v. 33. 34.

XIX. Cap.

1. Vel lykade Gude þetta Sambands / er þesser tveir Kongar Juda og Israel giördu hver vid añañ ?

Einganvegin/ Hvar fyrer DRotti-
ſi ſet Siaandaſi(edur Prophetaſi)Je-
hu predika þenna ſkarpa Texta fyrer
hønum / Skalltu ſo veita Lid þeim O-
gudlega/og elſka þa ſem hata Drottiñ?
Og þvi er Guds Reide yfer þier/ v. 2.

2. Hvada Skickun liet Joſaphat utgąnga til
Domaraña ad þeir giørdu þar epter?

Sidan til ſagde haſi/hvad þier giør-
ed/ Þviad ei halldeð þier Dooma fyrer
Meñena / helldur fyrer DRottiñ / Og
haſi er med ydur i Doomenum. Lated
þvi DRottins Otta vera hiaa ydur /
Og vardveited ydur/og giøred þad: Þvi-
ad þar er eckert Ranglæte hiaa DRott-
ne vorum Gude / Eige helldur Perſoon-
uſiar Alit / og ecke tekur haſi Giafer /
v. 6. 7. XX. Cap.

1. Hvernig Hughreyſte haſi Folked / þa þeir
Moabitar og Ammonitar ſtriddu vid haſi/yfer-
hverlum haſi þieck Sigur/þyrer utan ſitt Sverd/
Eñ þyrer Guds Fulltyngé/ unñ hvert haſi
bad med Bæn og Føſtu?

Trued a DRottiñ ydvarn Gud/ ſo
mun ydur vera Ohætt / og trued hañs
Spamøñum / þa ſkulud þier faa Luc-
ku / v. 20. 2.

2. Giørde hañ optar Samband vid Israels Konga?

Ja/Sa Ogudlege Ahasia fieck hañ til ad giøra Samtek vid sig/ ad giøra Skip / sem skyllde fara a Stooiñ / Eñ Drottiñ sundursleit þess vegna hañs Giørning/og liet Skipiñ brotna i sundur / v. 35. 36. 37.

3. Hversu leinge Ryckte Josaphat?

Hañ var Fimtan Ara z Tuttugu ad Alldre/ þa hañ vard Kongur/ Eñ hañ Rykte Fim og Tuttugu Ar i Jerusalem/Sofnade so med sijnum Forfedrum/ og var jardadur hia sijnum Fedrum i Borg Davids/v. 31. (Cap. 21. v. 1.)

XXI. Cap.

1. Hver var Kongur i hañs Stad?

* Hañs Son Joram/sem þa hafde Þriatijge og Tvo Ar / v. 5. Hver ed drap alla sijna Brædur med Sverde/ so og nockra af Hofdingium i Israel / v. 4. Og med þvi hañ fiell fra Gude og heim sonu Truarbrogdum / v. 6. Þa

* Epter Heimsins Skøpun 3082.
Fyrer Christi Fæding 919.

fiellu og so hans Underſatar fra Juda / og ſettu (ſiælfer) Eirn Kong yfer ſig / v. 8. So fiell og Libna fra honum / Hvi han forſtlict DRottins Gud ſiins Fedra / v. 10.

2. Kict Gud hans Illsku vera Oſtrappada?

Ney / Helldur kom par Eitt Bref til hans fra Elia Spamanne / hvert han hafde ſkrifad adur enn han var upp numinn til Himins / J pvi ſama var Joram Konge fyrerſagt pad Straff ſem ætte ad koma yfer hans Kongs-Rijke / og lijka yfer han ſiælfan / v. 12. til 15. Hvert og ſo kom / Hvad Philiſtearner og peir Arabes / ſem liggia hart nærre Mor-lande / foru upp til Juda / yferfiellu pa / og i burtu færdu allt pad Fie ſem ad fanſt i Kongſins Huſe / og par med hans Syne og hans Kvinnur / (utan Joachas hans Yngſta Son) v. 16. 17. Enn han ſiælfur var plagadur af DRottne i hans Yydrum / med ſoddann Stukdoome ſem var Olæknanlegur Dag fra Deg i Tvo Ar / par til hans Yydur fiellu

fram

sem hitt/ og hañ deyde af þvi/ v. 18. 19.

3. Vár hañ þa Jardadur hiá hinum ødrum Kongum og med þeim sømu Ceremoni um sem þeir?

Ney / þeir brendu ecke Baal (Sætt-Ilmande Reykelse) yfer honum/ so sem þr høfdu giørt yfer hañs Forfedrum / Eckehelldur var hañ Jardadur a medal Grafa Kongaña / v. 19. 20.

XXII. Cap.

1. Hver vard Kongur i hañs Stad?

Ahasia hans yngste Son (sem og so het Joachas/ Cap. 21. v. 12. þo ecke utan byrer umbilltring Bookstafaña i Hebreskuñe / og hafde þar ad auke eitt añad Nafn/ nefnilega Asaria) hver er foor med Joram Syne Achabs Israels Konge i Bardaga a moote Hasael Konge af Syria/ v. 5. Og var sydan slegin i Hel af Jehu/ v. 9.

XXIV. Cap.

1. Hversu gamall var Presturiñ Jojada/ þa hñ Deyde/ og hvørium þad var ad þacka nest Gude/ ad Joas vard Kongur/ og hvar Jørdudu þeir hañ?

Hañ var Hundrad og þriatyge Ara/ Og þeir Jørdudu hañ i Davids Stad/ medal Kongaña/ þviad hañ hafde giørt vel

vel vid Israel/ og vid Gud og hῡs Hus/ v. 15. 16.)

2. Hvat Joas þa framvegis vid sῡna Gud hrædslu eptir þad ad Jojada var Andadur?

Nei / hañ lek sῡn Ogudlegu Raada neyte/ þa Hofdingia af Juda/ leida sig Afvega / og asamt sῡnum Þegnum yfirgaf Hus DRottins Guds þeirra Fedra/ og þioonade Lundum og Afgudum. Hvar fyrer og so Reide DRottins kom yfir Juda og Jerusalem/ Sokum þessarar þeirra Syndar/ v. 17. 18.

3. Hvert snerust þeir sier þa ecke aptur/ þa Drottiñ let Aminna þa fyrer sῡna Propheta / ad þeir skylldu giôra Jdrerboot?

Nei/ þeir villdu ecke heyra Prophetana / helldur giordu Samtek a moot Einum af þeim hvor ed het Sacharias/ Sonur Jojadæ (hañ sagde til þeirra i DRottins Orda Stad: So seger Gud. Þvi yfirtrodid þier DRottins Bodordi. Þad mun ecke luckast ydur / þviad þier hafid yfirgiefid DRottiñ/ So mun hañ og yfergiefa ydur aptur) og þeir Grytu hañ i Hel / eptir Kongsins Skipan/ i Gardem

Gardenum hiá DRottins Huse. Þad er/a nullum Musterefins (þess Altarens ad þvi sem var med Pale / i hvern adrer geingu ecke en Prestarner alleina) og (Brenne fórna) Alltarefins/ Matth. 23. v.35. (hvert ed stod i Forbyrge Salomonis/ v. 19. etc)

4. Hvar fyrer kallar Christur hann hier Matthæum Son Barachia/ þar hann var þo Sonur Jojada ?

Fadir hans Jojada hefur (epter þvi sem lærder Menn meina) haft þad Til-Nafn Barachias af Fødur sijnum Achia / hvert Nafn ad var miøg algeinged og brukanlegt hiá Gydingunum / og med hveriu Christur nefnir hann her alleina.

XXVI. Cap.

5. Hvernig hagade Usias Kongur sier i sinu Rikisstiorn ?

Þad var nockud leinge ad hann var ä-giætur Madur / og giørde þad sem DRottne vel lijkade/ v.4. Og uppbygde Turna i Jerusalem/ v.9. Og Kastala i Eydemørku/ v.10. Hann hafde Magt til Strijds þriu hundrud þusund/ Sio þusund og fimm hundrud/ utbuinn med Skiøldum Spiotum / Hialmum/ Brynium/

Bogum

Bogum og Stein-Slongum/fyrer ut'
an tvoþusund og Sex hundrud / af
Stekurn Strijds-Mønnum / sem voru
yfer þeim / v. 12. 13. En sem han var
ordinn Regkugur / og hafde unned pa
Philisteos/ og Arabes / pa Metnadest
han i sinu Hiarta / sier til Glotunar/
v. 6+7. 16. So ad jafnvel þott Asaria
Kennemadur/ og attatyge Kennemenn med
honum stæde a moote honum z bannandu
honum ad gefa Reykelse i Musterel
Drottins/ a Reykelsis Allkared/ sem
honum ecke bar/ pa dyrfdest han þo ad
giora þad/ v. 17. 18. Hvar fyrer han
var slegin med Likþra i hans Enne /
hvad ed vid hiellst allt til hans Dauda/
v. 20. 21. Pa han sofnade burt med sinum
Fedrum/eptir þad han hafde rijkt i tvo
og fimtyge Ar (2. B: Kong: 15. v. 2.) * og
var han grafinn i Akrenum hia Kongs
anna Leidum/ v 23.

XXVII. Cap.

Hvernig stiornade Jotham Sonur Usia Rijkenu?

Han

* Epter Skøpun Heimsins 3212.
Fyrer Christi Fæding 759.

Hann giørde það sem D. J. olline vel lykaðe/ Hann uppbygðe Staðe a Juda Fialle / Hann bygðe Slot og Turna i Skogunum/ v. 4. Sydan vann hann Sig ur a Ammonitunum/ Og lagðe Skatt a þa/ so að þeir urðu að giefa honum aar lega i þriu Ar hvert epter annad/ hund rad Centener Silfurs / Tiu þusund Cor Hveitis/ z Tiu þusund Cor Byggs v. 5.

XXVIII. Cap.

1. Hversu leinge ryckte Achas hans Sonur ?

Hann rikte Sextan Ar i Jerusalem/ og lifde alla þa Tyd nærsta Ogudlega/ v. 1. 2. 3. (Les klelra um hans Lyfterne supra/ 2. Kong. B. Cap. 16. 1. og 2. Sparningu.)

2. Hvernig straffade Gud þennan Konung ?

Hann gaf hann i Kongsins Hond af Syria / og Kongsins af Jsrael/ so að það voru slegnar af Juda hundrað og tuttugu þusunder a einum Dege / Og þar að auke voru tvo hundrud þusund Kvinnur /Synet z Dætur/ þar med mik ed Herfang/ flutkar Herleckrar til Samariam/ v. 5. 6. 7. 8.

3. Hver varð Kongur i Juda epter hann ?

Ezechias

Ezechias hans Sonur er þa hafde fim̃ um̃ tyttugt/ Cap, 29. v. 1. Hver ed giørde i øllum Juda / hvad gott og rett og sannarlegt var fyrer Drottne sjn'um Gude/ og i øllum hẽs Giørningum/ leitade han̄ Guds af øllu sjnu Hiarta: Og þvi hafde han̄ Lucku / Cap/ 31. v. 20. 21.

XXXIII. Cap.

1. Hver kom epter han̄ til Rykisstioornarinnar?

Han̄s Son Manasses / Tolf Ara gamall/ hver ed i Fyrstune var eiñ vond'ur og Ogudlegur Kongur/ v. 3. 4. etc. Hvar fyrer Drottiñ liet flytia han̄ fangiñ til Babylon med Jarn-Bollt'um/og bundiñ med Vidium/ En̄ sem han̄ var komiñ i Angist audmykte han̄ sig fyrer Gude/ og giørde Yðran/ Var han̄ þa tekiñ til Nadar af Gude og færdur aptur til Jerusalem i sitt Kongs-Ryk'e/ * v. 11. 12.

2. Hver vard Kongur epter Dauda Manasses?

Amon/ Hver ed var Ogudlegur Mad ur/

* Epter Heimsins Skøpun 3256.
Fyrer Christi Fæding 715.

ur/ og Afgudadyrkare/ v. 22. Hvar fyr er þad z skiede/ ad hns Þienarar dræpu hn i hns Huse/ v. 24. (sia 2. B. K. 21. C.)

3. Hver kom til Rykis epter han?

Josias hans Sonur/ Eitt Gudhrædd ur Herra / Hver ed giørde þad sem Drottne vel þocknadest/ Cap. 34. 35. (Kes bleyra um þad han hefur giørt og hans Afgang 2. B. Kong. 22. 23.)

XXXVI. Cap.

1. Hvern giørde Foolked ad Konge epter han?

Joachas hans Son/ hvern Egypta lands Kongur svipte Ryke / og lagde Straff a Landed / Hundrad Centener Silfurs / og Eitt Centener Gulls/ og sette Eliakim hns Broodur til Kongs/ og snere hans Nafne og kallade han Joachim / v. 1. 2. 3. 4.

2. Hver var Kongur epter Joachim?

Hans Son Joachin/ v. 8. J hvers Stad Kongurinn af Babylon giørde Brooder hans Zedechiam ad konge/ v. 10. Einn Ogudlegan Mann/ sem ecke Aud mykte sig fyrer Jeremia Spamanne / hver ed talade af DRottins Munne/ v. 12. Hann var og Meinsæres Madur / v. 13.

13. Yver ed asamt ollum þeim ypputstu medal Keñe-Maña og Almuganum Syndgade stoorlega eptir allehatkudum Sotvirdingum Yeidingiaña/ þeir spott udu Guds Sende Meñ/ forsmadu hñs Ord og hæddu hañs Spamen/ þar til ad DRottins Reide bor yfer þessu O-gudlega Foolke / so ad þar var eingiñ Lækning framar edur Hialp/ v. 14. 15. 16

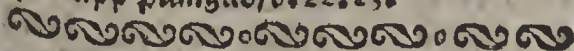
3. Hverju hardlega Straffade Gud þa mikl Anguda Þyrkan Gydingaña ?

Med Bloods-Uthelling / Foreyd-slu/ Ja / med Fioskrum og Fangelse i Babylon i Siøtyge Ar/ v. 17. 19. 21.

4. Komust þeir þa aptur ur þessu Fangelse z aumkunarlega asigkomulage sem þeir voru i ?

Ja/ DRottiñ uppvakte Anda Cyri Kongsins af Persia (eptir þvi sñ Prophet tiñ Jeremias hafde yrer spad Jer. 29. v. 10.) ad hañ let Uthroopa um allt sitt Kongs Rijke/ med Briefum/ og segia: DRottiñ Gud af Himnum hefur gefed mier oll Konga Ryke i Londunum / og hañ hefur bodad mier ad byggia sier eitt Hus i Jerusalem / i Juda/ Hver sem nu er

er/a medal ydar af hñs Folke/ med hon um sie DRottin hañs Gud / og fare hañ upp þangad/v.22.23.

Book Esdræ.

1. Hver var Esdras ?

Hañ var komeñ af Aaron/ Keñemad ur og eiñ Agiætur Skrift-Lærdur i Guds Løgmaale / og Velreindur i Veraalldlegum Rette/hver ed har stora Vm sorgun fyrer þvi/ ad Gydingarner sem tvistruduſt i þeirre Babyloniſku Her-leiding/ kyñu uñ ſider ad vidrtelkaſt ad nyu i þeirra Lærdoome og Lsferne fyrer þa myklu Mañgiæſku Artaxerxis Kon unge / Cap. 7. v. 12. 21. 26. 27.

2. Hvad inneheldur þeſſe Book?

Hun hefur fyrſt upp/ ad tala uñ þad Afiad Einvallds Dæme/ ſem var þeirra Perſiſku / og greiner ad nockru Leite uñ þa Skipun ſem Cyrus Kongur utgaf/ ad Muſtered være aptur uppbygt i Jeruſalem/ Cap.1.v.2.3. Og hverſu fram foor uñ Byggingiuna/ Cap.2.3.

 ad

ad nockru Leite um pa Nundrum sem Gydingunum giördest a pessu peirra Starfe af sinum Ovinum / Cap. 4. Og hversu peir feingu um sider Leyfe til pess af Dario Konge epter Skrifelegre Beidnk / Cap. 5. 6.

I. Cap.

1. Pvi liet Cyrus Kongur Gydingana pada burt ur peirra Fangelse?

Gud hafde skipad honum pad fyrer Prophetann Esajam/ (Cap. 44. v. 28. C. 45. v. 1.) Og uppvaked hann par til/ ad hann skyllde lata pa fara heim upp til Jerusalem i Juda/ Og upphvetia pa til ad uppbyggia par DRottins Israels Guds Hus / so ad Ord DRottins uppfylldest sem var talad fyrer Munn Jeremiæ (Jer. C. 29. v. 10.) v. 1. 3. Og hann skipade sinum Undersatum ad hialpa Gydingum med hveriu helst sem peir vidpyrftu / v. 4.

2. Fieck Cyrus peim og pa Kieroddu aptur sem Nabugodonosor hafde teked ur Musterenu og fært til Babylon?

Ja / Fyrer Mithridatem Rennte

Meistara fieck hañ þeim þriatyge Musilaugar af Gulle/ Þusund Sylfur-Musilaugar/ Nyu og Tuttugu Knyfa/ Þriatyge Gull-Bikara / adra Sylfur-Bikara Fiogur Hundrud og Tyu / og þfiur Kier Þusund/ so ad øll Kier bæde af Gulle og Sylfre voru Fim̃ Þusund og Fiogur Hundrud/ v. 8. 9.

II. Cap.

1. Hverssu stoor var allur Gydinga Lydur/ hver ed so sem Eiñ Madur foor burt ur Fangelsenu?

Tvær og Fiorutyge Þusunder Þriu Hundrud og Sextyge/ Ad auk þeirrar Þræla og Ambætter / sem voru Siø Þusund / Þriu Hundrud/ Þriatyge og Siø / og Tvø Hundrud Saungvara og Saung-Kvinnur/ og þeir høfdu medferd⸗es sio Hundrud Sex og þriatyge Hesta/ Tvø Hundrud Fim̃ og Fiorutyge Mu⸗la / Fiogur Hundrud Fim̃ og þriatyge Ulfallda / Sex Þusund Siø Hundrud og Tuttugu Asna/ v. 64. 65.

2. Hvernig fooru þeir ad/ad byggia Mustered?

Nockrer af þeim Ypparstu Fedrum

voru fuser til DRottins Hus's/ad Mest sellu pad a sin Stad/ og peir gaafu epter sijnum Efnum til Freßstodar Giør ningsins/Eitt og sextijge pusund Gyll ene/og Fim pusund Pund Sylfurs/ og Hundrad Kiesiemaña Klæde/ v. 68.69.

3. En hvad giørde pa hitt añad Foolked?

pad skipdest og settest nidur/i Stadt og Borger (Lands-Bygder/) v. 70.

III. Cap.

1. Hvad bygdu peir fyrst i Jerusalem?

* DRottins Israels Gude Alltare/ v. 2. Allt eins og Noe giørde epter Synda Floodet/1. B: Mos: 8. v. 20.

2. Hvet var su Hætyd sem peir helldu pa fyrst?

Laufskaala Hatijdin/v. 4. Epter pvi sem skrifad stendur/3. B: Mos: C: 23. v. 42.

3. Var allt Foolked Samlindt til ad pa petta Verk framkvæmt?

Ja / pvi pad kom til samans i Jerusalem/so sem eitt Madur/v. 1. Og gaafu Steinhøggvurunum og Tresmi dunum Peninga/ Mat og Dryck/ ad peir skyldu

* Epter Sköpun Heimsins 3437.
Fyrer Christi Fæding 534.

ſkoſidu flytia Cedrus Vide af Libanon/ Til ad byggia þar af Guds Hus / v. 7. Og til ad framfylgia Verkenu i DRottins Huſe/v. 8.

4 Hvada reglega Ceremoniu brukudu þeir/ þa þeir løgdu Grunnvøllenn til Muſterens, DRottins?

Preſtarner ſtoodu ſkrÿdder (þeirra keñemañlegum Bunade) med Tromet- um/ og Levitarner/ Børn Aſſaphs med Cymbalis ad lofa DRottiñ/ med Da- vids Iſraels Kongs Dÿkt / og ſungu hver til añars med Lofe og Þackargiørd til DRottins: Og allt Foolked kallade hatt og lofade DRottiñ af ſtoorum Fagnade / ſo ad þeirra Kall heyrdeſt langa Vega i burt/ v. 10. 11. etc.

5. Eñ hvernig vard ſumum aþ þeim agmlu Preſtum Levitum og þeim ypparſtu Fedrum vid?

Þeir Gretu Hærre Roddu medal hiña Ungu/ er kolludu upp af Fagn- ade / ſo ad þad Hroop Nÿiomade ſo Hatt / ad Foolked kuñe ecke ad þeckia Glede Hrooped fra Grat Hroopenu a medal Foolkſins/ v. 12. 13.

6. Hvad olle þeſſum Grate?

Þad / Ad hid fyrra Musterid var kostulegar og mægtuglegar bygt en þetta hid seinna (jafnvel þott Þyrd þess seinna Musterisins ætte ad verda veglegre en þess fyrra / Hagg. 2. v. 10. Fyrir Sakir synelegrar Nærveru og Predikunar Christi i þvi)

IV. Cap.

1. Hverier giördu Gydingum Hindrun þar þeir voru ad byggia ?

Oviner þeirra og Ofundar-Menn / sem budust til / en þo af Flærdu Hiarta ad hialpa þeim til ad byggia/ v. 2. En þa þvi var ecke teked/ v. 3. Þa hömludu þeir Foolkenu fra þvi / og skelfdu þad fra Uppbyggingunne/ so leinge sem Cyrus Kongur af Persia lifde/ v. 4. 5.

2. Hvernig foor framvegis fyrer Gydingum ?

Þeir urdu hardlega aklagader fyrer Assverus Konge (er so nefndest a Chaldaisku/ En a persisku Artaxerxes) þviad Ovildar-Menn þeirra sendu Bref med Kiæru-Maale til hans i gegn þeim/ v. 6. 11. 12. etc.

3. Hvada Svar feingu þeir uppa þad af Kongenum ?

Ad þeir skylldu hamla Gydingum ad byggia

byggia Stadinn/ þar til añad ydde hyfal ad/ v. 21. Hvad þeir og so giørdu med Magt og Vellde / v. 23.

V. Cap.

1. Einbuft beir ec ølldungis upp vid Byggingena ?

Nej/ helldur tooku þeir til ad byggia Guds Hus i Jerusalem a Døgum Darii Konungs/ epter Aeggian Haggæi og Zachariæ sem styrktu þa / v. 1. 2. Og baru fyrer sig Skipun Cyrus Kongs um þetta / og ad þeir hefdu Leyfe til þess af honum / v. 13. 17.

2. Hvernig var þad þa virdt fyrer þeim ?

Þeir Elldstu af Folkenu urdu ad mæta Tiltale af Lands-Hovetanum fyrer þad/ v. 3.

VI. Cap.

1. En hver vard Endir a þessu ?

Þad var leitad epter i Cancellienu i Babylon epter skriflegre Beidne bæde Landshovetans og Gydingana / og fanst þad þa/ ad Gydingum hafde vered giørd ut Orlettur/ v. 1. 2. 3. Leyfde þvi Kongurinn þeim ad nyju ad uppbyggia Guds Hus/ og liet giefa þm̃ Rentuna af sijnu

Konunglega Golse / so ad Bygginguñe være fram̃ hallded ań Hindrunar/ v 8.

2. Hvad skyllde Prestunium vera reinged epter Kongsins Bepalning til ad pæra Gudc Brennefoorner med ?

Kalfar / Lomb / Hafrar / Hveite / Sallt/ Vijn og Vidsmiør/ v. 9.

3. Eñ hvad atttu Prestarner ad giøra apter a moot ?

Peir atttu ad bidia (vel) fyrer Kong sins Lijfe / og hans Barna/ v. 10.

4. Hvads Straff atttu peir ad pan sem villdu giøra a mote pessare Skipan Kongsins/ og hindra Byggingena ?

Pad atte ad taka eiñ Bialka af hans Huse / og sa same skyllde par a heingiast / og hans Hus skyllde vera Forbroted fyrer Sokum pess giørn-ings/ v. 11.

5. Vard pa nockud a geingt og vanst pa Smidid med pvi moote ?

Ja/ Pviad a pvi Stalla Are Rijkis Darii Kongs fullkomnudu peir Must-ered/v 15. Og pa var pad Jnvigt med margshattar Foornfæringum og Fagn ade/v.16.17.18.

4. Hvads Hætid helldu Gydingar Hellaga næst par epter ; Paska

Paaska Nattverdna / paa fiortanda Dag i peim fyrsta Manude / v. 19.
(Eptir þvi sem DRottin hafde Skipad / 2. B. Mos: 12. v. 6.)

VII. Cap.

1. Hver Tijdende gierdust sydan?

Esdras / yfer hverium ad var good Guds Hønd / foor upp fra Babilon til Jerusalem med skriflegre Skickan fra Artaxerxe til Skatta Høfdingiana / um eitt og annad sem þurfte til Guds Þionustu / hvad þeir attu ad greida af Hende / af Kongsins Skatt-Huse / v. 6. 12. til 21.

2. Hversu stoor var þesse Naad Kongsins / og hversu miked Skipade han ad taka af þvi sem var hans eged?

Allt til hundrads Centener Silfurs / hundrad Cor Hveitis / og hundrad Bath Vijns / og hundrad Bath Vidsmiørs / og Sallt an Malers / v. 22.

3. Hverter voru þad / ad hverium ecke mætte þeima nøkurn Skatt / Toll edur Aalegt vegiallda?

Þad voru Kienne-Mennerner / Levitar / Saungvarar / Dyraverder / Nethynim:

(Widarhoggvarar) og Pienarar i Guds Huse / v.24

4. Hvad giørde Esras / þar Gud hafde Hiarta Kongsins til so storrar Goodgirne vid hyrduga Fólk ?

Hann lofade DRottin Gud þeirra Fedra / sem ad þvilijkt hefde gefed Kongenum i Hiarta/ v. 27.

VIII. Cap.

1. Hvad giørde Esras, vid þa a Reysune, sem voru hønum Samferda ?

Hann safnade þeim til samans hiaa einu Watne / og liet utkroopa þar Eina Føstu / Og þeir audmyktu sig fyrer Gude / ad spyriast epter riettum Wege af hønum / fyrer þa og þeirra Børn / v. 21. Og Gud Bænheyrde þa / v. 23.

2. Hvad giørde hann epter þad aður enn þeir fære þadan ?

Hann utvallde Tolf af þeim Yppurstu Kiennemonnum / Serebia og Hasabia / og Tiju af þeirra Brædrum med þeim / og vog þeim ut þad Sylfur og Gull / og Kierinn / hver ad Kongurinn og hans Raadherrar og Hofdingiarner / og aller Israels Menn høfdu giefed til Upplyplingar /

ar/hvert þeir ættu ad vega fÿrdast uf äpf=
ur fyrer þeim Ypparstu Kiefennonnum
og Levitum/og þeim helstum Fedrum a=
medal Israel i Jerusalem/ i Drottins
Husi Nyrdstu/ og skyla þvi fram sier/
v. 24. 25. 29.

3. Hversu miked vog þa allt þad Gull og
Sylfur sem ulnet var til Jerusalem?

Sex Hundrud og Fimmtyge Centener
Sylfurs/og i Sylfur=Kierum Hundrad
Centener/ Og Hundrad Centener i Gul=
le/ Og Tuttugu Bykarar af Gulle/
hverier ad vegu Þusund Gyllene/ og
Tvo kostuleg Kopar=Kier/ so klær sem
Gull/ v. 26. 27.

4. Yfer hverium er Guds Hønd allteyd
til hins Besta?

Yfer øllum þeim sem hann leita
(ákalla hann og Ottast) v. 22.

5. Enn yfer hveriuni er hans Styrkleike
og Reide?

Yfer øllum þeim sem hann yfer=
gifa/ v. 22.

IX. Cap.

1. Þegar nu var bued ad koma øllu i gott
Lag/ hvad skiede þa pleyra þar epter?

Þad

Pad kom ein Kløgun fyrer Esdras i moote Gydingunum ad þeirra Høfdingiar / Rads-Herrar / Prestar og Levitar hefdu teked sier Dætur Heidingianā til Eigin-Kvenā / og þañig samblandad þvi Heilaga Sæde vid Landsins Foolk/ v. 1. 2.

2. Hvernig vičll Esdras þetta i Sied ?

Honum geck pad agred miøg til Hiarta/ og hellt pad vera eitt stoorañ Misgiørning: þvi pa hañ heyrde pad reif hañ syn Klæde i sundur/og siñ Kyrtil/ og reif sitt Høfud Haar og Skegg af sier/og sat einsamall / var Harmþrungiñ/ og fell uñ sydur a syn Kne/ og giørde eina audmiuka og heita Bæn til DRottins fyrir Gydingunum/ v. 3.4. 5. etc.

X. Cap.

1. Hvert viknudu Gydingar og so vid þetta ?

Ja / Eiñ mykell Mañfiollde safnadest til hañs/ Meñ/ Kvinur og Børn / þvi Folked gret miøg / og var nærsta Sorgbited af þvi pad hafde misgiørt i moote Gude / ad pad hafde teked sier

anarlegar

ãñarlegar Eigen-Konur af Landsins Folke/ og pad skalf Sokum þess Mals efnis/ v. 1. 2. 9.

2. Hvernig giørdest Forlykun yfer þessa Synd/ og hvernig vard hun afplaanud?

Esdras skipade øllu Folkenu/ ad þad skyllde samansafnast til Jerusalem/ Og hver sem ecke kiæme þangad iñañ þriggia Daga / þeirra Eigner skyllu uppnæmar verda / og sa skyllde fraskiliast fra Samlage þeirra Herleknu(Søfnudenum) v. 7. 8. Nañ skipade þeim og ad skilia sig fra þeim añarlegu Eigen-Kvinnum / v. 11. Hvad og allur Almugen samþyckte/ v. 12. Og þeir gaafu sijna Hønd þar uppa/ ad þeir skylldu ufreka þar/ v. 19. Hvad þeir og so giørdu/ v. 16. (epter þeim Eyd sem hañ haf de adur um þad af þeim teked / v. 5.)

Nehemiæ Book.

I. Cap.

1. Hver var þesse Nehemias ?

Hañ var (eiñ Eydingur) Skeinkiare Kongsins Artaxerxis i Persia / v. 11.

Er kalladest ad ødru Nafne Thirsa-ka/ E. 8. v. 9.

2. Hvad took hañ sier fyrer Hendur ad giøra ?

Hañ let þad Hryggelega asigkomu-lag Jerusalems Borgar ganga sier til Hiarta (Gret og Syrgde i nockra Da-ga) Fastade og bad st fyrer/ frrer Gu-de a Himnum (fyrer Israels Børnum Drottins þienurum) v. 4. 5. 6.

II. Cap.

1. Hvad skede þa sidan ?

* Konguriñ spurde hañ / þvi hañ være so Hriggur (framar Venju) og þa hañ feck ad vita hvar af þad stade / gaf hañ hønum Leife til ad ferdast til Jerusalem/so hañ geingest fyrer þvi og hiælpade til þess ad Staduriñ yrde bygd-ur/ v. 2. 5. 7.

2. Tookst þesse Reisa Lukkulega ?

Ja/ (Þviad Guds gooda Hond vaar yfer hønum) og Konguriñ sende Hof-uds Meñ og Riddara Lid med hønum (og feck hønum Bref til Land-gooi-aña

* Epter Heimsins Sköpun 3565.
Fyrer Christi Fæding 443.

ána hinumegin Vatnsins/ ad þeir fylg du hønum/ og Bref til Nofdingia yfer Skógunum/ ad hñ giæfe hm̃ Vidu til Biálka/til Portana i Nolleua sem var i Husunum og hiaa Stadar-Murunū / v. 7. 8. 9.

3. Hvad giørde Nehemias þa hañ var kominn til Jerusalem ?

Hañ reid uñ kring um̃ Nott / og fáer Meñ med hønum / og skodade þaa niturbrotnu Mura Borgariñar / v. 12. 13. Og a Dagiñ eggiade hañ og aminnte þa yppursta Prestana/ og Foolked til Byggingariñar/ v. 17.)

4. Hvert voru þa nockrer sem þad gramdest/ ad þar var eiñ Madur kominn sem goods villde leita Israels Børnum ?

Jaa/ þad voru þeirra Ovinir/ medal hverra ad sierdeilis voru Sanaballat sa Horonite/ Tobias sa Ammoniste/ v. 10. Og Gosem hiñ Arabiske/ sem spottudu og forakkudu Gydingana og gafu þeim þad ad Sok / ad þeir villdu falla fraa Kongenum/ v. 19. Eñ þeir huggudu sig vid Hiaalp Guds a Himnum / er munde

laata

skala þeirra Forelldran vel luckast / v. 20.

III. Cap.

1. Um hvad verdur talad i þeim Pridia Capitula?

Þar eru uppталid Nefn þeirra Presta og Manna sem bygdu Portin / Turnana og Murana / hvert i sijnum Stad i Borgenñe.

2. Hialpudust þeir aller ad / til ad byggia Stadin?

Ney / þeir Volldugu (þeir Stooru / er hofdu myked Alit og voru Dramb samer) logdu ecke sijna Hälsa under Þionustu sijns Herra. (Villdu ecke lata so lijted edur giøra sier þad Omak / ad vera ad þessu Byggingar Starfe) Cap. 3. v. 5.

IV. Cap.

1. Hvad giørdu þeirra Fiandmen?

Þeir urdu miøg reider / og hæddu ad Gydingum / Kolludu þa Vanmætt-uga / er ecke giætu giørt þa Steina Lifande (bladed þeim upp aptur) sem væru Ofkudingia og uppbrender / Og jafn-vel þott þeir byggde / þa mundu vel Ref-ar geta rifed nidur þeirra Stein-Vegge / v. 2. 3. Og þeir giørdu aller um sijd-er

ek eitt Samtmæla til samans / ad þeir kiæme og striddé a mote Jerusalem / og giordu eina Villu þar iñe/ v. 8.

2. Geck þa nockud a Veikeð ?

Ja/ Þeir fromdu Erfideð med eiñe Hende/ eñ med añare helldu þeir a Vopnum (so þeir þeinge varest moote Ovinunum er villdu hamla þuí/ so þeir glætu ecke vered ad Byggingune) v. 17.

V. Cap.

1. Hvad skede a medan Byggingeñ stood yfer ?

Þar kom mikeð Hungur og Hallære medal Foolksins/ so ad þad vard ad setia sijn Born i Pant/ samt Akra og Vijngarda i Borgun/ so ad þad feinge Korn til ad eta i þessu Hallære. Sumir urdu og ad taka Peninga til Lans til Kongsins Skatts/ z setia i Borgun Akra og Vijngarda/ v. 2. 3. 4.

2. Hvad tock Nehemias þa til Rads ?

Hañ avijtade Rads-Herrana og þa yppurstu hardlega fyrer þad þeir voru so Omiskunsamer vid þeirra Medbrædur/ og hofdu tekeð Okur af þeim/ og skipade þess vegna/ ad þvi vare skil

ad aptur sem þeir hefdu Ofrad af þeim/ Hvad og so skede/ v. 11. til 13.

3. var þa Nehemias Orlætare og Gestmildare vid synä Medbrædur ?

Ja vissulegä/ þvi ad hañ let uppset ia Bord hvern Dag / ad hveriu allet mætti so sem gänga og snæda / og let hundrad og fimtyge Mañe af Gydingum og þeim yppurstu hafa Fædu vid sitt Bord/ v. 17.

4. Hvorsu mikid var til buid hversdaglegä i hans Matgiörda Huse til Bordhaldz ?

Eitt Vxe og sex Vtvallder Sauder/ og Fuglar / og alls hættad Vyn ofur mikid/ v. 18.

VI. Cap.

1. Hvad glædde Oviner Gydinga þa Murarner voru buner ?

Þeir sendu Fim̃ Sinnum af Slägd til Nehemiam/og bædu hañ koma/ Eñ hofdu i Hyggiu ad giöra honum Illt / Eñ hañ tekur þvi ecke / og seger hañ mege ecke fara / þvi hañ sie ad læta byggia / v. 2. til 6. Eñ er þeir giefa honum þa Sakargypt / ad hañ vilie falla fra Kongenum/ og læta giöra sig

sialfan aptur ad Konge/færer han Rok
fram a mote þeim/ad þad var ecke þann=
ig helldur uppdycktud Lyge/ v. 6. til 9.
2. Hver ærte ad skielþa Nehemiam / og Rada
hønum ad han skyllde fela sig i Musterenu? So
ad han være ecke stigen i Hel ?
Semaja Eitt Gydinga Prestur/hvø
er ed hafde lied st Neidingium til þess/og
þegid Fie af þeim/ v. 10. 12.
3. Hvertiu svarade Nehemias hønum/ Er han
hard æskyrtla ad han var ecke utsendur
af Gude?
Skal soddan Madur flyia? Skal
slykur Madur sem eg er fara i Musteri=
ed/ad forda Lyfe synu? v. 11. 12.
4. Nær / og hversu blifte var Murin albuin ?
A þeim Fimta og Tuttugasta Dege
i Elul Manude (edur September) a
Tolf og Fiørutyge Døgum / v. 15.
5. Hvernig þoot þyrer Ovinunum og Heidning
unum þar i kryngum/ þa þeir spurdu þad?
Oll þeirra Hughreyste fiell / þviad
þeir merktu ad soddan Giorningur var
af Gude/ v. 16.

VII. Cap.

1. Hvad skiede epter þetta?
Nehemias tilsette Port=Vakkara /

Saungvara og Levita/ v. 1. 2. 3. Og þar epter liet hañ Folked / sem var kom ed aptur ur Fángelsenu / hveriu hañ hafde safnad til samans / utreikna sitt Ættar-Registur / z telia þad/ v. 5. til 61.

2. Hversu margt var þad þa ?

Allur þesse Almuge so sem eitt Madur / var fiørutyge þusunder / tvo þusund / þriu hundrud og Sextyge / Auk þeirra Þienarar og Ambatter / þad var ad tølu Sio þusund þriu hundrud/ þriatyge og Sio / þeir høfdu og tvo hundrud fiørutyge og fim̄ Saungvara/ og Saung-Kvinnur/v. 66. 67.

3. Hvøria Kostbyr gefur Guds Ande Hananía Hallar Foringianum i Jerusalem ?

Þeñañ/ Ad hañ være eitt Trufastur Madur / og Gudhræddur fram̄ yfer marga adra/ v. 2.

4. Hvar þyrer urdu nockrer lauser vid Kenni Mañskapið ?

Af þvi þeir leitudu epter Registre sin ar Fædingar og fundu þad ecke / v. 6. 4.

5. Hvad var giefed og skienkt til Guds Hus og i Starfsioodiñ til Giørningsins ?

Af sialfum Nehemia (hver ad her nefnest Hathirsatha) þusund Gillene/ fimtyge Skaler/ fim̄ hundrud og þriatyge Presta Kyrtlar/ og nockrer þeir Yppurstu Fedur / gæfu tuttugu þusund Gyllene/tvo þusund/ og tvo hundrud Pund Silfurs og af hinu Foolkenu tuttugu þusund Gyllene / og 2000 Pund Silfurs og sio og Sextyge Presta Kyrkla/v. 70. 71. etc.

VIII. Cap.

1. Hver kom fram̄ med Lögmaals Bookena/og Las i hen̄e fyrer Almuganum/sem var komin til samans so, sem ein̄ Madur a þeḿ breida Strǽte?

Esdras Keńe Madur, sa Skripteærde/ og hn̄ stood upp a einum hææfum Træ-Stool/ hvern þeir høfdu giert ad Predika a/ v. 1. til 5. Og Levitarner komu Foolkenu til ad gaumgiæfa Løgmaaled/ Og þeir læsu Guds Løgmaals Book klaarlega / so ad Men̄ skylldu þad þeir læsu/v. 7. 8.

2. En̄ hver huggade Foolked sem voor ad Grææta/er þad heyrde Ord Løgmaalsins?

Nehemias / Esdras og Levitarner /

Og skipade þvi þar a moote ad giørast gladt / og eta af þvi feita og drecka af þvi hinu Sæta/ og ad senda þeim sem (voru Fatæker og) ecke høfdu neitt tilreidt: Þviad sa Dagur skyllde vera Gude Heilagur/ og Glede DRottins være þeirra Styrkur/ v. 9. 10.

3. Hvada Hatyd hielldu Gydingar epter þetta?

Laufskaala Hatyd ena i Sio Daga/ Med ysrid stoorre Glede/ Hvad Israels Børn høfdu ecke so giørt/ sidan Josua var/ allt til þess Dags/ v. 17. Og þar var lesed i Guds Løgmaals-Book hvern Dag/ v. 18.

IX. Cap.

1. Hvad var sidan skipad og tilsett?

Eitt Almenilegur Ydranar/ Føstu/ og Bæna-Dagur/ v. 1.

2. Hvernig tiede Foolked sig þa?

Nærsta klæckt og ydrande/ med Seckium og Molldu yfer sier / v. 1. Skyllde sig fra øllum ødrum Ukarlegū (Heidnū) Børnum/ Og jaatudu sijnar Synder/ og sinna Fedra Misgiørder / v. 2. Lasu Guds Løgmaal / Jaatudu og Tilbaadu DRottinn

Dikkiſt Fioorum Siſſum a Dege / v. 3. Giørdu eina heita Bæn og Þackar-giørd og Jatning fyrer Gude (hvar med þeir uppføllðu hañs margfalldar tied-ar Velgiørder / ſo og lijka hañs ſtooru Þolinmæde yfer margfalldre Vondſku og Opacklæte ſiña Fedra/ Medkieñande eiñig ſialfra þeirra Synder/) og lofa ad vilia giøra Yferboot og Yoran/ Skrif-udu ſo þetta Sattmaal giørdt vid þeir-ra Gud / og lietu iñſigla þad af þeirra Høfdingium / Levitum og Preſtum / v. 5. 6. etc. 38.

X. Cap.

1. Vm hvad verdur talad i þeſſum Capitula?

J hønum verda fyrſt greind Nøfn þeirra ſem ſkrifudu og Jnſigludu þañ Nyia Sattmaala millum Guds og Folk-ſins / v. 1. til 28. Sydañ ſeiger fra Sattmaalanum ſialfum/ v. 28. 29. etc.

2. Seig mier ſtutt Jnnhalld Sattmaalans?

Þeir Skulldbundu ſig med ſijnum Eyde / ad þeir ſkylldu gaanga i Guds Løgmaale / v. 29. Ad þeir villdu ecke gyptaſt þvi heidna Foolke i Landenu /

v. 30. Ad þeir villdu ecke Vanhelga Sabbats-Dageñ med ad fremia þa nockra Kaupþondlan/v. 31. Og ad þeir villdu flytia þa Arlegu Jñtekt til Guds Hus s/og lata Kieñemeñena fa hvad þr vidþurftu til Uppheldis/ v. 32. 33. etc.

XI. Cap.

1. Hvernig verd Jerusalem Stølmeñt af nyjum Jñbyggendum?

Þad skiede med Hlutkeste / v. 1.

2. Hversu marger af Erdingum nadu Bolfestu i Jerusalem/ þeirri Heilaga Stad?

Sa Tiunde Partur / edur Eiñ af Tiju / og hiner Nyju Partar i Borgunum þar i kring / v. 1.

3. Hver var sa Hellste af Prestunum og Høfdinge i Guds Huse?

Saraja / Sonur Hilkia / v. 11. Og hañs Med-Brædur / sem giærtu Guds Þionustu i Musterenu/voru atta hundrud tuttugu tveir / v. 12

4. Hversu marger voru þeir Ypparstu a medal Fedraña er bigguu i Jerusalem?

Tvo hundrud fiorutyge og tveir/ og auk þeirra Mikler Meñ / hundrad tuttugu og atta/ v. 13. 14.

XII. Cap.

1. Hvad giördu Gyðingar þa þeir vígðu Murveggena i Jerusalem ?

Þeir kilsettu eina Glede og Þackargiördar Hatyð (a hverre þeir lofudu Gud med Bæn og Þackargiörd/ Saung um/ Cymbalis/ Psölltorum/ Hørpum og Bæsunum / v. 27. 35. 41. Offrudu miklum Fornfæringum/ og voru Glader / so ad þeirra Fögnudur i Jerusalem heyrdest længa Vega i burt) v. 43.

2. Hvernig geimdu þeir Kyrkiunar Goods og Tyundena handa Prestunum og Levitunum ?

Þeir skipudu og skickudu vissa Meñ yfer Fe-Hyrdslurnar/ v. 44.

XIII. Cap.

1. Hvert hvad er Nehemias eñ nu meyra Loþs og Hroos verdur ?

Fyrer hans Gudhrædslu og alvarlegu Vandlæting bædi i þvi / ad hañ eptir Logmale Moysis (Deuteron. 23. v. 3) Skylldi Ammonitana og Moabitana fra Guds Samkundu / ad þeir skylldu ecke komast til neinsa Almenelegra Sysslana/ v. 1. 3. So og i þvi/ ad hañ kastade Kerñ Tobiæ þess Ammonitiska ur Hyrdsl

uñe hia Guds Huse/ og let þangad apt ur Kerisi Guds Huss / Mat-Offur og Reykelse/v.8.9. Eyka og so i þvi ad hñ let Levitana fa sin Part/ og þad Uppe helldε sem þeir ætku med rettu / um hvert Almugeñ hafde sviked þa hingad til/og ecke viliad lata þa fa / og selle þa aptur i þeirra Stad og Embætte fra hveriu þeir hofdu neydst til ad vi-kia/vegna þess þeir feingu ecke þad þeir kyñu ad lifa vid/v.10.11.13.Og ad syd-ustu vegna þess ad hañ ævitar Foolked fyrer þad/ ad þad brauk Sabbats helge na/Og skylldade þad til ad nyu sad hel-ga hana/v.15.17. 22. Eñ allra seinast i þvi/ad hañ ævitade/ Bolvade og slo nockra Meñ af Gydingum / og reitte Hær af þeim fyrer þad þeir hofdu tek ed sier heidnar egin Konur/ og þeirra Born toludu Asiatlegt Tungumal/og kuñu ecke ad tala Gydinga Mal sem var þeirra eiged (edur Ebreskt/) z liet þa sveria vid Gud / ad þeir skylldu ecke giora slykt opkar/ v. 23. 24. 25.

3. Hvar med Endar Esthers Book?

Med þessare Truudu Bæn/ Er han vockrum Sinum adur hefur brukad: Miskun a mig min Gud til hins Goda / v. 31.

Bookin Esther.

Um hvad hondlar þesse Book?

Her verdur ein Historia framfægd / hverrar Efne hefur skied medal Gydinga / þa Ahasverus var Kongur/ * Hverier ecke komu aptur til sijns Fødur Lands/Helldur urdu epter i þui Persiska Rijke.

I. Cap.

1. Hversu mykell og Vyolendur Kongur var Assverus?

Han rikte fra India Lande til Morlands / yfer hundrad Sio og tuttugu Piodlondum / v. 1.

2. Hvad het hans Konga Setur?

Susan/ J hverre Borg hn a þridia Are hns Kongs-Rijkes giarde eitt Gesta boo ollum sijnum Hofdingium/ Þienurum

* Epter Heimsins Sköpun 3510. Fyrer Christi Fæding 461.

um Landstioornurum og þeim Willdustu ædstu Mønnum i synu Londum/ i hundrad og attatyge Daga / og øllu (ødru) Foolke / sem var i Susan Slote / bæde stoorū z smaū i Sio Daga. Og Drottningin Vasthi giørde og so eitt Kvenna Gestabod i þvi Konunglega Huse Assverí Kongs/ v. 2. til 10.

3. Hvad hendte Vasthi Drottning ?

Hennar Ohlydne/ i þvi ad hun villde ecke koma inn fyrer Kongenn (þa hann sende Sio Herbergia Sveina til hennar og bad hana koma so hann lete Foolked og Høfdingiana sia hennar Dæglegleika) steypte henne fra Thronenum / og rak hana fra Kongs-Rijkenu/ v. 10. 11. 12. 19. 21.

4. Hvada Konungleg Skickun var utgiefin yfer Saker þessa ?

Ad allar Kvinnur hafe og hallde sijna Menn i Heidre/ hvert þeir eiga ad fleire meyra edur minna / Og ad hver Madur skyllde vera Yfer-Herra i sijnu Eigin Huse/ v. 20. 22.

5. Hvad er Loplegt i Gestabode Assverí

Kongs

Kongs og pad verdt sie ad epterþylgia?

Pad/ad hver Madur drack so myked sem honum lijkade/ og eingeñ var sa sem neyddi nockurn til ad drecka/ v. 8.

II. Cap.

1. Hver vard Drottning i Stadiñ Vasthi?

Esther/ Hver ed alleina medal allra ágiæta þeirra fogru Jomfrua/sem Kongurin liet koma med til sijn/fañ Nad fyrer honum/ so ad hañ elskade hana/ og sette pa Konunglegu Koronu a hañs Høfud/ 3. 4. 17.

2. Hversu leinge voru Jomfrurnar ad hreinsa og prydast sig adur eñ þær komu fñ fyrer Kongiñ?

I Tolf Mænude/ v. 12.

3. Hver vär Esther sem og ad ødru Nafne hiet Hadassa v. 7?

Hun vär ein miog væn og fryd Jungfru af Gydinga Foolke/ er hverke atte Fødur nie Modur (a Lyfe) hverrar Fost ur-Fader var Mardocheus hennar Fødur Brooder/ v. 7.

4. Hafde Esther sagt til sinar Ættar/ edur kunngiørt hvert hennar Ætt-Folk være?

Ney/Hun giørde epter Ordum Mar

dochei/

dochti / lijka so sem þa han var hesiak Foostre/Hver ed hafde skipad hefie ad hun skylde ecke giora þad / v. 20.

5. Hver kom þvi upp ad Tveir Herbergis Sveinar hefdu giort Samtøk til ad Rada Kongin af Degum?

Mardocheus/ Hver ed komst ad þvi/ sagde Esther Drottningu þad/og Esther sagde Kongenum þad af Nafni Mardochei/ v. 21. 22.

6. Hvernig voru þeir straffader/ er þad panst/ epter giørda Ransokn/ad þetta være Sanindé?

Þeir urdu bader hengder a Einu Trie/Og þad var skrifad i Annala Bok fyrer Kongenum/ v. 23.

III. Cap.

1. Hvern upphoof Assverus Kongur yfer alla sijna Høfdingia?

Aman han Agagita / So ad aller Kongsins Þienarar beygdu sijn Knie og tilbædu han / þvi Kongurin hafde so boded / v. 1. 2.

2. Gierde og Mardocheus hønum þvilijka Æru?

Ney / Jafnvel þott þad være Daglega talad til hans um þad/og han være aafijstur til þess/ þa villde han samt ecke giora þad / v. 2. 3. 4.

3. Hvert vard Aman pa Reidur/ edur gramdest hønum þad ecke?

Han vard fullur af Reide / en hønum þotte lijtels verdt ad leggia sijnar Hendur a Mardocheum alleina/ helldur tilstundade han ad afmá alla Gydinga sem ad voru i øllu Assveri Kongs Rijke/ v. 6. Hvar til han fieck so taled um fyrer Kongenum/ (og tilbaud sig ad han villde þar a moot utvega til Kongsins Fiehirdsla, Hus Tiju Þusund Centener Sylfurs/ v. 9.) Sende so Bref ut um øll Lønd Kongsins Innsiglud med Kongsins Hrijng / ad Men skylldu afmá/ Drepa og i Hel slá alla Gydinga / bæde Vnga og Gamla / Børn og Konur a einum Deige/ sem var a þrettanda Deige i þeim Toolfta Manade / (Kynnelega Adar) v. 13.

IV. Cap.

Hvernig vard Mardocheus vid/ þegar han heyrde þetta?

Hann reif sijn Klæde/ færde sig i Seck og Ösku / geck ut midt i Stadin Griet hatt og Aumlega/ v. 1. So var þar og i øllum

i øllum Løndum mikill Harmur a med al Gydinga/ og marger Fostudu / Gretu og syrgdu/og lau i Seck og Ösku: badu Gud innelega z Audmiukelega um Frelse z Grid.)

V. Cap.

Heyrde þa Gud Bæn þeirra og Frelsade þa ?

Ad Vijsu/þviad epter þad ad Gydingar høfdu fastad og beded i þria Daga z þriar Nætur fyrer Esther Drottning/hvad hun einig sialf giørde(Cap. 4.v.16.) Gaf Gud henne styrkvann Hug til ad ganga inn fyrer Kongin / a moote hans Skipan / fyrir hverium hun fann Nad/so ad hann utrette Gull-Sprotuna ad henne/En hun geck ad/ z snart ofann a henne / Og hann baud henne ad veita henne hvad hun girntest / þo þad være helmingur hans Kongs-Rykis/ v. 2.3. (Enn sydan baud hun Kongenum og Aman til Gestaboods/i tvo samfleytta Daga/v.4.8.)

VI. Cap.

Hvad bar til Tydenda a medan / ad lidenn þeirre þryggiu Dersu ?

Kongurinn gat ecke sofed a þeirre Nottu/

Rottu Bänd þar fyrer ad lesa Annála Bakur og Søgur fyrer sier / Fra því var þad vardo þá fyrer ad Mardocheus hefde underviſad um þá tvo Kongsins Her-bergis-Sveina / og hvørsu þeir höfdu bored Ráad saman med sier ad leggja sijnar Hendur a Asſverum Kóng / v. 1. 2. Nu þar fyrer Aman vard epter Skipun Kongsins / þess Naudugur / ad Iklæda Mardocheum Kóngligum Klædnade / setia á Kónungligu Coronu a hans Höfud og leida hann a Kongsins Heste um Stræte Borgarinnar / og kalla hátt fyrer hönum / So skal giöra þeim Manne sem Kongurinn vill heidra / v. 7. til 12.

VII. Cap.

Aferning yfer lofsins epter þessu ... Aman/ete var Stand Mabur ... ?

Hann var siálfur heilugur a þvi Tre / sem hann hafde láted giora fimtyge Alna hatt eptir Rädum Konu sinnar Seres og sinna Vina (Cap. 5. v. 14.) ad Mardocheus være heingdur a þvi / Sokum þess hann vilde ecke tilbidia hann / v. 10.

X 8.

VIII. Cap.

1. Hvad gjördest sidan meira?

Kongurinn gaf Esther Drottningu/ Amans Hus / yfer hvert Drottningenn sette Mardochæum/v.2. Hvër og sialfur fæck Rad hia Kongenum / er gaf hønum sitt Fingur Baug/sem hann hafde tekid aptur fra Aman/ v.2. Og let e færa hann Konunglegum Klædum/Gullum og Hvitum / og einum kostulegum Møttle af Lijne og Purpura / med einne större Gull-Coronu/v.15. So ad hann vard nærstur Assverus Konge/eirn Meg- tugur Madur/(Cap. 9. v. 4. Cap. 10. v. 2. 3.) Og þad voru ad nyu utsend Bref epter Skipan Kongsins a mooti hinum fyrre/ og tilstilud med hans Hring / i hvertium Gydingar feingu Leyfe til/ad veria Lijf sitt/ad afmaa/ drepa & Deyda alla þeirra Ovine sem ad þeim þreingdu/med þeirra Kvinnum og Børnum/og ad ræna þeirra Gotse/ v. 11.

2. Hver urdu þa Kiør Gydinga?

Þar vard þa Glede og Fagnadur a medal Gydinganna/Þviad þeim var kom

ed Lioos og Fognudur/Glede og Dyrd/ Hvar fyrer peir helldu Gestabod og Glede Daga / so ad marger af Lands Foolkenu giorduft Gydingar/v. 16. 17.

IX. Cp.

I. Hversu marga slogu Gydingarner i Hel af peirra Ovinum ?

Auk Thu Sona Amans / er voru Heingder a pvi sama Tre / sem Fadir peirra var Heingdur a/v. 13. 14. Drapu peir fim hundrud Mensi a Susan Slotes v. 12. Enn i hinum ødrū Kongsins Lønd, um fim og Siøtyge Pusunder / v. 16.

2. Hvad Jnsettu Gydingarner ad pessu Sløtdu ?

Eina Arlega Packlætis Hatyd / Sakir pessa Frelsis og Frqunar / og peir kolludu tvo Daga (sm voru sa fiort ande og fimtande Dagur i Adar Manadar/hvern peir skipudu par til/fyrer sig z syna Epterkomendur) Daga Purim/ Hveria peir skylldu hallda fyrer Gesta bods og Glede Daga/ og senda hver od rum Skeinkingar/ Og gefa peim Fa tæku/ v. 19. 21. 22 28.

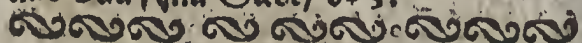
X. Cap.

1. Hvad giörde Assverus Kongur vid synä Pegna?

Hann lagde Skatt á Landed/og Eyar Sioefarins/ v. 1. (Ed litt Sydinga so sem ad mä räda af hvi 3. v. Vera vrda under syn nu Skidole hyrer Esthers Saker.)

2. Fyrer hvad var Mardocheus Kroos ad Endingu?

Fyrer pad / ad hann leitade Gööds fyrer sitt Folk / og lagde hid Besta til med öllu synu Sæde/ v. 3.

Jobs Book.

Um hvad händlar pesse Book?

Um ofrid stoora Polenmæde under Krosse og Kvolum i Epterdæme Jobs.

I. Cap.

1. Hvar bioo Job?

I Lande Uz/ v. 1. Hvern nockrer meina ad hafe vered Jobab Kongur i Edom/ 1. Bok Mos. 36. v. 33. (Hvad þo er övißt) Enn siálfur DRottinn nefner hans Nafn nockrum Sinnum so sem Riettlaats Mans hia Spamanenum Ezechiel/ (Cap. 14. v. 14. 16. 18. 20.)

Og

Og St. Jacob hroosar og lofar hans Polinmæde/ Cap. 5. v. 11.

2. Hvernig hagade Job synu Framferde?

Hann var Einfalldur/ Riettlatur/ Gudhræddur z fordadest hid Vonda/ v. 1.

3. Hversu mørg Børn atte hann og hversu mykenn Fienad?

Hann atte Sio Sonu og Þriar Dæ tur/ Og hans Kvikfie var Sio Þusund er Sauda/ Þriar Þusunder Ulfallda/ Fimm Hundrud Por Yxna/ Fimm Hundrud Asnur/ Og miøg mørg Hiu/ v. 2.

4. Hvad bøkndust hana Syner ad?

Þeir giørdu Giestabod hver i synu Huse a synum Dege/ z sendu ut og budu Systrum synum þremur til ad eta og drecka med sier/ Enn þa Eitt Giestabods Dagurinn var utlidenn / sende Job burt og helgade þa/og Offrade Brenne-Fornum epter allra þeirra Tolu/ v. 4. 5.

5. Hvert giørdest Aborm Guds vid vgudlande Job?

Hann villde reyna hans Polinmæde.

6. A hvern Hatt skiede þad?

Gud gaf allt þad hann atte i Satans Hendur / (hver ed aklagade hann i

Samkomu Guds Barna / v. 6. 8.)
Utan þad Einasta / ad hañ legde ecke
Hønd a hañ siælfañ / v. 12.

7. Hender þa einig Gooda og Gudhrædda
Meñ nockur Olucka epter Guds Leyfe?

Ja / Þad siaum vier klaarlega af
Jobs Dæme / hver ed miste a Einum
Dege/fyrer Saker þeirrar Maktar sem
Dioflenum hafde af Gude giefiñ vered/
sijn Børn / sitt Kvikfie / og Þionustu
Folk / hvert ed var sleiged i Hel / upp=
brendt af Ellde / og rænt fra hønum /
v. 15. 16. 17. 19.

8. Hverssu took Job þessum Krosse og
þessare stooru Olucku?

Hañ took þvi med þolinmodu Hiar=
ta/og sagde: Nakiñ kom eg ut af minar
Modur=Kvide / nakiñ mun eg og burt
aptur fara. DRottiñ gaf / DRottiñ
a burt took þad/lofad sie Nafn DRott=
ins/ v. 20. 21.

II. Cap.

1. Hvert til bell hønum eñ nu stærre Olucka?

Ja/ Satan / eptir Guds Leyfe /
Plagade hañs Lijkama med illum Saar
um/

um/fra hans Illum til hans Hvirfils/ so ad Job vard ad setiast i Oßku/ skafa sig med Skel / og lijda Smanar Yrde af sine Eigin Kvinnu / hver ed sagde vid han/ad han skyllde blessa Gud og Deyia/ v.7.8.9.

2. Hverju svarade Job hene ?

Han avijtade hana fyrer sijna Heimsku / og sagde Þu talar sem Fávijsar Kvinnur; Fyrst vier hofum medteked hid Gooda af Gude/ hvar fyrer skulum vier og þa ecke einnig lijka medtaka hid Vonda ? v. 10.

3. Hver kom til Jobs/ og aumkadest yfer hön um og villde Hugga han i hans Mootgange ?

Hans þrir Viner Eliphas / Bilda og Sophar/ v. 11.

III. C. til XLII.

1. Hvad giörde Job til umm sijder ?

Han vard Oþolinmoodur / Formælte sijnum Fædingar Dege / og Oskade han hefde strax mätt deyia, epter þad han var Fæddur/Cap.3.v.1. til 12.

2. Hverju Ansuru hans Viner til hess ?

Eliphas tekur til ad tala vid han/og

 Asakar

Asakar hann fyrer Oskarlmensku (Nyalei-ke) og Ørvæne / Cap. 4. v. 4. 6. Og aminner hann þar a moote til ad ei era Volummodur og Vona a Gud / Cap. 5. v. 16. 17.

3. Hverju svarade Job honum til þessa ?

Hier uppdyktied Ord / eke til annars enn ad Straffa/ og hier slaned Ordinn hins Ohug-Hrausta i Vind/ Cap. 6. v. 20.

4. Hversu stoor var Pyna og Eymd Jobs ?

Nu sagde hun være þyngre enn Sandurinn i Sioonum/ Cap. 6. v. 2. 3.

5. Hverju samlikter hann Mannsins Armædu hulla Lyfe ?

Afitzkomulage eins Striids-Manns/ eins Pioons/ e Dag-Launara/ vid Vindu Vefarans og einum Vinde/ Cap. 7. v. 1. 6. 7.

6. Hver byriade þui næst ad tala til Jobs ?

Bildad sa asakar hanns Vina/ hver ed asakade hann fyrer þad / ad hann og hans Syner hefdu med sinu Ogudlega Framferde leidt þessa Olucku og þennan Kross yfer sig / hann skyllde þess vegna Jaula-lijki / og bidia Gud um Fyrergiefning/ Cap. 8. v. 3. 4. 5. etc.

7. Hvada ustædu hafde Bildad til þessarar sinnar Rædu ?

Þad hefur vered hans Meining / ad Gud være ecke vanur ad Straffa þannig neina / utan alleina þa Ogudhræddu/ v. 20.

8. Hvada Svar gaf Job hønum til þessa ?

Hann medkiende þad liuflega / ad hann være ecke so sem Einglar hreinn/ og ad allar Plagur kiæme yfer Mannsins Sok um Syndanna/ Enn jafnframt leider hann fyrer Hugskots-Sioner / ad Gud vitiar og so hinna Gudhræddu z Rettlætu med þvilijkum Plagum/og lætur opt og O-fialldann sem hann sie O-Miskunsamur vid þa / þegar Neydenn adþreynger / Cap. 9. 10.

9. Er Gud vill þrætta vid eirn Syndara/ hvert kan þa Madurinn ad þinast Saklaus ?

Ney/ Hann kann ecke ad svara hønum Einu i moote Þusund / Cap. 9. v. 3.

10. Hver hoof Tal vid Job epter þetta ?

Sophar hanns þridie Vinur/hver ed hiellt hann være Marlugur Madur / er kiæme fram med myked Onytu Hial/ og ber hønum hardlega a Brijn/ ad hann sie

ecke Saklaus/ Cap. 11. v. 2. 4. 6. etc. Hvar til Job svarar med Hoogværd og Spekt/ og fører Røk til/ad þott þeim hinum Gudhræddu lijde ecke allt so vel i þessu Lijfe/og þeim Ogudlegu ecke helld ur illa / þa sie þo Gud Riettlatur og Goodur/ Cap. 12. v. 4. etc. Þar næst leider hann sijnum Vinum fyrer Sioon-er/hversu Darleger þeir sieu/Og straff-ar þa fyrer þad / ad þeir vilie Rang-færa og umsnua hans Ordum / og for-svara Gud med þvi sem er Orietti / Cap. 13. v. 6. 7.

11. Hversu útmalar Job Eymdar-hag þess Mannlega Lijfsins?

Madurinn af Kvinnunne fæddur / lifer stutta Stund / og er fullur Onadar. Hann uppvex sem annad Bloomstur og fellur af/z i burtu flijr sem annar Skugge / og er ecke i sama Stad / Cap. 14. v. 1. 2.

12. A hvern Veg hrijda Viner Jobs hans Rædu?

Eliphas asakar hann fyrer þad / ad hann tale uppblasinn og fanngt Ord / Og vill

vill bevijsa/ ad Job være ecke Saklaus/ Nelldur Ogudlegur og Hræsnare / med Þvi ad þeß hættar kiæme yfer hañ / er tilfielle hvilijkum Mañum / Cap. 15. v. 2. 14. seq. 17. o. s. frv.

13. Med hveriu vill hñ bevijsa/ad Job være eins sekur fyrer Gude sem aller adrer Meñ?

Med þessum Ordum/ Hvad er Mad urin þess ad hañ skyllde vera hreiñ / Og ad sa skyllde vera Riettferdugur / sem er af Kvinuñe fæddur. Sia þu ad þar er eingiñ Ostraffanlegur a medal hañs (Guds Orottiñs) Heilagra/ og Himnarner eru ecke hreiner fyrer honũ/ Hversu myklu sijdur mun þa Madurin / sem so Andstyggelegur er og Fæfeingur (Epter Synda-Fall. o ad sialfra syna Natturu) hver ïñdreckur Rangleted so sem añad Vatn/ Cap. 15. v. 14. 15. 16.

14. Hvad var þad sem Job sagde ad være Fader siñ/ Moder syn og Syster syn?

Fuañ kallade hañ Fodur siñ / og Madkana Moodur sijna/og sijna Systur/ Cap. 17. v. 14.

15. Hvad sagde hañs Annar Vinur Bildad eñ framar vid hañ?

Nañ talade allt eins og ſa Fyrſte/og villde beviſſa/þott Oſatt være/ ad Job ætte med riettu ad reiknaſt med Oguđ- legum Mońum / Cap. 18. v. 5.

16. Hvernig ber Job ad vorſvara ſig ?

Nañ bidur Vine ſijna/ ſo ſem leidin lega Nuggara/(Cap. 16. v. 2.) Ad þeir villdu ecke leingur kvelia hañ / þeir ſkylldu miklu helldur trua ſtadfaſtlega/ ad þeſſe Þiaaning være hønum ſend af Gude ſem eitt Offur/ Nañ hefde lijka og ſo eina ſterka Tru og ſtoduga Von a Sijnum Endurlauſnara ad hañ munde Frelſa hañ / Og giorir þeſſa agiætu Jatning þar um/ Eg veit ad mīń Endurlauſnare Lifer/ og þad hañ mun her epter uppvekia Mig af Jordune. Og eg mun ſkodar meir umgefaſt med þeſſu mijnu Hørunde / og eg mun ſia Gud i þeſſu mijnu Holldę. Þañ hiń ſama mun eg ſia fyrer Mig/ og mijn Augu munu lijta hañ/og ecke eitt añarlegut/Cap. 19. v. 25. 26.

17. Hvad var þad/a, Hvert Job Oſkade ad hañs Truar-Jatning mætte Yfirbyggiaſt ?

Hañ Offrade hun maike Vihøgg-vaſt á eitt Stein med einum Járn Stíl á Blye til Eylifrar Miñingar/ Cap. 19. v. 24.

18. Hvad ſøgdu Viner hans til ſkiſſa?

Eliphas vill eñ nu gefa honum þad ad Søk ad hañ hafe vered Ogudleg ur/og ſyndgad Ovidurkiænnlega a mod te Gude og ſkiñum Naungum/ Cap. 22. v. 5. 6. 7. etc.

19. Hverniig forſvarar Job ſig þa?

Hañ tekur þeſſa Følſku Aſøkun til Baka/ & Beviſar jafnan ſitt Sakleyſe/ med þvi moote ad hañ krefur Gud til Vitnis / og ſegiſt hafa Gooda Sam-viſſku/ Cap. 23. v. 4. 10. 12. etc.

20. Hvat med aþſakar Job ſina Oþolinmædi?

Med þvi/ ad hans Freiſtingar ſtoreſt ſo margar / hveri ſ: Gud lææt koma yfer hañ.

21. Hver gäp ſig til ad tala vid hañ þa þeir bräir Viner Jobs voru Þagnader?

Elihu hver ed reiddeſt Job / af þvi hañ hellde ſig Rettlaatare eñ Gud / Og Rædde ſo til hans um Guds Rettlæte /

Almatte

Almættke og Speke/ Cap. 34. 35. 36.

22. Hvet vard þa Ender og Vtgør a øllu þessu?

Siælfur DRottin geingur fram a mille Jobs og hans Vina / og talade til Jobs af einum Vind-Bil um̄ sin̄ stora Kraft og Vÿsdom i Skøpun Veralldarin̄ar/ Vidhallde og Stioornan/ setur fram̄ fyrer han̄ nockrar Spurningar sem ecke verdur urleist / nefnelega um̄ Grundvallan Jardarin̄ar/ um̄ Skøpun Einglan̄a / og um̄ Takmørk Siafarins/ etc. Cap. 38. v. 1. 4. 7. 8. Cap. 39. v. 1. 3. 4.

23. Hveriu Andsvarade Job DRottne her til?

Han̄ medkienner sin̄ Veikleika og Vanvitsku: Sia / segir han̄/ Eg hefe nogu Ordordur vered / Hveriu skal eg svara? Eg vil hallda Hende min̄e fyrer Mun̄ Mier. Einusin̄e hefe eg talad/ þar fyrer vil eg ecke meyr Andsvar gefa/ Eg vil ecke þad sama hedan i fra leingur giøra/ Cap. 39. v. 36. 37. 38.

24. Hvad leider Gud hønum en̄ framar fyrer sioones?

Hañ straffar hañ fyrer þad/ ad hañ hafde eñ nu ecke giefed hønum sem være hiñ Allra Hæsste / fullkomed Lof og Heidur fyrer sitt Riettlæte / og æsker hañ til ad þeckia og skiia þad Gud-doomlega Skaparans Almætte / a þvi mykla Dyre Behemot (þad er Fylmium) og Leviathan (Hvalfiskenum) so ad hañ sku le ecke hier epter tala so Ovitutlega (Athugalauslega) uñ Guds Dooma / Cap. 40. Cap. 41.

25. Hvad giørde Job þa til ?

Hañ medkende Guds Almætte og Alvitsku/ og ad hañ sialfur hefde talad Heimskulega/ Yðradest og giørde Yfer-boot i Ösku og Dupte/ C. 42. v. 2. til 7.

26. Hvad skiede þa epter alt saman þetta ?

Jobs Hrygd snerest til Glede / Og Drottiñ mykiar hañs Þriu Vine / fyrer þad þeir hefdu ecke talad riett fyrer hønum/ Hvar fyrer Job skyllde bidia fyrer þeim/ og þeir ætlu ad Foornfæra Gude Siø Vxa og Siø Hruta. Og Drottiñ aleit Job i Naad/ hver ed gaf hønum Tvøfallt vid þad sem hañ ädur

átt

att hafde/ so ad han fieck Fiortan Pi-
sund Saude / og Sex Pusund Vlfall-
da / og Pusund Par Vxa / og Pusund
Asna / Og DRottin blessade han med
Sio Sonum og premur Dætrum/ hver
ra Lijke ad ecke fanst i ollum Londum
sem væru so fryd at. Og Job lifde ep-
an epter pad i Hundrad og Fiorutyge
Ar / so han sa Born og Barna Born
syn allt til Fiorda Lids / Og Andadest
gamall og saddur Lijf-Dagana / Cap.
42. v. 10. 11. etc.

Davids Psalltare.

1. Hvad er Psalltarinn ?

Han er ein Fullkomin Bæna og
Psalma-Book/ Ja Mergur og Kiarne
allra Heilagra Fræda z Heilagrar Ritn
ingar.

2. Hver hefur Fullgiort og Skrifad pessa
Book ?

Einungis Heilagur Ande / knudur
til pess af Heilogum Anda (2. Pet. 1. v.
21.) En po flerdeilis sialfur David
Kongur og Asaph Sa Konunglege

Saung-Meistare (2. Kron. 29. v. 30.) Kore Børn/Ethan Esrahither/Salomon og Moses. Þar af hefur David samsett hundrad þria og tuttugu Psalma / medal hverra ad finnast Siøtyge/ sem einga Yfirskript hafa. Nafn Asaphs finst fyrer Tolf/Kore eru ellefu eignader. Nafn Ethan Esrahiters stendur fyrer framan þann Nyunda og Attatugasta. Salomon Konge er eignadur sa Attar og Siøtugaste/ Asamt þeimhundradasta tuttugasta og Siaunda/ og Mose Guds Þienara Sa Nytugaste / hverier Psalmar eru til samans hundrad og Fimtyge.

3. Hvernig skiptast aller Psalmar Davids ? I Fim̃ Parta.

1. Eru Spadoms Psalmar / Þar til heyra aller þeir/ i hverium ad þeim Gudhræddu er lofad og fyrerheited øllu Goodu. Enn hinum Ogudlegu er hotad øllu Illu og allre Olucku.

2. Lærdoms Psalmar / hverier ed kenna oss/ hvad vier skulum giøra/ og ecke

giora/ eptir Guds bode. Par ad hnigga
aller peir / i hverium ad Guds Ord og
Nafkygn verdur hroosad og Vegsomud/
eñ aller Mañâ-Sekningar Fordæmder.

3. Huggunar Psalmar/ pængad hnig
ga aller peir sem bæde hugga og vid-
rietta angrud og sturlud Hiertu / Og
so lyka skrelsa og lasta Tyrañia og Of-
skakiesfulla Meñ.

4. Bænar Psalmar / J peim bidur
og akallar Madur Gud i allskonar
Neyd og Vidlogum. Hvar til heyra all-
er peir sem kvarta uñ Eitthvad/ syrg-
ia/ Kalla og Hroopa til Guds yfer syn-
um Ovinum.

5. Packlætes Psalmar / med hver-
ium Madur Lofar og Vegsamar Gud
fyrer allra Handa Gæfur og Velgiord-
er/ Og þvilyker eru aller peir/ i hveriuin
Gud er Pryssadur fyrer syna Velgiort-
ninga. Og petta eru hiner sierlegustu
Nuter / fyrer hverra Saker ad Davids
Psalltare er giordur/ Par fyrer nefnest
hañ og i pvi Hebreska Tungumæle
Sepher

Sepher Thehillim / Lofs og Packlæt-es Book.

4. Hvertsu kan nu Madur ad lesa Davids Psalltara og bruka han/ so pad verde til Gagns?

A pessan Hætt/ Ad hver sem hefur Lyst til pess fyrsta Partsins / han ma lesa pessa eptertfylgiande Psalma. 2. 8. 16. 21. 22. 58. 72. 110. 128. Af hverium sia ma fullkomlega og so aug liosa Spadooma um Personu / Embætte/ Pijnu / Dauda og Dyrd DRottins JEsu Christi. Einkig um Kollun Heidesna pioda / og Verkun Evangelii/ i peim 19. 40. 45. 47. 50. 78. 93. 97. 98. Psalme.

5. Hverier hlyda uppa han Annan partin?

Sa 1. 4. 15. 33. 37. 39. 41. 49. 52. 63. 73. 78. 81. 82. 92. 95. 96. 99. 100. 101. 112. 115. 125. 127. 128. 131. 133. 144. 146. 148. 150. Pessir hafa inne ad hallda Lærdooma/og Aminningar til ad lesa Guds Ord / med Kostgiæfne / under hverin ad Lucka og Blessan er komin. So tala peir og einnig

um̃ Traust a Guds Myskunseme / um̃ þar hvriar Nøfud-Skiekler i Christ-neñe/pa Andlegu/ Veralldlegu og Hus-stioornar Stietkena. Somuleidis um̃ þad / ad Madur ecke hneixlest a þvi ad þeim Ogudlegu vegnar vel i Heimenum og þeim Gudhræddu illa.

6. Hverier psalmar eiga heima i þeirre þridiu Rød ?

Sa/ 2. 5. 10. 12. 19. 33. 36. 46. 58. 76. 114. 115. 116. J hvøriun ad Guds Kyrk-ia er Huggud moote hefiar Ovinum og Følskum Keñendum/ad Gud Vilie steý-pa þeim nidur i þeirra eigin For-biørfun.

7. Hverier psalmar eiga heima i Fiorda Partenum ?

Þeir Sio Jdranar Psalmar/nefnelega/ Sa 6. 32. 38. 51. 102. 130. 143. Um̃ Nadar-Ryka Fyrergiefning Syndaña. Sa 69. 85. 134. 140. Um̃ Frid. Sa 67. 69. 119. Um̃ Guds Ord. Sa. 18. 24. 26. 27. 42. 45. 56. 57. 62. 142. Eru a moote Ovinum Kyrkiuñar. Sa. 7. 80. Eru a moote Vondre Samvitsku z Gu-

ds

ds Reide. Sa. 77. 80. 125. Fyrer Kyrk-
iunne/og adrar fleyre pessháttar Bæner.

8. Hverier psalmar eiga ad heimpærast til
bidiar vmm Nadar ?

Sa 9.18. 30. 66. 113. Hverier ed
hafa ille ad hallda Packargiorder fyrer
Frelsun ur Neydenne. Sa 33.105.107.108.
114. 116. 139. 144. 146. Packa Gude
fyrer pa Lijkamlegu Blessan; Sa 34.
42. 103. 109. 122. 138. 145. 148. Lofa
Gud fyrer pær Andlegu Gæfur og
Velgiorder / og allra hellst fyrer hans
Heilaga Ord. Sa / 76. 86. 108. 111.
116. 135. 136. Packa Drottne fyrer
hans Dasemdar Verk.

9. Eru og peir nockrer psalmar til/sem eiga vid
viss Tilfelle og sierlegar Personur ?

Ja ad Visu: hvoiad Predikarar
kunna ad lesa pann 71. Stioornendur og
Yfervallds Personur pann 7.17.2 . 61.
Strijdsmenn pann 18.44.46.91. Egta
Folk pann 103.113.116. 126. 128. 139.
Kaup-Menn og Siglinga-Menn pann 17.
62. 104. 07. peir sem eru i Ferdalage
pann 139. Born pann 3.8. 34. 44.76.

78. Pionustu Folk Pag. 123. Siuker pag. 6. 13. 85. 102. 107. 150. Nymt Ogudlegu pag. 7. Fangar pag. 85. 108. Peir ed ganga til Altaris. pag. 51. 111. 113. 122. 130. Fyrer Maaltijd/ pag. 144. Eptir Maaltijd pag. 147. A Kvoldin pag. 91. 103. A Morgnana pag. 92. Og so framvegis.

Ordskvider Salomonis.

1. Um hvad hondlar þesse Book?

Nun kiefier eitia mest / hverfu ad eitt Christitt Madur skule lifa einu Ostraff anlegu Lijferne og Framferde fyrer Gude og Mønnum.

2. Hefur Salomon skrifad alla þessar Ordskvidu?

Ad søfu hafa nockrer Men af Guds Anda upplijster bætt þar nockru vid (Cap. 25. v. 1. Cap. 30.) Samt eru þeir aller eignader Salomon / med því þeir eru utdregner af hans Skrifum.

3. Hvernig skipcast þesser Ordskvider?

J Tvo Parta. 1. J eitt Formaala/ edur i eina Almennelega Aminning/ sem er

tiefaltt

iſſefalit i þeim Tveimur Fyrſtu Capi-
tulum/ og þar næſt eru framſetter ſier
deiliskeger Lærdoomar i hinum Epter-
fylgiande.

4. Hvad æ Madur ad legata meſta Rapp og Aſtundan æ i þvi Barn Aſku?

A ſanfan Guds Otta/ þvïad han er Vpphaf til ad læra (odlaſt Vÿsdoom) Cap. 1. v. 7. Cap. 19. v. 23.

5. Af hverium þær Madur og ødlaſt Vÿsdoom?

Af DRottne/ hver ed giefur Vÿs-
doom/ og af hvers Muñe ad kiemur
Þecking og Skilningur/ v. 20. 21. 22. 23.

6. Hvernig ſkal ha Vÿsdoomiñ ad ſækiaſt?

Lat Eyra þitt ad Vÿsdome Gaum-
giæfa/ og hneig þu med Athuga Hiarta
þitt þar til / þvïad ef þu med Koſt-
gæfne þar epter kallar/ og þar um bid-
ur/ Og leitar epter honum ſo ſem Sylf-
re / og grenſlaſt þar epter ſo ſem epter
Fieſiood/ þa muntu ſkilia Otta DRott-
ins og Þecking Guds fiña/ C. 2. v. 2. 3.

III. Cap.

1. Hvernig ſkal Madur haga ſier ſo han ødlist Vÿsdoom?

Y 4 Madur

Madur verdur ad heingia Løgmaal DRottins um̄ Hals sier (þad er/ hafa þad allteid fyrer Augunum) og skrifa Bodordin̄ a Spiolld Hiartans (Cap. 6. v. 21.) so mun Madur finna Hylle og Klokinde/ sem Gude og Mønnum vel lijkar/ v. 3. 4.

3. Hversu hátt virdist og acktast Skynsemin̄?

Nu er Lijfsins Tre øllum þeim sem hana høndla/ og sæler eru þeir sem hana hallda/ (v. 18.) Þad er betra ad høndla med hana en̄ med Sylfur/ og hennar Innteckt er betre en̄ Gull. Hun er dyrmætare en̄ Gimsteinar / og allt hvad þu æskia kan̄t er ecke vid hana samjafnande. Lanğer Lijfdagar eru a Hægre Hønd hennar / og Heidur og Audæfe a Vinstre Hønd hennar. Hennar Veger eru liufleger Veger/ og aller hennar Stiger eru Fridsamer/ v. 14. 15. 16. 17.

3. Hvad hindrar Visdomen̄?

Vondur Selskapur/ Kom þar fyrer ecke a Stigu Ogudlegra / og gack þu ecke a Vegi vondra Manna/ þviad han̄ er so sem Myrkur/ Cap. 4. v. 14. 19.

4. Hverning skal Madur lifad epter þessu?

Ef Madur hnegger sijn Eyru til ad taka epter Visdoominum / Bijhellduz goodum Kadum / og Mustutis vile Greinarmun ad giora/ Cap. 5. v. 1. 2.

VI. Cap.

1. Hvad er pad sem Gud hatar mest ?

Pessa Sex Hlute hatar DRottinn / og og sioundu hefur hann Andstygd.

2. Hverier eru peir ?

1. Drambsom Augu. 2. Falsk Tunga. 3. Hendur par ed uthella Saklausu Bloode. 4. Hiarta pad sem umgeingst med vondum Hreckium / 5. Fatur sem eru flioot er til ad giora Skada. 6. Fals Vottur sem diarflega talar Lyge/og 7. Hann sem Brad ta a medal reiser Sundurþycke v. 17. 18. 19.

3. Hver er Eiginlega sa rietta Visdooms sins Lærimeistare ?

JEsus / sem er su sialf Undirstodulega Speke/um hvers Fading fyrer alla Eylifd/ og Skopun allrar Veraldar þannig greiner / DRottinn hefur haft mig i Upphafe sijna Vega / fyrr

eñ hañ neskud giørde / var eg þar / Eg er iñsett fra Eylýfd / fra Upphafe fyrr eñ Jørdiñ. Þa hañ lagde Jardar, iñar Grundvoll / var eg Verk-Meistare hia hønum / Miñ' Lyst er hia Mañ, aña Børnum / Cap. 8. v. 22. 23. 30. 31.

4. Hvad Elede og Gagn gieþur Vitskañ oss?

Nu tilbýr eina Vegleg a Maaltijd / og bijdur þar til øllum / z seiger: Komed og Eted mitt Brand / og Drecked Vijned þad eg i skeinke. Yfergiefed Barnsklegt Athæfe / þa munud þier lifa / Cap. 9. v. 2. 5. 6.

X. Cap.

1. Hvad skipar Spekiñ oss ad vier skulum giøra hverier vid adra?

Ad giæta Kostgiæfelega / Sañsyne og Rettinda i allre Hondlun og Vidskiptum / Þvíad Orettferdugt Fie stodar ecke / Eñ Riettlæte frelsar fra Dauda. DRottiñ steyper Giedrætte Ogudlegra / (þeirra er giørast Ryker med Añarra Skada). Eñ hañ læfur ecke Sal hins Rettlata þola Hungur / (v. 2. 3.) Blessañ er yfer Høfde hins Riettlata / v. 6. Og

Blessan DROttins audgar fyrer utan Mædu / v. 22.

2. Med hverju gietur Madur kated sier sijna Riettvijse ?

Med þvi / ad Madur æfafest ad Tijmanlegu Gotse / med riettre Adferd / og store Verk sijns Embættes / med Kostgiæfne / þviad Ein lot Hond giorer Fatækt / Enn Ein þrifin Hond giorer Audugan. Hver hann samandregur a Sumrenu / sa er Hygginn / Enn sa ed sefur um Kornskurdar Tijman / verdur ad Skomm / v. 4. 5.

XI. Cap.

1. Hvad er þad sem Riettvijsenn er til Hindrunar ?

Rong Vog / er Andstygd DROttne / Enn Full Vigt er honum þægeleg / v. 1. (Cap. 15. v. 11. Cap. 20. v. 10.)

2. Hvada Avexti hefur sa þar af / sem elskar Riettlæted ?

Minning Rettlætra blijfur i Blessan. Enn Nafn Ogudrækenna fuunar / (Cap. 10. v. 7.) Munnur hins Rettlæta er Lifande Brunnur / v. 11. Ein Borg fagnar nær Rettlatum geingur

vel

vel/v.10. Hvad Rettlæte skoðar til Lyf sins/ Rottin̄ hefur Andslygd a Rangsnun̄i Hiortn̄/ en a Goodum hefur han̄ Þocknan/v.20. Ok Rettlætra hiðtur vel ad luckast/v.23. Avoxtur hins Rettlæta er Lyffsins Tre/ v.30. Og hin̄ verdur af Neydeñe frelstur/ v. 8.

3. Hvad er sa rette Grundvøllur Rettlætesins?

Goodur Age / Hvad hver sig lætur giarnan hyrta/ mun Nyggen̄ verda. En̄ sa er Agalaus vill vera/blyfur Heimsk-ur/Cap. 12. v. 1. En̄ Vitur Sonur lætur sin̄ Fodur aga sig. En̄ ein̄ Nadare hlyder ecke Hyrtingunne/ Cap. 13. v. 1. Hver han̄ sparar sin̄ Vond/ han̄ hatar sin̄ Son/ en̄ hver a honum hefur Ast/ sa agar han̄ fliott/ Cap. 13. v. 24. Hver sem ecke vill læta sier segia/ han̄ gioter sig sialfan̄ til einkis/ En̄ hver sem hlyder Strofunne verdur Hyggin̄/ Cap. 15. v. 32. 33. Ein̄ Spottare leitar epter Spekinne / og finnur hana ecke/ En̄ Skinugum Manne er Þeckingen̄ lett/ Cap. 14. v. 6. (Vm̄ Barna Agan̄ er ad lesa/ 1. 4. 6. 10. 19. 20. 22. 23.

23. 30. Capitula.)

4. Eru þa Hyggenne og Vitsmuner so væred Mandsynleg ?

Ja/ ad vísu/ Þviad fyrer þad uppbyggest Hused/ Cap. 14. v. 11. Þad eru brugt Vige/ og Brunur Lífsins/ so ad Men fordest Snörur Daudans/ v. 26. 27. Skinsamur Þionn er Kongenum þeckur/ v. 35. Og Forsiálega ad Hönndla/ er Spakra Mana Koróna/ v. 18.

XV. Cap.

1. Hvörnig gióra Hygginden vark vid sig i Glartanu ?

Hygged Hiarta hondlar med Vitneskingu/ Enn Diarfer Dárar stioorna Heimskulega / v. 14. Gladt Hiarta giörir Gledelegt Yferbragd / Enn gott Ged er Dagelegt Sælgiæte/ v. 13. 15.

2. Enn hvernig i Ordi ?

Eitt miukt Andsvar hepter Reide/ enn hardt Ord uppvekur Grimd. v. 1. Tunga Vitra Mana giörer Lærdómenn kiæran. Enn Munur Fávyßra spýr eintóme Heimskuse/ v. 2. Þad er einum Mane Glede/ þa Mann svara honum Rett/

Reiti / og eitt Ord a synum Tyma er mioog Liuft / v.23.

3. Hvernig i Arbeidum ?

Vinsamlegt Tillit gledur Hiartad / og eitt gott Rikte gioerer Beinin Feit / v.30. Ein Skinsamur verdur pryssadur fyrer ein vitran Mann / Og Liufleg Rxda kefter vel / Cap.16. v.21 Visdom urin er ein Lifande Brunnur heim sem Hn hefur / ibd. v.22. og eitt higged Hiarta talar Viturlega / v. 23. Vitskann er Gulle betre / og Skynseme ad hafa er Dyrmætare enn Silfur / v.16. Hver ed Forsiælega framfylger nockru Efne / Sa finnur Homingiu / Og sæll er sa sem Traust hefur a DRottne / v. 20.

XVII. Cap.

1. A Madur og so ad hafa sier lægre Men Heldre / hegar heir eru Vitrer og Skynsamer ?

Ja / hvad Vitur þræll mun Drottna yfer Oprifnum Erfingium / og mun skipta Erfdefie Brædra a mille / v. 2. Vitugur Madur er dyrmæt Sal / v 27.

2. Hvad giorer ein Heimskinge og Oskinsamur ?

Nann hlyder illum Munnum / og Falsk

ar

ur Maður hlyder giarnast Skadsamleg-um Tungum/ Nafi Spottar Fatækast og Nader þess hins sama Skapara/v. 4.5. Nafi leitar Skada ad giora/ en eitt Oguðlegur Einginn mun yfer hñ koma / v.11. Pad er betra ad mæta Biarndyre þvi sem Rænt er Hunum Hunum/ helldur eñ Nemiskum Mañe i sinne Nemisku/ v. 11.12. Varer Dannans fara Prælkun/ og hans Muñur saker epter Nøggum/ Cap. 18. v. 6.

XVIII. Cap.

1. Hvörsu hætt verdur sa vysse Mannes Drottins ?

Nafn Drottins er eitt sterkur Kast ale/ þangad hleipur hiñ Rettlæte / og verdur Berndadur/ v. 10.

2. Hvernig skickar hiñ Rettlæte sier i synu Doomara Embætte ?

Nafñ akkar ecke Persónu hins Oguðrækna/ z beyir ecke Rettiñ i Doome/ v. 5. Þvíad hver sem segir hiñ Oguðlega ad hafa Rett/ og fordæmer hiñ Rettlæta / þeir eru bæder Andstyggd fyrer Drottne. Oguðlegur Maður Liggur

Blaknan

giarnan Leinugligar Ꝺ̶æfur til ad beygia Veg Rettarins (Cap. 17. v. 23.)

XIX. Cap.

1. Hvada Verdlaun ma þeir seni bera Falskañ Vitnisburd ?

Eiñ Fals-Vottur blyfur ecke O'straffadur / Og sa sem diarflega talar Lygd/mun Fyrerfarast. Eñ Ordvandur Vottur spottar Rettiñ/og Ogudlegra Mañá Muñur gleiper Otettiñ/ v. 9. 28.

2. Hvada Laun ber hiñ Goodgiarne og Miskunsame af Gude ?

Hver Fatækum Myskunar/sa laanar DRottne / Hañ mun honum pad goodu Endurgiallda/ v. 17. Bird ecke fyrer þier ad giora Ymum Fatæka til gooda / þegar þyn Hond hefur nockud til ad gefa af. Lattu Brunna þyna ut'fliota/Og þyna Vatnslæke a Strætiñ (Cap. 5. v. 16.)

XX. Cap.

1. Hvorra Launa hefur hiñ Late fiek ad vænta ?

Hañ blyfur ad bidia uñ Kornskurdar Timañ/ og skal ecke fa / v. 4. Lete ollee

eller Svefnè / og ein lot Sáal mun lyda Hungur: Latur Madur hylur sijna Hønd i Pottenum / og ber hana ecke aptur ad Munienum / (Cap. 19. v. 24.) Latur Madur deyr i sinè Osk / hvïad hans Hendur villdu eckert giöra / Cap. 21. v. 25.

2, Hvad leidet Dryckiuskapur epter sig ?

Vijn giörer Ldusláta Menn / og sterkt ur drtckur gallda / hvër þar hefur Lyst til verdur alldrege Vitur / v. 1. Verdu (þar fyrer) ecke med Olsvelgiurum og Krasdugum / þvïad þeir ukarmast / Og Svefnugur Madur klæder ad bera Tøt tug Föt / (Cap. 23. v. 20. 21.)

3. Hvernig ä Madur ad hegla Strijd?

Med Skynsemè / v. 18. Þvïad Nëst ä at verda buner til Bardagans / Ett Sigurenn kiemur af DRottne / Cap. 21. v. 31. Þvïad med Rädè hlijtur Bardag anum framfylgt ad verda / og hvar ed marger (Gooder) Rädgiafar eru / þar er Sigur / Cap. 24. v. 6.

4. Hvernig þer byrer þeim sem geingur i Borgun fyrer Eins Annars ?

Tak þu hañs Klæde/ og Pantset þad fyrer Saker hins Okienda / v. 16. (Cap. 27. 13.)

5. Hvernig a Madur ad hindra þad Jlla?

Meñ hlioka ad hamla þeim Illu med strøungu Straffe / og med alvarlegum Noggum/ sem Madur sike til/ v. 30.

XXI. Cap.

1. Hver stiórnar Hiørtum allra Mañа?

Gud / hvöad Kongsins Hiarta er i Hende DRottins/so sem Vatns-Læker ner / og hañ hneiger þad hvert ed hañ vill. DRottiñ alleina giører Ekalaus Hiørtun/ v. 1. 2. So sem Elldurin reyñ er Sylfred / og Ofneñ Gulled / so lyka reyner DRottiñ Hiørtun/(C. 17. v. 3.)

2. Hvad er Gude kiærara eñ Offur?

Vel og Riett ad giøra er DRottne þægelegra eñ Offur/ v. 3.

3. Hversu myked skal Madur virda Ærlegt Nafn?

Rykted er kostulegra eñ mykel Audæfe / og Hylle er betre eñ Sylfur og Gull/ Cap. 22. v. 1. (Cap. 25. v. 25.)

4. Hvernig skal Madur haga sier þegar hañ er i Bode Sins Herra?

Set

Sek Kniff a Barka þier/ (ver bryggd ad matast og Rada) vilier þu Lijfe hallda. Oska þier ecke hans Fædu / þviad þad er falskt Braud / Cap. 23. v. 2. 3.

5. Hvernig a Madur ad breita vid sialfann sig?

Hver ed sialfum sier Skada giører / sa maa med Rietku kallast Høfud-Skalkur / Cap. 24. v. 8. Sa Madur sem ei kan ad hallda sijnum Anda (stioorna sijnu Sinne) er lijka sem ein opin Borg aan Murveggia / (Cap. 25. v. 28.)

6. Hvernig a Madur ad taka sier vara þiær þeim Oguđræknu?

Eptirfilg ecke vondum Mønnum/og Oska ecke med þeim ad vera / Cap. 24. v. 1.

7. Hvernig a Madur ad breita vid sinn Ovin?

Madur a ecke ad hefna sijn sialfur/ helldur Endurgiallda gott fyrer Illt. Ef Ovin þinn hungrar / Fæd hann med Braude/ þyrste hann / gef hønum Vatn ad drecka etc. (Cap. 25. v. 21. 22.)

8. Hvernig a Madur ad haga sier þa hann er hiaa stoorum Herrum?

Verktu ecke Skrautsamur hia Kong-

enum/og gack ecke i Reit þeirra Stoo-
ru. Take Men̄ Ogudlega Breitne fra
Kongenum/so verdur hans Hasæte med
Rettlæte stadfest/ Cap.25.v.5.6.

9. A Madur ad giøra Grimskum nockra
Virding?

Ney/þviad lyka sem Snior a Sum̄
re/og Regn a Kornskurdar Tima/so
hlyder ecke heimskum Man̄e Heidur
(Cap 26.v.1.) Þo þu i sundur steiter
fávisan Man̄ i Mortiele med Mylu-
ara/so sem Grion/mun þo ei fra hon̄
hverfa hans Heimska / Cap. 27.v.22.

10. Hvad er Reidin ?

Reidin̄ er øgaflegur Hlutur / og
Grimdin̄ er æseleg / og hver kan̄ fyrer
Ofundeniñ ad standast/ Cap. 27. v.4.

11. Hvar fyrer verda Um̄skipte a Vallo
Stiornene?

Fyrer Synda Sakir Landsins verda
Morg um̄skipte Hofdingiastettana/
en̄ Sakir þeirra Man̄a sem ad eru Vit
rir og Skinsamer/ þa eru þeir leinge/
Cap. 28.v.2.

12. Med hveriu stadfestast Hasæte
Konganna?

Kongur

Kongur sa sem trulega Rett giorer Fatækum/ hess Veldes Stoll stadfest est ad. Syllsku/ Cap. 29. v. 14.

13. Hvernig a Modur ad virda Konungana ?

Kongsins Ovinatta er sem Grenian unga Leons/ Enn hans Nad er sem Dogg a Grase (Cap. 19. v. 12.) Hver sem styggir Kongenn sa syndgar a mote sinu Lijfe/ Cap. 20. v. 2.

XXX. Cap.

1. Hvad er hid helsta sem um verdur talad og spurt i þessum Capitula ?

Um þær tvær Fyrre Personur i Guddoomenum: Hver uppstiggur i Himinenn og nidurstiggur? Hver helldur Vindenn i sijnum Hondum? Hver saman bindur Votnenn i eitt Klæde? Hver hefur sett oll Jardarennar Endemork? Hvad heiter hann? Og hvad heiter Sonur hans? Veistu þad? v. 4.

2. Hvertsu hatt a Heilog Ritning ad virdast ?

Oll Guds Ord eru gagn hreinsud/ og eru Skiolldur fyrer þeim sem a hann treista/ v. 5.

3. Er Heilog Ritning Fullkomin ?

Ja vissulega/ Þar fyrer auk ecke vid hans Ord Þat / ad hañ Straffe þig ecke/ og verder þu Liugare fundiñ/ v. 6.

4. Hvad a Madur ad bidia Gud uñ i Lykanlegum Hlutum ?

Um sitt deyglegt Verd. v. 8.

5. Getur Madur og so Lært nockud Gott af þeim Smaa Dyrunum ?

Ja/ Af Maurnum Kostgiæfne i sinu Erfide og Visku/ af Kunisnum Klokinde/ af Grashoppunum Eindrægne / og af Konguloñe Idnena/ v. 25. 28.

XXXI. Cap.

1. Hvad eiga stoor Hofdingiar ad Drecka ?

Gef ecke Konungunum Vyn ad drecka nie sterkañ Dryck Hofdingiunum/ þeir kynne añars ad gleima Rettendunum/ og um snua Sok þeirra Aumu / v. 4. 5.

2. Hverium a Madur ad gefa sterkañ Dryck ?

Þeim ed Aflyfast skulu / og Vyn þeim Syrgendum Salum / so þeir gleime Eymd siñe / og Hugse ecke framar til siñar Olucku/ v. 6. 7.

3. Hefur Salomon skrifad eñ fleyre Reglur uppfyrer oss til ad Lifa epter ?

Ja / So sem uñ Þolinmædena i Þiaining-

Piauningunum/ Cap. 3. Cap. 16. Cap. 19. Um Orlated/ Cap. 3. Um pad/ ad Madur läate sier nægia sÿna Luckn/ Cap. 15. Um pad / ad Madur skule fordast Agyrne / Cap. 13. 15. Um Drambseme/ Cap. 16. Ad flyia Lausung/ Cap. 5. C. 6. C. 7. Um Dygder og Odygder Kvenna / Cap. 12. Cap. 19. Cap. 21. Cap. 27. Cap. 31. Ad Madur flyie Lete / Cap. 6. Um Lÿge og Liugvitne / er vissulega munu straffast / Cap. 10. Cap. 11. Cap. 14. Cap. 19. Og so framvegis.

4. Hvernig minner han oss ed vier skulum vera polinmooder ?

Son mitt (seger hann) burt kasta ecke Typtan DRottins/ Og vert ecke Opolÿugur vid hans Hyrting / Þviad hvern han sem DRottenn elskar / hann hÿrter hann/ og hefur a honum þocknan so sem Fader a Syne / Cap. 3. v. 11. 12.

5. Hvernig aeggiar han oss til ad vera Orlater ?

Afseig ecke hinum Naudstadda Gott ad giora / ef þÿn Hond hefur Efne til þad ad giora. Ef þu hefur so Hamig og Efne

ad þu gierer þad giört) Seig ecke til Vinar þyns (sina Nauðlydanda og Fatæka.) Far burt og kom aptur / A Morgun skal eg giefa þier (þviad þu veist ecke hvert þu lifer til Morguns / Ordskvid. 27. v. 1. Gior þar fyrer Gott medan þier gefst Tyd þar til / Gal. 6. v. 10.) Cap. 3. v. 27.

6. Hvad talar hann um þad ad Madur skule vera ænægdur med syna Luckus?

Gladt Hiarta giører Gledelegt Yfer bragd / enn þegar Hiartad er hryggt / þa bilar Nughreystinn / Gott Sted er Daglegt Sælgiæte. Betra er lited med Otta DRottins / helldur enn mykell Fiesiooder sem Oroolleike er i / Betre er einn Rettur af Kaale med Kiærleika / helldur enn aliþ Vxe med Hatre / Cap. 15. v. 13. 15. 16. 17.

7. Hvar fyrer skal Madur flyia Agyrnd?

Þviad margur er Fatækur hiaa myklum Audæfum (af þvi hann er æ sooigin i meyra) og margur er Rykur hiaa sinne Fatækt (af þvi hann er Gudhræddur og lætur sier lynda med sitt / 1. Tim. 6. v. 6.) Og Audæfe þverra þegar þeim er bruv-

lad /

lad/ Cap. 13. v. 7. 11. Ja, hin Aeiarne nidurbrýtur sitt eiged Hus / En sa sem hatar Giafur mun lifa / Cap. 15. v. 27.

8. Hvar fyrer a Madur ad varast Drambsemi?

Hvad Drambsamt Hiarta er Drottne andstyggelegt / og sa er gange hátt til Grufs / giorest Madur Drambsamur / Eitt Dreissugt og Drambláttt Sinne geingur undan Fallenu / Og þad er betra ad vera Lítelatlegs Sinnis med Hogværum / En skipta Herfange med Drambsomum / Cap. 16. v. 5. 18. 19.

9. Hvar fyrer seger Salomon/ ad Madur skule hata og flyia Saurlifnad og Lauslæte?

Af þvi ad sa sem lætur locka sig af Hoorunne med hennar smiadrande Munne/ er lyka sem Nauted sem leidt er til Slat-tunar Beckfins / og so sem til Iarn-Vidiunnar/ þar Heimsker verda med strøffader / etc. Þvi hun hefur sært og fellt marga / og allskins Vollduger eru af henne drepner. Hennar Hybyle eru Vegur

til Helvijtis / þar ad Mest nidurstijgä i Daudans Herberge / Cap. 7. v. 21. 22. 26. 27. Þat fyrer sin sem drygger Hoor dom/med norkre Konu/hañ er Heimsk-ur/ hañ fœrer sitt Lijf (og Saal) i Glo-tun (Tijmanlega og Eilijfa.) Þar med hitter a hañ Plaaga og Skom/og hañs Brixle mun ei afmaad verda / Cap. 6. v. 32. 33.

10 Hvada Lopstyr gefur Salomon gódre Kvinu?

Ein þrifnadarsom Kona er sijns Mans Korona/ Cap. 12. v. 4. Hus og Audæfe erfast eptir Foreldrana / ein Skinsom Kona kemur af DRottne / Cap. 19. v. 14. Hverium sem vill til ein dygdug Kona / hun er miked betre eñ dyrdlegar Perlur. Hiarta hennar Mans ma hefie treista / og Atvinu mun hañ ecke vanta/ Hun handterar Ull og Lijn/ og Erfidar giarnan med sijnum Hond-um / Hun er lijka sem þad Kaupmans-Skip/ er sæker sijna Næring i Fiar-lægd/ Hun Plantar eiñ Vingard af sijn-um Handa Avexte / Hun retter sijna

Hond

Hond til Spunans / og Fingur hennar fara med Snælldunna / hun utbreider sijna Hond til Fatækra / og retter sijna Hond ad Þurfhugum / etc. Hun lykur upp sinn Munn med Visdoome / og a henn or Tungu er Heilnæmur Lærdoomur / Hun skodar hvernenn ad framm fer i sijnu Huse / og etur ecke sitt Braud med Idiu- leyse. Lysteleigur og fagur ad vera er eckert / enn eina Kvinnu sem ottast DRottinn / skulu Menn lofa / henne mun verda hroosad af Avexte sinna Handa / og Verk hennar munu lofa hana i Borgar Hlid- unum / Cap. 31. v. 10. 11. 13. 14. 16. 19. 20. 26. 27. 30. 31.

11. Hvad seger hann eitt laundatre og vond er Konu til Kinroda ?

Frijd Kona ann Tucktar er sem Svijn med Gullegt Nefed band / Cap. 11. v. 22. Betra er ad bua i Hyrningu a Hus bekiunne / enn ad bua til samans i einu Huse hia Kijfsamre Konu / Cap. 21. v. 9. Kijfinn Kona og Idugleger Dropar / þegar miked Regn er / mœ vel hvert ødru samlijkiast / Cap. 27. v. 15.

12. Hvert vysar Salomon hinum Lata so hann lært ad vita?

Til Maurfins/ Hver ed tilreider sitt Braud a Sumarenu/ og safnar saman sine Fædu a Kornskurdar Timanum / til hvers hann a ad ganga / umskignast hans Sidu og læra/ Vilie hann pad ecke/ pa mun Fatæktinn fliott koma yfer hann/ sem annar Gaungu-Madur og Skort-urinn sem einn Vopnadur Madur/ Cap. 6. v. 6. 8. 11.

13. Hvad kienner hann um Ligara/ Bakmælara og Liugvotta / og um peirra rettberdugt Straff af Gude?

Fals Munnar dylia Natur / og sa Bakmælugur er / hann er einn Dare / Cap. 10. v. 18. Bakmælugur Madur opinberar pad sem hann veit Leinelegt / Cap. 11. v. 13. Einn Liugvottur ber Einardlega fram Lyge/ Cap. 14. v. 5. Einn Liugvottur verdur ecke Ohegndur/ og sa sem framgiarnlega frammber Lyge/ mun ecke undann hlaupa/ Cap. 19. v. 5.

Predikare Salomonis.

1. Hvada Book er þetta?

Pad er Ein Huggunar Book / sem kiefier oss / hversu vier skulum stunda Gudrækne i øllum Moolgænge z Freist ingum / Og ad bijsa skøduger i Nijdnesse med Pollynde

2. Hvad er pad sem skiedur undir Soolunne?

Allt samast ølldunges Hiegoome / og allt fullt af Armædu / Cap. I. v. 2. 8.

3. J hverju er su rietta Lucka Manz sins Idiallis?

Ecke i pvi / ad Madur life i Sællbliæte / og hafe gooda Daga / Eg sagde til Hlætursins / Pu ert galinn / Og til Gledennar / Hvad giørder pu? Cap. 2. v. 2. Ecke helldur i Veralldlegre Vegsemd / Enn sijdur i Sorgafullre Ahyggiu fyrer pvi / hvernig til mune gänga i Framtijdenne / Hvad Gud hefur alleina geymt hiä sier / hver ed setur Einum og Sierhverium Hluk sijna Tijd / Cap. 3. v. 11. 15. Ecke helldur er sa Ædste Goode innefalinn i Gunst og Konst Manns sins / Eg sa uppa Erfide og Asinndan i øllum Efnum / pa hatade sa Eine

han Annan. Ecke i Lete / Hvïad Eitt Heimskur Madur slær saman Fijngrunu saman/og etur ut sitt Holld (lydur Sullt All.gar er Obundarsalur / og þyrerverst hess vegna) Ecke helldur i Agyrnd / Þar er Eitt Einsamall Madur / og mite hverke Barn nie Broder/og var þo eing inn Ende a hans Erfide/og hans Augu urdu ecke mett af Rijkdoome: Fyrer hvern Erfida eg / og tek fra minne Saal? Cap. 4. v. 4. 5. 8. Helldur er Luckan og Velgeingnin innefalin i riettre Guds Þionustu/ i breñande Gudrækne/ i Bæna ækallenn/ i Heilogu Lijferne og Framferde/ J Christelegre Hugar-Roosemi / og i Riettelegre Brukun Leirra Tymanlegu godu Hlutana / Cap. 5. v. 1. 2. 11. 19.

4. Hvert er su Retta Velgeingne innvalin i Veralldlegre Virding og i Stooru Nafne?

Ney/ hvïad jafnvel þett gott Nafn og Rikte sie betra enn gott Salve / Cap. 7. v. 2. Þa er þad þo ecke neitt / Og hvad er þad / hversu sem enn er hatt Upphafdur/ Menn vita þo ad hann er Madur/

ur/ Cap. 6. v. 10.

5. Hvernig a þa sa Madur sem vill nä til hinar Sønu Luckn og Farsælldar/ ad hegda sier?

Hann mæ ecke vera fliootur i sijnu Sinne ad verda reidur. Hann skal helldur ganga i Sorgar Hus enn i drickiu Hus/ Þviad vitra Manna Hiortu eru i Sorgar Husenu/ Og Heimskra Manna Hiortu i Glede Husenu. Hann ma ecke helldur vera of rettlætur (med ad grunda utt og Straffa Ord og Giørder sijns Nærunga) ecke helldur of Vijs (ad hann skyllde med Skilneme vilia utgrunda Guds Leindardooma) Hann skal og so trua/ ad Gud hefur giort Manninn uppriettann (enn Syndar hyrer sijne Lyking) Cap: 7. v. 10. 16.17.30.

6. Hvern a Madur ad heidra og hætt virda?

Konungenn/ Þviad i hanns Ordum er Magt/ Og hver man segia til hanns/ Hvad giorer þu? Cap: 8. v. 4.

7. Mæ Madur og so kiss a millum beckia Einn Riettrunadann Christinn Mann/ og Otrwortis Asigkomulage hier i Verølldenne?

Einganvegin / Þviad þad geingur Þeim Eina sem hinum Ødrum / Þeim Riettlata sem hinum Oguðlega / Þeim Goodu

Góodu og Hreinu sem þeim Ohreinu ; Og þetta er Hiegoome sem a Jördunne skiedur / ad þad geingur so Einum sem Ødrum/ Cap. 8. v. 14. Cap. 9. v. 2.

8. En hverju mun þeim Gudhrædda gánga ad Sidurstu: Og hvad mun mæta hin um Ogudhrædda?

Þeim skal gánga vel sem Ottast Gud/ og hrædast fyrer hans Auglite/ Enn þeim Enum Ogudlegu mun ei vel gánga/ og sem Einn Skugge skulu þeir ecke leingur lifa / Cap. 8. v. 12. 13.

9. J hverio Vallde stendur þad ad vort Erfvide og Kostgiæfne tekst vel og Luckast?

Ecke i voru Valldé : Þviad til ad hlaupa hiálpar ecke ad vera fliotur / Til Bardaga hiálpar ecke ad vera sterkur/ Til Næringar stodar ecke smidugur ad vera / Til Rijkdoms hiálpar ecke klooktur ad vera / Ad vera Giedþeckur hiálpar ecke þad Man kunne Eitt hlut vel/ helldur er þad allt saman komed undir Tijmanum og Luckunne (Epter Guds sierdeilislegre Stioornan) Cap. 9. v. 11.

10. Hvad er þad sem letar þeer er a Haum Embættis Mönnum?

Skyni

Skynsemdarleyse/hver ad er Almesie leg a medal Vollbugra/Og pad/ad Eitt Dære situr i stoorre Virdingu. Vel pier Land/ hvers Kongur ad er Eitt Barn/ og hvers Hofdingiar ad snemma mat. ast / (sitia ad Veitslum i O. Tyma) Cap. 10. v. 1. 2. 12.

11. Hvernig a Madur ad vera vid Fatæka?

Lattu pitt Braud fara yfer Vatned/ so skalltu sinna pad laungu seinna / Cap. 11. v. 1.

12. Hvad er pad sem ungur Madur skal astunda i Tyma?

Guds Otte/og ad hallda hans Bodord: Minnstu a pinn Skapara i pijnum Vngdoome/adur enn peir vondu Dagarner koma/og Arenn nalgast/ og pu seger/ Þau pocknast mier ecke/ Cap. 12. v. 3.

13. Til hvers a Madur ad muna og hugsa alla sijna Lijfs Tijd?

Ad Gud mune alla Giorninga framleida fyrer Doomenn / pa sem eru folgner/ hvert sem peir eru hellbur gooder edur iller: Ottast par fyrer Gud og halltt hans Bodord/ pvi pad hlyder til ollum

Mañum/ Cap. 12. v. 15. 16.

Lofkvæde Salomonis.

1. Um hvad hendlar þesse Book?

Nun er eitt Lofsaungur hver ed hendlar umm Herrañ Christum/ Og umm hañs Andlega Brude Christelega Kyrk iu(og sierhverja truande Saalu) hversu ad þau hallda so ástudlegt Samtal / allt þar til ad þau koma saman umm sidir i miklum Kiærleika/ z hvert Sam eineſt ødru a Andlegañ Hatt.

2. Hvad segir Brudurin umm siñ Brudguma Christum?

Hañs Nafn er eitt uthellt Salve / þat fyrer elska hañ Yngis Meiarnar (þeir Meñ sem eru Endurgetner i Skyrneñe) Cap. 1. v. 3.

3. Um hvad kvartar Brudurin?

Um Hita Krossens: Horfed ecke a mig ad eg er so døck/ þvi ad Solin hef ur brent Mig so/ Cap. 1. v. 6. Eg er sem ein Roos medal Þirnañá/ Og lijka sem eitt Eples Tre a mille Ville Triaña / Cap. 2. v. 2. 3.

4. Hvada Andsvar þær hun af Brudgum=
anum Christo ?

Stattu upp min Kiærasta og kom / mÿn Þin Þrÿdelega kom hÿngad/ þu ert fogur/Siaa fogur ert þu. Þÿn Augu eru sem Dufu Augu. Mÿn Dufa i Steinholunum i Biargskorununi / lat Mig heyra þÿna (Bæna)Raust / Þviad Þÿn Rødd er sæt (og vel þocknanleg fyrer Mier) þitt Auglit er Listelegt/Cap.2. v.13. 14. C.4.v.1.

5. Af hverju er Bruduriñ eñ framar Angrud ?

Nun ællade hun munde hafa fÿnt Jesu / ad hverium hun leikar med større Þÿnu bæde i Nottunne og a Gotunum. Eñ fañ hañ þo um̃ sÿder med stoorre Glede. Eg hellt honum og eg villde ecke sleppa honum/ þar til ad eg leidde hañ i minar Moodur Hus/ i minar Mood-ur Herberge (i Christelega Kyrkiu) Cap.3. v.1. 2.4.

6. Hverslig stoor er Brudgumans Maÿ=
jestet og Vegsemd ?

Neste er samlÿkt vid Kongs. Rÿke Salomonis/Sem i krÿnguum hañs Sæ=

ng standa Sextyger Sterker. Salomon Kongur liet giora Eitt Sal af Libanus Vide / Hans Stoolpar voru af Sylfre en Riæfred af Gulle / Sæted af Purpura / Goolfed i Midiune var Lystelega lagt med Steinum/ Cap. 3. v. 7. 8. 9. Han sialfur er Nøskur og Raudur / ut. valiñ a medal margra Pusunda / Hans Høfud er besta Gull. Hans Augu eru sem Dufu Augu. Hans Kynnar eru sem varande Jurta Gardur Apotekarans / Hans Varer eru sem Roos. Hans Hend ur eru lyka sem Gull. Hryngar hladner med Turkose / Hans Lykame er sem hreint Fyla-Bein / Prydt med Saphir. Hans Bein (Fætur) eru sem Marmara Stoolpar / og hans Mynd er sem Libanon / utvaliñ sem Cedrus Trie / Cap. 5. v. 10. til 16.

7. Hverssu er Brudurinn skrydd?

Aller þessar Limer eru Prysverdug. er/ þviad Hun (Christeleg Kyrkia) er fog ur (i Kleñinguñe/og þeim Heiløgu Sacramentum / J Truñe og þessar þægelegu Ardygtum / hverrar Teikn ad eru Dufu Augu. Hun veit

vel og Fanast vid Guds Nadarpulla Skipan / ad hun blytur fyrer Predikingar og Mootlæte ad sïgannga i Guds Ryke. Þess regne hroopar hun og kallar (Krossen) Rijs upp Nordan Vindur og kom Sunnan Vindur/ og blæs þu i giegnum mina Alldingard / so ad af hans Jurtum driupe / Cap. 4. v. 1. 2. 3. 16. etc.

8. Hværesu stoora Elsku heyrur Brudurenn til sijns Brudguma?

So stora/ ad hun liggur sjuk af Elsku/ (kad er hana leinger Hiartanlega epter hans Myskunsemi/ad hann villdi leggia Græduslu/Meda al vid hennar Synda Saar/) Cap. 5. v. 8.

9. Hværesu er Brudurenn ordinn Eitt med Brudgumanum?

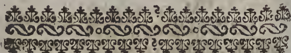
Su Sam-Eining er nærst a Ihielegt/ Minn Vinur er minn / og eg er hans / (segir hun) hann sem fæder (sijna Hiord) medal Roosanna (til Endurnæringar og tilfkrat Hugsvølunar/) Cap. 6. v. 3.

10. Er þesse Elska þa stødug?

Ad visu : Settu mig a þitt Hiarta sem Eitt Innsigle/ og uppa þinn Arm/ sem annad Innsigle. Þviad Elskan er so sterk sem Daude / og Vandlæted so hast sem Helvijte. Þess Gladur eru

brennande / og Eiñ Ellds-Loge DRottins / So ad mørg Vøtn kunna ecke ad slöckva Elskuna / nie Straumarner ad kiefia hana /
Cap. 8. v. 6. 7.

Ender þess Fyrra Partsins.

Fiorer hiner Stærre Spaamenn.

Prophetiñ Esajas.

I. Cap.

1. Hver var þesse Prophete / og nær hefur hañ spaad og Propheterad?

Hañ var Sonur Amos (Brooder Amasiæ Juda Konungs) Hver ed prophetérade og spaade * a Døgum þeirra Fiogra Konunga / Usiæ / Jothams / Achas & Ezechiæ / v. 1. (Þesse Prophete hefur vered Sagadur i sundur med Trie-Sög giørdre af Cedrus-Vide epter Skipun þess Ogude

* Epter Heimsins Skøpun 3415.
Fyrer Christi Fæding 826.

Gudlega Konungs Manasse i Juda.)

VI. Cap.

1. Hver hefur kallad Esajam til syns Embættis?

Sialfur Gud / fyrer Eitt Seraphim / hver ed myhrærde Munn Esajæ med einu gloandi Kole / v. 6. 7.

2. Nær skiede þad?

Þa Usias Konungur deyde / sa Prophetinn DRottinn / * (Þann Fyrerheitna Messiam / hver ed i Tymans Uppfylling skyllde vordast sannur Madur) sitia uppa Einum hæfum og upphefdum Stool (þad er Majestet Christi) og yfer honum stoodu Seraphim / hver þeirra hafde Sex Vænge / og hver kallade til annars og sagde: Heilagur / Heilagur / Heilagur (a) er DRottinn Zebaoth / Oll Lond eru full hans Dyrdar / v. 2. 3. (Af þvi ad Eing: larner hrroopudu Þrisvar Heilagur / bevysast ad su Heilaga Þrenning sieu Þriar Personur / og Psalm. 33. v. 6. Matth. 3. v. 16. Matth. 28. v. 10. 1. Joh. 5. v. 7.)

3. Um hvad hændlar Esajæ Spaadoomur?

Þad er þrent / (1.) Helldur han

* Joh. 12. v. 41. (a) Opinber. S. Joh. 4. v. 8.

Gydingunum i Taume (eins og aller Spamenernir hafa giørt) med Hotunum um̄ Straffed/ og Fyrerheite um̄ hid Goda/ huggar þa og so seigiande/ ad Messias mune vissulega koma (2.) Hefur hañ miked ad sysla um̄ Keisara-Wolldid i Assyria / og med Sennacherib / hver ed munde stgra Jsrael / og giøra Juda stoora Olucku / eñ samt ættu þeir ad biida Sigur hia Jerusalem / (3.) Spaer hañ um̄ þa Babiloniska Herleiding so sem eitt Hirtingar Ryss/ Huggar þa i heñe med Ryke Christi / og ad þeir af Media og Persia skule apt ur a moot foreyda Babel.

4. Hvernig þaum vier þært off Esajam i xxyt?

Ef ad vier leggium hañs ængiætu, z fogru Maals-Greiner uppa Hiartad, (i hvertū Esajas ypergeingur alla Spameñena) og Hugleidum þær kostgiæfelega.

1. Framseig mier nockrar af hañs Spaadooms Greinum ?

Vm̄ Christum stendur i 7. Cap. v. 14. Sia þu/ ein Jungfru er Olett/ og mun eiñ Son Fæda/ hañ mun hun kalla

Imma-

Immanuel. (b) Cap. 9. v. 5 Oss er eitt Barn fædt / eirn Sonur er oss gefinn / hvers Høfdingia Doomur / ad er a hans Herdum (c) Cap. 11. v. 1. 2. 3. 4. Þar mun eirn Vøndur uppretta af Kyne Jesse / og eirn Kvistur af hans Root mun Avøgst færa (d) Cap. 25. v. 8. Hann mun Daudann uppsvelgia Eyliflega (e) Cap. 28. v. 16. Sia þu ad eg legg i Zion eirn Grund-Vallar Stein / eirn Profadann Stein / eirn kostulegann Hyrningar Stein / sem vel er Grundvalladur / (f) C. 40. v. 11. Hann mun Jod ta sijna Hiørd sem eirn Hirder / hann mun Lombunum safna a sijna Armlegge / og þau i sijne Kiøltu bera / og leida Lambamædurnar (g) Cap. 43. v. 24. Þu hefur giort mier Erfidesmune i

(b) Matth. 1. v. 23. Luc. 1. v. 31. (c) Luc. 2. v. 11. Joh. 3. v. 16. (d) Es. 53. v. 2. Jer. 23. v. 5. (e) 1. Cor. 15. v. 54. (f) Psalm. 118. v. 22. Matth. 21. v. 42. Eph. 2. v. 20. Post. G. B. 4. v. 11. Rom. 9. v. 33. (g) Psalm. 23. v. 1. Ezech. 34. v. 12. Joh. 10. v. 11.

þijnum Syndum / og hefur giert mier Mædu i þijnum Misgiørdum. Cap. 49. v. 6. 7. 8. Pad er lijted/ad þu ert miñ Pioon til ad upprekka þær Kinkvijslernar Jacobs / og þad hid bivarada af Jsrael aptur ad hafa / (h) Cap. 50. v. 4. DRottiñ / DRottiñ hefur gefed Mier Vellærda Tungu (sem sia ma vid Matth. 7. v. 29. Marc. 1. v. 22. Luc. 4. v. 32.) C. 53. Er alltsamañ um Endurlausnar Verked. Cap. 61. v. 1. 2. 3. Ande DRottins DRottins er yfer Mier (i) Þar fyrer hefur DRottiñ smurt Mig / hañ hefur sendt mig til ad Predika Boludñ (k) og ad leggia vid þañ sundurknosudu Hiørtu. Cap. 63. v. 3. Eg Foottred Vijnpressuna eiñsaman / og eingeñ af Foolkenu medur mier (l) C. 64. v. 1. 4. Æ/ Eg villde ad þu i sundursliter Himnana / og færer hingad ofan.

2. Cepur Esaias eñ fleire Spaadooma ?

Ja/

(h) Esa. 42. v. 6. (i) Luc. 4. v. 18.
(k) Matth. 5. v. 3. (l) Open. B. 19. v. 15.

Jæ/ (1.) um Heilagañ Anda/ Cap. 33. v. 15. þangad til so leinge / ad yfer oss uthelltur verdur sa Ande ut af Hæd unum. Cap. 44. v. 3. Eg vil uthella mijnum Anda yfer þitt Sæde / og mijne Blessan yfer þijna epterkomendur (2.) um Skyrn Johannis / Cap. 40. v. 3. Þar er ein Raust eins Predikara ut i Eidemørkenne. (3.) Um Køllun Heidingiaña og Umvendun/ Cap. 2. v. 8. Aller Heidingiar munu þangad skunda. etc. Cap. 9. v. 2. 3. 4. Þad Foolk sem geck i Myrkrunum siet eitt Lioos miked/etc. Cap. 11. v. 10. Og þad mun skie a þeim Tijma þad Rootin Jesse sem stendur Foolkenu til Stríds Merkis / ad epter honum spyria Heidnar Þioder. Cap. 18. v. 7. Cap. 29. v. 18. 19. Cap. 35. v. 5. Cap. 49. v. 22. Sia / Eg mun upphefia mijna Hønd til Heidingiaña. Cap. 60. v. 1. til 12. Stat þig Reidubuna/ vert lios / þviad þitt Lioos kiemur / og Drottins Dyrd uppiennur yfer þier/og Heidingiarner

ingiarner munu ganga i pysnu Lioske. Cap. 62. v. 2. So ad Hiner Heidnu siaie pitt Rettlæte.

3. Seig no kud af hans Klødunar og Hootanar Greinum.

Cap. 1. v. 2. Heyred pier Himnar og pu Jord/Hlusta a med Eyrunum. Eg hefe Born Uppfostrad z Upphafed/ z pau eru fallin fra Mier/ v. 4. O/ Vei pvi Synduga Foolke/ Pvi Foolke mik elltra Misgiørda/ pess illskufulla Sæde sins / Peim Skadsomu Bornum sem yfergiefa DRottin / peir ed lasta pan hin heilaga i Israel / og ganga a Bak sier aptur / v. 5. 6. Allt Hofuded er siukt / allt Hiartad er veikt. J fra Ivirkle allt til Ilia / er ecke neitt heilt brygdt a honum / v. 15. Og po ad pier utbreided ydar Hendur / pa byrge eg po minn Augu fyrer ydur/ og po ad pier bided margfalldlega/ pa heyre eg ydur po ecke / pviad ydar Hendur eru fullar af Bloode / v. 22. 23. 24. Cap. 9. v. 9. Cap. 5. v. 8. Vei peim sem saman draga Eitt Hus til annars etc. Cap. 9. v. 11.

v. 13. 21. Cap. 18. v. 5. Fyrer Hauste Uppskiuna mun Avoxturinn uppvisna / Cap. 22. v. 3. Cap. 23. v. 1. Cap. 28. v. 10. Bloodsu hier / Bloodsu par / v. f. fr. Cap. 30. v. 1. Vei þeim fraahverfum Børnum / Cap. 34. v. 12. So ad þeirra hiner Edalbornu skulu kallast Herrar sem ecke ert Land eiga / v. f. fr. Cap. 38. v. 1. Raadstafa þu þijnu Huse / hvad þu munt deya og ecke lifa / Cap. 48. v. 22. Hiner Ogudlegu (seiger DRottenn) hafa eingan Frid / Cap. 57. v. 2. Hvert erud þier ecke þeir Syneruer Yfertrodslunar / og eitt falskt Sæde. Cap. 65. v. 2. Eg utrette mijnar Hendur allan Daginn til eins Ohlijduge Foolks / hvert ed geingur epter sijnum Hugrenningum / a einn Vege sem ecke er goodur.

4. Seg mier nockrar Greiner er Straffa og aminna ?

Cap. 1. v. 20. Ef þier erud Ohlijduger / þa skulud þier af Sverde uppetner verda / v. 22. 23. 24. 25. Cap. 5. v. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. C. 10. v. 33. Sia þu

Pad DRottiñ Zebaoth mun Greinet-
nar med Vallde af sniþda / og þad hvad
hatt upp stendur stykka. Cap. 13. v. 11.
Eg vil Jardarkringlunar vitia vegna
siñar Illgyrne/ og þeirra Ogudlegu fyr-
er siñar Oдygdar sakir. Cap. 29. v. 13.
Þar fyrer ad Foolk þetta/nalægest mig
med sijnum Muñe / og heidrar mig med
sijnum Vorum sest þeirra Hiarta er
lꝏngt fra mier. Cap. 30. v. 21. Þetta er
sa Veguriñ/ þañ sama ganged/ añars
hvorke til Hægre ne Vinstre Handar.
Cap. 34. v. 8. Pad er sa Hefndar Dag-
ur DRottins/ og Arid Endurgiallosins
ad hefna Zion. Cap. 44. v. 21. Miñst þu
þad Jacob z Israel. Cap. 58. v. 1. Kalla
þu i Akefd/væg ecke/ upphef þijna Rad-
ust sem eina Basunu / og kuñgiør
mijnu Foolke þeirra Yferkrodslur. Cap.
65. v. 13. Mijner Pionar skulu Eta /
eñ þier skulud Hungra/ v. s. fr. Cap.
66. v. 15. Sioid / ad DRottiñ mun
koma med Ellde / og hañs Vagn sem
aßiad Stormvidre/ þad hañ endurgiallde

i Grimd sinar Reide / og hans Straff i Elldsins Loga.

5. Seg mier nockrar Greiner i hverium ad eru harma Klaganer og Aumkaner ?

Cap. 5. v. 4. Hvad skylldu Mess þa meiga giøra vid minn Vijngard/ o. s. fr. Cap. 8. v. 2. Alrekked eina Raadagiørd / og þar verde þo ecke af / hafed Samtak / enn þad hafe þo aungvann stad / þvi her er Immanuel. Cap. 16. v. 2. Allra Høfud er Nærlaust / allra Skegg er i burt rakad. o. s. fr. v. 19. Gledinn z Fognudurinn er af Akurløndunum i burt horf inn / o. s. fr. Cap. 17. v. 14. Ad Kvølld Tijma / Sia þu / þa er þar Skelfing. Cap. 20. v. 6. Hverninn skulum vier undan komner ? Cap. 22. v. 4. Hafed þier ydur fra mier / lated mig grata Beisklega yfer þeirre Foreidslunne Dott ur Folks mijns / v. 13. Þar er ecke utan Glede og Glaumur / Naut drepinn / Saudum Slatrad / Kiete eted / Vijn drucked / og (sagt) Latum oss eta og drecka / vier deyium þo a Morgun !

v. 14. Hvad gillder/ ef þesse Mißgiörd verdur ydur fyrergefiñ/ Cap. 24. v. 5. Landid er saurgad af sijnum Jnbyggiurum/ v. s. fr. Cap. 37. v. 3. Þetta er eiñ Dagur Hörmungariñar / Straffunariñar og Hædungariñar/ v. s. fr. Cap. 38. v. 14. Eg tijste sem Tranañ og Svalañ / v. s. fr. Cap. 42. v. 20. Meñ Predika ad sønu miked / eñ þeir hallda þad ecke / þeim er noog sagt / eñ þeir vilia þad ecke heyra/ Cap. 45. v. 9. Vei þeim sem Moglar i mooke sijnum Skapara/ v. s. fr. Cap. 59. v. 4. Med Ogiæfuna eru þeir þungader / og fæda Mædunæ.

6. Seg mier nockrar Greiner ap Aptur hvarfe og Yferboot ?

Cap. 1. v. 16. Þvoid/Hreinsed ydur/ Taked ydar Illsku Breitne i burt fra mijnum Augum. Læred af Illu. Læred gott ad giøra/ Cap. 8. v. 5. 6. Helged DRottiñ Zebaoth/ Læted hañ vera ydar Hrædslu og Otta/ Þa mun hañ ydur til Helgunar vera/ Cap. 26. v. 9. Af Hiarta gyrnest eg þijn a Nottene / þar

Far ad auke med med n Ginn Anda i miet/ vacna eg snema til þyn. Cap. 31. v. 6. Snued aptur hier Israels Born/ hier sem mieg erud fra horfin. Cap. 33. v. 15. Hver han gienger i Rettvijsene. Cap. 38. v. 15. Eg vil alla mijna Lyfsdaga fordast sy er soddan Harmkvel inga mijnar Salar. Cap. 48. v. 10. Cap. 50. v. 1. 2. 10. Hver er har a medal ydar sa ed Ottest DRottin / v. s. fr. Cap. 52. v. 11. Wijked fra/ Wijked fra fared i burt þadan / og ahrared ecke neitt Saurugt / ganged ut af henne) hreinsed ydur. Cap. 54. v. 6. Cap. 57. v. 13. So seger hin Hase og upphafde. Cap. 58. v. 6. Lattu þa lausa sem þu hefur med Naudungum i Bond sett. Cap. 59. v. 1. 2. 3. 4. Sia þu DRottins er ei ofstutt / v. 12. Worar Yfertroder eru hellst til sterk hier / o. s. fr. Cap. 66. v. 2. En eg lijt þann hinn Fatæka/ og þann sem hefur Sundurknosadann Anda / og þann ed hrædest mijn Ord.

7. Lattu mig heyra nockrar Lærdoms Greinerꝛ

Cap. 2. v. 3. Af Zion mun Løgmaal ed utganga og Ord DRottins af Jeru⸗salem. Cap. 8. v. 11. Skal ecke Folk⸗ed spyria sin Gud? Edur er pad riett⸗ara ad spyria hina Daudu fyrer pa hi⸗na Lifendu? Jaa epter Løgmaalenu og Vitnesburdenum / v. 12. Eñ ef peir seigia ecke pad sama/pa munu peir ecke Morgun⸗Liosed hafa: Cap. 26. v. 16. DRottiñ / nær ad Nørmungiñ er fyrer Høndum/pa vitia Meñ pyn/nær ed pu agar pa / kalla peir saargrætelega. (Cap. 28. v. 19. Plaad alleina Freistingeñ kieñer ad merkia Ordeð) Cap. 40. v. 6. Allt Holld er Hey / og allut pess Goode er so sem Akursins Bloomstur. Cap. 42. v. 8. Cap. 44. v. 6. Eg em hiñ Fyrste og eg em hiñ Sydarste / og fyrer utañ mig er eingeñ Gud. Cap. 45. v. 7. 23. 24. Cap. 51. v. 6. Himeneñ mun sem Reikur forganga / og Jørdeñ sem añad Klæde fyrnast. Cap. 54. v. 8. 9. 10. 11. Cap. 65. v. 17. Eg vil ska⸗

pa

þa nÿjast Himen og nÿa Jørd/ so ad Mest munu ei leingur minnast a þad Fyrra/

8. Framfeig nockrar Greiner um þad/ ad Drambed skule nidurbryckiast?

Cap. 2. v. 11. Øll þau hænu Augu skulu nidurlægd verda/ og hverier mykels hættar Mest eru/ þeir munu hlioota sig ad lægia. Cap. 18. v. 5. Cap. 26. v. 4. Þar fyrer þa treysted uppa DRottinn Eilijflega/ þviad Gud DRottinn er eitt Biarg Eilijfleganna. Cap. 32. v. 9. Standed upp þier Dramblaatu Kvinnur/ Heyred mijna Raust þier Dætur sem so Athugalausar erud/ læted ydur i Eyrum loda mijna Rædu. v. 10. Þad er um Eitt Ar og Dag ad giøra / þa munu þier hinar ugglausu skielfast/ Og Cap. 47. v. 12. 13.

9. Hvern nockrar Hialpar og Huggunar Greiner?

Cap. 1. v. 19. Ef ad þier vilied Mier hlijda/ þa skulud þier neyta Lands sins Giæda/ Cap. 2. v. 2. C. 3. v. 10. Seged um þa Rettferdugu ad þeim mune vel vegna/ þviad Avaxtarins sijns

Verka munu þeir neyta. Cap. 10. v. 20.
25. C. 14. v. 1. DRottiñ gefur þier
Hvýld af þiñe Eymd og Armædu / og
af þeirre hardre þioonustu sem þu
varst i. Cap. 15. v. 3. Cap. 16. v. 5. C.
19. v. 18. 19. 20. 21. Cap. 23. v. 18. C.
25. v. 8. Hañ mun Daudañ uppsvelgia
Eylyflega / og DRottiñ DRottiñ mun
af þurka Tæriñ af allra Andlite / og
hañ mun i burt taka þa Forsmæn sijns
Fools i øllum Løndum. Cap. 38. v. 17.
Sia þu / um Hüggan var eg miøg Ang-
urbitiñ / eñ hiartanlega þa hefur þu ad
þier teked mijna Saalu / so ad hun For-
diarfadest ei / þvi ad þu fleigir øllum
mijnum Syndum a Bak þier aptur. C.
41. v. 10. 14. C. 42. v. 3. C. 43. v. 25.
C. 44. v. 22. Eg afmæe þijnar Mis-
giørder sem aftad Sky / og þijnar Synd-
er sem Þoku. Snu þier til Mijn / þviad
eg frelsa þig. Cap. 45. v. 22. C. 46.
v. 34. C. 49. v. 14. 17. Cap. 51. v. 11.
Eylijfur Føgnudur mun yfer þeirra
Høfdum vera / Glede og Vnadsemd
munu

munu þeir Ryndla / en Sorg og Andvarpan mun i burtu fra þeim flyia. Cap. 54. v. 1. Cap. 59. v. 20. C. 62. v. 3. C. 63. v. 16. C. 65. v. 24. Þad skal ske/ ad fyr en þeir kalla/ þa vil eg Svara/a medan þeir eru en nu ad tala/ vil eg heyra. Cap. 66. v. 13. Eg vil Hugga ydur liika so sem einhvern Hugg ar hans Moder.

10. Eg mier nockrar Packlætes og Yndis ar Greiner ?

Þar til heyrer allur sa 12. Cap. C. 24. v. 15. Vegsamed nu DRottinn a Eyglondunum/ i þeim ut Eyum Siafarins Nafned DRottins Guds Israels. C. 25. v. 1. DRottinn/ Þu ert minn Gud/ þig vegsama eg / þitt Nafn lofa eg/ þvi ad þu giorer Stoormerke. Cap. 33. v. 2. DRottinn/ Myskuna þu oss/ þvi ad þyn bijdum vier. C. 37. v. 17. DRottinn hneig þu þyn Eyru og heyr þu þad/ Upplyk þynu Augum DRottinn og sia þu/ heyr þu oll Ord Senacheribs sem hann hefur sendt til ad lasta

þann lifanda Gud. Cap. 42. v. 10.

Prophetinn Jeremias.

I. CAP.

1. Hver hefur þesse Prophete vered / og á hvada Tydum hefur hann Spád?

Hann var Sonur Hilkiæ af Prestunum í Anathoth / (Jos. 21. v. 18.) Í Lande Benjamin / hver ed Propheterade til Jerusalem / * á Dögum hinna seinustu Konunga í Juda / Josiæ / Joachims / Zedechiæ / v. 3. (Þesse Jeremias var grýttur í hel af Gydingum vid þann Stad Tachpanches í Egyptalande á hans Sjötugasta Alldurs Are.

2. Hver hefur kallad Jeremiam til ad vera Spámadur?

Gud siálfur / ádur en hann tilbiód hann í Moodur-Kvide / v. 5. (Útvallde Gud hann til þess Heilaga Predikunar Embættis / Gal. 1. v. 15.)

3. Hverninn hliódar su Skickun sem Gud gaf hönum?

Þu skallt fara burt þangad sem eg sende þig / (Til Heidingia og Gydinga / til Vondra og Goodra) og Predika þad hvad eg býd þier / v. 7. Og DRottinn útrétte

sýna

* Epter Heimsins Sköpun 3235.
Fyrer Christi Fæding 645.

sijna Hønd/ og ahrærde hañs Muñ og sagde til hañs / Sia þu eg legg mijn Ord i þiñ Muñ (vebyr þig med Spamañlegum Gaafum) og set þig yfer Þiooder og Konga Rijke (ad þu siert þeirra Prophete og Lærare) so ad þu skallt uppslijta/ i sundur briota / i Eydeleggia og Fordiarfa og uppbyggia og Groodursetia / v. 10. (þu skallt Straffa og Avijta þa hardlega fyrer saker þeirra Synda)

4. Hvernig rak Jeremias sitt Embætte?

Hañ Straffar Gydinga Foolk fyrir þeirra Vondsku/ og amiñir þa til aptur hvarfs og Yfirboofar / þar a mille kemur hañ og med Hugguñ fyrer þa Gudhræddu/ uñ Tilkomu Messiæ.

5. Hvernig boor fyrer hønum i sijnu Embætte?

Ecke of vel/ þviad Vondska Gyding aña og su Hiarta Sorg sem hønum fell til þar a ofañ / kom hønum til ad bolva sijnum Fædingar Deige: Bansignadur vere sa Dagur (seger hañ) a hverium mijn Mooder fædde mig. Cap. 20. v. 14.

6. Hvernig hlooda hañs Hootanar og Amiñingar Greiner?

Cap. 2. v. 10. Milt Foolk had giort er eina Tvøfallda Synd/ Mig/ ha lif-ande Uppspretta yfergiefa þeir / Og giøra sier hier og þar uthøggna Brun-na / sem þo eru Leker og hallda ecke Vatnenu. v. 19. Og nu þo ad þu þvæg-er þig med Lut / og tæker þar mikla Sapu til/ þa byrtest þo þess meir þin Oøygd fyrer Mier. v. 27. Allar Alegur vid ydar Børn eru til Forgefins / þau læta þo ei helldur menta sig / v. s. f.

Cap. 8. v. 19. Hvert eru þa eingin Smyrsl i Gilead / Eda er þar eingin Grædare til ? Hvar fyrer er ecke Dolk urin mijns Folks þa læknud ? Cap. 22. v. 13. Vei sie þeim̃ s̃ bygger sitt Hus med Synd og sijn Herberge med Ovettenum. Cap. 31. v. 15. Mien heyra Kveinunar-legt Hliood / og beyskan Grꝏt/ a Hæd-um / Rachel grætur yfer sijnum Børn-um/ og vill ei huggast lꝏta. (m) Cap. 44. v. 11. C. 47. v. 6. C. 48. v. 10. Bølvadur sie sa sem sitt samlega giør-

(m) Matth. 2. v. 17.

er Verk DRottins / v. s. fr. Cap. 51. v. 6. Flijed ur Babylon so ad hver biarge sine Salu / so ad þier fortapest ecke i hennar Misgiørningi.

7. Framsteg hver noður Ávytunar Orð Jeremiæ?

Cap. 5. v. 8. Hver sem eirn ha hunds, er epter Eignar Konu sijns Naunga / so sem ofallder lauser Stood-Hestar / v. 28. Þeir fara med Illskupor / þeir hallda eingin Riettinde/ v. 31. Prophet arner kienna Lygar / og Prestarner þeir yfeirdrottna i sijnu Embætte/ v. s. fr. Cap. 7. v. 18. Cap. 8. v. 3. Þar er sa eingin sem ad mislijke sijn Illska / v. s. fr. Cap. 30. v. 12. Þijn Lemstur eru ein Ørvæntanleg Illska og þijn Sar eru Ogrædande.

8. Hvar standa hans Strapps Greinir skrifadar?

Cap. 7. v. 34. Cap. 9. v. 1. Ach / Eg villde ad eg hefde noog Vatn i mijnu Hofde / og þad mijn Augu være ein Tara Uppspretta / so ad eg mætte grata bæde Nætur og Daga / þa i Hel

 slegnu

ſtegnu a medal mijns Foolks / o. ſ. fr. Cap. 14. v. 7. Ah DRottiñ / vorer Misgiørningar hafa pad vel forþienad / o. ſ. fr. Cap. 15. v. 2. Sa ed deyia ſkal hañ kome þar til/ſa ſem und er Sverded ſkal/ hañ kome þar til/Sa ſem hungra ſkal/ hañ kome þar til/ ſa ſem fangadur ſkal vera/ hañ kome þar til. Cap. 22. v. 29. Cap. 25. v. 29. Cap. 29. v. 17. 23.

9. Framſetgdu hans Karboms Greiner.

Cap. 5. v. 3. DRottiñ þijn Augu alijta Truna. Cap. 9. v. 24. Hver ed ſier vill hrooſa/hañ hrooſe ſier af þvi ad hañ vite og þecke mig / þad eg ſie DRottiñ / o. ſ. fr. Cap. 10. v. 6. Þier DRottiñ / er eingeñ lijkur/ v. 23. Eg veit ad Mañſins Giørningar ſtan da ecke i hañs Vallde / v. 24. Tyþta þu mig DRottiñ / þo med Maata / og ecke i Bræde þiñe / ſo ad þu upprætet mig ecke. Cap. 13. v. 23. Kañ nockud Blamadurinn ad ſkipta um ſitt Skinsꝛ Lit / eda eiñ Pardus um ſijna Flecke ?

Cap.

Cap. 15. v. 16. Þitt Ord er fundeð og
eteð af mier / og þad sama þitt Ord er
vor Hiartans Glede og Huggun. Cap.
17. v. 5. Bölvadur er sa Madur sem
hefur sitt Traust a Mannenum / og helld
ur Hollded fyrer sitt Armlegg/ v. 7. Ett
Blessadur er sa Madur sem treyster a
DRottenn / og hann sem ad DRottenn er
hanns Von / v. 9. Hiartad er Mesnad-
ar fullt og Orvinlunarsamur Hlut-
ur / hver kann ad Rannsaka þad ? v. 14.
DRottenn lækna þu mig/ þa verd eg heil
brygdur/Hialpa þu mier þa em eg holp
inn/ o. s. fr. Cap. 23. v. 29. Er mitt
Ord ecke lijka sem Elld Elldur / seiger
DRottenn / og lijka sem eirn Hamar sa
ed Biorgenn i sundur molar? C. 50. v. 34.

10. Hverjar eru þær Greiner sem gefa um
Bæn og Þackargiörd til Guds ?

Sa 20. Cap. v. 11. 12. 13. Lof syng
ed DRottne/ Vegsamed DRottenn/ hann
sem frelsad hefur Lijfed hins Fatæka /
ur Hondum þeirra Illgiörnu. Og Cap.
32. v. 17. til 25.

11. Hverjar eru hans Prophetisku og

Spaa

'Spadooms Greiner ?

Vm̃ Christum stendur so i þeim 23. Cap. v. 6. Og þetta mun hañs Nafn vera/ ad Menn munu kalla hañ/ DRottiñ/ sem er vort Riettlæte (n) Cap. 31. v. 22. DRottiñ mun skapa nockud nyttt i Landenu/ Kvinnañ mun um̃kringia Mañenn. Vm̃ Kollun Heidingianna stendur i 32. Cap. v. 37. þañig. Siá þu / Eg vil safna þeim ur øllum Løndum/ sem eg hefe i burt kastad þm̃/ i minne myktillre Reide og Grimd/ og Obmyskunseme / og eg vil flytia þa hingad aptur til þessa Stadar / so ad þeir skulu ugglauser bua. v. 38. Og þeir skulu vera mitt Foolk / So vil eg vera þeirra Gud/ o. s. fr.

12. Greiniar eru þær Greiner sem hañ uppkvetur med til apturhvarfs og Idranar ?

Cap. 3. v. 7. 8. Snu þu þier hiñ fraafallne Jsrael/ segir DRottiñ/ þa vil eg ecke lata mijna Reide koma yfer ydur / þviad eg em Miskunsamur / segir DRottiñ/ og vil ecke reidast æfinlegana/ v. 8.

(n) Dan. 9. v. 24.

v.8. Vidurkeñ þu ad eins þiñ Wiis-
giorning/ ad þu hafer ſyndgaſt a mote
DRottne Gude þijnum. Cap. 4. v. 14.
So þvo þu nu Jeruſalem þitt Hiarta
af Illſkuñe / ſo ad þier verde hialþad /
v. ſ. fr. Cap. 6. v. 8. Giørdu Yferbot
Jeruſalem / ædur eñ þad mitt Hiarta
ſnu̇er ſier i burt fra þier/og þad eg giøre
þig ad einu Eyde Lande. C. 7. v. 3.
Betred ydvärn Lifnad og Athæfe / þa
vil eg byggia hia ydur i þeſſum Stad.
Cap. 14. v. 30. Vier med keñum vort
Oguðlegt Athæfe/ og Misgiørder vor-
ra Forfedra/þviad vier høfum ſyndgaſt
a mote þier. Eñ fyrer þijns Nafns
ſaker þa lattu oſſ ecke til ſkamar verda.
C. 25. v. 5. C. 26. v. 3. 13. C. 35. v. 15.
C. 42. v. 5. 6.

15. Hvar ar eru hans Huggunar Ordsekt?

Cap. 3. v. 22. Cap. 29. v. 13. Ef
þier leited min af ollu Hiarta / v. 14.
Þa vil eg lata mig fiña af ydur. C.
30. v. 17. Þig vil eg aptur heilbrigda og
þijn Sar græda. C. 31. v. 4. 5. 6. 7. 8.
9.

9.10.13. Cap.31.v.20. Er Ephraim ei miñ dýrmætur Sonur og mitt Elsku-legt Barn? Þviad eg miñunst eñ nu vel a þad/ hvad eg sagde til hañs/ þar fyrer sundur brotnar mitt Hiarta til hañs / so ad eg hlýt hønum Miskun-samur ad vera.v.25. Þviad eg vil Endurnæra þær þreittu Sælernar/og sedia þær enar Sorgbitnu Sæler. Cap.26. v.3. 13. Cap.33.v.8. Eg vil hreinsa þa uk af øllum Misgiørdum / medur hverium þeir hafa syndgast a moote Mier. v.9. Cap. 42. v.12. Eg vil audsýna ydur Mýskunseme/ og vera ydur Líknsamur.

Harmagrátur Jeremiæ.

1. Grad Jnehelldur-hañ 3.

Eina Sorgar Kløgun / yfer æsisl. komulage Gydinga Lýds / er syneft sem hafe teked til strax epter Dauda Kongs Ustæ * Prophetiñ anniñir her og so Feolked ad sefa Guds Reide med Alvarlegre Jdran. 1. Cap.

* Epter Gemsino Støpun 3335.

I. Cap.

1. Hvernig hlioda hans Ord um þad ?

v. 12. Skoded þad og hygged þad/ hvert par er nockur Sorg so sem mijn Sorg/sem eg hefe i ratad/ þviad Drott iñ hefur fyllt mig af Eymd / a þeim Degenum sinar Grimdar Reide. Cap. 2. v. 14. C. 3. v. 44. Cap. 4. v. 10. Minar Miartsæruslu Kvinur hlutu sialf ar ad sioda syn Born/ v. s. fr. C. 5. v. 16. Koronañ vors Hofuds er af fall in/ O Vei ad vier hofum so syndgast/

3. Hvernig hlioda Jeremiä Greiner um Idranena ?

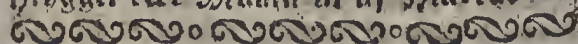
Cap. 1. v. 18. C. 3. v. 42. Vier hofum syndgast og vered Ohlydniger / þar fyrer giorder þu rieft/ ad þu hlijfd er ecke. v. 44. Þu hullder þig med einu Skye/so ad þar kune eingin Bæn i gegn um ad koma. Cap. 5. v. 20. 21.

III. Cap.

1. Seg mier nockur Huggunar Ord ?

C. 3. v. 22. Goodgyrne DRottins er þad / ad vier erum ecke alldungis ut-giorder / Hans Myskunseme hefur nu ongvañ.

ongvann Enda. v. 23. Helldur er hun Ny hvern Morgun og þinn Truleike er mikell. v. 20. Þad er eitt merkelegur Hlutur ad vera Þolinmoodur / og vona uppa Hiaalpena Drottins. v. 31. 32. 33. Drottinn burtrekur ecke Eylifflegana / helldur so/hann hrygger ad vijsu / Enn hann kiemer seina Myskunseme aptur epter sinne mikille Myskun / þviad hann plagar og hrygger ecke Mannenn ut af Hiarta.

Prophetenn Ezechiel.

I. Cap.

1. Hver var þesse Prophete og nær hefur hann Spaad?

Ezechiel var Sonur Busi Prestsins i Chaldæa (Mesopotamia) Lande/hver ed Spaade * a þvi fimta Are / epter þad ad Joachim Juda Kongur var her tekinn og burtfærdur i Fangelse (þesse Prophete var og Herteekinn/og fluttur i burt med mörgum af hinum helstu Ydingum og Edalbornum fra Jerusalem til Babel / og epter þad hann hafde halldid margar Predikaner / var hann

* Epter Heimsins Skøpun 3354.
† Fyrer Christi Fæding 618.

han fleigen i Hel af Einum Egyptskum Fursta/ so sem Epiphanius vottar.)

2. Hvad var til þa han fieck sin Spaadoom fra Gude?

Himmenn opnadest / og Gud vÿsade hönum Priär Syner (1.) Voru þad Fiogur undarleg Dyr med Storm-Vinde/ v. 4. 5. (2.) Eitt sierdeilslegt Hiool/ v. 15. (Hvert ad er Fyrermyndan predikunar Embættesins) (3.) Velldis-Stoll Christi i Himnenum / v. 26. (Hvar med utmalast hans Naudarfulla Nalægd / hia Embætte prophetana) hvad allt saman atte ad vera hönum til Uppfrædingar og Huggunar/ v. 4.

III. Cap.

3. Hvernig hliodar hans Køllun?

V. 8. Þu Mannsins Son / (o) Eg hefe sett þig til eins Vardhallds Manns yfer Israels Hus / þu skallt heyra Ordid af minum Munne og vara þa vid minna vegna. v. 9. Nær ed eg seige til hins Ogudlega / þu skallt Dauda deya / og þu varar han ei vid / og seiger hönum þad ecke / so ad sa hinn Ogudlege

(o) Ezech. 33. v. 7.

lege kuñe ad vakta sig fyrer sinu Ogudlegu Athæfe/so ad hañ meige Lijfe hallda / þa mun hiñ Ogudlege deyia fyrer siña Synda Saker / Eñ hañs Blood mun eg krefia af þiñe Hende / v. s. fr.

IV. Cap.

4. Hvernig gieck Ezechiel i hañs Embætte?

Ared bæglega. Propheteñ vard sialfur ad vera ein Fyrermyndan/ hvers su ad Jerusalem skyllde verda uñiñelsñ/og komast i stoora Neyd/ Nañ hlaut ad mala Jerusalem a Tigul-Steine / v. 4. Leggia sig a siña Vinstre Hlid i þriu Hundrud og Nijutijge Daga/v.5. A þa Nagre Sijdu Fiorutijge Daga / v. 6. Og bua sig ut med Matarfaung i þessare Nerferu / v. 9. Drecka Vatn epter Skamte/v.11.Og baka sier Braud fyrst vid Mañа-Þreck/ v.12. Sijdañ (ap þvi hitt var ofur þungbært) vid Nauta Tad / þar epter raka sitt Høfud og Skiegg med Einum Rak-Knijfe/ Cap. 5. v. 1. Sla siñum Hondum til samans / og stappa siñum Footum nidur / Cap. 6. v. 11.

VIII. Cap.

5. Hvrkuſt Ezechiel eñ fleyre Syner ?

Ja/hviad Hønd DRottens fiell yf er hañ/og tock i Hared a hañs Høfde. Þa flutte Eiñ Vindur hañ a millum Himens og Jardar til Jeruſalem i eiñe Syn. v. 4. Og Gud (ſem var Guds Son ur/ hver ad i ſiñe Majeſtet Opinberade ſig hønum/ Eins lyka i þeim 1. C. v. 1. 3. Cap. v. 13.) ſijnde hønum Fiorrar Syner. Su (1) var Opocka Lykneſked. v. 5. Su (2) Voru allſkins Lykneſkiur Orma og Dyra/ fyrer hvertum ad Ylldungarner giør du Reykelſe/ v. 10. 11. (3) Sijnde hañ hønum Konur ſem gretu yfer Thamuz (Afguð er nefndeſt Adonis / hvern Heidingiar tilbadu ſo ſem Eiñ Gud) v. 14. (4) Sa hañ Fim og Tuttugu Meñ ſem Tilbødu Sooleña/ v. 16. (ſo ſem eiñ Gud 2. Bok Kong. 23. v. 11.) Og fleyra Þeſſ Hattar/ Cap. 9. Cap. 10. Cap. 11. Cap. 40.

6. Fram ſelg nockrar Strapp-Greiner Ezechiels?

Cap. 6. v. 12. Nañ/ hver ad fiar-

 lagur

lægur er skal deyia af Drepsoott/og hin sem nalægur er skal falla fyrer Sverde/ en hver ed epter er ordenn / og er þar fra verndadur/ skal deyia af Hungre. Cap. 7. v. 27. Kongungurenn mun hrygdur vera / og Hofdingiarner munu i Sorgar Buninge klæder/og Folksins Hendur i Landenu munu Dugläusar vera/Cap. 8. v. 18. Þar fyrer vil eg og so handla vidur þa / medur Grimdar Reide / og mitt Auga skal ecke spara þa/og vil ecke Myskunsamur vera/Og þo ad þeir kalle enn nu med hærre Raust fyrer mijnum Eyrum / þa vil eg þo ecke heyra. þa. Cap. 18. v. 4. Hver Saal sem syndgast skal deyia (p) Cap. 21. v. 10. 15. 16. 28. 7. Seg nockrar umtvydreunar Greiner ...

Cap. 13. v. 4. 5. J möte Prestunum / O Jsrael / þijner Propheter eru lijka so sem Refar a Eydemørku / þeir stijga ecke upp yfer Murnann/ og giøra ecke Gyrding i kringum Jsraels Hus/ og þeir standa ecke i stridenu a Deige DRottins. Cap. 16. v. 22. 23. 24. 25. 26.

(p) 5. B. Mos. 24. v. 16. 2. Chron. 25. v. 4.

20. 49. Sia þu þetta var Misgiørde
hñ Systur þinar Sodoma/Drambsemel
allsfins Ohoof/ og Fridur goodur/ sem
hun og hennar Dætur þar hofdu. Eñ
hiælpudu ecke hinum fatæka og Nauds
þurftuga/helldur voru þær Drambsam
ar og giørdu Svivirdingar fyrer mier/
etc. Cap. 20. v. 10. 15.

8. Seg hans Jdranar Greiner z

Cap. 20. v. 40. Cap. 33. v. 11.
So sannarlega sem eg lifesegir DRott
iñ DRottiñ (q) þa hefe eg einga þock
nan a Dauda hins Ogudlega/ helldur
þad ad hiñ Ogudlege snue sier fra siñe
Breitne/z life. So snued ydur nu i fra
ydvarre vondre Breitne. Hvar þ vilied
þier deyia/þier af Huse Jsraels? v. 18.
Nær ed hiñ Riettferduge snyr sier i fra
siñe Riettvyse/ og giører Ranglega/ þa
m hañ med riettu ad deyia þar þ. v. 19.
Og nær ed hiñ Ogudlege snyr sier i fra
sinu Ogudlegu Athæfe/ z giører þ sem
riett z gott er/þa sk hañ med riettu lifa.

(q) Ezech. 18. v. 23.

9. Seig mier nockrar Spaadooms Greiner um Christum og Heilagañ Anda?

Cap. 11. v. 16. Eg vil snarlega vera þeirra Frelsare i þeim Londum / sem þeir eru komner til. Eg vil gefa yd ur eitt samhugad Hiarta/og eg vil gefa eitt nyañ Anda i ydur / v. 19. Cap. 34. v. 16. Eg vil uppleita (r) þad glatada / og leida aptur þad sem villtist og græda þad hid Lemstrada/ z giæta ad þvi Vanfæra / og eg vil geyma ad þvi sem er feitt og vel stært / og eg vil hafa ymhugun fyrer þeim so sem rett er / v. 23. Eg vil uppvekia þeim eitt einka Hyrdir (s) sem þa skal ala / sem er miñ Þienara David/hañ skal þeim fæ du gefa/ og hñ skal vera þeirra Hyrder/ v. 24. Og Eg DRottiñ vil vera þeirra Gud/eñ miñ Þenare David skal vera eiñ Hofdinge a medal þeirra / þad sege eg DRottiñ. Cap. 36. v. 25. Spaadoom ar um Heilagañ Anda. Eg vil stockva hreinu Vatne (t) a ydur / so ad þier

(r) Luc. 15. v. 1. 4. (s) Esa. 40. v. 11. Ezech. 34. v. 23. Joh. 10. v. 11.
(t) Esa. 44. v. 3. Zach. 13. v. 1.

skulud verda hreiner af ollū ydar Saurendum/ og eg vil hreinsa ydur fra ollum ydar Afgudum / v. 26. Og gefa ydur eitt nytt Hiarta (u) og eitt nyiaū Anda i ydur/Og eg vil burt taka Steinhiartad af ydru Hollde / og gefa ydur eitt kiotlegt Hiarta/v. 27. Eg vil gefa min̄ Anda i ydur / og eg vil giøra eitt soddan Foolk af ydur sem geingur i mijnū Bodordum/ z helldur mijn Rettende/og giører þar epter.

10. Hvernig huggar Ezechiel

Cap. 11. v. 19. Eg vil gefa ydur eitt samhuga Hiarta/og eg vil gefa eiñ nyan Anda i ydur (x) og eg vil burt taka þad Steinhiartad ur ydru Brioste / og gefa ydur eitt kiotlegt Hiarta / v. 20. So ad þeir gange i mijnum Setningum/og hallde mijn Rettinde/ og giøre þar epter/Og þeir skulu vera mitt Folk/ so vil eg vera þeirra Gud. Cap. 16. v. 60. Eg vil minnast a min̄ Sattmala

 sem

(u) Jer. 33. v. 39. Zach. 11. v. 19.
(x) Psalm. 51. v. 12. Ezech. 36. v. 16.

ſem eg giørde vid þig/ a þiñe æſku Tijd/
og eg vil uppbyria eiñ Eylijfañ Sattmala
vid þig. Cap. 18. v. 21. Ef ſa
hiñ Ogudlege ſier burt ſnyr i fra øllum
ſijnum Syndum / ſem hañ hefur giørt/
og varþveitter øll mijn Bodord/Og giør
er Rett og vel / þa ſkal hañ lifa og ecke
deyia. v. 22. Allar hñs Yfertrodſlur ſem
hañ hefur giørt/ſkulu ecke aminñſtar vera/
da/helldur ſkal hañ lifa fyrer ſijns Rettlætis
Sakir / ſem hañ giørir / v. 23.
Þeinker þu þad eg hafe (y) þocknan
a Dauda hins Ogudlega/Og ecke miklu
helldur ad hañ (z) i burt ſnue ſier/ fra
ſijnu Athæfe og life.

Prophetiñ Daniel.

1. Hver var Daniel / og um hvad hefur hañ Spad?

Hañ var eiñ Madur af Juda Kynþætte / (af Konunglegu Slegte) hver ed og
ſo var fluttur burt i þa Babyloniſku
Herleiding/og þar uppaliñ/Hañ hefur
lifad * a þeim Tijmum ſem þeſſir Kon-

ungar

(y) Ezech. 33. v. 11. (z) 2. Pet. 3. v. 9.
* Epi. Helm. Skøp. 3342. Fyr. Chr. Fæd. 611.

üngar hafa rykt / Nabogodonosor / Balthazar / Darius af Meden / og Cyrus / So framfarer haň og einig mgiætań og nærsta Nuggunarrijkań Spaadoom um þau fiegur Einvallds Ryke.

I. Cap.

2. Hvert/u leinge var vered ad kenna Daniel Bookster og Tungumaal ?

J þriu Ar / sijdan var hań æsamt ødrum Sveinu̇ leiddur iń fyrer Konung iń / og var hań medal þeirra Tiu Naluṁ um Vijsare z Skylnings meyre / eń aller adrer Stiørnu-Meistarar og Vijsenda Meń i giørvøllu hańs Ryke / v. 20.

3. J hvertu let Daniel sia hver hań vær ?

J Drauma Ukþijdingu / þvíad Gud gaf honum Skylning ǫ ǫllum Sioonum og Draumum / v. 17.

II. Cap.

Fyrer hvertum lagde haň ut Draumana ?

Fyrer Nabogodonosor / hvern Gud let dreima eiń Draum / eń hań gleymde honum aptur / eń openberade hań þo Daniel ad nyu / v. 19. Og vard sa Draumur sijdan mgiætlega utlagdur / v. 37. Hvers

vegna ad Kongurinn giørde Daniel ad einum Høfdingia yfer allt Landed Babylon/ og prÿsade Daniels Gud med þessum Ordum: Pad er einginn Efe a þvi / Hvar Gud er Einn Gud yfer øllum Gudum / og Einn Herra yfer øllum Kongum/ v. 47.

III. Cap.

1. Hiellt Konungurinn sier vid þessa Tru?

Ney/ Hañ fiell aptur til sinnar fyrre Afgudadÿrkanar / liet giøra eina mykla Gullega Lÿkneskiu/ v. 1. * (epter þeirre Lÿkneskiu sem hañ hafde sied i Draumenum). Og liet kalla samañ alla Magtarmeñ i Landenu / og Almugañ / ad vÿgia þa Lÿkneskiu/ v. 2. Og Utþrooparinn kall ade miøg hatt/ v. 4. Og sagde: Nær ed þier heyred Hliood Basununnar / þa skulud þier framfalla og tilbidia þa Gull-Lÿkneskiu / hvad hañ og siælfur giørde.

2. Giørdu Gydingar og so hid sama?

Ney/ Hvar fyrer þeir voru klagader/ og sierdeilis Sidrach/Mesach/og Abed-

nego/

* Epter Heimsins Skøpun 3356.

Mego/ hvertter Saker þeirra fiødugu Af-
sökunar fyrer Kongenum/ ad þeir villdu
ecke tilbidia Gull-Lijkneskiuna / voru
hnepter i Fiøtur og so kastader i þañ
gloandē Ofn / hver ed var Stofnum
heitare eñ vant var ad giøra hañ/v. 19.

3. Hverníg þoot um þa i þeim gloanda Ofne;

Vel/ þviad Kongurinñ sæ þa gænga
lausa i Ofnenum/ og hiñ Fiordda Mañ
hia þeim þvilijkast sem være hañ Son
ur Gudaña / v. 25. (Hver ed var Guds
Sonur/ sem liet sig sia i Mañs Mynd.) Eñ
þeir Vrðr Meñ geingu epter Skipan
Kongsins ut af Elldenum / og þeirra
Høfud-Hær voru ecke sviðeñ/ og þeirra
Kyrtlar voru Oskiemder/Ja/ og eingiñ
Svida-Þefur var af þeim / v. 27.

4. Hvat fn skiell Kongenum þetta i Giedd

Nañ tok til ad jæka þañ sañá Gud/
og liet utgænga Eina Skickun i allt
hañs Land / ad þeir skylldu ecke lasta
þañ Gud/ og gaf aflars þeim Þremur
Moñum mykla Magt i Landenu til
Babylon / v. 30.

IV. Cap.

1. Hvad hafvest Konguren ad framregla ?

Nafi lætur eitt Bref ut ganga til alle Foolksins / ad hafi hafe dreimt ein Draum um eitt yfred hatt og fagurt Tre / v. 1. (a) hverf ed vatd upphæggvedt v. 13. Og snarad i burtu. Þefian Draum hafa ecke aller Vÿsendamen i Landenu kunad ad ut þÿda / nema Daniel alleina / v. 18.

2. Hvad sagde Daniel ad þetta Tre hefde ad merkia ?

Sialfan Konunginn / ad hafi ætte ad ganga i Grashogum / bundinn i Jarn-Vidium og Eyr-Vidium / Nafi ætte ad liggia under Doggu Himensins / og vera ur verda / og med Villudyrum i uthagu um ala sig / v. 23. Hvar fyrer hafi mun de verda burt rekinn fra Monnum / og þeir mundu lata hafi Gras bÿta sem Naut / v. 25.

3. Rættest þetta a Kongenum ?

Ja / alltsaman / Þvi ad Tolf Mann-udum lidnum þa ed Kongurinn geck i sinu Konungs-

(a) Ezech. 31. v. 3.

Konunglegu Slotet i Babylon (a eine Bygging/ hvadan hann mætte sia ut yfer allan Stadin allt i Kring/ i hveriu hans Konga setur var) Noof hann upp og sagde/ Þetta er su hin mikla Babylon / hveria eg hefe uppbyggt ut af mikillre Magt/ til Konunglega Herberga / til Heidurs vid mitt Hetradoom/ v. 29. 30. Fyr en þad Kong urinn hafde þesse Ord uttalad / fell Raust af Himne ofan / og þad Ord vard fullkomnad/ er Daniel hafde adur spad/ v. 33.

4. Hvernig var Nebrbragde Kongsins hattad i þessare sinne hiar Rænu og Vitfyrring?

5. Hans Hær vox so miked sem Arnar Fiadrer/ og hans Neglur urdu sem Fugla Klær/ v. 33.

5. Fekk hann þa sitt Vit aptur og Rykrastiorn?

Ja/ Þvi ad þa þessar (Siö) Tyder voru lidnar/ hoof hann sijn Augu upp til Himins (og fekk Rænuna aptur) og sagde Lof hinum Hærsta. Ja hans Radgiafar og Villdar Menn leitudu hans / og hann vard innsettur i sitt Kongerijke/ og honum til lögdust þa enn miklu meyre Virdingar/ v. 36.

5. Cap.

V. Cap.

1. Hvad skiede sydañ ?

Balthazar Kongur (Sa Seinaste Kinvallds Herra i þvi Babyloniska Kinvallds Rijke hvor ed stiornade epter Nabogodonosor i. Priu og Siörutyge Ar) giörde eitt Herra-legt Giestabod siinum Maktar Mönnum og Hofuds-Mönnum/ og þa ed hañ vat druckiñ ordiñ medur þeim/ og Gull og Sylfur-Kier (b) Musterefins høfdu vered misbrukud / v. 1. 2. 3. Seingiu fram riett a þeitre somu Stundu Fing-ur so sem Mañs Hond / og skrifudu a þeim forfagada Veggnum / MENE / MENE / TEKEL / UPHAR-SIN / v. 25. Hvert Daniel lagde ut a þeñañ Hatt : MENE / þad er, Gud hefur þitt Rijke taled og utendad / v. 26. TEKEL / þad er / þeir hafa þig a Vog veged / og helst til liettvægañ fund-ed / v. 28. PERES / þad er / þitt Rijke er i sundurskipt / og þeim Medis og Persis giefed / v. 29. Þa skipade Bal-thazar /

(b) 2. B. Kong. 25. v. 15. 2. Chron. 36. v. 18. Dan. 1. v. 2.

thazar / pad Daniel skylldi klæda med Purpura/og læta Gull-Feste hønum um Háls / og liet utberast af hønum / pad hañ være hiñ pridie Herra i Kongs-Ryktenu/Eñ a peirre sømu Nooft vard Balthazar Kongur peirra Chaldæiska i Hel sleigiñ/ v. 30. (Þviad Cyrus Persa Kongur vañ Babel á peirre sømu Nott / Jer. 51. v. 31. 32.)

VI. Cap.

1. Hver kom epter Balthazar?

Darius (Sonur Ahasveri Kongs i Medien/ sem Rykte Sitt Ur i Babel) hver ed byrjade apftur pad Ahad Einvallds Dæme (sem var hid persiska.) *

2. Hvad skiede sidañ a Døgum hañs Kongdooms?

Hañ setur Daniel yfer alla Høfdingia i pvi Persiska Ryke / hvar fyrer hiner adrer Høfdingiarner høfudu hañ.

3. Hverníg fóór pad um sidet?

Peir upphugsudu eitt slottugt Rád/ad Konguriñ liete utganga eina Skipun/ad hver hañ i prijatige Daga beide de

* Epter Heimsins Skøpun 3427.

de Einhvers af nockrum Gude edur Mane/utan af Kongenu/ pa skyllde hønum vera kastad i Grøfena til Leonana/ v. 8. 9. Og søkum þess ad Daniel hlyd de ecke þessare Befalning/ var hønum ad villd Kongsins kastad i Leona Grøfena/ v. 17. Bt hvørre han komst þo Oskaddadur/ og var latinn koma fyrer Darium Kong / af hvørju Kongurinn vard yfred gladur/og prysade Daniels Gud/en þa a mote let han kasta þeim Mønnum sem aklagad høfdu Daniel i Grøfena til Leonanna/ Og fyr en þeir komust nidur a Botninn/ gripu Leonin þa/ og sundur muldu eirnig þeirra Bein/ v. 25.

VII. Cap.

v. 1. Hvad vitradest og dreymde Daniel ?

Nan sa / þad fioorer Vindar under Himnenum stormudu hver imoote ødrum (þad er/ Austan/ Vestan / Sunnan og Nordan Vindur børdust hverer vid adra) a þvi hinu mikla Siafar Hafenu (Verølldenne) og fiøgur Dyr mikel/ stigu upp ur Sioonum * hvert ødru olykt: Hid fyrsta lyka sem

* Epter Heimsins Skøpun 3358.

ſem Leon / og hafde Vænge ſem Orn/ og merker þad fyrſta Einvallds Dæme (hvert ed vár hid Babyloniſka (a) **) þad annad Dyred vár lykt einu Biarn dyre/og hefur ad merkia þad annad Ein valldz Dæme / (ſem er hid Perſiſka (b) ***) þad þridia Dyr var lykt einum Pardus / med fioorum Vængium og fioorum Hofdum / og merker hid þridia Einvallds Dæme/(hvert ad er hid Griſka (c) ****) þeir fioorer Vænger a Pardus Dyrenu / merkia hvatleika Alexandri/ ad hann á Tolf Arum giørde nærre þvi allan Heim ſier Skattgilldann. Fiøgur høfud/ Fioora þa helſtu Landſins Furſta) þad fioorda Dyred var Ogurlegt og hrædelegt / og miog ſterkt / og hafde ſtoorar Jarntenur/ og tiu horn/ z þydir hid fioorda Einvallds Ryke ſ er þ Romverſka (d) (*****) (ad Dyred hafde ſtoorar Jarn Tenur merker Magt og Vellde Romveria /. þaug Tyu Horn/ þaug Tiu Konga Ryke og Lønd ſem Romverj

** Epter Heimſins Skøpun (a) 1717.
*** Epter Heimſins Skøpun (b) 3427.
**** Epter Heimſins Skøpun (c) 3627.
***** Epter Heimſins Skøpun (d) 3904.

far brutu under sig/og voru þesser/ Italien/ Hispanien/ Frankariyke/ Hiskaland/ Grykland/ England/ Asia/ Syria/ Africa og Egypta Land.)

VIII. Cap.

1. Um hvad spaaer Daniel eñ framar?

Um Eydeleggiug þess Persiska Rykes / i Lyking eins Ruts / er hafde Tvo Horn / og um Upphyriun þess Grisk a Keysaravelldes / er skiede fyrer Alexander / hvertium ad samlykt verdur vid Kiarnn Hafursiñ / v. 21. So og lyka spaaer hañ um eitt lyted Horn (hvar med Antiochus er ad skiliast / ad Viournefne Epiphanes sat Eftger/ Dan. 11. v. 21.) hver ed vard nære sta mykell (og lagde under sig møeg Kongas Ryke) mot Sudrenu / mot Austrenu / og i mooke þui verduga Lande / v. 9. Judea / (ad ødru Nafne Palestina) Dan. 11. v. 15.

2. Hvør utleggur þessa Syn fyrer hønum?

Eingelleñ Gabriel (c) Eñ hañ vard Ottasleigiñ þa ed hñ kom / og fiell fram a siuna Asioonu / þa sagde Eingilliñ / gief Gaum ad þu Mañsins Son / þvi ad þesse Syn heyrer til Endingariñar Tyma / v. 16.

9. Cap.

(c) Dan. 9. v. 21. Luc. 1. v. 19. og 26.

IX. Cap.

1. Hvad giörer Daniel þa sýdaſt ?

Hañ var nærſta hryggur Saker Folk ſins Frelſes og Tolu Arafia (ad Jeruſalem ſkyllde liggia i Eyde i Siøtyge Ar) hvar fyrer hañ leitar Guds med alvarlegre Bæn / i hverre hañ jatar ſynar og alls Foolkſins Synder / og bidur um̃ þeirra Fyrergiefning / v. 5.

2. Hverſu var hañs Bæn tekeð ?

Nærſta Myſkunſamlega / þviad Eingillin̄ Gabriel kom fliugande / og ſagde hønum * ad Gud hefde heyrt hañs Bæn / og ꝥlited hana Nꝥdarſamlega / v. 22.

3. Hvad ſegir Eingillin̄ hønum pleyrat ?

Hañ ſegir hønum þad ſieu Siøtiu Vikur til þeſſ ad Chriſtus kome / hverjar ad eru til ſamans fiøgur hundrud og Niutiu Ar / þar med predikar hañ eiñig ut af Chriſti Pijnu og Dauda / eiñig Jeruſalems Borg og Muſtere / ſem munde verda eydeløgd vegna þeirrar forſmꝥnar ſem ad Chriſtur lide þar iñe / v. 24. og 26.

* Lþeer Heimſins Skêpun 3393.

X. Cap.

1. Hvad ſkede epter þetta ?

Daniel var ſyrgiande i þriar Vikur / og hn neytte eingrar Lyſtelegrar Fædu / Kiøt og Vyn kom ecke i hans Munn / og ecke ſmurde hann ſig helldur / v. 2. 3. Þar eptir ſa hann eirn nu eina Sioon / nefnelega eirn Mann (ſem vär Sonur Guds / hver ed birteſt hønum i Mans Lyking) i Lynu⸗klædum og hann hafde Gull Linda umm ſyner Lendar. Hns Lyk ame var ſo ſe eirn Turkois (eitt Almindlær Gymſtein) hans Andlit ſo ſem Elldíng / hans Augu ſem Logande Lioos / hans Armlegger og Fæt ur ſem Glooande Malmur (klær og fægdur) og hans Maalroomur var lyka ſem eitt mikill Nidur / af hveriu Daniel vard ſo kraptlaus ad hann leid nidur a ſyna Aſioonu til Jardar / enn vär þo bradlega reiſtur upp aptur af Eingelenum og hughreyſtur / v. 5. til 12.

2. Hvad opinberar þeſſe Eingell hønum ?

Ad Michael Eingill ſie komenn hønum til Nialpar a mote Høfdingia Ryk⸗ſins i Perſia Lande (einum Diøple i Kongs Høllene)

Hølldne) og ad under vissa hønum hvad hañ ætte ad taka sier fyrer Hendur, ad giora framvegis Guds Foolke til goda/ Lofar og so jafnframt/ad hañ vilie true-lega Opinbera hønum þetta / nefnelega þa epter komande Ølldir/v. 13.

XI. Cap.

1. Hvert seger hañ eñ þa meira þyrer ?

Ja / Nañ spaaer og so uñ þa Persisku Konga/fra Alexander þeim mikla / med hverium þad Grijska Rijke hofst * og þeim er eptir hañ komu / hverier ed mundu fara hardudlega med Guds Søfnud / og Christi Kyrkiu / Einkanlega spaaer hañ i þeim 12. Cap. v. 1. Um eiñ Kong (Anti Christ) er mune giøra hvad hønum sijnest / og i stadiñ fyrer þañ Sañа Gud / heidra siñ Gud Maosim / v. 11. (sim skere * *) a þeim Tijma skal sa mikle Høfdinge Michael (þad er Christus Jesus Opinb. B. 12. v. 7.) taka sig upp og standa a møte hønum/ v. 11.

2. Hvad kiemur þa þar a epter ?

* Epter Heimsins Skøpun 3627.
* * Epter Heimsins Skøpun 3393.

Samtal er tveir Einglar attu vid Daniel / hverier ed segia honum fyrer syn Afeloks/ v. 15.

3. Hvernig hlioode þar Andlegu Greiner Daniels?

Vm Christ og hans Ryke / þannig / Cap. 2. v. 44. Gud af Himne mun uppreisa eitt Kongs Ryke/ sem alldrei verdur foreidt / og hans Kongs Ryke mun ecke koma til neins annars Folks / v. s. fr. Cap. 9. v. 24. 25. 26. 27. Jatning Heidingianna um Gud. Cap. 2. v. 47. Ydar Gud er eitt Gud yfer ollum Gudum / og eitt Herra yfer ollum Kongum. Cap. 3. v. 29. 33. Cap. 4. v. 14. 34. Cap. 5. v. 21. Cap. 6. v. 26. 27. Vm Gudrækne i Bannese. Cap. 9. v. 9. Hia DRottni vor Gud / er Myskunsemin / og Fyrergiefningin. Þviad vier erum ordner fraafallner/ v. 18. Vier liggium fyrer pier med voru Bæna Akalle/ ecke uppa vort Riettlæte / helldur uppa þyna stoora Myskunseme / v. 19. Æ DRottinn / Heyr þu/ Æ DRottinn/ Vertu Myskunsamur/

unſamur / Æ DRottiñ / Bygg ad / og Gior þad/og drag þad ecke undañ þyns Kalfs vegna. Cap. 12. v. 12. Um Upp riſu hiña Daudu / Marger af þeim ſem under Jordune liggia og ſofa / (d) munu uppvakna / Sumer til Eilijfs Lijfs / Sumer til Eilijfrar Skamar og Smanar / v. 13. Eñ þeir ſem kieña munu ſkijna ſem Himinſins Geyſlar (e) Og hiner ſem morgum vijſa til Riett-læteſins / lijka ſem Stiornur um Alldr ur og ad Eilijfu.

Þeir Tolf Miñe Prophetar.

Prophetiñ Hoseas.

I. Cap.

v. Hver var Hoſeas/ og nær hefur hañ Spad ?

Hoſeas var Sonur Beheri (af Jſa-ſchars Ættkvijſl) hver ed hefur Spad a Dogum Uſiæ / Jothams / Achas og Ezechiæ Juda Konga / og Jeroboams

 og

(d) Matth. 25. v. 34. Joh. 5. v. 29.
(e) Spek. B. 3. v. 7. Matth. 13. v. 47. 1. Cor. 15. v. 41.

og Joas Israels Konga/ v. 1. * Hann hefur Predikad um̄ Ydran a moot Afgudadyrkaneñe er tyðkadest a hans Dog um / auglyser og Israels Foolke þar med Huggun um̄ þann Fyrerheitna Messiam.

2. Hvad atte Hoseas ad giøra epter Guds Skipan?

Hann atte til Merkis og Straffs yfer þvi Folke sem þioonade Afgudum/ og var saurgad med Andlegum Hoorunum (þad er Skurgodadyrkan) taka eina Hoorkonu(er adur hafde lifad i Skiækiulifnade) og hun fædde hønum Børn/ v. 2.

3. Hverßu mørg Børn fæddi hun hønum?

Þriu/ Þad fyrsta het Jesreel (epter Høfud Stadnum i Israel/ hvar Achab Kongur hafde sitt adsetur/ 1. B. Kon. 21. v. 1.) þviad Gud vill giøra eitt Enda a þvi Kongsrijke Israels Huss/ v. 4. Annad het Lorychama (an Myskunar) þviad Gud villde burt kasta Israels Huse (og ecke frelsa þa fra Assur Konge / 2. Kong B. 15. 29.)

þad

* Epter Skøpun Heimsins 3130.
Fyrer Christi Fæding 829.

þad Pridia het Loami (ecke mitt Foolk) þviad fyrſt þeir voru ecke Guds Foolk / ſo villde haſi og ecke vera þeirra Gud/ v. 8.

II. Cap.

Vill haſi þa ecke Miſkunn ſig bramar yfer þa ?

Ad vyſſu vill haſi þad giøra / v. 1. Þviad þad ſkal ſke i þeim Stad (f) þar ſagt var til þeirra / Þier erud ecke mitt Foolk/þa ſkulu Meñ ſegia þar til þeirra/O þier lifande Guds Børn / v. 3. Seged ydar Brædrum / þeir eru mitt Foolk/og til ydar Syſtur/hun ſie i Naad tekin. v. 21. Eg vil Trulofa mig þier ad eylyfu Eg vil Trulofa mig þier i Rett læte og Doome/i Naad og Myſkunſeme. v. 22. Ja/ Eg vil Trulofa mig þier i Truñe / og þu munt þeckia DRottiñ. v. 23. Eg vil Bænheyra a þeirre ſomu Tyd / ſeiger DRottiñ / Eg vil Bænheyra Himiniñ/ og Himiniñ ſkal Bænheyra Jørdena, v. 24. Og Jørdin ſkal Bænheyra Korned/Vyned og Vidſmiør

 ed/

(f) Rom. 9. v. 27. Hoſ. 1. v. 10.

ed / Og Pau skulu Bænheyra Jesreel (Guds Foolk) v. 25. Og eg vil halda hana mier til eins Sæd's á Jørdufie / og Myskuna mig yfer Pañ sem i Oviskunne var (g) og seigia til Þeirra sem ei var mitt Folk / Þu ert mitt Foolk / og Þeir skulu seigia / Þu ert minn Gud. Cap. 6. v. 10. Hvi mun eg giøra so vel vid Þig Juda ? Hvjad er Myskunseme eg Þocknan (h) eñ ecke er Offre / og er Peckingu Guds / eñ ecke er Brefñe Foornum / v. 12. Cap. 11. v. 8. Mitt Hiarta er ødruvyse Sinnad / mijn Myskunseme er so miøg brennheit. v. 9. Ad eg vil ecke giøra epter minne Grimdar Reide / nie snua mier ad fordiarfa Ephraim alldeilis / Þvi eg er Gud eñ ecke Madur / og eg er sa Heilage a medal Þyn. Cap. 13. v. 14. Eg vil leysa Þa af (i) Helvyte / og frelsa Þa fra Daudanum. Daude / Eg vil vera Þyn Olyfsian /

(g) 1. Pet. 2. v. 10. (h) 1. Sam. 15. v. 22. Eccl. 4. v. 17. Matth. 9. v. 13. C. 12. v. 7.
(i) 1. Cor. 15. v. 54. 55.

ian / Helgete / og vill vera þijn Diep-
sött.

III. Cap.

1. Munu Gydingarner þa snua sier aptur til Christum?

Ja / Hvorad epter þad ad þeir hafa
lengan Tijma vered an Kongs / an
Yfirdingia / an Offurs / an Allteris /
an Lyfkyrtels / og an Helgedoome / v.
5. Þa skylide Israels Born umvenda
sier / og leita ad DRottne þeirra Gude /
Og ad David þeirra Konge / (k) Og
þeir skulu dirka DRottin og hans Naad
i Sydusti Tyd. Cap. 6. v. 6. Nær
þeim geingur illa / þa munu þeir arka-
vitia min og seigia. v. 7. Komed / vier
vilium aptur til DRottins / þui han
hefur i sundur slited oss / han mun og
lækna oss. Han hefur sleiged oss /
han mun og græda oss. v. 8. Han skal
giora oss lifande epter Tvo Daga / Han
skal uppreisa oss a þan Þridia Dag /
so vier munum lifa fyrer honum.

2. Hvernig eru Stroffunar / Hootunar og Aminingar Ord Hoseæ lærande?

Cap.

(k) Jer. 30. v. 31. 32. Ezech. 34. v. 31.

Cap. 2. v. 8. 13. Cap. 4. v. 11. Hoor° doomar/ Vijn og Must giøra Men Gal° da. v. 16. Israel bleipur ſem galin Kyr/ ſo ſkal og DRottin lata hana foodraſt ſem eitt Lamb/ pad villt bleipur. v. 18. Þeir hafa gefed ſig til Ofneytſlu og Ho° ruſkapar / og þeirra Herrar hafa þar Liſt til ad þeir uppreyſa Skamer. Cap. 5. v. 4. 9. Cap. 7. v. 13. 16. Cap. 9. v. 12. Og Vei þeim nær eg er i burt fra þeim vikiñ. Cap. 10. v. 8. Þeir ſkulu ſegia / þier Fiøll hylied (l) oſſ/ og þier Hælſar falled yfer oſſ. Cap. 12. v. 7. Þvi ſnu þier nu til þijns Gu° ds/ halltu Miſkunſemd og Rettlæte / og treiſtu alltyd a þiñ Gud. v. 8. Eñ Kaupmadurin hefur falſka Vigt i ſiñe Hende/ og ſvijkur giarnan. Cap. 13. v. 9. Iſrael þu kemur þier i Olucku (m) þvi þijn Hiælp er alleinaſta hiaa mier. Cap. 14. v. 2. Snued ydur til DRott. ins/ og ſeged til hañs fyrergef oſſ allar Synder/

(l) Eſa. 2. v. 19. Luc. 23. v. 30. Opinb. 6. v. 16. (m) 1. Sam. 8. v. 5.

Synder/ og giør þu oss Gott/ so vilium vier offra Uxum vorra Vara (n) v. 9. Þriad vegir DRottins eru rettir og þeir Rettlætu ganga a þeim/ En Yfer trodslu-Menernir falla a þeim.

Prophetin Joel.

I. Cap.

1. Hver var Joel og hvernig Spaaer han?

Hann var Sonur Pethuels / eirn hæg lyndur og goodur Madur/ hver ed ecke leitadest vid med Strøffunar og ævitun ar Ordum ad snua Folkenu/helldur med Bæn og Kveinstaf. Hann spaaer * ad nockruleite um tilkomande Straff / yfer Israels Foolke/ad þad munde verda for eydt og burt flutt af þeim Assyrisku (hverja hann kallar Kaalorma / Eingespretture/ Grasorma og Kornorma v. 4.) ad nockruleite um Ryke Christi / um Heilagan Anda/ og um þa Eydsku Jerusalem.

2. Hvernig hlooda hans Ord um þetta?

Cap. 1. v. 4. 10. 13. 15. 16. 17.

(n) Hebr. 13. v. 15.

* Epter Skøpun Heimsins 3140. Fyrer Christi Fædingu 771.

18. Cap. 2. v. 13. Riifed ydar Hiörtu en eñ ecke ydar Klæde/ og snúid ydur til DRottins ydar Guds / þvi hañ er (o) Nœdugur/ Myskunsamur/ Þolinmoodur og storrar Giæsku / og snarlega ydrar hañ Strafffins. v. 17. DRottiñ/ þyrmdu þijnu Folke / og lat þijna Arfleifd ecke verda til Smánar/So ad Heidingiar drottne yfer þeim. Hvar fyrer villtu lata segia a medal Þioodañã? Hvar er nu þeirra Gud?

3. Hverneig hlioode hañs Spaadooms Ord?

Cap. 2. v. 27. Þier skulud reyna ad eg er midt a medal Jsraels / og ad eg er DRottiñ ydar Gud/ eñ eingiñ añar. v. 28. Og epter þad vil (p) eg uthella mijnum Anda yfer allt Hollð/ (q) og ydar Syner og Dœtur skulu spaa / ydar Olldungar skulu Drauma hafa/ og ydar Ungborn skulu Siooner sia. v. 29. Og a þeirre somu Tijd / vil eg uthausta mijnum Anda bæde yfer Þræla og Am-

bátter/

(o) Psalm. 103. v. 8. Psalm. 145. v. 8. Job. 4. v. 8. (p) Esa. 44. v. 3. (q) Post. Gíørn. Bok C. 2. v. 17.

backker/ v. 32. Og þad skal skie/ad hver sem akallar Nafn DRottiñs hañ skal hoolpiñ verda. Cap. 3. v. 20. Juda skal vera bygd æfenlega og Jerusalem uñ Alldur og ad Eilijfu. v. 21. Og eg vil ecke lata Ohefnt verda ydar Bloods/ Og DRottiñ mun bua i Zion. (Þad er Guds Kyrkia edur Christne i nyja Testamentenu / Esa. 2. v. 3.)

Amos Prophete.

1. Hver var Amos/ og hvenær hefur hañ Spaad?

Hañ var ecke af Rod Spamañanna / so sem hañ seiger sialfur / Cap. 7. v. 14. Helldur Kua Hyrder af Juda Attkvijsl i Thekoa (Einum litlum Stad i Juda/ 2. Chron. B. 11. v. 6.) og hefur Predikad (i Israel) a sømu Tyd sem Hoseas (og Esajas)/ * Oll hañs Bok hefur iñe ad hallda Hootaner/ og Straffaner / og þar asamt Spaadooma uñ Christi Ryke.

2.

* Epter Heimsins Skøpun 3140.
Fyrer Christi Fæding 771.

2. Hvernig hliooda pauls Ord um þetta ?

Cap. 1. v. 2. 4. 7. 10. 12. 14.
Cap. 2. v. 4. Þeir troda Nøfuded fatœk
ra i Saurett / og hamla Vegum hiña
Voludu / Sonuriñ og Fadirenn liggiä
hia eine Stulku med hveriu þeir van-
helga mikt Heilaga Nafn. Cap. 3. v.
10. Þeir ackta øngvañ Rett segir Drott
iñ/ þeir safna liggiande Fe med Orette
og Rane i siñum Hollum. Cap. 4.
v. 1. 2. 11. Cap. 5. v. 4. DRottiñ
segir til Israels Huss / leited mijn/ pa
munud þier lifa. v. 14. Leited þess
gooda (r) eñ ecke hins vonda/ so þier
meiged lifa. Hated pad vonda/ eñ elsked
pad gooda/ skicked Rettiñ i Stadarport
unum/ v. 23. Tak ad eins fra mier þitt
Psalma Bulldur/ þvi eg get ecke heyrt
þitt Psaltara Spil. v. 24. Retturiñ
skal Opinber verda sem Vatn/ og Rett-
læted sem sterkur Straumur. Cap.
8. v. 3. Saunguriñ i þeirra Kyrkium
skal snuast i Grat / a þeim sama Tij-
ma. v. 11. Sia þu Tijmiñ kemur/ segir
Drottiñ

(r) Psalm. 97. v. 10. Rom. 12. v. 9.

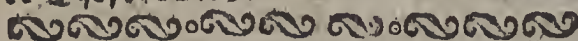
DRottinn DRottinn / ad eg vil senda
Hungur i Landed / ecke Hungur epter
Braudi/ edur Þorsta epter Watne/helld
ur epter þvi ad heyra Ord DRottins.v.
12. Ad þeir skulu hlaupa hingad z þang
ad / og leita epter Orde DRottins og
finna þad þo ei. Cap. 9. v. 5. Þvi
DRottinn DRottinn Zebaoth er sa sem /
ad nær ed hann snertir eitt Land / þa
bradnar þad/so ad aller Innbyggiarar-
ner hliota ad sorga/etc. Cap. 9.v 8.
Sia þu Augu DRottins DRottins
lyta uppa eitt Syndugt Kongsrijke/ ad
eg skal þad med ollu afmaa af Jardrij-
ke / en þo vil eg ei med ollu afmaa Ja-
cobs Hus/ segir DRottinn.

3. Hverju lofar hann um Herrans Messiam og hans Rijke ?

Cap.9.v.11. A þeim sama Tijma (f)
vil eg upp avtur reisa þa nidurfallna
Tialldbud Davids/og uppbyggia hennar
nidurbrotna Veggi/og uppreisa þad a-
tur sem af er broted/og eg vil uppbyggia
D d hana

(f) Post. Gjern. 15. v. 16.

hana aptur/ ſo ſem hun var adur i fyrre Tijd/v. 12. 13.

Prophetinn Abdias.

1. Um hvad ſpaer þeſſe Prophete? *

Ad Edomitarner (Afkoꝛmendur Eſau) Er voru Oviner Gydinga Lyds/ ſkylldu verda ſigrader (og ad Engu) Og þetta ſeiger Prophetiſt Gydingunum fyrer vijſt/ ad tillagdre þeirre Huggun um Ryke Chriſti/ ad þad munde ecke alleina vera i Jeruſalem/helldur og allſtadar.

2. Hvernig eru hans Ord lijtande um þetta?

Um þa Edomita ſeiger hann/ Cap. 1. v. 4. Þo þu færer ek ſo hatt upp i Hædernar ſem Orn / og giørder þitt Hreidur (Sæte) a millum Stiarnanna/ (a þeim hæðu Fiøllum ſem ſynaſt ad naa upp til Stiarnanna) ſamt þa vil eg kollvarpa þier nidur þadan (t) ſeger DRottinn/ v. 6. 7. 8. 9. 15. Dagur DRottins er nalægur yfer øllum Heidingium (Þad er Guds Hefndar Dagur). v. 21. Frels-

arar

* Epter Heimſins Skøpun 3358.
(t) Jer. 49. v. 10.

arar (yfrer hreria ad Postularner eru meinty er / sem ættu ad predika Ord Frelsarans) skulu koma uppa Falled Zion (Christe Kyrkiu) ad dæma Esau Fiall Bygder / (ad straffa Heidingiana fyrer peirra nīlidnu Synder) so skal Kongs Ryked verda Dro ttins / (Pad er / pañig skal Ryke Christi vera i pvi Nya Testamentenu.)

Jonas Prophete.

I. Cap.

1. Hvør var Jonas / og nær hepur hañ Spad? *

Hañ var Sonur Amithai (af Sebuo lons Ættkvysl) og sendur af Gude til Folk sins i Ninive (Høfud Stadnum i Assyria.) til ad leida þeim þeirra Misgiørninga fyrer Sioner / v. 2.

2. Hlydde Jonas þessare Skipan?

Ney / Pviad hañ flÿde fyrer DRottne / og stie á Eitt Skip sem ætlade til Tharsis (Høfud Stadarins i Cilicia Post. Gi. 21. v. 39.) og gaf til þess Flut nings Pening / v. 3.

* Epter Heimsins Sköpun 3358.
Fyrer Christi Fæding 859.

3. Hvernig lyktade Hude þetta?

Ecke vel. Nañ liet koma eitt myket Storm a Siooinñ fyrer hañs Saker/so ad Skip-Meñetner köstudu Fatmenum af Skipenu i Siooin/so ad þad skyllde liettast / Eñ Jonas lä nidre i Skipenu og svaf / v. 6.

4. Hvad tooku Skipveriarner þa Rads?

Þeir kölludu a Jonam/og hlutudust um / fyrer hvers Saker þeim geinge so illa/ v. 7.

5. Hver hvern vtell þa Hlutvalled?

Yfer Jonam/hvern þeir spurdu/ hvad til þessa kiæme / og þa hañ hafde sagt þeim hvar fyrer äd Ovedred være komed a/vard Folked Ottasleiged/og kastade hönum epter siälfs hañs Skipun ut i Siooinñ / og vid þad stood Siooriñ kyrt af sine Olgu / Eñ DRottin sette Eitt stoorañ Fisk äd svelgia Jonam/og Jonas var i Fiskfins Kvide (u) Þriar Daga og Þriar Natur / v. 17.

II. Cap.

Hvad

(u) Matth. 12. v. 40. Cap. 16. v. 4. Luc. 11. v. 24.

Hvad giørde Jonas i Bidde Fiskfins?

Hañ bad til DRottins Guds sijns / og seiger iafnframt fra hañs stooru Lijfs-Hættu/og Hiartans Angist/Nugg ar sig med Guds Nꜳdar-rijkre Hiꜳlp/ lofar ad hañ vilie offra Packargiørd / og helldur so leinge ꜳfram i pessu / par til ad Fiskurin spioo honum uppa Land ed aptur / v. 2. til 10.

III. Cap.

1. Hvad giører Gud vid hañ sijdañ?

Hañ sender hañ aptur til Ninive / til ad Predika Yoran / v. 1.

2. Hlydde Jonas pa pessu?

Jꜳ/ Pviad hañ foor burt/ og Predikade/og Folked i Ninive trude a Gud/ v. 5. So liet og Konungurin ꜳminna sijna Vndersꜳta/ ad peir skylldu giora Yoran / v. 7.

3. Hvernig lijkade Gude petta?

Sem hañ sꜳ peirra Verk / ad peir sneru sier fra sijnum vonda Veige / ꜳngrade hañ pad Vonda sem hañ hafde sagt ad hañ villde giora peim / og giorde pad ecke/ v. 10.

IV. Cap.

1. Hvernig vard Jonas vid þad / ad Gud var Miskunsamur?

Þad mislijkade Jona ofur miøg / og Oſkade ſier af Þolinmæde / ad hañ mætte deyia / v. 1. Gieck þar fyrer ut af Stadnum og giørde ſier eitt Hreyſe / þar ſettiſt hañ nidur under Skuggañ / þangad til hañ ſæe hvad yfer Stadiñ munde koma / v. 4. 5.

2. Hvad bar þa til ſydañ?

Gud liet uppvaxa eitt Gras-Karl þad vox yfer Jonas / og Jonas gladdeſt miøg / v. 6. Eñ ſtrax tilſette Gud Eitt Orm / ſæ ed ſtack þad ſo þad uppþornade / hvar fyrer hañ Oſkade ſier ſiñe Sælu Dauda aftur æ Ny / Eñ Gud upplyſte hañ um þetta og utleggur Ekterlijking ena um Graskared.

Prophetiñ Micheas.

I. Cap.

Hver var þeſſe Prophete og æ hvada Tijma um hepur hañ ſpaad?

Hañ var ur Mareſa (Eitt Borg i Juda

da Attkongl/ Josr. 15. v. 44.) og predikade þa * Jotham (2. B. Kong. 15. v. 32. 2. Chron. 27. v. 1.) Achas/ (2. Kong. B. 15. v. 38. 2. Chron. 28. v. 2.) Ezechias (2. B. Kong. 18. v. 31. 2. Chron. 29. v. 1.) voru Kongar i Juda (v) i giegn Skurgoda Dyrkun Gydinga Folks/ huggar og so þar hia med Spaadome um Tilkomu Messiæ / Hvers Fædingar Stad han̄ Nafngreiner.

II. Cap.

1. Hversu eru han̄s Ord hliodande um̄ þetta ?

Strøffunar/ Nootaner og Ydranar Greiner/ Cap. 1. v. 2. 5. 6. 7. 8. Eg maa klaga sem Drekar / og yla sem Struts-Fuglar. Cap. 2. v. 1. Vei þeim sem stunda til ad giøra Skada/ og um̄gaangast / med illa Hrecke i þeirra Legu-Rúmum / so þeir fullgiøre þad snem̄a þegar liooſt verdur / þvi þeir hafa Magtena. v. 2. Þeir ſlyta Akrana til ſyn / og taka þau Hus sem þau

 gyrner.

* Epter Skøpun Heimsins 3188.
Fyrer Fæding Christi 771.
(v) Jer. 26. v. 18.

gorner ma/so giora þeir Ofrikke a hvers Mans Huse/o. s+fr. v. 11. Ef eg være eirn Billu-Ande / og eirn Lyga-Predikare / og Predikade hverju þeir skyldu drecka og svelgia / þad være eirn Predikare fyrer þetta Folk.

Cap. 3. v. 5. A moote Yfervallds-Personum og Fals-Kiennendum. Þeir Predika ad þad skule ganga vel / nær Menn giefa þeim nog ad eta / En sie þeim eckert i Munnin giefed/þa Predika þeir/ Hier skal koma eitt Strijd. Cap. 6. v. 8. Þu Manneskia þad er þier sagt/ hvad gott er/og hvad DRottinn heimter ad þier/ sem er ad hallda Guds Ord/og fremia Kiærleika/og vera Lyttelatur fyr er þijnum Gude.

Cap. 7. v. 2. Þad Retlata Folk ed er burt i þessu Lande / og þeir Rettvijsu eru ecke meyr a medal Foolksins / þeir umsitia aller Blood/hver rekur ept ir ødrum so hann mege fordiarfa hann/v. 3. Hvad Hofdinginn vill/þad segir Dom arenn/ so ad hann giøre honum eing þienustu

uftu aptur / v. 6. Pvi (x) Sonurñ forackfar Fodurinñ/Dotturinñ setur sig i mopte Moodurinñe / Sonar-Konañ a mopte Moodur sijns Mañs / og Mañs sijns Ovijner er hañs egid Heima-Foolk. v. 9. Eg vil hera Reide DRottins/ pvi eg hefe syndgast a moote honum. v. 18. Hvar er. soddan eiñ Gud sem puert? Hver ed fyrergefur Syndernar/ og forlætur Misgiørningana/ heim sem eptir eru af hañs Arfleifd/ Hañ sem helld ur ecke siñe Reide æfinlega / pvi hañ er Miskunsamur. v. 19. Hañ mun Miskunq oss aptur ad Nyu/ nidur troda vora Misgiørninga / og kasta øllum vorum Syndum i Hafsins Diup/ o. s. fr.

3. Hvertu hlioda hañs Spadooms Greiner uñ Christum?

Cap. 2. v. 13. Eiñ ta skal undan Jeim uppfara/ sem i gegnumbrytst/ heir skulu brioota st frañ/ og fara i gegnum Portiñ/ ut og iñ/ og heirra Kongur skal ganga fyrer heim. Cap. 4. v. 2. Logmaal

(x) Matth. 10. v. 35.

ed mun utganga af Zion/ z Ord Drottins af Jerusalem/v.6.7. Cap.5.v.1.
Og þu (y) Bethlehem Ephrata /
þu sem ert litil a medal þusunda i Juda / ut af þier skal Mier koma sa sem
vera skal Herra i Israel/ hvers utgangr ur ad vered hefur fra upphafe/og þegar
fra Eylijfd.

Prophetinn Nahum.

1. Hver var Nahum og nær hefur hñ Spad? *

Nahum þyder eiñ Huggara / hañ var fra Elkos (einu Lands Porpe i Simeons Ættkvijsl) Hañ Nughreister Israel z Juda/ a moote þeim Assyrisku / hvrad þafnvel þott þeirra yrde vitiad af þeim fyrer Saker þeirra Synda / þa mune samt þeir Gudhræddu sem eptir verde frelsast/ þar a moot mune þad Assyriska Kongsrijke eydeleggiast og sierdeilis Ninive sem a Dögum Jonæ Spamans lifde Gudrækelega.

2.

(y) Matth. 1. v. 6. Joh. 7. v. 42.
* Epter Sköpun Heimsins 3238.
Fyrer Fæding Christi 842.

2. Hvernig hliooda Ummæla Greinernar um þetta?

Cap. 1. v. 2. DRottinn er eirn vandlætande Gud/ og eirn Hegnare/ Ja/ eirn Hegnare er DRottinn/ og reidur/ DRottinn er Hefnande a sinum Motstodumonnum/ og hann vill ei mun gleyma þvi a sinum Ovinum. v. 3. DRottinn er Polinmodur og mioog Kroptugur / fyrer hverium ad eingin er Saklaus/ Hann er DRottinn/ hvers Veger eru i Vinde og Storme / og under hans Footum þickt Dupt. v. 7. DRottinn er goodur / og eirn fastur Stadur i Tijma Neydarinnar/ og hann þecker þa sem treista uppa hann.

3. Hvernig hlioooa hans Strøffunar og Hootunar Ord?

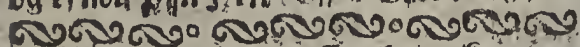
Cap. 2. v. 1. 4. 13. Cap. 3. v. 1. Vei þeim Manndrapa Stad (Ninive) hver fullur er af Lygum og Rane/ o. s. f. v. 6. Eg vil giora þig mioog hrædelega/ og skamma þig/ og giora þig ad eirne Hrædu/ (so ad aller hafe Andstiggd a þier/ og skode sig a þier)

4. Hvernig hliooder hans Spaadoomur og Giedeleg Tijdende um Sigurvegiarann hver ad er fyrermyndud med Glede=Bodskap Evangelii

fyrer

Hvar er predikun Postulans ?

Cap. 1. v. 15. Sjáið (3) uppá Fjöll, hvörnin koma Fætur eins góðs Sendeboða/ sem predikar Friðinn/ þú Júda halt þína helga Daga (Packixtes og Glede Hátíð) og efndu þín Heit (Offra Guðs Lofgjörð)

Prophetinn Habacuk.

Um hvað Spáer Habacuk ?

Um þá Babylonisku Herleiding * yfer hverre hann Andvarpar til Guðs/ og biður að Gud vilie lina Straffe Fólks síns/ Huggar þá og so / að Christi Tilkoma mune ecke undandragast að öllu leite.

I. Cap.

Hvernig hlióða Greiner Prophetans um þetta ?

Þessar Orðin/ Cap. 1. v. 2. DROttinn/ hversu leinge skal eg hrópa / en þú villt ecke heyra / Hversu leinge skal eg hrópa til þín um það Ofríke / og þú villt ecke hiálpa. v. 12. En þú Herra mitt

(3) Esa. 52. v. 7.

* Epter Sköpun Heimsins 3220. Fyrer Fæðing Christi 703.

min Gud/ Min Heilagur / þu sem ert
af eylijfre Tijd / lat oss ecke Deyia. v.
13. Þijn Augu eru hrein / so þu kant ei
ad sia þad vonda / og þu getur ei sied
Eimdena. Hvar fyrer sier þu þa til
þeirra Forsmanara/ og þeiger/ þad sa
hinn Ogudlege uppsvelger þann sem from
are er enn hann. v. 14. Og þu lætur Menn
ena ganga sem Fiska i Sioonum / so
sem Orma þeir ed eingann Herra hafa.
Cap. 4. v. 2. Þa Hrygdenn er þat / þa
minnest þu a Myskunsemdena. v. 18. Eg
vil gledia mig i DRottne / og fagna i
Gude mijnum Heilsugiafara. v. 19. Þvi
ad DRottinn DRottinn er minn Kraftur.

II. Cap.

Straff Greiner. Cap. 1. v. 9. Þeir
koma aller saman hingad til þess ad
þeir giøre Skada/ þeir brioosast i gegn-
um hvert þeir villa / sem eitt Austan
Vedur. v. 10. Þeir skulu hæda Kong
ana/ og hlægia ad Høfdingiunum/ allar
sterkar Borger skulu vera þeim eitt
Gaman/ o. s. fr. Cap. 2. v. 4. Sia sa
sem

sem er hardsvijradur/ hn̄ skal einga Roo hafa i sijnu Hiarta. Cap. 3. v. 2. Vei þm̄ sem sitt Gots auka med añars Aud æfinn/ og hversu leinge skal þad vara? v. 5. Vei þeim sem er Agiarn til Olucku sijns Huss / til þess ad hañ mege leggia sitt Hreidur i Hædeñe / so hañ mege komast undan Oluckuñe. v. 8. Vei þeim sem uppbygger Stadiñ med Blood / og tilbijr Borgena med Orette.

Spaadooms Greiner um̄ Christum og Lærdooms Greiner um̄ Gud, 2

Cap. 2. v. 3. Spaadoomurin̄ mun vissu lega eñ uppfyllast a sijnu Tijma/ z skal endelega koma i Lioos/ z ecke verda ute/ Og þo hañ dvelie/ þa bijd hañs / þvi hañ skal vissulega koma og ecke lesta. v. 4. Sa Rettlate lifer (eb hañ tilemkar sier Rettlæte Messiæ) af Tru sinne.

Cap. 3. v. 16. Drottin̄ (sa eine sañe Gud) er i sijnu heilaga Musteres (þad er/ hañ vill bua i Helgedoomenum/og hia þeim sem hafa eirn sundurkramiñ Anda z Hiarta/ Es. 57. v. 13.) Øll Verølldin̄ skal vera kyr ꝼ honum. (allir skulu jata hañ ad vera þañ Saña Gud)

Cap.

Cap. 4 v. 3. Niminiñ var fullur af hañs Lofe/og Jørdiñ var full af hañs Dyrd. v. 18. Eg vil gledia mig i DRott ne/z fagna i Gude mȳnū heilsugiafara.

Prophetinn Zophonias.

1. Cap.

1. Hver var Zophonias og nær og hverlu Spáde hañ ?

Nañ var Sonur Chusi Sonar Gedaliæ/og spáde * a Døgum Josiæ Juda Konungs (2. B K. 15. v. 32.) Vm Eydeleggiug Juda og Jerusalems/ eiñig uñ Dyrdarfulla Tilkomu Nerrans Messiæ

2. Hvernig hlioda Ord prophetans her um ?

Straff Greinernar. Cap. 1. v. 11. Vled þier sem bued i Millu-Nusunum / þvi allt Kaupmaña Foolked er i burtu/ og þeir aller sem safna Peningum eru uppræcter. v. 13. Þeir skulu bygg ia Nus og ecke bua i þeim / þeir skulu planta Vijngarda og eckert Vijn drecka af

* Fyrer Sköpun. Heimsins 3316.
Fyrer Fæding Christi 647.

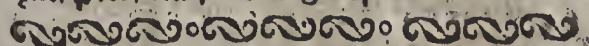
af heim. v. 14. Hvtad sa mikle Daguk Drottins er i Nand / hañ er nære og flyter sier mıøg. v. 18. Hvørra Silfur og Gull skal ecke hialpa þeim a þeim Reid innar Dege Drottins/ v. s. ff. Cap. 3. v. 1. 3. Vei þeirre lidotu saurugu Bygk ingslegre Borg (Jerusalem) hennar Høfd' ingiar i henne eru grenianide Leon/ og hen ar Doomendur eru Vlfar um Kvolldo in / þeir ed ecke laata epter verda til Morguns. Hennar Spaamenn eru O' stødugløndet / og Fotsmannarar / hennar Prestar vanheidra Helgedoominn/og ul' leggia Løgmaled Rangleg a.

II. Cap.

Ydranar Steiner / v. 3. Þier aller Vesolu i Landenu leited Drottins/ Þier sem halldeð hans Rieet/ leited Riettlæte sins/ Leited Audmyktarinnar/ so að þier mættud verda geymder a þeim Reidenn ar Deige Drottins. Vm Kollun Heid ingianna / v. 11. Allar Eyar a medal Heidingianna skulu tilbidia hann hver i sinn Stad. III. Cap.

Vm

Um Christum: v. 9. Pa vil eg ödru vyse láta Prediká fyrer Foolkenu med Vinsamlegum Ordum (Pad er Predikun Evangelii) so peir skulu aller akalla Náfn DRottins/ og pióna hönū med Sam-þycke. v. 12. Eg vil láta eitt fátækt lytils háttar Foolk epter blyfa i pier / peir skulu vona uppa Náfned DRott-ins. v. 14. Gled pig pu Ziöns Dotter/ kalla pu Israel/ vert glod og fagna af öllu pynu Hiarta / pü Jerusalems Dotter. v. 16. 17. Tak pyn ar Hendur ecke lettiast/ pvi ad DRottin pin Gud er hiá pier; eiñ sterkur Frelsare.

Prophetin Haggeus. *

1. Cap.

1. Hvad hefur Spaadoomur pessa Pro-phete iñe ad hallda ?

Bygging Mustereisins i Jerusalem/ ad endadre peirre Babyloniska Herleid-ing / i hvertium Spaadoome hañ bæde

E e   straffar

---

* Epter Skøpun Heimsins 3527.
Fyrer Fæding Christi 519.

straffar Foolked fyrer þeirra Dugnadar leyse i ad byggia/ og so lyka Nuggar med Spaadoome um vissa Tilkomu Messie es Herrans.

2. Fram seig nockrar Greiner um þetta?

Hoolunar og Straff Greinernar / v. 5. 6. Sidad hvernig ydur geingur. Þier saaed myklu og safned litlu / Þier eted og verded þo ei metter/ Þier drecked og verded þo ei druckner/ Þier klæded yd ur/og verded þo ecke varmer/og hver sem forþienar Peninga han leggur þa i ein sundur slited Pung/ Cap. 2. v. 16. 17. 18. 23. II. Cap.

Nuggunar og Spaadooms Greiner: v. 7. Þar er en nu ein lytell Tyme til/ ad eg vil hræra Himin og Jord/ Siooen og Þurrlended. Þa skal Nuggun allra Heidingia koma (Christus) Og eg vil giora þetta Hus fullt af Dyrd / seiger DRottin Zebaoth. v. 10. Þessa Sijdarsta Hussens Dyrd/ skal vera stærre en hins fyrra var / og eg vil giefa Frid i þessum Stad/ v. s. fr. v. 24. Eg vil

halda

halldа þier sem Einum Signels-Hriṅg / þvi eg hefe utvaled þig / Seiger DROttinn Zebaoth.

Prophetinn Zacharias. *

Hver var Zacharias, og um hvad høndlar hans Spaadoomur?

Hann var Sonur Barachiæ / Sonar Iddo/ hver ed predikade umm Ydran fyrer Sondena/ aminnte Israels Lyd/ ad hann skyllde byggia Jerusalems Musteri/ huggar hann og med Evangelio og Dyrdlegre Tilkomu Messiæ.

I. Cap.

Hvada Vitran sa Zacharias?

Hann sa eirn Mann (Guds Son i Manns Lyking) sitiande a Einum Raudum Hesti/ v. 8. (Elldsraudum Heste / til ad Eyda keim Ovinum hans Folks so sem med Elld) hver ed var akaflega Reidur vid Heidingiana / og til Jerusalem villde snua sinne Myskun/ Þar epter sa hann Fiogur Horn (Þar med eiga ad skiliast aller Heidner

* Epter Sköpun Heimsins 3527.
Fyrer Faiding Christi 519.

Konungar hverier ed skulu koma ur Glum...
um Allum Veralldarinnar / og leggia a Gyrtinga
sööl?) og Fioora Sniide (allra Ovine peirra
Fioorum Hornum Veralldarinnar)

II. Cap. til XIV.

Aptur var honum sijndur eitt Mad-
ur (Engla Sonur) er hafde Eitt Male-
Froadi Hendenne/v. 1. Og sa Æðste Kenne-
madur Josua/Cap. 3. v. 1. (: þeim Tijd-
um hin Ypperste Prestur / og Fööstioore Safn-
adarens/ Hagg. 1. v. 1. Cap. 2. v. 3.) Og
Satan stood vid hans Hægre Hönd i
mooti honum (sem aklagade hn fyrer Gude
Openb. 12. v. 10.) Enn Josua var fæd-
ur i hreinum Nattgdar Klæde/Cap. 3. v. 4.
(Nijan / edur Kyrtil Christi Rettlætes og
Fullkomlegrar Gudsþienustu) (a) Aptur var
honum sijnd ein Ljoosa-Stika öll af
Gulle/Cap. 4. v. 2. (sem ad merker Søpt
nid Christi / hvert ed a ad skijna sem Gull/ ecki
nu sijst hreina Lærdoomis) og Tvo Vid-
smioors Tree þar hia (: þeim Sjenude
skulu og vera Tvo Kyrtileg Tree / Verallde-
og Andleger Ectornendur/undter hvertum Kyrk-
iañ.

(a) Esa. 61. v. 10. Math. 22. v. 11.
Luc. 15. v. 22.

huñ skal hafa sitt Skiol og Skugga) Epter þad sem hañ aptur ad nýu eitt fliugande Bref / Cap. 5. v. 1. (med hvi merkiast leited Rannsaka Guds Aftlaga Ord) Sydañ eitt Epha/ v. 6. (Eitt Korn Maaler/ hvar med Straff Guds var afmarkad / epter hverium hañ villde straffa Gydinganna fyrer þeirra Synda Saker) med einu Centener Blý/ v. 7. (sem eru 30. Pund) epter Helgedom-sins Vigt / hverm Tvær Kvinnur med Vængium (þad er Salar Riettenenur) Fardu v. 9. Eñ aptur sem hañ Fiora Vagna/ Cap. 6. v. 1. Og Fiora Vinda/ v. 5. (Ein laug/ Stai/ Ps. 104. v. 4.) Under Himmenum. J þeim 11. Cap. v. 15. hafde hañ aptur eina Syn/ i hverre hoñum var skipad ad taka til sijn Veikfaretiug Heimskulegs Hirders (þad er þañ skyllde leida Gydingum og prest ni Gydinga Lyds fyrer Stooner þeirra Illskufullt Framferde og Kreinar.)

Hvernig eru Greiner Prophetanna hliodande ?

Straff og Vitranar Greiner. Cap. 1. v. 2. DRottin var hardla reidur vid ydar Forfedur. v. 3. Snued ydur til Mijn/ seiger DRottiñ Zebaoth/ so vil eg

sinna mier til ydar/ v. 4. 5. 6. Cap. 7. v. 9. Dæmed riett / giøred gott / og vered Myskunsamer/ hver synum Brood ur. v. 10. Og giøred hverke Ecktum (b) Fødurleysingium / Utlendskum edur Fatækum nockurn Oriett/og eingin skal hugsa nockud vondt synum Broodur i synu Hiarta / v. s. fr. Cap. 10. v. 2. 3. Cap. 11. v. 12. Cap. 14. v. 3. 6. 12. 13.

Spaadooms Greinernar ?

Um Christum. Cap. 2. v. 10. Gled þig og fagna þu Zions Doottur/ þvad sia þu/ eg kem. Cap. 3. v. 8. Eg vil lata minn þenara Zemah koma (c) (Guds Son þann fyrerheitna Messiam) Eg vil uthøggva þann eina Stein (Messiam sem er/ sa ein ste Hirkingar Steinn Sapnadarins) (d) og eg vil i burt taka þess sama Lands Synder a einum Dege / v. 9. Cap. 6. v. 12. Siaaeu þar er einn Mann sem

heiter

(b) 2. B. Mos. 22. v. 22. Esa. 1. v. 23. Jer. 5. v. 28. (c) Zach. 6. v. 12. Luc. 1. v. 78. (d) Psalm. 118. v. 22. Esa. 28. v. 16. Matth. 21. v. 42. (E)

heiter Zemah (e) þvi under honum skal þad vaxa/og hañ skal byggia Mwsterre DROttins (þad er: Hañ man þyrer Predikun Evangelii uppbyggia og legvara Guds Kyrkiu i þvi Nyia Testamentenu) Cap. 8. v. 21. 23. Cap. 9. v. 9. Þu Dotturin Zion gled þig miøg/ (f) og þu Dotter Jerusalem fagna þu/ Sia þu þiñ Kongur kemur til þijn / Rettlaatur og eiñ hiaalpare / fatækur og rijdur a eiñe Øsnu/og a einum ungum Øsnu Fola / v. 11. Þu lætur eiñin fyrer Blood þijns Sattmaala/þijna Fangada ut af Gryfiuñe/ hvar ecke Vatn iñe er. Cap. 11. v. 12. Þeir voogu so miked sem eg gillte þriatyge Silfurpeninga (g) (þad er þeir gaavu Svikaranum Judas 15. Ríkisdale þyrer hvørtieg eg var selldur) Cap. 12. v. 10. Þeir muñu sia mig (h) hvern þeir hafa i gegnum stunged. Cap. 13. v. 1. A þeim Tijma (þegar Guds Son kemur i Heimiñ þyrer sijna Mañdoms ordning) skal Davids

(e) Sach. 3. v. 8. (f) Esa. 62. v. 11. Matth. 21. v. 5. Joh. 12. v. 15. (g) Matth. 26. v. 15. (h) Joh. 19. v. 37.

Hus og Borgar Men i Jerusalem (buda Kyrkia og heñar Limer) hafa eiñ fri añ opiñ Bruñ a moke Syndum og O- hreinleika (þa heilegu Vatns Skyrn/Tit. 3 v. 6.) v. 7. Þu Sverd (Opsokner Kross og Dauþe) verþu til reidu yfer min Hirdir (Jesum Christum) og yfer þañ Mañ sem mier er nælægastur (miñ eingetiñ Son) segir DRottiñ Zebaoth. Sla þu Hirdi- riñ (i) (Christum Jesum) so muni Hiord- iñ i sundurdreifast/ (Postulainir)

Vm heilagañ Anda/ Cap. 12. v. 10. Yfir Davids Hus og yfer Borgar Men i Jerusalem / vil eg ausa Anda Nadar og Bænar (k) Vm Kollun Heidingiaña/ Cap. 2. 11. A þeim Tiñ ma skulu marger Heidingiar falla til DRottins/ v. s. fr. Cap. 6. v. 15. Cap. 8. v. 20. 21. Þar skal eñ nu koma mikeð Foolk og margra Stada Borgar Meñ er segia / latum oss tilbidia forer DRottins

(i) Matth. 25. v. 31. Marc. 14. v. 27.
(k) 2. Cor. 5. v. 5. Eph. 1. v. 13. Cap. 4. v. 30.

Drottinn og letta Drottins Zebaoth. Cap. 14. v. 16. 17. 18. 19. 21.

Prophetinn Malachias.

1. Hvad Sõgur þesse Propheta ?

Hann seiger ad Herrann Christus mune koma innan skams/ lijka spaer hann um Tilkomu Johannis Skyrara/ auk þess straffar hann Foolkid hardlega fyrer þad ad þad greide ecke Prestunum sijnar Tijunder og Skylldur/ Hann avijtar einnig Prestana hardlega / ad þeir Rangfære og kenne falsklega Guds Ord / og bryggi sijnar Konur.

2. Hverju hliooda hans Ord um þetta ?

Spaadoomar um Christum og Johannem. Cap. 3. v. 1. Sia eg (ie. Guds Sonur) Eg vil (I) senda minn Engel/ (Johannem Skyrara) sem tilreida skal Vegenn fyrer mier/ og sa Drottinn (Messias) mun snart koma til sijns Musteres (til Jerusalem

* Epter Sköpun Heimsins 3537.
Fyrer Fæding Christi 457.
Esa. 40. v. 3. Matth. 11. v. 10.
Marc. 1. v. 2. Luc. 1. v. 17. Cap. 7. v. 27.

sælem ad þiena og giøra Þægilegar Verk hvers þier leited / og sa Sattmalans Engell hvern þier girnest (Christus JEsus) v.2.3.4. Cap.4.v.2. Sool Rettlætesins skal upprenna yfer ydur (m) sem Ottest mitt Nafn / og Hiælpræded under hans Vængium. v.5.6. Sia (n) Eg vil senda ydur Eliam Propheta (þad er Johannem Skirara, hver ed skylde ganga fram i Anda og Krapte Elia til ad straffa hina Ovgudlegu) adur eñ sa hiñ mikle og Ognarlege Dagur DRottins (Dagur hiñar fyrre Tilkomu Christi) kemur. v. 6. Hañ skal snua Fedrañа Hiortum til Barnañа/og Barnañа/Hiortum til siña Fedra.

3. Lærdoms Amiñingar og yfirbotar Greiner.

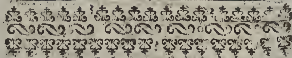
Cap.1.v.6. Sonuriñ skal heidra siñ Fødur/og þienariñ siñ Herra/Em eg nu Fader/hvar er þa miñ Heidur? Er eg Herrañ/hvar Ottast Meñ Mig? Cap. 2. v. 7. Prestsins Varer skulu vardveita Lærdooniñ / so Meñ skulu sækia Logmaled af hañs Muñe/ þvi hañ er DRottins

(m) Luc. 1. v. 78. (n) Matth. 17. v. 11. Marc. 9. v. 12.

DRottiñs Zebaoths Engell. Cap. 3.
v. 8. Er þad riett ad nockur Madur
ræne Gud/ sem þier ræned mig? v. 14.
Þier Ogudlegu seigia/ Þad er forgief
ins ad Madur þioonar Gude / og hvad
hiælpar þad / þo vier hølldum hañs
Bod / og farum eiñ sirængañ Lifnad
fyrer þeim DRottne Zebaoth? v. 16.
Eñ þeir Gudhræddu hugga sig so/ hver
vid Añañ/ DRottiñ merker þad og heyr
er þad / og þad er eitt Miñingar Bref
fyrer hañ skrifad / fyrer þa sem Ottast
DRottiñ og þeinkia a hañs Nafn /
v. 18. Þier skulud þar i moote siæ aptur
/ hvada Mismunur ad er i millum
þeirra Rietlætu/ og þeirra Ogudlegu/
og a millum þeirra sem þioona
Gude/ og hiña sem hönum
ecke þioona.

Ender þeirra Canoniску Booka
hins Gamla Testamentesins.

Nyia

Nyia Testamented

1. Hvad hefur Nyia Testamented inne ad halda?

Skrif Evangelistanna og Postulanna.

2. Um hvad höndla Evangelistarner?

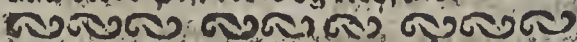
Þeir segia med Kyrkiunnar stadinum fra þeim helldstu Giørningum er innehallda alla Lyfs-Historiu edur Æfe-Søgu Frelsarans JEsu Christi.

3. Hvad hafa Postularner skrifat?

Heilnæma Lærdooma/og Huggunar rijk Bref til Guds Safnadar i þeirre Fyrstu Christelegre Kyrkiu.

4. Hvernig greina Evangelistarner fra Æfe og Athøfnum Frelsarans?

Þeir skifta þar fra a so felldann Hatt/ad þad mā skipta þeirre Historiu i Sex Høfud-Parta/so ad Rød Hlutanna verde þess lettre og liooſare.

Um hvad handlar sa Fyrste Høfud-Partur?

Um þa Hlute sem skied hafa fyrer og

Og epter Fæding Christi / þar til hañ var Þritiugur / þá hañ liet sig skyra / og iñgieck hañs Opinberlega Predikunar Embætte.

1. Hver ritar fyrst til ad skrifa fra þessu?

Evangelistiñ Lucas (hver ed var Barn fæddur i Antiochia Borg a Syrlande / og var i Fyrstuñe eiñ Lækner / Col. 4. v. 14. Eñ sijdañ eiñ af þeim Siøtyu Lærersveinum) og Johañes (Soñur Zebedæi & Systur Sonur Josephs Fostur Fødur Christi / hver ed var kalladur fra siñe Fiske Veide til ad vera Postule.)

2. Fra hverju greiner hañ Fyrst?

Fra Eigin-Kvinnu Zachariæ Kieñemañs / su ed hiet Elizabeth / hver ed vard Barns hafande / og atte ad Fæda Johañes Skyrara / Luc. 1. v. 5.

3. Hvernig var hattad Lyferne þessara Hiona?

Þau voru bæde Rietlat fyrer Gude (Fyrer Truna a hañ Frelsarann Messiam) og geingu i øllum Bodordum og Setningum DRottins Ostraffanlega / en attu eckert Barn / og bæde þau voru vel alldrud / v. 6. 7.

4. Hvad hafde Gud kient til merkis um þad / ad hañs Husfru skyllde fæda hønum eiñ Son?

Þetta /

Þetta/Ad Eingilliñ Sagde til hñs/ Þu munt Mallaus verda/og ei talad geta / allt til þess Dags / Þa þetta mun framkoma/ hvad og strax skede/ v. 20.

4. Hvernñ bietete Elizabeth ?

Nun leynde sier fim Mañude (það er/hun byrer vard sig fakir þess hun var ordiñ Barnshafande i hennar Alldurdoome) og Vegsamade Gud fyrer það ad hñ villde burt taka hennar Hneixle(Obyrtuskap) það hun bar a millum Mañа/v.25.

5. Hvad skede eñ framar ?

Eingilliñ Gabriel Bodade Mariu (a) a hinum Siötta Mañude (epter það ad Elizabeth var ordiñ Olett) Setnad Guds Sonar. * v. 26.

6. Hver var Maria ?

Ein Mey af Davids Huse(Ætt og Foolke) er trulofud var einum Mañe eñ Joseph het/v.27.

7. Hvernig heilsar Eingelleñ heñe ?

Heil sierfu Naadarfulla Drottiñ er med þier/ blessud ert þu a medal Kveña/ v.28.

(a) Matth. 1. v. 18.
* Epi. Skyr. Heim. 3970. þaa XXV. Matth.

8. Hvernig vard Mariu vid þessa Rædu ?

Hun vard hrædd af hans Ordum/ Enn Engillenn huggar hana apfur med Fyrerheitenu/ ad Sonur Guds skule fæd ast af henne (b) og seger jafnframt/ ad hia Gude sie eingenn Hlutur Omættug= ur / og vid þad gaf Maria sig til frids med þessum Ordum : Eg em Ambætt DRottins/ verde mier so sem þu hefur sagt/ v. 38.

9. Hvad giörer Maria epter þetta ?

Hun geck isi skyndan med flyter til Hebron (Juda Borgar) til Elizabethar hins ar Oletsu / og þa hun hafde sagt fra Nat nade Guds Sonar i Huse Zachariæ/ þa spratt Fostred (Johannes) upp af Glede i Kvide Elizabethar/ v. 39 + 44.

10. Hversu leinge dvallde Maria hia Elizabeth ?

So nær sem þrim Mænude/og foor þar epter aptur til sijns Heimkynnis i Nazareth. Hvar þad var og Opinberad Joseph / ad hun hafde feinged Getnad af Heilögum Anda. v. 50.

11.

(b) Esa. 7. v. 14. Matth. 1. v. 23.

11. Hvad skedr þa sidan?

Elizabeth fæder Eirn Son / og liet umskiera han̄ a Attunda Deige / þar epter vard Zacharias (sem a þeim Tima gat ecke talad) uppfylltur af Heilögum Anda, talade og spaadi / v. 68. (um Fædding Messias / Embætte og Rijke.)

12. Hvad seger Sögutexted um þessa Fæding?

Þad kom Otte yfer alla Nagrannana / og aller þeir ed þad heyrdu / lögdu þad uppa Hiartad / og sögdu / Hver grunar þig ad þetta Barn vere, er þvi ad Hond Drottins var med hönum / v. 66. Og han̄ Ox upp / og styrktest i Anda (hönum jukust Gafur hins Heilaga Anda) og vaar (þa han̄ var komin̄ til Vits og Ara) a Eydemörku allt til þess ed han̄ skyllde (epter Guds Skickun) ganga fram̄ (og byria sitt Predikunar Embætte) fyrer Israels Folk / v. 80.

13. Nær hoof Johan̄es sitt ad Predika?

A Fimtanda Are Tiberii Keysara (hver ed var sa Fimte Romverske Keysare, ad medreiknudum þeim Fyrsta sem var Julius Cæsar) þa skiede Guds Skipun til Johan̄em i Eydemörku / Luc. 3. v. 2.)

14. Hvert var Inntak predikunar Johannis?

Jordanar Skyrnin (c) (þad er ad þeir skylldu giøra Jordan/ og lata Skyrast) til Fyrergiefningar Syndanna (ad fa hana þeinge) sem skede fra Eydemørkenne vid Hebron til Bethabara / hinumegin Jordanar / v. 3.

15. Hvert Aviøxt hafdi hann med sinne Predikun?

Ad vysu / J fred miked; Þviad þad kom Mugur og marg Menne til hans / sem fyrer hans Predikun let sig Skyra / z Jatudu þeirra Synder / medal hverra ad og so voru Phariseärner / samt þeir þar Tilheyrendur / Tollheimtu Menn / og Stridz Menn / v. 10. 12. 13.

16. Hvad hafde Johannes sier til Fædu / og med hveriu klædde hann sig?

Hans Matur / voru Engisprettur / og Skogar Hunang / og hann hafde Klædnad af Ulfallda Harum (eins og Propheten Elias / 2. B. Kong. 1. v. 8.) z Leder Bellte um sijnar Lendar / Matth. 3. v. 4. 5.

17. Um hvern vitnar Johannes?

Um Herrann JEsum / hvers Fyrere-

 renare/

(c) Matth. 3. v. 1. Marc. 1. v. 4.

reñgre hañ var/ og medkieñer um sialf-
añ sig / ad hañ være ecke verdugur ad
uppleysa hañs Sko-Pveinge/(d)v. 16.

18. A hvada Tyd/ er JEsus fæddur? *

A þeim Stotta Mœnnude/ epter þad
Johañes vâr fæddur/ A Dögum Rykes-
Stiornar Augusti þess (Añars) Rom-
verska Keysara / þa hañ liet þad Bod
utgœnga / ad allur Heimurinñ skyllde
Skattskrifast / Luc. 2. v. 1.

19. Hvar/ edur i hvörium Stad/ er JEsus
Fæddur?

J Bethlehem (e) a Gydingalande/
(z i Gydingar-Stad Davids/1. Sām.16.v.1.)
Riett um Midnætte (Sia Spek. Book
18. v. 14. 15.) Og Maria vafde hañ i
Reifum/z lagde hañ nidur i Eina Jö-
tu / v. 5.

20. Hvad giördest Tydenda a þeirre
sömu Stundu?

Eingill DRottins bodade Hyrdurum
um a Mörkeñe/ hvar DRottiñs Byrte
liomade

(d) Marc. 1. v. 8 Matth. 3. v. 1.
* Ept. Sköp Heim 3970. þañ XXV. Dec-
embr: (e) Mich. 5. v. 2. Matth.2. v. 6.
Joh. 7. v. 42.

liodmade i kríngum þaa/ Fæding JEsu/hvad þeir og strax kunngiørdu i Bethlehem aptur / og voru Nughreyster af Englenum / hviad þeir urdu mieg Ottasleigner / v. 9.

21. Hver var Andars hlær þeim Nyfæddda JEsu?

Margfiølldе Nimnesk̃ra Hersveita/ sem lofudu Gud (þyrer þad ad Messias være Fæddur) Og søgdu: Dyrd sie Gude i Uppheædum/ Og Fridur a Jørdu/ Og Mønnum goodur Vilie/ v. 14.

22. Hverier komu þleyre til JEsu/þess Nyfædda?

Vitringarner (Nepnelega/ nockrer Lærder Meñ z Stiørnu Meistarer) af Austur-Lande/ (Ur persia Lande/þraa Høfud Stadnum Susa/ hvar ed þeirra Haa Skoole var) hverier ed høfdu sied hañs Stiørnu / (Eina Nylega skapada Stiørnu/ aþ hverre þeir Saatu skiled / ad nu kiæme sa Fyrerheitne Messias/ og Jacobs Stiarna geinge upp/ 4. Book Mos. 24. v. 17. Hvar um þeir hørdu þeingad Uppfrædning i Daniels Skoola/ ad sa anneþnda Tijd / Dan. 9. v. 24. Være nu fyrer Hende) sem stood yfer/ uppe yfer Husenu þar Barned var iñe / hvar af þeir glodduſt

 hæla

harla miøg/og geingu iñ i Huſed/fieñu fram/ z Tilbaðu Barned JEſum/ og færdu hm̃ Giafer/Guñ (ſo ſem Konunge) Reykelſe (ſo ſem Gude)og Myrrhu (ſo ſem Manne) Matth. 2. v. 1. til 11.

23. Nær vaar Barned JEſus Vmſkored ?

Pa attta Dagar voru lidner (epter Løgmaalenu. 1. B Moſ. 17. v. 12. 2. B. Moſ. 12. v. 3.) vaar þa hans Nafn kallad JEſus / hvad ed kallad vaar af Einglenum (f) ꜳdur eñ hañ var getiñ i Moodur Kvide/ Luc. 2. v. 21.

24. Hvad ſkede þa framvegis ?

Þau høfdu hañ til Jeruſalem / þa Dagar hẽñar hreinſunar komu / epter Moſes Løgum (3. B Moſ. 12. v. 6.) uppa þad þau letë hañ koma fyrer DRottiñ/ og giæfe Offur epter þvi ſem ſegir i Løgmaale DRottins (3. B Moſ. 12. v. 8.) v. 23.

25. Hver vaar þa ſtaddur i Muſterenu um̃ þad ſkeid ?

Anna og Simeon/ þeſſe Lofudu Gud Opinberlega / Eñ Simeon ſem var eiñ Rietl-

(f) Matth. 1. v. 21. Luc. 1. v. 31.

Retfläatur og Gudhræddur Madur took
Jesum uppa sijna Armlegge / Lofade
Gud og sagde / Nu læt tu DROTT-
JNN þioon þitt epter Ordum þijnum
i fride fara. v. 25. 29. 36.

26. Hvad skede epter þetta ?

Pa þau hofdu allt fullkomnad ept
er Logmaale DROTTJNS / snieru
þau aptur i Galilæam / til Borgar sin-
ar Nazareth / v. 39. Enn Barned Jesus
vox upp (Hann þroskadest ad þvi leite sem hann
hafde teked uppa sig Manndoomlega Natturu)
og styrktest i Anda / fullur Visdoms / og
Guds Naad var med hønum / v. 40.

27. Hvad gjørdest þa hann voor Heimleides ?

Eingell DRottins birtest Joseph
i Draume / og sagde / Statt upp / z tak
Barned / z Moodor þess til þijn / Og fly
i Egyptaland (g) hvar hann var allt
til þess / ad Herodes deyde / og foor sijdann
til Nazareth / Matth. 2. v. 19. til 23.
(epter Spaadome Es. C. 11. v. 1. og C. 50. v. 21)

28. Fyrer hverta Orsok urdu þau ad flytia
til Egyptalands ?

(g) Hos. 11. v. 1.

Vegna þess/ ad Herodes (Ascalonita) Lét drepa øll Børn i Bethlehem og i øllum hennar Endemerkium / sem voru tvævetur z þadan af yngre/ v. 16. (lyka og sin eiged Son)

29. Hversu gamall var JEsus/ þegar hans Foreldrar letu hann vara med sier til Jerusalem til Pa̋skahatydarennar ?

Tolf Ara/ Luc. 2. v. 42. *

30. Hvad hendte þa Foreldra JEsu ?

JEsus vard burtu fra þeim a Heim reisunne / allt til þess þridia Dags/ þa finna þau hann sitianda i Jerusalem i Musterenu / midt a medal hinna Lærdu / hvar hann let i fyrsta Sinn sinn Kenne-Teikn siner Speke/ v. 47.

31. Foor JEsus þa Heimleidis aptur med sijnum Foreldrum ?

Ja/ hann foor med þeim/ og kom til Nazareth/ z var þeim undirgefinn/ v. 51.

Um hvad Høndlar sa Annar Høfud Partur Bookarinnar ?

Um Skijrn Christi. **

* Epter Fæding Christi 12. Ar,

** Epter Sk:pun Heimsins 4000.

Epter Fæding Christi 30.

Allt til hrrar Fyrstu Paaska Naatydar Hveria hann helldur i synu Opinber legu Predikunar Embætte.

1. Nær liet JEsus Skyra sig?

Pa hann var a synu þrytugasta Alld urs Are/kom hann fra Nazareth i Galilæa til Jordan/og liet sig skyra af Johanne / ad Fiølda Foolks nærverandа. Matth. 3. v. 13.

2. Hver Miñistædur Hlutur skiede vid Skyrn JEsu?

Himnarner lukust upp yfer hønum / Og Johannes sa (h) Guds Anda ofan styga sem Dufu/ og yfer hann koma/Og sia/ Ad Røddin nidur af Himne sagde / Þesse er minn Elskulegur Sonur/ad hver tum mier Velpocknast / Matth. 3. v. 16. 17.

3. Hvad giørdest sydan epter pad JEsus var skyrdur?

Hann verdur (strax þar epter) leiddur af Anda (epter Jnblastre þess Heilaga Anda) a Eydemørku (mille Jerusalem og Jericho) uppa pad hann freistadur yrde af Diøf-

(h) Marc. 1. v. 10. Luc. 3. v. 22. Joh. 1. v.

lenum/ (i) Matth. 4. v. 1. til 11.

4. Nær kom Freistaren (Sathan) til hans?

Þa han hafde fastad fiørutyger Daga og fiørutyger Nætta/ Hungrade han um siðer / v. 2.

5. Hvørnig var Christus freistadur?

Nær villde (1) ad Jesus skyllde sig sa ad þessir Steinar skylldu verda ad Braude (2) ad han lete fallast nidur / af Musteres Bustene (3) ad han felle fram og tilbæde sig / þa villde han gefa hønum øll Ryke Verallðarinnar og þeirra Dyrd/ v. 3. til 10.

6. Hvada Svar var Sathan aptur a moot?

Til hins fyrsta svarar JEsus/ Madurinn lifer eige af einusaman Braude/ helldur af sierhveriu Orde sem fram geingur af Guds Munne (5. B Mos. 8. v. 3.) (2.) Eige skalltu freista Drottins Guds þyns (5. B. Mos. 6. v. 16.) (3.) DRottinn Gud þinn skalltu tilbidia og hønum einum þiona (5. Bok. Mos. 6. v. 13. og Cap. 10. v. 20.)

7. Hvad vitnade Johannes jafnframt

um

(i) Marc. 1. v. 12. Luc. 4. v. 1.

um̄ Jesum ?

Nu vitnade fyrer þeim sem voru send er ut til hañs fra Jerusalem / og fyrer ollu Foolke (þa Jesus kom eptur ur Eiðe: mörkenne til Jordan) Sia / þad er þad Lambed Guds / hvert ed ber Heimsins Syndir, v. 29. Hver Ord Johañis itrekar og hefur uppaptur añars Dags þar epter / ad nalægum tveimur Lærisveinum / hverier ed fylgdu JEsu a epter / um̄ Tiundu Stund (a fiordu Stundu epter midiañ Dag) til sijns Herbergis / Joh. 1. v. 15. til 40.

8. Hvad skiede þa a þeim Dege ?

JEsus fieck Fim̄ Lærisveina/hverier ed epterfylgdu honum / og seger ecke hvad Eiñ þeirra hafe heited / v. 37. Sa Añar var Andreas / hver ed fylgde Broodur sijnum Simon til JEsum/ þa nu JEsus sa hañ/ sagde hañ / Þu ert Simon Sonur Jonas/ þu skallt kallast Cephas (þad utleggst Hellusteinn) v. 41. 42.

9. Hvad hiet sa Fiorde?

Philippus af Bethsaida (Eiñe Borg vid þañ Galilæiska Sioo / 14. Mylur i Nord-

ur fra Jerusalem) ur Heitre Borg Andresar og Peturs(hvar peir voru og fæddir) hvern JEsus fañ/ þa hañ æklade ad ferdast til Galilæam / v. 43.

10. Hvad bier sa Fimte Lærefveiñ?

Nathanael / uñ hvern JEsus segir/ Sianed eiñ saññ Jsraelita i hvers tum eingiñ Svik eru/ v. 47. Eñ Nathanael fram sagde peññ agiæta Vitnisburd uñ JEsum/ Þu ert Guds Sonur/ Þu ert Kongur Jsraels/ v. 49.

11. Hverju svarade JEsus hønum?

Sañlega/ Sañlega / seige eg ydur / upp fra pessu munud pier sia Himiniñ opiñ/og Eingla Guds stiga upp og ofañ yfer Mañsins Son/ v. 51. (Pad er: Pier munud Dag fra Deige læra ad þeckia/ ad Eg er sa sem byrer er myndadur med Jacobs Stiga / uñ hvern Einglarner voru upp og nidur/ 1. B. Mos. 28. v. 12.)

12. Hvad giørde JEsus epter petta?

Hañ fer med þeim (sijnum Læresveinum / uñ hveria ad talad verdur i 1 Cap.) A pridia Deige (epter pad hañ hafde vered Tvo Daga a Leidiñe til Galilæam) Til Brudkaups nockurs i Cana i Galilæa / hvar hañ

hañ framde sitt Fyrsta Dasemdar-Verk og Jard-Teikn / Joh. 2. v. 1. til 10.

13. J hvertu var þetta Jard-Teikn innifaled ?

J þvi / ad hañ snere Vatne i Vyn / v. 10.

14. Hvertu kom JEsus til Leidar med þessu Verke ?

Tru hñs Læresveina ä hañ (um þ / ad hñ være sä Fyrerheitne Messias) styrktest vid þad / v. 11.

15. Hvert foor JEsus sydañ / er Brudkaupenu var slited ?

Til Capernaum / hvar hañ giørde eingiñ Jard-Teikn: Helldur vegna þess ad Paaska Hätydiñ var nærre (og alle hvad Kallkins være ætte ad koma til samans epter Lögmaalenu / 2. B. Mos. 23. v. 14. 15. 17. 5. B. Mos. 16. v. 16.) Dvallde hañ þar ecke leingur / v. 12.

16. Foor JEsus og so upp til Jerusalem ä Hätydeñe ?

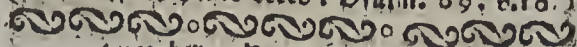
Ja / (Joh. 2. v. 13.)

17. Hvers vard hañ þa var i Musterenu ?

Ad Meñ selldu þar og keiptu (k) (Naut / Saude / z Dufur / Þad var i þeim Parti Musterisins) sem er kallad Vopna Hus Salomonis / Joh. 10. v. 23.

(k) Matth. 21. v. 12. Luc. 19. v. 45.

v. 23. G. B. Post. 3. v. 11) hvar fyrer hann giørde sier Svipu af Strengium/ og rak þa alla ut af Musterenu/ sem voru þar ad selia og kaupa / þa sem Umskipte giørdu a Peningum / og Dufna Kaupmenn / og let þa sia hina Guddoomlegu Vandlæting fyrer sijnu Huse/ v. 14. 17. (so sem spaad hafde vered i Psalm. 69. v. 10.)

Hvad hefur Þridie Partur Bokl. arinnar inne ad hallda?

Þad sem Christur adhafdest.

Fra þeim Fyrstu Paaskum hans Kennemannlega Embættis til hinna Annarra.

1. Þa Jesus hellt nu Paaska Hatydena/ Hvad giørdest þa a þeim Tijmum?

Hann giørde mørg Tækn/ hvar fyrer/ ad marger trudu a hans Nafn / v. 23.

2. Hvad skede ad lidenne Hatydenne?

Þar kom einn af Høfdingium Gydinganna (einn af þeim Helldstu ur Flocke Phariseanna / Joh. 7. v. 50.) a Nattar þele (so ad hann yrde ecke sieddur i Bann/ Joh. 12. v. 42.) til Jesu/ ad hann yrde uppfræddur i þvi sem heyrde til hanns Saalar-Velferdar. Cap. 3. v. 1+2.

3. Hvad kenner JEsus hønum ?

Hversu ad Endurfædinguñe se vared / og ad añ hennar gete eingeñ Madur iñgeinged (komest) i Guds Rÿke/v. 5.

4. Hvernig skyllde Nicodemus þessa Rædu ?

A Lÿkamlegañ edur Nattúrlegañ Hatt/Og sagde/Hverniñ man slÿkt ske? Hvar fyrer Jesus avitar hañ: Segiande/Ertu Meistare i Jsrael / z veitst ei¬ge þetta. v. 10. Jafnframt utleggur hañ fyrer hønum þa Fyrermindan um Hogg ormiñ (4. B. Mos. 21. v. 9.) Um sig Sialfañ/ Vÿdfræger og so ågiætlega Elsku Guds til alls Mañkynsins/v. 16.

5. Hversu hlióda Ordin um þad ?

Só elskade Gud Heimeñ (1) ad hañ gaf ut siñ Eingetiñ Son/til þess/ad aller þeir sem a hañ trua/Fyrerfarest ege/ helldur/ad þeir hafe Eylÿft Lÿf/v. 17. Þvi ege sende Gud siñ Son i Heimiñ/ ad hañ Dæmde Heimeñ / helldur ad Heimuriñ frelsest fyrer hañ/ v. 18.

6. Villie Gud nu ad aller Meñ verde Sáluhólp¬ner/hver er þa Orsøkiñ/ad so marger

verda

(1) 1. Joh. 4. v. 9.

verda Fordæmder ?

Su/ad þeir trua ecke/Hver han truer eige/han er nu þegar dæmdur/ þvi ad hn trude eige a Nafn Eingetens Guds Sonar/v.18.

7. Hvert foor Jesus sydan þegar þetta var sked ?

Han kom med sijnum Læresveinum fra Jerusalem til Gydingalands(i Jerusalems Landamerke/Joh.11.v.55)hvar ed hn skijrde.v.22. (ecke han sialfur/ helldur hans Læresveinar/Joh.4. v.2.)

8. Hvad giørdest i þeim Stad ?

Þar hoffst ein Spurning af Læresveinum Johannis vid Gydinga um Hreinsunena/ v. 25. Hverium þad mislijkade/ ad JEsus liet sijna Læresveina skijra/ og ad hver Madur kom til hans/ v. 26. Hvers vegna ad Johannes giefur Christo eitt agiætan Vitnisburd / og utmalar Tign hans Persony/Ad han sie sa Brudgume/ hvern Gud hafe utsendt/ og giefed hønum Andan / ecke af Skamtke (helldur yfer Pitoorauleqa / Col. 2. v. 9.) Þijsar þeim so fra sier til JEsum/

sum/ ad þr skule trua a hn/ v. 34. 35. 63

9. Hvad tilskeli Johann epter þad han hafde
bored soþelldann Vitnisburd um Christum?

Hann var settur i Myrkva-Stofu/ (m) Hvers vegna JEsus forliet Borgena Nazareth/ og foor um Samariam til Galilæa Lands/ hvar honum var vel tekid i Fyrstunne.

10. Þvi giørde Jesus þetta?

Bæde vegna þess/ ad eirn Spamadur er i øngvu gillde a sijnu egin Føduk Lande (n) so sem hn sialfur Vitnade/ sem og fyrer Saker Opacklætis Gydingalands/ og ad hans Predikun giørde stærre Avøxt i Galilæa Lande (hvad han og so sialfur fyrer sa) Joh. 4. v. 44.

11. Hvert foor Jesus epter þetta?

Hann kom aptur til Cana (hvar þan hafde adur giørt Vatn ad Vijne) og læknar Son Konungs Mannsins (Son eins mikilshattar Mans i Kongs Høll og Hofe Herodis Fioordungs Rykis Hendingia/ Matth. 14. v. 1. Marc. 6. v. 14.) Hver ed la siukur i Capernaum/

(m) Matth. 4. v. 12. Joh. 4. v. 43. 44. Marc. 1. v. 14. 15. (n) Matth. 13. v. 57. Marc. 6. v. 4. Luc. 4. v. 24.

naum/ v. 46.

12. Hvad giørde JEsus eñ þromar?

Hañ kiende i þeirra Skoolum í Galileä Lande / og i Capernaum/ so ad hañ vard þryfadur af hverium Mañe / Ja/ hañs Rekke barst ut um allar krijng umliggiande Borger/ Luc. 4. v. 15. 16.

13. Hvar þenur JEsus predikad epter þetta?

J Nazareth/ þar hñ var uppalin og hañ gieck iñ i Skolañ epter Vana siñum/ og villde lesa/ þa var hönum feingin Book Esaja Spamañs / Og er hañ flette um Bookeñe/ fañ hañ þañ Stad/ hvar skrifad var (bla Esa. 61. v. 1.) Ande DRottins er yfer mier/ o. s. fr. Hveria Grein hañ ut þydde so Beglega/ ad þeir ed hañ heyrdu / undrudust þau Nádar/ samlegu Ord/ sem fram geingu af hñs Muñe / v. 16. til 22. Eñ skömu þar epter hneyxlu þeir hañ ut af Borgeñe / z leiddu hñ allt uppa Fialls-Gnypuna/ ad þeir hrindu hm̃ þar af-fram/ v. 29.

14. Hvert gieck JEsus þa sydañ?

Til Capernaum (o) (Eins Vydbrags Kaup-

Marc. 1. v. 21. Matth. 7. v. 28.

Kaupstadar er lœ vid þañ Galilæiska Sioo/ Matth. 4. v. 18. Gagnvart Borgeñe Tiber-ias/ Joh. 6. v. 1.) Hvar hañ predikade med myklum Myndugleika/ v. 32.

15. Hvad skiede i þañ Tijma?

Þa er hañ gieck med Sionum i Galilæa leit hañ Tvo Brædur (Petrum og Andream) Hverier ed voru ad varpa Nete i Siooeñ/ so og Jacob og Johañes/er bættu Net sijn / þessa kallade hañ / ad þeir væru Fiskarar Mañа/ Matth. 4. v. 18. Þadañ gieck hañ aptur til Capernaum/og kiende þeim þar a Sabbats Døgum i Skoolanum/hvar hañ og giør de eiñ Mañ Heilbrygdañ / sem var Besetiñ af Ohreinum Anda/ (p) v. 33.

16. Hvad skiede eñ framar þa JEsus gieck ut af Skoolanum?

Hañ kom i Hus Simonar (hver ed het ed Viðurnefne Petur) hvar hañ læknade Moodur Konu hañs af mykille Kølldu/ (q) (Landfars-Sott) v. 38.

17. Hverju tiede Konañ sig fyrer þeñañ Velgiørning:

Og Hun

(p) Marc. 1. v. 23. (q) Matth. 8. v. 14. Marc. 1. v. 29.

Nun Reis jafnskiott upp/ og pioonade honum / v. 39.

28. Hvad giørde Folked i Stadnum/ Er pad vard æskinia ad JEsus vær hoilsfur Læknet?

Pa Soolin var under geingin flutktu aller þeir sem hofdu Siuka / af allskyns Siukdome til hans (r) hveria han og so alla læknade. Dioflar fooru og ut af morgum / kallande upp (f) og søgdu/ Þu ert Christus Sonur Guds / Og han hastade a þa og liet þa ecke mæla / En JEsus gieck sialfur ut a eitt Eyde-Plaats / v. 40. 42. (ut fra Capernaum i han Stad hvar han var alin / Marc. 2. v. 35.)

29. Hvad giørdu hans Lærefveinar sydan?

Lærefveinarner og Foolked leitade hans/ þvi þeir villdu fegner ad han være kyrr i Capernaum / v. 42.

20. Gieck JEsus þa heim aptur med þeim?

Ney / Helldur gieck han til nærst kryngumliggiande Stada/ þvi han sagde: Mier byriar og i ødrum Borgum ad

(r) Matth. 8. v. 16. Marc. 1. v. 32.
(f) Marc. 1. v. 34.

ad boda Evangelium ut af Guds Rijke/ v. 43.

21. Hafde Foolked þar þa nockra Gyrnd til ad heyra Ord Jesu ?

Ad vijsu / Þvi þad þreingdest fram til hans / ad heyra Guds Ord / Luc. 5. v. 1.

22. Hvad skede þa á þeim Tijma ?

Jesus kallar og innsetur Andreas/ Petur/ Johañes og Jacob til Postula Embættis/ hvad ed skede fyrer yfer Natturlegañ Fiskedrætt / v. 10. 11.

23. Hvern Velgiørning giørde Jesus eñ framar i þeim Stad ?

Nañ hreinsar eiñ Mañ af Spitelsku (s) med þvi mooke ad hañ utrekter sijna Hønd / Akrærde hañ og sagde: Eg vil verku hreinn / og jafnskiott hvarf Spitelskañ af hønum. v. 12. 13.

24. Hvert fóor Jesus þa epter þetta ?

Nañ veik sier i burt i Eidemørk / og badst fyrer / v. 16.

25. Hvert foor hañ nu sijdan ?

Til Capernaum / hvar hañ villde dyliast / so ad hañs Koma yrde ecke strax

(s) Matth. 8. v. 2. Marc. 1. v. 40.

auglioos/ Marc. 2. v. 1.
26. Feck Foolked pa þetta ad vita um syder?
Ia/ Þviad þar var færdur til hans eirn Icktsiukur Madur / strax sem þad var orded opinbert / ad hann være þar i Husenu/ hann var borinn (af Fioorum) til hans (t) og þa þeir gaatu ecke komist til hans fyrer Foolkenu / opnudu þeir Þecktuna uppe yfir hønum/ og groofu þar i gegn / og letu so Sængena Nidur sijga/ sem hinn Icktsiuke laa i/ midt a med al Folksins fyrer Fætur Jesu/ v. 2. 3. 4.
27. Giørde Jesus hann þa Heilbrygdann?
Ia/ Þvi hann sagde til hins Icktsiuka / Son minn / þijnar Synder eru þier fyrergefnar/ v. 5.
28. Hvernig løgdu Pharisæarner og hiner Skriptlærdu þesse Ord Jesu ut?
Þeir søgdu / Þvi talar þesse sijka Gudlastan? Hver ma Syndernar fyrer gefa nema Gud einn? v. 7.
29. En hvad giørde sa Icktsiuke?
Hann stood strax upp (epter Ordum Jesu) took Sængena sem hann laa i / geck ut þadann/

(t) Matth. 9. v. 2. Luc. 5. v. 18.

þadan/og prÿsade Gud/ v. 11.

30. Hvad sagde Foolked sem sa þetta ?

Aller otluduſt/ og hepdrudu Gud/ ſeg- lande alldrei høfum vier ſlikt ſied/ v. 12.

31. Hvad took Jeſus ſier þa eñ framar fyrer Hendur ?

Nañ geck ut apſtur (fra Capernaum) og leit eiñ Tollheimtu Mañ ſitiande hia Toll-Budeñe / ſem het Levi (v) (edur Matthæus) þañ ſama kallar hañ og giør er ſo Matthæus ad ſÿnum Læreſveine/ hver ed let tilbua eina mikla Veitſlu i hverte ad Jeſus ſat til Bords med mørgum Tollheimtu-Mønum/ og Ber ſÿndugum/ v. 13. v. 15.

32. Hvad ſegia þeir Skriptlærdu og Phariſæ- arner til þeſſ/ad Jeſus ſat til Bords og at med Tollheimtu Møñ- um og Berſÿndugum ?

Þeir møgludu ut af þvi.

33. Hverju ſvarar Jeſus þeim þvi: Vidvÿkiande ?

Þeir ſem Heilbrigder eru þurfa ecke Læknarans / helldur þeir ſem ſiuker eru. Eg er komiñ ad kalla Sÿnduga/eñ ecke

(v) Matth. 9. v. 9. Luc. 5. v. 27.

Rettlæta til Idranar. (þa Gudhræddu) v. 17.

34. Hvad var þad sem hiner Skriptlærdu komu eñ þa fram med?

Þeir spyrja/ hvi Fasta Johannis og Pharisæaña Lærisveinar / eñ hyner Lærisveinar Fasta ecke? v. 18.

35. Hverju svarar Jesus þeim?

Hañ svarar þeim med eiñe Lykingu/ Segiande/ Hvernig kañ Brullaups Folk ed/ ad Fasta/ a medan Brudgumiñ er hia þeim? So leinge meiga þeir ei Fasta sem þeir hafa Brudgumañ hia sier. v. 19.

36. Med hvad koma hiner Skriptlærdu eñ nu meir?

Hvar fyrer Lærisveinarner Christi / kindu Axin (x) og æte/ þar þeir geingu yfer Korn Akur um̃ Sabbats Dag * (þañ fyrsta Dag epter Paaska Hatydena) v. 24.

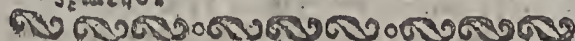
37. Hvernig Forsvarar Jesus þa?

Hañ Forsvarar þa/ bæde med Epter dæme (1. Sam. 21. v. 6.) So og eiñig med

(x) Luc. 6. v. 1. Matth. 12. v. 1.)
* Epter Fæding Christi 32.

med Verdugleika sialfrar siñar Persoñu/ nefnelega ad hñ være eiñ HERRA jafnvel yfer Sabbats Degenum/ v. 28. 38. Hvert boor JEsus þa eptir þetta ?

Hañ kom fra Galilæa Lande til Jerusalem/ ad hañ hellde þar þa adra Paska Hatyd.

Um hvad hønolar Fiorde Høfudpartur Bookariñar?

Um þad/

Hvad Christur hefur adhafst Fra þeirre Añare Paska Hatydene til þeirrar Þridiu.

1. Hver merkelegur Adburdur skede a þeirre Paska Hatyd ?

JEsus læknar eiñ Mañ sem hafde leiged siukur i Attia og þriatiige Ar/ (Kañ ske af Þeirrum i ollum, siñum Timum) vid Dyked Bethesda (Eitt Hospital/ hvar ed margskonar siuker Mëñ lau/) Joh. 5. v. 12. 13.

2. Hvad var þetta þyrer Dyke ?

Þad hafde Fim Forbyrge/ i hverium ad laa mykell Fiollde siukra Mañа/ bidande epter Vatnsins Hræring / Þviad

Eingell stie ofan i tilsettann Tijma i Dijked / og hrærde upp Vatned / Hver sem nu fyrst stie þar ofan i epter Vatnsins Hræring / sa vard heill af hverre Soott sem hann var halldinn / Joh. 5. v. 1. til 8.

3. Hvert gieck JEsus þa þramar?

Hann fer nidur til Galilæa Lands/og læknar Eirn Mann i Capernaum/a ødrum Sabbaths Deige / hvers Hægre Hønd var visenn/ (y) Marc. 3. v. 5.

4. Hvad feigia Pharisearner um þad/ ad JEsus læknar a Sabbaths-Degenum?

Þeir hielldu Rad med Herodis Þienurum/ hvernig hellst ad þeir feinge Fortijnt Jesu/ v. 6.

5. Enn hvad giørde þa Jesus?

Hann veik þadan til Siaf ar med sijna Læresveina/ og margt Folk af Galilæa/ og Judea filgde honum epter / af hverium hann læknade Marga / Og nær ed Ohreiner Andar sau hann / fellu þeir nidur fyrer honum / kølludu og sogdu/ þu ert Guds Sonur / E.I: Marc. 3 . v. 7. til. 11.

(y) Matth. 12. v. 9. Luc. 6. v. 6.

6. Hvad giørde Jesus epter þad?

Hann geck uppa eitt Fiall til ad bidiast fyrer/og utvallde þar Tolf (3) af sijnum Læresveinum til Postula / v. 13.

7. Hverju nepnduft þeir Tolf Postular?

1. Simon/er nefnest Petur. 2. Andreas hans Brooder. 3. Jacobus Zebedæi Son. 4. Johannes. 5. Philippus. 6. Bartholomæus. 7. Thomas. 8. Matthæus Tollheimtumadur. 9. Jacobus Sonur Alphæi. 10. Lebbæus ad Vidurnefne Thaddæus. 11. Simon af Cana. 12. Judas Ischarioth / Hver ed forrꝛied hann / Marc. 3. v. 16. 19.

8. Hvada Nafn gaf JEsus Johanni og Jacob Brooder hans?

Hann kallar þaa Boanerges / þad er Reidar þrumu Børn / v. 17.

9. Hvad skipar JEsus þeim ad giøra?

Ad þeir skule ecke ganga ꜳ Gøtur Heidingiar þioodar/helldur Predika fyrer Fortøpudum Saudum af Huse Israels/Matth. 10. v. 5. 6. (Hver ad er hin Fyrsta Vtsending Postulanna / sem skiede fyrer

(3) Luc. 9. v. 1. Act. 1. v. 13.

Pynu / Dauda og Upprisu Christi / Enn epter pad JEsus var Upp aptur Risen / skipar hann heim ad vara ut um allan Heim og predika Evangelium / Matth. 28. v. 19. Marc. 16. v. 15. Luc. 24. v. 47) Og lækna Siuka / hreinsa Lykþrøma / og uppvekia Dauda / v. 7. 8.

10. Hvernig attu Postularner ad vera Klædder?

Þeir attu ecke ad hafa Tvo Kyrtla / (a) og ei Tøsku / ecke Gull nie Sylfur / ecke helldur Skoo nie Staf (Þeirra Embætte til Hindrunar) v. 9.

11. Hvernig attu þeir ad haga sier i Kyrrerne og Framferde?

Þeir attu ad vera Forsiaaler sem Høggormar / Og Einfallder sem Dufa / v. 16.

12. Hvad giørdi JEsus meyra a þessu Stalle enn þetta?

Hann hiellt Eina agiæta Predikun / i hverre hann syner / ad Velferd Eins Christens Mans er længtum odruvijse enn þad sem Heimuren helldur fyrer Lucku og Velgeingne. Hann stadfester og so Lærdoom Logmalsins / og ganmiset eihig

(a) Marc. 6. v. 8. Luc. 9. v. 3. Luc. 10. v. 4.

eiñig ad Menn skule trua og giøra Good-verkin/ Matth. 5. v. 1. 2. 3.

13. Hverniq utleggur Jesus þad Forbod um siælfs syns Hefnd ?

Þier skulud ei briotast i gegn Illu (b) (þad er Madur a ecke ad Hefna syn siælfur / v. 39.)

14 Hversu er Skipun Christi hlioodande um Kiærleikan til vora Naunga ?

Elsked þier Ovine ydra/ (c) Blessed þa er ydur Bølva / giøred þeim gott er ydur Hata / Bidied fyrer þeim sem ydur giøra Skada og Offsokn veita/ v. 44.

15. Hvad Innehelldur hans Predikun a Fiallenu fleira ?

Jesus straffar Phariseana / bæde þ þeirra Olmusur/ þvi þeir gefe þess vegna / ad þeir skule hafa alit fyrer Mønnunum/ Matth. 6. v. 1. (þar þvert a mote seger Jesus ad Hin Vinstre Hondin skule ecke vita hvad hin Hægre giøre/ v. 5.) So og fyrer þeirra Bæner/ ad þeir bidie

(b) 3. B. Mos. 19. v. 18. Ordskv. 24. v. 29. Rom. 12. v. 17. 19. 1. Pet. 3. v. 9.

(c) Luc. 6. v. 27. 35.

bidie ann Gudrækneð/ z bruke mørg Ord sem Heidingiar/ v. 7. Honū mislykar z þeirra Fasta/v.16. Og Straffar þeirra Agyrnd / sem og þad hverſu giarner þeir ſieu til-ad dæma Ranglega / og ſo framvegis / Matth. 7.

16. Hvad giørde Jeſus þa hañ hafde endt ſyna Predikun ?

Hañ geck ofan af Fiallenu/ og hreinſade eiñ Lykþrꝛaañ Mañ (d) fyrer utan Stadeñ / eñ i Borgeñe Capernaum / Læknade hañ þienara Høfudſe Mañſins * (e) (ſem var Timapallo Stukur/ Matth. 8. v. 13.)

17. Hverſu Audmiukañ tede Høfuds Madurin ſig fyrer þeñañ Velgiørning Chriſti ?

Herra/ſagde hñ/ Eg em ei verdugur ad þu gañger under mitt þak/ helldur ſeg þu eitt Ord og mun miñ þioon Heilbrygdur verda/ v. 8.

18. Hvernig Hrooſar Jeſus Tru Høfuds Mañſins ?

Sañlega ſege eg ydur/ſlyka Tru hefe eg ei funded i Iſrael/ v. 10. 19.

(d) Marc. 1. v. 40. Luc. 5. v. 12.
* Epter Fæding Chriſti 32. Ar.
(e) Luc. 7. v. 2.

19. Hvad gjörer Jesus Degenum epter?

Hañ uppvekur af Dauda Son Ekk-lusiar af Naim (er lä Sioorar Mylur fra Capernaum vid Falled Hermon) Luc. 7. v. 14

20. Hvernig huggar hañ Eckiuna?

Grät ecke / v. 13.

21. Med hveriu moote gjörer Jesus þessa unga Svein aptur Lifande?

Hañ ahrærde Lyk-Borurnar / og sagde: Vngmeñe / Eg seige þier Rijs upp / Og sa Reysste sig upp er framlideñ var og took til ad mæla / v. 15. (Þesse er sa Fyrste Drende sem JEsus uppvakte af Dauda i þvi Nyia Testamente / sydañ uppvakte hañ eiñig Dottur Jairi / Matth. 9. v. 25. Og Lazarus / Joh. 11. v. 43. 44. Og þa hañ Reis upp fra Daudum / Vpprisu eiñig marger Lykamer Heilagra / Matth. 27. v. 52.)

22. Hvert barst þetta Verk ut?

Ad vijsu / Þesse Saga barst ut af hönum um̃ allt Juda-Land / og um̃ öll kryngum liggiande Lönd / v. 17.

23. Hvad gjörde Johañes / þa þetta barst til hans?

Hañ sende Tvo af sijnum Lærisveinum til JEsum / og liet seigia hönum: Ertu sa ed koma mun / eda eigum vær Añars ad bijda? v. 18.

24. Hverju ægiætan Vitnisburd giefur JEsus pa Johañi?

Eg seige ydur ad a medal peirra sem af Kvinum eru fædder / Er Eingeñ Spamadur meyre eñ Johañes Skyrare / Luc. 7. v. 28.

25. Attu Phariseærner og so skyrast?

Ney / Helldur forsmædu peir Guds Rad i moote sialfum sier / Eñ Foolked og Tollheimtumeñ Riettlættu Gud / (Pad er / peir giørdu Yfirbót og Ykerboot / og medkiendu ad peir væru tapader Syndarar / Eñ Gud þar a moote Riettlætur / Nádugur og Miskunsamur) og lietu skyra sig med Skyrn Johañis / v. 29. 30.

26. Hvad skiede annars meir eñ petta?

JEsu var boded ad þiggia Veitslu af Simone þeim Phariseara / hvar ed hañ tekur pa Yorande Bersyndugu (Konu) i sitt Forsvar / v. 37.

27. Hverier voru Averker Apturhvarfs Yorañar og Truar þerrar Bersyndugu?

Nun sokte eiñ Alabastur med Salve / og stoð a Bak til Foota hañs / og Grét (bar Angur og Trega yfer synum dreiad um Syndum) og took ad væta hañs Fætur med

med Tarum/og ad þurka þa med sijnu Hofud Hare/ og kisste a hans Fætur / (hun let sia hennar Tru og Elsku til Jesum) og smurde þær med Salve/ v. 38.

28. Fyrer hvad urdu hennar Synder Fyrer giefnar og Kvittar ?

Fyrer Truna / Þijn Tru giørde þig Hoolpna/segir Jesus / v. 50.

29. Hvert foor Jesus þa sijdan ?

Til Capernaum/ hvar ed margt Folk kemur til hans i hans Hus (sem hann hafde tekid til Leigu) fyrer hverium hann Predikade / og Bodade þeim Evangelium / Luc. 8. v. 1.

30. Hvada Heilsubot giørde JEsus i þeim Stad ?

Hann Hialpade nockrum Kvinnum fra Ohreinum Ondum og Sottarferlum/so og Mariu Magdalenu / fra hverre ad Sio Diøflar høfdu utfared/v. 2.

31. Hvad segia hiner Skriftlærdu um þetta Dasemdar Verk Jesu ?

Hann hefur Beelzebub/og fyrer Diøfla Hofdingia/þa rekur hann Diøfla ut/ Marc. 3. v. 22.

32. Hvad giørdest þa jafn framm ?

Moder

Mooder hañs og Brædur stoodu ute fyrer og sendu til hñs Kallande a hañ/ Eñ Jesus svarade þeim og sagde : (Þad er til þeirra sem sætu i kryngum hañ) Siaed/ Þad er myn Mooder/ og myner Brædur / Þviad hver ed giører Guds Vilia/ sa er mitt Brooder / myn Systir og myn Mooder. Marc. 3. v. 31.

33. Hvad kenner Jesus eñ framar ?

Hañ fram fører Eina Samlyking/ um̃ Guds Ord ut af Sædenu/ er fell i Fernslags Jørd (f) Hveria Epterlyking Jesus ut lagde fyrer synum Lærisveinum þa hañ var Aleiñ / Marc. 4. v.10.

Sydan kenner hañ med fleire Epterlykingum um̃ Liosed/ v.21. Um̃ Mælerñ/ v.24. Mustards-Korned / v.31. Og so frammvegis.

Epter þetta Læknar hañ Moodur Konu Petri i Añad Siñ/ (g) af Kølldusie/ Þad sama Kvølld utdryfur hañ Andana fyrer Orded/ og giører þa alla

Heilb

(f) Matth. 13. v. 3. Luc. 8. v. 4.
(g) Marc. 1. v. 29. Luc. 4. v. 38.

Heilbrygda er Siuker voru / Matth. 8. v. 14, 15. 16.

34. Hvad giördest epter þad ad þetta var skied?

Han̄ liet bua allt til ad fara yfer um̃ þan̄ Galilæiska Sioo.

35. Hver kom þa til Fundar vid han̄?

Ein̄ Skriptlærdur / hver ed villde fylgia JEsu hvert sem han̄ fære / og lyka ein̄ Læresvein̄ / er adur villde fara ad grepta sin̄ Fødur / v. 19. 21.

36. Hveriu svarade JEsus þessum Lærisveine?

Lät þa Dauđu (þad er þa Andlega Daudu i Syndunum / 1. Tim. 5. v. 6.) grefta sijna Dauđu / v. 22.

37. Hvad tilbiell Lærisveinunum JEsu er þeir voru a Skipe med hønum?

Þad giørdest mykell Stormur (h) (Hvirbill Vindur) i Sioonum / so ad Skip ed huldest eisstig Bylgium / En̄ han̄ svaf / Og Lærisveinarner geingu ad hønum / vøktu han̄ upp og søgdu / HErra / hialp þu oss / Vær Forgaungum. Þa säg de han̄ til þeirra / Hvad hrædest þier so/

(h) Marc. 4. v. 37. Luc. 8. v. 22.

þier Ckilkruader ? Hañ Reis þa upp / og hastade a Vindiñ og Sioviñ / þa vard Logn myked/ v. 23. til 26.

38. Hvert Sigldu þeir?

Þeir komu hinumeigeñ Siafarins / i Bygd þeirra Gergesena (i) og Gadarena/ hvar JEsus frelsade Tvo er voru iñtekner af Satan/kolludu upp og sogdu/ Hvad hofum vier med þig O JEsu Guds Sonur ? Og bædu JEsum / ad þeir mætku fa Leife til ad fara i Svijna-Hiordena (Hvad og so skiede) og øll Svijna-Hiordiñ fleygde sier med Ys myklum i Siooeñ / og þau dreckust i Vatnenu/ v. 28. til 33.

39. Hvada Lands leitade JEsus þa epter þad?

Hañ foor yfer uñ apkur / og kom i sijna Borg Capernaum/ hvar hañ læknade/ eiñ Icktsiukañ/ (k) Matth. 9. v. 2.

40. Hvert gieck JEsus sydañ er þetta var búed?

Til Siafarins / hvar hañ kallade Postulañ

(i) Marc. 5. v. 1. Luc. 8. v. 26.
(k) Marc. 2. v. 3. Luc. 5. v. 18.

Postulan Matthæus til sijn / setle sig sijdan til Bords i Nuse nockru/hvar hn svarade Lærersveinum Johannis/til þess/ hvar fyrer hans Lærsveinar fostudu eckee v. 9. 15.

41. Hvad skiede bleyta i heim Stad?

Þar kom Jairus til hans og fell nidur fyrer hans Fætur / (l) og bad ad hann villde koma og leggia sijna Hond yfer Dottur sijna (hver ed var 12. Ara) og var nu Andud / so munde hun verda Lifande/v. 18.

42. Hver kom þa á móote hónum?

Ein Kvinna hver ed Blood-Fall haf de haft i Tolf Ar / geck a Bak til vid hann/ og snerte Falld hans Klæda/hver la Jesus og so Læknade / og vekur sijd an Dottur Jairi upp af Dauda/v. 20.

43. Hvernum veitte Jesus bleyrum Asiia ?

Tveimur Blindum / hveria hann i Husenu siaddur giörde siaande / og rak strax þar epter ut eitt Dioful/v. 27. 34.

44. Hvert helt Jesus þa leingra ærram ?

Nann geck fra Capernaum til Naza-

N h 2 reth/

(l) Marc. 5. v. 22. Luc. 8. v. 41.

reth/og vegna þess hañ var þar nu eitt kis virdur i ấñad siñ/ þá foor hañ aptur til Galilæam/ hvar hñ bad um Trua Erfides Mesñ i Kornskeruna / þar eptir sende hañ og Tolf sijna Postula út / Eñ Jesus kende siælfur á medan þeir vöru i burtu / og giørde Jardteikner i ødrum Stødum/ Marc. 6. v. 1. Matth. 9. v. 37. Cap. 10. v. 1.

45. Hvad skede þá epter þetta ?

Johannes / hver ed heyrde Verkeñ Christi þar hañ var i Myrkvastofuñe/ sende Tvo af sijnum Læresveinum til hañs/ hverium Jesus Vndirvijsade/ og er þeir geingu burt / hroosade Jesus Johañe aptur á nÿ(einñig þá Luc. 7. v. 21.) straffar og so Illgÿrne Gydingañá : Og þær Borger/ nefnelega Chorazin/ Bethsaida og Capernaum/ er ecke villdu giøra Yferbót/ Math. 11. v. 2. 25.

46. Hvarfyrer þackar Jesus i þañ Tijma (er hañs Læresveinar komu aptur fra þeirra Burtfør z segia hønū fra hvad þeir hafe Aorkad med sijnum Predikunum) sijnum Himna eska Fødur ?

Fyrer

Fyrer þad/ ad hañ hafe duled þetta (Evangelium og Truna) fyrer Spekingum og Forvitringum (m) (Fyrer þeim sem upp hreika sig ä moote Guds Vysdoome/ og taka ecke Skilningeñ Fangadañ undir Hlydne Christi/ 2. Cor. 10. v. 5. 1. Cor. 1. v. 21. 23.) og Opinberad þad Ungbørnum (þeim sem i einfelldne trua Guds Orde eins og Børn) Matth. 11. v. 25.

47. Hvernig tilbiodur Jesus oss til Evangelii?

Komed til myn aller þier sem Erfided/ og Þunga erud hladner/ Eg vil endurnæra ydur/ v. 28.

48. Hvad giører JEsus ä Sabbats Deigenum?

Hañ Læknar eitt Mañ i Samkundu Husenu / sa ed hafde visnada Hond / Matth. 12. v. 9.

49. Hvad sëgdu Pharisearner um̃ þetta ad JEsus Læknar ä Sabbats Deige?

Þeim lykade þad illa/ og hielldu Rad yfer honum/ hvernig þeir mætti fyrerfara honum/ v. 14. Eñ JEsus veik i burt þadañ og læknade marga Siuka Añarstadar.

(m) Luc. 10. v. 21.

50. Hvörium Auglyste JEsus eñ framar sijna Hialp?

Einum Diofuls-Oduum/ sa er blind-ur var og Mallaus: Hvern JEsus lät nade / so ad hañ gat bæde talad og sied/ v. 22.

51. Hvernig leggia Phariseærner petta Jarðteikn ut?

Peir seigia / hañ giører pad fyrer Beelzebub/ hver Ord JEsus rekur til Baka / so ad peir verda til Skamar / v. 24. 27.

52. Hvad seiger JEsus uñ pau sem ad tala mørg Onytu Ord?

Ad Meñ eige ad giøra Reikningskap a Dooma-Deige fyrer hvert Onytu Ord/ sem peir hafe talad / v. 36.

53. Hvers beiddust Phariseærner af JEsu?

Peir villdu giarnañ sia Teikn af hønum/ Eñ peim var eckert giefed utañ Teikn Jonæ Spamañs / peim var og sagd fyrerfram Olucka su/sem peim vær-re buiñ / v. 38. 45.

54. Hver kom a peim Tijma til JEsum?

Mooder hañs og Brædur (Frændur ega Synir hañs Mooður-Systur/ Jacob og Joses/ Simon

Simon og Judas / Matth. 13. v. 55.) Hvar fafi i Pridia Sinn sagde/ ad þeir sem Trudu væru þeim meyre / Matth. 12. v. 46. seq.

55. Hvad skede fleira a þeim Deige?

Jesus sette sig nidur vid Siooinn og Predikade fyrer Foolkenu med Epter-Lijkingum/ut af Sædenu/um Illgresed medal Hveitesins/ um Mustards-Korned/um Surdeiged/um Fesioodin a Akrenum/ um Kaupmanen er leitade ad eine kostulegre Perlu / og um Fiska Neted / Matth. 13. v. 1.

56. Hvad skede eñ fleira?

Johañes Skijrare er aflijfadur af Herode (hvers Vidurnefne ad var Antipas) einum þeirra Fioordungs Hofdingiana * og Grepkradur af sijnum Lærisveinum/ Matth. 14. v. 12. 13.

57. Hvar fyrer giørde Herodes þetta?

Af þvi / ad Johannes hafde sagt / ad þad være ecke rett ad Herodes hefde Eigin Kvinu Broodur sijns Philippi ad Nafne Herodias / sier fyrer Ecktamaka. v. 4. N h 4 58.

* Epter Fædingu Christi. 32.

58. hvern Dauds Daga peck Johannes ?

Hann var Hälshøggvinn i Myrkva-Stofu / og hans Høfud var bored fram a Fate/og gefed Herodias/v. 10. 11.

59. Hver var Meining Herodes um Jesu / hver hann munde vera ?

Hann ætlade hann munde vera Johannes Skijrare/ hver ed hefde rised upp fra Daudum þviad þess vegna hafde hann mieg so Gyrnst ad sia hann / Og vænte ad hn munde fa ad sia eitt Teikn af hønum/Luc. 23. v. 8.

60. Hvad giørde Jesus/þa hønum var sagt ad Johannes være Daudur ?

Hann foor þadan a Sinu Skipe aleinn til Eydemerkur/v. 13.

61. Hvad bar þa vid ?

Hønum fylgde a epter Mugur og Margmenne/sem hn gaf Fædu um Kvølld ed i Eydemørkenne/ v. 14. 15.

62. Hvad gat hann helm ad eta so ad Foolked vard Sadt ?

Fimm Braud og Tvo Fiska (n) v. 17.

63. Hversu marger voru Bord-Gesterner ?

Hier

(n) Marc. 6. v. 38. Luc. 9. v. 13. Joh. 6. v. 9.

Þer um Fimm þusunder Manna / fyrer utan Kvinnur og Børn / v. 21.

64. Hversu marger voru þa Afgangs Leifarnar ?

Tolf Karfer fullar / v. 21.

65. Hvada Hatt brukade JEsus vid þetta Bordhalld ?

Hann sa upp til Himinsins og þackade (han Blessade Matinn) og þa Þad var skied / gieck hann Einsamann uppa Fialled / ad bidiast fyrer hia þeirre somu Eydemørk / v. 23.

66. Hvad skipar JEsus sijnum Lærisveinum ?

Ad þeir geinge a Skip og fare fyrer honum yfer um (Þad er til Bethsaida / Marc. 6. v. 45. Einar Borgar sem la vid þad Galileiska Haf og nærre Capernaum) v. 22.

67. Hvernig gieck þeim a Sionum ?

Vindurinn var þvert i mote þeim (o) og Skiped hraktest i Bylgiunum. Enn um Fiordu Vakt Naturinnar (Þad er / uno er Døgunena / þa þeir høfdu Rored hier um Tuttugu og Fimm edur Þriatyge Skeid. Kamkvæmt Joh. 6. v. 19. sem svarar vid Eina Milu) Kom JEsus gangande til þeirra a

(o) Marc. 6. v. 45. Joh. 6. v. 16.

Stoonum / vid hvad þeir hræddust og søgdu/ Dad være Skrÿmsl/ Eñ JEsus talade strax til þeirra / og sagde/ Vered Nughrauster / Eg em hañ/ Otlest ei / v. 24. 27.

68. Hvad vogade Petur sier ad giøra?

Hañ sagde: Ef þu ert þad HErra/ Þa biood mier ad koma til þyn a Vatnenu/og JEsus sagde/ Kom hÿngad/ Og Petur stie af Skipenu og gieck a Vatnenu/ad hañ kiæme til JEsu/ v. 28. 29.

69. Hvad giørdest er hañ gieck a Stoonum?

Hañ leit megnañ Vind/og pa Ogn ade hønum/ so hañ took ad søckva/ Þa kallade hañ og sagde / HErra hiælpa þu mier/ Hvad JEsus og giørde/ v. 30.

70. Hvad giørde JEsus/ nu er hañ var komiñ til Genezarethe Lands ?

Hañ læknade marga Vanfæra/ hver ier ed voru sender til hañs ur øllu Landenu/allt um kryng/og bædu hañ ad þeir mættu ad eins snerta Falld hañs Fata/ og aller sem hañ snertu urdu Heilbrigdet/ v. 34. 36.

71. Hvar hañ Folked JEsum Añars Dags?

Hinu-

Hinumegin Siafarins / hvar hann Predikade um̃ þa Andlegu Nautn Lik-kama sijns og Bloods/ Joh. 6. v. 25. 54. 72. Hvert geck Jesus þa synden ?

Hann geck til Jerusalem/ ad hann hellde þar þa enu Þridiu Paaska Hatijd (3. Bok Mos. 23. v. 34. 40. Nehem. 8. v. 14.) hvar ed marger af hans Lærisveinum urdu eptir og geingu ecke þadan af med honum (Sia Joh. 7. v. 12.) Enn Jesus foor med Flyter aptur til Galileæ Lands/ v. 66.

Um hvad hỏndlar Fimte Hỏfud-Partur Bookarinnar ?

Um Verken JEsu.

Er skedu fra hinne Þridiu Paaska Hatijd til þeirrar seinustu/ þa hann reis upp af Dauda.

1: Hvert hellt Jesus ad lidenne þessare Paaska Hatijd ?

Hann geck til Galileæ Lands/ þviad hann villde ecke ferdast um̃ kring i Judæa/ af þvi ad Gydingar villdu i Hel slaa hann Joh. 7. v. 1.

2. Hvada Samtal var þad er Jesus hellt

a Vegenum?

Pad var um Handa Poottin / og adra Hlute/han kener og so/ hvad pad sie sem ad saurge Manin/ Matth. 15. v. 2. 20.

3. Hvert foor Jesus pa kringara i burt?

Han kom i Lands Alfur Tyri (p) og Sidonis (tveggia storra Kaupstada) hvar han frelsade Dottur/ peirrar Kanversku Kvinnunar/ fiarlæga/ fra Dioflenum/ v. 21. 22.

4. Hvert foor Jesus pa sidan?

Han geck midt a medal peirra Tiu Stadana/ hvar han læknade eirn daufs an / pan er var nærsta Stamur (q) Marc. 7. v. 31.

5. Hvada Læknisdoom brukade Jesus til pess?

Han stack sinum Fingrum i hans Eyru/ hrækte ut/ og snart hans Tungu/ leit upp til Himins/ Andvarpade og sagde til hans/ Hephata/ pad er/ Opna pig / v. 34.

6. Pa JEsus hafde nu sett sig nidur a Einu Fialle vid pan Galilæiska Sioo/ hvada Dasemdarverk giørde han pa i peim Stad?

Han

(p) Matth. 7. v. 24. (q) Matth. 15. v. 29.

Nañ mettade a þeim Þridia-Deige/ Fiogur Þusund Maña (r) auk Kveña og Barna / med Siø Brauduin og fa, einum Smá-Fiskum / Marc. 8. v. 9.

7. Hvada Aðferd brúkade JEsus ad þessare Maltyd?

Nañ took þau Siø Braudeñ og Fisk ana/þackade og braut þau/og fieck þau sijnum Lærisveinum/ og Lærisveinarner lögdu þau fram fyrer Folked / og þeir neyttu aller/ og urdu mettir/ og tooku upp Siø Karfer fullar med Afgangs Leyfar/ v. 6. 7. 8. 9.

8. Hvert foor JEsus epter þad ad þetta var skied?

Til Endemarka Magdala Lands / (Juda Vetkvyst) hvar ed Pharisæarner og Sadducæarner beiddust Teikns af Hëñum af Himne/eñ JEsus villde eckert Teikn giefa þeim/ ufañ Spamañsins Jonæ / Amiñar eiñig sijna Lære, sveina / ad þeir take sier Vara fyrer Sur-Deige Phariseaña / Matth. 16. v. 1. 6.

(r) Matth. 15. v. 35.

9. Hvert gieck JEsus leingra?

Til Bethsaida (Fædingar-Stadar þeirra Peturs/ Andresar og Philippi/ hverier ed voru Postular Christi/ Joh. 1. v. 44.) Marc. 8. v. 22.

10. Hvada Furduverk giørde han i þeim Stad?

Han giørde einn Blindann siaande med Hræka / v. 23.

11. Hvad bar enn þa meyra til?

JEsus kom til Cæsaream (Er kalla[s]t Cæsarea Philippi/ og var bygd af Philippo þeim Fiordungs Høfdingia/ Broodur Syne Herodis/ Anctþy/ Tiberio Keysara til Virdingar) hvar hann framsette eina Spurning fyrer Læresveinana/ Hvern seiged þier mig ad vera? (hvad ætled þier um mijna Personu?) Matth. 16. v. 13. 14. 15.

12. Hveriu svarade Petur til þessa i Nafne allra Postulanna?

Þu ert/ seiger hann/ Christur Sonur Guds lifanda/ v. 16.

13. Hveriu svarade JEsus til þessa?

Sæll ertu Simon Jonas Son (hver ed og nefndest Jona) þviad Hold og Blod hefur þier þad ecke / helldur minn Himneske Fader. Og eg sege þier/ þu ert Petrus / og yfer þenna Hellu-Stein mun eg

uppe

uppbyggia mijna Christne (1. Cor. 3. v. 11. Eph. 2. v. 20. 1. Cor. 10. v. 4. 1. Pet. 2. v. 5.) Og Port Helvijtanna (Opsoknarar og Tyrannar/ Villukennendur og Ap vegaleidendur) skulu ege Megn hafa i gegn henne/ og þier mun eg gefa Likla Himnarijkis (þad er/ þu skallt i mijnu Nafne Fyrergefa og forlæta þeim Jdrande og Truudu sijnar Synder og segia þeim þeirra Kvittun) og allt hvad þu bindur (s) a Jordu/ skal a Himnum bunded vera / og allt hvad þu leyser a Jordu skal a Himnum leist vera/ v. 19.

14. Hvad talar Jesus fleira vid Læresveinana?

Hann segir þeim fyrer sijna Pijnu og Upprisu. Aminner þa og so ad þeir skule taka sitt Kross uppa sig (t) og filgia sier epter / Jaa/ sijna so til ad þeir feinge ecke Tioon a sinne Saalu, v. 21. 24. 26.

15. Hvad skede þa Sex Dogum seinna þar fra?

JEsus Forklæraст a einu hææfu Fialle (Thabor sem laa i Galilæa Lande) hvar hann talade vid Mosen og Elias (um hans Utfør/ hveria hann munde fullkomna til

(s) Matth. 18. v. 18. Joh. 20. v. 23.
(t) Marc. 8. v. 34. Luc. 9. v. 23. 27.

til Jerusalem Luc. 9. v. 31. Þadvegna hun Dyr-
nid & þesse hans Forklaran var so Dyrd-
arleg (v) ad hans Asiuna Skein sem
* Soolin/ en hans Klæde urdu so biort
sem Lioos (næsta Hvijt/ sem Snioor/ so ad
eingin Litunar-Madur a Jordu kan so hvitt ad
giøra. Marc. 9. v. 2.) Matth. 17. v. 1. 2. &
16. Hvada Rødd heyrdest þar ur Skyenu ?
Þesse er Sonur minn Elskulegur
(vv) ad hverium mier vel þocknast /
honum skulud þier heyra/ v. 5.
17. Hvernig lykade Petre þesse Forklaran Jesu?
Han sagde / Herra her er Gott ad
vera/ Ef þu villt/ þa vilium vier giø-
ra þriar Tiallds-Buder/ þier eina/ Mo-
se eina/ og Elia eina/ v. 4.
18. Hvad skede Degenum epter/ þa þeir
komu aptur til Folksins?
JEsus læknar Einn Tunglsiukann
Pillt (sem var Einka Sonur Fødur sijns/
Luc. 9. v. 38. Og hafde Einn Mællevsis And-
da/ Marc. 9. v. 16.) fra hverium Lære-
sveinarner høfdu ecke gietad utrekid
Diøfulinn/ v. 15. 16. 19.

(v) Marc. 9. v. 2. Luc. 9. v. 28.
* Epter Fæding Christi 33.
(vv) Matth. 3. v. 17. 2. Pet. 1. v. 17.
Marc. 9. v. 6. Luc. 9. v. 35.

19. Hvada Jardilltin giørde JEsus i Capernaum?

Hañ greidde Skattiñ fyrer sig og Petur (Nefnelega Eina Stater/ þad er so myked sem Hꜳlfur Rixdalur) hveria Petur took ur Munne Fiskfins epter Ordum JEsu/ og veidde þañ sama Fisk med Aungle/ v. 24. 27.

20. Hvada Præta hoofst þar epter med Lærisveinunum?

Þeir þrættudu uñ hid Efsta Sæte (x) hvad JEsu mislykade/ og sagde: Nema þier snuest og verded so sem Smꜳ-Børn/ munud þier eige komast i Himnarijke/ Matth. 18. v. 1. 2. 3.

21. Hvad baru Lærisveinarner upp fyrer JEsu?

Johañes klagade yfer Einum/ er utrak Dioflа/ og fylgde ecke epter JEsu/ Hvar til JEsus svarade/ Eige skulud þier fyrerbiooda honum þad/ Þar epter framsetur hañ fyrer þa Eiñ ꜳgiætañ Lærdoom uñ Hneixlanernar/ og samlijker Evangelio vid Sallt/ Marc. 9. v. 37. 41. 49.

(x) Marc. 9. v. 34. Luc. 9. v. 46.

22. Hvad giører JEsus nu er Kaupskals Hatijdin var nære ?

Hañ lætur marga af sijnum Ætting sum gånga undañ fyrer sier til Jerusalem (ad ut vega sier Herberge) og sem hañ kom a epter þeim / var hønum neitad Herbergis i þeim Samaritaniſku Landamerkium/ Luc. 9. v. 52. 53.

23. Hversu marga Lærersveina sender JEsus ut þar epter ?

Siøtiige / Og þegar þeir komu aptur/og kunngiørdu med Føgnude/ad Dioflarner være þeim undergiefner / Sagde JEsus ad þeir være sæler : Med þessum Ordum/ Glediest ydur af þvi / þad ydar Nøfn eru skrifud a Himnum / Luc. 10. v. 1. 2. 3. 17. 20.

24. Hvada Raad giørdu Gydingarner sijn a millum ad moote JEsu a Kaupskala Hatijdeñe?

Þeir leitudu ad hønum/ Og a midre Hatijdeñe gieck hañ upp til Musterersins/ og kiende/ so ad aller undrudust/ J sama Siñe afleysste hañ og so Eina Konu sem var gripeñ i Hoordome / Joh. 7. v. 8. Joh. 8. v. 11.

25. Hvad skede þegar Jesus geck nu ut ur Musterenu ?

Hann giørde eitt Blindan Mann sjaande/ er var Blindur Fæddur / og forsvarar þad Verk a moote Phariseunum og þeim Skriptlærdu/ Joh. 9. v. 1. 40. 41.

26. Hvad giørdest þa epter þad ?

Nockur Logvitringur stood upp/ og freistade hanns og sagde/ Meistare/ Hvad skal eg giøra ad eg erfe Eyliftt Lif ? Hverium Jesus kende/ Nefnelega/ ad hann skyllde elska Gud og sinn Naunga/ Luc. 10. v. 25.

27. Þar Jesus Dvelur nu i Judea/ hia hverium tekur hann sier þar Herberge ?

Hia þeim tveimur Systrum Martha og Mariu / Enn Martha hafde mikla Ahyggiu og Erfide/ þar a moote utval de Maria sier þad gooda Hlutskiple/ v. 40. 41.

28. hvers beiddust Lærisveinarner af Jesu ?

Ad Hann kende þeim ad bidia / hvar fyrer hann fyrer skrifar þeim þa Heilögu Fader Vor / sem ad er Kiarne alla Bæna.

29. Hvad Fyrerheit hepur Jesus giært/ um pad/ad han villde Bænheyra oss pa vier biodium ?

Bidied/ og mun ydur gefast / Leited ad/ og munud piet finna / kuyed a / og mun fyrer ydur upploked verda/ Luc. 11. v. 9. 10.

30. Hvet er Su besta Gafa um hverta vier kunum ad bidia ?

Heilagur Ande/ Nu med pvi ad piet sem Vonder erud/kunned Goddar Giafer ad gefa Børnum ydar / miklu meyr pa mun Faderinn a Himnum / gefa peim Heilagann Anda er hann bidia / v. 13.

31. Hvad giørde Jesus epter petta ?

Hann utrak Diøful pann er Mallaus var/og tak til Baka pa Smanar legu Gudlastan sinna Fiandmanna/ s var Su/ Ad peir søgdu / ad hann rake Diøfla ut fyrer Beelzebub/v. 14. 15. En hn sagdest reka Diøfla ut fyrer Guds Fingur/v. 20.

32. Hvad giørdest pa medal Foolksins ?

Kona nockur upphoof sina Rodd / og sagde/ Sæll er sa Kvidur er pig bar / og pang Brioost er pu mylkter /

Hvar

Hvar til Jesus svarade/ Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þad/ v. 28.

33. Hvad skede þa enn framar?

Sem Jesus var slijkt ad Mæla / þa bad hann nockur Phariseus/ ad hann Æte Middags Verd hia sier: Og hann geck inn / og sette sig til Bordsins / Enn er Pharisearinn sa þad / Undradest hann / ad Jesus þvode sier eige fyrer Maaltijdena (eins og Pharisearner voru vaner ad giora/ hvad þeir þvodu sier / Meinande ad þeir mundu verda hreinner fyrer Gude) hvar eptter Jesus avijtade Alvarlega Nræsne og Yfirdrepskap Phariseanna/ & Hroopade Vei yfer þeim/ v. 37. 42.

34. Hvad hefur giörst enn meir enn þetta?

Margt Foolk safnadest saman til hans/ ad tolu nockrar Þusunder / fyrer hverium hann Predikade/ ad þeir tæku sier vara fyrer Surdege/ Nræsne/ Tyranna Æde og Aggrind Phariseanna/ Luc. 12. v. 1. etc.

35. Hverju hlioodar Predikun JEsu um þetta?

Nradest eige þa sem Lijkamann af-

lyfa/ Hellour skulud þier hrædast þann/ sem hefur Mackt til ad fordiarfa bæde Lyf og Sal i Helvijte. So eru og øll Høfud-Haar ydar talin: Hver hellst hann vidurkiener (y) mig fyrer Mønnunum / þann mun Mansins Son vidurkienna fyr er Einglum Guds/ v. 8. Eingin lifer þar af / ad hann hafe mykel Audæfe / v. 15. Skured eige fyrer ydar Lyfe/ hvad þier skulud eta / og eige fyrer Lykama ydar/ hverju hann skule klædast/ Lyfed er meyra enn Fædan / og Lykamenn meyre enn Føtinn/ v. 22. 23.

36. Hvad var JEsu kunngiørt jafnframmt?

Ad Pilatus (Hver ed var Landsz-Herra yfer Gydinga Foolke / settur til þess af Rom verium) hefde læted drepa nockra Galilæiska Menn i Musterenu / Hvers vegna hann tekur sier Orsøk til ad seigia vid Adra/ ad þeir skule giøra Ydran og Yferboot / Luc. 13. v. 1.

37. Hvad giørde JEsus a Eptersylgiande Sabbaths Deige?

Hann Læknade Eina Kvinnu sem var Bug/

(y) Matth. 10. v. 32.

Biug/og olldungie ecke gat upplifed/ af Aliam Ara Betkleika / Hań forsvarar og þetta Verk mote Yfermańe Samkundu Hussins/ og allt Foolked gladdest yfer þui/ v. 10. 17.

38. Hvert foor JEsus þa sydań?

Hań gieck Borg fra Borg og kiende/ þar epter foor hań til Jerusalem / ad hań være þar a Musteris Vygslu Hatijdeńe/ sem þa var Nalæg (Hver ad fóru Tapne kalladest Hatyd hins Nyia Alltaris/ Innsett af Juda Machabæo / og var hallden i Atta Daga i heim Mánude Casleu edur December/ 1. Bok Machab. 4. v. 56. 59.)

39. Hvernig gieck JEsu ad heiere Hatyd?

Gydingarner villdu gryfa hań/fyrer þad/ad hań kende i Musterenu i Forbyrge Salomonis (hvert ed var bygt ælyka og Dopna Hus Salomonis/ 1. B Kong. 6. v. 3.) ad hań være Christus sa fyrer heitne Messias/ þess vegna foor hań aptur i þań Stad hinumegin Jordanar / þar sem Johańis hafde ądur skyrt/hvar ed marger Trudu a hań / Joh. 10. v. 23. 40. 42.

40. Hvad kende JEsus þa pleyrá?

Hann svarade uppa þa Spurning um̃ Tolu þeirra er yrdu Saaluhólpner/ Luc. 13. v. 23. 24.

41. Hverier vóruðu JEsum vid ad Hero deß villde þyrra hañ Kyþe?

Phariseaarner / hverra Yferbodare hafde boded JEsu til Maaltijdar a Sabbaths Dege / hvar hañ Læknade eiñ Vatnz siukañ z forsvarade þad hñ so giórde/kende z so eiñ fagrañ Lærdom um̃ Audmyktena og Lijtelæted/ hver sig (3) sialfur upphefur hañ mun nidurlægiast/og hver sig sialfur nidurlæckar/ hñ skal upphefiast/Luc. 14. v. 1. 2. 3. 11.

42. Hvad kende JEsus eñ þa fleyra?

Hañ sagde þeim eina Epterlijking um̃ eina mikla Kvølldmaaltijd (a) hver su ad Gydingarner høfnudu Guds Naad/ med þvi þeir Afsøkudu sig/ Eiñ Fyrste med þvi / ad hañ hefde keypt eiñ Akur / Sa Aññar Fim̃ Par Akneyta/ Eiñ Pridie sagde/ Konu hefe eg Mier festa / fyrer þvi kañ eg eige ad koma/ Luc. 14. v. 7. 43.

(3) Matth. 23. v. 18. Luc. 18. v. 14.
(a) Matth. 22. v. 2.

43. Hved segir Textinn um þetta / ad JEsus medtook Tollheimtumenn og Syndara?

Þeir mögludu / enn JEsus forsvar- ade sig a moote þeim med eine Epterlyking um þann Tynda Saud / Pening og Tapada Son / Luc. 15. v. 1. etc.

44. Hvernig ægyser JEsus sijna Lærisveina til ad vera Giafmilder?

Hann framsetur Eina Epterlyking um þann Ranglaata Raadsmann / ad Børn þessarar Veralldar eru i sine Kynslood kiænare enn Ljoossens Børn / (Þad er þeir Riett-Truudu Christnu / sem eru upplijster i Guds Þeckingu / og i Trunne til JEsum / ad hann er þad sanna Ljoos / Joh. 1. v. 9. Hvertum / eimsins Børn med sine stooru Ahyggiu fyrer þi Verallldlega / giøra eitt Gott Epterdæme til ad bera þvi stærre Ahyggiu fyrer sine Saalar Velferd / og þad syneliga) Minnst er þa og so / ad þeir sieu Truer / Þviad hver Trur er i minstu (seger hann) Sa er Trur i myklu / og hver Rangsnuenn er i þvi minsta / hann er Rangsnuenn i myklu / Luc. 16. v. 1. til 10.

45. Hver var sa er Lande fared illa med sinn Aud / um hvern JEsus framsetur og so Eina Epterlyking?

Þad var sa Rijke Madur / i hvørre

Epterlijking eitlig verdur giefed um pan fatæka Lazarum/ v. 19. 31.

46. Hvad kiener JEsus um Hneixlaner?

Omogulegt er / ad þar skylide eige koma Hneixlaner (b) (vegna Breitinga Diøfulsins / Freistinga þess Vonda Heims / og Tillokana vors Eigen Holds og Blods) Eñ Vei þeim fyrer hvern þar koma. Þarfara være honū ad Kvarnar-Stein heingdest um Hals honum / og være honum i Sioo kastad/eñ þad/ hñ hneix lade Eitt af þessum Smælingium (Jafn vel og hid allra minsta Barn) Luc.17.v.1.2.

47. Um hvad bidur Postularner JEsum?

Ad hañ villde auka þeirra Tru/v.5.

48. A Madur og so ad giøra þeim Gott sem giører Hneixle ad sier / og fyrer giefa hønum?

Ja / Ef Brooder þinn brijtur vid þig/ far þu og straffa hañ millum þijn og hñs Eins samans/Matth.18.v.15.

45. Hvert su opt eigum vier þa ad vorla ta og fyrergiefa vorum Brodur/ þad sem hañ misbrukur a mote oss?

Ecke Sio Sinnum/Helldur Siotijge Sinnum Sio Sinnum/ (Þad er/Vier eigum alltijd.

(b) Matth. 18. v. 7. Marc. 9. v. 42.

alltjafnad vera Viljuger og Reidubuner til ad Yfirgiefa) v. 21. 22.

50. Hvada Reglur gefur JEsus oss/ hverstu vier eigum ad verda þa Andlegu Framhseme ?

Nær þier hafed allt ꝛ ad giort/ hvad ydur var boded/ þa seiged/ Onyter Þioon erum vier / Þvi hvad vier attum med skylldu ad giora/ þad giordum vier/ Luc. 17. v. 10.

51. Hvad giorde JEsus epter þad ?

Hañ ferdadest hina Sijdustu og Merkelegustu Reisu til Jerusalem/ hvar hñ framseldde sig under þijna Pijnu / Eñ feor þo samt uñ Samariam og Galilæam / hvar hañ a Vegenum hreinsade Tiu Lijkþrá Meñ/ v. 11.15.

52. Hverier komu til Fundar vid JEsum epter þad ?

Pharisæarner / Hverier ed spurdu JEsum ad: Nær Guds Rijke kæme ? Luc. 17. v. 20. Epter þad skipade hañ ad bidia æn aflæta / upphvatte þa til Gudrækneñar / og talade vid Pharisæana uñ Hiona Skilnad/ i Landamærkium Gydinga Lands / hinumegiñ Jordanar/ Matth. 19. v. 7. Hvad hañ ut

kydde

þyode fyrer sijnum Lærësveinum / er þeir spurdu hañ heima um̃ pad hid sama/ Marc. 10. v. 10.

53. Hvada Svar gaf JEsus þeim um̃ Skilnad Hiona i millum ?

Eg sege ydur/ Hver sijna Egin Konu forlætur (nema þ sie fyrer Hoorunar Sök) og gyptest añarre / sa driger Hoor/ og hver fraskilinne gyptest/ sa driger og so Hoor/ Matth. 19. v. 9.

54. Hvad talade JEsus um̃ Smaa Bórnen ?

Hañ lagde Hendur yfer þau / badst fyrer/ og sagde/ læted (c) Börnen koma/ og forbioded þeim ege til myn ad koma/ þvi ad slijkra er Himnarijke/ v. 14.

55. Hvad sagde JEsus um̃ þa Rijku ?

Hañ sagde: Audvelldara er Ulfallda- anum/ ad smiuga i gegnum Nalar Auga / eñ Rijkum Mañe (þeim er setur sitt Traust a Rijkedömenn / Matth. 19. v. 24.) ad koma i Guds Rijke / v. 24.

56. Hverju svarade JEsus Petre til hans Spurninger um̃ pad/ Hvad Postularner feingu fyrer pad/ ad þeir hefdu yfergefed alla Hlute/ og

epter-

(c) Marc. 10. v. 13. Luc. 18. v. 15.

epterbylgt Hénum ?

Þeir mættu ad fa þad Hundradfallt aptur / og erfa þad Eylifa Lyf (d) Marc. 10. v. 30

57. Vid hvad samlíker JEsus Himnaryke ?

Vid eirn Hus-Fodur/sem utgeck um Morgunin Verka-Men ad leyia i Vyngard sin/ Matth 20. v. 1.

58. Hvert foor þa JEsus sídan ?

Til Jerusalem / Og sagde synum Læresveinum fyrer a Leidenne (sem lá nu þangad i gegnum Judea sijne) syna Pijnu / Matth. 16. v. 21. Cap. 17. v. 22. Luc. 9. v. 44.

59. Hvers beidde Mooder Barna Zebedæi JEsum ?

Ad Tveir hennar Syner mættu sitia i hans Ryke (e) Eirn til hans hægre Handar / annar til hans vinstre Handar/ hverrar Boonar JEsus neitade henne/ og gaf hinum ødrum Læresveinunum (sem mislykade þetta) Eirn betre Lærdoom/ Matth. 20. 24.

60. Hvad skede þa JEsus kom til Jericho ?

Nan

(d) Luc. 18. v. 29. 30. Matth. 19. v. 29.
(e) Marc. 10. v. 41. 45.

Hañ gaf einum Blindum Syn/ og fleire Zachæo til Rettrar Truar/ hvern hañ og virdte þess ad koma i hüs Hus/ Luc. 19. v. 1.

61. Hver var Zachæus ?

Eiñ Audugur Madur / Foringe Tollheimtumaña/ og Ohlutkill Madur ad Vexte / og vegna þess hañ girntest miøg so ad sia JEsum / klifrade hañ upp i nockurt Morberia Tre/ so ad hañ giæte sied hañ/ v. 4. 5.

62. J hveriu Auglyste Zachæus syna Nyu Glydne ?

J þvi / ad hañ gaf Helftena Siña Eigna Fatækum/ og hefde hañ nockurn tælt/ þa gaf hañ Ferfallt aptur/ v. 8.

63. Hvada Eptterlyking framsetur JEsus ept'r þad ?

Uñ eiñ Edalboriñ Mañ / hver ed fieck Sijnum Þieonum Eitt visst Pund/ til ad syssla med/ af hverium þeir Tveir sysstudu vel med þad/ Eñ sa Þridie illa/ v. 11. 27.

64. Þa JEsus geck nu burt fra Jericho/ Hvern Kraftaverk giørde hañ þa ?

Hañ giørde Bartimæum siaande / og

og so tvo adra Blinda er satu hia Veg'
nũ/ Marc. 10. v. 46. Matth. 20. v. 30.

65. Hvad took JEsus sier fyrer Hendur i Bethania (þeirre Borg er liggur haals Mylu fraa Jerusalem)?

Hañ uppvakte Lazarum af Dauda/ hver ed hafde þegar leiged fiora Daga i Grøfeñe/ Joh. 11. v. 17.

66. Hvar vard þetta Verk kuñugt?

I Jerusalem/ hvar fyrer ad Pharisæarner og þeir ener Yppurstu Prestar komu til samans / og hielldu Raad hvernig þeir mætto fyrra hñ Lijfe/ v. 47. 53

67. Hvad skiede þa pleyra uñ þær Munder?

Caiphas / hver ed var hiñ Ypparste Prestur spaade (af Guds Jnblæstre/ þo sialfs uñ sier Ovitande) ad JESUS skyllde deyia/ (Epter Guds æsettu Raade og Forsioon/ Post. G. B. 2. v. 23) fyrer Folked/ v. 51.

68. Hvad giørde JEsus nu / er Phariseæarner og hiner Yppurstu Prestar tooku sig samañ og giørdu Raad syn a moote hønum?

Hañ veik burt þañ sama Dag til eiñar Borgar / sem kallast Ephraim / (Ecke laangt fraa Baalhaior i Nephtali Attkvysl/ 2. Sam. 13. v. 23. skamt fraa Jerusalem)

og

og dvaldest þar um Nrgd / þar til hann foor aptur til Bethania / v. 54.

69. Nær kom JEsus til Bethania?

Sex Dogum fyrer Paaska / Joh. 12. v. 1.

70. Hverier komu þa til samans / til Fundar vid JEsum?

Fiollde mykill af Gydingum / ei einasta fyrer JEsu Saker / helldur ad þeir sæe Lazarum / þann sem hann hafde af Dauda reyst / v. 9.

71. Nær hiellt JEsus sijna Konunglegu Innreid i Jerusalem?

Þann Fyrsta Dag epter Sabbath Gydinga (Epter vorre Tyd ad reikna / a Pálma Sunudege / æ 34. Are hanns Alldurs) Reid JEsus inn i Jerusalem (f) a einum Asna / og a Fola Klifbærrar Asnu / Matth. 21. v. 1.

(Fyrst Reid Christur Ösnunne / sidann sette hann sig a Folann og Reid hönum inn i Jerusalem / Marc. 11. v. 7. Fyrer Ösnuna meinast ad skiliast eige Gydinga Folk / Fyrer Folann Heidingiarner.)

72. Hvad giørde JEsus nu er hann kom nærre

(f) Marc. 11. v. 1. Luc. 19. v. 29. Joh. 12. v. 12.

närre Stadnum?

Hann sää a Borgena (Jerusalem) og grieet yfer henne/ og sagde/ Ef þu visser þad/ munder þu a þessum Tijma Hugleida/ hvad til þijns Fridar heyrde / Luc. 19. v. 41.

73. Hvert giekk JEsus epter þad hann var komin til Jerusalem?

Inn i Musterid / hvar hann rak alla þa ut er Selldu og Keyptu/ Enn Læknade Blinda og Halta / hvar fyrer ad Børnin kølludu upp i Musterenu / og søgdu: Hosianna (Þad utleggst / Æ / Stepkutu og Blessan/) Syne Davids/ (þeim Nyja Konunge kodnum af Davids Ættkvijsl) Matth. 21. v. 12. 16.

74. Hvad søgdu Pharisearner til þessa?

Þeir villdu hindra Børnen frá þvi / enn JEsus forsvarade þau/og þar epter geck hann ad einu Fijkiu Tre / þviad hann Hungrade/ og søkum þess hann fann eingann Avøxt a þvi / Formællte hann þvi Tre / sem og jafnsnart Visnade / Matth. 21. v. 19.

75. Hvada Samtal giørdest sijdan á mille JEsu og Phariseana?

Presta Høfdingiarner spurdu JEsum / hvada Rett han hefde til þess (ad reka þa sem selldu og keyptu ut af Musterenu) Hvar til JEsus svarade þeim med þrefalldre Epterlijkingu / Þa fyrstu took han af tveimur Sonum sem voru sender ut i Vijngardin / Og straffade Presta Høfdingiana med Epterdæme þess eina Sonarins / hverier ed søgdu miked i Orde / en helldu næsta lijted / þa nockud skyllde af verda / Med Epterdæme um Annan Sonin / sem sagde han villde ecke giøra þad / en giørde þo sijdan / gaf han til Vitundar ad Tollheimtumenn og Puthur hefdu giørst Gudhrædd og Truande / v. 28. 32.

76. Um hvad høndlar su Ønnur Epterlijkingin?

Um eirn Vijngard / yfer hvern ad voru setter Iller Skalkar / Hvar med han Afmaalar Vtskufun Gydinganna / og Medtekning Heidinganna. ibid. v. 33. seq.

77. Um hvad hliodar su Þridia Epterlijking?

Um eitt Brudkaup / sem einn Konungur giørde Syne sijnum / Hvar med JEs

As leidir Gydingum fyrer Siooner þeir ra Opacklake a mooke Evangelio / Matth. 22. v. 1.

78. Hver kemur epter þetta til JEsum ?

Nockrer Pharisæarar / sem helldu Raad / hversu þeir mætti Veida han i Ordum/og spurdu han/Hvert þad være rett ad gefa Keysaranum Skatt edur ey ? Lijka nockrer Saducæarar/ hver ler ed freistudu JEsu og neitudu Upprisu þeirra Daudu. v. 15. 23.

79. Hverning forsvarar JEsus prækan Arteikula/ Truarinnar um Upprisu þina Daudu ?

Jeg er Gud Abrahams/og Gud Isaachs/ z Gud Jacobs/ z. B. Mos. 3. v. 6. En Gud er ei Gud Daudra / helldur Lifande Manna/ v. 32.

80. Hver kom epter þetta til JEsum ?

Einn Lögvitringur/ sem spurde han/ Hvert ad være hid ædsta Bodord i Lögmalenu/v. 35.

81. Hvada Ansvar fær han af JEsu ?

Han ut þydir þessa Spurning fyrer honum/z spyr Phariseana enn fram ar (hvad þeim Synest um Christum /

hvers Sonur han sie ? Og hvernig han meige kallast Sonur Davids? Med pvi ad David kalle han Eitt DRottinn/ Matth. 22. v. 42. 45. Amiñer og so Lærefveinana og Folked / ad þad vare sig fyrer Lærdoome Phariseana / og seiger þeim fyrer Eydeleggíng Jerusalems Borgar/ Matth. 23. v. 13. 34.

82. Hvad skiedé ad þessu giördu i Musterenu?

JEsus sette sig nidur þvert yfer fra Guds Kystuñe/ og sa hvörsu ad Folked varpade Peningum þar i : Hvar han hroosade eine fatæke Eckiu / er liet Tvo Skarfa inn i Guds Kystuna/ þad er eirn Pening (sem er eirn partur af 24. portu Eins Fisk-Virdis) allt þad hun hafde/ og sijna Biörg alla/ Marc. 12. v. 41. 44.

83. Hvert hiellt JEsus þa syðan?

Til Fiallsins Olivetí/ Matth. 24. v. 3. (Þvert yfer fra Musterenu.)

84. Hvad bar vid i þeim Stad?

Hans Lærefveinar (nefnelega Petur / Jakob/ Johañes og Andreas/ Marc. 13. v. 3.) Spurdu han ad fierdeiles. (1.) Nær Mustered ætte ad verda lagt i Eydi-

(2.)

(2.) Hvert verda munde Teikn hans Tilkomu. Og (3.) Nær Verölldinn skyllde Enda taka? Matth. 24. v. 3.

85. Hveriu svarade JEsus til þeirrar Fyrstu Spurningar?

Simed til, ad einginn ville ydur / Þvi ad marger munu koma under mijnu Nafne / og segia / Eg em Christur / og þeir munu marga villa. Þier munud heyra Bardaga og Bardaga Tijdende / z þar mun vera Drepsotter z Dyrtijd / og Jardskialftar allumegin / v. 4. 5. 7.

86. Hvertiu svarade JEsus til þeirrar Annarrar Spurningarinnar?

Ad hiner Christnu mundu verda Ofursellder i Harmkvæle (g) v. 9. Þar mundu upprijsa Fals Christar (það er / þar munde nockrer Skalkar kalla sig Christi) og Fals Spamenn / v. 24. Enn strax epter Hörmung þessarra Tijma skyllde Endirinn koma / v. 29.

87. Hverning svarade JEsus þeirre Þridiu Spurningunne?

(Þegar þau Teikn eru framkomin

 hverra

(g) Marc. 10. v. 17. Joh. 15. v. 20. Cap. 16. v. 2.

hverra getur i fyrerfarande/ 29. v.) þar mun Teikn Mañsins Sonar (Herraña Jesus Christus) Byrkast (Synelega ad øllum Wvørum) v. 30. Hvad Frelsareñ utleggur eñ giør med Eptirlÿking um þær Tiu Jomfrur / Matth. 25. v. 1. Og med Eptirlÿkinguñe um þad Pund sem Þioonenum var feinged til Sÿslanar / v. 15. Og þa skyllde Endereñ og Dooma Dagur koma. v. 31.

88. Hver kom epter þad til JEsu?

Grisker nockrer (Heidingiar) er villdu sia hañ / Joh. 12. v. 20.

89. Hvad giørde JEsus þa?

Hañ sagde þeim hveriu hañ villde svara / Og klagade yfer þvi / ad hañs Saal være hrigg / v. 27. (þad er hañ paa storra Angist / Sorg og Hiarta-Kvøl / er hañ took til ad hugsa til sinnar Pijnu er nu var komen til hyrer hønum) epter þad Frædde hañ Læresveinana / og geck sÿdan til Bethania / z endte þañig sitt Spamañlega Embætte medal Gydinga Lÿds.

90. Þegar JEsus hafde nu endad syna Rædu (sem var um þad hañ talade i hinum undanfarande Capitula)

Hvad

Hvad gaf hann þa sinum Lære-sveinum til Vitundar?

Ad hann ætte ad Krossfestast / Matth. 26. v. 2.

91. Hvernig vard þvi til Vegar komed?

Þeir Ædstu Prestar / Skriptlærder og Olldungar Lydsins søfnudust saman i Høll Kiennemanna Høfdingians (Caiphæ) og hielldu Rꜳd hvernig þeir giæte med Slægd gripid JEsum / og lijflated hann / v. 3. 4.

92. Hvørt hiellt JEsus epter þad?

Hann kom til Bethania (h) (Eins lijt-els Stadar / liggiande hier um̃ hálfa Milu fra Jerusalem) og hiellt Kvølldmꜳltijd i Hu-se Simonis hins Spitelska (hver ed hafde ꜳdur vered Spitelskur / enn var nu aptur hreinsadur af JEsu) hvar hann var smuradur med Dijrdlegu (Nardus) Smyrsla-Vatne af Maria (Systur Lazari / Joh. 12. v. 2.) v. 6. 7.

93. Hvad sǫgdu hans Lære-sveinar um̃ þetta?

Þeim mislijkade þad mjøg (þo allra helst Juda / Joh. 12. v. 3.) Enn JEsus forsvarade hana / v. 9. 11.

(h) Marc. 14. v. 3. Joh. 12. v. 2.

94. Hvad took Judas Ischarioth sier fyrir Hendur ad giøra?

Hann gieck til Kieñemañanna Hofdingiaña (i) og baudst til ad vilia forráda JEsum sin̄ Meistara / v. 14. 15.

95. Vid hvørsu myklu Verde var JEsus Selldur og Svikeñ?

Fyrer 30. Sylfur Peninga / v. 15. (þad eru Fimtan Rixdaler. Sia Zacharia 11. v. 12.)

96. Hvørnen̄ tiede JEsus sig vid sijna Lærefveina?

Hañ hiellt Kvølldmaltijd fyrer Paska Maltijd Gydinga / med øllum sijnum Postulum / og stood upp fra Kvølldmaltijdeñe / og þvode þeirra Fætur / Joh. 13. v. 12. 34.

97. Hvad giørde hañ epter þad?

Hañ sette sig aptur nidur / (þa hañ hafde þvegeð þeirra Fætur) og sagde þeim hvar fyrer hañ hefde þetta giørt / klagade eirnig yfer þeim er sviki hañ (Judas) hvør ed gieck ut a þeirre sømu Nottu til ad forráda hañ / v. 21. 30.

98. Hvørsu Pastlega gieckst Petur under ad fylgia JEsu, æ epter?

Þegar

(i) Marc. 14. v. 10. Luc. 22. v. 3.

Þegar ad Frelsarenn hafde giefed sijnum Lærisveinum Imislega Lærdooma/ þa leitadest Petur vid ad fa Ordsøk ad lofa stoorum Hlutum / Nefnelega / ad hann villde lata sitt Lyf fyrer JEsum / enn JEsus sagde honum fyrer i Frijsta Sinne hans Fall og Afneitun / v. 36. 38. Þar epter Hughreyste hann sijna Lærisveina/ ad þeir skylldu ecke hrædast vid hans Burtfør / Amminer þa og so til Hlijdnes ad hallda hans Bodord / Joh. 14. v. 1. til 17.

99. Hvad skede sijdan a Fimtudegenum/ ellegar hinn Fyrsta Dag Søta Braudsins?

Lærisveinarner spurdu Jesum ad/ og søgdu hvar villtu ad vier tilreidum þier Paaska Lambed ad eta? Þar til svarade JEsus og sagde vid Petrum og Johannem/ Fared þier i Borgena (Jerusalem) og siaed/ad nær þier komed þar inn/ þa mun Einn Madur mæta ydur / sa ber Vatns Legel (edur eina Krus med Vatne) fylged honum eptir inn i Hused sem hann geingur inn i/ og seged Hus-Herranum/ ad hann vilie lata mig og ydur neita Paaska-

saml sins i sijnu Huse. Og þeir geingu ut/og fundu slijkt sem Hañ hafde sagt þeim/Og þeir biuggu til Pꜳskalambed a einum stoorum Steinlagdum Sal. Eñ er Kvølld var Orded / kom JEsus med þeim (og hinum ødrum Postulunum) og sagde/Mig hefur hiartanlega epter lañgad / ad eta þetta Pꜳskalamb med ydur/ Matth. 26.v.17. Marc. 14.v. 12. Luc. 22.v.7. (JEsus helt Pꜳska / og þad epter Guds Skickun/2. B. Mos. 12. v. 8. ad aptne Dags sem var sa Fioortande Dagur i þeim Fyrsta Mꜳnude Abib (April:) Eñ Gydingar hielldu Pꜳska epter Mañs Setningum / a Sabbaths Degenum / og þad vegna þess / ad Pꜳskarner hielldu (?) a Tilreidslu (Adfanga) Degenum sem var Føstudagureñ / þess vegna lietu þeir þa byda til þeirra Sabbaths Dags / sem var Laugardagureñ.)

100. Hvad skede þa medan Maaltydeñ stood yfer?

Þeir neittu Pꜳskalambsins Sameiginlega (um þa 5. tu Kvølld Stund) hvar med JEsus af took og Endade Sacramentum Pꜳskalambsins / so sem eitt Sacrament

Sacrament þess gamla Testamentis/ med þvi móote/ ad hañ sagde/ Her epter mun eg ei optar af þvi neita/ þar til ad þad (Fyrir myndan Paskalambsins) fullkomnast (fyrer Fornþæring þess Retta Paska Lambs Christi) i Guds Rijke/ Luc. 22. v. 15. 16.

101. Hver hvertu klagade JEsus um Maaltydina?

Yfer sijnum Forrædara/ hvar fyrer (þeir adrer) Læresveinarner hryggdust miøg/ og hver eiñ þeirra sagde til hñs/ er eg þad nockud HERRA? Ad sijdustu spurde og Judas ad þvi/ segiande/ Er eg þad nockud? Liet þa JEsus þad i Ljoose fyrer þeim øllum/ ad hañ være sa hiñ same/ Matth. 26. v. 22. 25.

102. Hvad giørde nu JEsus framveiis?

Hañ innsette þa heilogu Kvølldmaaltyd (k) Edur Sacramentum Altarisins/ Epter þad giørde hañ Ender a Prædiku Læresveinañā um hiñ Efsta Seß/

(k) Matth. 26. v. 24. 25. Marc. 14. v. 22. 1. Cor. 11. v. 23.

Sess / Sagde og fram / hverſu Sathon girnteſt (ad hann mætte ſigta þær ſo ſem annad Hveite) og ad hann hefde beded fyrer Petre / Luc. 22. v. 19. 24. 31.

103. Hvad ſagde Petur i Annad Sinn vid JEſum?

HErra / Reidubuinn er eg med þier i Fiotur og Dauda ad ganga / Sagde JEſus honum þa fyrer i Annad Sinn hans Fall og Afneitun / Luc. 22. v. 33.

104. Hvat til uppþvatte og aminnte JEſus ſyna Lærſveina?

Ad þeir væru ſtödiger i Trunne / i mooti Natre Veralldarinnar / og ad þeir ſkylldu ecke láta leida ſig Afvega / þott þeir miſtu hans Synelegrar Nalægdar / og hann geinge til Fodurſins / Joh. 15. v. 18. Cap. 16. v. 28.

105. Hvad fylger nu epter þetta?

Bæn Vors Ypparſta Kiennemanns JEſu / i hvorre hann bidur / (1.) Fyrer ſialfum ſier / ad hans Nafnneſke Fader villde ſtyrkia hann. (2.) Fyrer ſijnum Poſtulum / Er þa voru Ellefu / ad hann villde vardveita þa fra ollu Von-

dul/

dū/og helga þá i Sakleika. (3.) Fyr er öllum Trúudum/ad þeir mætti vera med hönum og siá hans Dýrd / Joh. 17. v. 1. 9. 20.

106. Hvert gieck JEsus epter þad hañ hafde sunged Lofsaunginn / Er meinast ad hafe vered VIII. Davids Psalmar/ frá þeim CXI. Til CXIX?

Yfer um̄ Lækiñ Kedron (Eiñ svartur Lækur / er hafde sýn Uppsprett ut ur einu Fialle/ og Rañ á mille Jerusalem / og Fiallsins Oliveter/ Les Spádoomiñ þar um̄ / Psal. 110. v. 7.) Til Oliuvidar Fiallsins (Sem hefur vered Eitt Lysteleguc Stadur/ allur settur med Oliuvid og Fýkiu-Triam/ og var hier um̄ eirn Fiordá Part ur Mýlu frá Jerusalem.) og sagde þa sijnum Lærisveinum á Leideñe / ad þeir munde á þessare Nott hneixlast á sier/ Eñ Petur sagde/ þo aller hneixlest/ þa vil eg þo ei hneixlast. Sagde JEsus hönum þa fyrer i þridia Siñ / Á þessare Nott ádur eñ Hanin̄ gálar Tvisvar/ muntu afneita mier þrisvar/ Marc. 14. v. 26. 30. Joh. 13. v. 38. Luc. 22. v. 34.

107. Þegar JEsus var komiñ i Grasgardiñ Gethsemane (er lá nærre vid Oliuvidar Fialled/

Ställed/hvar Vid-Smiøred var
pressad/Es. 63.v.3.) Hvad
skede þa i þeim Stad?

Hañ took med sier Petrum/Jacobum
og Johañem / inn i Aldengärdeñ og took
til ad skialfa og kitra. Og sagde til þeir-
ra / Sääl mijn er nærstä hrygg allt til
Dauda/ Marc.14.v.33.34.

108. Hvad skede þa fleira?

Hañ geck litlu einu fra Lærisvein-
unum / og fell fram a sijna Asioonu og
bad: Fader miñ / ef møgulegt er / þa
lijde af mier Kaleikur þesse / þo ei so
sem eg vil / helldur so sem þu villt.
Matth.26.v.39. Marc.14.v.36.

109. Hvad høþeist Lærisveinarner ad á
medan/og hvad bar þa fleira til um
JEsum?

Þeir svafu/ Nøar fyrer JEsus Á-
minte þa nockrum sinum/ er hañ fañ þa
Sofande / ad þeir skylldu Vaka og bid-
iä / þviad Svikarin være þeim nærre.
Og sem hañ bad nu sitt Himneska Fød-
ur i þridia Sinne / þa birtest hønum
eiñ Eingell af Himnum/hver ed styrk-
te hañ / þar epter atte hañ i so hørdu

Striide/

Skyrte / ad hañ sveitte Bloodenu / og hañs Sveite vard sem Bloods Droopar og fellu (i hoopum saman) a Jørdena / Matth. 26. v. 40. Luc. 22. v. 43. 44.

110. Hvad skede nu epter þetta?

Þa kom Judas med mikla Sveit Manna (ber um ꝩ a 11. Stund Nætur) fra Yfud Prestunum / Skriptlærdum Phariseunum og Ølldungum Lydsins / medur Bliesum / Lompum / Sverdum og med Staungum til ad hondla og gripa JEsum / Marc. 14. v. 43. Joh. 18. v. 3.

111. Hvad gjørde JEsus nu / er Judas og hañs Sveit komu?

Hañ geck ut a moote þeim / og sagde: Ad hverium leited þier? Þeir svoruđu hønum / ad JEsu af Nazareth / Þa JEsus sagde nu til þeirra / Eg em hañ / hørfudu þeir a Bak aptur og duttu til Jardar / Hañ spurde þa eñ aptur / Ad hverium leited þier? Þeir sogđu / ad JEsu af Nazareth: JEsus svarade / Eg sagde ydur þad / Eg em hañ / Og ef þier leited ad mier / þa lated

ed þessa (mÿna Kærefveina) burt ganga (þar med tek hann þeim bryjann Burtgang/ epter er þeim Ordum/ Joh. 17. v. 12) Joh. 18. v. 4. 8

112. Med hvoriu moote Sorted Judas sinn Meistara?

Med einum Kosse Marc. 14. v. 45.

113. Hvad giørdu nu Stryds-Menninner epter þetta (nockrer af þeim Rómversku Stryds-Mønnum med þeim Yppersta Høfuds-Manne og Þienurum Gydinganna/ Joh. 18. v. 3. 12)?

Þeir løgdu Hendur á JEsum og gripu hann/ Matth. 26. v. 50.

114. Hvernig villde Petur verja Meistara sinn?

Hann rikte sijnu Sverde og sloo Þioon Kiennemanna Høfdingians (er hiet Malchus) og hiö af hønum þad Hægra Eyrad: Hvar fyrer JEsus avijtade Petrum/ og grædde samt Eyra þess Særda/ So hann vard heill aptur/ Matth. 26. v. 51.

115. Hvad sagde JEsus til Þienara hinna Æđstu Presta og alls Folksins?

Þier erud utgeingner lijka sem til annars Ræningia/ med Sverdum og Staungum / ad høndla mig / Daglega hefe eg þo hiaa ydur seted/ og kient i Muster-

enu/ og þiet hafed mig eige griped/ v. 55.

116. Hvad giørdu nu Lærisveinarner þegar buid var ad setia JEsum i Fiøtur?

Þeir forlietu hann aller/ og flydu/ og þar var einn ungur Madur (Sem meinast ad hafe vered einn af Lærisveinum JEsu / hvert ed lä og svaf i Aldingardenum Gethsemane/ og er hann heyrde umm Nootterna þetta Hareyste / ad Skarinn kom og lagde Hendur ä JEsum/ spratt hann upp i Lineodinne Skyrtunne/ og fylgde JEsu ä epter) og hann griepu ofur Ungmenne/ enn hann sleppte Lyn-Klædenu og flydi nakinn i burt fra þeim/ Marc. 14. v. 51. 52.

117. Hvernig var JEsus leiddur ur Einu Stad i Annann?

Þeir foru med hann (um Midnættis Skeid/ edur 12. Stund nætur) Fyrst til Annas (Mägs/ edur Fødurs Konu Caiphæ) þar epter til Caiphas (Presta Høfdingia) hvert ed spurde JEsum umm sijna Lærisveina og umm hanns Kienning/ Svarade JEsus þa til þess Setta (næþurlega umm sijna Kenning) Seigiande: Eg hefe Opinberlega talad fyrer Heimenum/ og ä Laun hefe eg ecke talad. Þvi spyr þu mig þar ä? Þa gaf einn þeirra Þienara sem þar

hian stood/ JEsu eitt Pustur (Munnslag) sem han stood est nu bundinn/ og var sent ur fran Annas / Joh. 18. v. 13. til 24.

118. Hvernig geck Petri sem hafde lofad ad fylgia JEsu allt fram i Daudann?

Hann fylgde JEsu aleingdar / og komst (fyrer Tilstirk eins Lærisveins sem var kunnugur Hennie Ambatt et Dyrnar geimde) inn i Sal Caiphæ/ hvar han stood og vermde sig vid Elldinn/og strax þar epter took Dyra Ambattinn ad freista Peturs/ Joh. 18. v. 16. 17. Luc. 22. v. 56.

119. Hvad giørdu Doomendurner a medan?

Þeir leitudu Liugvitna i gegn hønum/ Vm siider geingu og tveir Falsvottar fram/ og sogdu/vier hofum heyrt hann segia/ Eg vil þetta Musterie nidurbriota/ og innan þriggia Daga uppbyggia Eitt Annad. (Hvad þo ecke var noogu gyllde til ad dæma han af Lyfenu pyrer) Marc. 14. v. 56. Matth. 26. v. 61.

120. Hvernig foor fyrer Petri?

Fyrst neitade hann JEsu sijnum Meistara med Orde / Epter þad geck Ein

Eitt Ambatt ad honum/og sagde/ Og
þu varst med JEsu af Galilæa / Þa
Neikade hn aptur og soor þar a ofan.
Og tima skams geingu nockrer þar ad
af Þienurunum (ad Fráncum Malchi)
og sogdu/ ad sonñ / ertu eirn af þeim /
Þviad þitt Mal Opinberar þig. Þa
took hañ til i Þridia Siñ ad Formæla
ser og Sveria / (segiande) Eg þecke ek.
þañ Mañ Matth. 26. v. 69. 72. 74.

[121] Hvert var ecke Petur Angur og Trega
bytte hans Synder/er hañ so hende falled ?

Ad vissu / Þviad þa JEsus snere
ser vid og leit til Peturs / Minteist Pet
ur þess Ords er JEsus hafde sagt til
hañs: Adur eñ Hanñ Galar Tvisvar
muntu afneita mier Þrisvar / Og Pet-
ur geck ut og Gret beisklega/ Marc. 14.
v. 72. Matth. 26. v. 75.

[122] Ad hveriu spurde Caiphas JEsum ?

Hvert hañ være Christur Sonur
Guds: Hveriu JEsus og so jatar / eñ
Kieñemañá Hofdingeñ svarade aptur a
moote/Hvad þurfum vær Vitnaña vidt
Sian/þier heyrdud nu sialfer hañs Gud

loſtun. Hvad virdiſt ydur? Pa ſvor=
dœmdu þeir hañ aller ad hañ være Dau=
da ſekur / Matth. 26. v. 65. Marc.
14. v. 64.

123. Hvad giørdeſt nu ſidañ um JEſum?

Þeir feingu hañ i Hendur Stridſ=
Mönnunum,/ hverier ed hræktu i hañs
Andlit/ og børdu hañ med Knefum/ eñ
adrer ſlooü i hañs Andlit og ſøgdu:
Spa þu oſſ Chriſte hver er ſa þig ſlool
(og ſøgdu eñ nu fleyre adrar Gudlaſt=
aner) Matth. 26. v. 67. Marc.
14. v. 65.

124. Hvad hoffduſt þeir Ypparſtu Preſtar
og Olldungar Lydſins ad epter þetta?

Þeir komu ad Morgne Añars Dags
(Hier um a 6tu Stund Adœnnga Dags eyc=
tnga / Eñ a Foſtudags Morgiñeñ epter vorre
Reiknu) til ſamans / og Fordœmdu JE=
ſum i Añad Siñ/ af þvi hañ ſagde/ ad
hañ være Chriſtus Sonur Guds; þar
epter ſettu þeir hañ i Fiøtur/og feingu
hañ i Hendur Lands=Herranum Pontio
Pilato (ſem var eiñ Heidiñ Madur) Matth.
27. v. 12. Marc. 15. v. 1. 2.

125. Hvad tok Judas til Bragds / hver ed Christum hafde Forraded / er han sa ad JEsus var dæmdur til Dauda?

Han ydradest þess / og færde aftur þa þriatyge Sylfur-Peninga / og snarade þeim i Mustered / Skundade þadan / gieck i burt og heingde sialfan sig / Matth. 27. v. 3. 4. 5.

125. Hvad giørdu þeir Æðstu Prestar af þeim Priatyge Sylfur-Peningum / þa Judas hafde heingt sig?

Þeir løgdu þa ecke i Guds Kistuna / þvi ad þad var Bloods-Peningur / helldur keyptu þar fyrer eirn Akur af Einum Leyr-Kiera-Smid / Vegfarendum til Greftrunar / v. 6. 7.

127. Hvorninn aklagudu Gydingarner JEsum fyrer Landa-Herranum?

Þeir søgdu þeckan, finnum vier ad hann fravendir Foolkenu og fyrerbiodur Skatt ad gefa Keysaranum / og segir sig ad vera Kongenn Christum. Luc. 23. v. 2.

128. Hvad sagde Pilatus um þetta?

Han spurde JEsum ad og sagde / Ertu Kongur Gydinga? Nu veistu JE-

sus og so Jatade / og ut-hydde fyrer honum/ hvernig hans Rijke være vared/ nefnelega/ ad þad være ecke Jardneskt / eimiser hann og so til ad hallda og fylgia Sanleikanum. Geck Pilatus þa ut til Gydinganna/og sagde til þeirra; Eg finn einga Sök med honum/Joh. 18. v. 33. 38.

129. Ad hverlu spurde Pilatus JEsum ess framar?

Bæde um þad hvad Sanleikurinn være/sem og hvert hann være af Galilæa? Og þa er hann vard æskinia um þad (ad hann være af Galilæa) þa let hann fara med hann til Herodem (ad vidurnefne Antipas/Sonar Herodes hinn mikla edur Ascalonita/ sa ed var Lands Herra yfer Galilæa/Luc. 3. v. 1. Og var a heim Dögum staddur i Jerusalem) til hans geingu einnig þeir ædstu Prestar og hiner Skriptlærdu/ og æklagudu hann hardlega. Joh. 18. v. 38. Luc. 23. v. 6. 7.

130. Hvernig vard Herodes vid Komu JEsu?

Hann vard nærsta gladur(ad segia Orsyrene) þvi ad hann hafde fyrer laungu

gyrnst

girnist ad sia hn/ z vænte ad hann munde sia eitt Teikn af hønum / Enn JEsus svarade hønum eingu til alls þess er hn spurde / hvar fyrer Herodes med sijnum Strijds Mønnum / forsmade hann og spottade / Færde hann i hvitt Fat/ og sende hn apftur til Pilatum/ v. 8. 11.

131. Hvad giørdest þa a þeim Dege?

Þeir Herodes og Pilatus urdu Vin-er apftur/ þviad ꝼdur voru þeir Oviner sijn a milli/ v. 12.

132. Hvad giørde Pilatus framar vid JEsum þar hann er nu færdur hønum apftur?

Hann vitnade i ann ad sin umm Sakleys-se JEsu / og giørde Foolkenu þad Til-bod / ad hann villde gefa hønum Rad-ning og lata hann lausann / Hann spurde og so / hvern hann ætte helldur ad gefa lausann / Barrabam edur JEsum / v. 16. 17.

133 Hvada Madur var Barrabas.

Einn Mordinge / hver ed fyrer Eitt Upphlaup og Mannslag er skied var i Borgenne var Innsettur i Fangelse / Matth. 27. v. 16. Joh. 18. v. 40. Luc. 23. v. 19.

134. Hvad steck Pilato til ad hann villde hialpa JEsu so ad hann yrde frijr?

Sem hann sat a Doom-Stoolnum / sende hanns Hus-Fru (Procula) til hans / Og liet seigia honum: Nef þu eckert ad giora med þessum Riettlaata / þviad margt hefe eg lided i Dag i Draume fyrer hann (Gud hafde Opinberad henne i Draume / ad Christus være Saklaus / og hefde ecki þad Jllt adhafst sem være Dauda verdt.) Matth. 27. v. 19.

135. Hvad var þad sem þeir Yppurstu Prestar stonnudu helst til ad yrde framgeinge?

Þeir komu Foolkenu til ad bidia um Barrabam / Enn JEsum skylldu þeir deyda / v. 20.

136. Giørde þa Pilatus þad sem þeir Rædløgdu?

Ney / Helldur vitnade hann i þridia Sinne um Sakleyse JEsu / Enn Foolked þar a moote hroopade þess meyr / og sagde / Lat hann Krossfestast / þa took Pilatus Vatn og þvode Hendurnar fyrer Foolkenu / og sagde / Saklaus em eg af Bloode þess hins Riettlaata / Siaeid þier til / Matth. 27. v. 23. 24.

137. Villdu þa Gydingarner hafa JEsum i Hellt þvad sem þad kostade?

Jaa vissulega/ Þvad þeir hielldu ei nu saman afram vid Pilatum med Ogurlegu Hroope/ Og søgdu: Hans Blood kome yfer oss og yfer Børn vor. Þa gaf Pilatus þeim Barrabam lausañ/ Eñ JEsum liet hañ Hudstrykia / og afhendte þeim hañ ad hañ Krossfestest/ v. 25. 26.

138. Hvernig foor ellur Skarañ (alle Lideð) med JEsum epter þetta?

Þeir leiddu hañ aptur inn i Þijnge Huseð/ afklæddu hañ/ og løgdu yfer hañ lina Purpura Kapu: Og flietudu Koronu af Þyrnum / og settu hana uppa hañs Høfud / og Reyr i hañs Hægre Hend / og beygdu Knie fyrer hønum / spiødu hañ og søgdu / Heill sittu Konungur Gydinga / Hræktu a hañ / gæfu hønum Kinn-Hesta (Munn-Slög) Tooku Reyrið / og bardu um̄ Høfud hønum. Og epter þad þeir høfdu spottad hañ/ færdu þeir hañ ur Kapuñe / og færdu hañ i sin (eigin) Klædnad/ og leiddu hañ

ut ad Krossfesta hañ / Matth. 27. v. 27. til 32. Marc. 15. v. 16. til 21.

139. Þegar JEsus hafde so saklaus lided Spott og Sløg af Skrænunum/ hvad giørdest þa um hañ sydan ?

Pilatus took hañ / leidde hañ ut til Gydingaña/ og sagde: Sioned/ Eg leide hañ nu ut hingad til ydar / so ad þier vited/ þad eg fiñ einga Sök med hönum. Hañ seger þa eñ framar/ Sioned hvilijkt Mañeskia / Joh. 19. v. 4. 5.

140. Sefnudust Gydingar vid þetta ?

Nei/ Þviad Kieñemaña Höfdingiar-ner og Þienararner kolludu og sögdu / Krossfestu/ Krossfestu hañ. Þeir Ogn-udu og so Pilato med Onad Keysar-ans/ so framarlega sem hañ villde ecke kœda ur, þvi sem þeir höfdu teked sier fyrer Hendur/ v. 6.

141. Skielfdest Pilatus nockud vid þad ?

Ja / Þvi þa hañ heyrde þad Ord / leidde Hañ JEsum ut / og sette sig a Doomstoolen / i þeim Stad sem kallast hiñ Steinlagde/ (eñ þaar Hløtur Steinlagd-ur) og framselde JEsum ad hañ Kross festest / v. 13. 15.

142.

142. Hvad giördest epter þetta?

Þeir færdu JEsum aptur i sin Klædnad/ og leiddu hn ut ad Krossfesta han/ og Simon af Cyrene (Barnsfødur i Cyrene/ einum Heidnum Stad i Africa/ hver ed annars nefnest Kir i Heilagre Ritningu/ 2. B. Kong. 16. v. 9.) kom af Akur-Lande og bar Krossen epter JEsu/ Matth. 27. v. 31. 32. Marc. 15. v. 20. 21.

143. Hverier fylgdu hønum a epter?

Mikell Fiölde Foolks og Kvenna/ hverjar ed Gretu hn og aumkudu/ Luc. 23. v. 27.

144. Þegar ed DRottin JEsus var nu leidd ut ur Stadnum Jerusalem/ hverier voru þa fleyre utleiddir med hønum?

Tveir Spillvirkiar adrer (Esa. Es. 53. v. 12.) (hverier ed høfdu drigt Mord og giört upphlaup) v. 32.

145. Þa þeir voru nu komner til Golgatha (sem var eirn Aftøku Stadur) hvad gafu þeir hønum þar?

Edik Galle blandad/ (epter Spadoomenum/ Psal. 69. v. 22.) og er han smackade þad/ villde han eige drecka. Matth. 27. v. 34.

146. Hvar var JEsus Krossfestur?

Um

Um Siöttu Stund/ Matth. 27. v. 45. Joh. 19. v. 14. (um Midvetge ka Kluckan fegst ad vera her um Tola.)

147. Hvernig hlioodade su Yfer-Skript sem Pilatus skrifade a Krossinn Christi

JESUS AF NAZARETH KONUNGUR GYDINGA / og þetta var skrifad i Ebresku/ Grisku og Latinsku Maale/ Joh. 19. v. 19. 20.

148. Hvad sögdu þeir Ædstu Prestar Gydinganna um þvilijka Yferskrift a Krossinum Christi?

Þeim lijkade hun einganveiginn/ helldur sögdu vid Pilatum/ Skrifa þu eigi Konungur Gydinga / Helldur þad hann hafe sagt/ Eg em Konungur Gydinga. Pilatus svarade/ Hvad eg skrifade/ þad hefe eg skrifad/ v. 21. 22.

149. Hvad Talade JEsus a Krossenum?

Sio Minnisverd, Ord og Maals-Greiner: Med hvt Fyrsta bad hann fyrer øllum sijnum Ovinum/ er hann Krossfestu/ ad Gud (Fader hans Himneskur) vill-de fyrergiefa þeim Synder þeirra/ Luce 23. v. 34.

150. Hvad tooku Strijdsmennerner sier

fyrer

þyrer ad giøra þa þeir høfdu Krossf-
fest JEsum?

Þeir skiptu Klædnade hans med sier/ og køstudu Hlutkieste þar um (Eptir Spadoominum / Psalm. 22. v. 19.) og þar sátu þeir og vardveittu han/ Matth. 27. v. 35. Joh. 19. v. 23.

151. Hvad var nu giørt vid JEsum þar
han hieck a Krossenum?

Þeir sem geingu fram hia spottudu han/ eirnig Folked sem stood hia og sa til. Lyka hiner Ædstu Prestar og Skrifftlærder/ og søgdu: Ødrum hefur han hialpad / Hialpe han nu sialfum sier / Ef han er Christus sa Utvallde Guds. Eirn af þeim Spillvirkium sem heingder voru/lastade han og sagde: Ef þu ert Christur/ þa frelsa sialfan þig/ og ockur / Luc. 23. v. 35. 39. Marc. 15. v. 29. 30.

152. Hvad sagde þa hinn Annar Spillvirkenn
(Er Menn meina ad hafe haunged
til hægre Handar?

Han Straffade sinn Stallbroodur / og snere sier til JEsum/ ODrottinn/ seg er han/ Minstu min þa þu kemur i Ryke

ke þitt/ Nu eriu JEsus eitig hiet þeim/ og sagde til hans / Sannlega seige eg þier / i Dag skalltu vera med mier i (þeirre himnesku) Paradijs (l) Hvert ad eru þau annad Ord JEsu a Krossenum) Luc. 23. 42. 43.

153. Hvert er þid þridia Ord JEsu a Krossenum?

Nann Ol Wnn fyrer Moodur sinne/ og sagde/ Kona/ sia þu/ þad er þinn Sonur/ og til (Evangelistans) Johannes/ seger hann/ Sia þad er þijn Mooder/ Joh. 19. v. 26. 27.

154. Hvad skede Minnestæde/ epter þad hann hafde þetta sagt?

Solinn misste sijna Birtu um þriar Stunder (m) (og þad giørdest eitt mikid og ognarlegt Myrkur yfer allt Landid/ nemin-lega fra 12. Middags Stundu til hinnar 3. Eptir Mid-Dege) Luc. 23. v. 23. v. 44.

155. Hvert vat þid fioorda Ord JEsu a Krossenum?

Nann kallade nærre Niundu Stundu/ (þia Gydingum En þin nest a þeire þridiu epter Middege/ þegar ad HERRa JEsus hengu hann!

(l) 2. Cor. 12. v. 4. Opinb. B. 2. v. 7.
(m) Matth. 27. v. 25. Marc. 15. v. 33.

hanged hullar þriar Stunder a Krossenū/ i þesse allra fároslu z grimmustu Kvøl bæde Jñvortis z Utvortis) hrópar JEsus hátt/ Nodd og sagde / Gud miñ / Gud miñ / hvar fyrer Forleestu mig / (n) Eñ nockrer af þeim sem stoodu þar/þa þeir heyrdu þad / sogdu þeir (til Hædungar vid hañ) hañ kallar a Eliam. Matth. 27. v. 46.

156. Hvert var Þad Fimta Orded Christi a Krossenum?

Hañ sagde: Mig Þyrster/Þa fylltu þeir Eiñ Niardarvøtt med Edik / og hielldu þvi fyrer Muñ hønum/og gáfu hønum þad ad drecka / Matth. 27. v. 48. Joh. 19. v. 29.

157. Hvert su hlioodar þad Siøtta Ord JEsu a Krossenum?

Þa JEsus hafde Ediked til syn teked/ Sagde hañ/ Þad Er Fullkomnad/ (Allt hvad hañs Himneske Fader hafde alyktad hans Erinde / allt þad sem var spaad um hañ og Propheterad / Ja allt Endurlausnar Verked Mañkyneñu til Handa er fullgiørt og fullkomnad af JESV.) Epter þetta talade JEsus þad Siøunda Orded sem var hid Sidasta.

(n) Psal. 22. v. 2. Marc. 15. v. 34.

Sijdasta: Fader / J þijnar Hendur fel Eg minn Anda / (o) Og er hann hafde þetta sagt / gaf hann upp sinn Anda / Luc. 23. v. 46. (Frä Predikn til Fiördu Stundar epter Middeige ä XXXIV. Are hans Alldurs.)

158. Hverier Atburder skiedu epter þad JEsus var Andadur ä Krossenum?

Tialdsed Mustereisins (þad sem var ä millum þess Heilaga og þess Allra-Heilagasta / 2. B. Mos. 26. v. 31. Hvar ed Sattmälans Ørkinn og Nädar-Stoolenn stood / og Eingenn mätte ganga inn / nema sä Ypparste Prestur / enn þo ecke nema Einusinne ä Are / 3. B. Mos. 16. v. 2. *) Sundurrifnade i Tvo Parta / fra Ofanverdu allt nidur i giegnum / og Jørdinn skalf / og Biörginn klofnudu / og Grafernar lukust upp (Ur hverium ad marger Helga er geingu epter hans Upprisu.) Enn Høfuds-Madurinn og þeir sem med honum voru (Strijds-Mennerner) ad varddveitta JEsum / þa þeir sau hvad þar skiede / urdu þeir miøg Ottasleguer og sögdu / Sannlega var þesse Guds Sonur / (ap hverre Jatning þad mä räda / ad Høfuds-Madurinn/

(o) Psalm. 31. v. 6. Matth. 27. v. 54.
* Ebr. 9. v. 7. 12.

Madurin / og þeir Stryds-Men sem voru þa þar nælæger / (hafa snuest til Guds) og allt Folked er þar var hiá / Bardè sier á Brioost og snere i burt aptur (Gietande þar med ad skilias / ad þad kvalldest hiartanlega af þvi / og þad angrade þa stoorlega ad Christur hefde þaning vered af Mannum Saklaus /) Matth. 27. v. 51. 52. Marc. 15. v. 39. Luc. 23. v. 47. 48.

159. Hvar voru Vitsmenn JEsu á medan þetta fór allt so fram / (Vinir og epter-fylgienn voru hans Vitringar?)

Þeir stoodu Álengdar / og þær Kvinnur sem epterfylgdu Honum af Galilæa / medal hverra ad var Maria Magdalena / og Maria Jacobi (Hustru Cleopha / Moodur Systur JEsu / Joh. 19. v. 25.) Og Mooder Joses / Einnig Mooder þeirra Zebedæi Sona / og sáu allt þetta / Luc. 23. v. 49. Matth. 27. v. 56.

160. Hvad giördu Gydingarner epter þetta?

Strydsmennerner brutu sundur Bein hins Fyrsta / og so hins Annars / sem med Honum voru Krossfester. Enn þa þeir komu til JEsum / og sáu ad hann var þegar dauin / þa brutu þeir eige hans

Bein / (Sia 2. B. Mos. 12. v. 40.) Helldur opnade eitt af Striids-Mønnum um hans Sijdu med Spiote / Og strax rann þar ut af Blood og Vatn / Joh. 19. v. 32. 34.

161. Hver var sa sem took Lijkamann JEsu nidur af Krossenum ?

Joseph af Arimatia (eitt Raads Herra i Jerusalem/og eirn af Læresveini um JEsu/þo a Laun/ þviad hann ottadest fyrer Gydingum) hann bad Pilatum/ ad hann mætte taka Likamann JEsu nidur af Krossenum/ hvad Pilatus leyfde hønum (þad var hier um a mille 5. og 6. Kvølld Stundar) Matth. 27. v. 57. Marc. 15. v. 43. Luc. 23. v. 50.

162. Took Joseph þa Lijkama Christi aleirn nidur af Krossenum ?

Nei / Nicodemus veitte hønum Lid þar til (hver ed var eirn leynelegur Lærisveinn Christi/og adur hafde hann komed a Nætt at hele til JEsum / þess Erindis ad læta sig fræda og kenna sier af hønum i synum Saluhiælpar Efnum/ Joh. 3. v. 2.) og kom med Myrrhu (eitt biturt og beiskt Gummi edur Køg sem vellur ut af Trianum i Arabia Lannde)

de) og Aloes (er ein Gras Urt hafande meg na Lykt/og/bitrast Smeck/med hettum og heite Pullum Bløðum/ Hverta Gydingarner brukuðu/ allrahellst til að smyria þar með Lykame þiña Dauðu/so að þeir punuðu ecke so fliott) samanblandaða/ nær Hundrað Punda. Þa took Joseph Lykamañ JEsu/og sveipaðe hañ i hreinu Lereyte/ með Dyrmætu Salve / og lagðe hañ i sina eigiñ nyia Grøf/ i hveria að eingiñ hafðe eñ vered lagður / hveria (Radeherrañ) Joseph hafðe lated uthøggva i einum Steine i Gras Garðe einum / og vellte að Dyrunū Grafarinar stoorū Steine/ Matth. 27. v. 59. Marc. 15. v. 46. Luc. 23. v. 53. Joh. 19. v. 39. 41.

163. Hvað hiþoust Kvinurnar að a meðen ?

Þær sau til/ hvar hañ var lagður e Sneru so aptur (til Jerusalems Borgar) reiðande til Dyrmætar Jurter og Salve (fyrer Sabbaths Dagiñ) Marc. 15. v. 47. Luc. 23. v. 55. 56.

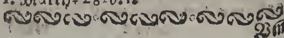
164. Hvað tooku þeir Yppurstu Prestar og Phariseear sier fyrer Hendur ?

Þeir beiddu Pilatum (nesnelega a Sabbaths Deginum/sem er hia oss Laugar Dag.

urta) ad hafi villde lata Forvara Grøf-
ena allt til hins Pridia Dags / so ad
eige kiæme hs Lærisveinar á Nottu/og
stæle hönum i burt / z segde Folkenu ad
han sie uppriisin frá Dauda / og verde
hin seinne Svikin argare þeim fyrre /
Hvar fyrer þeir geingu i burt og for-
vørudu Grøfena med Vard, Mønnum/
og Insigludu Steinin/ Matth. 27. v.
64. 66.

165. Hvad høfdust þær Maria Magdalena og Maria Jacobi og Salome ad/ um Laugardags Kvølldid?

Þær keiptu (hin ødrur) Dyrleg Smyrsl/til ad Salva JEsum med/Sid-
an geingu þær Maria Magdalena og
Maria Jacobi til ad sia Grøfena / en
vegna þess ad hefiar var geimt af Vard
hallds Mønnunum/ þá snéru þær heim
aptur / og tilreiddu um Nottena / med
Salome og hinum ødrum Kvinum /
Dyrdleg Smyrsl ad þær kiæme og
smyrde JEsum þar med. Marc. 16. v.
1. Matth. 28. v. 1.

Um

Um Hvad Höndlar Sa Sydarste Höfud-Partur Bookarinnar?

Nañ seiger oss fra

Verkunum JESU

Allt fra hans Upprisu/ til hans Uppstigningar edur Himnafarar / og Setu hans til Hægre Handar Guds Fødurs Almattugs.

1. Nær geingu Konurnar ut med þau Dyrmætu Smyrsl til Grafarinnar Christi?

Þær geingu a Sabbaths Deigenum (Sem var sa Fyrste Dagur Vikunnar / Marc. 16. v. 2. Og Añar Paskadagur Gydinga/ en hia oss Sunudagur / hvar fyrer vier Christner Men höllldum og þañ Dag Heilagañ/ sem er hiñ Fyrste i Vikuñe/ til ad Endurmiñast styks / I Stadiñ fyrer Laugardagiñ/ a hvörium Gydingar hielldu þeirra Sabbath vegna Skøpunar Verksins) miøg sneña/ þa ad eñ var myrkt / Joh. 20. v. 1. Og þær komu til Grafarinnar um Soolar Uppruna / Marc. 16. v. 2. Ad þær smyrde JEsum / Matth. 28. v. 1.

2. Um hvad voru Konurnar mest i Hug sinkar a Veigenum?

Um þad / hvernig þær feinge vellt þeim mikla Steine fra Grafar Muñanum / Marc. 16. v. 3.

3. Hver vellte þeim myckla Steine fraa Grafar-Munanum?

Eitt Eingill / hver ed kom nidur af Himnum i einum myklum Jardſkialfta (Epter þad ed JEſus var aadur Arla Upprisinn fraa Daudum) og ſette ſig uppa Steininn / Enn Vardhallds-Meñerner ſkielfdu-uſt af Otta/og urdu lyka ſem være þeir dauder/ Matth. 28. v. 4.

4. Hvernig var þeſſe Eingell aa ad lyta?

Hañs Aſiona var ſem Elding/ og hañs Klæde hvit ſem Snioor/ Matth. 28. v. 3.

5. Hvad giörde Maria Magdalena?

Sem hun ſa/ ad Steiñiñ var burt af Grøfeñe / þa hleipur hun og kemur til Simonar Peturs / og til Johañem/ og ſagde til þeirra: Þeir hafa burt teked HErrañ ur Grøfeñe / Joh. 20. v. 1. 2.

6. Hvad giördu hinar adrar Kvinnurnar/ er þær ſau ad Grøfiñ var opin?

Þær ſtigu inn i Grøfena / og ſau tvo adra Einglai Skinande Klædum/ Luc. 24. v. 4

7. Hvad ſøgdu Einglarner vid Kvinnurnar?

Eig

Eige skulu þier Ottast / þviad eg veit / ad þier Leited ad JEsum sem Krossfestur var. Ei er hann her / Þvi hann er Uppriseñ / Matth. 28. v. 5. Marc. 16. v. 6.

8. Hvad giøra nu þesser Kvinnur epter þad Einglarner høfdu þannig talad til þeirra?

Þar geingu burt fra Grøfenne aptur (med Gledi) og kunngiørdu alla þessa Hlute Lærisveinunum JEsu / Jafnfra sitt gieck Petur / Johannes og Maria a Stad / og komu til Grafarinnar / og ætludu ad vitia um / hvert Likamiñ JEsu være þar / edur eige ? Og er þau fundu hañ ecke / geingu þeir burt aptur / Eñ Maria Magdalena stood vid Grøfena / og græt þar ute fyrer / Og er hun græt / þa giægdest hun i Grøfena / og sa Tvo Eingla Hvijtklædda sitiande þar / Og þeir søgdu til heñar : Kona / Þvi Grætur þu ? Hun sagde þeim / þeir hafa teked burt HERRANN minn / og eg veit eige hvar þeir hafa lagt hann : (Þa hun hafde þetta sagt / snerest hun vid) þa birtest JEsus fyrer heñe / og hiellt eina Pæssa

Predikun/hvad hun eiñig gaf Læresvein-
nunum til Vitundar / Joh. 20. v. 2.
til 17. Marc. 16. v. 9.

9. Hver mætte hönum ödrum Postulunum/ sem
þar nu ætludu ad ganga til Jerusalem ?

JEsus / fyrer hverium hañ hiellt
þa þridiu Paskadags Predikun / Matth.
28. v. 9.

10. Hvad sögdu Vardhallds-Mennerner i Frett
um er geymdu Graf at Christi ?

Nockrer af þeim komu i Borgena
(Jerusalem) og underviisudu þeim Ædt'-
stu Prestum allt hvad til hafde bored /
Þar þ söfnudust þeir saman og hielldu
Raad-Stefnu hverniig þeir giætu dempa
ad þetta og so fared ad / ad ecke bære
neitt a þvi / v. 11. 12.

11. Hvad giörde nu Pe. ut epter þetta ?

Hañ hliop til Grafar JEsu i
Aflad Stiñ (Aleinn) og sem hañ snere opt
ut / Birtest HERRANN Simoni /
Luc. 24. v. 12. og 34.

12. Fyrer hverium Opinberade JEsus
sig pleyrum ?

Nu Opinberade hañ sig hid Fiorda
Siñ i eiñe Aſtare Mynd (so sem eiñ Vegs-
farande)

peranne) fyrer Tveimur Lærefveinum a Mørkeffe / Sem alldu til Emaus (Lytila Stadar/ er lꜳ Segtyge Akra Leinad/ bad er ruma Milu fra Jerusalem) Luc. 24. v. 13. 15. Marc. 16. v. 12.

13. Hvad giørde JEsus / er hañ ꜳsamt pessum Tveimur Lærefveinum nalgꝫ adest Emaus?

Hañ liet sem hañ villde leingra gꜳnga/ og peir neyddu hañ og sögdu: Vertu hiꜳ oss / Pviad Kvölld tekur og ad Dageñ lydur / Og hañ gieck iñ (i Herbirged) Og pad skiede pa JEsus sat med peim til Bords / og sem hañ braut Braudet og giørde Packer (vm̃ Almennelega Maaltyd epter Sidvenju) opnuduſt peirra Augu / so peir pecktu DROTTENN JEsum / og hañ vard Osynelegur fyrer peim (Takande ap sier aptur Eigenlegleika syns Forklarada Likama / hver ed giꜳtur verid Maalꜳgur / Jafnvel pꜳtt hañ verde eige sieður) Eñ peir Tveir Lærefveinar sneru aptur til Jerusalem / z fundu Postulunum (Sagdu hinum Sorum / er hiꜳ peim voru) hvad giørst hafde ꜳ Veigenum/

um / og hvernig hañ vard þecktur af þeim (i Emaus) Luc. 24. v. 28. 33.

14. Nær Opinberade JEsus sig aptur?

Pañ sama Dag ad Kvollde / Joh. 20. v. 19. (pad er a Suñudegenum / a hveriúm hañ reis Arla upp fra Daudum) hvar hañ og i Asiad siñ var Bordsitiande og neitte Matar med þeim Tiu Postulum: (ecke af þvi / ad hañ Hungrade / ellegar ad hañ þyrfte þess vid i nockurn Mata / þvi ad hans Lykame var giørdur Dyrdarlegur / hafande Andlega Eiginlegleika / hver ed ecke þarf neinrar Fædu vid / helldur giørde hañ pad Einungis til ad Styrkia Lærefveinana i Truñe / ad hañ være sañarlega risiñ upp fra Daudum) og hañ opnade þeirra Skilning (fyrer Vpplysing Heilags Anda) so ad þeir skylldu Ritningarnar / Luc. 24. v. 42. 45. Ad sijdustu stadfeste hañ og Embætte Postulaña / med epterfilgiande Ordum: Lijka sem Fader iñ sende Mig / so sende eg ydur (til ad keña og predika Evangelium) og er hañ sagde þetta / bles hñ a þa (og med þeßu Blæstre so sem fyrer eitt utvortis Medal / gaf hañ þeim Heilagañ Anda / ad þeßu Siñe Osijnanlega og Jñvortis / hvern þeir seinna sydan a Hvitasuñu Hatijd synelega og Vtvortis / B. V.

v.2 v.14.) og sagde til þeirra/ Meðtakið þier Heilagan Anda: Hverium þier fyrergiefed Synderna/ þa eru þær þeim fyrergiefnar/ og hverium þier þær aptur halldeð/ þa eru þær þeim aptur halldnar/ Joh.20.v.21.23.

15. Voru aller Postularner nalægar i það Sinn?

Nei/ Thomas sa er kalladest Tvibura/ var ege með þeim þa JEsus kom/ Þa sogðu adrer Lærefveinarner til hans/ Vier hofum sied HERRAñ/ v. 24. 25.

16. Truðe Thomas þa slikum Orðum?

Nei/ Hañ svarade/ Nema eg siáe Naglaförið i hans Hondum/ og Eg late miñ Fingur i Naglaförið/ og eg legge mina Hond i hans Sijðu/ vil eg ecke trua. v. 25.

17. Feck þa Thomas alldrege að siá DROTTIN JESVM epter það/ að hañ var uppriſiñ?

Að vijsu feck hañ það/ Þviað Atta Dogum epter það (fra þeirre Fyrstu Opinberan) kom JEsus aptur til sinna Lærefveina/ og þa var Thomas með þeim/

(Þa

(þa sagde hn̄ til Thomam fram° ød:ri)
rett tu þiñ Fingur hingad z skoda mijnar
Hendur / Rett ut þijna Hond og legg i
mijna Sijdu / Og vert ege Vantruadur /
helldur Truad:/ þa svarade Thomas z
sagde / O Kollin miñ z Gud miñ / Jesus
sagde til hn̄s / þvi ad þu sast mig / Tho
ma / þa trud' þu / sæler eru þeir er ei sia
og trua þo. (Johañes vitnar og so ad) JE
sus giorde Morg aňur Teikn fyrer sijn
um Lærisveinum / hver ad eige eru skrif
ud. Eñ þesse eru þvi skrifud / ad þier
trued þad JEsus sie Christus Guds
Sonur / v. 26. 3.

18. Hvert reistu Lærisveinarner epter
Paaska Hatydena?

Til Galilæam / hvar JEsus Opin
berade sig ad nyu (vid þañ Galileisku Sioo)
þ Simone Petre / Thomas sem kallad
est Tvibure (Cap. 20. v. 27.) Nathana
el / Johañes og Jacob / og tveimur þar
ad auke af hañs Lærisveinum / og sat
þridia Siñe til Bords med þeim epter
sijna Upprisu / Joh. 21. v. 1. til 14.

19. Hvad giörde JEsus epter Maaltydena?

Hañ skipade Petre ad fæda Saude syna/ v. 15. (Þ er hñ skylde vera trur i synu Hyrders Embætti / til hvers hñ var sendur ut ad predika Evangelium med allre kostgæfne/ ad þær komed þeim til Guds Rykis) Þar epter kuñgiørde JEsus og Petre/ hvada Daud-Daga hñ ætte ad hliota (sin var/ ad hañ ætte ad Krossfestast) Þa snere Petur sier vid og leit þañ Læresvein epterfylgiande sem JEsus Elskade (nefnelega Evangelistañ Johañem) og segir til JEsu / Herra/ hvad skal þa þesse? (þad er sem hañ hefde sagt: hvern Dauda a þesse ad fa/ og hver verda hañs Æfelok) Þa sagde JEsus til hañs: Ef eg vil ad hañ blyfe (þad er lifi) til þess ad eg kiem/ (þ er til Doomadags/ ad hñ deyi alldrege so lenge sem Veralldiñ stendur) hvad kiemur þad vid þig? v. 19. 20. 22.

20. Hvert Helldu Læresveinarner epter þetta?

Þeir geingu fleyre eñ Fim hundrud Brædra (1. Cor. 15. v. 6.) uppa eitt Fiall (Thabor Fiall i Galilæa) hvar JEsus Opinberade sig fyrer þeim / baud og synum Postulum ad ganga ut um allañ Heimiñ/ ad Kieña og Skyra/ Matth.

28.

28. v. 19. Þar med het han̄ þeim Fyrer anlegum Tákn̄um/ hvar med þeir skyll du stadfesta Lærdom̄ Evangelii/ Marc. 16. v. 17. 18. Sijdan geingu Læresvein- arner apftur til Jerusalem/ hvar JEs- us skipade þeim ad bijda epter Vtsend- ingu Andans/ Luc. 24. v. 49.

21. Hvert geck JEsus sijdan med sijnum Læresveinum ?

Til Bethania (uppa Oliuvidar Fialled/ hvert ed lä vid Borgena Bethania Fiordung ur Mijlu i Austur fra Jerusalem/ G. B. Post. 1. v. 12.) hvar han̄ Blessade þa / og þad giørdest/ þa hn̄ Blessade yfer þa/ad hn̄ skylldest vid þa/ og foor upp ä Himinin̄ (i einu Skye/ sem took Han̄ upp fyrer þeirra Augsyn) og situr til Guds Fødur Hægre Handar/ Luc. 24. v. 50. 51. Marc. 16. v. 19. Giørn. Book. Post. 1. v. 9. (Þad er epter þeirre Man̄doomlegu Náttúr- un̄e / Epter hverre alleina han̄ er upphafinn / so ad han̄ brukade nu fullkomlega þa Guddomlegu Guddoomsins / er hønum voru veitter fyrer þa personulegu Sameining/ 1 Cor. 15 v. 28. Eph. 4. v. 10. Þvijad epter Guddoomenum hefur han̄ haft slijka Magt fra Eylijfd / Og took ecke med sier Himnafør fra sijnum Læres sveinum og oss / utan̄ Einungis sijna Stad- lega

lega Wærveru / Þviad hvert Treir edur Þrÿe eru samañsafnader i Nafne JEsu/ þar er hañ sialfur Osÿnelega medal Betrra / Matth. 18. v. 20. Item. C. 28. v. 20.)

22. Hvad giørdu þa Lærefveinarner epter þetta?

Þeir sneru aptur til Jerusalem med myklum Fognude/og voru alltijd i Muster=enu / Vegsamande og Lofande Gud. Skdaft (Werkelega) epter þad Heilagur Ande var Sÿnelega utsendur yfer Postulana / Giørn. B. Post. 2. v. 12.) Geingu þeir ut/og Predikudu allstadar (i øllum Heime) Og DROTTENN var Samverk=ande med þeim/og stadfeste Orded/ fyrer medfylgiande Teikn/Luc 24. v. 50. 53. Marc. 16. v. 20.

Hier giører Johañes Fullkomnan og Ender a ad seigia fra Verkunum Christi. Joh. 21 v. 25.

Postulaña Giørningar.

(Ritader XXVI. Arum epter Himna=for Christi/ af Evangelistanum Lucas/ sem sien ma af 1. Cap. 1. v. Giørninga Bookar Postulaña / og Lucæ Gud=spialla / 1. Cap. v. 1. 2. 3. 4.)

I. Cap.

1. Nær / Edur a hverium Tijma foor Christur til Himna?

A Fertugasta Deige / Epter sijna Vpprisu (Og þad skiede a Einum Fimtu Deige) v. 3.

2. Hvert foru Lærefeinar JEsu epter þad?

Þeir geingu aptur yfer um Vid-Smiørs-Vidar-Fiallid til Jerusalem / hvar þeir med mørgum/ voru med einum Huga støduger i Bæn og Akalle/ v. 14.

3. Hver af þeim Sioxtige Lærefeinum (Luc. 10. v. 1.) Var kiørinn (fyrer Hlutfall/) til ad vera Postule i Stad Svikarans Judæ?

Matthias / v. 26.

II. Cap.

1. Nær skiede su Fyrerheitna/ og Sijnelega Vtsending þess Heilaga Anda yfer Postulana?

A þeim Tijunda Dege epter Himnafør Christi (Sem var a Hvytasunnu Delge/ hver ad er sa Fimtugaste Dagur fra Vpprisu Christi) Tooku Postularner þa strax til ad tala med allrahanda Tungum Guds Furduverk/ v. 1. til 12.

2. Hvad giørde Petur/ er hann vor nu hafdur ad spotte fyrer þennan Giørning (ad hann / og so hiner adrer Postularner hoofu ad tala Annarlegum Tungum?) Hann

Hann forsvarade þad þeir giördu / i sinne Predikun/ i hvërre hann snerte Þrem ur Þusundum Salna til riettrar Truar / v. 14. til 41.

5. Hvad höfdust Postularner ad hia hin um Þær mundir ?

Þeir giördu mörg Furduverk og Teikn/ og þeir sem Truader voru selldu þeirra Eigner og Hus-Muni / Fast-Eigner og Hus/ Komu med Peningana fyrer þad sellda Gots/ og logdu þa fyrer Fætur Postulanum / og sunduruskiptu þeim medal allra / epter þvi sem hver hafde Þorf til / v. 44. 45. Cap. 4. v. 34. 35.

III. Cap.

1. Hvada Teikn giörer Petur sidan ?

Hann gieck asamt Johañe til Musteresins (um niundu Stund eptir Morgun Tidmanum epter Tijma Tale Gydinga / Enn epter voru um Þridiu Stund epter Middege) hvar hann giorde Eiñ Mann heilbrigdan sem var halltur fra Modur-Kvide/ (og var þa fertugur/ Cap. 4. v. 22.) Epter þad hiellt hann og Eina agiæta Predikun i

þvi Forbyrge sem kalladest Salomonis (edur Vopna Hwse Salomonis/ 1. B. Kongs. Gev. 7. Joh. 10. v. 23. G. B. Postul. 5. v. 12.) med hvertt ad Finn þusunder Manna snerust/ v. 1. 12. Cap. 4. v. 4.

IV. Cap.

1. Wiðlyktade ecke þetta Prestunum og Yperstadourunum Musterisins?

Ad ogsu: Hvígad þeir komu til saman um Kvøllded/ og løgðu Hendur a Petrum og Johannem/ og settu þau i Vardhalld/ Morguninn þar eptir voru þeir leidder fyrer Rádeð/ og þa þeir med mikille Hughreiste forsvørudu sitt Mal efne/letu þeir þa lausa/ Sidan komu þeir aptur til sinna (til Postulanna og þeirra Truudu) hvar þeir báduſt fyrer til Guds med einum Huga/ Og sem þeir høfdu bedest fyrer/hrærdest sa Stadur i hvernium þeir voru til samans safnader (af einum sterkum Vinde edur Jardskialpta til Merkis um þad/ ad þeirra Bæn var heyrd af Gude) Enn i Søfnud þeirra er trudu var eitt Hiarta og ein Ønd/ Og eige sagde nockur þeirra/ ad þad være sitt/ er hann atte/ helldur voru þeim aller

Hlüter

Nuker sameginleger / v. 1. til 32.

V. Cap.

1. Hvernig poor byrer Ananía og Saphira ?

Af þvi ad þaug fooru med Lyge og Fals/ mættu þessir hiner fyrstu Kyrkiu-Hroofat hørdu/ Jan Effs Straffe / af Gude/ v. 1. til 11.

2. Hvad einkannlegast framvurgis um Postulana ?

Þeir giørdu mørg Teikn og Furdu-Verk medal Foolksins og Lætnudu mar-ga i Jerusalem ur kringum liggiande Stodum / hvar þ Kennemanna-Yfrdingiss (Annas sem var hin ædste Prestur a þvi Are Cap. 4. v. 6) og þeir aller sem med honum vooru / uppfylltust af Vandlæting / og løgdu Hendur a Postulana/ og settu þa inn i Almennelegt Fangelse/ Enn Eingell DROTTins kom um Nottina og lauk upp Dyrum Myrkvastofunnar/ leid-de þa ut og sagde : Fared / stiged upp/ og taled til Foolksins i Musterenn øll þesse Lyffsins Ord/ og þeir geingu snem-ma i Mustered og kendu. Þa foor Yfr-uds Madurenn med Þienurunum / og sokte þa/ og skickudu þa fyrer Radeð ad

Nyu / hvar þeir forsvørudu sig Wolld-
uglega / so ad Doomararner sem mødur
høfdu i sinne ad taka þa af Lyfe / letu
Hudstrykia þa/og slepptu þeim so epter
Radum Gamalielis/ v. 12. til 40.

VI. Cap.

1. Hvad giedest pleyra um Postulana.

Þeir letu ecke af ad kenna hvern Dag
i Mussterenu/ og i øllum Husum / og ad
Predika Evangelium um JEsum
Christum. Þa byriadest Mögl medur
þeim Gydingum sem ur Grecklande høf
du feked vid rettre Tru/af þvi ad Eck-
iur þeirra fyrerlitust i Daglegre Þioon
ustu. (það er/ þeirra Eckiur þeingu ecke so sem þær
attu ad hafa af þeirre Olmusu sem þeim var
tillögd/ so mikid sem þær þurftu vid/ þeir kom
mu og so fram med það / að það være þeirra
Orelega med Fie / það er Fatæker attu)
hvar fyrer ad Postularner VI. Wølldu
Sio Menn er være Umhyggiu fyrer Fa-
tækum/og þvi sem þeim vidkiæme/yfer
hvoria Menn þeir lögdu sijnar Hendur
(þeir blessudu þa og vigdu til ad vera For-
stioora Safnadarins og hinna Fatæku)v. 1. 2.
3. 6. 7.

VII. Cap.

1. Hvad Greiner um Stephanum (er var eirn af þeim sem Fatækum ætti Lid og Fortstood, ad veita.)?

Hann giørde Furdu, Verk og Takn mikel a medal Foolksins / hvar fyrer nockrer Gydingar af þeirre Samkundu sem kalladest Libertinorum (og annarra) settu til nockra Liugvotta / er so segdu: þesse Madur lætur ecke af ad tala Hæd yrde i gegn þessum Heilaga Stad / og Logmalenu / C. 6. v. 8. 11. 13. Þa giørde Stephanus eina Krøptuga Predikun i hverre hann synde (1.) Ad Guds Thionusta være ecke bundin edur føst vid nockurn Afmarkadan, og vissan Stad. (2.) Ad (þad Ceremonialiska) Logmaal Mosis skyllde verda afteked / (3.) Þvermodsku Gydinganna / ad þeir moostrædu alltid Heilogum Anda / Þa þeir þetta heyrdu / giørdu þeir honum Aras med einum Samdrætte / hnepptu hann ut af Borginne / og Lømdu hann Griote * v. 1. til 58. (hans Daude þock-

* Epter Christi Fæding 35. Ar.

hadest og so Saul. Cap. 8. v. 1. Cap. 22. v. 20.)

VIII. Cap.

1. Hvad giördest epter þad ad Stephanus var Aflidinn?

Pa hyriadest mikil Offokn mooti Söfnudenum i Jerusalem (a dögu Arc epter Himna før Christi) hverre ad Saulus (ad doru nafne Paulus) var Ollande/ so ad Lærefveinarner tvistrudust burt i Judæa og Samariæ Land/ v. 1. 2.

2. Hvad Afrekade Philippus (ein af Forstioonar Mönum Fatækra/ Cap. 6. v. 5.) med Predikun sine i Borgene Samaria?

Stoor-miked / Pviad þar voru marg ir sem trudu Predikun Philippi/ og bäde Karlar og Konur lestu Skyra sig/ og likia Simon Galldra-Madur/ Hver ed fell aptur fra Truñe/og vard straffadur (hardlega avitadur) fyrer þad af Petre og Johañe. Sidan snere hañ Geldingnum af Morlande * * til rietrar Truar/ sem var ad lesa Spaamañiñ Esaiam (Es. 53. v. 10.) Vard uppfræddur af

* * Epter Christi Fæding 36 Ar.

af Philippo / sidan Skjrdur / v. 12. til 40.

3. Hvert kom Philippus sidan?

Til Cesarea (Stratonis) Borgar/ v. 40. (Er lꝫ vid Siovist Niu Miglur fra Joppe.)

IX. Cap.

1. Hver var Paulus adur enn han snerist?

Offsoknare Safnadar Christi og nefnest ad odru Nafne Saulus. v. 1.

2. Med hverium moote komst pꝫll/ til rettr tar Truar?

Sem han var a Begenum/ og komin hart nær Damasco leyptrade i Skindingu um han Lioos af Himne (þad var Dyrd Christi/ sem var Soolarskine Biartara/ Cap. 26. v. 13.) Og han fell til Jardar/ og heyrde Rodd eina er til hans sagde: Saul/Saul/Þui offsæker þu mig? Þa sagde han / HERRA / Hver ertu? DRottin sage/ Eg em JEsus (af Nazareth / Marc. 16. v. 6. G. B. post. 22. v. 8.) hvern þu offsæker/ hart er þier ad spyrna a moote Broddunum. En han sagde skialfande og Felmtsfullur/ DRottin / hvad villtu ad eg giore? DRottin sagde

 til

til hans/ Statt upp og gack inn i Borgena / og þar mun þier sagt vera hvad þier byriar ad giöra / Eptir þetta kom hann til Damascus Borgar (Hofud Stadarens i Syrlande / 14. Mijlur fra Jerusalem) hvar hann var Skyrdur af Ananias / v. 1. til 18.

3. Hvert helt Paulus epter þad hann var ordinn Christinn?

Hann foor burt til Arabia Lands (hvert er nefnest Arabia Petræa) og kom aptur til Damascum / Premur Arum sijdan kom hann til Jerusalem ad hann sæe Petrum (Pistl. Pals til Galatas C. 1. v. 17. 18.)

4. Hvernig gieck Pale i Damascus Borg?

Gydingar helldu Raad / ad þeir villdu slaa hann i Hel / tooku þa Lærisveinarner hann um Nottena / og giördu komed honum ut yfer Murinn / og letu hann siga nidur i einne Korf / v. 25. 2. Cor. 1. v. 32. (Premur Arum seinna) kemur hann til Jerusalem.

5. Hvad hafdest Petur adhafa ad?

Hann læknade einn Mann i Lydda (er og kalladest Lod / 1. Chron. B. 9. v. 12. Og laa vid hafed ecke langt fra Joppe / hier um 6. Mijlur

ur fra Jerusalem) er het Æneas / hver ed leged hafde i Reckiu i Atta Ar/ og var Icktsiukur. Hn uppvakte og so i Joppe (edur Japho/ 2. Chron. 2. v. 16.) eina pioon ustu Kvinnu Lærdoomsins fra Daudum sem Tabitha var ad Nafne / v. 33. til 40.

X. XI. Cap.

1. Hvad skede enn fleyra ?

Cornelius * Hofuds-Madur i Cæsarea let sækia Petur/ hvar hann/ ad giörde Predikun/ skyrde pa sem Trudu / v. 33. 34. 48. Sijdan snere hann til Jerusalem / og sagde Brædrunum fra sinne Vitran (er hann hafde sied C. 10. v. 11.) og hvar fyrer ad hann geinge til Heidinna Manna/ v. 1. til 18.

2. Hvar voru Lærisveinarner fyrst kallader Christner ?

J Antiochia/ v. 26. (einum merkelegum Stad i Syrlande hver ed hafde vered uppbygd Antiocho Konunge til Æru)

3. Hver var sa sem ad Spaade fyrer i Antiochia/ ad pad munde koma Hallære yfer alla Jardar Kringluna ?

* Epter Christi Fæding. 40. Ar.

Agabus (eiñ Spamadur/ C. 11. v. 27. Item C. 21. v. 10.) hvad z skede a Dögū Claudii Keysara/ v. 28. (hver eð var sa Fiõrde Keysare i Rom / Pað skeð uppa a hök Sióunda Are haño Rijkis-Stiornar/ so sem Joseph seger)

XII. Cap.

R. Hvað giörde Herodes Kongur (að eðurnefñ ne Agrippa) a þeim Tijmum ?

Hañ let aflijfa Jacobum * * (Sia Marc. 3. v. 17.) Broodur Johañis med Sverde/ v. 2. Eñ a Paaska Hatijdeñe let hñ setia Petur i Myrkvastofu/ hvert ed komst þadan i burt fyrer Hiaalp eins Eingels/ og kom til Huss Modur/ Marci. v. 4. 8. 11. 12. Þar næst þeinkte Herodes að striýda vid þa i Tyro og Sidon/ v. 20. Eñ hañ vard vonum sk iootara slegiñ af Eingle DRottins i Cæsarea/ so að hañ vard etiñ af Madkum / og gaf upp Andañ/ v. 23. (a 55. Are hans Alldurs 12. Arum epter Himnafør Christi, so sem Evsebius vottar i 2. Bok/ 10. Cap. Sinñar Christilidoma Søgu.)

XIII. Cap.

* * Epter Christi Fæding 43.

1. Hvert voru þeir Paulus og Barnabas send-
ter ad Skipun Heilags Anda?

2. Þeir attu ad Predika Evangelium fyrer Heidingiunū / er voru i Fiarlægd / komu þar fyrer til Selevcia (eins vydfrægs Stadar a Syrlande / hvern Seleucus Kongur hafde lated byggia / og var Sex Mylur fra Antiochia) þadan sigldu þeir til Cyprus (Eylar nockrar / ad Leingd 107. Mylur) þa þeir nu komu i Borgena Salamin (sem var Höfud-Stadurinn i Cipro) tooku þeir til ad Predika Guds Ord i Samkundum Gydingaña / v. 5. Og geingu yfer Eyuna allt iñ til Paphos Borgar (25 Mylur fra Salamin) hvar þeir medal aññars sneru Sergio Paulo / eñ med þvi sa Fiolkuñuge Madur Elimas villde standa þeim i moote (þar hañ æsette sier ad snua Landstiooranum fra Truñe) þa giörde Paulus sitt Fyrsta Furdu-Verk a hönum / ad hñ vard blindur / v. 7. 8. 11. Þadan sigldu þeir til Pergen og komu til Antiochia / i Pisidia Lande (er laa i þeirre minne Asia) v. 14. Hvar Paulus ávañ margar Sälir med eiñe Predikun / hvad

ed

ed Gydingum fell stoor illa / so ad peir raku Paulum z Barnabam burt ur sijnum Landamerkium / v. 48. 50.

XIV. Cap.

1. Hvert reistu peir sijdan ?

Til Lystra og Derben / og i peirra / umliggiande Lands Alfur / z Predikudu par Evangelium / v. 6. 7.

2. Hvad hende Paal i Lystris ?

Hann lakvade eitt Mann er var halltur fra sijnar Moodur-Kvide / v. 8. Hvar fyrer ad Lystris-Borgar Menn helldu hann i fyrstunne vera Gud / v. 12. En par epter komu peir hann Grioote / og drogu hann ut af Borgenne / v. 19. En hann vidrettest po fliootlega / og skickade Alldunga i sier hverja Samkundu til Lystran / Iconien og Antiochia / v. 21. 23.

XV. Cap.

1. Hvad var pad fyrer Draetu sem hoost med peim Christnudu Gydingum og Heidinglum ?

Nun var i pvi thefann / hvert peir Nyu Christnu mattu ecke annad enn laata sig umskiera / ef peir annars villdu vera Saaluhoolpner / pess vegna voru peir

Paulus,

Paulus og Barnabas sender til Jeru-
salem / og sem þeir komu þangad / var
þeim vel teked af Postulunum og
Ølldungunum / v. 1. 2. 3.

2. Hvernig skyldi þesse ágreiningur ?

Postularner hielldu eina Samkomu
um þad i Jerusalem * (eitt Concilium edur
Kyrkiu Radstefnun) v. 6. A hverre ad
Petur synde ad þad være eingin annar
Vegur til Sáluhiálparinnar utan fyr-
er Truna til JEsum / ad hier epter
skyllde eingum verá þyngt med Ok Lög-
málsins / v. 10. Paulus / Barnabas
og Jacob svorudu og so til þessa / og
stadfestu Meining Peturs (af Prophet-
anum Amos / 9. 9. 11.) v. 12. 16.

3. Hvad giördest þa þessare Rædu var loked ?

Paulus og Barnabas skilldu hver-
vid annann (vegna Sundur-þyckis / er kom
ut af Marco) v. 39.

XVI. Cap.

1. Hvert fook Paulus med sier sinn Med-
Brodur Sila ?

Til Derben og Lystran (hvar Paulus
hafde

* Epter Christi Fæding 50. Ar.

hafde ádur vered gryttur / Cap. 14. v. 19. v. 1. Þar took hañ Timotheum (Son einar Gydinga Konu / 2. Tim. 1. v. 5. Grev- lum ad Heilög Ritning var kuñug alt i frá Barndoome / 2. Tim. 3. v. 15.) Og umskar hañ fyrer saker Gydinga / v. 3. Þadañ fer hañ til Philippos (Höfud Borgeñar i Macedonia Lande / og hefur sitt Nafn af Philippo Konge / Födur Alexandri hins Mikla / 52. Mylur frá Troade) hvar hañ sneré Lydia / Konu nockre / er selldé Purpura / v. 14. Hañ rak og þar eiñ Spaa-farar Anda ut frá eiñe Stulku / v. 16. (Hverja ad Djøfullen reid og gabbade þannig / Ad hañ sagde Møñum fyrer Ordna Hlute.) Af þessu giørdest Foolked so uppvægt á moote þeim / ad Hofuds-Meñerner liet-ku þá af Fötum færa / og budu ad strik-ia þá. Og er þeir hofdu veitt þeim stoora Hudstroku (a) snörudu þeir þeim i Myrkvastofu. Eñ um Midnætte bædust þeir Paall fyrer og Silas / og lofudu Gud. Eñ skioottlega vard mikill Jardskialfte / so ad hrærdest Grund-vollur Myrkvastofuñar / og jafnskiott

opnudust

(a) 2. Cor. 11. v. 25. 1. Thess. 2. v. 2.

opnuduſt allar Dyr / og allra þeirra Fiøtrar uppleyſtuſt ; Enn ſem Mirk-vaſtofu Vørdurinn vaknade / og ſaa Mirkvaſtofu Dyrnar opnar / dro hann uͤt Sverd og villde Fyrerfara ſialfum ſier / v. 26. Enn Paulus fieck Raaded honum fraa þvi / v. 28. og ſo ſnned hon um / v. 33. Sijdan voru þeir Paulus z. Silas leatner fara Lauſer burt uͤr Mirk-vaſtofuñe / v. 40.

XVII. Cap.

1. Hvert reiſte Paulus epter þad ?

Til Theſſalonicam / (Eirnrar Vydþrægrar Borgar i Macedonia vid Siaþar Sijduna / hverria Theſſalus Kongur hafde lated byggia :) Hvar hann med Predikun ſiñe / er hann hiellt i Samkundu Gydinganna / um JEſum / kom morgum til ad trua Evangelio / v. 1. 4.

2. Hvad tooku Gydingarner ſier fyrer Hendur ad giora þar i Borgeñe ?

Þeir giørdu Upphlaup / ut af hverlu ad Jaſon (hiaa hverium ad Poſtularner voru til Herberges / v. 7.) komſt i ſtoora Hættu / v. 9. So giørdu og Gydin[illegible]ner i

Berrhoe

Beroe eilt Vpphlaup i giegn Postulum/ v. 13. Hvar fyrer ad (Brædurner) sendu Paulum til Athenu Borgar (Þetta vess ad þar vär ein Har Skoole/og tin ageætaste Stadur i Gryklande/er lä 52 Mylur frä Beroeen) Þar Predikade hañ i Sam kundu Husum Gydingaña og Torgenu/ v. 17. Og Loksins a Dooms-Plaßinu / v. 22. Vm Gudlegre þeirra/ad þeir vær eu ofur Bänkruader i öllum Hlutum / v. 22. Þar fyrer skylldu þeir leita DRO TTJNS / og taka Rad sitt / v. 30. Nielldu þa nockrer Meñ med honum/og urdu Truader / Medal hverra ad vär Dionysius eiñ af Rädeñu/ og (ein gofug) Kona Damaris ad Nafne/ og adrer med þeim/ v. 34.

XVIII. Cap.

1. Hvad athrkast Paulus i Corinthu, Hörd?

Hañ kiende i Skoolanum ä Sabbaths Deigenum/ Og talade um bæde fyrer Gydingum og eiñinn lyka fyrer Grycksum (Pad er / Hañ leitade þar vid sterka Meining/ad þad være eckert añad Medal/fyrer hvört ad Meñ yrdu Sæluhoolpner / nema alleinasta Nafnet JEsu / Giørn. Bok Post. 4. v. 12)

So

So giørde hañ/ og so mørg Tákn og Furdu-Verk/ 2. Cor. 12. v. 12.

2. Hiá hvorium hafde Paulus Herberge i Corintho?

Hiá Einum Gyding/ hvern Claudius Keysare hafde reked burt af Róm * ad Nafne Aqvila / hans Handverk var Tialld-Vefnadur / Til þess hins sama giek hañ inn/ Og Erfidade (Med þvi ad Paulus hafde lært sama Handverk) v. 1. 2.

3. Epter þad var hañ klágadur fyrer Gallion Landstiornara / Eñ med þvi þad vóru Spurningar um Lærdom þeirra og Lögmál (sem þeir klöguðu hañ fyrer) þa villde hañ ecke dæma um þad/ helldur slepte hañ Paulo / v. 12. 15.

3. Hver predikade i þañ Tima i Epheso?

Apollo / Eitt Mælsku-Madur og máttugur i Ritningunum (hañ var vel lesin og reyndur i þeim) hañ yfer vañ Gydinga megtuglega/ bevijsande fyrer Ritningarnar/ þad JEsus være Christus/ v. 24. 25.

XIX. Cap.

Oo 1.

* Epter Christi Fæding 57. Ar.

1. Hvert reiste Paulus leingra?

Paull geck pa uñ Vpplond / (par ſe Syrland / og Judæa / pad Galatiſka Land og Phrygia / Cap. 18. v. 23) og kom til Epheſū/v. 1. (ſo ſem hañ hafde lofad þeim i þyrer parande 18. Capitula v. 21.) þar fañ hañ 12. Læreſveina/v. 7. Hverium hañ ken de bekur og underviſſade uñ Gudo Ri-ke/v. 8. Og er hañ hafde haft Hendur yfer þeim/ kom Heilagur Ande yfer þa/ og þeir toludu Tungur z ſpaadu/ v. 6. Par epter geck Paulus iñ i Samkun-du-Huſed/z Predikade diarflegana/gior-de og ſo ſtoor Teikn fyrer ſijn Svita-Klæde og Kraga af hans Hørunde / v. 11. J þeſſu Spudu z nockrer Særinga-Meñ epter Paulo/af hveriu þeir hlutu ecke nema Skøm og Skada / v. 13. 19. J þañ Tijma hofſt og ſo eige litill Vpphlaſtur i Borgeñe / Hverium Gull ſmidur nockur ad Nafne Demetrius Olle/v. 23. 29. Eñ hñ vard ſtødvadur af Kanzeleranum. v. 35.

2. Hvada Afgudadyrkunar Borg var Epheſus?

Nun

Nun veikke Forsorgun hinē miklu Gydiu Dianu/og þvi Himneska Bilæte (hvert Heidingiar helldu ad þvilykt være) v. 35. Vm hverf þeir æpfu upp/og sög du/ Diana þeirra i Epheso er mikil / v. 28.

XX. Cap.

1. Hvert ferdadest Paulus sydan er bued var ad stilla þetta Upphlaup ?

Til Grycklands/ og kafde þar þria Manude/ v. 3. Þar epter kom hañ i Asiam/og lendte i Troade (53. Mylur fra Epheso) v. 6. Þar giørde hñ Eutychum aptur lifanda (er hrapade nidur ur hin um þridia Lopt-Sal/ og var daudur uppteken) v. 9. 12. Þadan sigldé hañ/ og kom til Miletum/ v. 15. (Høfud-Stadarens Caria/ 12. Mylū fra Epheso) J fra Mileto sende hañ til Ephesum/og let kalla a hina ellstu af Safnadenum fyrer sig / v. 17. Nelll so þar eina Skilnadar Predikun/ v. 18. til 24. Skipade þeim ad ha fa Gaat a sialfum sier/og a allre Hiørd- ene/ (b) (Sømnude Christi) v. 28. Sko- ā

(b) 1. Petr. 5. v. 2.

an bifalade han pa Gude / v. 32. Fell
frain a Kne/ og bad asamt þeim øllum.
Þa giørdest Grætur mikill medal þeirra
allra / og løgdu þeir aller Hendur um
Hals Paale/ og Kystu han / og filgdu
honum til Skips/ v. 36. 38.

XXI. Cap.

1. Hvert sigldi Paulus frá Mileto ?

Til Co/ (sem er ein Ey i þvi Asiatiske
Hafe) og annars Dags til Rhodum / og
þadan til Patara/ v. 1. 2. (Søþuds Stadar
ens i Lycia) Sijdan til Tyrum. v. 3. (Þat
pra til eins gamals Kaupstadar i Phœnicia/hvern
Hebreſker kølludu Zor/ Joel/ 3. v. 4. Amos. 1.
v. 9.) Ptolemaida / v. 7. (er la vid
Sioon 6. Milur fra Tyro) og
Cæsaream/ v. 8. (sia 8. Cap. 40. v.)
Hvar han talade vid Agabum / v. 10.
(ein Propheta / Cap. 11. v. 28.) Sijdan ferd
adest han til Jerusalem og ſkyrde Olld-
ungunum fra / hvad epter annad/ hvad
Gud hafde giørt a medal heidinna Þioo-
da fyrer hans Embætte. v. 19. Þa Rad
løgdu Olldungarner honum/ z sogdu:
Þier høfum hier Fioora Men / hverier

Hels

Heit hafa fest yfer sier (epter Løgmaale og Rette fra Nazaratishu/ 4. B. Mosis. 6. v. 2.) Pa sønnu tak ad þier / og hreinsa þig med þeim (þaga þier nockud epter Verkleita þeirra Truundu Gydinga / sem eru nu ecke þora ad vykia fra Ceremoniu Løgmaalenu / ad þu skulet ecke verda þeim til Hneixlis) og voga Kostnad uppa þa, (Hvad sem þurfte til Foornfæringar og Hreinsunar/ 4. B. Mos. 6. v. 14.) ad þeir verde Lauser vid þeirra Heit/ hvad og so skiede/ v. 24. 26.

2. Hvernig geck Paulo þar ?

Þegar Gydingarner af Asia vordu varir vid hann i Musterenu/ var honum stoor Lijfs Haaske buinn/ en hann vard þo Frelsadur f. Til-Stiik Høfuds-Mans sens/ v. 30. 33.

XXII. Cap.

1. Hvers beidest Foolked ?

Þad villde Hiarkans feiged hafa tek ed Paulum af Lijfe / og þa Høfuds-Madurenn (Lysias) villde laata Hudstrij kia hann / v. 24. Sagde Paulus : Er þad riett hia ydur ad Hudstrijkia Rom verskann Mann an Dooms ? Laga ? v. 25. Og sem sa Adste Høfuds-Madur

heyrde þad / vard Paulus frelsadur/ og sendur þvi Andlega Rade i Jerusalem/ v. 30.

XXIII. Cap.

1. Hvad giördest þa enn fleyra?

Sem hann (Paulus) stood framme fyrer Radenu/ v. 1. skipade Ananias Kenne masa Nøfdinge þeim er hia honum stoodu/ ad lioosta Paulum a hans Munn/ vegna þess hann forsvarade sig fyrer Radenu/ þar epter jatade Paulus / ad hann være eirn Phariseare / v. 6. (Þad er, edur enn hann syneest / Cap. 26. v. 5. Philipp. 3. v. 5.) Og er hann þad sagde/ giördest Sundur-þycktia i millum Phariseos og Saduceos / v. 7. Nær fyrer Nøfuds-Madurinn skipade Stridsfolkenu ofann ad fara/ ad slijta hann burt fra þeim/ og leida i Herbudernar (edur Kastalann) v. 10.

2. Hvernig leitadest Folked vid ad slaa Paulum i Hel?

Nockrer Gydingar tooku sig samann/ og Heitstreingdu / ad þeir skylldu hverke eta nie drecka / fyr enn þeir hefde Paal i Hel komed. Enn þeir voru fleyre enn Fiøruttiger sem þetta Samtak høfdu

giørt

Giort/ v. 12. 13. Og eit Systur-Sonur
Pauls heyrde þad Aform (Epter skerdetli-
legre Skickan Guds) v. 16. Gafhañ þetta
Yfer-Hofdingianum til Vitundar/ v.
19. Hver ed sende Paulum m Riddar-
Lide til Felix Landstioornara i Cæsari-
en / og skrifade eitt Bref med honum /
v. 24. 25.

XXIV. Cap.

1. Hvad skiede epter þetta?

Ananias Kieñemaña-Hofdinge kom-
de sig fyrer Lands-Doomaranum / eiñig
Olldungarner og medur þeim Tertull-
us Mælsku-Madur / * Hvar þeir a-
klogudu hañ hardlega/ v. 1. 2. Paul-
us þar a moote forsvarade sig/ v. 10.
Nockrum Dogum þar epter predikade
hañ (um Riettlæte og Hreinlyfe og ap Epter-
komanda Doome) fyrer Landstioornaran-
um Felix/ og hañs Hus-Freyu Drusillu
(Systur Herodis Agrippa / Cap. 12. v. 1.)
so ad Felix skielfdest / og svarade, Gack
hiedañ ad Siñe/ Nær eg hefe Tomstund
til/ vil eg þig kalla lata/ v. 24. 25.

2. Hversu lenge var Paulus latiñ vera

* Epter Christi Fæding. 54. Ar.

þar i Varðhallde ?

Tvo Ar/ v. 27.

XXV. Cap.

1. Hver kom sudan i Stad Felicis Lands Stiornarar ?

Procius Festus (Hvern ed Keysarenn skik ade til Landsherra) þa hann var nu kominn i Gydinga Land/ mætte fyrer honum siaa Ædste Prestur og þeir Ypparlegustu medal Gydinga i moot Paale/ beiddu um Vinattu i moote honum/ ad hann liete kalla hann til Jerusalem/ og tooku Vard a honum / þviad þeir villdu sla hann i Hel a Veigenum/ v. 1. 2. 3. Enn Festus afsloo þeim þeirra Beidne og stefnde þeim til Cæsaream / hvar hann sette sig a Doomstoolinn/og heyrde so vel Sakargypter Gydinganna/sem Pauls Afbætaner/ v. 4. 6. 7.

2. Hvad riede Paulus nu ad er Festus villde loka hann upp til Jerusalem/ad hann hyllde þar Doom ad honum fyrer þetta?

Hann skytur sier til fyrer Keysarann / v. 11.

3. Hvad skiede nockrum Døgum þar epter ?

Agrippas Kongur (Sonur þess Herod:

Agrippas

Agrippas / hver ed liet Halshøggva Jacob / Cap. 12. v. 2.) kom med Systur sinne (Bernice) til Cæsaream / ad heigia Fest um velkominn / v. 13. (til ad Oska hønum / er nu var ordinn Keysarlegur Landstioornare / til Lucku (hans Rykisstioorn:) Og þegar hann hafde nu sagt Konungenum fra Mala-Vexte um Pal / v. 14. Var Pall sooktur Annars Dags (og leiddur) inn i Raad-Hused / v. 23.

XXVI. Cap.

1. Hvad giørdest þa þar?

Paulus giørde med þeirra Leife þvilijka eina giegnum-þreingiande Rædu og Predikun / v. 1. til 24. ad hverrar Krapte Festus Hloo / og sagde: Galinn ertu ordinn Pall / Su mykla Konst giører þig galinn / v. 24. Enn Agrippas Konge ur took til ad vikna vid hana / v. 28. Og hafde nærre þvi læsted Christnast.

XXVII. Cap.

1. Hversu foor fram um Pal epter þetta?

Hann var sendur af Festo a Einu Skipe * til Nero Keysara (Cap. 25.

* Epter Fæding Christi 57. Ar.

v. 12.) i Rom/ og feingiñ þeim Hundr-rads-Høfdingia er hiet Julius / v. 1. Nañ byrte sig blijdañ vid Paal/ v. 3. Loksins komust þeir epter utstadna mykla Lijfs-Hættu/ med hinum ødrum/ er voru a Skipe med þeim/ til Eyarinnar Melita/ v. 2. til 44. (Hver ed nu kallast Maltta/ og liggur a millum Sikileyar og Africa/ ad Breidd 3. Mijlur/ og 4. ad Leingd) ad fratekna Skipenu / hvers apture Hlutur leystest sundur af Ofurefle Bilgnaña.

XXVIII. Cap.

1. Hvada Vidtøku veittu Innbyggiararner þeim þar ?

Þeir Lyder syndu þeim eige litla Vinattu / v. 1.

2. Hvad hendte þar Paal ?

Þar skreid ein Nadra ur Hrijse, nockru og hrcktest a Hond Paale / v. 3. Hvad i Fyrstuñe þotte illt og Olucku Merke / v. 6. Eñ er þeir sau ad hañ hlaut eckert Mein af þvi/ þa søgdu þeir hañ Gud vera/ v. 5. 6.

3. Hvada Tákn og Furduverk giørde Paall bleyre i þeim Stad?

Hañ læknade Fodur Publii (Forings-

ia

ia (Sparikar) af Kolldu og Blood-Soott/ v. 7. 8. Og marga adra Siuka a þeim premur Mannúnum/ sem hafi var þar/ v. 11.

4. Hvernig komst hañ til Rom?

Luckulega/ Hvad Brædurner geingu út i moote Paale / v. 15. Og Hofuds-Madurinñ (Julius) afhendte Bandinganna þeim Ædsta Hofuds-Manne: Eñ Paale var lofad ad vera hvar honum lijkade / med þeim einum Striids-Manne sem a honum took Vakt / v. 16.

5. Hvad hafdest Paulus þar ad?

Hañ kalade umm sitt Sakleyse i Predikun þeirre / er hañ giørde fyrer Gydingunum/og nockrer ut af þeim fiellu i Sid med þvi sem hañ sagde / eñ sumer trudu þvi eige/ v. 23, 24.

6. Hversu lenge var Paulus i Rom?

Tvo Ar/ predikande Guds Ryke/ og kieñande ut af DRottne JEsu / med allre Diørfung / Og þad fyrerbaud honum einginñ / v. 30. (Hvertt Keysarinñ edur nockur (lyfinguar.)

Hier epter fylgia Sende-Bref hins Heilogu Postula / sem innehallda fagra Lærdooma.

S. Pauls Pistill til Romveria

(Sendur fraa Chörinthus-Borg med Phœbe / hver ed þioonade Søfnudenum i Kenchrea / 55. Arum epter Christi Fæding.)

I. Cap.

1. Hvernig utmaalar Paall Guds Ord?

Ad þad sie Krafftur Guds sem hiaalplega giøre alla þa (c) sem þar aa truaa / v. 16. Af þvi ad þar Opinberast ecke þad Riettlæte / sem fyrer Gude duger / hvert ed kiemur af Trunne til Truarinnar / v. 17.

2. Hvad seiger hann um enu Heidnu?

Ad þeir hafe einga Affsøkun / med þvi þeir vissu þ / ad þar er Einn Gud / og hafa hann þo ei prisad so sem einn Gud / nie honum þackir giørt / v. 21. Þvi þeir hafe umsnued Dyrd Oforgeingelegs (þess Rylqva) Guds / i Lijkneskiur (Maalt-

lausra

c) Ebr. 4. v. 12. 1. Cor. 1. v. 18. Jac. 1. v. 21.

laustra (Skurgoda) Forgeingelegra Manna/ Fugla og ferfættra Dyra (so sem ad eru Uxar) og Skridkvikenda (Dreka og Hoggorma) v. 23. Af Þvi (fyrer Saker þvilykrar Afgudadyrkunar) hefur Gud og gefid þa ut i þeirra Hiartans Girnder. v. s. fra v. 24.

II. Cap.

Hver eiga ad verda Kiør hinna Gudhræddu og Ogudlegu a Doomadege ?

Gud mun Endurgiallda einum og serhverium epter hans Verkum / sem ad er Heidur og Vegsemd / og Ofallvallta Veru/ v. 6. (Þer ein Oforgeingeleg Korona/ sem er, þad Eylyfa Lyf) þeim sem med Þolinmæde (Stodugglynde) i goodum Verkum stunda eptir Eylyfu Lyfe / v. 7. Enn hinum sem Þrætugiarner eru (sem standa a moot Guds Orra Kienningu) og hverier eige hlyda Sannleikanum / enn hlyda helldur Ranglætenu / Brade og Reide/ v. 8. Hrellingar og Harmkvæle (ekins Þana mun koma) yfer allar Sælir þeirra Manna/ sem Jllsku drygia / v. 9.

Hvad

hviad eckert Mannagreinar alit er hia Gude (d) v. 11.

III. Cap.

1. Hvad er Madurin ad reikna hia Gude?

Gud er Saklaus/ en aller Menn Lygarar (af Natturunne og epter Syndafallid) (e) v. 4. Aller eru þeir frávikner (f) (fra Veige Riettlætesins) og aller Onyter ordner (til hins Góda) og eingin er sa sem Gott giører/ og ecke Eirn (ad Einge um undanteknum) v. 12.

2. Fyrer hvad verdur Madurinn Riettlatur fyrer Gude?

Eckert Holld er Riettlatt fyrer hønum af Logmalsins Verkum (g) (sem eru tilskipud i þeim Tiju Guds Bodordum) v. 20. Helldur verdum vier Riettlater af (Guds) Naad/ an Verdskulldunar/ fyrer þa Endurlausn/ sem ordin er fyrer JEsum Christum/ v. 24. Hvern Gud skickade til eins Nádar-Stools (h) (Hvere

Fyrer

(d) 5. B. Mos. 10. v. 17. 2. Chron. 19. v. 7. Post. G. B. 10. v. 34. Gal. 2. v. 6. Eph. 6. v. 9. (e) Ps. 14. v. 3. 53. v. 4. (f) Psalm. 116. v. 11. (g) Gal. 2. v. 16. (h) Ebr. 5. v. 3.

Fyrermyndan/ ad Naadar Stollin̄ var / 2. Book Mos. 25. v. 17.) Fyrer Truna i hñs Blode/ So holldum vier nu / þad Madureñ (hvert helldur þad eru Gydingar edur Heidingiar) verde Riettlaatur an Lögmaalsins Verka/ alleina fyrer Truna (a Christum/) v. 28.

IV. Cap.

1. Gietum vier þa ecke ordeð Riettlaater fyrer Lögmaaled?

Einganveigin/ Af þvi/ ad Lögmaaled verkar eige añad eñ Reide (þ Sakir vorra Synda/ sem birtast hia oss/ og aaklaga oss) v. 15 þar fyrer (af þvi ad vier hefdum vitad hingad/ til ad Rettlaeted kiemur ecke/ edur gietur ecke komed af Lögmaalenu/ nie af Goodverkum Lögmaalsins) kiemur Rettlaeted fyrer Truna/ so ad þad sie ut af Naadeñe (og fyrer Miskunseme Guds) v. 16.

2. Hvertium verdur þa Riettlaeted tilreiknad?

Ecke einungis Abraham (og hinum ødrum Truudum / hverier ad epter dæme Patriarchans Abrahams truðu a þañ fyrerheitna Messiam) v. 16. Helldur og eiñig oss / ef vier truum a þañ / sem DRottin̄ vorn JEsum uppvakte af Dauda / Sa er

fyrer

fyrer vorar Synder var Ofurselldur (i Daudann til þess/ ad hann lide og giørde fullnad fyrer þær) og fyrer vors Rettlætes Saker uppvaktur / v. 24. 25.

5. Verdur Madurenn þa ecke Rettlætur fyrer sijn Verk sem koma af Trunne?

Ney / Þviad Abraham er af Verkunum Rettlætur / þa hefur hann Lofstyr (fyrer Mønnunum / af hvørium hann er Dæmdur Rettlætur saker sinna Goodverka) enn ei fyrer Gude / v. 2. Enn Abraham trude Gude (i) z þad er hønum Reiknad (fyrer Truna til Messiam) til Rettlætis / v. 3. Enn hønum sem eige Erfidar (þad er Sa sem Vidurkenner ad hann getur ecke med sinum Verkum ad ølluleite giørt Løgmalenu fullnægiu/ edur forþienad nockud med þeim / ecke helldur leitar nockurs Rettlætis i sinum Verkum) helldur truer a þann (Allrannmildugasta Gud) sem (af Naad sinne) Rettlæter Ranglatann (Syndarana sem giora Idran) þeim verdur sijn Trua reiknud til Rettlætis / v. 5.

V. Cap.

1. Hverter eru þeir Avexter Truarennar/ sem þar af koma

(i) 1. B Mos. 15. v. 6. Gal. 3. v. 6. Jac. 2. v. 23.

framkoma ad Trune?

Þesset / ad vier høfum (1.) Frid vid Gud (i vorum Samviskum) fyrer DRottinn vorn JEsum Christum (þott ed oss hefur áreitad fyrer Vélgiørning) v. 1. Fyrer hvern vier og so (2.) Nøfum Tilgongu i Trune til þessarrar Nádar / þar vier inne støndum / v. 2. Og hroosum oss (3) Af Von þeirrar tilkomande Dyrdar. (Vegsemdar og Sálarvelferdar) er Gud mun gefa (i þvi Eylyfa Lyfe) v. 2. eñ eige einasta þ / helldur hroosum vier oss einnin lyka (4.) Af Hørmungunum (sem vier munum lyda i Heimenum fyrer Christi Saker) og (5.) Guds Kiærleika / v. 3. 5.

2. Hversu hart prysar Gud sin Kiærleika vid oss?

J þvi / ad Christur hefur fyrer oss dáed / þá þegar vier vorum eñ Syndugir (k) v. 8. Fyrer þad verdum vier og myklu meyr geymder fra Reidene / fyrer sialfañ hañ (1) (fra Guds Straffe og eilyfre Fyrerdæmingu) af þvi vier erum Riettlæter ordner i hañs Blode / v. 9.

(k) 1. Pet. 3. v. 18. (l) 1. Thessal. 1. v. 10.

VI. Cap.

1. A hvad eiga þeir ad leggia elsta mest Rapp sem villa verda Riettlæter af Naadenne?

Þeir eiga ad hafa Vidbiood a Synd enne/ og læta hana ecke rykia i sier/ hvi ad so seiger Postulenn: Fyrer þvi læted nu Syndena eige drottna i ydrum daudlegum Lykama / so ad þier sieud henne hlydauger i hennar Gyrndum (helldur Krossfested / Demped og Mootstanded ydar Holldi med þess Gyrndum og Tilhneigingum / Gal. 5. v. 24.) v. 12. Þviad Syndenn mun eige kunna ad drottna yfer ydur / þviad þier erud eige under Lögmaalenu (Þad er Ott og Bölvan Lögmaalsins) helldur under Naadenne/ v. 14. (af þvi vier vitum ad vier hørum um Eirn Naadugann Gud.)

2. Hvad er Daudenn/ og hvad er aftur a moot þad Eylyfa Lyf?

Daudenn er Verdlaun Syndarinnar / enn Guds Giof er Eylyft Lyf i Drottne vorum JEsu Christo.

VII. Cap.

Hvad er Syndenn i Oss?

Nun er ecke sialfer vier/ edur þad sem vier

vier erum / Nelldur er hun þad Bonda sem byr i voru Holldi: Viliann hefe eg / en ad fullkomna þad Gooda finn eg ei: Þvi þad Gooda sem eg vil / þad giore eg eige: Nelldur þad Vonda / hvad eg vil eige/þad giore eg/ v. 18. 19. 20.

VIII. Cap.

1. Hvad er Kraptur Evangelii / og hvad verkar Guds Ande i oss?

(1.) Eina Saluhialplega Tru / Sö er nu eckert Fordæmanlegt (Eiragen Fordæming) i þeim sem i JEsu Christo eru / v. 1. (2.) Eina Nya Hlydne / Ad vier erum Andlega Siftader / v. 6. Þvi Holldlega ad vera Siftadur (Eylgia Gyrndum og Tilhneigingum Holldsins) er Fiand skapur i giegn Gude/ v. 7. (3.) Þolinmæde og Vonena/ Þvi þeir sem Guds Ande leider/ þeir eru Guds Born/ v. 14. En fyrst vier erum Born / so erum vier og Erfingiar/ þad er/ Guds Erfingiar og Samarfar Christi/ ef vier lijdum asamt med honum/ uppa þad ad vier verdum eirnig med honum upphafder til

Dýrdarinnar/ v. 17. Hvad eg helld pad so / ad Mootlæting þessarra Tijma sie ecke verd þeirrar Dýrdar/ sem vid oss mun Opinberud verda/ v. 18. Hvad viser er/ um Sælubiœlpleger / en þo i Vonenne / v. 24. Hvad vier vitum ecke hvad vier skulum bidia sem pad byriade / helldur bidur Andenn fyrer oss med Oumrædanlegre Andvarpan / v. 26. En vier vitum ad þeim sem Gud elska þiena aller Hluter til hins Besta / v. 28. (4.) Mrugt Hugar-Traust/ ad vier meigum relda oss uppa Gud : Er Gud med oss/ hver kan þa vera ä moote oss ? Hver ed ei þyrmde sijnum Eigenlegum Syne/ Helldur gaf hann ut (i Daudann) fyrer oss alla / Hvernig skyllde hann þa eige giefa oss alla Hlute med hönum ? v. 32. 31. Hver vill æsaka Guds Utvallda ? Gud er hier sem Riettlæter/ Hver er hann sem Fordæmer ? Christur er hier sem dæid hefur/ Ja / myklu helldur sa sem upp äpfur er vaken (fyrer Dyrd Fodursins/ Rom. 6. v. 4.) hver ad er til Hægre Handar

Handar Gude/og bidur fyrer oss/ v. 33. 34. Hver vill oss skilia vid Guds Elsku/ og so fr. v. 35. til 39.

IX. Cap.

Hvad seger Paulus um þa Køllun er skeduê fyrer Orded ?

Eg mun þad kalla mitt Foolk (m) sem ecke var mitt Foolk / Og þa mÿna Ustustu sem ecke var mÿn Ustusta. v. 25. Sia/v. 30. 31. 32.

X. Cap.

1. Hverju svarar Paulus um Gydingana?

Ad þeir vite ecke ad giøra Mismun a mille þess Riettlætes / sem kiemur af Løgmaalenu/og þess er kiemur af Evangelio / og leider þeim þetta Klaarlega fyrer Sioner i þessum Ordum: Endalok Løgmaalsens er Christur / Hver sem a hann truer/sa er Rettlaatur/v. 4.

2. Hvernig verdur Madur ordeñ Rettlaatur og Saaluhoolpeñ ?

Ef Meñ trua af Hiarta/verda Meñ Rettlaater/og ef Meñ Vidurkeña (lÿka JEsum) med Muñenum / verda Meñ Saalpleger/v. 10. Þvi hver hañ akall ar Nafn DRottins / sa mun hoolpiñ

(m) Hos. 2, v. 23.

verda (n) v. 13.

3. Hvadan kemur Truen?

Truen kemur af Predikunene / en Predikunin fyrer Guds Ord / v. 17.

XI. Cap.

Hefur Gud þa Utskufad Gydingum fra Eylifu þyret Sakir þeirra Vantruar?

Fiærre sie þvi: Gud hefur ecke sitt Foolk fra sier reked / þad han hefur ádur fyrerhugad / v. 2. Forherding er skied eins Part Israel / þangad til ad Tala Heidingianna er innkomin (þeirra aptur hvarf er skied) v. 25. Og allur Israel (sem truer) verde so hoolpinn / v. 26. (Sia Es. 59. v. 20.) Hviad Gud innlyktade alla undet Vantruna (Rom. 3. v. 9. Gal. 3. v. 22.) uppa þad ad han myskunade ollum (eins Gydingum sem Heidingium) v. 32.

XII. Cap.

Hvernig minner Paulus oss a ad vier skulum giøra Goodverkin?

(1.) Segir han ad Madur skule gefa Gude eitt Heilagt og þacknæmt Offur / v. 1. (þad er soddan Gudsdyrk n / ad Menn

(n) Joel. 2. 32.

Men tilbidie Skeparann i Anda i Sannleika/ Joh. 4. v. 23.) (2.) Kiennir hann / hversu ad þeir sem eru i Kyrkiunnar Þioonustu skule hegda sier sijn a millum Innbyrdis/ v. 3. (3.) gefur hann Jmislegar Reglur um Kiærleikann til vors Nauunga / v 9. til 19. Og kiener hversu ad Madur eige ad breita vid sinn Ovin / v. 20.

XIII. Cap.

1. Hvad seger hann um Yfervalldid?

Valldstiornin ber eige Sverded For giefins / þviad hun er Guds Þienare / og eirn Hefnare til Strøffunar þeim sem illa giora / v. 4. Þar fyrer skal hver Madur vera Valldstioorneñe undergefinn/sem yfer honum Magt hefur / þvi þar er eige nockur Valldstioorn utan af Gude/ v. 1.

2. Vñ Hvad eru Christner hvertie ødrum skyllduger?

Vñ ecker utan ad elska hver annann/ þviad Elskann er uppfylling Løgmaals sins/v. 10.

XIV. Cap.

1. Hvar til eigum vier ad hafa Allu vorn Lijf og Dauda?

Til Heidurs og Dyrdar Gude/ Þvi ad eingin vor lifer sialfum sier/ og eingin deyr sier sialfum/ v. 7. Meiningen er/ vier erum ecke sialfra vor/ helldur Guds/ sem hefur skapad oss/ og endurleyst oss sier til Eignar/ i hvers Hende ad stendur vort Lyf z Daude) og vier munum aller (a epsta Dege) skickast (o) fyrer Christi Domstol/ v. 10.

2. I hverju er Guds Ryke innefaled?

Guds Ryke er ecke Matur og Dryckur/ helldur Rettlæte og Fridur og Fognudur i Heilagum Anda/ v. 12.

XV. Cap.

Hvernig eigum vier ad umlyda Vanmætt og Breyst vors Naunga?

Þolinmoodlega. Hver sem eirn vor ra hegde sier so/ ad han þocknest sinum Naunga i goodu til Betrunar/ v. 2.

XVI. Cap.

Hvernig eigum vier ad lifa i þessum Heime?

Men eiga ad vera vitrer uppa hid Gooda / og einfallder uppa hid Vonda/ v. 19.

Hin þryre St. Pals Pistill

til

(o) 2. Cor. 5. v. 10.

Til Corinthios.
(Skrifadur 7 sendur fra Philippen 55.
Arum epter Christi Fæding.)
I. Cap.

1. Hvernig rædur Paulus til Eindrægnes i Kærdoomenum?

Eg aminne ydur kiærer Brædur fyrer Nafn DROTTins vors JEsu Christi / pad pier hafid allir saman eina Radu / og lated eige nockra Tvist kan vera ydar a mille / helldur halldeð fastlega til samans i einu Sine / og eine Meiningu / v. 10.

2. Gefur Paulus og so skyre nockurn?

Eingan utan Crispum og Gajum / (Giorn. B. Post. 18. v. 8.) v. 14. Og Heima-Mess Stephana / v. 16. Pvi ad Christus sende han eige (Einkanlega) til ad skijra / helldur ad predika Evangelium um Christ hins Krossfesta / sem er Gydingum ad steñu Hneixlan / eñ Grickum Heimska / v. 23.

3. Hvernig rædur Paulus Mönnum fra Drambsemede?

Pad eige eru marger Spekingar ept

er Holldenu / eige marger Vollduger / eige marger Edalborner kallader / v. 26. Helldur hvad Heimskulegt er fyrer Heimenum / þad hefur Gud utvaled / uppa þad ad hañ giørde Vitringana ad Hneixlan (hverier ed vanbruka þeirra Mañlega Vitsku/ og hallda þaña Ord eñ Guds Speke / Sem er Opinberud i Evangelio) v. 27. So ad ecker Holld skylldi hroosa sier fyrer honum/ (so ad einngeñ Madur geti sagt / ad hañ hafe Goldast Pecking Guds og þad Eylijfa Lijf fyrer sitt Vijsdoom / Sköpugleika og Vallder/) v. 29.

4. Hvør er þin hæsta Hrosun Christeña Mañs?

Ad Christur er þeim af Gude giørdur til Vijsdoms (ad hvørium vier / so sem þeim sem ad er vor Einaste Lærimeistare fyrer hañs Ord/ meigum læra og vita allt hvad oss er Naudsynlegt ad vita um Gud og vor Sællu hiälpar/Efne) og Riettlætes (sem er hañs Verdskulldan og Forþienusta/hverra vier eigum ad Tileinka oss fyrer Truna/ 2. Cor. 5. v. 21.) og til Helgunar (Luc. 1. v. 75.) Og til Endurlausnar (Fra Synd / Dauda/ Diöfle Helvijte og ollu Illu/) v. 30.

II. Cap.

1. Hvernig hegdade Paulus sier i synu Predikuner og Postula Embætte?

Hann hiellt sig eckert vita utann alleina JEsum Christum þann hinn Krossfesta / v. 2.

2. J hvØriu var hans Ord og Predikun framhallinn?

Ecke i Snilldar Ordum Mannlegrar Vitsku / helldur i Audsyning Andans og Kraptarins / v. 4.

3. Hvad hefur Gud tilbued þeim sem Elska hann?

Þad ei hefur Auga sied / og eige Eyra heyrt (Dyrd þess Eylifa Lyfs) Og ecke hefur i nockurs Manns Hiarta komed / þad hefur Gud fyrerbued þeim er hann elska / v. 9.

4. Hversu langt nær vor Skilningur i Gudlegum Efnum?

Nattúrlegur Madur skyniar eckert af Guds Anda / af þvi ad þad er honum Heimska / og hann fær þad ecke þeckt (án Upplysingar Heilags Anda /) v. 14.

III. Cap.

1. Hvad er sa riette Grundvollur Truarinnar?

Eingin fær annann Grundvoll lagt

(P) helld

(p) helldur eñ þ añ sem lagdur er / hvór ad er Christus JEsus / v. 11.

2. Hvad eru Lykamer þiña Kiert-Truudu?

Guds Mustere (q) og Guds Ande bygger i þeim / v. 16.

IV. Cap.

1. Hvad skulu Meñ hallda Kiertlyndera Kieñendur ad vera?

Christi Þienara z Verk-Sktioornara yfer Guds Leyndardooma v. 1. (1 Ordenu)

Nu heymta Meñ eige meyr ad Verk-Sktioornurunum/ eñ þad þeir fiñest truer/ (1 þeirra Embætte/) v. 2.

2. Fyrer hvad acktar og virder Heimurinn Trua Kieñendur?

Þeir eru acktader af Heimenum so sem Bolvan þessarar Veralldar / og Hreinsunar-Offur allra Maña / v. 13.

V. Cap.

1. Hvada Doom lætur Paulus gange yfer þañ sem drygt hafde Blood-Skøm?

Ad hañ verde ofurselldur Andskotanum. (Þad er/ verde Bañfærdur/ og utelokadur af Guds Kyrkiu/ og afhendtur Satans Vallde og

---

(p) Eph. 2. v. 20. 1. Petr. 2. v. 7.
(q) 1. Cor. 6. v. 19. 2. Cor. 6. v. 16. Eph. 2. v. 21. 22.

og Mäger) til Hollðsins Fordiørfunar (so að Blood=Skamarin verði að Forsmän fyr er það/Skamest sín/verðe mängräður/og hönum verde so komeð til að viðurkiena sijnar Synder) og að hans Synduga Hollð verde ásamt þess Gyrndum og Tilhneigingum Deyðt og Krossfest / (Rom. 8. v. 13. Gal. 5. v. 24.) So að Andinn sie hialpleg ur á Deige DROTTINS Vors JESU/ v. 4.

2. Hvernig eigum vier að hallda Páska?

Eige i Gomlu Surdege / og eige i Surdege Illsku og Syndsamlegu Lyfterne/ Helldur i sätu Deig Skyrleiksins og Sannleikans/ (Z hrein um Lærdoome og Gudrækelegu Lyfterne og Framferde// v. 8.

VI. Cap.

Hver Gläde og Frelse hafa Enir Hellögu/ þeir Sannn-Truudu / hvertt eð Dyrdlega munu opinberast með Christo/ 2. Thess. 1. v. 10.) á Sydarsta Dege?

Þeir munu Heiminn dæma (þau Oguðlegu Heimsins Børn) Z Englana (þa Illu Anda er aður hefðu gooðer verið) v. 2. 3. (Sia Matth. 19. v. 28.) Og Rangláter

lǽker muna ecke eignast Guds Ryke/ v. 9.

VII. Cap.

1. Er þad vel Rádlegt ad Madur Kvongest?

Fyrer Frillulifnadar Saker/ þa hafe hver ein sijna Eigin Konu/ og hver ein hafe sijn Eigin Man / v. 2. Betra er ad gyptast en ad brenna (ad brenna Innvorteis (Hiartanu af Loga Lausliætesins / af hverium Madur kan audveldlega ad falla i Saurlifnad) v. 9.

2. Hvernig eiga Egta-Hioonin ad breyta Jnbyrdis?

Þeir sem ad Eiginkvænter eru/ þad þeir sie so sem ad þeir hefdu ei neinar / v. 29. (og láte sig ecke þar med hindra fra Guds Dyrkan) og þeir sem fagna / (nær þeir blessast af Gude med Tymanlegre Velferd) Sem ad Fagnudu þeir Eige / (Þeir eiga ecke ad gióraft Ofkáter/ helldur Hugleida/ ad þad meiga gióraft stoor Umskipte innan Aptans/ Syr. 18. v. 26.) v. 30.

VIII. Cap.

1. Hvad er Skurgod?

Skurgoded er ecke par i Heimenum / v. 4. (af þvi ad þess Guddomur er ecke nema login / so ad sa sem þad tilbidur / heidrar ein

falskan

helst an Gud edur Afgud/ i stadin fyrer hans sanna Gud)

2. Hvad eru hier eitt rettu Offramunier ?

Pad sem kenur oss af Elsku til Guds vors / Ef sa er Einhver sem Elskar Gud hañ er af hm peckur/ v. 3.

3. Hversu marger Guder eru til ?

Vier (Christner Men og Truader) hof um ecke utan eiñ Gud/ Fodureñ/ af hver ium ad aller Hluter eru/ og vier i hañs og eiñ DROTTIN JEsum Christum/ fyrer hvern aller Hluter eru (r) og vier fyrer hañ/ v. 6.

IX. Cap.

1. Hver Laun eiga Kennepedur og Kennendur sier skilin ?

Peir sem Evangelium kunngiora sku lu af Evangelio Næring hafa (s)/ v. 14. Hviad pat stendur skrifad i Mosis Logmale (5. B. Mos. 25. v. 4. Eige skalltu munbinda Naut pad sem preskir v. 9.)

X. Cap.

1. Hvernig tekur Paulus vara fyrer pvi ad Mess

(r) Joh. 1. v. 3. Eph. 3. v. 9. Col. 1. v. 16. Hebr. 1. v. 2. (s) Matth. 10. v. 10. Luc. 10. v. 7.

Mieð skule ecke falla fra rettre Tru ?

Hver hañ lætur sier þykia / ad hañ standi / stöðugur i Trunne / gefe sa vel gaum ad / ad hañ falle eige (Byrie Aptvegalersku Dysbulsins i Andvaraleise og Stoor Synder) v. 12. Rom. 11. v. 20

2. Hvad seger Paulus oss til Huggunar uñ Trufeste Guds ?

Gud er Truur / sa ei umlydur þad ydar se freistad framar eñ þier formeg ed / helldur giörer hñ. þa Ending a Freist ingunne / ad þier geted þad þolad / v. 13.

3. Hvernig eigum vier ad neita Matar og Dryckiar ?

Hvert þier nu eted eda drecked / eda hvad þier giöred / þa giöred þad allt til Guds Dyrdar / v. 31.

XI. Cap.

1. Ma Madur ecke detta ?

Ef sa er einhver ydar a mille sem þrætugiarnsamur vill vera (um Orsakar) hañ vite þad ad vier hösum ei slikañ Sidvana og eige helldur Guds Sofnud er / v. 16.

2. Hvernig straffade Paulus þa Vanbrukun og Oskickun sem tydkadest medal Corinthi Borgar Manna / vidvikiande heilagre Kvölldmaaltyd ?

Hañ

Hafi straffade pad Syndurlynde sem var medal peirra / v. 18. Ad nær Kvølldmaaltydenn skylde halldast / pa tæke hver sijna Egin Fædu ádur / og i a Eture være Hungrader / hin Adrar være drucknir. v. 21.

3. Med hvada Ordum Jtrekar pu Jnnsetning pessarar heilogu Kvølldmaaltydar edur Sacramentisins Altarisins?

Eg medtook pad af DROTTNE (Eg hefe ecke numed pad af nockrum Manne / helldur fyrer Opinberan JEsu Christi / Gal. 1. v. 12.) sem eg hefe ydur gefed / Af pvi ad DRottinn vor JEsus a peirre Nott (c) Er hann var svikinn / Tok hann Brauded / Giørde Packer / braut pad og sagde / Taked / Eted / pad er minn Lijkame sem fyrer ydur verdur brotinn / Giøred pad i minna Minning. Lijka einninn Kaleikinn / epter Kvølldmaaltydena / og sagde / pesse Kaleikur er Nytt Testamentum i minu Blode / Giøred petta / so opt sem pier pad drecked i minna Minning /

Og

(c) Matth. 26. v. 26. Marc. 14. v. 22. Luc. 22. v. 19.

ing / v. 23. til 26.

4. Hvad eigum vier ad giöra þegar vier gaungum til þeirrar Heilögu Kvølldmaaltydar?

Vier Skulum Kunngiøra Dauda DROTTINS (vier eigum og so þegar vier gaungum til þeirrar Heilögu Kvølldmaaltydar/ og brukum hana ecke alleinasta ad minast a Dauda JEsu og þeirra Velgiørninga sem hañ afrekade off med sijnum Dauda/ helldur og einig kunngiöra hañ/ Vegsama / Lofa og i sañe Tru giöra hans Himneskum Fødur og siaalfum JEsu Packer þar fyrer) þangad til hañ kiemur/ (Synelega a þeim Efsta Dege Doms ins ad hallda/ hvad so leinge sem verølldin stendur / Eiga þau Heilögu Sacramenta ad vera og vidhalldast i Christi Kyrkiu) v. 26.

5. Hvad hender þa Omaklegu Gestena?

Þeir eru seker vid Holld og Blood DRottins (Christi) v. 27.

6. Hvad a Madur ad giöra adur eñ hañ geingur til þeirrar Heilögu Kvølldmaaltydar?

Hver Madur proofe sig sialfur / og Ete so af þessu Braude / og Drecke so af þessum Kaleik. Þvi ad hver hañ Etur og Dreckur Overdugur/Sa Etur og Dreckur siaalfum sier Doom / med þvi hañ giørde ecke Greinarmun a DRottins

lens Lykama (og acktar hann ecke meyr en Al-
menlega og Veniulega Maaltyd/) v. 28. 29.

XII. Cap.

1. Fra hverium koma þær Andlegu
Gafurnar?

Fra Heilógum Anda: Eingenn fær DROTTINN JESVM kallad (ser til Sáluhialpar) utan fyrer Heilagann Anda/ v. 3. Einn og same Ande skipter sierhveriumm sitt/ epter þvi sem hann vill/ v. 11. Vier erum og aller fyrer Einn Anda skyrder (i þeirre Heilógu Skyrn) Og erum so aller til eins Anda dryckader (Vier Dreckum aller hver med ódrum i þeirre Heilógu Kvólldmaaltyd Eitt Dryck/ sem er Blod ed JEsu/ til ad styrkia med þvi moote og vid ad hallda Eindrægne Andans) v. 13.

2. Hverninn hefur JEsus niđurskipad Limum um a sijnum Andlega Lykama?

Fyrst sette hann Póstula i Sófnudenum/ (u) þa Spamenn/ J þridia Maata Lærefedur / Epter þad þaa sem Kraptaverkenn gióra/ þar næst þa sem Lækninge-Giafernar hafa/ Vidhialparara (Pa Sió Forstódumenn Fatækra / hvertee

(t) Eph. 4. v. 11.

ed ad þvi Ste sem var tillagt. beim Fatækn/ hialpudu Sneudum/Stukum og Utlendingum/ Giørn. P. Post. 6. v. 2. 3.) Stiornarana/ (Olldungana/ 1. Tim. 5. v. 17.) marghatt ad Tungumaal (þa er tøludu Imislegum Tungum) v. 28. 29.

XIII. Cap.

Hverium af Gafunum hroosar Paulus allra mest?

Kiærleikanum / v. 1. Þviad þegar øllu ødru linner/ þreyrest samt Kiærleikurinn eige/ v. 8.

XIV. Cap.

1. Meiga Kvinnurnar kienna i Søfnudenum?

Ney/ Þeim man þad ecke leyfast / v. 34. Þviad Kvinnunne er þad Lyte ad tala i Søfnudenum/ (v) v. 35.

2. Hvernig eiga aller Hlutert ad skie i Safnadennm?

Allt skal tilganga Sidsamlega / og epter Skickan: Þviad Gud er ei Gud Oskickunar/helldur Fridarins/v.33.40

XV. Cap.

1. Hver er Grundvøllur Pals um Uppristu þina Daudu?

Siælfs

(v) 1. Tim. 2. v. 12.

Sialfs Christi Vppprisa/ Ef Vpprisa Framlidena er ecke/ þa er Christur og ecke uppriseñ ; Eñ ef Christur er ei upp aptur riseñ/ þa er ydar Tru Onyt/ og vor Predikun Onyt/ og þier erud þa eñ i ydrum Syndum / v. 14. 17.

2. Hvad talar Paulus um Daudañ og Vpprisuna/ um Dauda Adams og Christi ?

Af þvi ad þ eiñ Mañ (vv) (Adam) kom Daudeñ/ z þ eiñ Mañ (Christum) kom Vpprisa Framlidena/ v. 21. Þviad lyka so sem þeir deyu aller i Adam/ So verda þeir og allir Lyfgader i Christo / v. 22. (Christo) byriar ad rykia (i sijnu Nadar Ryke) þar til hañ (Gud Fader) hefur lagt alla Ovine Christi (x) undir hñs Fætur/ v. 25. Sa sijdaste Ovinur sem afmaadur verdur (og skal aldungis foreidast i allra upprisu) er Daudiñ/ v. 26. Þviad hoñu (Christo) hefur hañ (Fader hans, Himneskur) alla Hlute (Sia Ps. 8.

(vv) Rom. 5. v. 18. (x) Ps. 110. v. 1. G. B. P. 2. v. 34. Ebr. 1. v. 13. Ebr. 10. v. 13.

8. v. 7.) Under Fætur lagt/ v. 27.

3. Hvar strijdde Paulus vid Villudyren I Ephesi-Borg/ v. 32.

4. Hvertu spiller vondt samtal Goodum Sidum / v. 33.

5. Hvernig og med hvada Lykømum munum vier upprijsa fra Daudum ?

Pad verdur Sád forgeingelegt / enn upp aptur rijsa oforgeingelegt. Pad verdur sád i Vansemd / enn mun upp aptur rijsa i Vegsemd/ þ verdur sád i Breisk leika/ enn mun upp aptur rijsa i Krapte/ Pad verdur sád Náttúrlegur Lijkame / enn mun upp aptur rijsa Andlegur Lijkame/ v. 42. 43. 44.

6. Hvernig mun fara umm þa sem lifa þegar sa efste Dooms Dagur kemur ?

Vier munum ei aller Sofna (deyia) enn þo munum vier aller umskipteleger verda(1. Thess. 4. v. 15) og þad (þesse umskipting) skal ske nærsta skyndelega / á einu Augnabragde / vid hinn sijdasta Ludurs Pit/ Pvi ad Ludurinn mun gella (y) (hvad einnig skede þegar Løgmaled var utgefid/2. B Mos. 19. v. 16.) og hiner Framlid nu

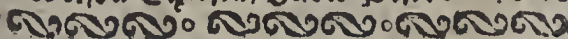
(y) Matth. 24. v. 31. 1. Thess. 4. v. 16.

nu munu upprijsa Oforgeingeleger / og
vier (hvertier ed lisum til hliñar seinustu Tilkomu Christi hingad a Jørdena) munum um-
skipteleger verda / Hviad þetta hid Forgeingelega hlijtur ad klædast oforgeingeleg-
leikanum / og þetta hid daudlega hlijtur ad skrijdast Odaudlegleikanum / v. 51.
til 54.

XVI. Cap.

I. Hveria Formæling leggur Paulus a þa sem ecke Elska JEsum ?

Ef sa er nockur (seger hñ) sm̃ elske ecke
DRottin vorn JEsum Christum / þa
sie hañ Anathema / Maranatha / v. 22.
(þad er hañ sie bormælltur Glutur) og DRott-
iñ kemur til Doomsins ad dæma þa sem
ecke elska Christũ / Judæ Pist. v. 14. 15.

Sijdare St. Pals Pistill til Corinthios.

(sendur fra Philippen i Macedonia med Tito og Luca / 55. Arum ept-
er Christi Fæding.)

I. Cap.

1. Hvat byrer huggar Gud oss i vorū Moori Lxte og Ašørmungum ?

So ad vier geFum og huggad þa ſem eru i allskonſtudum Nrygdum/ med ur þeirre Huggan/ þar vier verdum med af Gude huggader. Þvi/ ad lijka so sem vier hofum miked af Christi Pijnu/ so verdum vier og lijka rijkuglega huggad er fyrer Christum/ v. 4. 5.

2. Hvernig hefur Paulus genged fram i Heimenum ?

Vor hroosan er þad (moore þeim pölsku Postulum) ſem er vitnan vorrar Samvitſku/ þad vier hofum fram fared i Verolldenne i Einfalldleik og Guds Grandvarlegleika/ Ei i Holldlegre Vitſku/ helldur i Guds Naad/ v. 12.

3. Helldur Gud ſin Fyrerheit ?

Vissulega / Þviad ad allar Guds Lofaner eru Ja i honum (i Christo sim er Medalgangare hess Nya Testamentis) og eru Amen i honum/ v. 20.

II. Cap.

Hvernig verdur Guds Orde teked ?

A þan Haatt/ Ad þad verdur þeim

truudu

Kruudu Ilmur Lijfsins til Lijfsins og þeim Vankruudu Ilmur Daudans til Daudans / v. 18.

III. Cap.

Hvernig samlijker Paulus Løgmaalenu vid Evangelium?

Bookstafurinn (Løgmaaled / Rom 3. v. 20. Rom. 4. v. 15.) Deyder / en Andinn (Evangelium) Lijfgar (þad er stijtur Mannenn aptur ut af Synþrum Daudans fyrer Christum sem er Ende Løgmaalsins Rom. 10. v. 4.) Enn fyrst þad Embætte (Løgmaaled i gamla Testamentenu) sem fyrer Bookstafenn Deydir / og a Steinum er grafed / hafde soddan Biartleik / so ad Israelis Børn gaatu ecke lited i Asioonu Moysis / fyrer Biartleika saker hans Andlitis (2. B. Mos. 34. v. 29. 30. (Sem þo tekur Enda (hvad þa Moysis deyde var ei sa Biartleike framar) þvi skyllde þa ei miklu meir þad Embætte (Evangelium i Nya Testamentenu) sem Andann gefur (sem skriuar Ord Evangelii i Hiartad) Biartleika hafa (sem Augliost i Kraptaverkum Christi z Postulanna) v. c. 7. 8. Hvad ef þad Embætte sem

Fyrerdæmingena Predikar hefur Byrtel miklu framar hefur þa þad Embætte/ sem Rettlæted bodar/ yfergnæfanlegaſt Biartleik/ v. 9.

IV. Cap.

1. Hverſum titleinkar Paulus Dugnad ſyns Embættes ?

Gude / ſem Lioosenu baud ur Myrkrenu ad ſkijna / hañ gaf eitt klaart Skyn i vor Hiortu (Pyrer Lioos Evangelii og Helgs Anda) ſo ad fyrer oſſ framkiæme Vpplyſingiñ / uk af Þeckingu Guds Biartleika i Andlite Christi JEſu / (Þ olad þ'gar vier lytum a Soniñ og truum a hañ/ Joh. 6. v. 40. Þa þeckium vier Gud Kiærtelega oſſ til Sæluhiaalpar) Eñ þeñañ Fieſiood (Þecking Christi og hñs Velgiørning) hofum vier i Leyr-Kierum (Veikum og Dauðlegum Lykømum) ſo ad ſu yfergnæf anlege Kraptur (Plantan og Avøxtur Evangelii er fyrſt i Apturhvarfe og Vpplyſing Mañſins) ſie Guds/ og eige af oſſ (Ecc i Valld: Mañſins og Verkum / helldur Guds) v. 6. 7.

2. Hveria Huggun gieþur Paulus Gudhræddum Mißñum i þeirra Hryggd ?

Vor Þreyng (seger hañ) sem Stund-leg og liett er (3) giører oss eina Eilijfa og yfer allañ Maata mykla Dyrd; Oss sem ei aðgætum hid Synelega/ helldur hid Osynelega / þviad hvad Synelegt er / þad er Stundlegt/ Eñ hvad Osynelegt er/ þad er Eilijft / v. 17. 18.

V. Cap.

1. Eigum vier og ad standa Reikning a Sydsta Deige fyrer Gjørderne vort og Framferde?

Vier hljotum aller ad Opinberast fyrer Doom-Stoole (a) Christi / uppa þad / ad hver eiñ ødlest epter þvi hañ hefur adhafst i Lijkamans Lijfe / sie þad Illt eda Gott / v. 10.

2. Med hverju moote urdu Meñerner forlijkater vid Gud?

Gud var i Christo / Og forlijkade Heimiñ vid sialfañ sig / Tilreiknande þeim eige sijnar Synder/ og hefur upp-reist

(3) Rom. 8. v. 18. 2. Thess. 1. v. 7. 2. Tim. 4. v. 8. (a) Rom. 14. v. 10. Rom. 2. v. 6. Gal. 6. v 7. Eph. 6. v. 8. Col. 3. v. 25. 1. Petr. 1. v. 17. Opinb. Joh. 22. v. 12.

teist vor a medal Orded af Forlijkunenef/ (Hañ lpeur vlytia Nadarrijka Predikun Evangelis pvrer Mönnunum/ J hvertu ad Forlykunen verdur þm Tilbodin) hvad hafi (Gud Fader) hefur þañ (Siñ Son JEsum Christum) sem af engre Synd visse/ fyrer oss ad Synd giort (þar hañ kastade øllum vorum og allrar Veralldarinnar Syndum uppa hañ/ Esa. 53. v. 6. Gal. 3. v. 13.) uppa þad vier yrdum i hønum þad Riettlæte/sem fyrer Gude gyllder/ v. 19. 20. 21.

VI. Cap.

A' Madur ad umflya alla Omgeingne med þeim er hafa Aññarleg Truarbrøgd og vid Ogudhrædda Meñ?

Vissulega/ (ad so myklu Leiti sem Meñ eiga ad flya og fordast þeirra Raungu Tru og allañ Ogudlegleika/v. 17.) Hvad hveria Hlutteku hefur Riettlæted med Rangletenu? Hvert Samlag hefur Liosed vid Myrkurin? Hvernig kañ Christo ad koma samañ vid Belial? Eda hvert Hlutskipte hefur Truadur med Vantruudum? Hverja Samsining hefur Guds Mustere vid Skurgodin? v. 15. 16.

VII. Cap.

hvad

Hvad utverkar su Hrygd sem er ap Gude?

Ydran til Sialpræddes/ hvers eingan ydrar / Enn þessa Heims Hrygd verkar Dauda/ v. 10.

VIII. og IX. Cap.

Hvar þyrer eigum vier ad vera Orlæter vid Fatæka og Naudlijdande?

So ad vier fylgium Epterdæme Christi/ þui þier vited Naad DROTTins Vors JEsu Christi/ ad þo hann sie Rijkur/ vard hann þo Fatækur (b) ydar vegna/ uppa þad þier yrdud fyrer hans Fatækt Auduger/ v. 9. Þviad hver hann saaer sparlega / sa mun sparlega uppskiera/ Og hver hann saaer i Blessan/ sa mun og rikuglega i Blessanenne uppskiera/ v. 6. Þviad gladan Giafara hefur Gud sier kiærann/ v. 7. (c) Hann utdreifde og gaf Fatækum / Hans Riettlæte blijfur um Allder Allda / v. 9.

X. Cap.

Hver eru vor Hers Vopn?

Þau eru eige Holldleg/ helldur Mätt ug fyrer Gude til Nidurbrots Hervyrk-

iana

(b) Matth. 8. v. 20. Phil. 2. v. 6. 7.
(c) Psal. 112. v. 9.

jafna (Rykes Dÿgþulsins / og alls þess er kan ad standa Lærdoome Evangelii á moote) Hvad med vier nidurbriotum þann Aset-ning (sem er hugadur til ad briota Christi Ryk-ke nidur og kepta þad) og alla Hæd (Mak-t og Vijsdoom) sem sig upphefur i giegn Guds Wijsdoome / og ad Herfange tök-um alla Skynsemd undER Christi Hlyd-ne / (Þad er / Vier eigum i þeim Lutum sem vidvýkia Truñe / eige ad fylgia Doome vors Skilnings / helldur nidurkepta soddañ eiñ Skil-ning / og vera Christo hlydner) v. 4. 5.

XI. Cap.

Hvad talar Paulus um̄ syna Virding / Embætte og Kydaner?

Eg em framar (Eñ hiner adrer / sem hrós-sa sier ad þeir sieu Þienarar Christi) Eg hefe meyr Erfidad / v. 25. (d) Eg hefe mey-re Hogg lided / Af Gydingum hefe eg Fim̄ Sinnum feinged Fiörutýge Slög Einu færra / v. 26. Þrisvar Sinnum em eg Hudstrykkur (e) Einu Siñe Grýt-tur / Þrisvar hefe eg Skip-Brot lided / Dag

(d) 1. Cor. 15. v. 31. 2. Cor. 1. v. 8.
(e) G. D. P. 16. v. 22. Cap. 14. v. 19.

Dag og Nætt var eg i Siáfar-Diupe/ v. 27. 28. og so fr.

XII. Cap.

Hvad seiger Paulus enn frámar?

Ad hann hafe vered rickfur allt upp i hinn Pridia Himen / v. 2. Og so ad hann ecke stære sig af þeim hááu Opinberingum (Guds) þá sie hönum giefenn Eitt Sleyþi i Hollded (stoorar Plágur og Freistinger af Diöflenum) þar fyrer hrosar hann sier af sijnum Breiskleika/ þar ed Drottinn sagde til hans/ Lát þier nægia mijna Nád/ þviad minn Kraptur er i Breiskleikum Mæktugur/ v. 7. 8. 9.

XIII. Cap.

Hvernig upphvetur Paulus til Truarinnar og hennar Avaxta?

Reyned ydur siálfer/ hvert þier erud i Trunne / Reyned ydur siálfer / Edur þecked þier ecke siálfa ydur / þad J Esus Christus er i ydur/ v. 5. (Byr þyrer) Truna i ydrum Hiörtum / Eph. 3. v. 17. Gledied ydur (i DRottne) vered fullkomner/ Hugged ydur/ Vered Samlynder (f) (i Christo)

(f) 1. Cor. 1. v. 10. Phil. 3. v. 16.

(i Christo) Vered Fridsamer / Þa mun Gud Astsemdar og Fridarens vera med ydur / v. 11.

S. Pals Pistill til Galatas.

(Sendur fra Rom 54. Arum epter Christi Fæding.)

I. Cap.

1. Hvad talar Paulus um Evangelium?

Enn þo ad einhvor vier (Postularner) eda (Ef þad være møgulegt giooður) Eingell af Himne / predikade ydur Evangelium / (Einn annañ Lærdoom ad verda Sæluhioolpnar þyrer) ødruvijse enn vier hofum predikad ydur/ sa sie Bølvadur/ v. 8. (1. Cor. 16. v. 22.)

2. Hvert hefur Paulus predikad Mønnunum til Þocknunar/ edur Gude?

Ef eg hefde hyngad til Mønnum þeckur vered (alleina) þa være eg ecke Christi Þienare / v. 10.

II. Cap.

1. Hvada Þræta og Agreiningur hoofst a millum Pals og Peturs i Antiochia (Høfudstadnum i Syria?)

þad

Þad var komin Kløgun yfer Petro/ þess vegna mootstood Paulus hønum under Augun/ þviad mdur til forna/ en þad nockrer (Christnader Gydingar) komu i fra Jacobo / þa aat hann (Petur/ fyrst i Stad / alleä handa Fædu/ sem var fyrerbooden i þvi Ceremonialiska Løgmaale) med (þeim Christnudu) Heidingium. En ‡ þr komu (Sendemenn fra Jacob er voru giørder fra Jerusalem til Antiochia) fordade hann sier (þa at hann ecke þann Mat sem adur) og fra skyllde sig þeim (hafde einga umgeingne vid þa Heidnu sem Christner hønnu giørst) af þvi hann Ottadest þa af Umskurnenne (fyrer þeim Christnudu Gydingum) og þeir adrer Gydingar hræsnudu med hønum / So þad Barnabas (Medbroder Pauli i Samverkz Madur i Evangelio) vard og so afvega leiddur til ad hræsna med þeim. En þa eg (seger Paulus) saa ad þeir geingu ei riett epter Sannleik Evangelii/ sagda eg til Peturs fyrer øllum Opinberlega / (Christnum i Antiochia) Fyrst þu / sa sem ert Gydingur / lifer sem Heidingiar (þa þu etur alleskonar Fædu hia þeim Christ-

nudu Zeidingium/ og eige sem Gydingar (giorer Mismun a Fadunu) hvar fyrer þvingar þu þa (med þinnu Eptterdæme) þa enu heidnu til ad lifa sem Gydingar (ad hallda þan̄ Ceremonialtiska Mismun a Mannum i Nya Testamenteenu) v. 11. 14.

2. Med hvertu moote verdur Madurin̄ Rettlaatur fyrer Gude ?

Eke fyrer Lögmalsens Verk (g) helldur fyrer Truna a JEsum Christum/ v. 16.

3. Hverfu nakvæmlega er Paulus ordin̄ eitt med Christo ?

(Han̄ seger) Eg life (epter þeim̄ Nya Manenum) þo nu eke eg / helldur lifer Christur i mier (hver ed fyrer Truna byr i mier/Eph. 3. v. 17. Og verkar eitt nytt Andlegt Lyf i Mier) þvi þad eg life nu i Holldenu / þad life eg i Trunne Guds Sonar/sem mig hefur Elskad/og Sialfan̄ sig ukgefed fyrer mig / v. 20.

III. Cap.

1. Hver hefur frelsad oss fra Bölvan Lögmalsins ;

Christus hefur leyst oss fra Bölvan Lög-

(g) Eph. 2. v. 8. 9.

Lögmalsins þaḿ Tijd hń vard Bølvan fyrer oss/ hvnad skrifad er (5. Bok. Mosis Kr. v. 23.) Bølvadur sie sa sem a Tre hanger/ v. 13.

2. Hvada Gagn gjører Lögmaled oss?

Þad hefur vered vor Tyftunar Madur til Christū/ so ad vier Rettlætfunst fyrer Truna/ Eń nu ad Truń er komiń (med hvi ad Evangelium um̃ þań Fyrerheitna Messiam er predikad i øllum Heime a Døgum þess Nyja Testamentis) þa erum vier ei leingur under þeim Tyftunar Mañe (vier erum frijer fra Ceremoniu Lögmalenu / og Bølvan Lögmalsins) hvi þier erud aller Guds Børn (h) fyrer Truna a JEsum Christum/ hvnad so marger af ydur sem eru Skijrder/ þier hafed Iklædst Christo/ v. 24. 25. 26. 27.

IV. Cap.

1. A hvada Tijma og hverer hverla Orsøk vardt est Christus sañur Madur?

Þa Uppfylling Tijmans var komiń (Jer. 31. v. 31.) utsende Gud (Joh. 6. v. 33.) siń Son Fæddań af Kviñu/ og Lögmal.

 enn

(h) Joh. 1. v. 12. Gal. 4. v. 5.

enu underorpinn / Vppa þad / ad hann frelsade þa sem undir Lögmälenu voru / so ad vier medtækinn Barna Vtvalningena. Enn med þvi þier erud Börnin / hefur Gud sendt Anda sijns Sonar (þann Heilaga Anda) i ydar Hiörtu / kallande / Abba kiære Fader / v. 4. 5. 6.

V. Cap.

1. Er Umskurnin naudsynleg til Sæluhialpar?

Nei / Þvi i Christo JEsu gyllder hvorke Umskurn nie Yferhud nockud (i) helldur Truin / sem fyrir Kiærleikann verkar (k) v. 6.

2. Hvernig vill Paulus ad hiner Truudu skule framganga?

Ganged i Andanum (seger hann / þad er / fylged Heilögum Anda / fyrer hvern þier erud Endurfæddir og Endurnyader) þa munud þier ecke fullkomna Holldsins Gyrnder. Þvi Hollded gyrnest i mote Andanum (l) (þær vondu Gyrnder / sem liggia i vorre for-diörfudu Natturu / æsa oss til ad giöra þad sem

(i) 1. Cor. 7. v. 19. Gal. 6. v. 15. (k) Jac. 2. v. 17. 26. (l) Röm. 7. v. 23. Cap. 8. v. 6. 7.

sem Heiløgum Anda er a moote) Og Andið i
r..ofe Holldenu (Sa Ande sem hefur Andurf
fædt oss/ knyr oss til ad moodstanda Gyrendum
og Tilhneigingum Holldsins) Og þesser eru
hverier i moote ødrum / so þier geted
ecke giort hvad þier Villed. Enn ef And
ið stioornar ydur (ef þier fylged Jnblæstre
Heilags Anda/og læted ecke Syndena rykia i
ydrum Daudlegum Likømum/Rom. 6. v. 12.)
þa erud þier ecke under Løgmaalenu (m)
(þad er under Bølvan og Pvingun Løgmæls
ins/helldur undir Naadenne/ og þioned Gude i
Stadfølltugum Anda) v. 16. 17. 18.

3. Hver eru Holldsins Verk ?

Holldsins Verk eru opinber/ so sem
ader Hoordoomur/Frillulifnadur/Saur
lífe/Lausung/Skurgoda-Dyrkan/Fiøl
kinge/Fiandskapur/Þrætkan/Kyf/Rei
de/Agreiningur Tvidrægne/Flockadræt
tur/Natur/Mord/Ofdryckia/ Ofaat/
og þessu lykt/ut af/hveriu eg hefe ádur
fyrre sagt/ og sege enn nu fyrer/þad þeir
somu sem slykt giøra/erfa ei Guds Ry
ke/v. 19. 20. 25.

 4.

(m) Rom. 7. v. 15. 19.

4. Hverier eru Avexter Andans?

Avoxtur Andans/ er Kiærleike/ Fognudur/ Fridur/ Polinmæde/ Blydleike/ Goodgyrne/ Tru/ Noogværd/ Hreinlyfe/ I giegn slyku er ecke Logmaled/ Enn þeir sem Christo Tilheyra/ þeir Krossfesta sitt Holld med Gyrndum og Tilhneigingum/ v. 22. 23. 24.

VI. Cap.

1. Hvernig á Madur ad breyta vid þá/ sem hafa geinged Afvega (og falled i nockra Synda Villu)?

Þad á ad Leidrietta þá med Noogværum Anda (med hægum Ordum og vinsamlegre Aminning) v. 1. Eirn bere Annars Byrde/ og so munud þier uppfylla Christi Logmaal (um Brodurlegann Kiærleika) v. 2.

2. Hvernig eiga Tilheyrendurner ad hafa sier vid sijna Kiennendur?

Sa er frædur verdur med Ordenu/ hann byte honum allskonar Giædum sem hann uppfræder/ (n) v. 6.

3. Af hverju hroosar Paulus sier?

Fiærre sie mier (Seger hann) ad hroos-

ast

(n) 1. Cor. 9. v. 11. 14.

ast/ nema einasta i Krosse vors DROttens JEsu Christi/ fyrer hvern mier er Heimurinn Krossfestur/ og eg Heimenum/ (Hans Meining er þesse / Fyrer Saker Christi/ hins Krossfesta/ eru mier aller Luter sem eru i Heimenum/ so sem Fysn Holldsins/ Fysn Augnanna/ og eitt Drambsamt Lyferne / 1. Joh. 2. v. 16. Kiett lyka sem Kross/ Þviad allt þad/ a hverju Heimurinn hefur Andstygd/ so sem ad er Forachtun/ Hædungar / Kvaler/ þad reikna eg hyrer Virding / og vil slykt giarnast lyda fyrer Saker Christi) v. 14. Þvi i Christo duger hvorke Umskurn nie Yferhud nockud/ helldur Ny Skiepna (ad eins Endurfæddur sie styrdugur i Trunne og Kiærleikanum/ Gal. 5. v. 6. 1. Cor. 5. v. 17.) Og so marger sem epter þessare Reglu ganga (Epter Evangelio og Trunne a Christum) yfer þeim sie Fridur og Myskun / og yfer Israel Guds (þeim Andlegu Israelitum og Guds Bornum) v. 15. 16. Hier epter giore mier eingin Mædu framar/ þvi eg ber Markteikn DROTTINS vors JESU a mynum Lykama. (Hann vill so myked seigia/ Eg hefe Ptaning nooga/ og nogleg... Kross i mynu Postulegu Embætte / hier burfed ecke ad vera mier pleyra ollande/ þvi eg ber Saarat

Før og Merkis Teikn noog / er eg hefe liered fyr er Medkienning Nafnsins Christi.)

S. Pauls Pistill til Ephesios.

(Skrifadur fra Rom / og sendur med Tychicus 59. Arum epter Christi Fæding.)

I. Cap.

Hvad talar Postulen um Utvalningunaʒ

Gud utvallde oss fyrer Christum JEsum / adur en Veralldin var Grundvollud / þad vier skylldum vera Heilager (o) og Ostraffanleger fyrer honum i Kiærleikanum / og hefur sett oss til Barna Utvalningar fyrer sialfan sig / fyrer JEsum Christum / epter þocknan sijns Vilia / Til Lofs sinnar Dijrdarlegrar Nadar / fyrer hverja han hefur oss þacknæma giort i sijnum Elskulega (Syne Christo.) J hvertum vier høfum Endurlausnena fyrer hans Blood / sem er Syndanna Fyrergiefning / v. 4. 5. 6. 7.

II. Cap.

Hvernig seiger Paulus ad Heidingiarner

hafe

(o) Col. 2. v. 22.

... hafe geinged?

Peir geingu epter Nattre þessarar Veraldar (Sins og Børn Verallðarinnar) og epter þeim Hofdingia (Jnblastre Sa: ans) sem i Loptenu drottnar / (Ephes. 6. v. 12.) sem er epter þeim Anda (þad er / þeim Illu Anda) er a þessare Tyd (nyt eff sa Lpste Dooms Dagur kiemur) hefur syna Verkan i Bornum Vantruarennar / (þinum Oguðlegu sem ecke trua) medal hver ra vier (Syndingar) hofum aller Fordum hafft vort Athafe i Syndum vors Holldz / fremiande Holldsins og Skil lingsins Vilia (vier fylgdum voru Synd uga Gollde / og eigin Luaðvotta) og vorum af Nattkurune Born Reidennar / (Psal. 51. v. 7.) lijka so sem hiner adrer (Vantrus ader Geidingiar / sem Ploona Skurgodum) v. 2. 3. Eph. 4. v. 17. 18. 19.

III. Cap.

Hvernig bidur Paulus fyrer þeim i Ephesa?

Ad Fader DRottins vors JEsu Christi / sa sem riettur Fader er yfer allt hvad Born kallast a Himne og a Jor-

du/ giefe þeim Krapt epter Rijkdom sijk-ar Dyrdar/ ad styrkiast fyrer hans Anda/ (p) J hinum Jnra Manne/ og lata Christum fyrer Truna byggia i þeirra Hiortum / og fyrer Kiærleikann inrætast og Grundvallast / So ad þeir mætte hondla med ollum Helgum / hver þar sie Vijdd og Leingd/ Dypt og Hæd/ (hverju Ortseiglanlega stoor ad Guds Raad er vid Mennena) og ad vita/ þad ad elska Christum/ þad er betra enn allt ad vita/ so ad þeir uppfylltust med allshꝏttadre Guds Uppfylling / v. 15. til 20.

IV. Cap.

1. Hvernig upphvetur Paulus til Broodurlegrar Eindrægne?

Vered kostgiæfner ad hallda Eindrægne i Andanum fyrer Band Fridarins. Eitt Lijkame og eitt Ande/ so sem þier erud kallader uppa eina Von ydrar Kallanar/ Eitt DRottinn/ Ein Tru/ Ein Skyrn/ Eitt Gud og Fader vor allra / sa sem ad er yfer ydur ollum / og j ydur

(p) Rom. 7. v. 22. 2. Cor. 4. v. 16.

ydur øllum/og i ydur øllum/ v. 3. 4. 5. 6.

2. Hvad talar Paulus um Himnaför Christi?

Hann er uppfarinn i Hædernar (q) og hefur Herleidingena ad Herfange tekid/ (Hann frelsade oss fra Syndenne / Daudanum / Diøflenum/ og Helvyte / J hverju vier vorum Fangader) og hefur (epter Sigurinn) Mønnum Gáfur giefed / (Hellagan Anda) En pad hann er uppfarinn/hvad er pad? utan pad hann (sa same Christus) er ædur nidurstiginn i hinar ytstu Alfur Jardar? Sa sem nidur er stiginn / hann er sa same sem upp er farinn yfer alla Himna / uppa pad hann villde alla Hlute uppfylla/Og suma hefur hann sett til Postula/ (r) en suma til Spamanna/suma til Gudspiallara/Suma til Hyrdara og Lærefedra / So ad hiner Heilogu sieu Reidubuner i Verk Embættesins / hvar med Lykame Christi kynne ad uppbyggiast / v. 8. til 13.

5. Cap.

(q) Rom. 12. v. 6. 1. Cor. 12. v. 11. 2. Cor. 10. v. 13. Psal. 68. v. 19. Col. 14. v. 1. (r) 1. Cor. 12. v. 28.

V. Cap.

1. Hvernig æminner Paulus oss til ad bera Avøxtu Helgunarennar?

Endurnyed ydur i Anda ydvars Hugskots/ (s) z klædest þeim Nya Manne/ sem epter Gude er skapadur (Epter Guds Mynd) I sannarlegu Riettlæte og Heilagleika / Cap. 4. v. 23. 24. Cap. 5. v. 1. So vered nu Guds epterfylgiarar/ so sem kiærustu Børn / og gaanged i Elskunne/ lyka so sem ad Christus hefur oss Elskad (t) og sig sialfann utgefed fyrer oss til Fornfæringar og Offurs/ Gude til Sætleiks Ilms/ v. 2. Gaanged so sem Børn Liossins/ v. 8. Reyned hvad þar þacknæmt sie DRottne / v. 10. Og hafed eckert Samlag vid Ofriovsamleg Verk Myrkranna / enn straffed þau miklu helldur / v. 11.

2. Hvernig eiga Hiooninn ad umgangast sijn a mille?

Kvinnurnar vere synum Bændum undergefnar,

(s) 2. Cor. 5. v. 17. Eph. 2. v. 15. Col. 3. v. 10. (t) Joh. 13. v. 34. Cap. 15. v. 12. 13. 1. Joh. 3. v. 16. 23.

eyglefnar (v) so sem DRottne (er þad og hun bepalad) hvad Madurinn er Hvirfuld at Høfud/ v. 22. 23. So skulu og Menn erner Elska synar Eigin Konur/ sem syna Eigin Lykame/ Þvi hver syna Eigin Konu Elskar/ hann Elskar sialfann sig/ v. 28.

VI. Cap.

Hvernig segir Paulus fra vorum Andlega Hernadskrudu i moote Sathan?

Vered Sterker i DROTTne / og i Mætte hans Kraptar / Jklæded ydur Guds Herskruda/ so ad þier geted stadeded i gegn Umsatrum Diøfulsins/ Þviad vier høfum eige vid Holld og Blood ad beriast (ecke alleina vid Lykamlega Ovine) helldur vid Høfdingia og Vollduga (Sathan) sem er vid DRottna Veralldar innar/ þeir i Myrkrum þessarar Veralldar Drottna/ Vidur Illsku Anda undir Himnenum. Hvar fyrer handle Guds Narneskiu/ so ad þier gieted i mootstad-

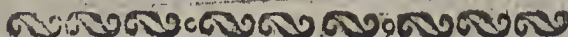
ed/

(v) Col. 1. 3. v. 18. Tit. 2. v. 5. 1. Pet. 3. v. 1. 1. Tim. 2. v. 11. 12. 1. Cor. 14. v. 8. &c.

ed/ pa su vonda Stund kemur/ og fram kvæmed allt vel/ og halldid Sygrenum. So standed nu umgyrdter um ydar Lend ar med Sanleikanum (halded ydur fast vid Guds Otta og þann rettа Lærdoom/ an allrar Hræsne) og skrydder med Brynju Rettlæte sins (Iklæded ydur Christi Rettlæte fyrer Sanna Tru) og a Footum Skygvelader (ut buner i ydar Kalle og Embætte/ so sem Reidu buner ad framfylgia (predika og Jata allt hvad sem vidvykur) Evangelio Fridarens/ hvar med þier erud utbuner. Ennumfram alla Hlute/ pa höndled Truarinnar Skiolld (haped frugga og fasta Tru til Christum) med hverium þier kuned ut ad slöckva oll Elldleg Skeyte þess Illrada Ovinar (Sathans) og gryped Hialm Hialpræđesins (Hialm Vonarinnar til Hialpræđesins 1. Thess. 5. v. 8.) og Sverd Andans (vv) hvert ad er Guds Ord/ v. 10. til 17.

Sancte

(vv) Ebr. 4. v. 12. Opinb. B. Joh. 1. v. 16. Cap. 2. v. 16.

Sancte Pals Pistill til Philippenses.

(Skrifadur og sendur fra Rom med Epaphrodito 59. Arum epter Hyngadfæding Christi.)

I. Cap.

Hvar fyrer er Paulus Tvíblandinn med sialfum sier/ hvert han villde helldur/ lifa leingur/ edur deyia strax?

Christur er mitt Lyf/(Gal.2.v.20.)
Og Daudinn er minn Avinningur/ Enn med
þvi þad i Holldenu ad lifa/ þienar meyr
til Avoxt ad syna/ þa veit eg eige hvert
eg skal kioosa (Postulinn vill seigia/ Eg veit
ecke hvert eg skal Oska og beidast af Gude lænn-
ra Lyfs edur ad meiga deyia innan Skams)
Þvi ad hveruveggia þreynger ad mier/
(Eg er hugsiukur um hvorutveggia) Eg hef-
fe Girnd at fara ad skiliast/ og hia Christ-
o ad vera (x) hvad eitt og myklu betra
være. Enn þad er Nytsamlegra i Holld-
enu ad blyfa (ad lifa leingur) fyrer ydar
Saker/ ad styrkia þa Christnudu og ydrande
i sinne Tru/ og þa sem ecke hafa enn nu giört Apt-
urhvarf

(x) 2. Cor. 5. v. 8.

urhvárs (ad leida þa til Christum/ til þess / ad Ryke Christi verde þannig þess vijdar utbreid-um Heimiñ) v. 21. 22. 23.

II. Cap.

Hversu diupt nidurlægde Christus sig/ og hversu hátt er hañ aptur upphafiñ?

Hver Eiñ sie so Siñadur sem JEsus Christus vár/ hver þo ed hañ være i Guds Mynd / hiellt hañ þad þo ecke fyrer Ran/ Gude lijkur ad vera/ helldur mijnkade hañ sig sialfañ / og took a sig Mynd eins Þioons / vard lijkur ødrum Møñum / og ad Hegdan fundiñ sem Madur: Lijtelæckade sig sialfañ / og vard hlijdugur allt til Dauda/ Ja/ allt til Krossens Dauda. Fyrer þvi hefur Gud upphafed hañ (epter hañs Mañdooms legu xxatturu (y) Og gáf hønum Nafn/ þad yfer øllum Nøfnum er / So ad i Nafne JEsu skulu sig beigia øll Knie þeirra sem a Himnum og a Jørdu / og under Jørdunñe eru: Og allar Tungur skulu vidurkieña þad JEsus Christus sie

(y). Psal. 110. v. 7. Es. 53. v. 12. Ebr. 2. v. 9. Cap. 12. v. 2.

sie DRottins til Dyrdar Guds Fødurs / v. 5. til 11.

III. Cap.

Hvar at Vmsgeingne heitra Christnu ad vera?

Á Himnum / hvadan vier vænkum Frelsarans JEsu Christi vors DRottins / Sa vorn forfeingan Lykama mun forklæra/(z) pad han lykur verde hans forklarudum Lykama/epter þeim Krapte/par han kan sier alla Hlute med undergiefna ad giora / v. 20. 21.

IV. Cap.

1. Hvad talar Paulus um Frid Guds?

Fridur Guds sa hærre er øllum Skilninge/ vardveite ydar Hiørtu og Hugskot i Christo JEsu / v. 7.

2. Hvad seiger Paulus ad Madur skule yðka?

Hvad Sannarlegt er / hvad Erlegt er / hvad Riettelegt er / hvad Skyrlegt er/ hvad Astsamlegt er/hvad vel sooment. Er pad Dygd nockur? Er pad Lof nockud e Hugsed þar epter/ pa mun DROTTins Fridarins med ydur vera

(z) 1. Cor. 15. v. 43. 49.

ra/ v. 8 9.

Sancte Pals Pistill til Colossenses.

(Skrifadur og sendur fra Rom/ med heim Mønum Tychicus og Onesimus 59. Arum epter Hing adburd Christi.)

I. Cap.

1. Hversu vidbræger Paulus Velgiørder Guds vid oss ?

Gud hefur oss frelsad af Yfervallde Myrkrana/ (edr Ryke Diøpulsins) og hefur oss innsett i Ryke sjns Elskulega Sonar. J hverium vier hofum Endurlausnena fyrer hans Blood / Sem er Syndana Fyrergiefning / v. 13. 14. Þviad þad hefur so þacknæmt vered (hans Himneska Fodur) ad i honum skyllde allur Fullkomlegleike byggia / (J Christo epter hans Mañooms Nattwru) v. 19. Og aller Hluter yrde fyrer hann forlijkter til hans sialfs / (2. Cor. 5. v. 19.) v. 20. J hverium hulder ligg-ia aller Fiesiooder Vitskunar og Vidur-

kienn-

Kiekingariñar/ Cap. 2. v. 3. Og ad all-
ur Fullkomlegleike Guddoomsins bue i
honum (Christo) Lijkamlega (Epter hans
Manndoomlegu Natturu hefer hellar Sameining
vid þa Guddoomlegu Natturu i Eine Per-
sonu) v. 9.

II. Cap.

Hvernig utmaalar Paulus Velgiørninga Chri-
sti sem hann hefur auglyst oss?

Hann hefur eirnig giort oss (hina Tru-
udu) med hanum (Christo) lifande/ þa
Ed vier vorum dauder i Syndunum/
(þa vier vegna Synderinnar høfdum vorskulldad
Daudann/ og leidt hann yfer oss) og hann hef-
ur oss fyrergiefed allar Synder, af Naad)
og afskafed þa Handskript sem mooti
oss var (Þad er / Hann hefur frelsad oss fraa
Bølvan Løgmalsins) og hefur hana a
burt tekid/ og a Krossenn neglt (med hvør-
ium JEsus var negldur a Krossen) og hann
(i sin Eiñ Vollengur Sigur; HERRA) hefur
afflett Nafdingia Doomna og Vollds-
uga/ og til Synes framleidt Opinber-
lega/ og giørdt Eina Sigurvinning af
þeim/ fyrer sig sialfann (Þad er / Christus

JEsus hefur yfersteiged pyrer sin Guddoomlega Kraft ha Illu Anda / og van Sigurin) v. 13. 14. 15.

III. Cap.

Hvernig bydur Paulus oss ad heyra og lesa Guds Ord kostgiæfelega?

Læted Christi Ord Rykuglega bygg- ia a medal ydar i allre Visku / Lærid og amined ydur sialfa (a) med Psalm- um og Lofsaungvum / og Andlegum liuf- legum Kvædum / og syngied DROttne i ydrum Hiortum / Og allt hvad pier gi- red med Ord edur Verk / (b) pad giør- ed allt i Nafne DROTTens JEsu / og packed Gude og Fødur fyrer han / v. 16. 17.

IV. Cap.

1. Hverssu er vorre Rædu ad vera vared?

Ydar Ræda sie ætyd liufleg / og med Salte kryddud / (med goodre Vmhenkinga Mæunga vorum til Uppbygglugar / og lated einga vonda Rædu fram fara af ydrum Munne / Eph. 4. v. 29.) Pad pier vited hvernig pier skulud sierhvejum Andsvara / v. 5.

2. Hvernig eigum vier ad umgangast peim sem ecke

(a) Eph. 5. v. 19. (b) Rom. 1. v. 8. Eph. 5. v. 20.

ecke eru vorar Heimkynne?

Vier eigum ad ganga vpplega i mote peim (c) sem ad eru par fyrer utan (a moote Heidingiunum sem ecke hafa snuest til Christelegrar Truar) z skicka oss i Tydenn (d) (giøra oss Omak fyrer þvi ad vita þaun peim umvende til Christum.) v. 4.

Fyrre St. Pauls Pist. til peirra i Thessalonica.

(Skrifadur fra Athenu Borg 52. Arum epter Fæding Christi.)

I. II. III. Cap.

Hversu Kröftugt hefur Evangelium Pauli vered i peim Stad?

Bade i Krapte og Heilogum Anda (Heilagur Ande hefur verkad Truna z Ordenu) og i narsta mikelle Fullvissu (Heilagur Ande hefur gefed fulla vissu um pad/ ad pad Ord er Himneskur Sannleike) v. 5. Cap. 2. v. 13. Hvjad peir i Thessalonica med tooku Ordenu/ ei so sem Manna Ord/ helldur epter pvi sem pad sannarlega er/ sem Guds Ord/ v. 13. I miklum Moote

(c) Eph. 5. v. 15. 1 Thess. 4. v. 12. (d) Eph. 5. v. 16.

gaange medur Fognude i Heilogu Anda (fyrer Krapt Hellags Anda) so ad þeir eru Fyrermind vordner / allra Truadra i Macedonia og Achaja / Cap. 1. v. 6. 7.

IV. Cap.

1. Hvernig eigū vier ad kostgiæfa Hellagleikan?

Pad er Vilie Guds / ydar Helgun / ad þier umflyed Hooraner / og hver ydar sem eiti vite ad eignast sitt Ker i Helgan og Heidre / og ecke i Gyrndar Bruna / sem Heidingiar / þeir af Gude eckert vita (þad er um Veru þins og Villa) v. 3. 4. 5. Þvi ad Gud hefur ecke kallad oss til Ohreinleiks / helldur til Helgunar / (til ad gifa Gudrækelga) v. 7.

2. Hvernig eigum vier ad firgia þina Dauðu?

Vier eigum ei Hriggver ad vera / sem þeir adrer Vantruader Men / sem einga Von hafa (um Upprisuna til Eylyfs Lyfs) þvi ef vier truum þvi ad JEsus er Daiñ / og upp aptur Risen / so mun Gud og eiñig þa sem sofnader eru fyrer JEsum / med honum framleida / v. 13. 14.

3. Hvad mun skie a syðasta Dege?

Þeir

Þeir hverier lifa og epter blyfa i Tilkonu DRottins / munu eige fyrre koma (i Eylyfre Lyf) enn þeir sem sofa (þeir sem aduur hafa Daaed / eiga fyrst ad Rysa upp) Þviad DRottinn sialfur mun ofan koma af Himnum med Hroope og Hofud-Eingelsins Raust (Michaels / hver ed hann er sialfur / Opb. 12. v. 7. 10.) og Guds Ludre (2. Bok Mos. 19. v. 16. Joh. 12. v. 29. Match. 24. v. 31. 1. Cor. 15. v. 52.) og hiner Daudu i Christo munu fyrst upp aptur rysa / Epter þad vier / vier sem lifum og epter blyfum / verdum til lyka upp-numder med þeim somu i Skyenu (e) til mots vid DRottinn i Lopted (i hveriu hann mun lata sia sig Opinberlega) og munum so med DRottne vera alla Tyma (f) (i Eylyfre Glede) v. 15. 16. 17.

V. Cap.

1. Hvernig mun sa Sydarste Dagur koma?

Sem Þioofur um Nott / v. 2.

2. Hvad til hefur Gud sett oss?

(e) E. B. P. 1. v. 9. 11. Joh. Opinb. B. 11. v. 12. (f) Joh. 12. v. 26. Cap. 14. v. 3. Cap. 17. v. 24.

Ei til Reide/helldur þad vier skyldum Hialpræded edlast fyrer Vorn DROTTin JEsum Christum / sa fyrer oss hefur Dáed/ so hvert ad vier Vökum edur Sofum / skulum vier til samans med honum lifa/ v. 9. 10.

Sijdare St. Pals Pistill til þeirra i Thessalonica/

Skrifadur fra Athenu Borg 52. Ar Epter Christi Fæding.

I. Cap.

Hvad vill Christus ad skie skule hina Gudhræddu og Ogudhræddu a Deige Doomsins?

Nu mun med Elldsins Loga giefa Hefnd yfer þa/ sem ecke þeckia Gud/og yfer þa semecke eru hlijduger Evangelio vors DRottins JEsu Christi. Hverier Pijster munu lijda/ þa Æfenlegu Fordiarfun/fra Auglite DRottins/og fra hans Dyrdarlegre Makt/ v. 8. 9. En þeim (Gudhræddu) sem Hormung lided hafa/ mun hann giefa Roo/ (g) v. 9. 11.

(g) 1. Thess. 4. v. 16.

II. Cap.

1. Hvad a ad skie fyr en sa Epste Dagur kiemur?

Fyrst a Anti-Christus sa Madur Syndarinnar / og Glötunarennar Sonur ad verda Opinskar / og hann mun olla storu Frafalle (fra þeirre Christelegu Tru) z forhefia sig upp yfer allt / hvad Gud / edur Guds Dyrkan heiter / v. 3. 4. En DROTTinn mun deyda hann med Anda sins Munns (h) (þyrer Predikun Evangelii) og ad eingu giora fyrer Uppbyrting sinnar Tilkomu (adur en Christus kiemur / so ad hann verde sicdur / til Doomsins a Epsta Deige) v. 8.

2. Þvi lætur Gud kröptugar Villur koma?

Af þvi / ad þeir hafa eige medteked Kiærleikann til Sannleikans (þeir hafa ecke hært neina Gyrnd til Sannleika Guds Orda) so þeir hiælpudust / Þvi mun Gud senda þeim megnann Villudom / ad þeir true Lygenne (Fölskum Lærdoome) v. 10. 11.

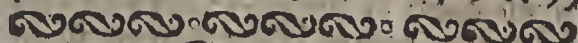
III. Cap.

Hvernig a Madur ad breita i sine

(h) Es. 11. v. 4. Opinb. B. 19. v. 13 15.

Hus-Jtloorn?

Men Erfide med Spaklæte og Ete sitt eiged Braud / v. 12. Hviad ef nockur vill ecke Erfida (i sine Køllun og Embætte / sem hann er kalladur til) sa skal og ecke helldur Eta / v. 10. (1. B. Mos. 3. v. 19)

Fyrre St. Pauls Pistill Til Timotheum.

(Hver ed var sa Fyrste Byskup Safnadarens i Ephesi-Borg)

Skrifadur ur Laodicea (Høfud Stadnum i þvi Lande Phrygia Pacatiana) 52. Arum epter Christi Fæding.

I. Cap.

1. Hvad er Suma Bodordsins?

Kiærleikurinn (til Guds og vors Naunga) af hreinu Hiarta / og af goodre Samvitsku / og af Omeingadre Tru (Gal. 5. v. 6.) v. 5.

2 J hverju er Embætte Christi Jnnehalled?

Pad eru Vissulega Sannindé og Dyrmætt verdugt Ord / pad Christus Jesus er komin i Heimen Sinduga Saluhoolp

nn

na ad giøra (i) medal hvørra eg em hinn Stærste/v. 15.

II. Cap.

1. Hvad talar Paulus um þa almennelegu Mann JEsu?

Þar er Eitt Gud z eitt Medalgængare imille Guds og Manna/sem er sa Madur Christus JEsus: Hver sialfann sig hef ur ut gefed fyrer alla til Endurlausnar/ v. 5. 6. Sa sem vill þad aller Menn verde Sæluhoolpner/og til Vidurkenning ar Sannleikans komest. v. 4.

2. Hvernig eiga Kvinnurnar ad pryda sig?

Þær prýde sig i soomasamlegum Bunade/med Bligd og Hreinferde (Hreinlyndi og Gudrækelegu Framferde) et med Fløtten / Haarflettan edur Gulle/ edur Perlum/ eda dyrmækum Klædnade (til Dramb og Metnadar) v. 9 sian. 1. Pet. 3. v. 3. 4.

III. Cap.

1. Hvernig talar Paulus um þad/ hverfu ad Andlegrar Stettar Menn skule hegda sier?

Byskupe byriar ad vera Oastraffanlegum/Einrar Kvinnu Eiginn Manne (k) Spar,

(i) Matth. 5. v. 13. (k) Tit. 1. v. 7.

Sparneytnum/ Noogværum/ Sidsem-um/ Stiefriisnum/ sem henkugur er til ad kiena (l) Eingeñ Bynsvelgiare/ ei Vat-mtusamur/ Einkis liootlegs Avinnings Gyrugur/ helldur Lyukindasamur/ Eige Þrætlunarsamum/ eige Agiarnum/ Sa gooda Forsioon veiter syñu Huse. Hver hlyddug Born hefur med allre Virding/ v. 2. 3. 4.

2. Hvernig utmælar Paulus hañ Stoora Leyndardoom ad Christus er Madur ordiñ?

Sa Guddomlege Leyndardoomur / (Lærdoomur Evangelii) er auglioosllega mykell / Gud er Opinberadur i Holld-enu (Sonur Gude er ordiñ sañur Madur / 1. Joh. 1. v. 1.) Riettlætkur i Andanum/ (Pad er: Hañ er i øllum Hlutum ebur ad ollu Leite Kroptuglega bevijsadur yfer Heilagañ Anda ad vera Sonur Gude / Rom. 1. v. 4.) Auglijstur Einglunum (hverier ad liete sig sia og heyra/ þa hañ vard Gletiñ/ Fæddur / Freistadur / þa hañ stryðde vid Daudañ / Uppi-reiss og stie upp til Himens) Predikadur Heid-ingium/ Truadur af Heimenum/ (Pad er kukugl

(l) 2. Tim. 2. v. 24.

kuſtuað órðo i öllec Verölldene/ að þeſſe JEſus Christus er ſa Einaſte Frelſare allra Heimſins/)
Medtekeñ i Vegſemdeñe (m) (Vppnumiñ til Himens / og ſitur til Hægre Handar Gudi/)
v. 16. IV. Cap.

Hvat þyrer eigum vier að ſkunda Gudrækneña?

Af þvi hun er til allra Hluta Nyt-ſom/ hafande þeſſa Lifs Fyrerheit/ og ſo hins Epterkomanda/ v. 8.

V. Cap.

1. Hvernig eiga Ekktiurnar að haga ſier?

Pað er Saññarleg Eckia ſem Ein-ſömul er / og ſina Von ſetur uppa Gud/ og ſtaðnæmiſt i Bænum og Akalle Dag og Natt / En hun ſem i Vellyſte lifer/er lifande dauð / (n) v. 5. 6.

2. Hvað hefur ſa vorſkulldað ſem ecke veiter Forſorgun ſinu Huſe?

Sa er ecke taker ſitt (o) ſierdeilis ſin Hiu/ſa hefur afneitað Truñe (p) Gal. 5. v. 6. Og er Heiðnum vettre/v. 8.

3.

(m) Luc. 24. v. 51. G. B. P. 1. v. 9. Phil. 2. v. 9. (n) Metth. 8. v. 22. Luc. 9. v. 60. Joh. Opinb. B. 3. v. 1. (o) 2. Tim. 3. v. 5. (p) Tit. 1. v. 16.

3. Hvert u eigum vier ad hegda oss vid Olldungana?

Þeir Olldungar sem vel forstanda / hallest Tvefalldlegs Heidurs verduger / v. 17. Og medtakest eckert Klögumaal moote þeim / nü Vitnisburdar Tvegg-ja edur Þriggia / v. 19.

VI. Cap.

1. Hver er hin besta Avinningur hier a Jørdo edr fyrer Ein Gudhræddan Mann?

Þad er mykill Avinningur / hver hann er Gudhræddur / og lætur sier anægia-þviad vier hofum eckert inn flutt i Þenann Heim (q) af þvi er þad Opinbert / ad vier munum eckert i burtu hafa. Enn nær vier hofum Fæde og Klædnad. So lætum oss nægia / v. 6. 7. 8. Þvi Agyrnd er Root alls Ils / v. 10.

2. Hverninn Vegsamar Paulus Gud?

Ad hann sie sa hinn Sæle og alleinasta Volldugi / Kongur Konganna og DROTTENN Drottnanna / Hann sem Einsamall Odaudleikann hefur / sa sem bygger i Liöosenu / þar einginn kann til

(q) Job. 1. v. 21.

til ad komast/ hvern eingenn Madur hef-
ur, sied / nie sie kann/ v. 15. 16.

Sijdare St. Pals Pistill
Til Timotheum.

(Skrifadur fra Rom þa Paulus sat i
Fiotrum a Dogum Nero Keysara/ 53.
Arum epter Christi Fæding)

I. Cap.

Hverninn hefur Gud kallad oss?

Med heilagre Kallan/ (þad er predikan Evangelii hvar hvern hann kallar oss til Saluhialpar / Eph. 1. v. 4. 1. Thess. 4. v. 7.) ecke epter vorum Verkum/ helldur epter sinne Fyrerhyggiu og Nad (r) hver oss er giefinn i Christo JEsu fyrer Veralldarinnar Tijma (Eph. 1. v. 4.) v. 9.

II. og III. Cap.

Hvers mæ hver Rett-Truadur vænta sier (Eins og Timotheus) i sinne Kalle og Embætte?

Ad hann verde Eitthvad ad lijda og sie Herkinn sem goodur Strijds-Madur JEsu Christi/ v. 3. Og þoott nockur kiennest

(r) Tit. 1. v. 2. 1. Petr. 1. v. 20. Eph. 1. v. 3. Rom. 8. v. 16.

beriest / verdur hann þo ecke Koronadur / nema hann beriest Riettelega / v. 5. Þetta er sannarlega satt: Ef vier deyum med / þa munum vier med lifa: Þolum vier / so munum vier med rykia: Ef vier Afneytum / þa mun hann eirnig afneyta oss / Truum vier ecke / þa blyfur hann True fastur / Þviad hann kann ecke sier sialfum ad afneyta / v. 11. 12. 13. Enn sterk Grundvallan Guds stendur stødug / hafande þetta Insigle / DROTTENN þecker sijna / (ſ) v. 19. Cap. 3. Og aller þeir sem Gudlega vilia lifa i Christo JESU (t) þeir hliota Ofsookn ad lyda / v. 12.

2. Hvad seger Paulus um Nytseme og Brukun Heilagrar Ritningar?

Oll Ritning (Spamannanna og Postulanna) af Gude inngefenn (og skrifud fyrer Innblaastur Heilags Anda) Er Nytsamleg til Lærdooms / til Umvondunar / til Betrunar / til Leidriettingar i Riettlætenu / (Hver fu

(ſ) 4. B. Mos. 15. v. 5. Job. 11. v. 18. Rom. 8. v. 29. (t) Ps. 34. v. 20. G. D. P. 14. v. 22.

(u ad Madur æ ad lifa Gudrækelega/ Riettferd-uglega og Christelega i ollu synu Framferde) so ad Guds Madur sie algiør / til allz goods Verks hæfelegur / v. 16. 17.

IV. Cap.

Hvad seiger Paulus fra sijnu Lijfe og Lyfferne/ og synum Wrelotum i þessum Heime?

Eg hefe gooda Baraattu barest/ Eg hefe Hlauped fullkomnad/ Eg hefe Truna hallded. Nu hiedan i fra er mier Afsyðes lögd Korona (v) Riettlætesins/ sem ad DRotten hinn Riettlaate Doomare / mun mier a þeim Deige giefa/ Enn þo ei alleinasta mier/ helldur lasnvel øllum þeim sem hans Tilkomu elska / v. 7. 8.

St. Pals Pistill til Titum.

(Hver ed vered hefur hinn Fyrste Byskup sem settur var i Retar Szpnudr.)

Skrifadur fra Nicopoli i Macedonia/ 54. Arum epter Christi Fæding.

I. Cap.

Hvernig a Madur ad umgangast Falskennendur?

Tt Miett

(v) 1. Cor. 9. v. 25. 1. Tim. 6. v. 12. 1. Cor. 9. v. 24. 26. Phil. 3. v. 14.

Menn eiga ad byrgia Munenn a þeim (reka þeirra Rēning aptur med Guds Orde) v. 11. Og straffa þa Snarplega/ uppa þ/ þeir sieu Heilbrygder i Trûnne/ v. 13. (þad er/ ad þeir blijve vid þann Sanna Lærdoom Evangelii.)

II. Cap.

1. Eiga og so Kennendurner ad gaanga fyrer ødrum med goodu Epterdæme?

Sannarlega/ Hvad so seger Postul ist: Enn i øllum Hlutum sett þig sialfann Fyrermyndan goodra Verka/ med Omeingudum Lærdoome / med Ærusemd/ Med Heilsusamlegu og Ostraffanlegu Orde/ v. 7. 8.

2. Hvad er ad mynna oss til Gudrækelegs Lifernes og framferdes?

Heilsusamleg Naad Guds / sem er auglijst øllum Mønnum (Kenning Evangelii er klaarlega kunngiørd og Opinber orden/ ad Gud vill / ad aller Menn verde Saluhoolpner fyrer Christum sinn Son) og kynnar oss (Naad Guds uppfræder oss) þad vier skulum afneita Ogudlegu Athæfe / og Veralldlegum Gyrndum/ og lifa Spaklega / Rettferdugleg a og Gudlega/ i þessum Heime/

v. 11. 12.

III. Cap.

Hvad hreina velgiørning auðsýnir Gud oss i Endurfæðingunne/ edur þeirre Heilögu Vatnz Skyrn?

Epter sinne Miskunsemi (vv) giørde hann oss Saluhoolpna/ fyrer Endurgeningar Laugena og Endur-Nyung Heilags Anda/ hvern um hann hefur utheillt yfer oss Rijkuglega (x) fyrer JEsum Christum vorn Lausnara/ so vier Rettlatter ordnum fyrer hans Naad/ og Erfingiar Eylijfs Lijfs epter Vonenne/ þetta er vissulega satt/ v. 5. 6. 7. 8.

2. Hvernig a Madur ad fara med Rettara og Falsz Kiennendur/ nær Madur hefur varad þa vid nockrum Sinnum?

Villu-Mann epter Eina og Adra Aminning Flij þu/ Og vit/ þad sa er umsnuenn/ sem þessk onar er/ og Syndgar/ so sem sa/ er sig sialfann Fordæmer/ v. 10. 11.

(vv) Rom. 3. v. 20. Eph. 2. v. 8. 9. 2. Tim. 1. v. 9. (x) Ezech. 36. v. 25. 27. Joel. 2. v. 28. G. P. P. v. 2. 33.

Sancte Pals Pistill til Philemonem.

(Skrifadur fra Rom 59. Arum Epter Christi Fæding.)

Hvad Innehelldur þesse Pistill St. Pals?

Paulus bidur Philemonem ad hañ vilie veita aptur Vidtøku þioon syñum Onesimus/ sem hafde stroked fra hm (hvern Paulus hafde og Christnad i Rom) og fyrergiefa hønum þad hañ hafe mis giort / Endar hañ so siñ Pistil med þeirre vissre Von / ad hañ vænter so goods til Philemonem/ad hañ mune giøra meyr eñ hañ seiger / og framkvæma alla Hlute vel / v. 21.

Fyrre St. Peturs Pistill.

(Skrifadur 59. Arum Epter Christi Fæding.)

I. Cap.

Hverju dyret hefur Christus Endurkeypt oss?

Viteð (seiger Postulinñ) ad þier erud ecke med forgeingelegu Gulle edur Sylfre Endurleyster i fra ydru Hiegooma

Athæf-

Athæfe epter Fedrana Uppsetninge / Helldur med dyrmætu Bloode Christi / (y) so sem hins Ofleckada og Saklausa Lambs (Hvers Fyrermyndan / ad Paska Lambed var i Gamla Testamentenu / 2. Bok Mos. 12. v. 5.) v. 18. 19.

II. Cap.

1. Hvad talar Petrus um Helgun hinna Endurbædda fyrer Gude?

Þier erud þad utvallda Slecte / Konunglegur Kiennemanskapur / (z) Ein Heilaga Þiood / Foolk Eigindooms sins / (a) So ad þier skulud kunngiora Dygder hans (Myskunseme / Gladskiu / Sannleika / Almætt og Speke Guds) sem ydur hefur kallad af Myrkrunum til sijns Dasamlega Lioos / v. 9.

2. Hvada Epterdæme Polinmædinnar og Audmyktarennar setur Petur oss fyrer Sioner ?

Epterdæme Christi / Hver einga

(y) 1. Cor. 6. v. 20. Eph. 1. v. 7. Col. 1. v. 14. Tit. 2. v. 14. Opinb. B. Joh. 5. v. 9. Job. 1. v. 29. (z) 2. B. Mos. 19. v. 6. Es. 61. v. 6. Opb. B. Joh. 1. v. 6. (a) 2. B. Mos. 19. v. 5. 5. B. Mos. 7. v. 6. Es. 43. v. 21.

Synd giørde / (b) Eige heldur eru Svik fundin i hans Munne / Sa ecke formællte i giegn (c) þa honum var formællt / eige Ognade þa hann leid. Enn hann yfergaf þad honum sem riett dæmer. Sa er sialfur hefur vorum Syndum offrad (d) a sÿnum Lykama uppa Trienu / so ad vier i fra Syndunum deydder / lifdum Riettlætenu / fyrer hvers Beniar þier erud Heilbrygder vorduer / v. 22. 23. 24.

III. Cap.

1. Hvad aprekade Christus i sijne Anduer Før til Helvijtis ?

Hann hefur predikad (þad straungu Advarade Lögmalsins) fyrer Andunum i Fangelsinu / (J Helvijte / Matth. 5. v. 25. Joh. Opinber. B. 20. v. 7.) v. 19.

2. Hvilyka eigum vier ad ælyta vora Skirn ?

So sem Sattmala goodrar Samvitsku vid Gud / fyrer Vpprisu JEsu Christi / v. 21.

4. Cap

(b) Es. 53. v. 9. 2. Cor. 5. v. 23.
(c) Jer. 11. v. 20. Cap. 20. v. 12.
(d) Eb. 9. v. 4. (ʒ)

IV. Cap.

Hid hvad meiga þeir hugga sig sem lyda Saklauser?

Helldur gledied ydur (seiger Postulinn) þad þier med Christo lijded (e) uppa þad þier einnig a Opinberingar Tyma hans Dyrdar / mætted glediast og fagna. Sæler erud þier þa þier vanvirdter verded fyrer Nafned Christi / þviad Andinn sa / sem er Dyrdarinnar og Guds Ande / hvyler yfer ydur / v. 13. 14.

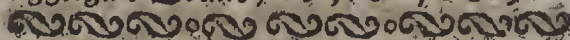
V. Cap.

Hvernig talar Petur um Lytelæted?

Hallded ydur fast vid Lytelæted! þviad Gud mootstendur Dramblatum / enn Lytelatum giefur hann Naad. Fyrer þvi lytelæted ydur nu under Volldugar Guds Hond (f) So ad hann upphefie ydur a sijnum Tyma. Allre ydar Ahyggiu varped uppa hann / þviad hann ber Umhyggiu fyrer ydur (g) Vered Sparneytner og vaked / Þviad ydar Mot-

(e) 2. Cor. 1. v. 5. Gal. 6. v. 7. 1. Pet. 1. v. 6. 7. (f) Jac. 4. v. 6. 10. (g) Ps. 37. v. 5. Ps. 55. v. 23.

standare Diøfulliñ geingur um̄ krīng sem greniande Leon / epterleitande þeim hañ svelge. Motstanded honum Oruggleega i Truñe / v. 5. 6. 7. 8. 9.

Sijdare St. Peturs Pistill.

(Skrifadur 56. Arum Epter Hyngade Burd Christi.)

I. Cap.

Hversu hatt virder Petur Guds Ord?

Vier høfum eitt øflugt Spaadooms Ord/og þier giøred vel/þier hafed þar Gaat a/so sem ad þvi Liose (h)er skyn i myrkvum Stad/þar til Dagurinn byrker/og Morgun-Stiarnañ uppreñur i yd rum Hiørtum. Og þad skulud þier fyrst vita/ ad einged Spaadoomur i Ritningunne skier af Eiginlegre Utleggingu / Þvi þar hefur eige eñ nu neiñ Spaadoomur / epter Mañsins Villa fram̄ flutt ur vered/helldur af Heilagum Anda tilknuder/ hafa þeir Guds Heilager Meñ talad / v. 19. 20. 21.

(h) Psal. 119. v. 105.

II. Cap.

Ad reenig per Gud ad vid hina Gudhræddu og Ogudlegu?

DRottiñ kañ þa Gudhræddu ut Freistnefie ad Frelsa / eñ hina Rango lætu ad vardveita til Kvalaña / a Dag Doomsins. Eñ einia mest þa sem Holldenu epterfylgia i saurugum Gyrnd um/ Og so fr. v. 9. 10.

III. Cp.

Mun so Enste Dagur vissulega kome / hvcrsu leinge sem Gud decgur hañ undan ?

Eitt sie Ohulud fyrer ydur : Þad eitt Dagur / fyrer DRottne/ er sem þusund Ar/ (i) og þusund Ar so sem eiñ Dag ur. DRottiñ seinkar eige sijnu Fyrer heite / so sem sumer hallda þad fyrer Seinkun/ hellldur hefur hañ Polinmæde vid oss/ Og vill ei þad nockur Fortapest/ helldur þad hver Madur snue sier til Yferbootar. Eñ Dagur DRottins mun koma sem þiofur um Nott (k)

(i) Psal. 90. v. 4. (k) Matth. 24. v. 43. Luc. 12. v. 39. 1. Tess. 5. v. 2. Opinb B. 3. v. 3.

a hverium Himnarner munu forgangâ med Stoor-Brestū/ eñ Hofudskepnurnar brænna/ og Jordin og þau Verk sem þar eru inne munu uppbrenna/ v. 8.9.10. Eñ vier væntum epter Nyum Himne z epter Nyrre Jordu / epter hans Fyrerheyte / i hverium ad Rettlæted bygger / v. 13.

Fyrste Johannis Pistill.

(Skrifadur 60. Arum epter Hingad-burd Christi)

I. Cap.

1. Hvernig utmalar Johannes Eyliffa persoonunar JEsu Christi / og ad hveriu brugsar hañ ad Lærdoomur Evangelii sie Sañur og viss?

Þad ed var af upphafe / hvad vier hey rdum/ hvad vier saaum med vorum Augum / og hvad vier Skodudum / og vorar Hendur a þreifudu / um Ord Lijfsins/ v. 1. Og þetta skrifum vier ydur/ uppa þad ydar Fognudur sie Fullkomlegur / v. 4.

2. Vid hvad Samlijker Johañes Gude?

Vid eitt Lioos. Gud er Lioos

Lt ikke

Christne Veru/Villia/Verkum og Orde) og eing
in Myrkur eru i hm̄/ef ad vier segiū þ/
vier hofū Samfelag med hm̄/Og gaung
um i Myrkrenu/ Þa liugū vier/og gior-
um ecke Sannleik. En ef vier gaungū
i Lioosenu/lyka sem hañ sialfur i Lios
inu er/ þa hofū vier Samfelag Innbyrd-
es. Og Blodet JEsu Christi hañs Son
ar hreinsar oss af ollum Syndum (l)
v. 5. 6. 7.

3. Eigum vier og ad medkienna vorar Synder ?

Ef vier vidurkennum vorar Synder/
þa er hañ trur og Rettlatur / so ad hñ
fyrergefur oss vorar Synder/ z hreinsar
oss af ollu Ranglæte/ v. 9.

II. Cap.

1. Til hvers eigum vier ad leita Hæles þegar
vier hafum syndgast ?

Til JEsu Christi / hvad so seger
Postulinn. Ef Einhver syndgar / þa
hofum vier Arnadar Mañ (m) hia
Fodurnum JEsum Christum þañ

Rett

(l) Ebr. 9. v. 14. Opinb. B. Joh. 1.
v. 5. (m) Rom. 8. v. 34. Ebr. 7.
v. 25. Cap. 9. v. 24.

Rettlæta / Og hañ same er Forlijkun fyrer voras Syndir : Eñ eige einasta fyrer voras / helldur eiñig fyrer allrar Veralldariñar/ v. 1. 2.

2/ Hvert ig vidur Johañes oss vera Gyrnd og Elsku til Heimsins ?

Eige skulud pier Heimiñ elska / nie neitt pad i Heimenum er / Ef nockur elskar Heimiñ/i honum er ecke Kiærleike Fodursins/ Pvi allt pad i Heimenum er/ (sem ad er Holdsins Hollosins / og Fijsn Augnaña/og Drambsamt Lijferne) pad er ecke af Fodurnum/ helldur af Heimenum/ og Heimuriñ forgeingur og hañs Fijsn / Eñ hver ed Guds Vilia giører/ sa blijfur ad Eilijfu/ v. 15. 16. 17.

III. Cap.

1. Hverju hatt metur Johañes pa stooru Naad / ad vier erum vordner Guds Børn ?

Siaed/hvilijkañ Kiærleika pad Faderiñ hefur oss audsijnt / ad vier skulum Guds Børn kallast/ v. 1. Mijner Kiærustu/ vier erum nu Guds Børn/ og pad er eñ ei Opinberad hvad vier verda munum : Eñ vier vitum / pa pad byrtast munu

mun / pad vier munum hønum lyker verda / hvi vier munum hañ sia / so sem ad hañ er / v. 1. 2.

2. Hvar hyrer kom Christus i Heimiñ?

Þar til byrtest Guds Son / ad hañ nidurbrioti Diøfulsins Verk / v. 8. Af þvi þeckium vier Kiærleikañ (Guds) (n) ad hañ hefur sett sitt Lijf ut fyrer oss: Og vier skulum eiñig setia Lijfed ut fyr er Brædurnar / v. 16.

IV. Cap.

1. Hvernig amiñer Johañes oss til Broodurlegs Kiærleika?

Elskum oss Jnbyrdis, þvi ad Kiærleikuriñ er af Gude / og hver hañ elskar / sa er af Gude fæddur / og þecker Gud. Hver hañ elskar ecke / sa þecker ei Gud / þviad Gud er Kiærleikuriñ. J þvi Opinberadest Kiærleike Guds vid oss / pad Gud sende siñ Eingetiñ Son i Heimiñ (o) ad vier skyldum fyrer hañ lifa / v. 7. 8. 9.

2. Hvernig eigum vier ad lata Guds Elsku hræra

(n) Joh. 15. v. 13. Eph. 5. v. 2. (o) Joh. 3. v. 16. Rom. 5. v. 8. 1. Joh. 3. v. 16.

hræra oss til ad elska Gud og vorn Nauunga?

Lætum oss hann elska / Þvi hann hefur elskad oss fyrre. Ef einhver seger / Eg elska Gud / og hatar sinn Brodur / sa er Liugare / Þvi hver hann elskar ecke sinn Brodur / hvern hann sier / hvernig giet ur sa Gud elskad / þann er hann sier eige / v. 19. 20.

V. Cap.

1. Hversu Fastlega og Stødugliga er Eitt Endurfæddur Madur Grundvallad ur i sinne Tru?

Allt hvad af Gude er fædt (Hver og Eitt Sanntruadur Madur / hvert sem þad er Karl edur Kona / Unger edur Gamler / Gyd ingar edur Grysker) þad yfervinnur Heim inn / og vor Tru a er Yfervinningin / hver Verolldena hefur yferunned. Enn hver er hann sem Verolldena yfervinnur / utan alleinasta sa er truer / þad JEsus sie Guds Sonur? Þesse er sa sem kiemur med Vatne og Bloode JEsus Christ us / eige med Vatne alleinasta / helldur med Vatne og Bloode. Og Andenn er sa sem vitnar þad Andinn er Sannleik inn / v. 4. 5.

2. Hvernig talar Johañis um þa Heilögu Þreñing?

Sv. Þrÿr eru sem Vitnisburdiñ giefa a Himnum / Faderiñ / Orded (Guds Sonur) og Heilagur Ande / og þeir Þrÿr eru Eitt / (Eining Veruñar / Viliaus og Giörningsins) og Þrÿr eru sem Vitnisburdiñ giefa a Jördu / Andiñ (hver ed upplÿser oss fyrer Guds Ord / Esa. 59. v. 21.) Vatned (J þeirre Heilögu Skyrn) og Blooded / (J þeirre Heilögu Kvølldmaaltijd edur Sacramente Alltarisins) og þesser Þrÿr eru Eitt / (Til Eins) v. 6. 7. (Sa Heilage Ande verkar þetta fyrer Orded og Sacramentiñ)

Añar St. Johañis Pistill.

1. Hvad hefur þesse Pistill inne ad hallda?

Sv. Johañes skrifar Eiñe Gudhræddre Höfdings-Kvinnu og heñar Børnum til / sem hañ aminner ad hallda afram / og gaanga i Sañleikanum (J sañre Tru / samt Heilgu Lyferne og Frampferde) eins og þau hofdu heyrt i Ondverdu / Og ad þau varest afarlegañ Lærdoom.

2. Hvad skal Madur giöra vid Falska

Kieñend-

Kiennendur?

Madur mä ecke ad medtaka þä i sitt Hûs / Ecke helldur heilsa þeim. v. 10.

Þridie St. Johannis Pistill.

Um hvad handlar þesse Pistill?

Um Radvendne / Gajia v. 1. til 8.
Um Illmennsku Diotrephis / v. 9. til 11.
Og umm Gudrækne Demetrii / v. 12. til 15.

Pistillinn til Ebreos.

(Hver þennan Pistil hafe skrifad / vita Menn ecke fyrer vïst / Sumer meina ad Paulus hafe hann skrifad / hvad og synest Truanlegt / þad hefur ei alleina þote Fyrrum Truanlegt / helldur er þad nu halled Ospande. En þad er noog / ad hann inniheldur nagra Lærdooma til Sáluhialpar.)

Um hvad handlar þesse Pistill allra helst?

Um Kennemans-Dæme Christi / og Fyrermindanernar i þui Gamla Testamentenu.

I. Cap.

1. Hvada Lofstyr gefur Postulinn Lærdoome Evangelii?

Eptir þad ad Gud fordum (i Gamla Testamentenu) mørgu Sinne og Marg-

hatt

Heitkadlega kalade (stundum i vitrunum og Draumum) til Fedrana fyrer Spamenen- (2. petr. 1. v. 21. G. T. p. 10. v. 43.) Pa hefur han a peßum Sidustu Dogū (i hvi nyia Testamente) til vor kalad fyrer sin Sonsis (Christum JEsum) han han sielfe til Erfingia yfer alla Nlute (epter hans Manndoomlegu Nattúru/ Psal. 8. v. 7 Matth. 28. v. 18. G. D. P. 2. v. 36. Cap. 10. v. 36. Joh 17. v. 3. Joh. 3. v. 35. 1. Cor. 15. v. 27) fyrer hvern han hefur eitnig Verolld, ena Skapad (Psal. 33. v. 6. Joh. 1. v. 3. Cap. 5. v. 17.) v. 1. 2.

2. J hvoriu er Vegsemd Guds Sonar Innefalin?

J pvi/ad han er Liooime hans Dyrd ar (p) og Rett Jmind hans veru/ v. 3.

3. Hvorsu hatt er Christur Upphafin?

Han sette sig til hægre Handar Tignenne a Hædunum/ So miklu Ædre ordin Einglunum/ sem han hefur miklu framar þeim/ erft eitt harra Nafn/ v. 3. 4. (q) han skulu aller Guds Einglar tilbidia/ v. 6.

(p) Spek. B. 7. v. 26. Col. 1. v. 15.
(q Psal. 97. v. 8.

4. Hvert er Embætte hinna goodu Eingla mið, unum til Handa ?

Þeir eru Þioonustusamleger Andar (r) utsender til Þioonustu / vegna þeirra sem erfa skulu Sæluhialpena. v. 14.

II. Cap.

1. Hefur Christus og so Endurleyst þa Fortdæmdu Einglana ?

Eige Reinstadar tekur hann til sijn Einglana / helldur tekur hann til sijn Sæde Abrahams / v. 16.

2. Er Christus og so ordinn sannur Madur ?

Vissulega/med því ad Børnin hafa Holld og Blood/þa er hann (Guds Sonur) einnig i sama Maata þess Hlutkafare ordinn/ uppa það ad hann Magtena tæke fyrer Daudann fraa þeim sem Daudans Magt hafde/ það er, Dioflenum/ v. 14. Og Endurleyste þa sem fyrer Ogn Daudans hlutu um alla Æfe i þrælkan ad vera / v. 15.

3. Hvar fyrer er Christus ordinn lykur sijnum Brædrum ?

Uppa það hann Miskunsamur yrde / (so ad hann giæte haft Medaumkvan med vor-um

(r) Psal. 34. v. 8. Psal. 91. v. 11.

um Prestsklerka (Ebr. 4. v. 15. Cap 5. v. 2.) Og Truwyrdur Byskup fyrer Gude/ til ad forlijka Fooltsins Synder / þviad i þvi sem han hefur lided / og freistadur er / þa kan han þeim ad Hialpa sem freistader verda/ v. 17. 18.

III. Cap.

1. Fyrer hvad verdur Mose hroosad ?

Fyrer hans Tru / ad han var trur (fyrer Gude) i øllu sijnu Huse/(i þeirre Israelisku Kyrkiu/ 4. B Mos. 12. v. 7.) v. 25.

2. Hvar skal Syndarenn gióra Ydran ?

J Dag (f) (nu a medan Dyr Naadarennar standa opnar og han hefur Toom til ad gióra Ydran) þa han heyrer Ord DRottins/ þa skal han ecke forherda sitt Hiarta/ v. 15.

IV. Cap.

1. Med hverium hætte næum vier Eilise Eylisþre Hvilld a Himnum ?

Fyrer Truna/ v. 2. Þviad þeir (nefnelega hiner Vantruudu Israeliter / hverium þad i Fyrstu kunngiórt var fyrer Mosen) tru þar ecke tilkomner (þeir eru ecke etnung eitt utrekner og utskufader fra þeirre Tymanlegu Hvilld i Canaans Lande / helldur og Eilijf

(f) Psal. 95. v. 8.

þeim þeirre Eylyþu Høgllð á Himnum) fyrer þeirra vantruar Saker/ v. 6. So látum oss nu Kapp á leggia inn að koma til þessarar (Eylyþu) Nøgllðar (sem er þyrern heitin) uppá það/ að Einginn falle i það sama Epterdæme Vantruarinnar (þeir rá vantruudu Israeliita) v. 11.

2. Hvar með styrkist Truen til að komast inn i þessa Roosemd og Høgld?

Með Guðs Orde sem er Lifande (Joh. 6. v. 58. Phil. 2. v. 16.) og kroptugt (t) og hverju Tveggiudu Sverde hvassara/ (u) og þreinger sier i gegnum/allt þar til / þ i sundur skilur Saalena og Andann / og Merg og Bein / (Það er / hvað sem liggur duleð og hulið i Hiørtum Mannanna/ það veit / þecker / aðgreiner/ og verkar Guðs Orð / og Ognar þeim með Guðs Doome) og er Doomare Hugrenninganna/ og Hiartans Hugarlundar/ Og þar er einginn Skiepna fyrer honum (Gude) Osynileg/ Enn aller Hluter eru nakt-

(t) Róm. 1. v. 16. (u) Es. 49. v. 2. Eph. 6. v. 17. G. D. P. 2. v. 37. Opinb. B. 1. v. 16.

stakker og Ohullder fyrer hans Augum (vv) af hvertum vier tølum / v. 12. 13.

V. Cap.

Hvernig verdur Kiennemanslegt Embætte JEsu Christi utmælad?

Tølum oss halda Vidurkienningunne (Evangelii um Christum) hvad vier hefum ei (þann Byskup) sem ei kann Samepijning hafa med vorum Breiskleika / Helldur þann sem freistadur er ä allann Hätt / lyka so sem ad vier (Pad er / hann hefur ä Døgum sijns Hollds lyka so Reynt Freistingar Diøfulsins og Heimsins) þo an Syndar (Þvi ad þann var Heilagur / Saklaus / og frraskilinn Syndurum / Ebr. 7. v. 26.) Fyrer hvi lätum oss þar ad ganga med Hugar-Hreyste / til þess Nädarinnar Stools (Christum) so ad vier ødlumst Myskunseme og Näd finnum / ä þeim Tijma nær vier þurfum Hialtnngis vid / v. 2. 3.

VI. Cap.

1. Hversu stoor er su Hætta / sem þeir rata i / er Einu Sinne eru upplijster / og falla so þar aptur ?

B u 3 þad

(vv) Psal. 7. v. 10. Jer. 16. v. 17. C. 23. v. 24.

Pad er Omøgulegt/ ad þeir sem eitt Sinn upplýster eru / og smackad hafa Himneska Gáfu / og Hluttakarar eru vordner Heilags Anda / Og smackad hafa hid gooda Guds Ord / og Krapt Epterkomande Veralldar/ Ef þeir affalla (og Krossfesta sialfum sier Son Guds aptur/og hann fyrer Skimp hallda) ad þeir skylldu kunna aptur Endurnýader ad verda til Yferbotar/ v. 4. 5. 6

2. Þvi sverta Menn Tyd?

Af þvi ad Eydurinn giører Enda allrar Þrætu/ so ad Trutt blýfur mille þeirra / v. 16.

VII. Cap.

1. Hver vár Melchisedech?

Hann var Kongur i Salem (x) (Er sýdann var kølllud Jerusalem / Psal. 76. v. 3.) Kiennemadur Guds hins Hæsta / Hann utlegst Kongur Riettlætesins og Fridarens / og er samjafnadur (JEsu) Syne Guds (Hver ed er sá Ædste Kiennemadur.) v. 1. 2. 3.

2.

(x) 1. B. Mos. 14. v. 18.

Hvertier eru Eiginlegleikar vors Ypp-arsta Kienemanns?

Vier hofum slijkann Byskup / sem er Heilagur / Saklaus (y) Oflekkadur / Syndugum fraskilinn / og hærre enn ad Himenenn er / (Pad er / Hann er farenn upp yfer alla Himna / uppa pad hann villde alla Hlute uppfylla / Eph. 4. v. 10.) v. 26.

VIII. Cap.

1. Ad hvorium er vor Ypparste Kiennemadur JEsus Christus Ædre og Meyre heldur enn Leviltisku Prestum i þeirra Guds Pionustu?

Hiner Levitisku Prestar Offrudu Giafer og Foorner epter Logmaalenu / v. 4. Hvertier ad Pioona þeirre Fyrermynd og Skugga Himneskra Audæfa (sem med þeirra Kiennemannskap bendtu til þess Himneska Ypparsta Kiennemans Christum JEsum) v. 5. Enn Christus hefur Offrad sinne betre Forn (pad er sijnum eigenn Lykama) þar fyrer hefur hann odlast Ædra Embætte / so sem sa er betra Testamentis Medalgaungu Madur er / hvert einnig a Ædra Fyrerheite stendur / v. 6. (og þvi

(y) Es. 53. v. 9. 1. Petr. 2. v. 22. 1. Joh. 3. v. 5.

ad han til setger oss Fyrergiefning Syndanna og þad Eilijfa Lijf; Þvi ad Christus er ecke fyrer Nauta Blood/ nie Kalfa/ helldur er hann fyrer sitt Eiged Blood (z) Eitt Sinn inngeingenn i hid Heilaga (i Himnenn til þeirra Dyrdar) og fann Eilijfa Endurlausn. (Þar hann Forþenaste sier sialfum / þa frelsade hann oss/ fra Syndenne/ Daudanum/ Diøflenum og Helvijte/) Cap. 9. v. 12.

IX. Cap.

1. Hefur Blooded Christi og so Kraft yfer vorum Samviskum?

Wissulega / Þvi þad hreinsar vorar Samvisskur af Daudum Verkum / til ad þioona Gude lifanda / v. 14.

2. Nær er Eitt Testament gilldt?

Eitt Testament verdur Stadfest fyrer Daudann / ellegar duger þad ecke / medann hann nu lifer sem þad hefur giørt / v. 17.

3. Hversu optlega hefur Christus Forþent sig?

Hann hefur Eitt Sinn fyrer sijnu tigenn

(z) 1. Petr. 3. v. 18. Ebr. 7. v. 27. Cap. 9. v. 28.

Ugeñ Foornfæring til Burtloku Synda-ariñar (hvad ed skiede a Kroſſenum) og lyka ſo ſem þad Monnunum / er tilſkickad Einuſinne ad deyia/og epter þad er Domurinn : So er Christus Einuſinne Offradur/ til i burt ad taka margra (allra Manna) Synder : Enn i Añad Siñ mun hañ byrtaſt (J ſiñe Dyrdarlegre Tilkomu til Domſins) utañ Syndar/ (Þvi ad Gud hefur Christum ſem af eingre Synd viſſe/ fyrer oſſ ad Synd giørt/ 2. Cor. 5. v. 21.) ollum þeim ſem hañs vænta til Sæluhialpar (ſem hañs Tilkomu elſka / 2. Tim. 4. v. 8.) v. 26. 27. Þvi ad med Einne Offran (a) (er ſkiede a Kroſſenum) hefur hañ (Christus) ad Eilijfu fullkomna giort / þa ſem helgader verda (hvorier i ſañre Tru hugga ſig vid Offurgiørnan JEſu/) Cap. 10. v. 14.

X. Cap.

Hvad gott hrøðum vier af þvi/ þott Foorneſæring þeſſ Nya Testamentesins ſie fullkomiñ?

Vier hofum Diorfungena til Jñ-

(a) Ebr. 9. v. 12.

gꜳngo i hid Heilaga (Hꜳlgedomen) fyrer Blooded JESU/ Hvern hañ (Christus) vygde oss nyañ og lifande Veg fyrer Fortiallded/ þad er fyrer sitt Hollld/ (med þvi og þa hañ Opnade sitt Lijkama fyrer vorar Synder/ Þa opnade hañ oss Eirn þrijañ Jñgang i Hꜳlgedomeñ) Og vier hofum Eirn Ædsta Prest yfer Guds Huse/ Þa lꜳtum oss þar fram ad gꜳnga med sañarlegu Hiarta/ i algiørdre Tru/ yferdreifder i vorum Hiørtum (med Bloode JESU þess Saklausa Lambsins Guds/ 1. Pet. 1. v. 2.) Og vidskila vid vonda Samvitsku (Syndarinar) og þvegner ꜳ Lijkamanum med hreinu Vatne (Skyrnariñar) v. 19. 20. 21. 22.

XI. Cap.

1. Hvad er su Tru sem giører Sꜳluhꜳlpna?

Truen er øruggt Traust/ þeirra Hluta sem Madur vonar/ og efar ei um þad sem hañ sier ecke/ v. 1.

2. Fær Madur Gude þocknast ꜳn Truariñar?

Ney/ Ꜳn Truariñar er Omøgulegt Gude ad þocknast / Þvi hver hañ vill koma til Guds/ sꜳ hlytur ad trua þad/

ad

ad hañ sie / og þad hañ mune Endur-
giälldare verda/ þeirra sem hañs leita /
v.6. XII. Cap.

1. Hvörier eru Aviexter Truarinnar ?

Goodverkiñ / Skulum oss afleggia
Syndena (b) þa oss jafnañ vidloder og
lefur/ og latum oss hlaupa fyrer Þoliñ
mæde / i þa Orustu sem oss er tilskick-
ud. Og lijta til JEsum/ þess Uppbyr-
iara/og Fullkomnara Truarinnar/v.1.2

2. Eru hiner Christnu undervorpner Krossinum?

Ad vijsu / Þriad hvern ed DRottiñ
elskar þañ agar hañ (c) Eñ hvern þañ
Son sem hañ ad sier tekur/ þañ strijker
hañ. Ef þier Typtunena þoled / þa
frameÿdur Gud sig ydur sem Bornum/
Þvi hver Sonur er sa þañ er Faderiñ
Typtar eige ? Eñ ef ad þier erud aan
Typtunar/hverrar hiner aller (hin gödu
Guds Börn) eru Hluttakarar vorðner/þa
erud þier hiñ Þein (Sialfer) eñ ecke
(hiñ

(b) Eph. 4. v. 22. Col. 3. v. 8. 1. Petr.
2. v. 1. (c) Opinb. 3. v. 19.

(þín Rettu Guds) Børn v. 6. 7. 8.

XIII. Cap.

1. Hvernig rædur Guds Ande oss til ad sijna Gudrækelegu Lyferne?

Idark Framferde sie ann Agyrne/ og lated ydur þad nægia sem i Nænd er (hvad Gud hefur ut hlutt ydur (ydar Kalle) þviad hañ (DRottiñ) hefur sagt (til Josua og allra Truadra/ Jos. 1. v. 5.) Eg vil ecke yfergefa þig/ nie forsooma (d) v. 5.

2. A Madur ad hallda stødugleg vid Lærdoom Evangelii?

Ia/ Lated eige umhvirfla ydur med marghyslegum og framande Lærdoomū/ þviad þad er ágiætlegur Hlutur / ad Hiartad er stadfast/ hvad ad skedur fyrer Nadena/ v. 9.

3. Um hvad erum vier skyllduger vorum Kenne-Fedrum?

Hlyded ydrum Kennefedrum og fylged þeim þviad þeir vaka yfer (e) ydrū Salum/ ł ijka sem þeir ed Reikningskap þar

(d) 5. B. Mose. 31. v. 6. 8. 1. Chron. 29. v. 20. (e) Ezech. 3. v. 8. Cap. 33. v. 2. 7.

þar fyrer giøra skulu/ so ad þeir giøre þad med Glede enn ecke med Andvarpan/ þviad þad er ydur ecke gott/ v. 17.

St. Jacobs Pistill.

(Sa Jacob nefndest Alpheus / og var Systur Sonur Mariu Modur JEsu/ Vid. Gal. 1. v. 19.)

I. Cap.

1. Hvad seiger Postulenn um Þolinmædena i Freistingunum?

Sæll er sa Madur (seiger hann) sem Freistingena lijdur / (f) þvi epter þad hann er reyndur/ mun hann ødlast Lyffsins Koronu / hverre Gud hefur fyrerheited þeim sem hann elska / v. 12.

2. Hvar af kiemur su Innvortis Freistni?

Eingenn seige nær hann Freistast / (af Diøflenum/ Heimenum/ og hans eigenn Holdve) þad hann af Gude freistadur verde/ þvi ad Gud er eingenn Freistare til hins Von-

da

(f) Job. 5. v. 17. Ordskvid. Sal. 3. v. 12. Ebr. 12. v. 5. Opinb. B. 3. v. 19. 1. Cor. 9. v. 25. 1. Petr. 5. v. 4. Opinb. B. 2. v. 10.

da/og einkis freist ar hann (med þeim Hætte) helldur freistast hver eirn / nær hann kilo frigest af sine eigenn Girnd/ og lockadur verdur : Og sijdann þad Girndinn hefur geted (þegar þær Syndsamlegu Girnder hafa uppkveikst i oss) Fæder (verkar) hun Synd ena : Enn nær Syndenn er fullkomnud / fæder hun Daudann. (Þa kiemur hun hvi til Leidar / ad Madurinn verdur sekur þess Eilijfa Dauda/) v. 13. 14. 15.

3. Fra hverium koma allar goodar Gaafur ?

Øll good Giøf / og øll fullkomin Giøf / kiemur ad ofann fra Fødurnum Liossins/ J hiaa hveriu m er eingin Umskipting/ne Bijting Liossins og Myrkursins / v. 17.

4. Hver er sú Guds Þioonusta sem Gude þocknast?

Ein Skiær og Oflecknd Guds Þionusta fyrer Gude Fødur/ er/ ad vitia Fødurlausra og Eckna/ i þeirra Hørmungum / og sig Oflecknadann fra Heimenum ad vardveita / v. 27.

II. Cap.

1. Hvernig mun fara fyrer þeim er ecke giøra

Hvad ... giøra nein Myskunar Verk?

Þar mun Omyskunsamur Doomur yfer þaß ganga sem einga Myskunseme hefur giørda; Og Myskunen hun hroosar sier i mooti Doomenum/ v. 13.

2. Giøra þeir Rangt/ sem hroosa sier af Truñe/og fraamvijsa ecke Ávøxt hennar i Giørningunum?

Hvad stodar þad þoll einhver seger/ haß hafe Truna/og hefur ei Verkin? Getur Truin giørt haß hiälplegañ? v. 14.

3. Er þad noog ad vier høþum eina slijka Tru/ er Meñ lim Sagnalestre edur Historiska Tru?

Nei/ Þu truer ad þar sie einunges eiñ Gud: Þad giører þu vel: Dioflarner trua þvi eiñig og eru skelfder/ v. 19.

4. Hvad kañ ad giøra oss Rettlata fyrer Guds Augliti?

So sieed hier nu/ þad Madurinñ verdur fyrer Verkin rettlatur/og ei all einasta fyrer Truna/ v. 24. Þvi lijka sem Lykamiñ er aan Andans daudur/ so er og Eiñiñ Truañ aan Verkaña Daud/ v. 26.

III. Cap.

Hvad kenir Jacob um Brukun og Misbrukun Tunguñar?

Siaed/ Pad oter hölldum Hestum i Taume/ so ad peir hlyde oss / og stiorna öllum peirra Lykama. Siaed Skipin/ po ad pau seu stoor/ og verde af megnu Vinde rekin / pa verdur pm po stioornad af litlu Styre / hvert sem sa vill er styrer. So er og eitt Tunga lytill Limur og af Stad kemur po stoorum Nlutum. Siaed. Eitt lytid Elld / hversu mikinn Skog kan han upp ad brena ? Tungan er eitt Elldur/ Verolld full Ranglætis/ v. 3. 4. 5. 6. Nid Ospaklæta Illt / fullt Daudlegs Eytrurs/ v. 8.

IV. Cap.

Hvernig giete Madur ætt Gud vyrer Vin?

Med pvi moote ad han hate Dioflinn/ Heimin og hans Vellyst/ v. 7. 8.

V. Cap.

1. A Madur ecke ad reida sig uppa sitt Rikedæme?

Einganvegin. Hvad so seger Postulinn/ Pier Audugir Med/og Ated/ yfer ydar Vesollo / sem yfer ydur skal koma. Ydvart Rykedæme er Vlodnad / og

og Klæde ydar eru Møl Jeten. Gull ydart og Sylfur er for-Ridgad / og þeirra Rid mun ydur til Vitnisburdar vera / og mun æta ydru Holllde sem Elldur / v. 1. 2. 3.

2. Hverninn Madur ad hegda sier og skicka i Lucku og Olucku?

Lyde nockur a medal ydar sa bidie / Er nockur i godu Giede sa sÿnge Psalma / Enn sie nockur Siukur / sa kalle til sÿn Elldungana Safnadarens / og late (þa) bidia yfer sier / og sig Vidsmyrie smyria i Nafne DROTTENS. Og Bænin Truarennar mun frelsa hinn Siuka / og DRottinn mun vidrietta hann. Og þo hann hafe Synder giort / munu þær honum fyrergiefast. Jate hver ødrum sÿnar Synder / og bided hver fyrer ødrum / þad þier Heilbrygder verded / v. 13. til 17.

3. Hversu myked a Madur ad lata sier til þess þinast ad Einn hepur gietad komed ødrum til Apturhvarfs?

Ef ad nockur a medal ydar villest fra Sannleikanum / og nockur snyr honum

Einhver/ Sa skal vita pad/ ad hver ed Syndaranum umsnyr i fra Villu hans Vegar/ hefur frelsad eina Ønd fra Dauda / og mun nidre byrgia Fiølda Syndanna / v. 19. 20.

St. Judæ (Thaddæi) Pistill.

I. Cap.

1. Hvad seiger Postulinn um þa praktøllnu Eingla ?

Einglana/ hverier ecke geymdu þeirra Høfdingiadoom (g) helldur forletu sitt Heimele / hefur hann vardveitt til Dooms þess hins mikla Dags / med æfinlegum Bøndum i Myrkrenu/ v. 6.

2. Hvada Prættan var þad sem Høfud Einglinn Michael atte vid Satan ?

Hann prættade vid Dioflinn/og talade vid hann um Likama Moyses / samt dyrfdest hn ecke Dooms atkvæde Hædungarinnar a ad fella/ (þad er Gud let ecke Michael fella Doom Hædungarenar yfer Satan) helldur sagde hann (vid hann) Drottinn straffe þig / v. 9.

(g) Joh. 8. v. 44. 1. Petr. 2. v. 4.

3. Hvernig hefur Enoch fyrer sagt þañ Efsta Dag?

Sieed/ Seger hañ/ DROTTIñ kemur med morg þusund Heilagra/ Doom ad hallda yfer ollum/ Og ad straffa alla þa sem Ogudleger eru af þeim/ fyrer allar Gioerder þeirra Ogudlegrar umgeingne/ hvar med þeir Ogudleger voru/ og fyrer allt þad harda sem Ogudleger Syndarar hafa a moote honum talad/ v. 14. 15.

Opinberan St. Johañis.

(Hver ad er skrifud XCVI. Arum Epter Christi Fæding a þeirre Ey sem nefnest Pathmus: Hvert Johañes var rekin i Utlegd af Domitianus Keysara/ sem hefur vered sa XII. Romverske Keysare.)

1. Hvada Land er Pathmos?

Ey nockur i þvi Ægæiska Hafe.

2. Hvar er þetta Haf?

Millum Grycklands og hinnar minne Asia / þar sem skilur Evropa og Asia.

3. A hvada Tijd skiede þesse Opinberan?

A DRottins Dege (Einum Suñudege/) Cap. 1. v. 10.

I. Cap.

1. Hverium hefur Johañes Tilskrifad þessa Opinberan?

Sameiginlega Sio Kyrkium edur Søfnudum i þvi mikla Asia Lande (hverlar ad eru) i Epheso/ Smyrna/ Pergamo/ Thyatiris/ Sardes/ Philadelphia/ og Laodicæa/ v. 11.

2. Hvad giørdest þegar Johañes þeck þessa Opinbering?

Hañ heyrde nockrum Sinum þessa Rødd/ Eg er A og O / Upphaf og Ender/ seiger DRottiñ/ Sa sem Er / Og Sa sem Var/ Og Sa sem kiemur / Hiñ Almaattuge/ v. 8. Eg var Daudur/ og siaa / ad Eg em lifande fra Eylyfd til Eylyfdar/ Amen. Og Eg hefe Lykla Helvijtis og Daudans / v. 18.

II. Cap.

1. Hvernig Strapþar hañ og Huggar Søfnudiñ i Epheso?

Þad hefe eg a mooke þier (eg maa klaga þad um þig) þad þu hiñ Fyrsta Kiærleik yfergafst (ad þu hefur ecke vered so alvarlegur i Trúñe og Kiærleikanum sem adur) Minstu

a/

a/ hvar fra þu ert fallin/ og giør Ydran/ og giør þin fyrre Verkin (vere nu Einbeittur og Vandlætisfullur i Trunne og Kiærleikanum so sem adur/v. 4. 5.) Þvi hver han yfervinnur (Freistingar Diøfulsins/Syndsamlegar Girnder Holldsins/ og Ofsokner Heimsins) þeim mun eg gefa ad Eta af Lifs-Trenu/ þad midt i Guds Paradijs er (eg vil gefa hønum þad Eylyfa Lyf/ og þa Himnesku Paradijs/ Luc. 23. v. 43. Opinb. B. 22. v. 2. 14.) v. 7.

2. Hvada Fyrerheite lofar han Eingle Samkundunnar i Smyrna?

Vert Trur allt til Daudans/ so mun eg gefa þier Koronu Lifsins (ad Eylyfa) v. 10. (Jac. 1. v. 12.

3. Hverju spaair han Søfnudenum i Pergamo?

Giør Yferbot/ Ef ef ei/ þa mun eg snarlega koma til þijn/ v. 16. Hver han yfervinnur/ þeim vil eg gefa ad eta af þvi folgnu Manna (þeirre Himnesku Glede med hverre hiner Utvølldu eiga ad verda mettader i Himnum) og eg vil gefa hønum Goodan Vitnisburd (edur hvitan Stein) og med Vitnisburdenum Nytt Nafn

Skifad (a Steinenum: Sa hver ed yfervinnur han skal vera Guds Barn/ og Samarfe Christi/ Rom. 8. v. 17. Joh. 1, v. 12.) v. 17.

III. Cap.

1. Um hvad bidur han Søfnuden i Sarden?

Þu hefur þad Nafn / ad þu lifer og ert Daudur (i Syndene) vert vakande/ og styrk þid anad hvad deyia vill (þad er styrk þa sem eru veiker i Truñe.) Þvi þyn Verk hefe eg ei fullkomleg funded (hrein og Ofølsk) þ Gude / v. 1-2.

2. Hvad skrifar han Søfnudenum i Philadelphia?

Sia/ Eg kiem snarlega/hallt hvad þu hefur / so þad eingin take þyna Koronu/ v. 11.

3. Hvad gietur han um Eingelin (Byskupin) i Laodicea?

Eg veit þyn Verk/ þad þu ert hverke Kalldur nie Heitur (ad þad er einged Kiett Alvørugiefne nie Vandlæting hia þier i þynum Teugnbrøgdum og Guds Otta/) Eñ med þvi þu ert Volgur/ z hverke Kalldur nie Heitur / mun eg utskirpa þier af mynum Muñe (Þad er / Eg vil kasta þig

burt

buit ur mynum Søpnude) v. 15. 16. Sja/ Eg stend fyrer Dyrum/og klappa uppa (Eg Tilbyd Mønnunum myna Naad fyrer Predikun Evangelii) Ef nockur heyrer myna Rødd/og upplijkur Dyrunum (Hiartanu) til hans mun eg Inganga / og Kvølld-Verd med hønum snæda / og hann med mier/ v. 20.

IV. Cap.

Hvernig vegsama þeir XXIV. Olldungarner DRottinn sem situr a Stoolnum?

Þeir fiellu framm fyrer þann sem a Stoolnum sat/og tilbiadu þann sem lifer fra Eylijfd til Eylijfdar/og snørudu sijnum Coronum framm fyrer Stoolinn/ Og søgdu / DRottinn/ Þu ert verdugur ad medtaka Dijrd og Heidran og Krapt/ Þviad þu hefur alla Hlute skapad / og fyrer þinn Vilia urdu þeir/ og eru skapader/ v. 10. 11.

V. Cap.

1. Hvør lauk Book þeirre upp sem Johannes sa og hver braut hennar Innsigle?

Þad Leoned (Christus JEsus) sem er af Ætt Juda (Hver ed epter sinne Mannlegu Nattuuru var fæddur af þeim Kon

 unge

unglega Juda Rynþætte / Ebr. 7. v. 14.)
Root Davids (Esa. 11. v. 1.) hefur
yferunned/ ad þad opne Bookena/ og upp
briooke heñar Sio Innsigle:/ v. 5.
2. Hvernig Tiu þeir XXIV. Olldungarner
sig vid Guds Lamb (JEsum?)

Þeir fiellu fram fyrer hønum / og
søgdu : Þu ert verdugur ad medtaka
Bookena/ og upp ad briooka heñar Inn-
sigle/ þviad þu ert slatradur / og End-
urleyster oss med þijnu Bloode / og þu
hefur oss giørt fyrer vorum Gude / til
Konga og Kiennemanna) v. 8. 9. 10.

VI. Cap.

Hvernig akalla þær Saaler Gud sem fyrer
Saker Guds Ords hafa vered aflijf-
adar Saklausar?

DRottinn/ Þu hinn Heilage og Sann-
arlege/Hversu leinge þa dæmer þu ecke/
og hefner vors Bloods a þeim sem a
Jørdu bua? v. 10. Og þeim Sierhver-
ium Einum var giefenn hvijtur Kyrtill/
v. 11.

VII. Cap.

Hvad var sa mykle Skare sem Johañes sa?

Þad voru þeir sem komner voru ur
mikl-

hryklum Harmkvælum / og sin Skruda hvoriged hafa z hvijtfægad þä i Blode Lambsins / Af þvi eru þeir fram̃e fyrer Stoole Guds / og þioona honum Dag og Nott i hans Mustere ; Og sa uppa Stoolnum situr mun bua yfer þeim / Eige mun þa hier epter Hungra nie þyrsta / og eige mun yfer þa falla Soolin/nie nockurskonar aftar Hite (h) Hvad þad Lambed midt i Stoolnum / mun foodra þa og leida til lifande Vatns-Brunna / Og Gud (i) mun afþurka allan Grat af þeirra Augum/ v. 14. 15. 16. 17.

VIII. IX. X. Cap.

7. Hvad skede þegar þeir 7. Englar Basunudu?

Þegar sa (1.) Engill Basunade/ þa giørdest Hagl og Elldur med Bloode Blandadur/og fell nidur a Jordena/ v. 7. Þegar sa (2.) (Basunade) vard þridie Partur Hafsins ad Bloode / v. 8. Þegar sa (3.) Bles/fell stoor Stiar

(h) Es. 49. v. 10. Opinb. B. 21. v. 4. Apoc. 21. 23. (i) Es. 25. v. 9.

na af Himne / v. 10. Þegar ſa (4.) var ſtoor Formirkvan a Soleñe/ Tungleнu og Stiernunum/ v. 12. Þegar ſa (5.) fell aptur Ein Stiarna af Himne nidur a Jordena. C. 9. v. 1. Þegar ſa (6.) urdu Fioorir (Jller) Einglar lauſir / ſem bundnir eru vid hid mikla Vatzfall Evphrates/ad þeir i Hel ſlæe Pridiung Maňaña / v. 14. 15. Þegar ſa Siøunde Baaſunade / þa vard fullkomnadur Leindardoomur Guds/ ſo ſem haň kuñgiørde ſijnum Þioonum / og Spaamoñum/Cap. 10. v. 7. (Þyrer þær Siø Eingla villia ſumer lata ſkilliaſt/Siø Villumeñ og Faleþkieñendur)

2. Hvad var þad ſem Johañes vard ad ſvelgia (þad er ad Hugleida koſtgiæfelega/ og leggia a Hiartad?)

Þad var Ein Book/ ſem beiſkte hañs Kvid / eñ var ſæt i hañs Muñe ſem Huñang/ Cap. 10. v. 9.

XI. Cap.

Hvertier eiga ad ſpaa ut ap þeſſare Book?

Eg vil giefa mijnum Tveimur Votturn (Truum Kieñendum / Eſa. 55. v. 4.)

og

og Þeir skulu Spa Þusund Tvo Hundrud/ og Sextiju Daga/ Jklædder Seckium (Predika um Jdran) v. 3. Þesse eru Tvo Vitnisburds Trie/ og Tveir Liosa Stiakar/standande fyrer Guds Jardarinnar (Sia Zach. 4. v. 2.) ut af þeirra Munne geingur Elldur til ad svelgia þeirra Ovine/v. 4. Þesser hafa Makt Himinenn aptur ad Luka/Og yfer Votnunum/v. 6.

XII. Cap.

1. Hvada Strijd var þad sem hielst a Himnum? Michael (Christus JEsus/v. 10.) og hans Einglar bordust vid Drekann / og Drekenn bardist og hans Einglar/ og yfer unnu ecke/ þeirra Stadur/vard z einig ei framar meir fundinn a Himne/ Og sa mikle Dreke vard utsnaradur / hinn gamle Nadgormur sa sem ad heiter Diofull og Andskote/hver ed alla Veralldar Kringluna viller/og hann vard utsnaradur a Jordena / og hans Einglar urdu og einig utsnarader med honum / v. 7. 8. 9.

2. Hvad giördu þeir Heilögu Guds er Hrra ſkeþe

Þeir Hroopudu med mikille Rødd/ og ſøgdu/ Nu er Heilſa og Kraptur/ og Ryke/ og Mœktur vors Guds/ vordiñ hañs Chriſtis/ med þvi hañ er utſnaradur/ ſem þa æſakade Dag og Nott fyr er Gude/ v. 10.

XIII. Cap.

Hvada Æra var gefiñ þvi Dyreinu ſem var lykt einum Pardelo ?

Þvi var gefiñ Magt yfer allar Kynkvyſler og Tungumœl/ og Heidingia/ og aller ſem a Jørdu byggia tilbidia þad/ hverra Nøfn eige eru ſkrifud a Lifande Book Lambſins/ hvert ſlœtrad er/ af upphafe Veralldariñar/ v. 7. 8. (Fyrer þeñañ Pardel ſkilia ſumer Magt Stærd og Vellde þeſſ Romverſka Rykis)

XIV. Cap.

1. Hvada Syn ſa Johañes eñ framar ?

Hañ ſa eiñ Engil fliuga midt i gegnum Himiniñ/ ſa hafde æfinlegt Evangelium/ til ad kuñgiøra þeim ſem a Jørdu ſitia og Byggia/ og øllum Heidingiū og Kyn-Þœttum/ og Tungumœlum og

Fool-

Folkei og hrt sagde med mikille Rødd/ Otteſt Gud og gefed honum Dyrdena / Hvad kominn er Tijme hans Dooms/og tilbidied þann sem giørt hefur (k) Himenn og Jord/og Sioomn og Vatna-Brunnana/v. 6. 7. (þyrer þennan Engill meina sum er ad skiliast eige hinn Sæle Lutherus)

2. Hvada Rødd heyrde Johannes sem prysade þa Sæla ad vera/sem Dauder være i Drottne?

Sæler eru þeir Framlidnu sem i DROTTne deyia/ i fra þessu. Jaa/ Andinn seger / ad þeir hvijle af þeirra Erfide / Enn þeirra Verk filgia þeim epter/v. 13.

XV. Cap.

1. Hverniḡ er Lofsaungur Moſis Guds Þioons og Lambsins hliodande?

Mikil og undarleg eru þijn Verk / DRottinn Gud Almattugur/ Rettviſſer og Sannarleger eru þijner Veger. Þu Kongur Heilagra. Hvør skal þig ei hrædast DRottinn/og prijsa þitt Nafn? Hvad þu Einn ert Heilagur / af þvi aller Heidingiar munu koma og tilbidia fyrer

(k) Psal. 146. v. 6.

fyrer þier/ þui þíner Domar eru Opinberer vordner/ v. 3. 4.

XVI. Cap.

Hvad verdur Johañi synt epter þetta?

Sio Einglar med Sio Skaalum/ er voru fullar af allskonar Plagum (Guds Reide) hverium þeir uthelltu a Jordena/ Sa (1.) uthellte Jllum og skadesömum Kaunum a Meñena/ v. 2. Sa (2.) hellte ut sijne Skaal i Siooiñ / og hañ vard Blood / og oll lifande Saal deyde i Sioonum / v. 3. Sa (3.) J Vatnsföllin og Vatns-Bruñana / og þau urdu Blood/ v. 4. Sa (4.) giörde Meñena hetta med Ellde/ v. 8. Sa (5.) giörde ad Eitt Rijke vard Formyrkvad/ v. 10. Sa (6.) liet Vatned uppþorna i þui mykla Vatnsfalle Euphrates / v. 12. Sa (7.) giörde Reidarþrumur / Elldingar og Jardskialfta/ v. 18. (Fyrer þessa Eingla hallda nockrer eige ad skilliast Sig Lærefedur Kyrkiuñar/ hverier ed straffa Antichristiñ fyrer hañs Rieñing / Embætte og Framferde.)

XVII. Cap.

Hvada kleyre Syner sa Johannes i Loptenu?

Hañ sa Konu nockra/ sitia a fagur-Raudu Dyre / fullu af Nøfnum Hæd-ungar Orda / hafande Siø Høfud og Tiju Horn / og Konañ var klædd Pur-pura/ og Pelle Raudu/ og forgyllt Gulle og Gymsteinum / og Perlum / og hafde i Hende Gull-Kier/ fullt Svivirdingar og Ohreininda hennar Hoorunar. Og i hennar Enne skrifad þad Nafn/ Leyndar-doomur / hin mykla Babylon / Moodur Frillulifnadañ/ og allrar Svivirdu a Jordu / og eg sa þa Konu druckna af Bloode Heilagra / og af Bloode Vottanna JEsu/ v. 3. 4. 5. 6. Hver ed epter Utþyding sialfs Engelsins/ merker hina myklu Borg (Antichristiñ/ Pavañ med synu Pava-Dæme / hver ed hefur sitt Adsetur i þeim mykla Stad Rom) hver sitt Ryke hefur yfer Kongum Jardariñar/ v. 18.

XIIX. Cap.

Hvernig skipar Raustiñ Guds oss ad gänga ut fra þessum Stad?

Utgänged af heñe mitt Foolk / so ad þier verded eige Hluttakarar heñar

Syna

Synda / uppa þad þier fæed eige nockr. ud af þessar Plagum: Þvi þessar Synd er nu allt til Himins / Og Gud minnest a þessar Þverud / v. 4. 5. Þar fyrer skulu þessar Plagur a einum Dege koma / Daude / Harmur og Hungur / Med Ellde mun hun brend verda / þviad Offlugur er DROTTinn Gud sa er hana mun dæma / v. 8.

XIX. Cap.

1. Hvada Gledes Raust var þad sem Johannes heyrde siðast?

Nam heyrde Eina Rodd mykils Skara a Himne / Seigiande / Halleluja / (Þad er / Lofed DROTTinn /) Heilsa og Fridur / Dyrd og Kraftur / sie Gude vorum DROTtne / v. 1. Og þeir sogdu enn i Annad Sinn: Halleluja / Og þeir Fiorer og Tuttugu Ölldungar fiellu fram / og Tilbadu Gud / hver ed a Stoolnum sat / og sogdu: Amen Halleluja / v. 3. 4. Fognum og verum glader og giefum hon um Dyrd / þviad Brudkaup Lambsins (1) er komed / og hans Hus-Fru hefur sig

(1) Matth. 22. v. 2. Cap. 25. v. 6. 10.

sig tilbuid / v. 7.

2. Villde Johañes Tilbidia Eingelin?

Ja / Eñ Eingilliñ bañade hønum pad/ og sagde: Sia til/ Gior pad ei / Eg er piñ Sampionn/ og piña Brædra / peirra sem hafa JEsv Vitnisburd/ Tilbid pu Gud/ v. 10. (hverium alleina Tilheyrer Heidur og Aköllun / 5. Bok Mos. 6. v. 13. Cap. 10. v. 20. 1. Joh. 5. v. 10.)

XX. Cap.

1. Hafde Johañes eñ fleyre Syner?

Ja / Hañ sa Eiñ Eingel (pañ Oskapada Eingel / Guds Son) ofañfara af Himne / Sa hafde Lykil Underdiupsins (Lykil Daudans og Helvijtis/ Opinb. B. 1. v. 18.) Og hañ høndlade Drekañ (Satan) og fleygde hønum i Underdiuped / og ineluke hañ paangad til ad utendud yrde um Pusund Ar/ par epter vard hañ laus um stutta Stund / v. 3. So ad hañ utgeinge ad villa hina Heidnu/ i Fiorum Attum Jardariñar/ Gog og Magog (Ezech. 38. v. 2. Cap. 39. v. 1.) ad samañsafna peim til Bar-

 ättu

mtku / hverra Tala er sem Sandur i Sioo/ v. 8.

b. Hvernig seger Johañes fra þeim Epsta Doomß Dege?

Eg sa hina Daudu/bæde stoora og smaa standa fyrer Gude / og Bækurnar urdu upplæknar (m) og ein Øñur Bok vard opnud hver ad er Lyffsins (n) og hiner Daudu urdu dæmder epter Skripte i þeim Bookum/epter þeirra Verkum. Og Siooriñ gaf fram þa Daudu/sem i hønum voru / og Daude og Helvijte Gaafu þa Daudu / sem i þeim voru/og þeir urdu Dæmder / hver epter sijnum Verkum. Og Daude og Helvijte urdu køstud i Elldsins Dyke. Og ef nockur fanst eij skrifadur a Lijfs-Bookene / sa vard burt kastadur i þad Elldsins Dyke/ v. 12. 13. 14. 15.

XXI. Cap.

a. Hvernig utmaalar Johañis þa Heiløgu Borg og þa Nyu Jerusalem?

Nun er tilreidd so sem prijdd Brud

ur

(m) Dan. 12. v. 1. Phil. 4. v. 3. Opinb. B. 3. v. 5. Cap. 13. v. 8. (n). Dan. 7. v. 10.

ur Mooke ſynum Manne / Og eg heyrde Rødd mikla af Himnum ſegia / Sia Þar Tialld-Bud Guds hia Mønnum / Og hann mun hia þeim byggia. Og þeir munu hans Foolk vera / og hann Gud ſialfur medur þeim mun þeirra Gud Vera. Og Gud mun þerra øll Taar af þeirra Augum / og Daudinn mun eige meir vera / eige Harmur nie Kveinan / nie helldur Pyna mun meyr vera / v. 2. 3. 4. Hver ed yfervinnur / Sa mun Erfa allt þad / og eg vil hans Gud vera / og hann mun minn Sonur vera / v. 7.

2. Hver mun ganga inn i þa Himnesku Jerusalem?

Eckert Almennelegt (þad er Obreint / Giørn. Bok Poſt. 10. v. 14. 15.) ſkal þar nockurſtadar inganga / og þad ſem giører Andſtygd og Lyge / Helldur þeir ſem ſkrifader eru i lifande Bokenne Lambſins / v. 27.

XXII. Cap.

1. Hvada Dyrd og Sælu munu þau Sælu-fuollnu Guds Børn þar odlaſt?

Þau munu siä Guds Andlit / og hans Nafn mun i þeirra Ennum vera / Og þar mun eingen Nott vera (o) og ei vid þurfa nockrar Lysingar / edur Lioss Solarinnar / þviad Gud DROTTinn mun sialfur upplysa þa / z þeir munu rykia fra Eylyfd til Eylyfdar / v.4.5.

2. Hvernig Endar Johannes Opinbering syna?

Ef Einhver setur þar nockud til / þa mun Gud tilsetia yfer hann þær Plagur sem skrifadar eru i þessare Book / og ef einhver tekur þar nokud fra / utaf Ordum Bokarinnar / þessarar Spaasogu / þa mun GUD Afmaa hans Deilld af Lyfs-Bookenne / og af hinne Heilogu Borg / og af þvi sem i þessare Book skrifad er. Þetta seger sa þetta Vitnar / Ja Eg kem snarlega / Amen: Ja kom þu DROTTINN JESU / Amen.

(o) Es.60.v.19. Zach.14. v. 7. Opinb. Bok.21. v. 23.25.

Endar Boka þess Nya Testamentesins.

Soli Deo Gloria.

Lijtell Vidbæter um Jnntak Sierhverrar Bokar i Bibliunne.

GENESIS sijner (1.) Sierdeilislega/ Fyrerst bygging Guds i þvi/ ad vardveita sijna sønnu Dijrkun / Einnig þa Plood og Ættkvijsl af hverre Christur, ætte ad fædast. (2.) Hver vered hafe Truarbrøgd Forfedranna allt til Mosen/ og lijka Fyrermyndaner uppa Christum. Þannig sijnest hier hin Fyrstu Vpprett Guds Kyrkiu/ og hversu ad henne hafe vered hattad, allt til þess ad Moses var a Døgum.

EXODUS Edur II. Book Mosis sijner / hversu ad Gud hafe stioornad sijnu Foolke og Søfnude Daasamlega/ Kendt þad og Verndad.

LEVITICUS III. Bok Mos. Segger fra/ hver vered hafe Hattur Guds Dijrkunarennar i þeirre Fyrstu Guds Kyrkiu/ þad er, hia Gydingum.

NUMERI/ IV. Bok Mos. Innehelldur Manntal og Veralldlega Stiorn medal þess Foolks.

DEVTERONOMIUM. V. Bok Mos. Itrekar þad allt sem þær III. næstu undanfarande Bækur Innhallda/ til þrekare Jhugunar og Eptirbreitne.

JOSVA Bok sijner/ hversu ad Guds Folk og Samkunda hefur nad ad Stadfestast og Grodursettast i þvi Fyrerheitna Lande.

DOMARA Bok/ hversu ad Guds Kyrkia hefur Vardveittst epter þad hun hafde Niqatid.

þreed / Jafnvel a hinum Styrialldarsømustu Tydum/ þa Stiorn Landa og Lyda var hin versta/ og eins Lyderne Mañanna.

Ruths B. Syner hverju ad Rollun Leidinga lana var fyrermyndud med Sambud Gydinga og heidinnar Konu / af hverium Christus atte og ad koma.

Samuels z Konunga Bækurnar segia fra/ hverju ad Gydingar z Guds Kyrkia hafe eblst i Tijd Goodra Konunga z mynkad þa vonder ryktu.

Chronicu Bækur eru/ sem Kirkiufaderenn Hieronymus seger / Annala og Ættar-Tølu Bækur hins G. Testam; Sem Innehallda þetta i Stuttu Maale þad er her syner hverju ad Guds Søfnudur hafe hallldest vid hvad eptir er lidid fra Upphafe Veralldar til þeirrar Babyloniſku Herleidingar. Her seger og fler i sage fra þeim Kynþætte/ af hverium Christur atte ad fædast.

Esra Book. Er um vidretting Guds Safnadar epter þa Babylon: Herleiding.

Nehemiæ B. Syner/ hverju Book hafe vered rædenn a Einu og Odru/ sem þess þurfte vid/ epter þad ad Guds Søfnudur var Vidrettur.

Esthers Book teller/ hverju Gud varðveitter sina Søfnu Dyrkan og Retta Tru / jafnvel i hinum mestu Ofsoknum og Þreingingum.

Jobs Bookar Innehalld er ad syna hinum Truudu Eitt fagurt Dæme Þolinmædennar i øllum Harmkvælum / þar næst/ hverju ad hin Retta Tru hafe nockru sinne vered vel geymd og halldenn / jafnvel annarstadar / Enn hia Jacobs Ættkynne/ Sierdeilis hia Ismaels og Esau

Nidium / og so ad aptur taka þessar Þiooder þriu sijne Vondsku til Saktar Jordanar med Jobs Dæme.

Psalltaren hvoosar þeirre Andlegu Sælu og Andlegu Lijfe / Einkum Gladdum og Astgiøfum hverutveggia / þaß Jnnhelldur og Marga Veglega Spaadooma um Christum.

Ordskvider Salomonis kenna retta Brukun Vitsmunanna asamt Guds Orde og Truunne / Einkanlega i þvi sem Lijferne og Framferde vidvykur / Einkum ad lagfæra þad e Endurbæta epter Truunne.

Predikare Salomonis kenner oss ad fara med hid Jardneska og Tymanlega. Nefnelega (1) so sem med Hegooma / og ad festa ecke Hug þar vid (2) so sem leipt og gefed oss af Gude / so ad vier giørum oss ecke sialfer Orett.

Lofkvæde Salomonis utmaalar Auglioosliga þa Andlegu Sameining Christi og hans Brudur Christnennar.

Esajas Spamadur synir Messiam hid Augliooslegasta sem þad gat sked / epter þvi sem Tijdunum var hattad a hverium þesse Spamadur lifde.

Jeremias ad Gud er Sannarlega Stoor / Dyrdarlegur og Vorsamlegur / hversu Aumlega sem astendst fyrer Mønnunum / og jafnvel þa þeir setia sig hvad mest upp i moote hønum.

Harmagraatur Jeremiæ synir Almennelega Eymd og Kvalræde Syndaranna.

Ezechiel Spamadur Sælu og Dyrd hins Nyja Testamentis fier i lage.

Daniel Spamadur / hvorsu ad Gud stiorne sine Kyrkiu og Verallolegre Stiett med Lande og Tijdum hid Ifurlegasta.

Hoseas Spamadur syner Messiam, so sem hañ er vidrettet Sin Sanno og Kyrkiu.

Joel talar bæde um yfirhangandé Dooma og um Madersamlega Frelsun þar vrar/so z um Madar Velgiørninga Nya. Test. sierdeiles um Utsending Hellags Anda.

Amos utskyrer og byrer seger Guds Hørdu Dooma/ yfer og i gegn þeim Yforunarlausu.

Obadias Spamadur skrifar til Esau Efterkomenda og seger þeim / ad þeim stande ecki þa opiñ Vegur til þess Eylifa Lijfs og Saluhialpareñar.

Jonas. Hvorsu ad Gud bere Umhyggiu fyrer Salarheill og Velferd Heidingiaña/ og ad hañ hafe þad giørt jafnvel a Døgum gamla T.

Micheas syner hvorsu ad Gud vitie sijns Safnadar og vidrette hañ sijbelldt.

Nahum leiter ad Gud Eydelegge og fordiarfe Tyrañ og Vonda Yfermeñ.

Habacuc er sama Efnes sem Nahum.

Zophonias syner hvorsu þad Lige ad taka þvi med Jdran og Yferbot/ þegar Gud fer at straffa og Hyrta.

Haggeus framflyiger Guds Dyrkuneñe og þeirre Søñu Tru med Rækkemd og Alvøru.

Zacharias uppvekar Gydinga med Aleid þa er komner voru ur þeirre Babylonisku Hertekning til ad bioona Israels Gude/ og vitnar um Messiam med mørgum føgrum Spaadøming

um og Spaadoomum.
Malachias ryrer seger/ ad þar munde vera þa hin versta Illska og Oguðleike a þerdum/ um þar munder sem Messias kieme i Holldenu og hvertur þvi Meßena til ad giöra Yferbot/ ad þvi Su Tilkoma sie i Vænd.

Nija Testamented.

MATTHÆus Gudspiallamadur uppmaalar Christi Spamannlega Embætte/ edur Þionustu hier a Jørdu.
MARCVS Gudspiallamadur seiger bra þvi/ hverſu ad Christus hafe niðurbroted Diøf ulsins Ryke.
LVCAS Gudspiallamadur talar Einkanlega um þa Maññdoomlegu Natturu Christi og hvad þar ad hnygur.
JOHANNES Gudspiallamadur talar hellst um Guddoomen Christi.
GJORNIN Bok Postulana syner / hverſu ad Christeleg Tru hafe utbreidst / Einig hvert su ad þeir Petur og Pall Stiettrer sige ad stioerast og Gudlegre Speke/ sem og hvada Framsyne og Heilagur Vysdomur sige ad vera hia Hyrdurum Saalnanna.
St. Paulls Pistill til Romverska Kirkiu Kierkad og Almeñelegan Meira og Hátt/ til ad Slöst Riljpa Saalar Vilberd ryrer sana Tru.
I. Pist. til Corinthios syner Christum ad vera Einka Grundvøll Saaluhialparenar / ad Truen skule byggiast a þønum/ Einig Framferdt ed / og ad Synda Spillingen og Sundurdingarnar verde med þvi moote uppræctar.

II. Pist. til Corinthios / Þar i forsvarar St. Páll sig/ og hina adra Postulana i synu Postula Embætte i giegn Fals-Postulum.

Pist. til Galatas Rekur hañ Ovine hina falsa Lærdooms og Guds Otta til Baka / hele ed steingdu Lögmaalenu og Evangelio samañ.

Pist. til Ephesios upphvetur til Stødugleika i Trunne.

Pist. til Philippenses aminner til ad hallda stødugt vid hid Gooda.

Pist. til Colossenses kiemter Stødugl yndæ i hreinre sañe Tru i giegn Heims Spekingum nockrum sem villdu leida Christna af vega.

I. Pist. til Thessalon. Giører Orugga og Stadfasta i Trunñe / a moote uppkomnum Mæsemdum.

II. Pist. til Thessalon. Er sama Efnes og hin Fyrre.

I. Pist. til Timoth. uppfrædes Eiñ Ung añ Kieñemañ og Kiereføður.

II. Pist. til Timoth. Er so sem eitt Testament og Hiartvester þañ Timotheum og truggt að giører har med i synu Embætte.

Pist. til Titum mælte vel fyrer Tito so sem Preste og setur hañ iñ.

Pist. til Philemonem kiemur Einum Þræl i Sætt vid siñ Herra og geingur i Borgun fyrer hañ.

Pist. til Ebræos synar / ad hin Levitiska Guds Þioonusta i Gamla Testamentenu Fyrera myndade Christum/ og ad alle aflad þess Hatter er i þvi / hljode uppa hañ.

In

I. St. Peturs Pist. Bydur ad leita Truna og Goodverken fylgiast ad.

II. St. Peturs Pist. Hughreister moote tilkomande Hvskasendum.

St. Jacobs Pist. Itremer Strigu fyrer þeim Sryotrþingum sem þa vidgeingust.

St. Johannis Pistlar Kenna hvilykur ad sie Kiærleike Christi til vor / og hversu vier eigum ad elska han aptur a moote.

St. Jude Pist. Amifer ad standa a moote Villu Kiennendum og Sierviltingum.

Opinberingar Bok St. Johannis synee hvad framkoma mune i Guds Kyrkiu / a Epterkomande Tijd / og sier i Lagr vill Hell. Johannes Leidrietta þær Samkundur sem voru i Asia / og koma þeim til ad giøra Yferboot.

Um þær Bækur sem kallast hinar APOCRYPHISKU / hvetra ecke neire er getted i D. Joh. Läls. BIBLIU-RIJRTU.

I. Þessar Bækur kallast Apocryphi edur Hulldar (1.) Vegna þess þær hafa hvorke vered lesnar i Samkundum Gydinganna / nie helldur i Søfnudum hinna Fyrstu Christnu Opinberlega / og ecke hafa þær vered þar utlagdar. (2.) Af þvi þær eiga ad vera huldar þar sem þarf ad beviisa nockra TruarGrein og meiga ecke brukast til ad styrkia hana.

II. Þvi Prentun na og Eingan vegen ad metast jafnar hinum Canoniskur Bookum. Hell. Ritning

gingar. Nu sijdur ad brukast sem Obrygdul Mæle/ Snura Truar vorrar og Lyfernesins. (1.) Af hvi hær eru ecke Jngiefnar af sialfum Gude um Medals / helldur hafa hær vered skrifadar af Mønnum an nockurs Gudlegs / O-Almennelegs og Sierdeilislegs Jnblæsturs og Skyckunar. (2.) Vegna þess hær hafa hvorcke vered Samsettar a þeirre Tyd sem Spaamennerner lifdu/ nie i hvi Mæle sem þeir skrifudu i / Ecke helldur bera hær Vitne um Christum / hvad þo aller Spaamennerner giøra/ Act. 10. v. 43. (3.) Af hvi ad hvorcke framfærer Christus nie Postularner i Nyia Testamentenu nockud ur þeim / Ecke helldur hafa hiner Gømlu Gydingar (sem þo var truad fyrer Guds Orde/ Rom. 3. v. 2.) sett þær i Registur hinna Canonisku Booka. (4.) Med hvi þær Jnnehallda sumstadar margt Osatt og Ovidurkvæmelegt / þad sem er Gagnstædelegt Moses Løgmale og Skrifum Spaamanana / og seigia sialfar til syn og syns Mannz Smydes.

VII. Samt sem adur eru þær læknar fylgia Heil. Ritning þess Gamla Testamentis / og hafa vered þeingnar Christnum / ad þeir yfer læsu þær/ so sem vel Nytsamlegar/ Guds Foolks til Uppbyggingar / og eru þær so sem nokur Speigell Gudlegrar Forsorgunar og Hullrynges/ Christelegrar Speke/ Gooda Lufsa Aga/ og Heilsusamlega Sidar Lærdooma. Þo eiga þær ecke ad gillda sdruvijse/ en skilst ad Grundvøllur sialfs Guds Ords leife / Ecke helldur framar en þar eru hvi Samhlioda.

IV. En þessar Apocryphisku Bækur eru sem hier greiner. (1.) Juditha Book / Þad er Oviist hver hana hafe Samsett / lyka nær þad hafe giørst er hun fra seiger / og nockrer hallda ad hun sie Ein Dæmesaga til ad syna Guds Vndrunarlega Vege. (2.) Spekenar Bok / Sem nockrer eigna Salomon Konge / En adrer neita þvi med betre Astædum. Nockrer hyggia / ad sinn Nafnfræge Gydingur Philo hafe skrifad hana / En flester meina þad hafe giørt Einhver annar Spekingur en þesser / hvers Nafn sie Oliooft og Okunnugt. (3.) Tobie Book er og hallden ad sie Ein Dæmesaga / til ad giefa Mønnum fagrann Lærdoom / og Huggun i Huss-Krosse sem Gudhræddum ber ad Høndum / og framsetia þar til Dæme Tveggia Raadvandera Manna / hins Elldra og Yngra Tobie. (4.) Syrach hefur skrifad sina Book handa Syne sinum Jesus / hverium hann kiende þau ægiætu Heilræde sem hun innehelldur / og liet hann læra þau so hann skrifade þau a Greysku / ad Bookenn være þannig til epter hann. (5.) Baruch Book hefur ecke sa Baruch skrifad / sem var Skrifare Jeremiæ Spamanns / med þvi hann foor med hønnum burt af Gydinga Lande til Egyptalands / En þesse hefur vered i Babylon / og þvi er Oliooft hver ad sie Riettur Auctor þessarar Bokar. (6.) Maccabeanna Bækur seigia fra þeirra Athøfnum ad sønnu / En þo med minne fornu Moote / Ecke helldur vita Menn hver þær hafe Ritad. (7.) Greiner af Esther / og (8.) Vm Daniel / hefur hinn Sale D. Lutherus teke

ed og samanlesed so sem nockur Bloomstur/ og sett i Eirn Aldingard/ med hvørt þar i man sia margt Gott. Hid sama er ad segia um þad Agrip um Susonnu/ Bel og Drekann i Babylon/ Manasses og Asarie Bæn/ Item Lofsaung þeirra Þriggia Manna i Elldsofnenum/ Og eitt Ennged, hvørt þetta allt hefur ut Skrifad.

Reyned alla Hlute/ Og Behalldeð þad hvad Gott er.

Bænar Vers edur Andvarp
Um Krapt til Saaluhiaalpar
Epter Guds Orde.

Ort af Sr. Odde Odds-Syne/
Fordum Preste ad Reynevøllum
i Kioos.

Ton/ Himen Lopt Haped Jørd/ etc.

I.

ORd þitt/ dyr DRottenn / Mier
Dæsamt Lyfs-Foodur er:
Drag þad i fra mier eige /
Uns hiedan burtu deye:
Kiennan mier Ingief Anda /
Og læt ey neitt Illt granda.

II.

DUg veit a Dauda-Stund /
Dapra gled Hugar-Lund:
Syn mier þitt sannast Gooda /
Saal mÿna hugl þa mooda /
Og nær þier Naudum lengst
Nioota lat Nimina-Visna.

ERRATA.

Pag. 39. Lin. 17. les Tengen. P. 95. l. 15. l. af Hiodlunum. P. 218. l. 20. l. Nustered. P. 310. l. 13. l. Løgmæle. P. 328. l. 17. l. Bildad. P. 418. l. 6. l. merkt a. P. 448. l. 5. l. Heilsugiafara. P. 584. l. 22. l. sagdz. P. 629. l. 19. l. Safnadenum. P. 631. l. 9. l. Eg mun upp aptur tysa. P. 684. l. 8. l. til. P. 684. l. 7. l. Lioosenu. P. 689. l. 15. l. halded. P. 710. l. 11. l. Luc. 23.

Og hvad fleyra hefur mætt yfersiœst i Pryckingu þessarar Bookar/ Er Gudhræddur Lesare umbedenn ad Lagfæra og lesa i Mꜳled.

